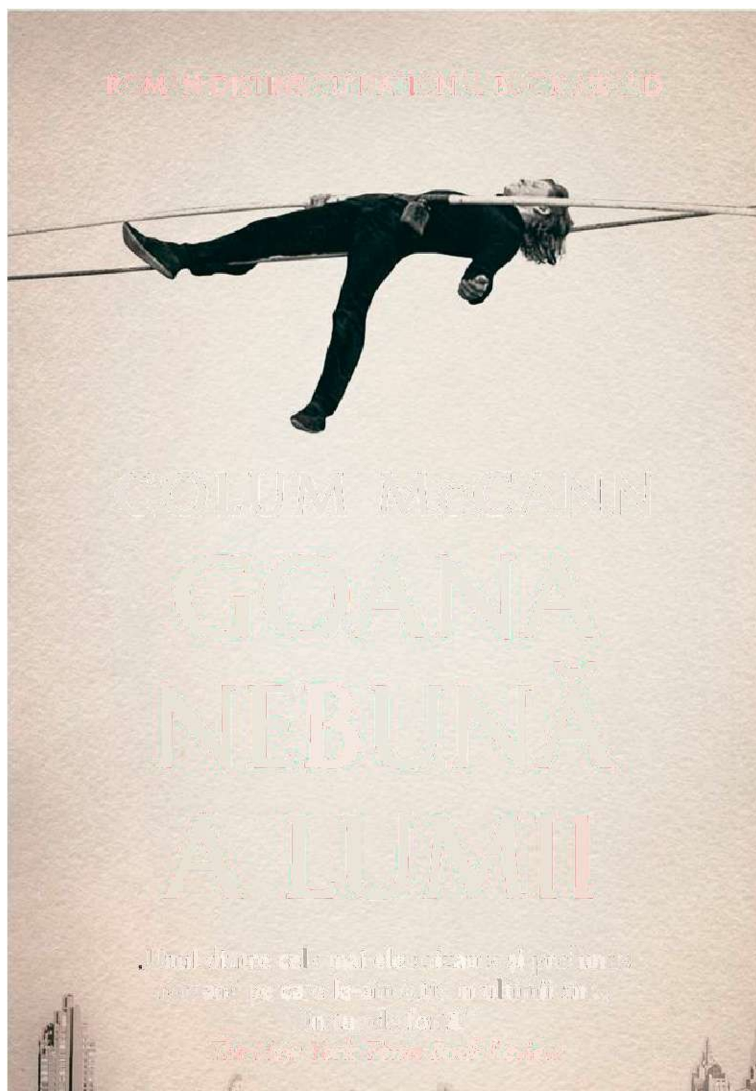
ROMAN DISTINS CU NATIONAL BOOK AWARD

COLUM McCANN

GOANA NEBUNĂ A LUMII

„Unul dintre cele mai electrizante şi profunde romane pe care le-am citit în ultimii ani...

COLUM McCANN
GOANA
NEBUNĂ
A LUMII

ROMAN DISTINS CU NATIONAL BOOK AWARD

COLUM McCANN

GOANA NEBUNĂ A LUMII

„Unul dintre cele mai electrizante şi profunde romané pe care le-am citit în ultimii ani... Un tur de forţă.”

<
a. ui
h j
s
(Ö >-<
o a
a
OJ
e
o u
S «
„o

The New York Times Book Review

COLUM McCANN

GOANA NEBUNĂ A LUMII

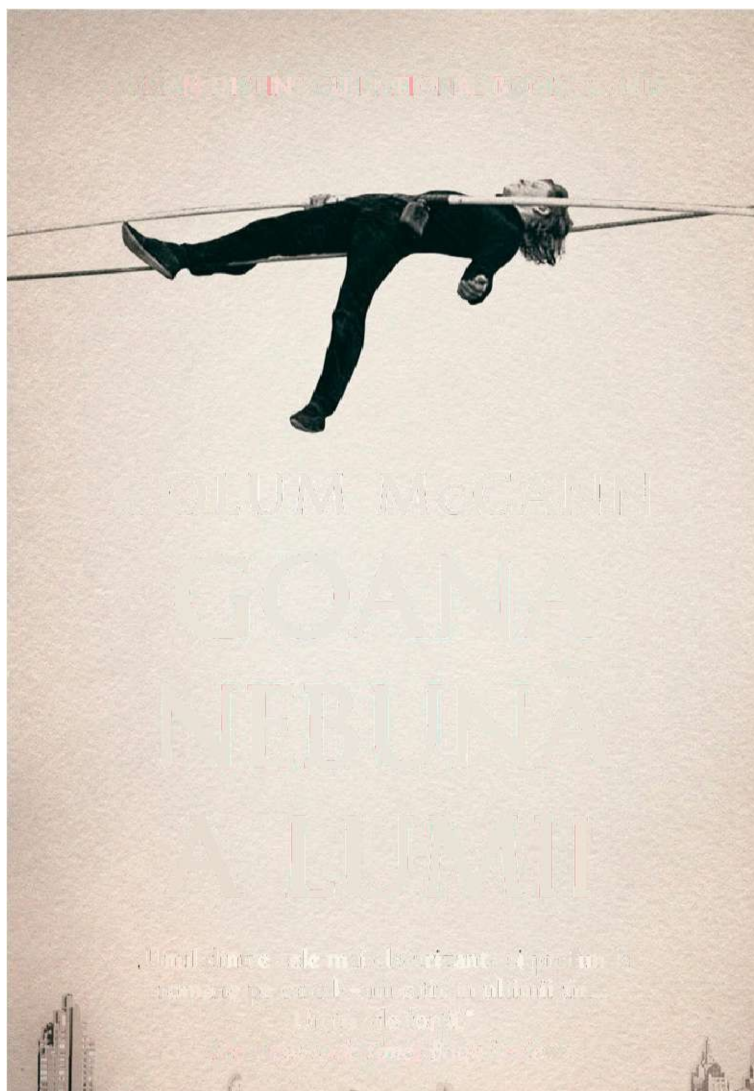
ROMAN DISTINS CU NATIONAL BOOK AWARD

COLUM McCANN

GOANA NEBUNĂ A LUMII

„Unul dintre cele mai electrizante şi profunde romané pe care le-am citit în ultimii ani... Un tur de forţă.”

<
a. ui
h j
s
(Ö >-<
o a
a
OJ
e
o u
S «
„o
The New York Times Book Revie

ROMAN DISTINS CU NATIONAL BOOK AWARD

COLUM McCANN

GOANA NEBUNĂ A LUMII

.Unul dintre cele mai electrizante şi profunde romane pe care le-am citit în ultimii ani... Un tur de forţă.”

<
a. III h J
c
(0
a
S 0Î
a o o
ö
CO u

The New York Times Book Revie

***w*clasici contemporani LITERA**

Clasici contemporani Litera pune laolaltă scriitori contemporani laureaţi sau nominalizaţi ai unor prestigioase premii literare
care le prefigurează statutul de „clasici”.
Operele de ficţiune cele mai noi, cele mai

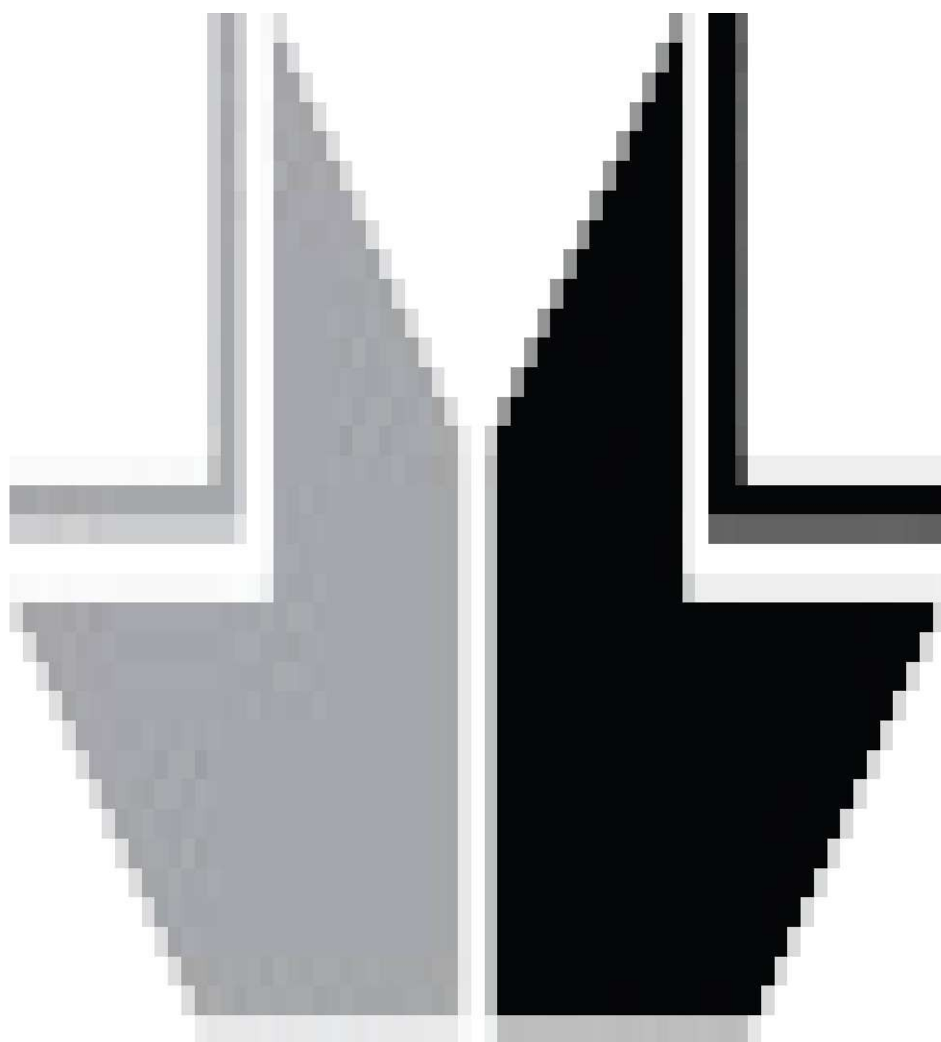
vândute, cele mai iubite din zilele noastre - cărţi pe care abia aştepţi să le citeşti

.Colum McCann s-a născut în Dublin şi a studiat jurnalismul. Este autorul romanelor Songdogs (1995), This Side of Brightness (1998), Dansatorul (Dancer, 2003), Zoii (2006), Goana nebună a lumii (Let the Great World Spin, 2009), Transatlantic (TransAtlantic, 2013) şi Apeirogon (2020). A mai scris trei cărţi de povestiri bine primite de critică şi un volum de nonficţiune intitulat Letters to a Young Writer (2017). Lucrările i-au fost publicate în peste patruzeci de limbi. A primit multe distincţii internaţionale, printre care National Book Award, International ÎMPAC Dublin Literary Award, o bursă Guggenheim, Premiul Pushcart şi o nominalizare la Oscar pentru scurtmetrajul Everything in This Country Must. Este membru al Academiei Americane de Arte şi Litere şi a primit Ordinul Chevalier des Arts et des Lettres din partea guvernului francez. A mai obţinut premii în Italia, Germania şi China. Colaborează la The New Yorker, The New York Times, The Atlantic şi The Paris Review şi predă în cadrul programului de masterat în creative writing de la Hunter College. Locuieşte cu familia în oraşul New York, unde este cofondator al organizaţiei internaţionale nonprofit de schimburi narative Narrative 4.

COLUM McCANN

GOANA NEBUNĂ A LUMII

Traducere din limba engleză BOGDAN PERDI VARĂ
LITERA
Bucureşt

LITERA

*Editura Litera tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19 e-mail: contact@litera.ro www.litera.ro

Goana nebună a lumii Colum McCann

Editor: Vidraşcu şi fiii Redactor: Andreea Năstase

Corector: Ionel Palade Copertă: Flori Zahiu

Tehnoredactare şi prepress: Ofelia Coşman

Seria de ficţiune a Editurii Litera este coordonată de Cristina Vidraşcu Sturza.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României

McCann, Colum Goana nebună a lumii / Colum McCann; trad. din lb. engleză: Bogdan Perdivară. - Bucureşti: Litera, 2021 ISBN 978-606-33-7885-0 ISBN EPUB 978-606-33-8069-3

I. Perdivară, Bogdan (trad.)

821.11

1Pentru John, Frank şi Jim. Şi, fireşte, pentru Allison.

„Toate vieţile pe care le-am fi putut trăi, toţi oamenii pe care nu-i vom cunoaşte vreodată, care nu vor fi niciodată, se găsesc peste tot. Din asta e alcătuită lumea.”

Aleksandar Hemon, Proiectul Lazarus

Amuţeau la vederea lui. Pe Church Street. Liberty. Cortlandt. West Street. Fulton. Vesey. Era o tăcere care se auzea pe sine, oribilă şi frumoasă. Unii s- au gândit mai întâi că le joacă vreo festă lumina, că are ceva de-a face cu vremea, că e o întâmplare ţinând de felul în care cad umbrele. Alţii au cugetat că putea fi gluma urbană perfectă - să stai ţeapăn, cu braţul întins în sus până se adună oamenii, până lasă pe spate capetele şi înalţă bărbiile, ajungând apoi cu toţii să se holbeze în văzduh la absolut nimic, de parcă ar fi aşteptat să se termine un scheci de-al lui Lenny Bruce. însă, cu cât aşteptau mai mult, cu atât mai siguri deveneau. Se afla chiar pe marginea clădirii, o formă întunecată pe fundalul cenuşiu al dimineţii. Poate un spălător de geamuri. Ori un muncitor în construcţii. Sau un sinucigaş.

Acolo, sus, la înălţimea celor o sută zece etaje, neclintită, o jucărie negricioasă profilându-se pe cerul înnorat.

Putea fi văzut doar din anumite unghiuri, aşa că privitorii erau nevoiţi să se oprească pe la răscruci, să găsească spaţii între clădiri sau să se ferească de umbre ca să obţină o privelişte neobstrucţionată de cornişe, gargui, balustrade, streşini. Nici unul nu pricepuse încă ce-i cu sârma întinsă la picioarele lui, între un turn şi celălalt. Silueta umană era cea care-i priponea acolo, cu

gâturile întinse, sfâşiaţi între promisiunea unui act fatal şi dezamăgirea obişnuitului.
Privitorii se confruntau cu o dilemă: nu aveau chef să caşte gura la orice fleac, la vreun idiot cocoţat pe acoperiş, însă nici să rateze momentul, în caz că idiotul ar fi alunecat, în caz că-l arestau ori dacă se azvârlea, desfăcând braţele, în gol.
Oraşul îşi producea zgomotele de zi cu zi în jurul lor. Claxoane. Autospeciale de gunoi. Şuier de feriboturi. Huruitul metroului. Autobuzul M22 a tras lângă trotuar, a frânat, s-a afundat cu un sâsâit moale într-o groapă din asfalt. Un ambalaj zburător de ciocolată s-a oprit într-un hidrant. Uşi de taxiuri trântite. Urme de resturi menajere împestriţând ungherele cele mai ascunse ale aleilor. Tenişi proptindu-se în călcâie. Pielea servietelor frecându-se de crăcii pantalonilor. Câteva vârfuri de umbrele scoţând clinchete pe caldarâm. Uşi rotative împingând pe stradă sferturi de conversaţii.
însă privitorii ar fi putut să ia toate sunetele, ar fi putut să le condenseze într- un singur zgomot, şi tot nu ar fi auzit mare lucru: chiar şi înjurăturile erau rostite domol, respectuos.
Au ajuns să se adune în cete mici lângă semaforul din colţul străzilor Church şi Dey; s-au strâns sub copertina frizeriei lui Sam; în pragul atelierului La Charlie; o seamă de bărbaţi şi femei s-au înghesuit până în balustradele Capelei St. Paul; au prins să dea din coate, ca să-şi facă loc, la ferestrele clădirii Woolworth. Avocaţi. Liftieri. Doctori. Măturători. Ajutori de bucătar. Comercianţi de diamante. Vânzători de peşte. Târfe îndesate în blugi din cale-afară de strâmţi. Fiecare

încurajat de prezenţa celorlalţi. Stenografe. Negustori. Livratori la domiciliu. Oameni-reclamă. Trişori la cărţi. Funcţionari. Corporatişti. Wall Street. Un lăcătuş în duba lui, la intersecţia dintre Dey şi Broadway. Un curier pe bicicletă odihnindu-se, sprijinit de un stâlp de iluminat, pe strada West. Un machitor roşu la faţă în căutarea păhărelului de dimineaţă.

L-au observat de pe feribotul de Staten Island. Din depozitele de carne din West Side. Din noile clădiri falnice de lângă Battery Park. De lângă tonetele ambulante cu gustări de pe Broadway. Din piaţa publică de mai jos. Din turnurile însele.

Erau, fireşte, şi din cei care ignorau zarva, care nu voiau să se lase deranjaţi. Se făcuse ora şapte şi patruzeci şi şapte de minute, şi acum era prea greu să-i aţâţe orice în afară de birou, stilou, telefon. Curgeau din staţiile de metrou, din limuzine, din autobuzele orăşeneşti, traversând fuguţa strada, refuzând ocazia unei uitături. încă o zi, încă un chin. însă, trecând pe lângă cetele fremătătoare, începeau să încetinească. Unii se opreau de tot, ridicau din umeri, se răsuceau nonşalanţi, se duceau până la intersecţie, se ciocneau de ceilalţi privitori, se înălţau pe vârfuri, îşi aruncau privirea peste mulţime, apoi îşi făceau intrarea cu un „Uau”, un „Ia te uită!” sau „Doamne, Dumnezeule!”

Deasupra tuturor, omul rămânea static, însă misterul său era mobil. Se oprise mai încolo de grilajul platformei de observaţie din turnul sudic - de parcă, din clipă în clipă, ar fi putut să-şi ia zborul.

Mai jos de el, un porumbel şi-a dat drumul de la ultimul etaj al Federal Office, parcă anticipând căderea.
Mişcarea a atras atenţia unor privitori,
făcându-i să urmărească fâlfâitul cenuşiu din dreptul siluetei neclintite a bărbatului. Pasărea săgeta de la o margine de acoperiş la alta, şi abia atunci au observat privitorii că şi alţii li se alăturaseră pe la geamurile clădirilor de birouri, că se ridicau jaluzele, ba chiar că se deschideau, greoaie, panouri de sticlă. Nu se vedea mai mult de-o pereche de coate, de vreo manşetă ori de vreun elastic pe mânecă, însă îndată au apărut capete ori, deasupra lor, stranii perechi de braţe încercând să salte şi mai mult cadrul cu geam. La ferestrele zgârie-norilor de prin preajmă s-au ivit siluete curioase - bărbaţi în cămăşi şi femei purtând bluze colorate intens, pâlpâind nesigure în sticla ferestrelor ca nişte năluci în oglinzile strâmbe de la bâlci.
La altitudine şi mai mare, un elicopter meteorologic a executat un viraj strâns către Hudson, recunoaştere a faptului că ziua de vară avea, oricum, să se arate noroasă şi răcoroasă, iar elicele au prins să bată ritmul pe deasupra depozitelor din West Side. Aparatul de zbor a părut mai întâi să se clatine, şi un mic hublou lateral a fost deschis, ca şi cum maşinăriei i-ar fi trebuit aer proaspăt. în ferestruică a apărut o lentilă. A capturat o străfulgerare de lumină. După o clipă, elicopterul şi-a corectat cu măiestrie poziţia şi s-a depărtat rotitor peste întinderea văzduhului.
Nişte poliţişti de pe autostrada West Side şi-au pornit girofarurile şi au apucat-o iute către rampele de ieşire, făcând dimineaţa încă şi mai magnetică.

Aerul din jurul privitorilor a început să capete o calitate electrică; acum, că ziua fusese oficializată de sirene, s-au pus pe sporovăit, cu echilibrul tulburat, calmul destrămându-se, s-au întors unii spre alţii şi s-au apucat să-şi dea cu părerea, urma să sară, urma să cadă, urma să umble aşa, pe vârfuri, pe margine, lucra acolo, era singur, era doar o momeală, purta uniformă, avea cineva un binoclu? Necunoscuţii îşi atingeau unii altora coatele. Circulau sudălmi printre ei, şi şoapte că avusese loc o tentativă de jaf, că omul de pe acoperiş era un soi de spărgător, că luase ostatici, era arab, evreu, cipriot, de la IRA, că nu însemna decât praf în ochi publicitar, o escrocherie corporatistă, Beţi mai multă Coca-Cola, Mâncaţi mai multe chipsuri, Fumaţi mai multe ţigări Parliament, Daţi-vă cu mai mult Sanytol, Iubiţi-l mai mult pe Isus. Ori că era un protestatar care avea de gând să atârne un slogan acolo, să- i dea drumul din muchia turnului, să-l lase fâlfâind în adierea brizei ca o piesă gigantică de lenjerie cerească - NIXON AFARĂ ACUM! SAM, NU UITA DE VIETNAM! INDEPENDENŢĂ PENTRU INDOCHINA! - după care cineva şi-a dat cu părerea că era poate un deltaplanist ori paraşutist, iar ceilalţi au râs, însă îi nedumerea cablul de la picioarele lui şi zvonurile au început din nou, o coliziune de înjurături şi şoapte augmentată de vaietele mai dese acum ale sirenelor, care le făceau inimile să bată mai iute încă, şi elicopterul şi-a găsit o poziţie lângă partea de vest a turnurilor, în vreme ce jos, în foaierul World Trade Center, poliţiştii sprintau pe podeaua de marmură, cei sub acoperire îşi smulgeau insignele de pe sub cămăşi,

maşini de pompieri trăgeau în piaţă, roş-albastrul licărea reflectat în sticlă, s-a ivit un camion, trăgând după el o macara cu platformă de ridicare, cu roţi dolofane săltând peste bordură, şi cineva a râs când camionul a oprit pieziş, iar şoferul a ridicat privirea de parcă coşul din capăt ar fi putut să parcurgă imensa, trista distanţă până sus, şi oamenii de la pază răcneau în staţiile radio, şi întreaga dimineaţă de august exploda în timp ce spectatorii nu se clinteau, deocamdată n-aveau încotro se duce, vocile au crescut treptat în volum, tot felul de accente, o babilonie, până ce un roşcovan mărunţel de la Home Title Guarantee Company din Church Street a săltat geamul culisant de la birou, şi- a pus coatele pe pervaz, a tras o gură bună de aer, s-a aplecat în afară şi a urlat către depărtări:

- Hai, fă-o, fraiere!

A urmat un interval înainte să izbucnească râsetele, o secundă înainte ca vorbele să le intre privitorilor în urechi, apoi o clipită de respect pentru lipsa de respect a tipului, fiindcă aşa simţeau mulţi dintre ei în secret - „Fă-o, pentru numele cerului! Dă-i drumul!” -, apoi a fost slobozit un torent de sporovăială veselă, dus şi întors, care a părut să treacă, precum o undă, de la pervazul ferestrei până jos, pe trotuar, răspândindu-se pe asfaltul crăpat către intersecţia cu Fulton, apoi mai departe pe Broadway, străbătând în zigzag intersecţia cu John Street, rotindu-se pe după răspântia cu Nassau şi continuând, şirag de domino din piese de râs, dar cu ceva pe deasupra, o nostalgie, un fel de spaimă reverenţioasă, şi atunci mulţi dintre privitori şi-au dat seama înfioraţi că, indiferent ce ar fi spus ei, îşi doreau de fapt să fie martorii unei mari prăbuşiri, să vadă pe

cineva străbătând uriaşa distanţă până jos, dispărând din vedere, izbindu-se, făcut grămadă la pământ şi oferind acelei zile de miercuri ceva electric, o noimă, fiindcă nu le trebuia, ca să devină o familie, decât o alunecare cât o fărâmiţă de clipă, în vreme ce alţii - cei care voiau să-l ştie rămas pe loc, să nu se clintească, să ajungă pe margine, dar nu mai mult de atât - se simţeau acum răscoliţi de dezgust pentru cei care strigaseră: îşi doreau ca omul să se salveze, să păşească înapoi în braţele poliţiştilor în loc de cer.

Erau de-acum aţâţaţi.

Stârniţi.

Linia fusese trasată.

- Dă-i bătaie, fraiere!

- Să nu cumva!

Deasupra, sus, o mişcare. Omul în veşminte cernite era sorbit din priviri. S-a aplecat, s-a înclinat ca şi cum şi-ar fi cercetat pantofii, ca o urmă de creion ştearsă în mare parte cu radiera. Postura unui săritor de pe trambulină. Şi atunci au văzut-o. Privitorii aşteptau tăcuţi. Până şi cei care voiseră ca omul să sară simţeau acum că li se goliseră plămânii de aer. Au tresărit cu putere, icnind.
Un corp se legăna în mijlocul aerului.
Nu mai era. îşi dăduse drumul. Unii şi-au făcut cruce. Au închis ochii. Au aşteptat bufnetul. Corpul răsucit, smuncit, învârtit de vânt.

Apoi un chiot a răsunat peste capetele privitorilor, o voce de femeie:

- Doamne, Dumnezeule, e o bluză, e doar o bluză!

Cădea, cădea fără oprire, da, o bluză era, fâlfâitoare, apoi ochii lor au părăsit în plin aer piesa vestimentară fiindcă, deasupra, bărbatul nu mai stătea pe vine, se ridicase, şi un nou aşternut de tăcere s-a aşezat peste agenţii de poliţie şi privitorii de jos, un val de emoţie s-a răspândit printre ei, fiindcă omul se înălţase ţinând în mâini o bară lungă şi subţire, o juca în palmă, îi testa greutatea, o balansa în sus şi-n jos, o bară lungă şi neagră, atât de elastică încât capetele îi vibrau, iar privirea omului era fixată asupra celuilalt turn, încă înfăşurat în schele, ca un lucru rănit aşteptând să fie ajuns, şi uite că

acum sârma de la picioarele lui căpăta sens pentru toţi, şi orice va mai fi fost pe lume nu i-ar mai fi urnit din loc, nici cafeaua de dimineaţă, nici ţigara din sala de şedinţe, nici o vorbă la băşcălie aruncată vreunui coleg; aşteptarea se dovedise magică, aşa că au privit cum omul ridică un picior cu încălţăminte fumurie, parcă pe cale să pătrundă în ape calde şi sure.

Jos, spectatorii şi-au ţinut în acelaşi timp suflarea. Aerul, fără veste, parcă se împuţinase. Omul de deasupra era o lume pe care păreau să o ştie, cu toate că n-o mai auziseră până atunci.

A pornit peste margine

.Cartea întâi

Fie raiul cum o fi, mie îmi place aci

Unul dintre multele lucruri pe care le adoram la mama noastră era că se pricepea la muzică. Ţinea un radio mic pe pianul Steinway din sufrageria casei noastre din

Dublin şi, în după-amiezile de duminică, după ce lua la rând posturile disponibile, Radio Eireann sau BBC, sălta coada lăcuită a pianului, îşi răsfira pe scăunelul de lemn rochia şi încerca să interpreteze din memorie piesa: acorduri de jazz, balade irlandeze şi, dacă dădeam peste postul de radio potrivit, melodii vechi de-ale lui Hoagy Carmichael. Mama noastră atingea cu naturaleţe clapele, chiar dacă o mână pe care şi-o rupsese în mai multe locuri îi dădea de furcă. N-am ştiut niciodată de unde proveneau fracturile; era un lucru trecut sub tăcere. După ce termina, îşi masa uşor dosul încheieturii. Mă gândeam pe atunci că notele încă îi susurau prin oase, ca şi cum ar fi putut sări dintr-unul într-altul, evitând zona de fractură. Tot mai sunt în stare, după atâta amar de ani, să mă cuibăresc în muzeul acelor după-amiezi şi să-mi aduc aminte revărsarea luminii pe mochetă. Uneori mama noastră ne cuprindea pe fiecare cu câte un braţ, apoi ne călăuzea mâinile, lăsându-le să se coboare cu putere pe clape.

Nu mai e la modă, presupun, să-ţi vezi mama în felul în care o vedeam fratele meu şi cu mine pe-atunci, pe la mijlocul anilor '50, când vuietul de după fereastră era făcut în mare parte de vânt şi de legănarea mării. Poţi căuta în tablou fisura din armură, piciorul mai scurt al taburetului, tristeţea care ne separa de mama, însă adevărul e că ne distram tustrei de minune, şi niciodată atât de evident ca în acele duminici în care ploaia cădea cenuşie peste Golful Dublin, iar rafalele de vânt împingeau neobosite în fereastră.

Casa noastră din Sandymount dădea către golf. Aveam o alee scurtă, plină de buruieni, un pătrat de peluză, un gard de fier forjat negru. Dacă traversam şoseaua, ne puteam aşeza pe zidul rotunjit al falezei, de unde se vedea până departe, în largul golfului. Un mănunchi de palmieri creştea la capătul şoselei. Stăteau acolo, mai mici şi mai pricăjiţi decât palmierii de oriunde, exotici totuşi, de parcă te-ar fi invitat să contempli ploaia dublineză. Corrigan se suia pe zid, îşi bălăngănea picioarele şi se uita, peste lăţimea ţărmului, la apă. Ar fi trebuit să ştiu încă de pe atunci că marea îşi lăsase pecetea asupra lui, că avea să se producă un soi de plecare. Fluxul creştea, apa
fia la picioare. Serile o apuca pe drum până dincolo de Martello Tower, la băile publice abandonate, unde se cocoţa pe coama zidului, cu braţele desfăcute larg.
în dimineţile de la sfârşit de săptămână hălăduiam alături de mama, înfundându-ne până la glezne în apa mică de la reflux, şi ne uitam în urmă la şirurile de case, la conturul coastei şi la fuioarele mărunte de fum care ieşeau pe hornuri. Două centrale electrice enorme, zugrăvite în roşu şi alb, frângeau orizontul spre est, însă restul era o unduire blândă, cu pescăruşi pe deasupra, şalupe ale poştei ieşind din Dun Laoghaire şi, în zare, nori vestind ploaia. Când mareea era mică, întinderea de nisip se ivea brăzdată, şi uneori era cu putinţă să umblăm câte un sfert de milă printre băltoace izolate, rămăşiţe vechi, scoici-brici lunguieţe, bucăţi de şipci.
Golful Dublin se urnea greu, la fel ca oraşul pe care-l cuprindea ca o potcoavă, dar se putea schimba fără

veste la faţă. Când şi când, apa izbea furtunoasă în zid. Marea, după ce sosise, zăbovea. Ferestrele casei noastre prindeau cruste de sare. Ciocănaşul de la uşă se făcea ruginiu.
Când se strica vremea ne aşezam, eu şi Corrigan, pe trepte. Tatăl nostru, doctor, ne părăsise cu ani în urmă. Un cec cu stampă londoneză apărea în căsuţa poştală o dată pe săptămână. Niciodată vreo scrisoare, doar un cec cu antetul unei bănci din Oxford rotindu-se prin aer în cădere. Dădeam fuga să i- 1 aducem mamei noastre. Băga plicul sub un ghiveci de pe pervazul din bucătărie, şi în următoarea zi nu mai era acolo. Nu se mai spunea nimic în plus.
Singurul semn al existenţei părintelui nostru era un şifonier plin cu costume şi nădragi vechi de-ai lui, în dormitor la mama. Corrigan deschidea uşa. Ne aşezam în întuneric, cu spinările lipite de lemnul dur al panourilor, şi ne vâram picioarele în pantofii tatei, lăsam ca mânecile lui să ne atingă urechile, îi simţeam răceala butonilor de la manşete. Aşa ne-a şi găsit într-o după- amiază mama, îmbrăcaţi în surtucele lui cenuşii, cu mânecile suflecate şi pantalonii ţinuţi pe talie cu benzi elastice. Tocmai ne plimbam încoace şi- ncolo, târşindu-ne picioarele în ghetele solide, mult prea mari, când a apărut şi a încremenit în prag, iar în odaie s-a făcut atâta linişte, că auzeam ţăcănitul caloriferului.
- Aşa deci, a zis lăsându-se într-un genunchi înaintea noastră. Pe faţă i s-a întins un zâmbet care părea s-o îndurereze. Veniţi încoace. Ne-a pupat pe obraz pe amândoi, ne-a dat câte o pălmuţă la fund. Acum hai, fuguţa de-aici!

Am alunecat din hainele vechi ale tatei, le-am lăsat baltă pe duşumea.
Mai târziu, în noaptea aceea, am auzit zăngănind umeraşele: aşeza şi reaşeza costumele.
De-a lungul anilor am făcut obişnuitele pandalii, ne-am ales cu nasurile însângerate, iar căiuţii pentru legănat, cu capetele sparte, şi mama a trebuit să facă faţă şoaptelor vecinilor, ba uneori chiar şi atenţiei văduvilor din cartier, însă lucrurile, în general, ni s-au înşiruit înainte confortabil: calm, deschis, o întindere de gri nisipiu.
împărţeam cu Corrigan un dormitor de unde se vedea marea. Fără veste s-a întâmplat, încă nu-mi amintesc anume cum: el, mai mic cu doi ani, a pus stăpânire pe patul de sus. Dormea pe burtă, privind pe geam în beznă, recitându-şi rugăciunile - le numea versete de somn - cu ritmuri iuţi, tăioase. Erau descântecele lui, în mare parte de nedesluşit pentru mine, întretăiate de mici pufnete în râs şi oftaturi prelungi. Cu cât se apropia mai mult somnul, cu atât mai ritmice deveneau rugăciunile, un soi de jazz, deşi uneori, în mijlocul tărăşeniei, îl auzeam înjurând, scoţându-le din rândul celor sfinte. Ştiam şi eu chestii catolice elementare - „Tatăl nostru”, „Ave Maria” - dar cam atât. Eram un copil sălbăticuţ, tăcut, iar pe Dumnezeu îl simţeam deja plictisitor. Dădeam câte un ghiont sus, în salteaua lui Corrigan, şi o vreme tăcea, însă apoi începea iarăşi.
Câteodată mă trezeam dimineaţa şi-l găseam lângă mine, cu braţul peste umărul meu, cu pieptul urcând şi coborând în ritmul şoptit al rugăciunilor.
Mă întorceam spre el.
- Corr, mai taci odată, ce Dumnezeu!

Fratele meu avea pielea lăptoasă, părul negru şi ochii albaştri. Era genul de puşti căruia îi zâmbeau toţi. O privire îţi arunca, şi erai prins. Oamenii îl îndrăgeau. Pe stradă, femeile îi ciufuleau părul, iar lucrătorii îl salutau lăsându-şi blând palma pe umărul lui. N-avea habar că prezenţa lui îi întăreşte pe oameni, că-i face fericiţi, că le scoate la iveală improbabilele nostalgii - umbla printre ei neştiutor.
M-am trezit într-o noapte, la unsprezece ani, simţind cum trece peste mine un suflu de aer rece. M-am poticnit până la fereastră, dar era închisă. Am întins braţul spre comutator, şi o vâlvătaie galbenă a iluminat odaia. O siluetă era ghemuită în mijlocul camerei.
- Corr?
Gerul încă-i ieşea din trup. Obrajii îi erau roşii. O ceaţă umedă îi înroura părul. Mirosea a tutun. A dus un deget la buze şi s-a căţărat pe scăriţa de lemn în patul de sus.

- Culcă-te, a şoptit de deasupra. Izul de tutun stăruia

încă în aer.

De dimineaţă a sărit din pat, cu hanoracul cel gros peste pijama. Tremurând, a deschis geamul şi şi-a scuturat peste geam, în grădină, nisipul de pe pantofi.

- Pe unde ai fost?

- M-am plimbat un pic pe malul apei, a zis.

- Ai fumat?

Şi-a ferit privirea, frecându-şi braţele cu palmele, să se

încălzească. -Nu.

- N-ar trebui să fumezi, doar ştii.
- N-am fumat, a zis.
în aceeaşi dimineaţă, ceva mai târziu, mama ne-a condus la şcoală, cu tăştile de piele atârnate pe umeri. Pe străzi sufla un vânt îngheţat. La poarta şcolii s- a lăsat într-un genunchi, ne-a strâns în braţe, ne-a potrivit fularele şi ne-a pupat, unul după celălalt. Când s-a ridicat să plece, privirea i-a fost atrasă de ceva de pe partea cealaltă a străzii, în dreptul grilajului bisericii: o formă întunecată, înfăşurată într-o pătură mare, roşie. Bărbatul a ridicat o mână în semn de salut. Corrigan i-a răspuns la fel.
Erau puzderie de beţivi bătrâni prin Ringsend, însă mama a părut surprinsă de vederea lui, şi o clipă m-a izbit revelaţia că putea fi vorba de ceva secret.

- Cine-i ăla, mami? am întrebat.

- Hai, fuguţa înăuntru. O lămurim după şcoală. Fratele

meu păşea lângă mine, tăcut.

- Cine-i ăla, Corrie? l-am înghiontit. Cine e? A dispărut

spre sala de clasă.

Toată ziua am stat în banca de lemn, rozându-mi creionul, proiectându-mi imagini cu unchi uitaţi, cu

tatăl nostru cumva întors printre noi, fără o leţcaie. Nimic, pe atunci, nu era dincolo de tărâmul posibilului.
Ceasul era pe peretele din fund al clasei, însă deasupra chiuvetei exista o oglindă veche şi pistruiată, în care, dacă priveam din unghiul potrivit, puteam vedea acele mişcându-se invers. După ce-a sunat clopoţelul am ieşit îndată pe poartă, dar Corrigan a apucat-o înapoi pe drumul cel lung, cu paşi mărunţi şi deşi, pe lângă palmieri, în lungul zidului falezei.
Pe patul de sus îl aştepta un pachet învelit în hârtie moale, cafenie. A ridicat din umeri şi şi-a trecut degetul peste sfoară, a tras de ea şovăielnic. înăuntru era o altă pătură, o Foxford moale şi albastră. A despăturit-o, a lăsat-o să cadă pe lungime, a ridicat privirea spre mama noastră şi a dat aprobator din cap.
Mama i-a atins cu dosul palmei obrazul, zicând:
- Nu mai faci niciodată treaba asta, s-a înţeles?
Altceva nu s-a mai spus până doi ani mai târziu, când a dăruit şi pătura aceea altui vagabond beţiv, într-o altă noapte geroasă, pe lângă canal, pe parcursul uneia dintre plimbările sale târzii când cobora în vârful picioarelor treptele şi ieşea în beznă. Pentru el ecuaţia era simplă - altora le trebuia pătura mai mult decât lui, iar el era pregătit să îndure pedeapsa, dacă se ajungea la asta. Era primul indiciu privitor la ce avea să ajungă fratele meu şi la ce aveam mai târziu să văd prin drojdia populaţiei din New York - curvele, escrocii mărunţi, cei fără de speranţă - care se agăţau cu toţii de el de parcă ar fi fost o rază de speranţă în ţucalul puturos al realităţii lumii.
Corrigan a început să bea de tânăr - la doisprezece sau treisprezece ani -, o dată pe săptămână, în după-

amiezile de vineri de după şcoală. Dădea fuga de la porţile din Blackrock spre staţia de autobuz, cu cravata scoasă de după guler şi sacoul făcut ghemotoc, în vreme ce eu rămâneam în curtea şcolii, să joc rugby. îl vedeam cum urcă în 45 sau în 7A, îi zăream silueta deplasându- se spre locurile din spate în vreme ce autobuzul pornea.
Lui Corrigan îi plăceau spaţiile obscure, unde lumina scăpăta. Docurile. Pensiunile mizere. Ungherele cu caldarâm spart. Se întovărăşea adesea cu beţivii din Frenchman's Lane şi din Spencer Row. Aducea o sticlă cu el, îi dădea drumul să circule. Dacă se întorcea către el, sorbea din sticlă cu un gest larg, trecându-şi apoi peste gură dosul palmei, ca un consumator versat. îşi dădeau seama cu toţii că nu era un adevărat băutor - nu căuta cu tot dinadinsul clondirul şi sorbea din el doar când îi ajungea iarăşi în preajmă. Credea, presupun, că se amestecă printre ceilalţi. Beţivanii mai înveteraţi îl luau în râs, lui însă nu-i păsa. îl foloseau, fireşte. Pentru ei nu era decât încă un mucos încercând s-o facă pe sărăntocul, însă avea mereu câţiva bănuţi prin buzunare şi era dispus să-i ofere - aşa că îl trimiteau la magazin să le ia de băut ori la prăvălia din colţ după ţigări la bucată.
Uneori venea acasă fără şosete. Alteori îi lipsea cămaşa, aşa că urca în goană pe scări înainte să pună mama ochii pe el. Se spăla pe dinţi, îşi dădea pe faţă cu apă şi cobora, îmbrăcat complet, cu ochii lucindu-i un pic, nu atât de beat încât să se dea de gol.
- Unde ai fost?
- Am făcut lucrarea Domnului.

- Şi lucrarea Domnului e să nu ai grijă de mama ta? zicea ea şi-i aranja gulerul, în vreme ce Corrigan se aşeza la masă pentru cină.
După o vreme petrecută cu dezmoşteniţii sorţii a început să se potrivească acolo, să se confunde cu fundalul, să se topească printre ei. îi însoţea la căminul din Rutland Steet şi se aşeza cu spinarea la perete. Le asculta poveştile: istorii lungi şi întortocheate care păreau să-şi aibă rădăcinile într-o Irlandă complet diferită de cea ştiută. Era un fel de ucenicie: se furişa în sărăcia lor de parcă ar fi vrut s-o ia în stăpânire. Bea. Fuma. Nu aducea vorba niciodată de tatăl nostru, nici de faţă cu mine şi nici cu altcineva. însă era acolo plecatul nostru părinte, îmi dădeam seama. Corrigan ori îl îneca în sherry, ori îl scuipa ca pe un fir de tutun poposit pe limbă.
în săptămâna în care a împlinit paisprezece ani, mama m-a trimis să-l aduc acasă: lipsise toată ziua, îl aştepta cu tort. O burniţă de seară cădea peste Dublin. A trecut o şaretă, cu becul de la dinam scânteind. Am urmărit tropotul calului în lungul străzii, gămălia de lumină răsfirându-se. Uram oraşul în asemenea momente - fiindcă n-avea pic de chef să se elibereze de neîncetatul său cenuşiu. Am trecut pe lângă case cu camere de închiriat, pe lângă anticariate, pe lângă atelierele lumânărarilor şi prăvăliile furnizorilor de medalii liturgice. Birtul avea o poartă neagră, cu ţepuşe de fier ascuţit. M-am dus prin spate, unde se păstrau tomberoanele. Ploaia picura dintr-un burlan spart. Am păşit peste un morman de lăzi şi cutii de carton,

strigându-i numele. Când l-am găsit era aşa de beat, că nu se mai putea ţine pe picioare.
- Salut, mi-a zis cu un zâmbet.
A căzut peste perete şi şi-a julit mâna. A rămas aşa, holbându-se la palmă. Un firicel de sânge i se scurgea în jos pe încheietură. Unul dintre băutorii mai tineri - un şmecheraş cu tricou roşu - l-a scuipat. A fost singura dată când l- am văzut pe Corrigan să dea cu pumnul. A ratat complet, însă de pe mână i- au zburat stropi de sânge, şi am ştiut - chiar acolo, privind - că nu voi uita nicicând momentul, Corrigan proiectându-şi prin aer pumnul, cu picuri de sânge împrăştiindu-se pe zidărie.
- Sunt pacifist, a zis cu limba împleticită.
L-am dus, sprijinindu-l, în lungul fluviului Liffey, dincolo de barjele cu cărbuni, în Ringsend, unde l-am spălat cu apă de la bătrâna pompă din Irishtown Road. Mi-a cuprins faţa în palme.
- Mulţumesc, mulţumesc.
A început să plângă când am ajuns pe Beach Road, stradă care ducea către casa noastră. Un întuneric adânc se prăbuşise peste mare. Ploaia picura din palmierii de pe marginea drumului. L-am tras de pe nisip.
- Sunt moale, a zis.
Şi-a şters ochii cu mâneca, şi-a aprins o ţigară, a tuşit până ce i-a venit să vomite.
La poarta casei a ridicat privirea spre luminiţa de la geamul mamei.
- E trează?
A străbătut cu paşi mici aleea din faţă, dar odată ajuns înăuntru s-a năpustit în sus pe scară, i s-a aruncat în braţe. Mama noastră a simţit duhoarea de băutură şi tutun, însă n-a scos o vorbă. I-a pregătit o baie caldă şi

s-a aşezat pe jos afară, lângă uşă. La început tăcută, şi-a flexat piciorul ca şi cum i-ar fi amorţit, apoi, oftând, şi-a lăsat capul pe tocul uşii: parcă ar fi fost şi ea într-o cadă, întinzându-şi mădularele către zile încă neştiute în amintire.

Corrigan s-a îmbrăcat, a ieşit, iar ea i-a şters părul ud

cu prosopul.

- N-o să mai bei niciodată, aşa-i, dragule? A dat din cap

că nu, niciodată.

- Nu mai ai voie să ieşi afară vinerea. Să fii acasă până

la cinci. S-a înţeles?

- în regulă.

- Promite-mi în clipa asta.
- Mă jur pe ce am mai sfânt.
Ochii îi erau injectaţi.

L-a sărutat pe păr şi l-a strâns la piept. - Ţi-am lăsat tort

în bucătărie, dragule.

Corrigan s-a abţinut două săptămâni de la escapadele de vineri, însă nu peste mult timp a început să se vadă iarăşi cu beţivii. Era un ritual de care nu se putea dezbăra. Prăpădiţii ăia avea nevoie de el, sau cel puţin îl doreau aproape - era, pentru cei mai mulţi, un înger dement, imposibil. încă mai bea cu ei, dar numai la

ocazii. De cele mai multe ori rămânea treaz. îi intrase în cap ideea că oamenii ăştia căutau cu adevărat un soi de paradis şi că, atunci când beau, se întorceau la el. însă, ajungând, nu izbuteau să şi rămână. Nu încerca să-i convingă să se lase de alcool. Nu aşa proceda el.

Mi-ar fi fost mai lesne, poate, să nu-l agreez pe Corrigan, mai tânărul meu frate care aprindea scânteia în oameni, însă avea în el ceva ce făcea dificil să nu-l placi. Tema lui preferată de discuţie era fericirea - ce este, ce s-ar putea să nu fie, unde se putea găsi şi unde putea să se facă nevăzută.

Aveam nouăsprezece ani, Corrigan şaptesprezece, când a murit mama noastră. O luptă scurtă, violentă cu un cancer la rinichi. Ultimul lucru pe care ni l-a spus a fost să tragem draperiile la geam, nu care cumva să decoloreze lumina covorul din sufragerie.

A fost dusă la spitalul St. Vincent în întâia zi de vară. Ambulanţa a lăsat dâre umede pe drumul ce trecea pe lângă mare. Corrigan a pornit pe urmele ei, pedalând furios. A fost internată într-un pavilion lung, înţesat cu bolnavi. I- am făcut rost de o rezervă şi i-am umplut-o cu flori. Am vegheat-o cu rândul, i-am pieptănat părul, lung şi sfărâmicios la atingere. îi rămâneau pe pieptăn smocuri întregi: trupul o trăda. Scrumiera de lângă pat era plină cu păr. M-am agăţat de ideea că, dacă îi păstram şuviţele lungi şi cărunte, ne-am fi putut întoarce la felul cum fuseseră lucrurile cândva. Atâta am izbutit să fac. A mai rezistat trei luni, apoi a plecat dintre noi într-o zi de septembrie, când totul părea înecat în raze de soare.

Am aşteptat în rezervă ca asistentele să apară şi să-i ia de acolo trupul. Corrigan se afla în mijlocul unei rugăciuni lungi când în cadrul uşii de spital
a apărut o umbră.
- Salut, băieţi.
îndurerarea tatălui nostru avea accent englezesc. Nu-l mai văzusem de la trei ani. A căzut pe el o aţişoară de lumină. Era palid, adus de umeri. Părul i se rărise, ochii însă îi erau de un albastru de cleştar. Şi-a scos pălăria şi a dus-o la piept.
- îmi pare rău, flăcăi.
Am traversat încăperea ca să ne strângem mâinile. Mi-am dat seama, şi am tresărit de surpriză, că eram mai înalt ca el. Mi-a apucat umărul între degete şi a strâns.

Corrigan a rămas tăcut într-un colţ.

- Dă mâna cu mine, fiule, a zis tatăl nostru.

- De unde ai ştiut că a fost bolnavă?

- Haide, dă mâna ca un bărbat.

- Spune-mi de unde ai ştiut.

- Dai mâna, ori nu?

- Cine ţi-a spus?

S-a legănat pe călcâie, înainte şi înapoi.

- Aşa te porţi tu cu taică-tău?

Corrigan i-a întors spatele, a depus un sărut pe fruntea rece a mamei noastre şi, fără o vorbă, a ieşit. Uşa s-a închis cu un clănţănit. Zăbrele de umbră au traversat patul. M-am apropiat de fereastră şi l-am văzut smucindu-şi bicicleta ca să nu dea într-o ţeavă. A trecut printre straturile de flori, şi cămaşa a început să-i fâlfâie când s-a încadrat în traficul de pe Marrion Road. Tatăl meu şi-a tras un scaun şi s-a aşezat alături de ea, i-a atins prin cearşaf fruntea.

- Când n-a mai încasat cecurile, a zis.

- Cum?

- Atunci am ştiut că-i bolnavă. Dacă nu poţi îndura

adevărul, nu întreba de el.

în seara aceea, tata a venit să doarmă la noi acasă. Avea cu el, în valijoară, un costum de doliu şi o pereche de pantofi lustruiţi. Corrigan l-a oprit în vreme ce urca scările.

- Da' unde crezi că te duci?

Tatăl nostru a apucat balustrada. Avea pete cafenii pe pielea mâinilor şi, oprit aşa, îl vedeam tremurând.

- Aia nu e camera ta, a zis Corrigan.

Tatăl nostru a dat, nesigur, să mai urce o treaptă.

- Nu, a spus fratele meu, cu voce limpede, plină, sigură.

Tatăl nostru a împietrit. A mai suit o treaptă, apoi s-a întors, a coborât şi a început să-şi arunce împrejur privirea, pierdut.
- Propriii mei fii, a zis.
I-am încropit un culcuş pe o sofa din sufragerie, dar chiar şi aşa Corrigan a refuzat să rămână sub acelaşi acoperiş cu el: a plecat la plimbare spre centru, făcându-mă să mă întreb pe ce alee dosnică se oploşise în acea noapte, în pumnii cui nimerise, a cui sticlă îi potolise oful.
în dimineaţa înmormântării, l-am auzit pe tatăl nostru răcnind numele de botez al lui Corrigan.
- John, John Andrew!
O uşă trântită. încă una. Apoi o tăcere îndelungată. Am lăsat iarăşi tâmpla în pernă, am permis liniştii să mă cuprindă. Paşi pe scări. Scârţâitul treptei din capăt. Zgomotele erau misterioase. L-am auzit pe Corrigan răscolind dulapurile de la parter şi trântind uşa de la intrare.
Când m-am dus la geam, am văzut pe mal, chiar lângă casa noastră, un şir de bărbaţi bine îmbrăcaţi. Purtau vechile costume ale tatălui nostru, pălăriile şi fularele lui. Unul îşi vârâse o batistă roşie în buzunarul de la piept al sacoului negru. Altul avea în mână o pereche de pantofi lustruiţi. Corrigan umbla printre ei, păşind un pic strâmb, cu mâna înfiptă în buzunarul pantalonilor, unde avea o sticlă. Nu purta cămaşă şi arăta ca un sălbatic. Părul vâlvoi, nepieptănat. Braţele şi gâtul îi erau cafenii, restul corpului, albicios. A rânjit şi i-a făcut cu mâna tatălui meu, care se oprise acum în prag, desculţ, înlemnit, privind cum o duzină de sosii de-ale lui o apucă pe nisipul ţărmului.

Două femei, pe care le-am recunoscut de la cozile la cantina săracilor, săltau vesele prin nisipul gloduros, în rochii de vară vechi de-ale mamei, sărbătorindu-şi îmbrăcămintea cea nouă.
Corrigan mi-a spus odată că Hristos era destul de uşor de înţeles. Se ducea unde era nevoie să se afle. Zăbovea unde era cerut. Nu-şi lua nimic cu el, sau mai nimic, o pereche de sandale, o cămaşă, acolo, nişte flecuşteţe care să-i mai domolească singurătatea. Nu respingea niciodată lumea, fiindcă astfel ar fi respins misterul. Şi, dacă respingea misterul, respingea credinţa.
Corrigan şi-ar fi dorit un Dumnezeu pe deplin credibil, unul pe care să-l găseşti în pulberea fiecărei zile. Alinarea pe care i-o aducea adevărul dur, gol- goluţ - mizeria, războiul, sărăcia - era că viaţa se arată în stare de frumuseţi mărunte. Nu-l interesau glorioasele poveşti cu lumea de apoi ori conceptul de rai scăldat în lapte şi miere. Astea, pentru el, erau anticamera iadului. Se consola mai degrabă cu faptul că, în lumea adevărată, atunci când se uita cu luare-aminte în beznă, avea şansa de a găsi prezenţa unei lumini, una schilodită, mititică, totuşi lumină. Voia, scurt şi cuprinzător, ca lumea să fie un loc mai bun şi-şi făcuse obiceiul de a spera la asta. De aici izvora un fel de atitudine triumfală care se situa dincolo de dovada teologică, o cauză pentru optimism în pofida tuturor probelor contrarii.
- Cândva, cei săraci cu duhul chiar s-ar putea să-şi dorească treaba asta, zicea.
După moartea mamei am vândut casa. Tatăl nostru a luat jumătate din bani. Corrigan şi-a dăruit partea lui. A

început să trăiască din mila altora şi s-a apucat să studieze scrierile lui Francisc din Assisi. Se plimba ore în şir prin oraş, citind. Şi-a făcut sandale din nişte zgârciuri de piele, pe care le purta cu şosete în culori vii. Devenise un jalon al Dublinului de pe la mijlocul anilor şaizeci, cu părul sârmos, pantalonii de doc, cărţile îndesate sub braţ. Umbla cu paşi mari, împleticiţi, fără haină, cămaşă, fără un ban. în fiecare lună august, la comemorarea Hiroshimei, se lega de porţile Parlamentului, pe Kildare Street, şi veghea tăcut câte o noapte, fără poze, fără jurnalişti, doar el şi cutia lui de carton turtită pe pământul gol.
La nouăsprezece ani şi-a început studiile cu iezuiţii de la Colegiul Emo. Slujbă în zori. Ore de învăţături teologice. Plimbări după-amiezile, pe câmp. Plimbări nocturne în lungul fluviului Barrow, implorări înălţate Domnului sub stele. Rugăciunile de dimineaţă, cele de la prânz, de seară, de noapte. Cântările de slavă, psalmii, cititul din evanghelii. Dădeau rigoare credinţei lui, îl îndrumau către un scop. Şi totuşi colinele din Laois nu-i erau destul. Nu putea fi un preot oarecare, n-ar fi îndurat o asemenea viaţă - nu i se potrivea, îi trebuia mai mult spaţiu pentru îndoială. A părăsit noviciatul şi a plecat la Bruxelles, unde s-a alăturat unui grup de tineri călugări care făcuseră jurăminte de castitate, sărăcie, ascultare. Şi-a găsit locuinţă într-un apartament mic din centru. Şi-a lăsat părul mare. Capul tot în cărţi şi-l ţinea: Augustin, Eckhart, Massignon, Charles de Foucauld. Era o viaţă de trudă simplă, de prietenie şi solidaritate. A început să lucreze ca şofer pe un camion cu fructe al cooperativei locale şi a organizat

un sindicat pentru un mic grup de muncitori. La lucru nu purta vreun însemn religios, nici gulere popeşti, nici Biblie, şi prefera să păstreze tăcerea chiar şi în prezenţa fraţilor din propriul ordin.
Puţini dintre cei cu care avea de-a face îi cunoşteau temeliile religioase şi,
chiar prin locuri pe unde zăbovea vreme mai lungă, era arareori ştiut pentru credinţă - lumea îl privea mai degrabă cu duioşia menită unor vremuri de demult, când timpul părea mai lent, mai necomplicat. Nici cele mai rele lucruri pe care şi le făceau unii altora oamenii ăia nu izbuteau să pună surdină credinţelor lui Corrigan. Era poate naiv, dar nu-i păsa; zicea că preferă să moară cu inima pe tavă decât să ajungă în rândul cinicilor.
Ca mobilier nu avea decât o băncuţă de stejar pentru îngenuncheat şi rafturile cu cărţi. Rafturile erau înţesate cu lucrările unor poeţi religioşi, majoritatea radicali, şi ale câtorva teologi ai eliberării. Ţintise vreme lungă un loc de slujire undeva prin Lumea a Treia, însă nu izbutise să-l obţină. Bruxellesul era prea banal pentru el. Voia un loc mai aspru, mai dificil. Şi-a petrecut o perioadă prin mahalalele din Napoli, lucrând pentru sărmanii din Cartierul Spaniol, însă după aceea, pe la începutul anilor şaptezeci, a fost trimis la New York. Ideea nu i-a plăcut, s-a burzuluit la ea, New Yorkul i se părea prea manierat, prea antiseptic, dar n-a izbutit să-i clintească pe mai-marii Ordinului său - trebuia să se ducă unde era trimis.
A urcat în avion cu o valiză plină de cărţi, scăunaşul de rugăciune şi o Biblie.

Mă lăsasem de facultate. Nu mai aveam de mult douăzeci de ani şi-mi petrecusem o bună parte a tinereţii într-un apartament la subsol de pe Raglan Road, pe ultima bucată a erei hippie. în stil foarte irlandez, ajunsesem şi aici cu câţiva ani prea târziu. Nici nu ştiu când am făcut treizeci şi mi-am găsit o slujbă de birou, însă tot tânjeam după vechea şi nesăbuita-mi viaţă de odinioară.
Nu urmărisem niciodată cu luare-aminte ce se petrecea în nord. Mi se părea uneori că-i un meleag cu totul străin, dar în primăvara lui 1974 violenţa s-a ivit şi în sud.
într-o vineri seară m-am dus la Dandelion Market să-mi cumpăr nişte marijuana, un obicei ocazional. Era unul dintre cele câteva locuri unde Dublinul zumzăia de viaţă: mărgele africane, lămpi cu lavă, beţişoare parfumate. Am cumpărat zece grame de haşiş marocan la o tonetă unde se vindeau discuri vechi de vinii. înaintam pe South Leinster Street către Kildare
Street când s-a zguduit aerul. Totul s-a făcut, preţ de o clipă, galben, o străfulgerare perfectă, apoi alb. Am fost azvârlit într-un gard. Mi-am venit în simţiri: eram înconjurat de panică. Cioburi de sticlă. O conductă de evacuare. Un volan rostogolindu-se pe stradă. Volanul, extenuat, s-a culcat pe-o latură şi totul a rămas bizar de nemişcat până ce s-a auzit ţipătul sirenelor, parcă deja bocind. A trecut o femeie, cu rochia sfâşiată din gât până-n poale, croită parcă să-i pună în evidenţă tăietura din piept. Un bărbat s-a oprit, m-a ajutat să mă ridic în picioare. Am alergat amândoi câţiva paşi, apoi ne-am separat, înaintam împleticit spre Molesworth Street

când m-a oprit un poliţist, arătând spre nişte pete de sânge de pe cămaşa mea. Am leşinat. După ce m-am trezit iarăşi, la spital, mi-au spus că pierdusem o bucăţică din lobul urechii drepte când fusesem trântit în drugul ascuţit al unui grilaj. Cu vârful ca o floare de crin. Ce ironie de zile mari. Vârful urechii rămăsese în stradă. Restul, până şi auzul, scăpase nevătămat.
La spital, poliţia m-a căutat prin buzunare după acte. M-au arestat pentru posesie de droguri, m-au adus în faţa instanţei, unde judelui i s-a făcut milă şi a declarat că fusesem percheziţionat ilegal, mi-a ţinut un pic de morală şi mi- a dat drumul. M-am dus glonţ la o agenţie de turism de pe Dawson Street şi mi-am cumpărat bilet.
Am ajuns pe aeroportul John F. Kennedy cu un colier lung la gât, îmbrăcat cu o haină de piele afgană şi ducând în mână un exemplar ferfeniţit din Urlet. Vameşii m-au măsurat cu grimase dispreţuitoare. închizătoarea de pânză a rucsacului s-a rupt când am încercat să-l asamblez iarăşi.
Am rămas pe loc, uitându-mă după Corrigan - promisese într-o carte poştală că va veni. Erau treizeci de grade la umbră. Dogoarea mă izbea ca un topor. Zona de aşteptare pulsa. Familii întregi trepădau încoace şi încolo, înghesuindu-se la panoul cu informaţii. Taximetriştii aveau un lustru ameninţător. Fratele meu nu se vedea pe nicăieri. Am stat pe rucsac timp de o oră, până ce un poliţist m-a îmboldit cu bastonul şi mi-a zburat cartea din mână.
Am urcat într-un autobuz, în caniculă şi gălăgie. Mai apoi, la metrou, am tândălit sub palele rotitoare ale ventilatorului. Lângă mine s-a aşezat o femeie de

culoare, făcându-şi vânt cu o revistă. Ovale de sudoare la subraţe. Nu mai văzusem până atunci o negresă de aproape, cu piele atât de neagră, încât
părea aproape albastră. Mi-a venit s-o ating, să-mi apăs degetul pe antebraţul ei. Mi-a surprins privirea şi şi-a tras bluza peste piept:

- Da' ce te holbezi aşea?

- Irlanda, am bâiguit. Sunt irlandez. După încă un

moment, s-a uitat iar la mine.

- Hai să mori tu, a zis.

A coborât la staţia din 125th Street, unde trenul a oprit

cu scrâşnet.

S-a lăsat noaptea până să ajung în Bronx. Am ieşit din gura de metrou în căldura târzie. Cărămidă sură şi panouri de afişaj. De la un radio portabil venea un sunet ritmic. Un puştan în cămaşă fără mâneci se rotea în jurul axei pe o bucată de carton, făcându-şi cumva din umăr un pivot pentru întregul corp. O atenuare a conturului. Fără limite. Palmele pe jos, picioarele în aer, trasând o încercuire prelungă. S-a lăsat la pământ şi deodată s-a răsucit sprijinindu-se în creştetul capului, apoi s-a arcuit în spate, s-a declanşat ca un resort şi a săltat în aer, întuneric mişcător.

Câteva taxiuri-pirat pândeau pe Concourse. Bărbaţi în vârstă, purtând pălării cu boruri largi. Mi-am azvârlit rucsacul în portbagajul unui automobil negru, gigantic.

- Mânca-i-ar puricii, a zis şoferul aplecându-se peste banchetă. Crezi că puştiul ăla o să ajungă undeva în viaţă? După ce s-a învârtit, al naibii, în cap?
I-am dat adresa lui Corrigan, scrisă pe un petic de hârtie. A mormăit ceva despre direcţia asistată, nici vorbă să fi avut aşa ceva în 'Nam.
După jumătate de oră, maşina a oprit abrupt. Ne rotiserăm în cercuri complicate.
- Doişpe dolari, amice.
N-avea rost să mă cert. I-am aruncat banii în poală, am coborât, mi-am luat rucsacul. Şoferul a luat-o din loc înainte să apuc să închid portbagajul. Am strâns la piept exemplarul din Urlet. Am văzut cele mai bune minţi ale generaţiei mele. Uşa portbagajului a săltat şi s-a închis cu un pocnet când şoferul a virat brusc la semafor.
într-o parte era un şir de clădiri înalte, cu apartamente de închiriat, în spatele unui gard de plasă. Pe o bucată de gard fusese pusă sârmă ghimpată. în partea cealaltă era drumul expres: panglica de lumină a maşinilor gonind. Dedesubt, în dreptul pasajului de sub şosea, o înşiruire de femei. Automobile şi camioane pătrundeau în umbre. Femeile se aşezau în posturi aţâţătoare. Purtau pantaloni scurţi şi mulaţi, bluze decoltate şi costume de baie, o stranie plajă în mijloc de oraş. Un braţ îndoit, în penumbră, atingea plafonul pasajului. Un toc cui se căţăra până în susul gardului cu sârmă ghimpată. Un picior se lungea pe-o jumătate de cvartal. Păsări de noapte zburătăceau pe sub schelele pasajului, căutând momentan cerul, apoi revenind iute în ascunziş.

De sub grinzi a ieşit o femeie. Era îmbrăcată cu o haină de blană desfăcută în dreptul umerilor. Şi-a depărtat picioarele încălţate cu cizme până la genunchi. A trecut o maşină, şi femeia şi-a smuncit în lături pulpanele hainei. Pe dedesubt nu purta absolut nimic. Maşina a claxonat şi a mărit viteza. Femeia a ţipat după automobil şi a început să păşească în direcţia mea, ducând în mână ceva asemănător cu o umbrelă.
Am cercetat balcoanele blocurilor, căutându-i urma lui Corrigan. Luminile stradale pâlpâiau. O pungă de plastic se dădea de-a rostogolul. De cabluri, la înălţime, atârnau nişte pantofi.
- Hei, scumpule.
- N-am nici un ban, am rostit fără să mă întorc.
Profesionista amorului mi-a scuipat la picioare o flegmă groasă şi a ridicat deasupra capului umbrela.
- Jigodie, a zis trecând.
După aceea s-a oprit pe partea luminată a străzii şi s-a pus pe aşteptat sub
umbrelă. Ori de câte ori se apropia vreo maşină, o cobora şi-o înălţa iar, transformându-se într-o mică planetă de lumină şi întuneric.
Am pornit cu rucsacul în spate spre blocuri, cu toată nonşalanţa de care eram în stare. Pe lângă gard, în interior, printre buruieni, se vedeau ace pentru heroină. Cineva golise un spray cu vopsea pe indicatorul stradal de lângă intrare. Nişte bătrâni stăteau aşezaţi lângă uşă, făcându-şi vânt în arşiţă. Arătau ruinaţi şi decrepiţi, genul de bărbaţi care, cât de curând, aveau să se transforme în scaune goale. Unul a întins mâna după peticul de hârtie cu adresa fratelui meu, a clătinat din cap, s-a lăsat iarăşi, greoi, cu spinarea în perete.

A trecut un puşti, cu un sunet metalic venind dinspre el, un zuruit săltăreţ, de tinichea. A dispărut în bezna casei scărilor. Dinspre el venea miros de vopsea proaspătă.
Am dat colţul către alt colţ: era tot numai colţuri. Locuinţa lui Corrigan se afla într-un bloc cenuşiu de apartamente. Etajul al cincilea din douăzeci. Un abţibild mic lângă sonerie: PACE ŞI DREPTATE în interiorul unei coroane de spini. Cinci încuietori pe cadrul uşii. Nici una nu funcţiona. Când am împins uşa, s-a răsucit în balamale şi s-a izbit de perete, făcând să cadă frânturi de var alb. L-am strigat pe nume. înăuntru erau puţine lucruri, o sofa zdrenţuită, o masă scundă, un crucifix simplu de lemn deasupra patului îngust de lemn. Băncuţa de rugăciune lipită de zid. Pe podea zăceau cărţi deschise, vorbindu-şi parcă unele altora: Thomas Merton, Rubem Alves, Dorothy Day.
M-am prăbuşit epuizat pe sofa.
M-am trezit ceva mai încolo, când târfa cu umbrelă a dat buzna pe uşă. S-a oprit să-şi şteargă fruntea asudată, apoi şi-a aruncat geanta de mână pe sofa, alături de mine.
- Pardon, îmi pare rău, dulceaţă, a zis.
Mi-am ascuns faţa, să nu mă recunoască. A început să se plimbe prin odaie, dezbărându-se pe parcurs de blană, rămânând goală cu totul în afară de încălţări. S-a oprit un moment, s-a uitat într-un ciob lung de oglindă proptit de perete. Muşchii gambelor îi erau netezi, curbaţi. S-a ciupit de pielea de pe fund, a oftat, s-a apucat de sfârcuri, a început să le tragă, să le frece între degete ca să se întărească.
- Fir-ar al naibii, a bombănit.
Dinspre baie s-a auzit sunet de apă curgând.

Târfa s-a întors de acolo cu buze lucitoare şi parcă ţăcănind mai vesel din tocuri. în aer se simţea iz intens de parfum. Mi-a trimis un sărut, a fluturat din umbrelă, a plecat.
S-a întâmplat de cinci sau şase ori în şir. Mişcarea clanţei. înţepăturile tocurilor cui pe duşumelele din scândură goală. De fiecare dată o altă târfă. Una chiar s-a aplecat, lăsându-şi sânii alungiţi şi înguşti să atârne în dreptul feţei mele.
- Băiat de facultate, a zis ca o ofertă, dar am clătinat din cap, la care a replicat repezit: Mă gândeam io.

La uşă s-a răsucit spre mine şi a zâmbit.

- O s-ajungă avocaţii în rai pân' ce-o să mai vezi ceva dă

calitatea asta. Şi-a continuat drumul pe coridor, râzând.
în baie era un coş mic de metal pentru gunoi. Tampoane şi polipi pleoştiţi din prezervative folosite, înfăşurate în şerveţele.
După un timp m-a trezit Corrigan. N-aveam habar cât e ceasul. Purta acelaşi model de cămaşă cu care-l văzusem ani întregi: neagră, fără guler, cu mâneci lungi, cu nasturi de lemn. Slăbise, de parcă uzura imensei mase a săracilor i- ar fi erodat vechiul sine. Părul îi crescuse până la umeri şi-şi lăsase favoriţi. Pe la tâmple îi apăreau deja nuanţe cărunte. Avea o julitură pe obraz şi ochiul drept învineţit. Părea mai bătrân de treizeci şi unu de ani.
- Frumoasă-i lumea în care trăieşti, Corrigan.

- Ai adus ceai?

- S-a întâmplat ceva? Obrazul... Ai o tăietură.

- Sper că măcar câteva pliculeţe cu ceai ai adus, frate.

Am deschis rucsacul. Cinci cutii, marca lui preferată. M-a pupat pe frunte. Buzele îi erau uscate. Perii din barbă înţepau.

- Cine te-a bătut, Corr?
- Lasă-mă pe mine. Pe tine să te văd! A întins braţul şi mi-a atins urechea dreaptă, al cărui vârf dispăruse. Eşti bine?

- E spre aducere-aminte, presupun. Tot pacifist ai

rămas?

- Tot, a zis cu gura până la urechi.

- Ai şi prietene tare drăguţe.
- Au doar nevoie la baie, atâta. Nu le permit să aducă clienţi. N-au venit cu clienţi, sper.

- Erau în pielea goală, Corrigan.

- Ba nu erau.

- Eu îţi spun că erau, om bun.
- Nu le place să se înfofolească, a zis chicotind slab. Şi-a lăsat palma pe umărul meu, m-a împins la loc pe canapea. Plus că pantofi purtau, sunt sigur. E New York. îţi trebuie nişte tocuri ca lumea.

A pus ceainicul pe foc, a pregătit ceştile.

- Fratele meu cel foarte serios, a adăugat, însă chicotitul i s-a stins îndată ce a aprins plita. Uite ce, sunt disperate. Vreau doar să le ofer un locşor pe care să- 1 poată numi al lor. Să mai iasă din căldură. Să-şi dea cu un pic de apă pe faţă.
Stătea întors cu spatele acum. Mi-am amintit de felul în care, cu ani în urmă, o pornise bezmetic, într-una dintre plimbările noastre, şi fusese înconjurat de maree - Corrigan, izolat pe un banc de nisip, încurcat în sfori de lumină, voci de pe ţărm întinzându-se peste el, strigându-i numele. Ceainicul a şuierat, acum mai tare şi mai ascuţit. Până şi din spate părea dărâmat. I-am rostit numele, o dată, de două ori. A treia oară a tresărit, s-a întors spre mine, a zâmbit. Era aproape la fel ca în copilărie - ridicase ochii, fluturase din mână şi se întorsese la mal prin apa înaltă până la brâu.

- Stai singur aici, Corr?

- Doar un timp.

- Nici un Frate? Nu mai e nimeni cu tine?

- Of, încep să fac cunoştinţă cu senzaţiile imemoriale, a zis. Foamea, setea, osteneala de la capăt de zi. Am început să mă întreb dacă Dumnezeu e prin preajmă când mă trezesc în toiul nopţii.
Părea să vorbească spre un punct de peste umărul meu. Ochii îi erau adânciţi în orbite şi încercănaţi.
- Asta-mi place la Dumnezeu. Ajungi să-L cunoşti prin absenţa Lui ocazională.

- Te simţi bine, Corr?

- Niciodată nu m-am simţit mai bine.

- Cine te-a bătut, deci? Şi-a ferit privirea.

- Am avut o ciocnire cu unul dintre codoşi.

- De ce?
- De aia.
- Care aia, omule?
- Fiindcă le-aş lua, cică, prea mult din timp. Tipul îşi zice Colivie. Nu vede decât cu un ochi. Dă-ţi seama. A intrat, a bătut la uşă, a zis „Bună”, m-a luat cu frate aşa şi frate pe dincolo, drăguţ şi politicos, ba chiar şi-a lăsat pălăria pe mânerul uşii. S-a aşezat pe sofa şi s-a uitat la crucifix. A zis că apreciază cu adevărat o viaţă dusă în sfinţenie. Apoi a scos la iveală o ţeavă de plumb pe care o rupsese din toaletă. Hai, zău aşa. A aşteptat, în tot timpul ăsta, să se facă inundaţie în baie. Corrigan a ridicat din umeri. Numai că ele tot vin, a zis peste câteva clipe. Fetele. Nu le încurajez, de fapt. Dar na, ce-o să facă? Pipi pe stradă? Nu e mare lucru. Un gest mărunt de bunăvoinţă. Un loc pe care să- 1 poată folosi. O cămăruţă să-şi facă nevoile.
A pus ceaiul şi un platou cu biscuiţi pe masă, s-a apropiat de scăunaşul de rugăciune - o simplă bucată de lemn pe care o vâra sub el, pentru sprijin, când îngenunchea - şi i-a mulţumit Domnului pentru biscuiţi, pentru ceai, pentru apariţia fratelui său.
încă se ruga când uşa s-a dat în lături şi înăuntru au mărşăluit trei cocote.
- Oo, pe-aici ninge, nu alta, a gângurit târfa cu umbreluţă oprindu-se sub ventilator. Salut, io-s Tillie.

Arşiţa zemuia din ea: picături mici de sudoare pe frunte. Şi-a lepădat pe masă umbrela de soare şi s-a uitat la mine rânjind cu jumătate de gură. Se gătise ca să fie văzută de departe: ochelari de soare imenşi cu rame trandafirii şi rimei cu sclipici. Altă fată l-a pupat pe Corrigan pe obraz, apoi a început să se dichisească în ciobul de oglindă. Cea mai înaltă, într-o rochiţă albă de bumbac, s-a aşezat lângă mine. Părea pe jumătate mexicancă şi pe jumătate negresă. Era suplă, arăta în formă: s-ar fi potrivit pe o pistă de atletism.

- Bună, a zis cu un surâs larg. Sunt Jazzlyn. Poţi să-mi spui Jazz.

Era foarte tânără - şaptesprezece sau optsprezece ani -, cu un ochi verde şi unul căprui. Pometţii îi erau înălţaţi şi mai mult de machiaj. A întins mâna, a luat ceaşca lui Corrigan, a suflat în ea să se răcorească, a mânjit buza ceştii cu ruj.

- Nu ştiu de ce nu pui gheaţă în rahatu' ăsta, Corrie, a

zis.

- Nu-mi place.

- Dacă vrei să fii american, tre' să pui gheaţă.

Târfa cu umbrelă s-a hlizit de parcă Jazzlyn ar fi spus ceva de-o mârlănie fantastică. Mi se părea că cele două folosesc un cod. Am dat să mă trag de lângă ea, dar Jazzlyn s-a aplecat şi a cules o scamă de pe umărul meu. Răsuflarea îi era dulceagă. M-am întors iarăşi spre Corrigan.

- Ai pus să fie arestat?

Fratele meu a făcut o mutră nedumerită:

- Cine?

- Individul care te-a bătut.

- Pentru ce să fie arestat?

- Vorbeşti serios?

- De ce aş vrea să-l văd arestat?

- Iară te-a caftit careva, drăguţule? a zis târfa cu umbrelă, privindu-şi cu intensitate degetele.

Şi-a muşcat o bucată lungă de unghie de pe degetul mare, examinând micul decupaj. A zgâriat cu dinţii oja de pe unghie şi i-a făcut vânt spre mine cu un bobârnac. I-am aruncat şi eu o uitătură încremenită. Mi-a răspuns cu un zâmbet alb.

- Io nu suport când o iau pă cocoaşă, m-a lămurit.

- Dumnezeule, am îngânat în direcţia ferestrei.

- Destul, a făcut Corrigan.

- Mereu rămâi cu urme, aşa-i? a spus Jazzlyn.

- OK, Jazz, destul, bine?

- Odată un gagiu, un dobitoc, o jigodie cât cuprinde, m-a croit cu o carte dă telefon. Şi ştiţi o chestie dă cărţile dă telefon? O groază dă nume şi nici unu' nu lasă o urmă.

Jazzlyn s-a ridicat şi şi-a scos bluza lăbărţată. Pe dedesubt purta bikini galben-fosforescenţi.

- Aci m-a pocnit, şi aci.

- OK, Jazz, s-a făcut vremea să pleci.

- Pun rămăşag că ţi-aş găsi numele aci.

- Jazzlyn!

Fata s-a oprit în picioare, oftând.

- Fratele tău e drăguţ, mi s-a adresat încheindu-şi nasturii bluzei. Ne place cum ne place ciocolata. Cum ne place nicotină. Nu-i aşa, Corrie? Te iubim ca pă nicotină. Tillie s-a înamorat de el. Aşa-i, Tillie? Tillie, tu mă asculţi?

Târfa cu umbreluţă s-a depărtat de oglindă. Şi-a atins colţul gurii, unde rujul i se întinsese.

- Prea bătrână ca să fiu acrobată, prea tânără ca să mor, a zis.

Jazzlyn îşi făcea acum de lucru, sub masă, cu un pacheţel mic de hârtie translucidă. Corrigan s-a aplecat spre ea şi-a atins-o pe mână.

- Nu aici, ştii că aici nu se poate.

Fata şi-a dat ochii peste cap, a oftat şi a lăsat să-i cadă un ac în poşetă.

Uşa s-a zguduit din balamale. I-au aruncat toate pupici, chiar şi Jazzlyn, întoarsă cu spatele. Arăta ca o floarea-soarelui eşuată aşa, păşind cu braţul îndoit la spate.

- Biata de Jazz.

- Ce epavă!

- Ei bine, cel puţin încearcă.

- încearcă? E distrusă. Toate sunt.

- A, nu, sunt fete bune, a zis Corrigan. Doar că nu ştiu ce fac. Ori ce li se face. E vorba despre frică. Ştii? Tremură toate ca varga de frică. Tremurăm cu toţii.
A sorbit din ceai fără să cureţe dâra de ruj de pe buza ceştii.

- Circulă prin aer, sub formă de granule, a urmat. E ca praful. Umbli şi n-o vezi, n-o bagi de seamă, însă e acolo şi tot coboară, acoperă tot. O tragi în plămâni. O atingi. O bei. O mănânci. Dar e atât de fină, că n-o observi. Chiar şi când eşti acoperit de ea. E peste tot. Ne e frică, asta vreau să zic. Rămâi nemişcat un moment şi uite-o, frica, cum ne acoperă feţele şi limbile. Dacă ne-am opri s-o punem la socoteală, ne-am prăbuşi în deznădejde. Dar nu ne putem opri. Trebuie să continuăm.

- Pentru ce?

- Nu ştiu - asta e problema mea.

- Ce vrei tu să spui, Corr?

- Ar trebui, zic, să pun ceva carne pe cuvintele astea. Numai că uneori asta e şi dilema pe care o am, frăţioare. Ar trebui să fiu omul lui Dumnezeu… dar eu abia dacă mai aduc vorba de El. Nici măcar fetelor nu le spun nimic. Ţin gândurile astea pentru mine. Pentru pacea minţii mele. Să-mi uşurez conştiinţa. Dacă aş

începe să le gândesc cu voce tare... cred că aş înnebuni. Dar Dumnezeu ascultă. De cele mai multe ori. Chiar ascultă.
Şi-a golit ceaşca şi i-a şters marginea cu poala cămăşii.
- Omule, dar fetele astea... Am uneori senzaţia că-s mai bune credincioase decât mine. Sunt, cel puţin, deschise la credinţa unui geam care coboară.
Corrigan a răsucit ceaşca în palmă, a balansat-o între degete.
- Ai lipsit de la înmormântare, am spus.
Câţiva stropi scurşi de ceai i-au poposit în palmă. A ridicat mâna la gură şi i-a cules cu limba.
Tatăl nostru murise cu câteva luni în urmă. în plin curs la universitate, ţinând o prelegere despre quarkuri. Particule elementare. Insistase să-şi termine cursul, cu toate că simţise o durere săgetătoare în braţul stâng. Trei şi-un quark lui Muster Mark. Mulţumesc pentru atenţie. Aveţi grijă de voi. Noapte bună. Pa-pa. Deşi evenimentul nu fusese tocmai devastator, îi lăsasem zeci de mesaje lui Corrigan, ba chiar ajunsesem până la poliţia din Bronx, însă cei de acolo îmi spuseseră că nu mă puteau ajuta în nici un fel.
Mă tot uitasem peste umăr, la cimitir, nădăjduind să-l văd apărând pe potecă, poate chiar purtând unul dintre costumele vechi ale tatălui nostru, însă nu apăruse.
- N-a fost cine ştie ce lume, am zis. O curte mică de biserică englezească. Era un tip care tundea iarba. Nu şi-a oprit motocoasa cât a ţinut slujba.
Continua să ţină ceaşca răsturnată în palmă, de parcă ar fi încercat să stoarcă ultimele picături.

- Ce scripturi au folosit? a zis în cele din urmă.

- Nu mai ţin minte, scuză-mă. De ce?

- Nu contează.

- Tu ce-ai fi folosit, Corr?

- Ei, nu ştiu exact. Ceva din Vechiul Testament, poate.

Ceva primordial.
- Ca de pildă?
- Nu sunt sigur.
- Hai, spune-mi odată.
- Nu ştiu! a strigat. OK? Nu ştiu, ce pizda mă-sii!
înjurătura m-a încremenit. Ruşinea i-a adus roşu în obraji. A coborât privirea, ştergând cu cămaşa buza ceştii. Scotea un scrâşnet piţigăiat, neobişnuit. Mi- am dat seama că nu vom mai vorbi despre tatăl nostru. Surpase acel drum, iute şi cu forţă, trasase o graniţă: a nu se traversa. Simţeam un pic de satisfacţie să ştiu că are un cusur, că lipsa aceea a lui e atât de adânc înrădăcinată încât nu izbuteşte să-i facă faţă. Corrigan îşi dorea suferinţa altora. Cu a lui nu voia să se confrunte. Am simţit şi eu o învăpăiere de ruşine pentru că gândeam astfel.
Tăcerea dintre fraţi.
Şi-a potrivit scaunul de rugăciune sub genunchi, ca pe o pernuţă de lemn, şi s-a pus pe bolborosit în legea lui.
A zis, după ce s-a ridicat:
- Iartă-mă că am înjurat.
S-a dus la fereastră, a tras absent, în sus şi-n jos, de sfoara jaluzelelor. Jos, lângă pasaj, s-a auzit un ţipăt de femeie. A ridicat iarăşi jaluzeaua cu două degete.

- Parcă ar fi Jazz, a spus.
Lumina oranj de la becul stradal l-a încadrat în zăbrele de raze când, în grabă, a traversat odaia.
Ore după ore de nebunie şi evadare. Blocurile erau victime ale hoţiilor şi vântului. Curenţii care treceau pe sub uşi îşi făceau propriul climat. Pungi de plastic suflate de învolburările văratice. împătimiţi de domino bătrâni se aşezau în curte şi jucau pe sub rămăşiţele zburătoare. Pocnetul pungilor de
plastic aducea cu cel al puştilor. Dacă te uitai la gunoaie un timp, pricepeai forma exactă a vântului. Poate că era într-un fel aţâţător, precum atât de puţine împrejur: cerculeţe consistente, strălucitoare şi plesnitoare, opturi mari, spirale, vârtejuri şi tirbuşoane. Câte un fragment de plastic se prindea uneori într-o ţeavă sau atingea vârful gardului de plasă şi se retrăgea fără graţie, ca şi cum ar fi primit un avertisment. Băierile se împreunau şi punga se prăbuşea. Nu existau ramuri de copac în care să se prindă. Un băiat din vecini întindea prin geamul deschis un băţ de undiţă, însă fără să agaţe vreuna. Pungile zăboveau adesea într-un loc, ca şi cum ar fi contemplat întregul peisaj cenuşiu, apoi plonjau brusc, o reverenţă politicoasă, şi-şi luau zborul.
La Dublin mă păcălisem că aş avea cine ştie ce poeme în mine. Era ca şi cum aş fi pus haine vechi la uscat. Toţi o făceau pe poeţii în Dublin, poate chiar şi atentatorii cu bombe care ne oferiseră acea după-amiază de desfătare.
Eram de-o săptămână în South Bronx. Se făcuse atât de umed, încât în unele nopţi trebuia să împingem uşa cu umărul ca s-o ţinem închisă. Puştii de la etajul zece

aruncau cu televizoare stricate în capul poliţiştilor care patrulau dedesubt. Poştă aeriană. Poliţia dădea buzna, croind în dreapta şi-n stânga cu bastoanele. Dinspre acoperişul clădirii se auzeau răcnete. La radio era un cântec despre ghetoizarea revoluţiei. Se aprindeau focuri pe străzi. Era un oraş cu degetele vârâte în gunoaie, un oraş care hăpăia resturi din farfurii murdare. Trebuia s-o şterg de acolo. Planul era să-mi caut o slujbă, să-mi găsesc un locşor al meu, poate să mă apuc de lucru la vreo piesă sau să obţin un loc de muncă la vreun ziar, undeva. Erau anunţuri de angajare pentru barmani şi chelneri, dar nu voiam s-o apuc pe acel drum, să intru în lumea aceea de şepci turtite şi irlandezi în cămăşi asudate. Am găsit ceva de lucru la distanţă, ca vânzător, însă îmi trebuia conexiune telefonică în apartamentul lui Corrigan şi se dovedea imposibil să convingi vreun tehnician să viziteze perimetrul blocurilor: nu era America la care mă aşteptasem.

Corrigan mi-a făcut o listă cu lucruri de văzut, barul Chumley's din Village, Podul Brooklyn, Central Park pe timp de zi. însă eram cam strâmtorat. Mă apropiam de fereastră şi urmăream cum se toarce caierul zilelor. Gunoaiele mă acuzau. Mirosul deja urca până la al cincilea etaj.

Corrigan muncea, cum o cerea etica Ordinului său. Scotea un bănuţ
conducând o dubă pentru nişte bătrânei de la azilul din zonă. Bara de protecţie era legată cu sârmă ruginită. Geamurile erau pline cu abţibildurile lui îndemnând la pace. Farurile atârnau, lăbărţate peste grila radiatorului. Lipsea mare parte a zilei, ocupându-se de

infirmi. Ce pentru alţii era chin, pentru el era binecuvântare. îi lua de dimineaţă de la azilul de pe Cypress Avenue - erau în majoritate irlandezi, italieni, la care se adăuga şi un evreu poreclit Albee, în costum gri şi cu kippa pe creştet. „Prescurtat de la Albert”, zicea, „dar dacă-mi spui Albert, îţi trag un şut în cur.” Petrecusem cu ei vreo câteva după-amiezi, bărbaţi şi femei - albi, cei mai mulţi -, i-ai fi putut plia ca pe scaunele cu rotile. Corrigan conducea ca melcul, cum făcea mereu, să nu-i zguduie.

- Şofezi ca un mototol, a zis din spate Albee.

Corrigan şi-a lăsat capul pe volan şi a râs, însă fără să ridice piciorul de pe frână. Eram claxonaţi din spate. O zarvă drăcească. în aer se simţea, apăsătoare, decrepitudinea.

- Mişcă-te, mă, hai odată! a strigat Albee. Mişcă putoarea asta de dubă!

Corrigan a ridicat piciorul de pe frână şi a călăuzit încetişor vehiculul către terenul de joacă de lângă St. Mary, unde i-a scos pe bătrânei, în scaunele lor cu rotile, şi i-a aşezat la ce crâmpeie de umbră a izbutit să găsească.

- Aer curat, a zis.

Bărbaţii stăteau neclintiţi şi neguroşi ca în poemele lui Larkin. Femeile păreau zgâlţâite de-o mână invizibilă, mişcau din capete în bătaia brizei, cu ochii aţintiţi asupra locului de joacă, unde se aflau mai mult copii negri sau hispanici, dându-se pe tobogane sau agăţaţi de bare.

Albee a reuşit să se deplaseze cu scaunul într-un ungher, unde a scos la iveală nişte foi de hârtie. S-a

aplecat asupra lor fără o vorbă şi s-a pus pe mâzgălit cu un creion. M-am dus şi m-am uitat peste umărul lui.
- Ce faci aici, prietene?
- Ce fac eu e treaba mea, fir-ar să fie.

- Şah, nu?

- Joci?

- Normal că joc.

- Eşti cotat?

- Cotat?

- Hai, şterge-o de aici - şi tu eşti un mototol.

Corrigan mi-a făcut cu ochiul din marginea terenului de joacă. Era lumea lui şi-o iubea la nebunie.
Li se pregătise prânzul în vechiul azil de bătrâni, însă Corrigan a traversat strada până la prăvălia locală, de unde le-a mai cumpărat chipsuri, ţigări şi, pentru Albee, nişte bere rece. O copertină galbenă. Un automat de gumă legat cu lanţ triplu de obloane. Un tomberon, la colţ, întors cu susul în jos. Gunoierii făcuseră grevă în primăvară şi încă nu apucaseră să strângă toate deşeurile din urmă. De prin rigole se iveau şobolani. Nişte tineri în maiouri se proţăpeau în prag, cu uitături răuvoitoare. îl cunoşteau, vezi bine, pe Corrigan, fiindcă fratele meu, intrând, i-a salutat cu strângeri de mână complicate. A zăbovit mult înăuntru şi a ieşit cu nişte pungi mari de hârtie cafenie în braţe. Unul dintre golani

a lăsat pe umărul lui o labă prietenoasă, i- a apucat braţul, l-a tras spre el.

- Cum ai făcut asta? l-am întrebat. Cum i-ai făcut să

vorbească cu tine?

- De ce n-ar vorbi?

- Păi, mi se pare, nu ştiu... că arată duri, din astea.

- Pentru ei nu-s decât un fraier oarecare.

- Şi nu te temi? Că au vreun pistol, ceva, sau cuţit?

- De ce să mă tem?

I-am încărcat pe bătrâni înapoi în dubă. Corrigan a ambalat motorul şi-am pornit spre biserică. Se ţinuse un vot printre vârstnici, biserică versus sinagogă. Era acoperită de graffiti - albe, galbene, roşii, argintii. TAGS 173. GRACO 76. Ferestrele cu vitralii fuseseră sparte cu pietricele. Până şi crucea din vârf era însemnată cu vopsea.

- Templul cel viu, a zis Corrigan.

Evreul cel bătrân a refuzat să coboare. A rămas în maşină, cu capul în piept, fără să spună nimic, răsfoindu-şi însemnările din agendă. Corrigan a deschis uşile din spate ale dubei şi i-a întins încă o doză de bere peste banchetă.

- E-n regulă Albee al nostru, a zis Corrigan depărtându-se de portiere. Nu face decât să lucreze toată ziua la problemele alea de şah. A fost mare maestru, mi se

pare. E din Ungaria, dar a nimerit în Bronx. îşi trimite uneori soluţiile prin poştă. E-n stare să joace douăzeci de partide în acelaşi timp. Poate juca legat la ochi. E singura chestie care-l ţine în priză.
I-a ajutat pe ceilalţi să coboare şi, unul câte unul, i-a împins cu scaunele către intrare.
- Hai să trecem pe scânduri.
în faţa clădirii erau nişte trepte ciobite, însă Corrigan avea puse deoparte, lângă sacristie, două şipci lungi de lemn. Le-a întins, paralele una cu alta, şi a pornit în sus, împingând. Scândurile săltau sub greutatea scaunelor cu rotile şi, în câte un moment, lăsau impresia că se ridică spre cer. Corrigan a împins mai departe, şi scândurile s-au lăsat la loc. Fratele meu părea în largul lui. Avea în ochi o lucire. Vedeai în el băieţelul de altădată, de nouă ani, din Sandymount.
I-a lăsat pe bătrâni să aştepte lângă bazinul cu apă sfinţită până ce s-au aliniat cu toţii, pregătiţi.
- Ăsta-i momentul meu preferat din zi, a spus.
A pătruns în întunericul răcoros al bisericii şi i-a împins pe vârstnici până unde voiau, unii pe margine, alţii în băncile din spate.
O irlandeză bătrână a fost adusă în primul rând, unde s-a apucat să-şi prefire mărgelele din rozariu. Avea o coamă de păr alb, ochi injectaţi şi o uitătură fixă, nepământeană.
- Fă cunoştinţă cu Sheila, a zis Corrigan.
Femeia abia mai putea îngâna o vorbă. Fusese cântăreaţă de cabaret, dar îşi pierduse, din cauza unui cancer la gât, mare parte din voce. Era din Galway de fel, însă emigrase imediat după Primul Război Mondial. Corrigan o prefera, aşa că fratele meu a rămas aproape

şi a rostit alături de ea rugăciunile rituale: de zece ori Ave Maria. Ea nu avea habar, sunt sigur, de apartenenţa lui la ordinul călugăresc, dar acolo, în biserică, dovedea o energie de care nu era capabilă altundeva. Arătau, ea şi Corrigan, ca şi cum s-ar fi rugat împreună pentru venirea ploii.

Când am ieşit iarăşi în stradă, l-am găsit pe Albee moţăind în dubă, cu o dâră de scuipat pe bărbie.

- Ce mama dracului, a mormăit când motorul a revenit huruind la viaţă. Nişte mototoli, asta sunteţi amândoi.

După-amiaza era pe sfârşite. Corrigan a oprit la azil, apoi m-a lăsat şi pe mine în faţa blocului. Mai avea de făcut o chestie, a zis; trebuia să se vadă cu cineva.

- Un mic proiect la care lucrez, mi-a spus peste umăr. N-ai de ce să-ţi faci griji. Ne vedem mai încolo.

A urcat în dubă şi, înainte de a porni, a atins cu degetele ceva din torpedou.

- Să nu mă aştepţi, a strigat.

L-am privit cum pleacă, cu mâna scoasă pe geam, fluturând-o. îmi ascundea ceva, o simţeam.

Se făcuse întuneric beznă când l-am văzut sosind în sfârşit, trecând prin şirurile de târfe de pe marginea drumului expres. S-a apucat să le împartă cafea cu gheaţă dintr-o canistră imensă, argintie, pe care o avea în spatele

dubei. Fetele s-au adunat în jurul lui, aşteptând să li se pună gheaţă în pahare. Jazzlyn purta un costum de baie într-o singură piesă, fosforescent. S-a apucat de tur, a tras de marginea elastică şi i-a dat drumul, apoi a venit mai aproape şi a schiţat, lipită de şoldul lui, o mişcare de dans din buric. Era înaltă, exotică şi tânără, părea un pui care dă din aripi pe marginea cuibului. L-a

îmbrâncit în joacă. Corrigan a trasat iute un cerc de paşi în jurul ei. Un hohot răsunător. A tresărit şi a pornit grăbită la auzul claxonului unei maşini. La picioarele lui Corrigan zăcea acum un şir de pahare goale de hârtie.

După un timp a intrat în apartament, slab, încercănat,

extenuat.

- Cum a fost întâlnirea?

- A, super, mda, a zis. Nici o problemă.

- Ai dănţuit pe rupte?

- Da, mi-am făcut de cap, doar mă ştii.

S-a prăbuşit pe pat, trezindu-se însă dis-de-dimineaţă la o cană grăbită de ceai. în casă nu era nimic de mâncare. Doar ceai, zahăr şi lapte. Şi-a spus rugăciunile, a atins crucifixul şi a pornit iarăşi spre uşă.

- Iar te duci la fete? Şi-a privit picioarele.

- Presupun.

- Chiar crezi că au nevoie de tine, Corr?

- Nu ştiu. Aşa sper. A tras uşa după el.

Nu mă interesase niciodată s-o fac pe moralistul. Nu era chemarea mea. Nu era treaba mea. Fiecare cu ce-l doare. Culegi ce ai semănat. Corrigan avea motivele lui. însă femeile astea mă tulburau. Erau la ani-lumină de

orice ştiusem. Ochii înceţoşaţi. Călcatul nesigur din pricina heroinei. Costumele lor
de baie. Urmele de ace în dosul genunchilor. Mi-erau mai mult decât străine.
Jos, în curte, o luam pe drumul ocolitor, pe după blocuri, urmând crăpăturile în ciment, doar ca să le evit.
Câteva zile după aceea am auzit în uşă un ciocănit blând. Un bărbat mai în vârstă, cu o singură valiză. Un alt călugăr al Ordinului. Corrigan s-a repezit să-l îmbrăţişeze.
- Frate Norbert!
Venise din Elveţia. Ochii trişti, căprui ai lui Norbert mă bucurau. A aruncat o privire prin apartament, a înghiţit în sec, tare, a zis ceva despre Domnul Isus şi un loc de nesmintită odihnă. A doua zi de la sosire l-au jefuit pe Norbert în lift, sub ameninţarea armei. A zis că le dăduse cu bucurie totul, chiar şi paşaportul. în ochi îi licărea un fel de mândrie. Elveţianul s-a aşezat apoi la rugăciune preţ de două zile încheiate, fără să iasă din apartament. în aceeaşi perioadă Corrigan a umblat mai mult pe străzi. Norbert era prea formalist şi corect pentru el.
- E de parcă l-ar durea un dinte şi-ar vrea ca Dumnezeu să-l vindece, a zis fratele meu.
Norbert refuzase canapeaua, mulţumindu-se să se întindă pe duşumea. Tresărea, interzis, ori de câte ori se deschidea uşa şi intrau prostituatele. A venit şi Jazzlyn, i s-a aşezat în poală, şi-a trecut degetele peste lobul urechii lui, şi-a făcut de lucru cu pantofii lui ortopedici, i-a ascuns după sofa. I-a declarat că putea fi, dacă voia, prinţesa lui. Norbert s-a făcut roşu la faţă, aproape să-i dea lacrimile. Apoi, după ce fata a plecat,

rugăciunile i-au devenit piţigăiate şi frenetice. „Viaţa Preasfântă a fost cruţată, dar nu şi durerea, Viaţa Preasfântă a fost cruţată, dar nu şi durerea.” Se ruga şi plângea. Corrigan a reuşit să-i recupereze paşaportul şi, cu duba maro, l-a dus la aeroport pentru zborul de întoarcere la Geneva. S-au rugat împreună, apoi Corrigan i-a făcut vânt. Acum se uita la mine de parcă s-ar fi aşteptat s-o iau şi eu curând din loc.

- Nu ştiu cine-s oamenii ăştia, a zis. Sunt fraţii mei, dar de fapt nu-i cunosc. I-am dezamăgit, oricum.
- Ar trebui să pleci din gaura asta, Corr.
- De ce să plec? Viaţa mea e aici.
- Găseşte un loc cu un pic de soare. Putem să plecăm amândoi. Mă gândeam la California, sau ceva asemănător.

- Chemarea mea e aici.

- Ai putea fi chemat oriunde.

- Aici sunt acum.

- Cum ai făcut să-i recuperezi paşaportul?

- Ei, am întrebat pe unul, altul.

- L-au jefuit sub ameninţarea armei, Corr. -Ştiu.

- O s-o păţeşti.

- Hai, mai scuteşte-mă.

M-am aşezat pe scaun la geam şi m-am uitat la camioanele cele mari, cu remorcă, cum pătrund în

pasajul de sub drumul expres. Fetele se băteau să ajungă la ele. Un bec fluorescent, singuratic, clipea în depărtare: reclamă la cereale pentru micul dejun.

- Marginea lumii e aici, a zis Corrigan.
- Ai putea să faci şi acasă ceva. în Irlanda. în nord. Belfast. Ceva pentru noi. Pentru ai tăi.
- Aş putea, da.
- Ori să răscoleşti sufletele unor campesinos, prin Brazilia.

-Mda.

- Atunci de ce să rămâi aici?

A zâmbit. Ceva, în ochii lui, căpătase o lucire sălbatică. Nu-mi dădeam seama despre ce-i vorba. A ridicat palmele spre ventilatorul din tavan, parcă gata să şi le vâre printre palele rotitoare, să şi le lase acolo, să se uite cum îi sunt schilodite.

La revărsat de zi, fetele s-au aşezat la coadă pe lângă clădire, deşi lumina diurnă le mai subţia rândurile. După rugăciunile matinale, Corrigan s-a dus la chioşcul din colţ, să-şi cumpere The Catholic Worker. Prin pasaj, peste drum, pe sub copertină. La uşa magazinului a dat peste bătrâni în izmene şi peste porumbei care ciuguleau firimituri la picioarele lor. A revenit cu ziarul făcut sul sub braţ. îl vedeam cum traversează, cum e încadrat de ochiul de ciment al pasajului. Ieşit din umbră, a trecut pe lângă târfe, şi ele l-au strigat, cu glasuri cântate, pe nume. Trei note aveau în gamă. Corr-i-gan. Cor-rig-gan. Coo-ri-gan.

A trecut prin rândurile lor strânse. Jazzlyn s-a oprit la vorbă cu el, cu degetul mare vârât sub elasticul costumului de baie. Arăta ca un poliţist de modă veche într-un corp greşit, întinzând şi dând iarăşi drumul

baretelor subţiri, de culoarea lămâii verzi, peste sâni. S-a aplecat din nou spre el, aproape atingându-i gulerul. Corrigan nu s-a tras înapoi. Tărăşenia asta o aţâţa, îmi dădeam seama. Din felul în care se apleca trupul tânăr. Plesnetul puternic al bretelei. Sfârcul ei împungând ţesătura. Capul înclinându-se din ce în ce mai aproape. Fiindcă treceau maşini, Jazzlyn s-a întors spre ele, alungindu-şi umbra matinală. Era de parcă voia să fie peste tot în acelaşi timp. S-a dat şi mai aproape, i-a şoptit ceva la ureche fratelui meu. El a încuviinţat, s-a răsucit pe călcâie şi a pornit iarăşi spre chioşcul din colţ, de unde a revenit cu o doză de cola. Jazzlyn a bătut bucuroasă din palme, i-a luat-o din mână, a tras cheiţa, a ţopăit veselă. Lângă drumul expres parcase un şir de camioane mari. Şi-a suit o clipă talpa pe grilajul argintiu al radiatorului, a sorbit din cutie, apoi a azvârlit-o fără veste pe jos şi a urcat în camion.

Nici nu a ajuns bine în cabină, că s-a şi apucat să-şi dezbrace costumul de baie. Corrigan s-a întors cu spatele. Doza de cola zăcea într-o baltă neagră în şanţ. Asta s-a întâmplat de mai multe ori în şir: Jazzlyn îi cerea câte o doză de cola, apoi dădea cu ea de pământ când îşi găsea muşteriu.

M-am gândit să mă duc acolo, să negociez un preţ şi să mă înfrupt din ce-i putea pielea, s-o apuc de ceafă, să-i apropii faţa de a mea, răsuflarea aceea dulce, s-o înjur, s-o scuip fiindcă dădea de-a azvârlita cu generozitatea fratelui meu.

- Auzi, lasă-le uşa deschisă, bine? mi-a spus după ce a ajuns acasă.

Luasem obiceiul să zăvorăsc toate încuietorile după-amiaza, chiar dacă veneau şi băteau în uşă cu pumnii.

- De ce nu se pişă pe la casele lor, Corrigan?

- Fiindcă nu au case. Au apartamente.

- Atunci de ce nu se pişă în apartamentele lor?
- Fiindcă au familii. Mame, taţi, fraţi, fii şi fiice. Nu vor ca familiile lor să le vadă îmbrăcate aşa.

- Au şi copii?

- Sigur.

- Şi Jazz are?

- Doi, mi-a răspuns.

- Aoleu!

- Tillie e maică-sa.

M-am abătut asupra lui. Ştiu cum suna. Intri în vâltoarea aia, nu mai scapi - nu există întoarcere. A ieşit din mine ca un torent, ce scârboase sunt, cum îi sug sângele, toate, îl mulg de parale, vai de capul lui, îi mănâncă viaţa, lipitorile, mai rău ca nişte lipitori, ploşniţe târâtoare; era un tâmpit - din toată

religiozitatea, din întreaga lui pietate de căcat nu se

alegea nimic, lumea e rea şi se ţine de rele, iar speranţa

nu-i altceva decât ce poţi vedea cu ochii tăi din cap.
S-a tras de un fir de aţă care-i ieşea din mânecă, însă l-am prins de cot.
- Şi să nu-mi vii cu rahaturile tale despre Domnul care-i cruţă pe căzuţii în păcat şi-i salvează pe cei obidiţi. Domnul e prea mare ca să încapă în fustele lor mini. Ştii ce, frate? Uită-te la ele. Vezi-le pe geam. Oricâtă înţelegere le-ai arăta, n-o să schimbe niciodată nimic. De ce nu te resemnezi? Nu faci decât să-ţi linişteşti conştiinţa, atâta tot. Dumnezeu apare şi-ţi sfinţeşte vina.
Buzele i s-au desfăcut un pic. Am aşteptat, dar n-a rostit o vorbă. Eram atât de aproape unul de altul, că-i vedeam limba mişcându-i-se în spatele dinţilor, agitându-se încoace şi încolo ca o făptură neliniştită. Privea fix, încordat, în gol.
- Fă-te odată mare, frate. Fă-ţi bagajul, du-te altundeva unde contezi. Ele nu merită nimic. Nu sunt curve pocăite. Iar tu, printre ele, nu eşti decât un coate-goale. îţi cauţi săracul lăuntric? De ce nu te smereşti şi tu odată la picioarele unor bogaţi? Sau Dumnezeu îi iubeşte numai pe indivizii buni de nimic?
Vedeam reflexia măruntă şi alungită a uşii albe în pupilele lui şi mă tot gândeam că una dintre târfe, dintre sfintele lui eşecuri, avea să intre şi că aveam să-i văd şi ei oglindirea în ochii fratelui meu.

- De ce nu-i deranjezi pe bogaţi cu caritatea ta? De ce nu te duci să te aşezi pe treptele casei unei bogătance şi s-o întorci la Dumnezeu? Spune-mi o chestie: dacă săracii sunt cu adevărat imaginea vie a lui Isus, atunci de ce pizda mamii lor sunt aşa de infecţi? Asta să-mi spui, Corrigan. Ce caută ei acolo, ziua în amiaza mare, să-şi expună infecţia în faţa restului lumii? Aş vrea să ştiu. E doar vanitate, nu? Iubeşte-ţi aproapele ca pe tine însuţi. Un rahat. Mă asculţi? De ce nu-ţi iei tu târfele şi nu le pui să cânte în cor? Biserica Sfintei Prăjeli. De ce nu le pui, la biserică, să stea în primele rânduri? Tu, adică, te aşezi în genunchi pentru toate vagaboandele, căzăturile, schilozii şi drogangiii. Ăştia de ce nu fac nimic? Fiindcă nu vor decât să te stoarcă ca pe-o lămâie, de aia.

Epuizat, mi-am lăsat capul pe lemnul pervazului.

încă aşteptam să-mi ofere un soi de binecuvântare amară - să fii slab cu cei lipsiţi de putere, puternic cu cei tari, nu există pace decât întru Isus, libertatea e oferită, nu primită de-a gata, nişte sfântă trăncăneală să mă calmeze, dar în loc de asta a lăsat să se spargă de el valul cuvintelor mele. Pe faţă nu i se clintea un muşchi. S-a scărpinat pe braţ şi a înclinat a încuviinţare bărbia.

- Numai să laşi uşa deschisă, a zis.

A ieşit pe casa scării, cu paşii răsunând, trecând prin marginea curţii, dispărând în cenuşiul de afară.

M-am luat după el, în goană, pe treptele alunecoase ale blocului. Volute groase, uriaşe, de graffiti pe ziduri. Pelicula plutitoare a fumului de haşiş. Cioburi pe treptele din capăt. Duhoare de pişat şi de vomă. Prin curte. Un bărbat cu un pit bull în lesă. îl învăţa să muşte. Câinele clănţănea spre braţul lui: pe încheieturi

bărbatul avea brăţări imense, metalice. Mârâielile răsunau pe întinderea curţii. Corrigan dădea înapoi cu duba lui maro, pe care o parcase pe marginea străzii. Am izbit cu palma în geam. Nu a întors capul. M-am gândit, cred, să-l silesc să-şi bage minţile-n cap, dar în clipa următoare duba a dispărut din vedere.

Peste umărul meu, câinele se năpustea iarăşi cu colţii rânjiţi spre braţul tipului, însă tipul se holba la mine de parcă eu aş fi încercat să-i sfâşii încheietura. Pe faţă i s-a întins un surâs, răutăcios şi pur. Am gândit: „Cioroiule”. Nu m-am putut abţine, asta am gândit: „Cioroiule”.

Locul ăsta avea să mă distrugă: cum de-l suporta Corrigan?

Am pornit prin cartier cu mâinile înfipte în buzunare, nu pe trotuar, ci pe lângă şirul de maşini parcate, o perspectivă alterată. Pe lângă şoldul meu, aproape atingându-mă, treceau taxiuri. Vântul purta damful de metrou prin traficul de afară. Un suflu puternic, mustind de udeală.

M-am îndreptat spre biserica St. Ann. Am urcat pe treptele sparte, am intrat în vestibul, am trecut de bazinul cu agheasmă, am păşit în întuneric. Aproape că mă aşteptam să-l văd acolo cu capul plecat, rugându-se, dar nu era.

în partea din spate a bisericii puteau fi aprinse lumânări mici, roşii, electrice. Am băgat o monedă de-un sfert de dolar în fantă şi i-am auzit zăngănitul puternic pe fundalul lipsit de sunet. Vocea de demult a tatălui meu în ureche: Dacă nu poţi îndura adevărul, nu întreba de el.

Corrigan s-a întors mai pe seară. Lăsasem uşa neîncuiată, însă a scos oricum o şurubelniţă şi s-a apucat să desfacă toate şuruburile de la încuietori şi lanţuri.
- Am treabă.
Era letargic, ochii i se roteau osteniţi în cap şi ar fi trebuit să-mi dau seama încă de pe-atunci, însă n-am recunoscut ce era. A îngenuncheat pe podea, cu ochii la nivelul clanţei. Sandalele îi erau tocite. Talpa se rosese, rămăsese o pieliţă de cauciuc plat. Pantalonii de doc erau strânşi pe talie cu o bucată de sfoară. Altfel nu s-ar fi ţinut pe şolduri. Cămaşa cu mâneci lungi îi era strâmtă şi pe sub ea, ca un straniu instrument muzical, se întrezărea colivia coastelor.
S-a pus pe lucru cu râvnă, dar folosea o şurubelniţă cu cap plat şi trebuia să potrivească oblic unealta în adânciturile în formă de stea.
îmi făcusem deja bagajul, gata s-o iau din loc, să-mi găsesc o cameră, o slujbă la vreun bar, orice, numai să scap de acolo. Am tras sofaua în mijlocul încăperii, sub ventilator, am încrucişat pe piept braţele, m-am pus pe aşteptat. Palele ventilatorului nu izbuteau să alunge arşiţa. Am observat, pentru prima oară, că fratele meu Corrigan are un petic de chelie în creştet. Mi-a venit să fac o poantă cu chelia, despre cum semăna cu o tonsură călugărească, însă nu mai era nimic între noi, nici cuvinte şi nici priviri. Şi-a văzut de lucru la zăvoare. Pe jos au căzut vreo două şuruburi. Am privit mărgelele de sudoare care îi coborau pe ceafă.
Şi-a suflecat absent mâneca, şi atunci am ştiut.
Dacă ai impresia că ai aflat toate secretele, ţi se pare că ştii şi toate remediile. Nu am fost din cale-afară de

uimit să-mi dau seama că fratele meu îşi administra heroină: făcuse mereu ce făceau clienţii lui cei mai josnici. Era mantra perversă a credinţelor sale. Voia să-şi audă paşii ca probă că păşeşte. Nu exista scăpare de aici. Aşa făcuse şi în Dublin, deşi la un nivel de nesăbuinţă diferit. Ajunsese aproape rupt de realitate, însă mi se părea că nu extazul drogului îl urmărea el, ci doar să se racordeze la starea necesară. Avea o afinitate pentru durere. Dacă nu o putea lecui, o lua asupra lui. îşi băga în venă fiindcă nu putea îndura gândul că alţii se confruntă singuri cu aceeaşi groază.

Şi-a ţinut mâneca suflecată vreo oră, cât s-a ocupat de broaşte şi încuietori. Vânătăile de pe interiorul braţului erau de un albastru închis, intens. Când a terminat, uşa nici nu se mai închidea de tot, doar se răsucea în balamale.

- Gata, a zis.

Apoi a căzut pe pat fără vreun sunet. Eram sigur că n-o să pot adormi, însă m-am trezit în obişnuitul vuiet al drumului expres. Pe lumea de afară te puteai baza. Huruit de motor şi cântec de pneuri. Nişte plăci imense de tablă fuseseră puse peste câteva dintre gropi. Scoteau zgomot de tunet când trecea câte un camion peste ele.

Alegerea de a rămâne se dovedea una destul de uşoară: Corrigan nu mi-ar fi cerut în vecii vecilor să plec. M-am trezit în zori şi m-am bărbierit, gata să-l însoţesc pe ruta lui. L-am zgâlţâit din pături. îi cursese un pic de sânge din nas şi-i rămăsese negricios, încleiat în perii bărbii. S-a întors cu faţa la perete.

- Pune de ceai, te rog.

Când şi-a întins oasele a dat peste crucifixul de lemn de pe perete. Crucifixul a început să se bălăngănească pe cui. Dedesubt se vedea un petic de zugrăveală nedecolorată. Urma abia desluşită a crucii. A întins braţul s-o oprească din balans, a mormăit ceva despre cum era Dumnezeu gata să se

mişte lateral.

- Pleci azi? a întrebat dând cu ochii de rucsacul pregătit

pe podea.

- Mă gândeam să mai stau vreo două zile.

- Nici o problemă, frate.

S-a pieptănat în ciobul de oglindă, s-a dat cu puţin deodorant. Măcar păstra aparenţele. Am luat liftul, în loc să coborâm pe scări.

- Un miracol, a zis Corrigan când uşa s-a deschis cu un oftat şi luni mărunte, scânteietoare au licărit din interior. Funcţionează.

Am traversat un petic de iarbă din faţa blocului, printre sticle sparte. Deodată, să mă aflu alături de el mi se părea în regulă, prima oară după mulţi ani. Acel vis vechi al ţelului care se cere atins. Ştiam ce am de făcut - să-l ajut să parcurgă lungul drum înapoi spre o existenţă rezonabilă.

M-am simţit, printre cocotele matinale, fermecat într-un fel bizar. Corr-gan. Corr-i-gun. Corry-gan. Era, până la urmă, şi numele meu de familie. Mă cuprinsese o neobişnuită relaxare. Trupurile lor nu mă mai

stânjeneau, ca atunci când le priveam de departe. îşi acopereau, timide, sânii cu braţele. Una îşi vopsise părul roşu aprins. Alta se dăduse pe pleoape cu argintiu şi sclipici. A tras apăsat din ţigară şi a dat fumul afară, în fuioare experte, pe nas şi pe gură. Pielea îi lucea. în altă viaţă ar fi putut fi o aristocrată. îşi ţinea ochii pironiţi în pământ, de parcă ar fi căutat ceva ce-i scăpase din mână. Am simţit simpatie pentru ea, şi un fel de dorinţă.

Dinspre femei veneau triluri unduitoare de bârfe. Fratele meu mi-a aruncat o privire şi a zâmbit larg. Era ca şi cum mi-ar fi şoptit la ureche aprobarea lui pentru tot ce nu puteam înţelege.

Au trecut mai multe maşini.

- Pleacă de aci, a zis Tillie. Avem afaceri de încheiat.

O spusese ca şi cum ar fi fost vorba despre tranzacţii bursiere. I-a făcut un semn cu bărbia lui Jazzlyn. Corrigan m-a tras în umbre.

- Toate îşi bagă în venă? l-am întrebat.

- Unele da.

- Nasoală chestie.

- Lumea le pune la încercare, apoi le arată un pic de

bucurie.

- Cine le face rost? De praf.

- Habar nu am, a zis scoţând un ceas mic de argint din buzunarul pantalonilor. De ce întrebi?

- Eram curios, atât.

Deasupra noastră vuiau automobilele. Mi-a dat o palmă peste umăr. Am pornit spre azilul de bătrâni. O infirmieră tânără aştepta pe trepte. S-a ridicat şi a fluturat năvalnic din mână, în vreme ce Corrigan oprea. Arăta a sud- americancă - micuţă, frumoasă, cu o claie de păr negru şi ochi de tăciune, între ei am simţit străfulgerarea unei imense tensiuni electrice. Corrigan se înmuia în preajma ei, corpul îi devenea mai flexibil. Şi-a lăsat palma pe ceafa ei şi au dispărut amândoi dincolo de uşa electronică.
M-am pus pe căutat probe în torpedoul dubei: ace, pacheţele, accesorii, orice. N-am găsit nimic, cu excepţia unei Biblii uzate. Pe pagina de gardă, Corrigan îşi notase gânduri răzleţe: Dorinţa de a anula poftele. De a rămâne nepăsător în faţa naturii. Urmează-ţi-le şi imploră iertarea. Rezistenţa stă în inima păcii. Când nu era decât un băieţandru, arareori se întâmplase fie şi să îndoaie vreo pagină a Bibliei lui - o ţinuse mereu imaculată. Acum i se adunase în spinare povara zilelor. Scrisul îi era un păienjeniş. Subliniase cu tuş negru unele pasaje. Mi-am amintit legenda pe care o auzisem cândva, în vremea studenţiei - că există în lume treizeci şi şase de sfinţi secreţi, fiecare trudind în meserii umile: tâmplari, cârpaci, păstori. Ei poartă mâhnirea lumii întregi şi au un fir de comunicare cu Dumnezeu, toţi, cu excepţia unuia, sfântul ascuns, care e uitat. Cel uitat e lăsat să se zbată de unul singur, fără comunicare cu Dumnezeu: poartă mâhnirile de unul singur, povestea poveştilor.
Am privit cum infirmiera cea scundă cobora cu grijă scaunele pe rampă. Avea un tatuaj pe gleznă. Mi-a

trecut prin minte că ea e cea care-l aprovizionează cu heroină, însă părea prea voioasă în razele fierbinţi şi piezişe ale soarelui.

- Adelita, a zis întinzându-mi mâna prin geamul dubei. Corrigan mi-a povestit de tine.

- Hei, mişcă-ţi carcasa încoace şi ajută-ne, m-a îndemnat din latura dubei fratele meu.

Se chinuia s-o treacă prin cadrul portierei pe bătrâna din Galway. Venele de la gât îi pulsau. Sheila era moale ca o păpuşă de cârpe. Mi-am amintit, fără veste, cum cânta la pian mama noastră. Corrigan a împins-o înăuntru gâfâind şi a aranjat nişte chingi care treceau peste corpul femeii.

- Trebuie să vorbim, i-am spus.

- Mda, bine, doar să-i urcăm în dubă pe oamenii ăştia.

A schimbat priviri cu infirmiera pe deasupra banchetelor. Femeia avea un bob de sudoare deasupra buzei de sus. Şi l-a şters cu mâneca scurtă a uniformei, în vreme ce ne depărtam, s-a sprijinit de rampă şi şi-a aprins o ţigară.

- Drăgălaşa de Adelita, a zis Corrigan când am dat colţul.

- Nu despre asta voiam să vorbesc cu tine.

- Ei, dar despre asta vreau eu să vorbesc, mi-a replicat, apoi, după o privire fugară în oglindă: Nu-i aşa, Sheila?

A bătut darabana cu degetele pe volan.

Revenise la şinele său pus pe fredonat. M-am gândit că poate-şi făcuse vreo doză cât se aflase înăuntrul căminului de bătrâni: din ce ştiam eu despre dependenţe, absolut orice era cu putinţă. însă se luminase la faţă, era voios şi nu arăta semne de intoxicaţie, sau cel puţin nu pe cele pe care mi le

imaginam eu. Conducea cu un braţ scos pe geam. Vântul îi sufla părul peste cap.

- Eşti un mister, asta eşti.

- Nu-i nimic misterios, frăţioare. Din spate, Albee a

intervenit:

- Mototol.

- Guriţa, a zis cu un rânjet Corrigan, cu accent atins de inflexiunile din Bronx.

Nu-i păsa decât de momentul în care se afla, de absolutul aici şi acum. Demult, când ne încăieram, copii fiind, avea obiceiul să stea şi să încaseze neclintit toate loviturile - bătăile noastre durau doar câtă vreme îl pocneam eu. Mi-ar fi fost uşor să-i ard una acum, să-l încolţesc lipit de portieră, să-i întorc pe dos buzunarele, să-i scot la iveală pacheţelele cu otrava care-l distrugea.

- Ar trebui să faci o vizită dincolo, Corr.

- Mda, a făcut absent.

- La Sandymount, adică. Doar o săptămână sau două.

- Dar n-aţi vândut casa?

- Am vândut-o, dar găsim noi un loc pentru tine.

- Palmierii, a zis cu un surâs vag. Cea mai ciudată privelişte din Dublin, încerc să le povestesc oamenilor despre ei, dar pur şi simplu nu mă cred.

- O să revii?

- Poate, cândva. Şi s-ar putea să vin însoţit, a zis.

- Sigur.

A aruncat o privire în oglinda retrovizoare. Nu-mi imaginam că ar vrea s-o aducă pe bătrână înapoi în Irlanda, dar eram gata să-i permit lui Corrigan să aibă orice spaţiu voia.

Odată ajunşi la parc, a tras în umbra zidului. Ziua era luminoasă, însorită şi prietenoasă. Albee şi-a scos hârtiile la iveală, îngăimându-şi mutările la problemele de şah. Ori de câte ori îi ieşea câte una, elibera frâna scaunului cu rotile şi se legăna înainte şi înapoi, bucuros. Sheila purta, peste părul lung şi alb, o pălărie de pai cu boruri late. Corrigan i-a tamponat fruntea cu batista, făcând-o să scoată din gâtlej câteva sunete aspre. Bătrâna avea acea tristeţe de emigrant - niciodată n-avea să se mai întoarcă în ţara ei, era plecată în mai multe sensuri - însă privirea şi-o ţinea necontenit îndreptată spre locul de baştină.

în apropiere, nişte puşti rupseseră sigiliul unui hidrant şi dansau în jetul de apă. Unul avea o tavă de copt şi o folosea ca pe o placă de surfing. Apa l-a purtat pe lângă barele din părculeţul de joacă, unde a căzut cu faţa înainte, râzând, peste gard. Acum, alţii îşi cereau zgomotos dreptul de a folosi tava. Corrigan s-a apropiat de gard şi şi-a apăsat palmele pe ochiurile romboidale de sârmă. Dincolo de el, ceva mai departe, nişte jucători de baschet picurând de sudoare driblau în direcţia coşului lipsit de plasă.

Mi s-a părut un moment că văd dreptatea lui Corrigan, că era ceva aici, ceva care se cerea recunoscut şi salvat, un fel de bucurie. Voiam să-i spun că încep să înţeleg, ori cel puţin să-mi fac o idee cât de cât, însă m-a strigat pe nume şi mi-a zis că o să treacă pe la prăvălie.
- Ai grijă un pic de Sheila, bine? I-a căzut pălăria pe-o parte. N-o lăsa să facă insolaţie.
O gaşcă de tineri cu bandane şi blugi strâmţi îşi treceau vremea prin faţa prăvăliei. îşi aprindeau unii altora ţigările, plini de importanţă. L-au salutat pe Corrigan cu obişnuitele strângeri complicate de mână, au dispărut în interior odată cu el. O ştiusem. Simţeam cum urcă furia în mine. Am traversat strada în fugă, cu inima bubuind sub cămaşa ieftină de in. Am trecut de gunoaiele făcute morman lângă uşa magazinului, sticle goale de băutură, ambalaje rupte. în vitrină erau înşirate boluri cu peştişori aurii ale căror trupuşoare subţiri şi oranj se roteau în cercuri fără ţintă. S-a auzit un clopoţel. înăuntru, din boxe, susura muzică blues. Doi puşti, uzi leoarcă de la hidrant, se opriseră lângă vitrina frigorifică în care se afla îngheţata. Alţii mai mari, cu bandanele
roşii pe frunte, dădeau asaltul la răcitoarele cu bere. Corrigan era la tejghea, cu o sticlă de lapte de jumătate de litru în mână. A ridicat privirea, fără să pară tulburat câtuşi de puţin:
- Credeam că ai grijă de Sheila.
- Asta ai crezut?
Mă aşteptasem la gesturi furişe, să văd vreun pacheţel cu heroină iţindu-i-se din buzunar, să asist la vreo tranzacţie clandestină, la vreun bătut de palmă cu găşcarii, dar nu am văzut nimic.

- Pune-o în contul meu, i-a zis Corrigan vânzătorului şi, ieşind, a atins în treacăt cu palma un acvariu.
Clopoţelul de la uşă a sunat.
- Şi aici găseşti prafuri de vânzare? am întrebat în vreme ce traversam către parc strada aglomerată.

- O tot ţii cu prafurile astea, a zis.

- Eşti sigur, Corr?

- Să fiu sigur de ce?

- Păi, spune-mi, frate. Arăţi ca naiba. Uită-te în oglindă.
- Glumeşti, nu? A făcut un pas înapoi şi a izbucnit în râs. Eu? Să-mi bag prafuri?
Am ajuns la gard.
- N-aş atinge chestia aia nici cu o prăjină, a zis, cu mâinile strângând firele de sârmă şi încheieturile degetelor albite. Fie raiul cum o fi, mie îmi place aci.
S-a întors să se uite la rândul scurt de scaune cu rotile înşiruite în lungul gardului. Ceva rămăsese proaspăt la el, poate chiar tânăr. La şaisprezece ani, Corrigan scrisese, pe interiorul unui pachet de ţigări, că toate cuvintele sfinte
din lume pot încăpea pe interiorul unui pachet de ţigări - era atât de simplu, doar să le faci altora ce-ai fi vrut să-ţi facă ei ţie, numai că la vremea aceea nu se gândise la alte complicaţii.
- Ai vreodată senzaţia că s-a rătăcit în tine ceva? m-a întrebat. Nu ştii ce e, ar putea fi o bilă, o piatră, ar putea fi bumbac sau fier sau iarbă sau altceva, dar e înăuntru, în tine. Nu e ca un foc sau o furie. Doar o

ditamai bila. Şi senzaţia că nu ai cum să ajungi la ea? S-a întrerupt, şi-a ferit privirea, s-a bătut cu palma peste piept, în stânga. Ei bine, aici e, a spus. Fix în locul ăsta. Arareori pricepem ce auzim atunci când o auzim pentru prima oară, dar un lucru e sigur: auzim chestia respectivă cum n-o s-o mai auzim vreodată. Ne întoarcem la moment ca să avem iarăşi experienţa, dar nu mai izbutim niciodată să-l găsim cu adevărat, rămâne doar amintirea lui, urma vagă a ce a fost de fapt, ce a însemnat.

- Mă iei peste picior, aşa-i?

- Aş vrea eu, a zis.

- Haide, mă...

- Nu mă crezi.

- Jazzlyn? am întrebat, pus la podea. Nu cumva... te-ai

înamorat de târfa aia?

A hohotit cu poftă, însă parcă nu era râsul lui. Ochii i-au fulgerat asupra locului de joacă şi şi-a trecut degetele peste sârma gardului.

- Nu, a zis, nu, nu Jazzlyn, nu.

Corrigan m-a dus apoi cu maşina prin South Bronx, pe sub cerul înflăcărat. Apusul era de culoarea muşchiului crud, roz cu striaţii sure. Incendiere. Proprietarii clădirilor, m-a lămurit, se ţineau de fraudarea asigurărilor. Străzi întregi cu clădiri de închiriat şi depozite abandonate focului.

Pe la colţuri erau adunate găşti de tineri. Semafoarele erau blocate pe roşu. Pe
lângă hidranţi se vedeau băltoace mari cu apă stătută. Un imobil de pe Willis se prăbuşise în stradă. Nişte câini sălbăticiţi îşi amuşinau drumul printre ruine. Un indicator ars de neon stătea cocoţat la verticală. Treceau autospeciale de pompieri. Au trecut şi două maşini de poliţie care nu se dezlipeau, pentru siguranţă, una de alta. Când şi când, din umbre se mai ivea câte o siluetă, vagabonzi împingând cărucioare de cumpărături pline ochi cu cabluri de cupru. Arătau precum coloniştii de altădată porniţi spre vest, mânându-şi căruţele pe meleagurile acoperite de beznă ale Americii.

- Ce-i cu ei?

- Jefuiesc clădirea, trag afară maţele din ziduri şi după aia vând sârma de cupru. Se aleg cu douăzeci de cenţi la kil, sau cam aşa.

Corrigan a oprit duba lângă nişte clădiri de apartamente care fuseseră abandonate, dar rămăseseră neatinse de foc, şi a tras frâna de mână. Pe stradă stăruia o pâclă groasă. Abia dacă vedeai vârful stâlpilor de lumină. Peste cadrele uşilor fuseseră întinse benzi de avertizare, însă uşile din spatele benzilor fuseseră sparte cu lovituri de picior. Şi-a săltat pe banchetă tălpile, ajungând cu sandalele aproape în zona pântecelui. Şi-a aprins o ţigară şi a pufăit-o lacom, apoi a aruncat mucul pe geam.

- Chestia e că am o boală, o formă uşoară, îi zice TTP sau cam aşa, a rostit în cele din urmă. Am început să fac vânătăi peste tot. Aici, aici. E şi mai rău pe picioare. Sunt pline de pete. Cam de un an mi se întâmplă. La

început nu mi- am bătut capul, sincer. Am mai avut câte un pic de febră. Mi s-a mai întâmplat să mă ia ameţeala. După aia, în februarie, eram la azil. îi ajutam să mute nişte mobilă de la etajul întâi la al treilea. Chestii prea mari ca să încapă în ascensor. Şi era cald ca naiba acolo. Ţineau căldura la maximum pentru ăştia bătrâni. Nici nu-ţi imaginezi cât de cald era, mai ales acolo, pe casa scării, pe unde treceau ţevile. De parcă ar fi proiectat Dante locul. Munca era grea. Aşa că mi-am dat cămaşa jos. Până la maiou. Ştii cât trecuse de când nu mai rămăsesem în maiou? Şi eram pe la jumătatea etajului, cu câţiva băieţi, când unul a arătat cu degetul spre umerii şi braţele mele şi-a zis că probabil fusesem băgat în vreo încăierare. Şi adevărul este că fusesem băgat. Peştii îmi făceau zile amare fiindcă le lăsam pe fete să folosească toaleta. Mă zgâlţâiseră un pic. Aveam câteva copci la ochi. Unul din ei, încălţat cu ciocate, mă articulase bine de tot. Dar n-am stat să mă gândesc la asta până ce n-am suit tot mobilierul la trei, unde era şi Adelita, care dirija traficul. „Pune aia aici. Asta, dincolo.” Am împins într-un ungher un birou mare. Şi băieţii încă mă luau în râs fiindcă eram singurul alb care încă se mai ţinea de bătute prin cartier. Ca un sălbatic. Mare campion la box, ce mai. Erau cu toţii pe mine: „Haide, Corrigan, hai să dansăm, omule, hai să ne prindem în horă!” Cică musai să-mi organizeze un meci în Zair. Ei nu ştiu că fac parte din Ordin. Nu ştie nimeni. Sau, cel puţin, nu ştia nimeni pe atunci. Iar Adelita a venit încoace, a apăsat tare cu degetul una dintre vânătăi şi a zis o chestie gen „Ai TTP”. Eu m-am pus pe poante despre DDT, la care ea: „Nu, cred că s-ar putea

să fie TTP”. A ieşit la iveală că ea, noaptea, studiază. Vrea să dea la medicină. A fost asistentă în Guatemala, la nişte spitale de fiţe. Mereu a vrut să se facă doctoriţă, s-a dus chiar şi la universitate şi toate cele, dar a început războiul şi-a fost prinsă în toată harababura. Şi-a pierdut soţul. Aşa că e asistentă aici. Nu vor să-i recunoască studiile. Are doi copii. Acum au prins accente americane. în fine, şi a zis ceva despre număr scăzut de trombocite, de hemoragie în ţesuturi şi că aş face bine să mă duc la un control. M-a surprins, frate.
Corrigan a coborât geamul, a presărat câteva fire de tutun pe-o foiţă subţire, şi-a aprins ţigara.
- Aşa că, în fine, m-am dus la control. Şi a ghicit la fix. Am într-adevăr chestia, despre care nu se ştiu prea multe. E idiopatică, adică n-au habar ce-o provoacă. Dar cică e destul de gravă, poţi să te îmbolnăveşti rău. Adică... trebuie să te tratezi până la urmă, altfel e posibil să mori. Şi aşa m-am dus eu acasă, noaptea, l-am strigat pe Dumnezeu în întuneric şi am zis: „Mulţumesc, Doamne, că-mi dai încă un lucru de care să-mi fac griji”. Dar chestia e că, de data asta, Dumnezeu e aici, frate. E aici. La vedere. Ar fi mai uşor dacă n-ar fi. Aşa aş putea pretinde că îl caut. Dar nici vorbă, aici e, şmecherul. îmi spune numai chestii logice despre îmbolnăvit, trecut peste asta, rezolvat situaţia şi privit lumea într-un fel nou, în felul Lui, în felul în care ar trebui El să-ţi vorbească, Trupul, Sufletul, taina sacră a singurătăţii, cum să fii furios cu noimă, să foloseşti asta pentru un bine mai mare. Să te deschizi către promisiune. Numai că, vezi tu, pe Dumnezeul ăsta plin de logică nu-l plac

din cale-afară. Nici măcar vocea. Are o voce pe care nu pot, pur şi simplu nu pot, nu ştiu, s-o înghit. O înţeleg, dar nu-mi place neapărat. Parcă n-ar fi în spectrul meu auditiv. Dar nu-i asta problema. De multe ori nu L-am plăcut. E bine să te ciorovăieşti cu Dumnezeu. O mulţime de oameni de seamă au trecut prin asta, ba şi mai rău.

Şi-mi zic că asta, chestia cu boala, nu-i nici o noutate, iar muritul e încă şi mai vechi de-atât. Ce mi se pare fatal e ecoul ăsta găunos, ori de câte ori mă străduiesc. Mă simt gol pe dinăuntru ori de câte ori încerc să vorbesc cu El. Şi-am încercat de toate, frate. Mi-am mărturisit păcatele ca la carte, cum încerc să-mi păstrez credinţa şi tot restul. Am stat de vorbă cu părintele Marek de la St. Ann. Un preot bun. Ne-am trudit împreună, eu şi el. Cu orele. Şi la fel cu El, cu Dumnezeu, în orice ceas al zilei. Altădată, pe vremuri, disputele cu El îmi răscoleau inima. Boceam în prezenţa Lui. Dar nu înceta să-şi arunce asupra mea logica Lui pură. Ştiam totuşi că o să se termine. Ştiam că voi depăşi punctul critic. Atunci nici măcar nu mă gândeam la Adelita. Nu-mi stătea mintea la ea. îl pierdeam pe Dumnezeu. Exista posibilitatea să-l pierd. Partea raţională din mine ştia că-s eu - că vorbesc cu mine însumi, adică. îl obstrucţionam pe El. Dar perspectiva raţională nu mă vindeca. Dai peste un Dumnezeu raţional şi-ţi spui: păi, bine, nu prea îmi vine să-nghit asta acum, Părinte Ceresc, o să revin într-un moment mai propice.

Ştii, când eşti tânăr, Dumnezeu te susţine. îţi dă forţă. Adevăratul clenci e să rezişti acolo şi să ştii cum să cazi

de sus. Zilele alea, multe, când nu mai poţi rezista. Când te duci de-a tumba. Testul e să fii capabil să te urci iarăşi. Asta caut şi eu. Doar că nu mă mai ridicam. Nu eram în stare.

în fine, mă dusesem într-o după-amiază de vineri la azil şi Adelita, în pivniţă, făcea inventarul sticlelor cu sirop de tuse. Şi, uite-aşa, m-am pus jos pe scăriţă, pe ultima treaptă, şi stăteam de vorbă cu ea. M-a întrebat dacă mă tratez la spital şi m-am trezit că mint aşa, de la obraz, i-am zis da, normal, totul în regulă, nici o problemă. „Asta-i bine”, a zis ea, „fiindcă chiar e nevoie să ai grijă de tine.” Apoi s-a apropiat, şi-a tras un scaun şi a început să-mi fricţioneze interiorul braţului. Mi-a apăsat braţul cu degetele, aici. De parcă şi le-ar fi lăsat în pământul reavăn. Aşa m-am simţit. Mi s-a făcut pielea ca de găină, sângele a început să-mi fiarbă sub degetele ei. M-am apucat de balustrada scării cu mâna cealaltă. Şi în mine o voce spunea: „întăreşte-ţi firea, pune-te împotrivă, e o încercare, fii gata, fii gata”. Numai că e aceeaşi voce care nu-mi place. Mă uit dincolo de vălul iluziei şi tot ce văd e femeia asta, e o catastrofă, mă prăvălesc, mă afund ca un înotător disperat. Şi zic: Doamne, nu lăsa asta să se petreacă. Nu lăsa. îmi atingea pielea braţului cu unghiile, uşor, în treacăt. Am închis ochii. Te rog, nu îngădui asta. Te rog. Dar era aşa de plăcut... tare, tare plăcut. Voiam să-mi ţin închişi ochii şi totodată să-i deschid larg. Nu sunt cuvinte pentru asta, frate. N-am mai putut să îndur. M-am ridicat şi-am ieşit glonţ din azil. Am fugit cu picioarele împleticite în dubă.

Cred că după aia am condus o noapte întreagă. Mergeam şi iarăşi mergeam. Mă ţineam de liniile albe. Podurile mă chemau spre ele. Habar nu aveam încotro o apuc. Nu peste mult, luminile metropolei au început să se estompeze. Am crezut că ajunsesem undeva departe, prin nordul statului, însă era insula, omule, Long Island. Mi se păruse că mă îndrept spre vest, unde aveam să parcurg întinderi vaste, spaţii deschise, ca să-mi limpezesc cugetul, dar nici vorbă, mă îndreptam de fapt spre est, pe o ditai autostrada. Mi-am continuat drumul. Ore şi ore de condus. Maşini depăşindu-mă. A trebuit să- mi fredonez chestii şi să aprind chibrituri, să le miros sulful, ca să rămân treaz. încercând să mă rog. Să fac cinci din doi plus doi. Şi la un moment dat autostrada s-a sfârşit, în pustiu parcă, aşa că am apucat-o pe un drum mai mic. Am trecut pe lângă ferme şi case izolate, gămălii de lumină. Montauk. Nu mai fusesem pe-acolo. întunericul se făcea gros, nu mai era deloc lumină afară. Şi am ajuns pe-un drumeag îngust. Asta te duce în capătul ţării ăsteia, omule, un drumeag cu gropi care se termină la un far. Mi-am zis atunci: „E de bine, aici o să-L găsesc”.
M-am dat jos din maşină şi am pornit printre movilele de nisip de pe plajă. M-am pus pe umblat şi pe ţipat la El, sub nori. Nu strălucea nici o stea. Nici un răspuns. Un crâmpei de lună măcar. Ceva. Orice. Nici o barcă pe apă. De parcă m-ar fi abandonat tot şi toate. Şi încă simţeam, pe interiorul braţului, atingerea ei. Ca şi cum prinsese rădăcini şi ceva creştea acolo. Uite-mă, deci, în mijlocul unei plaje nesfârşite, cu un far în spate, rotindu-şi lumina. Gândind chestii stupide. Cum faci tu.

O să mă mut. O să renunţ la tot. O să părăsesc Ordinul, mă întorc în Irlanda, descopăr un alt fel de sărăcie. însă nimic nu avea noimă. Ajunsesem la capătul ţării, omule, şi nici urmă de revelaţie.
După un timp mi-am mai venit în fire, în tăcerea aia, şi m-am aşezat pe nisip, zicându-mi: „Ei bine, poate că pe termen lung toată povestea o să mă facă mai bun pentru El, trebuie să mă lupt, să mă războiesc, să folosesc asta spre avantajul meu, e un semn”. Aşa că m-am resemnat. Ce nu te omoară... bla bla bla. începusem să am febră, dar am plecat de pe plajă, m-am întors în dubă şi m-am calmat, mi-am luat rămas-bun de la far, de la apă, de la est, am zis că o să fie bine, sfinţenia nu e pe gratis, şi-am condus înapoi până la apartament, am parcat maşina, am căzut în lift şi am tras după mine uşa. Am adormit, de fapt, acolo. M-am trezit când a început să se mişte. Mi-am dat seama că mă uitam la faţa îngrozită a unei negrese. O băgasem în sperieţi. M-am închis două zile în casă. Aşteptând să se dezlipească bandajele, ştii, genul ăla de chestie. Aşteptând să treacă totul. Şi am zăvorât uşa, am pus lanţul. îţi vine a crede? Am încuiat-o bine de tot. Asta apropo de rahaturile pe care ţi le- am servit, frate, despre încuietori.
A chicotit un pic. Din cealaltă parte a bulevardului, lumina unui far i-a traversat chipul.
- Fetele m-au crezut mort. Băteau cu pumnii în uşă, voiau să se ducă la toaletă. Şi eu nu răspundeam. Zăceam acolo, încercând să implor un semn, o dovadă a proniei cereşti. Numai că o vedeam continuu pe Adelita în faţa ochilor. îi ţineam închişi, deschişi, nu conta. Lucruri la care n-ar fi trebuit să mă gândesc. Gâtul ei.

Ceafa. Clavicula ei. Obrazul, într-o săgetare de lumină. Era acolo, mă cuprindea în ea. Şi-mi venea să-i urlu: „Nu, nu, eşti doar poftă trupească, şi eu am făcut un pact cu Dumnezeu să lupt cu poftele trupului, lasă-mă în pace, fii bună, pleacă!” însă tot acolo rămânea, zâmbitoare, înţelegătoare. Şi iarăşi îi şopteam: „Pleacă, te rog”. Ştiam însă că nu-i vorba de pofta trupului, că e mult mai mult decât pofta trupului. Căutam un răspuns simplu, din cele pe care le dăm copiilor, ştii genul. Şi mă tot gândeam că odată am fost cu toţi copii, că poate izbutesc să mă întorc la copilărie. Asta îmi răsuna în ţeastă. întoarce-te şi fii iarăşi copil. Ia-o la fugă pe plajă. Treci pe lângă turn. Aleargă pe lângă zid. Voiam acel fel de bucurie. Să fac iarăşi totul să fie simplu. încercam, încercam din răsputeri să mă rog, să scap de fierbinţeala patimii, să-mi întorc faţa spre bine, să-mi redescopăr inocenţa de altădată. Cercuri după cercuri. Iar atunci când te învârti în cerc, frate, lumea e foarte mare, însă dacă te arunci cu capul înainte, e destul de mică. Voiam să cad în lungul spiţelor din cerc, să ajung în mijloc, unde nu exista mişcare.

Nu-ţi pot explica. Era de parcă m-aş fi uitat în tavan şi-aş fi aşteptat să se ivească cerul. Bubuielile se auzeau încă în uşă, pe coridor. Apoi ore de linişte.

Şi la un moment dat am auzit-o pe Jazzlyn, ştii ce gură are, zici c-a înghiţit tot Bronxul, nu alta, care se aplecase la gaura cheii şi ţipa: „Bine atunci! Lua-te- ar naiba de nebun cu spume!” E singura dată când m-a buşit râsul. Ah, de-ar fi ştiut ea! „Lua-te-ar naiba de nebun cu spume, o să mă piş altundeva!”

Dar până la urmă au adus gardiştii să spargă uşa. Şi-au dat buzna arătând insigne, cu armele scoase. S-au oprit să se holbeze la mine, întins pe sofa, cu Biblia pe faţă. Şi numai ce-l aud pe unul: „Ce se întâmplă aici, mă? Ce dracu- i asta? Nu-i mort. Pute de te-ndoaie, da' nu-i mort”. Iar eu, lungit acolo, mi- am dat Biblia deoparte de pe faţă şi mi-am acoperit ochii cu braţul. Şi Jazz, în spatele lor, bâţâindu-se de pe-un picior pe altul: „Tre' să trec, am nevoie”. După ea, Tillie, cu umbrela ei roz. S-au proţăpit în faţa mea şi s-au pus pe răcnit. „Da' cum se face că ţii uşa închisă, Corrie? Ce naşpa eşti! Asta-i o pedeapsă grea şi neobişnuită. E de maxim căcat, băi!” Gardiştii stăteau aşa, cu gurile căscate. Nu le venea a crede ce se petrece. Unul îşi înfăşură peste deget, strâns, un fir din gumă de mestecat. îl tot rotea pe degetul ăla de parcă ar fi vrut să mă sugrume pe mine. Se gândeau, sunt sigur, că se agitaseră degeaba, pentru o mână de fete care voiau doar să facă pipi. Nu erau deloc bucuroşi. Absolut deloc. Au vrut să-mi dea o amendă, le era ciudă că-i pusesem pe drumuri aiurea, dar nu le venea nici un motiv plauzibil. Le-am zis că ar trebui să mă amendeze fiindcă-mi pierdusem credinţa, şi atunci oamenii au crezut că eram cu adevărat sărit de pe fix. Unul mi-a zis: „Uită-te şi tu la gaura asta împuţită! Măi omule, fă-ţi un rost în viaţă!” Mi-a zis-o aşa, simplu de tot, tânărul gardist, de la obraz: „Fă-ţi un rost în viaţă!” Şi a tras un şut în ghiveciul de flori când a ieşit.
Tillie, Angie, Jazzlyn şi celelalte au dat o petrecere de „sculat din morţi” pentru mine. Până şi tort mi-au cumpărat. Cu lumânare. A trebuit să suflu în ea. Aş fi

vrut să iau povestea asta ca pe un semn. Dar nu era aşa ceva. M-am dus la căminul de bătrâni chiar în noaptea aia şi am rugat-o pe Adelita, dacă e bună, să-mi mişte un pic sângele - exact aşa am formulat: „Mişcă-mi un pic sângele, te rog”. Mi-a zâmbit cum zâmbeşte ea, larg şi vesel, şi-a zis că e ocupată, poate mai târziu. Am rămas pe loc, tremurând, măcinat pe dinăuntru,
cu Dumnezeu, cu toate frământările mele. Şi, ce să vezi, s-a întors peste puţin. Totul a fost foarte simplu. N-am făcut decât să mă holbez la negrul părului ei. în ochi n-o puteam privi. Mi-a fricţionat umărul, ceafa, ba chiar şi muşchii gambei. Şi am tot sperat că cineva o să deschidă uşa şi-o să ne descopere, că o să facă mare caz de asta, dar nu a intrat nimeni. Şi am sărutat- o. Iar ea mi-a răspuns la sărut. Câţi bărbaţi, adică, pot spune că acela e, şi nu altul, locul în care ar vrea să se afle pe lume? Eu aşa mă simţeam. în momentul respectiv. Nu voiam altceva decât acolo, atunci şi nicăieri altundeva. Pe pământ ca şi în ceruri. Atunci, în clipa aceea. După câteva zile am început să trec pe la ea pe acasă.
- Are trei copii, parcă aşa spuneai.
- Doi. Şi un soţ care a fost omorât în Guatemala. Luptând. Pentru... nu ştiu, Carlos Arana Osorio sau aşa ceva. Un soi de fascist. îl ura pe soţul ăsta - a fost prinsă de tânără în căsnicie -, dar tot îi mai are poza pe etajeră. Ca să ştie copiii că există, că a existat, că au avut un tată. Şi stăm acolo aşa, iar el se uită de sus la noi. Nu vorbeşte despre el. Tipul are o privire din asta... dură. Stau în bucătărie, ea găteşte câte ceva, plimb mâncarea prin farfurie un pic, pălăvrăgim şi ea îmi fricţionează umerii în timp ce puştii sunt în camera

cealaltă şi se uită la desene animate. Ştie că-s în Ordin, ştie regulile privind celibatul, ştie tot. I-am spus. Zice că dacă nu contează pentru mine, atunci nu contează nici pentru ea. E cea mai de treabă persoană pe care am cunoscut-o în viaţa mea. Şi nu pot să îndur. Nu pot face faţă. Stau acolo şi parcă mi se învârte o elice în stomac. Vocea la care mă întorc nu mai e vocea pe care o auzeam. Nu ştiu ce s-a ales de cea veche. El a dispărut. Mă trezesc noaptea că mă întind să-l apuc, dar El nu e acolo. Nu mă aleg decât cu nesomn şi dezgust. Spune-i cum vrei tu. Poţi să-i spui şi bucurie. Cum să mă rog cu asta în mine? Cum să fac ce-ar trebui să fac? Nici măcar nu mă judec pentru acţiunile mele. Mă judec după ce am în inimă. Şi inima mi-e putredă fiindcă vrea să posede lucruri, însă nu mi-e putredă fiindcă sunt mulţumit cum n-am mai fost vreodată, şi ea e mulţumită cum n-a mai fost vreodată să stăm aşa, împreună. Suntem fericiţi. Dar mă tot întreb dacă ar trebui să fim fericiţi. Nu m-am culcat cu ea, frate. Cel puţin nu... Ne-am gândit la asta, sigur, dar... adică...
Vocea i-a pierit.
- Cunoşti legămintele mele. Ştii ce înseamnă. Credeam odată că nu am pe altcineva în mine, nici o altă persoană, că sunt doar eu, cel devotat. Că sunt singur şi puternic, jurământul cu care m-am legat e totul, nu mă las ispitit. Mi-am plimbat gândurile astea de multe ori prin minte. Ce se întâmplă dacă fac aia? Ce se întâmplă dacă cealaltă? Poate nici măcar nu-i o chestiune de pierdere a credinţei. Stau în ruina care sunt. E opusul a tot ce-am fost vreodată, şi deodată văd cum dispare totul. Nu mai spun că am minţit-o despre tratament.

- Ce înseamnă boala asta? Chestia asta, TTP?

- înseamnă că trebuie să mă fac bine.

- Cum?

- Să mă tratez. înlocuire de plasmă şi din astea. Am de gând s-o fac.

- E dureros?

- Durerea nu înseamnă nimic. Durere e ce provoci, nu ce capeţi.

A scos pacheţelul îngust cu foiţe de rulat şi a presărat tutun pe marginea hârtiuţei.

- Şi ea? Adelita? Ce-o să faci?

A frecat între degete ţigara, uitându-se pe geam.

- Copiii ei sunt în vacanţă. Se hârjonesc. Au o grămadă de timp. Mai demult mă duceam pe la ei sub pretextul că-i ajut la teme, dar s-a făcut vară, aşa că s- a terminat cu temele. Dar ghici ce? Tot mă duc pe acolo. Fără vreun alt pretext în afara adevărului - că vreau să o văd. Şi stăm aşa pe canapea, eu şi Adelita. Trebuie să găsesc alte scuze. Ia te uită, le trebuie cineva care să-i ajute să cureţe gunoiul din dreptul apartamentului. Are neapărată nevoie să i se repare prăjitorul de pâine. Orice. Numai lecţii de catehism nu pot pretinde că le dau, fiindcă sunt luterani, omule, luterani! Din Guatemala. Ăsta mi-e norocul, frăţie! Am dat peste singura femeie necatolică din America Centrală.

Nemaipomenit. Ea, totuşi, e credincioasă. Are o inimă mare şi bună. Chiar are. îmi povesteşte de când era mică. Mă duc pe la ea ori de câte ori apuc. Vreau. Simt nevoia. De aceea am tot dispărut după-amiezile. Am vrut, presupun, să ţin totul ascuns de toată lumea.
Şi cât stau acolo, la ea în casă, mă tot gândesc că e tocmai locul în care n-ar trebui să fiu. Şi mă întreb ce-o să mai rămână după ce-o să mă extrag din toată harababura. Apoi vin copiii de pe-afară, sar pe canapea, se uită la televizor şi varsă iaurt peste pernuţe. Cea mai mică, Eliana, de cinci ani, apare târând o pătură după ea pe podele, mă apucă de mână şi mă trage în camera de zi. O dau huţa pe genunchi, sunt copii frumoşi amândoi. Jacobo abia a împlinit şapte ani. Stau acolo şi mă gândesc la cât curaj îţi trebuie ca să trăieşti o viaţă obişnuită. După ce se termină Tom şi Jerry, O iubesc pe Lucy sau The Brady Bunch, orice doză de ironie vrei, îmi zic: „E-n regulă, e ceva real, e ceva cu care mă pot descurca, nu fac decât să stau aici, nu fac nici un rău”. Apoi plec, fiindcă simt că mi se rupe inima.

- Părăseşte Ordinul, atunci. Şi-a împreunat degetele.

- Sau părăseşte-o pe ea. încheieturile degetelor îi erau albe.

- Nu pot să fac nici una, nici alta, a zis. Şi nici pe amândouă. Şi-a coborât privirea spre vârful de jăratic al ţigării.

- Ştii ce-i caraghios? Duminicile încă mai simt impulsurile vechi, sentimentele reziduale. Atunci mă păleşte cel mai tare vinovăţia. Şi o pornesc la plimbare, cu Tatăl nostru în gând. îl spun iarăşi şi iarăşi. Ca să mai tai din vinovăţie. Nu-i aşa că-i ridicol?
Un automobil a oprit lent în urma noastră şi o lumină tăioasă a licărit prin lunetă. Girofarul roş-albastru se învârtea, însă fără sirenă. Am aşteptat în tăcere ca garda să se dea jos din maşină, însă au pornit megafonul:
- Mişcaţi-vă, poponarilor, mişcaţi-vă!
Corrigan a schiţat un surâs şi a pornit iarăşi duba.
- Ştii, în fiecare noapte visez că-mi trec buzele peste spinarea ei, în jos, ca o bărcuţă coborând pe râu.
S-a încadrat pe şosea şi nu a mai scos un cuvânt până ce nu am oprit lângă cvartalul de blocuri unde îi erau târfele. în loc să se îndrepte spre ele, a fluturat din mână în semn că e ocupat şi m-a dus peste drum, spre o lumină galbenă care pulsa la răscruce.

- Simt nevoia să mă îmbăt.

A împins uşa unui bar mic, cu braţul trecut peste umărul meu.

- Zece ani n-am pus picătură în gură, şi-acum uită-te la mine.

S-a aşezat la tejghea, a ridicat două degete, a comandat beri. Există momente la care ne întoarcem iarăşi şi iarăşi. Familia e precum apa, ţine minte ce volume a

umplut cândva, încearcă mereu să revină la izvorul originar. Eram iarăşi pe patul de dedesubt şi-i ascultam rugăciunile de culcare. Capacul cutiei poştale a copilăriei noastre fusese săltat. Uşa fusese deschisă către stropii purtaţi dinspre mare.

- Şi tu mă întrebi dacă folosesc heroină, mă? Râdea, privind însă pe fereastra barului la navigatorii pe apele autostrăzii. E mai rău de-atât, frate, mult mai rău.

Era ca şi cum ceasurile se puseseră de acord toate, frigiderul zumzăia voios şi sirenele, afară, susurau ca nişte flaute. Se mărturisise şi se uşurase. Faptul că putuse să aducă vorba despre ea îi ajungea: era ca nou.

în următoarele zile s-au văzut de câte ori au avut prilejul - mai ales la azilul de bătrâni, unde ea făcuse schimb de tură doar ca să poată petrece mai mult timp cu el. însă Adelita venea acum şi la apartament, ciocănea în uşă, deschidea o sticlă de vin şi se aşeza de cealaltă parte a mesei. Purta un inel pe mâna dreaptă şi-l răsucea absentă pe deget. Lăsa impresia de duritate şi

totodată de graţie. Aveau nevoie de mine acolo. Abia dacă-mi îngăduiau să mă ridic de la masă. „Stai, stai jos.” Eram încă frontiera dintre ei. Nu erau gata să se elibereze complet. Buna-cuviinţă îi făcea să se abţină, dar arătau de parcă, cel puţin pentru un timp, ar fi dorit să nu-i mai simtă chingile.

Era genul de femeie care se făcea tot mai frumoasă pe măsură ce o priveai: părul negru, aproape albastru în bătaia luminii, curbura gâtului, o aluniţă lângă ochiul stâng, semnul particular perfect.

Presupun că, pe parcursul serilor, prezenţa mea îi făcea să simtă că trebuie să aibă grijă de mine, musafirul, că o făceau amândoi, că în acest fel, deşi împreună, îşi conservau încă solitudinea.
Ea i se adresa cu voce domoală, parcă voind să-l aducă mai aproape. El o priva ca şi cum, cine ştie, n-avea s-o mai vadă vreodată. Uneori Adelita nu făcea decât să stea cu capul lăsat pe umărul lui. Afară ardeau focurile Bronxului, dar pentru ei erau aidoma cu razele de soare strecurându-se printre grinzi. îmi trăgeam scaunul pe duşumea.
- Stai jos, stai jos.
Adelita avea o latură sălbatică, una care lui Corrigan îi plăcea, dar care îl şi stingherea un pic. într-o seară a venit îmbrăcată cu o bluză albă largă şi pantaloni scurţi portocalii. Bluza nu lăsa să se ghicească prea multe, pantalonii însă îi erau mulaţi pe coapse. Am băut nişte vin ieftin, Adelita s-a cherchelit niţel. Şi-a înnodat în faţă poalele bluzei, dezvăluindu-şi cafeniul pântecelui, un pic lăsat de la naşteri. Adâncitura mică a buricului. Corrigan era jenat de croiala strâmtă a pantalonaşilor.
- Uită-te la tine, Adie, a zis prinzând roşu în obraji.
Dar, în loc să-i ceară să-şi deznoade bluza şi să se acopere, a jucat un teatru întreg dându-i o cămaşă de-a lui. De parcă ar fi fost lucrul cel mai cuminte de făcut. I-a întins-o pe umeri, a pupat-o pe obraz. Era una dintre cămăşile lui vechi, negre, fără mâneci, şi-i trecea de coapse Adelitei, venindu-i aproape de genunchi. I-a prins-o într-un nasture, pe jumătate temându-se să nu exagereze cu decenţa, pe de alta, zguduit de imensitatea necuprinsă a ce se petrecea cu el.

Adelita a început să se preumble ţanţoşă prin apartament, rotindu-şi uşurel şoldurile.
- Acum sunt gata de rai, a zis trăgându-şi şi mai în jos cămaşa.
- Ia-o, Doamne, a suspinat Corrigan.
Au râs, dar era o tensiune în asta, ca şi cum Corrigan ar fi vrut ca viaţa lui să capete iarăşi sens, ca şi cum, pierzând favoarea divină, nu-i mai rămâneau decât vechile impulsuri şi tentaţii, pe care nu era sigur că le putea ţine în frâu. A ridicat ochii, de parcă răspunsul ar fi fost scris pe tavan. Ce s-ar fi întâmplat dacă ea se dovedea mai prejos de visele lui? Cât şi-ar fi urât Dumnezeul dacă ar fi lăsat-o în urmă? Cât s-ar fi detestat dacă se crampona de Domnul lui?
A condus-o acasă, ţinând-o de mână pe întuneric. Când s-a întors, după mai multe ore, a atârnat cămaşa pe marginea oglinzii.

- Pantalonaşi portocalii, a pufnit. îţi vine a crede? Ne-am aşezat, ne-am gheboşat peste sticlă.

- Ştii ce-ar trebui să faci? a zis Corrigan. Să vii şi tu să lucrezi la azil.

- îţi trebuie gardă de corp, asta-i?
A zâmbit, dar ştiam ce vrea să spună. „Vino şi ajută-mă, încă sunt acel înotător deznădăjduit.” Voia să aibă în preajmă pe cineva din trecut ca să se asigure că totul nu era doar o colosală iluzie. Nu putea fi un simplu observator: trebuia să transmită un mesaj. Şi mesajul

trebuia să aibă noimă, fie şi doar pentru mine. însă, în loc de asta, mi-am găsit de muncă în Queens, într-una dintre speluncile de care mi-era groază. Tavan jos. Opt scăunaşe în lungul tăbliei plastifiate a barului. Rumeguş pe jos. Turnam bere în halbe şi vâram monezi în tonomat doar ca să nu aud la nesfârşit aceleaşi melodii. Am încercat, în loc de Tommy Makem, Clancy Brothers şi Donovan, ceva Tom Waits. Beţivanii înguşti la minte s-au pus pe mârâieli.
Mă gândeam să scriu o piesă care să se desfăşoare într-un bar, de parcă nu sar mai fi făcut niciodată chestia, de parcă ar fi fost cine ştie ce acţiune revoluţionară, aşa că m-am apucat să ciulesc urechea la compatrioţii mei şi să-mi iau notiţe. Singurătatea lor era una aplicată pe singurătate. M-a izbit faptul că oraşele aflate departe sunt concepute tocmai ca să ştii de unde eşti de fel. Ne luăm cu noi casa atunci când plecăm. Unele lucruri se acutizează tocmai din pricina plecării. Accentul meu prindea puteri. începeam să am în cuvinte cadenţe noi. Pretindeam că aş fi din Carlow. Majoritatea muşteriilor erau de prin Kerry şi Limerick. Unul dintre ei, un tip înalt, gras şi cu părul nisipiu, se ocupa cu avocatura. O făcea pe şeful, şi ceilalţi suportau fiindcă le dădea de băut. Ciocneau paharul cu el şi-l numeau „un rahat de vânător de ambulanţe” când se ducea să se pişe. Nu tocmai un şir de cuvinte pe care le-ar fi folosit acasă - rahaţii care vânau ambulanţe nu erau o mare chestie prin locurile lor de baştină -, însă le rosteau cât de des puteau. Hlizindu-se de mama focului, introduceau expresia şi în cântece după ce avocatul pleca. O baladă istorisea povestea unui vânător de ambulanţe, la vremea primăverii, prin Cork şi munţii Kerry. Alta relata cum vânătorul ambulanţei hălăduia pe verdea pajişte a Franţei.

Localul se făcea tot mai aglomerat pe măsură ce se lăsa noaptea. Turnam de băut şi goleam borcanul cu bacşişuri.

Locuiam tot la Corrigan. Petrecuse nişte seri la Adelita, fără să-mi spună însă o vorbă despre asta. Voiam să ştiu dacă, în cele din urmă, fusese şi el cu o femeie, dar se mulţumea să scuture din cap, nu voia, nu putea spune. Rămăsese totuşi membru al Ordinului. Jurămintele încă îl înlănţuiau.

într-o noapte, pe la începutul lui august, am ieşit de la metrou, dar n-am reuşit să găsesc un taxi pe Concourse. Nu-mi plăcea ideea de a merge pe jos, la ora aia, până la apartamentul lui Corrigan. în ultimul timp, în Bronx fuseseră bătuţi şi ucişi oameni la întâmplare. Să fii tâlhărit devenise aproape un ritual. Iar să fii alb era o idee proastă. Se făcuse vremea să-mi găsesc un culcuş doar al meu altundeva, poate prin Village sau prin East Side-ul din Manhattan. Mi- am înfipt mâinile în buzunarele blugilor, am cuprins între degete banii de la bar, făcuţi sul. Nici nu pornisem bine, când, de pe cealaltă parte a bulevardului, am auzit un fluierat. Tillie îşi ridica pe umăr bareta costumului de baie. I se făcuse vânt dintr-o maşină şi genunchii îi erau zgâriaţi până la sânge.

- Mititelule, a chiuit şi a pornit spre mine împleticindu-se, fluturându-şi poşeta deasupra capului. îşi pierduse umbrela. Şi-a vârât braţul pe sub al meu. Cine m-a adus aici o să trebuiască să mă ducă acasă.

Era, îl recunoşteam, un vers din Rumi. Am rămas

încremenit.

- Ce mare chestie? a strâns ea din umeri, trăgându-mă

mai departe. Bărbatul ei, a zis, studiase poezia persană.

- Bărbatul?

M-am oprit iarăşi pe stradă, cu gura căscată. Odată, în adolescenţă, examinasem o bucăţică de piele la microscop: o amplificare de brazde adâncindu-mi-se sub ochi, toate numai uimire pură.

Intensul meu dezgust - atât de remarcabil altcândva - s-a transformat într-o neîncrezătoare uluire pentru faptul că lui Tillie nu părea să-i pese defel. Şi-a hâţânat sânii şi mi-a spus să-mi vin naibii în fire. Era, oricum, fostul soţ. Da, da, studiase poezia persană. Mare chestie, în pana mea. Obişnuia să-şi închirieze un apartament la Sherry-Netherlands, a zis. Am presupus că era luată bine. în jurul ei lumea lăsa impresia că se micşorează, că se strânge până la dimensiunea ochilor daţi cu vineţiu şi înneguraţi de rimei. Pe nepusă masă, mi-a venit s-o sărut. Mă pocnise şi pe mine o explozie de bucurie americană. M-am aplecat spre ea, şi Tilly, râzând, m-a îmbrâncit în glumă.

Un Ford Falcon alungit, cu decoraţiuni codoşeşti, a încetinit pe dreapta lângă noi. Fără să se întoarcă, Tille a strigat:

- A plătit deja, mă.

Ne-am văzut de drum, braţ la braţ. Când am ajuns sub drumul expres Deegan şi-a cuibărit capul la pieptul meu.

- Păi, nu-i aşa, scumpule? a zis. Că ai plătit deja pentru bunătăţi?

îşi freca fruntea de pieptul meu şi-mi plăcea. Altfel nu-i puteam spune. Aşa mă simţeam. Bine.
- Spune-mi Prăjiturică, mi-a cerut cu un accent care părea să stăruie în jurul ei.

- Eşti rudă cu Jazzlyn, nu?

- Şi ce?

- Mama ei, aşa-i?

- Taci din gură şi plăteşte-mă, a zis atingându-mi

obrazul.
Am simţit, câteva clipe după aceea, surprinzătoarea alinare a răsuflării ei calde atingându-mi gâtul.
Razia a început în zori, într-o zi de marţi a lunii august. Era încă beznă. Gardiştii înşiruiseră dubele în umbrele corpurilor de iluminat, lângă pasarelă. Fetelor nu părea să le pese nici pe jumătate cât lui Corrigan. Şi-au lăsat, una sau două, poşetele să cadă şi au pornit în fugă spre sensul giratoriu, agitându- şi prin aer braţele, însă şi acolo aşteptau dube, cu uşile deschise larg. Poliţiştii le-au pus cătuşe, au mânat fetele în puţul vehiculelor întunecate. Abia atunci am auzit strigăte - dădeau să se aplece afară, căutându-şi vreun ruj, ochelarii de soare sau pantofii cu toc rătăciţi. „Hei, mi-am scăpat cheile!”, am auzit-o pe Jazzlyn. Era ajutată de mama ei să urce în dubă. Tillie era calmă, de parcă i s-ar fi întâmplat asta tot timpul, încă un răsărit de soare. Mi-a surprins privirea, mi-a făcut pe jumătate cu ochiul.

Pe stradă, gardiştii îşi sorbeau cafelele, trăgeau din ţigări, ridicau din umeri. Le strigau pe fete după nume şi porecle. Vulpiţa. Angie. Margaretă. Raf. Prăjiturică. Zăhărel. Le ştiau bine pe fete, şi braţul legii era la fel de letargic ca şi începutul de zi. Fetele auziseră probabil din timp de razie, aşa că scăpaseră de ace, seringi şi alte ustensile adiacente, lepădaseră totul în canal. Mai fuseseră razii, dar niciodată o acţiune atât de coordonată.

- Vreau să ştiu ce se întâmplă cu ele, a zis Corrigan ducându-se glonţ la un agent. Unde le duceţi? S-a rotit pe călcâie. Pentru ce le arestaţi?

- Pentru uitat în stele, a zis un poliţist buşindu-se în umărul lui Corrigan.

Am văzut o eşarfă lungă cu pene, roz, prinsă de roţile unei maşini de poliţie. Cuprindea cu un fel de afecţiune cauciucul. Mănunchiuri roz de pene se roteau prin aer. Corrigan şi-a notat mai multe numere de insigne. O femeie-poliţai înaltă i-a smuls agenda din mână şi a rupt-o bucăţi, cu încetineală, în faţa lui.

- Uite ce-i, tăntălău irlandez, or să se-ntoarcă una-două,

bine?

- Dar unde le duceţi?

- Ce-ţi pasă ţie, flăcău?

- Unde le duceţi? La ce secţie?

- Treci înapoi. Stai acolo. în secunda asta.

- Ce acuzaţii? a stăruit Corrigan.

- Acuzaţiile sunt că-ţi tăbăcesc curu' dacă nu te dai

deoparte.

- Nu vreau decât un răspuns.

- Răspunsul e şapte, a zis femeia-poliţist înfruntând privirea lui Corrigan. Răspunsu-i întotdeauna şapte. Te-ai prins?

- Nu, nu m-am prins.

- Da' tu ce eşti, frăţioare, vreun bulangiu?

Unul dintre sergenţi a pus mâinile în şolduri şi a urlat:

- Să se ocupe cineva şi de Domnul Turturel aici de faţă!

Corrigan a fost îmbrâncit către marginea străzii, i s-a spus să rămână pe trotuar.

- Dacă mai scoţi o vorbă, te legăm.

L-am tras într-o parte. Faţa îi era roşie, pumnii, încleştaţi. La tâmple îi zvâcneau vene. O vânătaie proaspătă i se lăbărţa pe gât.

- Ia-o uşor, da, Corr? O lămurim noi mai încolo. Oricum, o să le fie mai bine la secţie. Că doar nu-ţi place să le ştii aici.

- Nu despre asta-i vorba.

- Of, Doamne, hai acuma, am zis. Ai şi tu încredere în mine. Ne ducem la ele mai târziu.

Dubele s-au urnit săltând pe suspensii, urmate de toate maşinile de patrulă, cu excepţia uneia. Se strânseseră

între timp şi câteva pâlcuri de privitori. Nişte puşti dădeau ture cu bicicletele în jurul spaţiului gol de parcă şi-ar fi găsit un teren de joacă nou-nouţ. Corrigan a pescuit din şanţ un breloc de chei. Avea prins de el un flecuşteţ de sticlă, cu poza unui copil în mijloc. Pe dos era poza altui copil.

- Ăsta e motivul, a zis Corrigan aruncându-mi cheile cu breloc. Sunt puştii lui Jazz.

„Cine m-a adus aici o să trebuiască să mă ducă acasă.” Tillie îmi încasase cincisprezece dolari pentru mica noastră întâlnire, mă bătuse pe spate, zisese că sunt un irlandez destul de reprezentativ, cu un grăunte mare de ironie în glas. „Spune-mi Prăjiturică.” Fluturase bancnota de zece dolari, lăudându-se că ştia şi ceva Khalil Gibran - îmi putea recita un vers-două dacă aveam chef. „Data viitoare”, zisesem. Se apucase să scotocească prin geantă. „O ţâră dă marfă te interesează?”, întrebase în timp ce-mi încheia nasturii. Fiindcă putea face rost de la Angie de ceva. „Nu-i stilul meu”, am zis, făcând-o să chicotească şi să se încline şi mai mult spre mine. „Stilu' tău?” îşi lăsase palma pe şoldul meu, hlizindu-se iarăşi. „Stilu' tău!” Preţ de o clipă mai că mi se făcuse rău la gândul că-mi şterpelise tot bacşişul din buzunar, dar n-o făcuse; nu făcuse decât să-mi strângă cureaua şi să mă plesnească peste fund. Mă bucuram că nu mă dusesem cu fiică-sa. Mă simţeam aproape virtuos, de parcă n-aş fi fost tentat nici atâtica. Mirosul lui Tillie îmi rămăsese încă două zile în nări şi revenise acum, după arestare.

- E bunică?

- Ţi-am mai spus, a zis Corrigan.

S-a năpustit apoi spre maşina de poliţie rămasă, cu

cheile lui Jazzlyn în mână.

- Ce-o să faceţi în privinţa asta? a urlat. O să le aduceţi copiilor bonă? Asta o să faceţi? Cine-o să aibă grijă de ei? Aveţi de gând să-i lăsaţi pe drumuri? Aţi arestat-o şi pe ea şi pe maică-sa!
- Alo, domnu', a mârâit poliţistul, dacă mai aud vreun cuvânt...

L-am tras tare de cot pe Corrigan şi l-am târât spre blocuri. Clădirile au părut, preţ de o clipă, mai sinistre fără târfele de afară: teritoriul fusese transformat, îi lipseau vechile totemuri.

Liftul era iarăşi stricat. Corrigan a urcat gâfâind pe scări. Ajunşi în casă, s-a apucat să sune pe la toate organizaţiile comunitare pe care le ştia, căutând un avocat şi pe cineva care să stea cu copiii lui Jazzlyn.

- Nici nu ştiu măcar unde le-au dus, a ţipat în telefon. N-au vrut să-mi spună. Ultima oară a fost plin la arest şi au trimis pe toată lumea în Manhattan.

încă un apel. Mi-a întors spatele, cu căuşul palmei pe receptor.

- Adelita?

A vorbit în şoaptă, cu degetele încleştate pe telefon. îşi petrecuse ultimele după-amiezi cu ea, la ea acasă, şi de fiecare dată, când se întorcea, era la fel: se învârtea prin cameră, se trăgea de nasturii cămăşii, mormăia în legea lui, încerca să citească din Biblie, căutând ceva care să-i ofere o justificare, poate un cuvânt care să-i adâncească chinul, o durere care să-l aşeze iarăşi pe

muchie de cuţit. Asta, dar mai avea şi ceva fericit, energic în el. Nu mai ştiam ce să-i spun. „Lasă-te pradă deznădejdii.” „Găseşte-ţi o altă misiune.” „Uit-o. Vezi-ţi de viaţă.” Cu târfele, cel puţin, nu apuca să se joace cu noţiuni precum iubirea şi pierderea - pe străzi se reducea totul la „dă-mi să-ţi dau”. Cu Adelita era însă altfel - nu era mânată de lăcomie, nu căuta cu tot dinadinsul
un climax. Acesta este trupul meu, care se frânge pentru voi.
Mai târziu, pe la prânz, l-am descoperit pe Corrigan în baie, bărbierindu-se la oglindă. Fusese pe la tribunalul departamental din Bronx, unde majoritatea prostituatelor fuseseră eliberate deja. Dar în Manhattan existau mandate încă valide pentru Tillie şi Jazzlyn. Făcuseră nu ştiu ce schemă, făptuiseră un jaf. Cazul era mai vechi. însă aveau oricum să fie duse în centru. Fratele meu şi-a tras pe el o cămaşă neagră curată şi pantaloni de culoare închisă, s-a apropiat iarăşi de oglindă, şi-a adus pe ceafă părul lung, umezindu-l cu un pic de apă.
- Bun, bun, a zis.
A scos o foarfecă mică şi şi-a scurtat părul cu un lat de palmă. Bretonul i s-a dus din trei ţăcăneli iuţi.

- Mă duc să le ajut, mi-a spus.

- Unde? -La tribunal.

Părea mai în vârstă, încă şi mai uzat. Cu noua tunsoare, peticul de chelie devenea mai vizibil.

-l se zice Cavourile. O să fie judecate în Centre Street. Ascultă-mă, am nevoie să-mi faci tura la azil. Am vorbit cu Adelita. Ştie deja.

- Eu? Şi ce să fac cu ei?

- Habar n-am. Du-i pe plajă sau ceva.

- Am o slujbă în Queens.

- Fă-o pentru mine, frăţioare, te rog mult. îţi dau un semn mai încolo. La uşă s-a răsucit iarăşi spre mine: Şi ai grijă de Adelita, vrei?
- Sigur.
- Promite-mi.
- Mda, o să am grijă... hai, du-te.

Am auzit afară zarva copiilor însoţindu-l în jos pe trepte pe Corrigan, râsul lor. Abia după ce apartamentul s-a cufundat iarăşi în tăcere deplină mi-am amintit că luase duba cafenie.

Mi-am folosit, la centrul de închirieri din Hunts Point, tot ce-mi mai rămăsese din bacşişuri ca să acopăr garanţia pentru o dubă.

- Aer condiţionat, a zis cu un rânjet cretin angajatul. De parcă ar fi explicat tainele ştiinţei. Avea un ecuson lipit în dreptul inimii, cu numele. N-o forţa prea tare, e nouă-nouţă, a avut grijă să adauge.

Era într-una din acele zile în care vara pare să-şi fi găsit ritmul, nu prea cald, noros, cu un soare tranchilizat în înaltul cerului. La radio se auzea Marvin Gaye. Am ocolit un Cadillac cu burta aproape lipită de carosabil şi am intrat pe autostradă.

Adelita aştepta lângă rampa de acces a căminului de bătrâni. îşi adusese şi copiii cu ea la lucru - două frumuseţi ciocolatii. Cel mai mic a tras-o de uniformă, şi Adelita s-a lăsat la nivelul ochilor lui şi l-a pupat pe pleoape. Părul Adelitei era legat la spate cu o eşarfă lungă, colorată, iar chipul îi strălucea.
Atunci am înţeles perfect ce aflase şi Corrigan: Adelita avea o ordine interioară şi, cu toată tăria ei, o frumuseţe care izbutea să se ridice cu uşurinţă la suprafaţă.
A zâmbit la ideea că am fi putut încerca să mergem la plajă. A zis că-i un plan ambiţios, dar imposibil - nu aveau asigurare şi regulile nu permiteau. Copiii ţipau lângă ea, o trăgeau de uniformă, o apucau de încheieturi. „Nu, mijo”, i-a zis tăios fiului ei, după care am trecut la rutina îmbarcării tuturor scaunelor cu rotile şi, în fine, i-am înghesuit şi pe copilaşi printre banchete. De gardul parcului erau pironite gunoaie. Am oprit duba la umbra unei clădiri. „Ei, ce-o fi o fi”, a zis Adelita şi a trecut pe locul şoferului, în vreme ce eu urcam în spate. Albee mă ţintuia cu privirea; a îngânat un cuvânt. Nu mai era nevoie să-l întreb. Adelita a claxonat voios şi a băgat duba în traficul de vară, nu foarte aglomerat. Copiii au chiuit când am ieşit pe autostradă. în
depărtare, Manhattanul părea făcut din cuburi de jucărie.
Am fost prinşi apoi în plasa circulaţiei rutiere din Long Island. Din spate se auzeau cântecele, bătrânii îi învăţau pe copii crâmpeie neclare de melodii. „Raindrops Keep Fallin' on My Head.” „When the Saints

Go Marching În.” „You Should Never Shove Your Granny off the Bus.”
Pe plajă, copiii Adelitei au dat fuga la apă, în vreme ce noi aranjam scaunele la umbra dubei. Umbra se făcea tot mai mică pe măsură ce soarele se arcuia. Albee şi-a coborât bretelele şi şi-a desfăcut nasturii de la cămaşă. Braţele şi gâtul îi erau extraordinar de bronzate, dar sub cămaşă pielea lui avea o nuanţă lăptoasă, translucidă. Era de parcă m-aş fi uitat la o sculptură în două culori, de parcă şi-ar fi conceput corpul pentru un joc de şah.
- Târfele alea îi plac lu' frate-tău, ha? Nişte hoaţe şi escroace toate, părerea mea.
N-a mai zis apoi nimic, ci doar s-a uitat lung spre mare. Sheila stătea cu ochii închişi, zâmbind, cu pălăria de pai lăsată pe sprâncene. Un italian bătrân al cărui nume nu-l ştiam - un moşulică la patru ace, cu pantalonii călcaţi perfect - îşi tot lăsa şi ridica de pe genunchi pălăria, oftând. Se scoteau din picioare pantofi. Se expuneau glezne. Valurile se spărgeau de ţărm şi ziua se strecura pe lângă noi, nisip printre degete.
Radiouri, parasolare, iz aspru de aer sărat.
Adelita s-a apropiat de apă, unde copiii ei se bălăceau bucuroşi în mareea mică. Era un aspirator al atenţiei. Bărbaţii o sorbeau din priviri, nu-i scăpau din ochi unduirea zveltă a corpului în uniforma albă. S-a aşezat pe nisip alături de mine, cu genunchii la piept. S-a mişcat, şi fusta i s-a ridicat puţintel: o dâră roşie pe gleznă, aproape de locul unde avea tatuajul.
- Mersi că ai închiriat duba.
- Mda, nici o problemă.
- Nu erai obligat.

- Nu-i mare lucru.
- E o trăsătură de familie?
- Corrigan o să-mi dea înapoi banii, am zis.

între noi se întindea un pod, alcătuit aproape cu totul din fratele meu. Şi-a umbrit cu palma ochii negri şi s-a uitat spre apă, de parcă ar fi fost şi Corrigan alături de copii, în valuri, şi nu în vreo sală de judecată întunecoasă, încercând să salveze ceva ce nu putea fi salvat.

- O să stea mai multe zile pe-acolo, ca să încerce să le scoată, a spus Adelita. S-a mai întâmplat şi altă dată aşa. Uneori cred că le-ar fi mai bine dacă şi-ar învăţa lecţia. Oamenii ajung la zdup şi pentru mai puţin de-atât.

Mi-era tot mai simpatică, însă voiam s-o provoc, să văd cât de departe ar fi fost dispusă să meargă pentru el.

- Păi, atunci n-ar mai avea unde se duce, nu? am zis. Noaptea. Şi-ar pierde locul de muncă.
- Poate da, poate nu.
- Ar trebui să vină la tine, aşa-i?
- Da, poate, a răspuns, şi o umbră de furie i-a întunecat o clipă chipul. De ce mă întrebi aşa ceva?

- Zic şi eu.

- Nu pricep ce zici acolo.

- Numai să nu-l duci de nas.
- Nu-l duc de nas. De ce-aş vrea, cum zici tu, să-l duc de nas? ¿Por qué? Me dice que eso.

Accentul îi devenise tăios, spaniola ei căpătase ascuţişuri. A lăsat nisipul să i se prefire printre degete şi s-a uitat la mine ca şi cum mă vedea pentru prima

oară, însă tăcerea a calmat-o, aşa că a reluat cu

blândeţe:

- Nu prea ştiu ce să fac. Dumnezeu e crud, nu?

- Al lui Corrigan e, asta-i sigur. Nu ştiu cum stai cu al

tău.

- Seamănă cu al lui ca două picături de apă.

Copiii îşi aruncau unul altuia discul, cu picioarele în valuri. Săreau să-l prindă, nimereau în apă, plescăind.
- Mi-e groază, ştii, a murmurat Adelita. îmi place de el mult de tot. Prea mult. Nu ştie ce să facă, înţelegi? Şi nu vreau să-i stau în drum.
- Ştiu ce-aş face eu. în locul lui.
- Dar nu eşti în locul lui, aşa-i?

S-a întors spre copii, a şuierat şi puştii s-au apropiat păşind greoi pe nisip. Corpurile le erau cafenii şi suple. Adelita a tras-o pe Eliana spre ea şi i-a suflat blând nisipul de pe ureche. Cumva, cine ştie de ce, parcă-l vedeam pe Corrigan în amândoi. De parcă ar fi intrat deja în ei prin osmoză. Jacobo i s-a aşezat şi el pe genunchi. Adelita i-a apucat în glumă lobul urechii între dinţi, şi puştiul a scheunat de încântare.
Se înconjurase cu plasa de siguranţă a copiilor. M-am întrebat dacă făcea şi cu Corrigan la fel, apropiindu-şi-l

până la un punct şi apoi străjuindu-se de el, strângându-i pe alţii în jur până era prea din cale-afară. Am urât-o un moment, am urât complicaţiile pe care le adusese în viaţa fratelui meu, şi am simţit o stranie afecţiune pentru târfele care-l târâseră departe, în vreo secţie de poliţie, până în arest chiar, prin vreo celulă oribilă cu gratii de oţel, pâine acrită şi bude împuţite. Poate că se şi mutase în celulă cu ele. Poate se lăsase arestat doar ca să le fie aproape. Nu m-ar fi surprins câtuşi de puţin. Se afla la originea lucrurilor, şi acum găsisem un sens pentru fratele meu - era o geană de lumină pe sub uşă, însă lui uşa îi era ferecată. Doar crâmpeie, fragmente din el aveau să se strecoare dincolo, iar el avea să sfârşească baricadat în spatele a ceea ce pătrunsese. Poate că era exclusiv vina lui. Poate că primea cu braţele deschise complicaţiile: le crease, pur şi simplu, fiindcă îi trebuiau ca să supravieţuiască.
Ştiam că nu se poate sfârşi decât rău povestea cu ea, Corrigan şi copiii ăştia. Ceva sau altceva avea să se ducă de râpă. Şi totuşi... de ce nu s-ar fi îndrăgostit unul de altul, fie şi pentru puţin timp? De ce să nu-şi trăiască viaţa Corrigan în trupul său betegit, care ceda pe la cusături? De ce să nu poată scăpa un pic vigilenţei Dumnezeului său? Erau pentru el o tortură necontenită îngrijorările într-ale lumii, complexităţile existenţiale, când de fapt nu voia decât să fie un om normal, să facă lucruri din cele mai simple.
Nimic nu era simplu, totuşi, şi nu se făcea mai simplu cu vremea. Sărăcie, castitate, ascultare - îşi petrecuse viaţa dedicat lor, dar se trezise neînarmat când i se întorseseră împotrivă.

Am privit-o pe Adelita cum desfăcea un elastic prins în părul fiicei. A trimis- o, cu o pălmuţă la fund, înapoi la joacă. în depărtare, valurile se spărgeau.

- Ce a făcut soţul tău? am întrebat.

- A fost în armată.

- Ţi-e dor de el?

M-a ţintuit cu privirea.

- Timpul nu lecuieşte totul, a zis mutându-şi ochii spre ţărm, dar lecuieşte multe. Acum stau aici. Ăsta mi-e locul. Nu vreau să mă întorc. Dacă asta mă întrebi, nu vreau să mă întorc.

Privirea ei sugera că exista acolo un mister, unul pe care nu voia să mi-l desluşească. Corrigan era al ei acum. Adelita îşi declarase intenţiile. Nu putea fi vorba, într-adevăr, despre vreo întoarcere. Mi l-am amintit pe Corrigan când era băiat, când totul părea pur, bine fixat în cadru, când se plimba pe ţărmul din Dublin şi se minuna de zimţii câte unei scoici, de vuietul unui avion zburând la altitudine joasă, de streaşina unei biserici, de ceea ce socotea sigur şi neclintit în preajma lui, scris pe interiorul acelui pachet de ţigări.

Pe când îşi spunea poveştile, mamei noastre îi plăcea să folosească un gambit: „Odată ca niciodată, demult, atât de demult că n-aş fi putut să mă aflu acolo, iar dacă m-aş fi aflat, n-aş fi avut cum să fiu, de vreme ce sunt aici şi acolo n-am fost, dar o să vă spun totuşi: odată ca niciodată, demult...”, de unde se lansa într-o istorie născocită de ea, fabule care ne trimiteau în direcţii

diferite pe mine şi fratele meu, apoi ne trezeam de dimineaţă întrebându-ne dacă nu visaserăm părţi diferite ale aceluiaşi vis, dacă ne duplicaserăm unul pe celălalt ori dacă, într-o lume bizară, visele noastre nu se suprapuseseră şi se schimbaseră unul cu altul, un lucru pe care l-aş fi făcut fără să stau pe gânduri după ce am aflat cum se izbise Corrigan de parapet: învaţă-mă, frate, să trăiesc.
Am auzit cu toţii de asemenea lucruri. Scrisoarea de dragoste sosind tocmai când ceaşca de ceai e scăpată din mână. Acordul de chitară răsunând odată cu ultima suflare. Nu atribui asta lui Dumnezeu ori sentimentelor. Poate că e vorba de şansă. Ori poate că şansa e doar unul dintre felurile în care încercăm să ne convingem că însemnăm ceva pe lume.
însă, mai simplu şi fără zorzoane, s-a întâmplat şi n-am putut face nimic să oprim asta - Corrigan la volanul dubei, după ce-şi petrecuse toată ziua la arest şi prin sălile de judecată din sudul Manhattanului, conducând spre nord pe autostrada FDR, cu Jazzlyn pe scaunul de alături, pantofii galbeni cu tocuri, costumul de baie fosforescent şi lănţişorul strâns pe gât, pe când Tillie rămăsese în arest, acuzată de jaf, luase asupra ei fapta, şi fratele meu o aducea pe Jazzlyn acasă la copiii ei, care erau mai mult decât ornamente la chei, mai mult decât o răsucire în aer, şi mergeau cu viteză pe lângă East River, mărginit de clădiri şi umbre, când Corrigan a dat să schimbe benzile, poate că a lovit indicatorul ori poate că nu, poate că era ameţit, obosit, scos din pepeni, poate luase vreun tratament care-l încetinea ori îi înceţoşa vederea, poate că a apăsat pe frână, poate

prea tare, poate că fredona vreo melodie, cine poate şti, dar mi s-a spus că a fost acroşat din spate de o maşină fiţoasă, o vechitură lustruită, nimeni nu l-a văzut pe şofer, un vehicul auriu parcurgându-şi traseul propriei admiraţii, l-a atins uşor în bară, propulsându-l însă pe Corrigan într-o rotaţie peste trei benzi, o chestie mare şi maro dansând, elegantă preţ de-o fracţiune de secundă, şi mă gândesc acum la Corrigan strângând volanul în

pumn, speriat, cu ochii măriţi şi catifelaţi, în vreme ce Jazzlyn, alături, ţipa, cum corpul ei s-a încordat, gâtul i-a înţepenit, totul i-a străfulgerat pe dinainte - viaţa ei scurtă şi infectă -, iar duba a derapat pe şoseaua uscată, a lovit altă maşină, o camionetă cu ziare, după care s-a izbit frontal în parapetul din marginea autostrăzii şi Jazzlyn a ţâşnit cu capul înainte prin parbriz, fără centură de siguranţă, un trup deja pornit pe drumul spre rai, iar Corrigan a fost împins cu putere în volan, care i s-a înfipt în piept rupându-i sternul, capul i-a săltat din geamul împăienjenit de fisuri, însângerat, apoi a fost trântit înapoi în spetează cu atâta putere că s-a rupt cadrul metalic al banchetei, cinci sute de kilograme de oţel în mişcare, duba încă rotindu-se dintr-o margine de drum în alta, şi corpul lui Jazzlyn, cu puţinele-i haine, a descris un arc, cu optzeci sau o sută de kilometri pe oră, şi s-a zdrobit de parapet, moviliţă de carne, cu un picior îndoit în aer de parcă ar fi păşit sau ar fi vrut să păşească în sus, şi singurul obiect de-al ei pe care l-au găsit mai târziu în dubă a fost un pantof galben cu toc ascuţit, cu o Biblie poposită alături, ipocrită, căzută din torpedou, una peste alta şi ambele

înţesate cu cioburi, şi Corrigan suflând încă, săltat şi trântit pieziş, sfârşind cu corpul răsucit în puţul negru al acceleraţiei şi frânei, cu motorul huruind de parcă încă ar fi vrut să meargă iute şi totodată să fie oprit, şi toată greutatea lui Corrigan pe amândouă pedalele.
Au fost siguri că murise, aşa că l-au încărcat într-o maşină a morgii, cu Jazzlyn. O tuse cu sânge a alertat un paramedic. L-au dus la un spital din East Side.
Cine ştie pe unde eram noi, pe drumul de întoarcere, în altă parte de oraş, pe o rampă, blocaţi în ambuteiaj, la un punct de plată pentru taxa de drum - contează? La gura fratelui meu se formase o bulă de sânge. Ne-am văzut de şofat, fredonând cu jumătate de voce, în vreme ce copiii, în spate, moţăiau. Albee rezolvase o problemă de-a lui. O numea şah mat reciproc. Fratele meu era vârât într-o ambulanţă. N-am fi putut face nimic să-l salvăm. Nu aveam cuvinte care să-l aducă înapoi.
Fusese o vară a sirenelor. O sirenă îl vestise şi pe el. Şi luminile rotitoare. L-au dus la Spitalul Metropolitan, la urgenţe. I-au împins grăbiţi targa pe coridoarele de un verde palid. în urma lor rămânea sânge. Două dâre subţiri, întinse de roţile din spate ale tărgii. Haos de jur împrejur. Am lăsat-o pe Adelita şi pe copii la uşa casei micuţe, cu pereţi îmbrăcaţi în lemn. S-a întors să se uite peste umăr la mine, mi-a făcut din mână. Mi-a zâmbit. Era a lui. I se potrivea. O femeie de ispravă. Corrigan avea să-şi găsească Dumnezeul cu ea. în acelaşi timp, fratele meu era împins spre triaj. Ţipete şi şoapte. O mască de oxigen pe faţă. Pieptul despicat. Un plămân zdrobit. Tuburi groase, introduse ca să-l menţină respirând. O asistentă cu un aparat manual de măsurat

tensiunea. Am zăbovit la volanul dubei şi m-am uitat cum se sting luminile în casa Adelitei. I-am văzut silueta pe fundalul perdelelor subţiri, apoi draperii mai groase au acoperit ferestrele. Am pornit motorul. L-au întins pe pat, l-au fixat cu contragreutăţi prinse de scripeţi, deasupra. O maşină de respirat alături. Podeaua atât de alunecoasă de la sânge, că medicii rezidenţi au fost nevoiţi să se şteargă pe tălpi.
Mi-am văzut de drum, neştiutor. Străzile din Bronx erau pline de gropi. Oranjul şi fumuriul incendiilor. Pe la colţuri dansau grupuri de puştani. Corpurile lor fluctuante. Ca şi cum descoperiseră ceva cu totul nou despre ei înşişi şi exprimau acel ceva zguduindu-şi trupurile în extazul unui fel de credinţă. I s-au făcut radiografii. Am intrat pe sub podul unde-mi petrecusem mare parte din vară. Doar câteva fete împrăştiate prin zonă, în noaptea aceea - cele scăpate de razie. Nişte rândunele ţâşneau de sub grinzile de susţinere, forfecând cerul. Nu au ţipat spre mine. Fratele meu, la Spitalul Metropolitan, încă răsufla. Ar fi trebuit să mă duc la lucru în Queens, dar, în loc de asta, am traversat strada. Habar nu aveam ce se petrecea. Sângele băltindu-i în plămâni. Spre băruleţ. Tonomatul era dat la maximum. The Four Tops. Perfuzii. Martha and the Vandellas. Măşti de oxigen. Jimi Hendrix. Doctorii nu purtau mănuşi. L-au stabilizat. I-au făcut o doză de morfină. I-au injectat-o direct în muşchi. S-au întrebat ce-o fi cu vânătăile de la interiorul braţului. L-au crezut mai întâi un drogat. Umbla vorba că fusese adus împreună cu o târfă moartă. I-au găsit o medalie

religioasă în buzunarul pantalonilor. Am ieşit din bar şi, pe jumătate beat, am traversat bulevardul noptatic.
O femeie a strigat după mine. Nu era Tillie. Nu m-am întors. întuneric. în curte, câţiva puşti fumaţi jucau baschet fără minge. Lucrând cu toţii să-l repare. Luminile cardiografului clipind, ţiuind. O infirmieră s-a aplecat asupra lui. Şoptea ceva. Ultime cuvinte? Fă lumea întunecată. Eliberează-mă. Dă-mi dragoste, Doamne, dar nu încă. I-au ridicat masca de pe gură. Am ajuns la etajul al cincilea, în bloc. Scările mă epuizau. Corrigan zăcea la spital, în spaţiul îngust al propriei sale rugăciuni. Am împins uşa
apartamentului. Cineva încercase să desfacă lacătul auriu de pe telefon. Pe podea zăceau împrăştiate câteva cărţi. Nu era nimic de luat. Poate că el cădea în inconştienţă şi-şi revenea, în sus şi-n jos. Teste care urmau să vadă cât sânge pierduse. în sus şi-n jos. Bătaia s-a auzit în uşă pe la două dimineaţa. Nu multă lume ciocănea. I-am strigat să intre. Fata a împins cu lentoare uşa. Aparatul numărând greoi bătăile de inimă ale fratelui meu. în sus şi-n jos. Avea în mână un ruj de buze. îmi amintesc asta. Era o fată pe care n-o ştiam.
- Jazzlyn a avut un accident, a zis.
Poate era prietena ei. Nu o târfă. Aproape degajată. Săltând niţel din umeri. Rujul trecându-i peste gură. O despicătură roşie, vie. Cardiograful fratelui meu, ţiuind. Linia oscilând, vălurindu-se. Neîntorcându-se în vreun loc de origine. Am dat buzna afară din casă. Printre graffiti. Oraşul le purta acum dantelăria, rotocoalele. Se simţea iz de vopsea proaspătă.
Am oprit la Adelita.

- Isuse Hristoase, a îngăimat. Şocul din privirea ei. Şi-a tras o haină peste cămaşa de noapte. Iau şi copiii, a zis. I-a înghesuit în braţele mele. Taxiul a pornit în viteză, clipind. La spital, copiii au luat loc în sala de aşteptare. S-au pus pe desenat cu carioci. Pe un ziar. Noi am alergat să-l găsim pe Corrigan.
- Of, a gemut Adelita. Of. Of, Doamne.
Uşi dându-se în lături. închizându-se iar. Neoanele de deasupra. Corrigan zăcea într-o chilie micuţă, ca de călugăr. Un doctor, ieşind, ne-a închis uşa în nas.
- Sunt asistentă medicală, a zis Adelita. Vă rog, vă rog, lăsaţi-mă să-l văd.
Doctorul s-a răsucit pe călcâie, ridicând din umeri. Of, Doamne. Of. Ne-am tras două scaune simple de lemn lângă patul lui. învaţă-mă cine aş putea fi. învaţă-mă ce aş putea deveni. învaţă-mă.
A intrat iarăşi doctorul, strângând la piept un suport de documente. A început
să vorbească domol despre leziuni interne. Un limbaj al traumei nou-nouţ. Bipul ritmic al electrocardiogramei. Adelita s-a aplecat asupra lui. Bâiguia ceva, prins în pâcla morfinei. Văzuse, a şoptit, ceva minunat. L-a sărutat pe frunte. I-a aşezat palma pe încheietură. Cardiograful pâlpâia.
- Ce spune? am întrebat-o.
Afară, pe coridor, ţăcănit de tocuri. Ţipete. Vaiete. Câte un medic rezident râzând. Corrigan i-a şoptit iarăşi ceva, cu bulbuci de sânge pe buze. I-am atins antebraţul.

- Ce spune?

- Chestii fără sens, zice chestii fără sens, a răspuns

Adelita. Halucinează. A lăsat urechea spre gura lui.

- Vrea un preot cumva? Asta vrea? S-a întors spre mine.

- Zice că a văzut ceva frumos.

- Vrea un preot? am strigat.

Corrigan înălţase iarăşi capul un pic. Adelita s-a aplecat spre el. Calmul ei suveran. Plângea încetişor.

Ah, a exclamat, îi e fruntea rece. îi e foarte rece fruntea

.Miró, Miró, oglinjoară

De afară, sunetele dinspre Park Avenue. Domoale. Ordonate. Controlate. Nervii, totuşi, îi freamătă. Le va primi curând pe femei. Aşteptarea îi înnoadă o mică gâlmă la baza spinării. îşi cuprinde coatele în căuşul palmelor, îşi îmbrăţişează antebraţele. Vântul scurmă în perdelele subţiri de la fereastră. Dantelă de Alengon. Făcută manual, croşetată, cu tiv de mătase. Niciodată nu s-a dat în vânt după dantela franţuzească. Ar fi preferat o ţesătură banală, un voal uşor. Dantela a fost, demult, ideea lui Solomon. Chestie de oameni căsătoriţi. Un liant de calitate. I-a adus de dimineaţă micul dejun, pe tava cu trei mânere. Corn cu un pic de glazură. Ceai de muşeţel. O feliuţă de lămâie alături. Ba chiar, în costum, s-a întins pe pat lângă ea şi i-a atins părul. A sărutat-o înainte să plece. Solomon, înţeleptul Solomon, cu servieta în mână, pornind-o spre centru. Paşii uşor legănaţi. Ţăcănitul pantofilor lustruiţi pe podeaua de

marmură. Vorba de rămas-bun rostită cu voce aspră. Nu cu răutate, ci din gât. Uneori devine brusc conştientă - uite-l pe soţul meu. Uite-l cum pleacă. La fel cum a tot plecat de treizeci şi unu de ani. Apoi un soi de tăcere intermitentă. Sunete hoinare, clănţănitul sec al încuietorii, clopoţelul răsunând vag, liftierul - ,,'Neaţa, domnu' Soderberg” -, scâncetul uşii, ţăcănitul mecanismului, murmurul domol al coborârii, oprirea, cu un zuruit, în holul de la parter, dansul rotitor al cablurilor care se ridică.

Trage perdelele şi îşi mai aruncă o dată privirea pe geam, surprinde cum dispare într-un taxi marginea sură a costumului lui Solomon. Căpşorul chel se cufundă în habitaclu. Portiera se trânteşte, galbenă. Intră în trafic, se depărtează.

Nici măcar nu ştie de vizitatoare - o să-i spună odată şi-odată, dar nu încă, nu-i bai. Poate diseară. La cină. Lumânări şi vin. „Ia ghici, Sol.” După ce se aşază la masă, cu furculiţa gata. „Ia ghici.” Un oftat uşor dinspre el. „Spune- mi şi gata, Claire, scumpo - am avut o zi lungă.”

Se dezbară la iuţeală de cămaşa de noapte. Trupul ei în oglinda cât peretele. Niţel palidă şi ridată, însă, dacă se întinde un pic, se poate încă netezi la loc.

Cască, ţinându-şi braţele ridicate. înaltă, încă subţire, cu părul negru ca smoala şi o singură şuviţă căruntă, de bursuc, căzându-i de pe tâmplă. Cincizeci şi doi de ani. îşi trece peste păr o cârpă umedă, apoi un pieptăn de lemn. îşi întoarce într-o parte capul şi-şi lipeşte de palmă lungimea părului. Firele despicate se încurcă. S-a făcut vremea să-l mai scurteze. Curăţă pieptănul şi

azvârle firele răzleţe în coşul cu pedală. Se spune că părul morţilor continuă să crească. Trăieşte o viaţă proprie. Acolo, jos, cu celelalte resturi, şerveţele, tuburi de ruj, capace de la pasta de dinţi, pastile pentru alergie, rimei, medicament pentru inimă, tinereţe, unghii tăiate, aţă dentară, aspirină, îndurerare.
Dar cum se face că niciodată nu-i cad firele sure? A urât, tânără fiind, dâra căruntă apărută peste noapte, a vopsit-o, a ascuns-o, a măcelărit-o. Acum o defineşte cenuşiul elegant care-i cade pe tâmplă.
„O şosea în părul meu. Depăşirile sunt interzise."
Lucruri de făcut. Repede-repede. Toaletă. Frecuşul dinţilor cu periuţa. Câteva atingeri cosmetice. Un pic de roşu în obraji. Puţin creion dermatograf şi o ţârâ de ruj. N-a făcut niciodată mare caz de machiaj. Se opreşte în dreptul mesei cu oglindă. Sutien şi slip simple, bej. Rochia ei preferată. Imprimeu verde- albăstrui, cu scoici. Strânsă pe talie. Fără mâneci. Un pic deasupra genunchiului. Funde pe cusături. Fermoar la spate. Modernă şi totodată feministă. Nu foarte dichisită ori stridentă, mai degrabă contemporană, modestă, bună. Trage un pic de tiv. întinde piciorul. „Ai gambe care lucesc", i-a spus Solomon cu ani în urmă. I-a spus şi ea, odată, că face dragoste ca un spânzurat, în erecţie şi totuşi mort. O glumă pe care o auzise la un spectacol al lui Richard Pryor. Se strecurase de una singură, folosind legitimaţia de presă a unei prietene. O ocazie. Spectacolul nu i se păruse nici prea îndrăzneţ, nici plictisitor. Solomon însă stătuse bosumflat o săptămână - trei zile din cauza glumei, patru fiindcă pusese ea piciorul acolo. „Libertăţile femeilor", zicea. „Arde-ţi sutienul, pierde-ţi minţile." Drăguţul, mititelul de el.

Devotat vinurilor bune şi cocktailurilor. Ultima peninsulă îngustă de păr de pe capul lui. Vara îi trebuie loţiune de protecţie solară. Are pistrui pe creştet. Veri băieţeşti conturate încă în jurul ochilor. Când s-au întâlnit la Yale avea pleată, deasă şi blondă, căzându-i peste ochi. La Hartford, în calitate de consilier junior, umbla cu poetul Wallace Stevens pe aleile înguste, tocmai cu el, amândoi în cămăşi fără mâneci. Nici păsări, nici sălbăticii/ Nemaivăzut în Tennessee. întors acasă, făceau dragoste pe patul cu baldachin. Se lungeau pe cearşafuri, iar el încerca să-i recite poemele la ureche. Arareori îşi amintea versurile. Era totuşi o minunată senzualitate acolo, buzele lui lipite de vârful urechii ei, coborându-i pe gât spre claviculă, haloul lui de entuziasm. într-o noapte, patul se rupsese de la hârjonelile lor. în ziua de azi nu se mai întâmplă atât de des, dar suficient de adesea, iar ea încă întinde braţul să-i îndrepte părul de pe frunte. Nu mai e atât de vârtos. Capătul tulpinii unde a fost odată fructul. Delincvenţii de la tribunal sunt calmi până ce sunt condamnaţi, apoi nicovala coboară şi se pun pe ţipat, pe răcnit şi pe înjurat, îi strigă vorbe murdare. Nu se mai duce cu el în centru, în încăperea cu lambriuri întunecate de lemn, ca să observe - de ce să suporte abuzul? „Hei, Kojak! Cine te iubeşte, puiule?” în biroul lui se mai găseşte o fotografie cu ea, pe plajă, şi Joshua, copil încă, întinşi pe nisip, cu capetele atingându-li-se, şi în spatele lor dunele nesfârşite, ierboase.

Simte un mic murmur în coşul pieptului, creşterea unei bule de aer. Joshua. Nu e un nume bun pentru un băiat în uniformă.

Colierul cu mâna-fantomă. Uneori se întâmplă. Simte cum i se repede sângele în gâtlej. O râcâitură pe trahee. De parcă ar strânge-o ceva, o restricţie momentană. Se întoarce spre oglindă, într-o latură, apoi cu faţa, iarăşi într-o parte. Ametistul? Brăţările? Micul colier de piele pe care i l-a dăruit la nouă ani Joshua? Desenase o fundă roşie pe ambalajul maro de hârtie. Cu carioca. „Uite, mami", zisese, apoi fugise să se ascundă. Purtase lănţugul acela ani buni, mai mult prin casă. Trebuise să-l coasă laolaltă de două ori. Dar nu acum, nu azi, nu. îl pune la loc în sertar. E prea mult. Un colier e, oricum, din cale-afară de pretenţios. Se cutremură la oglindirea ei. Criza petrolului, criza ostaticilor, criza colierului. „Aş prefera să rezolv algoritmi." Asta îi fusese specialitatea. Când era la facultate. Una dintre cele trei femei de la catedra de matematică. Când umbla pe coridor era confundată cu secretara. Trebuia să păşească ţinându-şi ochii plecaţi. O femeie cu doi pantofi. Cunoştea foarte bine duşumeaua. Modelul întortocheat al gresiei. Unde se ciobiseră plintele.

Găsim, ca în giuvaierele vechi, zilele duse ale vieţilor noastre.

Cercei, atunci? Cercei. O pereche de cochilii minuscule cumpărate acum
două veri din Mexic. Lasă mica sârmă de argint să alunece în gaura din ureche. Se răsuceşte spre oglindă. E ciudat să-şi vadă încordarea gâtului. „Nu-i al meu. Nu gâtul ăla." Cincizeci şi doi de ani în aceeaşi piele. înalţă bărbia, şi pielea i se întinde. Un exerciţiu vanitos, dar preferabil. Cerceii lăsându-se pe rochie. Cochilii-cercei. Cer ce-i de cerut. îi pune înapoi în cutia cu bijuterii şi aruncă o privire împrejur. Se uită la ceasul de pe tăblie.

Repede-repede.
Aproape s-a făcut vremea.
A fost în patru case pe parcursul ultimelor opt luni. Toate simple, curate, normale, drăguţe. Staten Island, Bronx, două în Lower East Side. Niciodată mare caz. Doar o adunare de mame. Atâta tot. însă rămăseseră cu gura căscată aflând adresa ei, când le-o spusese în cele din urmă. Izbutise să evite un timp asta, dar ajunseseră apoi în apartamentul Gloriei din Bronx. Un şir de blocuri. Nu mai văzuse aşa ceva. Urme de arsură pe cadrele uşilor. Miros de acid boric pe coridoare. Ace în lift. O îngrozise. Urcase la etajul al unsprezecelea. Când bătuse, uşa vibrase în balamale. însă pe dinăuntru apartamentul sclipea. Două candelabre imense atârnând din tavan, ieftine, dar încântătoare. Lumina izgonea umbrele. Celelalte femei erau acolo deja - zâmbindu-i de pe sofaua adâncită. Pupăturile trimise în aer de ele toate, şi dimineaţa scurgându-se nepoticnit. Uitaseră chiar unde se află. Gloria se învârtea peste tot, schimbând farfurioarele, înlocuind şerveţelele, deschizând fereastra de-o palmă pentru fumătoare. Le-a arătat apoi camera fiilor ei. Pierduse trei băieţi, incredibil, trei! - biata Gloria. Albumele foto erau înţesate cu amintiri: coafuri, ieşiri la alergat în grup, serbări de absolvire. Trofeele de baseball au fost trecute din mână în mână. Dimineaţa, una peste alta, se dovedise plăcută şi se scurgea, se scurgea, se scurgea. Apoi ceasul de deasupra caloriferului anunţase ora amiezii şi începuseră să vorbească despre viitoarea întâlnire. „Păi, Claire, urmezi tu.” Se simţise de parcă gura i-ar fi fost făcută din cretă. Aproape că-şi înghiţise limba când dăduse să răspundă. Un fel de scuză.

Privind-o, în tot timpul ăsta, pe Gloria. „Ei bine, stau pe Park, numărul şaptezeci şi şase.” Tăcere. „Numai şase-s norocoase.” Repetase asta dinainte. Zisese apoi: „Tren”. După care: „Metrou”. Şi: „Ultimul etaj”. Nimic nu ieşise ca lumea, ca şi cum vorbele nu i s-ar fi potrivit tocmai bine pe limbă. „în Park locuieşti?”, a întrebat Jacqueline.
Iarăşi tăcere. „Ce drăguţ”, a zis Gloria, cu un petic mai deschis la culoare pe buze, trecuse peste ele cu limba, de parcă ar fi avut ceva de înlăturat. Şi Marcia, designeriţa din Staten Island, bătuse din palme. „Ceai cu regina!”, exclamase glumeaţă, fără pic de răutate de fapt, însă tot o necăjea un pic, ca o julitură superficială. Claire le spusese la prima lor întrunire că locuia în East Side, atâta tot, dar trebuie să fi ştiut ele, deşi purta pantaloni lungi cu tenişi, fără giuvaiericale de vreun fel, trebuie să fi intuit oricum că era vorba despre Upper East Side, apoi Janet, blonda, întinsese gâtul şi ciripise: „Ah, n-am ştiut că locuieşti acolo, sus”.
„Acolo, sus.” De parcă era vreun loc pe care să-l escaladezi. De parcă ar fi trebuit să se caţăre. Cu corzi, carabine şi cască.
I se muiaseră picioarele. Ca şi cum ar fi avut aer în gambe. Să nu creadă cumva că se dădea mare. Că era cu nasul pe sus. Se cutremurase din tot corpul. O apucase bâlbâiala. „Am crescut în Florida. Casa e foarte mică, de fapt. Canalizarea e de groază. Acoperişul e vraişte.” Era pe cale să spună că nu are nici un ajutor la menaj - nu servitori, n-ar fi rostit niciodată cuvântul servitori -, când Gloria, draga de ea, intervenise: „Draci-laci, Park Avenue, n- am ajuns pe-acolea decât la jocu'

de Monopoly!” Şi le umflase râsul pe toate. Dăduseră capetele pe spate şi se puseseră pe hohotit. Asta îi oferise ocazia să ia o gură de apă. Să schiţeze un surâs chinuit. Să tragă aer în piept. Abia aşteptau. „Park Avenue! Măiculiţă, nu-i ăla cu mov?” Ei bine, nu era ăla cu mov. Ăla cu mov era Park Place, dar Claire nu suflase o vorbă, de ce să se dea în stambă? Plecaseră împreună, cu excepţia, fireşte, a Gloriei. Gloria le făcuse din mână de la fereastra etajului al unsprezecelea, cu rochia imprimată lipită de gratiile geamului în dreptul pieptului. Arăta aşa de pierdută şi de drăgălaşă acolo! Era în perioada grevei gunoierilor. Şobolanii ieşiseră să se înfrupte din deşeuri. Femei de stradă prin dreptul pasajului. Cu pantaloni scurţi şi bluziţe cu bretele chiar şi în bătaia ninsorii. Adăpostindu-se de frig. Dând fuga spre camioanele în trecere. Norişori de răsuflare albă venind dinspre ele. Ca nişte bule oribile de benzi desenate. Claire a vrut să se întoarcă, să urce în fugă şi s-o ia pe Gloria cu ea, s-o ducă departe de harababura asta crâncenă. însă nu putea reveni la etajul al unsprezecelea. Ce să spună? „Hai, Gloria, rândul tău să joci, ai făcut două sute, ieşi gratis din pușcărie.”

Intraseră la metrou în grup compact, patru femei albe, cu gentile ţinute parcă un pic prea strâns. Poate fuseseră confundate cu nişte asistente sociale, îmbrăcate frumos toate, dar nu exagerat de elegant. Au aşteptat, într-o tăcere zâmbitoare, să vină trenul. Janet bătea din picior. Marcia îşi revizuia machiajul într-o oglinjoară. Jacqueline îşi dădea pe spate părul lung, roşu. A sosit trenul, numai culoare, rotocoale mari, unduitoare, şi au urcat. Era unul dintre acele vagoane

pline cu graffiti de sus până jos. Astupau până şi geamurile. Nu tocmai un Picasso mişcător. Erau singurele femei albe din vagon. N-o deranja să meargă cu metroul. Doar că nu intenţiona să le spună că era doar a doua oară în viaţă când o face. Nimeni însă nu le privise pieziş, nici nu le aruncase vreo vorbă de ocară. Coborâse la Sixty-eighth doar ca să se poată plimba, să ia aer, să fie singură. Pornise la pas pe bulevard, întrebându-se de ce se văzuse cu ele până la urmă. Erau atât de altfel, avea atât de puţine în comun cu femeile acelea! însă îi plăcea de ele, îi plăcea cu adevărat. Mai ales de Gloria. N-avea nimic cu nimeni - de ce să aibă? Ura stilul acela de a vorbi. în Florida, tatăl ei spusese odată la cină: „îmi plac negroteii, cum nu, cred că oricine ar trebui să-şi cumpere unul”. Se ridicase în trombă de la masă şi rămăsese baricadată la ea în odaie timp de două zile. îi împinseseră mâncarea pe sub uşă. în fine, nu chiar pe sub uşă. îi fusese înmânată pe uşa întredeschisă. Şaptesprezece ani, pe punctul să plece la colegiu. „Spune-i lui tati că nu cobor până ce nu-şi cere scuze.” Şi-şi ceruse, proţăpit în capătul scării curbate. O strânsese în braţele lui mari, rotofeie de sudist şi-i spusese că-i modernă.

Modernă. Ca un corp de iluminat. O pictură. Un Miro. în definitiv, nu e decât un apartament. Un apartament. Nimic mai mult. Argintărie, porţelanuri, ferestre, bibelouri şi ustensile de bucătărie. Doar asta. Nimic altceva. Simplu ca bună ziua. îndeajuns de banal. Ce altceva putea să fie? Nimic. Lasă-mă să-ţi spun, Gloria, că zidurile dintre noi sunt mai subţiri decât crezi. Odată dac-ai chiuit, şi se dărâmă. Fanta goală a căsuţei poştale. Nimeni nu-mi scrie. Cei de la asociaţia de

locatari sunt de groază. Păr de animale în maşinile de spălat. Portar în hol, cu mănuşi albe, pantaloni la dungă şi epoleţi, dar să-ţi spun un mic secret: nu foloseşte deodorant.
O cuprinde un fior scurt: portarul.
Oare o să le ia la întrebări? Cine e de serviciu azi? Melvyn, parcă? Cel nou? Miercuri. Melvyn, da. Dacă le confundă cu menajerele? Dacă le îndrumă spre ascensorul de serviciu? Trebuie să sune jos, să anunţe. Cercei! Da. Cercei. Gata, repejor. Pe fundul cutiei, o pereche veche, bumbi simpli de argint, arareori purtaţi. închizătoarea e un pic înţepenită, dar n-are a face. îi umezeşte pe rând între buze. îşi surprinde iarăşi imaginea în oglindă. Imprimeul cu scoici al rochiei, părul până la umeri, meşa de bursuc. La un moment dat, a fost luată drept mama unei tinere intelectuale care apăruse la televizor vorbind despre fotografie, despre momentul surprinderii, despre provocările artei. Avea şi ea o şuviţă ca pe blana de bursuc. „Fotografiile îi ţin în viaţă pe răposaţi”, zisese fata. Nu-i adevărat. E mult mai mult decât fotografie. Mult mai mult.
Ochii, deja un pic lăcrimoşi. „Nu-i bine. Revino-ţi, Claire.” întinde mâna după şerveţelele din spatele figurinelor de sticlă de pe masa cu oglindă şi-şi şterge ochii. Dă fuga pe holul interior, ridică receptorul străvechi.

- Melvyn?

Sună iarăşi. O fi ieşit afară, la fumat.

- Melvyn?

- Da, doamnă Soderberg?

Vocea lui e calmă, egală. Galez sau scoţian - n-a întrebat

niciodată.

- Am invitat nişte prietene la cină în dimineaţa asta.

- Da, doamnă.

-Lamicul dejun, vreau să zic.

- Da, doamnă Soderberg.

îşi trece degetele peste zugrăveala întunecată a coridorului. „La cină? Chiar am zis aşa ceva? Cum de-am putut spune la cină?”

- Te asiguri tu că-s bine primite?
- Sigur, doamnă.
- Sunt patru de toate.
- Da, doamnă Soderberg.

Răsuflă în receptor. Are şi-un puf de mustaţă pe buza de sus. Ar fi trebuit să-l întrebe de unde e din prima zi când a început să lucreze acolo.

- Mai e ceva, doamnă? Acum ar fi grosolan să întrebe.

- Melvyn? Ascensorul corect.

- Evident, doamnă.

- Mulţumesc.

Lasă capul pe răceala peretelui. N-ar fi trebuit să aducă vorba de ascensoare corecte sau incorecte. O scăpare, aşa i-ar fi zis Solomon. Melvyn o să fie jos, paralizat, şi-o să le ducă la ascensorul greşit. „Liftul din dreapta, doamnelor. Aici, poftiţi.” Simte că i se îmbujorează obrajii de ruşine. Dar a folosit cuvântul „cină”, nu? Iar el a auzit-o foarte bine. Cină în loc de mic dejun. Fir- ar să fie.

„O viaţă examinată excesiv, Claire, nu merită să fie trăită.”

îşi îngăduie un zâmbet şi se întoarce pe culoar spre camera de zi. Florile sunt la locul lor. Soarele ricoşează pe mobilierul alb. Lucrarea lui Miro deasupra canapelei. Scrumierele plasate în puncte strategice. „Sper că n-o să fumeze înăuntru.” Solomon nu suportă fumatul. Dar fumează toate, chiar şi ea. Mirosul îl deranjează. Izul de ars. în fine. Poate că o să li se alăture totuşi, o să pufăie în voie, hornul ăla micuţ, holocaustul acela mărunt. Oribil cuvânt. Nu l-a auzit niciodată în copilărie. A fost crescută prezbiteriană. Un mic scandal când s-a măritat. Vocea bubuitoare a tatălui ei. „E un ce? Un ovrei? Din New England?” Şi bietul Solomon, cu mâinile încleştate la spate, holbându-se pe geam, potrivindu-şi cravata, tăcând mâlc, îndurând abuzul. Dar tot l-au luat pe Joshua în Florida, pe malul lacului Lochloosa, vară de

vară. Plimbându-se printre mangrove, de mână tustrei, Joshua în mijloc, un- doi-trei-hoopa-suus!

Acolo, la conac, a învăţat Joshua să cânte la pian. La cinci ani. Se aşeza pe taburetul de lemn şi degetele îi alunecau încoace şi încolo pe clape. Când s-au întors în oraş au aranjat ca fiul lor să primească lecţii la Whitney

în subsol. Recitaluri cu papion la gât. Sacoul lui albastru, subţire, cu nasturi de aur. Părul cu cărare pe dreapta. îi plăcea nespus să apese pedala aurie. Zicea că vrea să ia pianul în maşină şi să-l ducă acasă. Vruuum-vruuum. îi cumpăraseră un Steinway de ziua lui, şi la vârsta de opt ani ajunsese să cânte Chopin înainte de cină. Cu cocktailuri în mână, se cuibăreau pe divan şi-l ascultau.

Zilele bune se ivesc din ungherele cele mai neaşteptate. Apucă ţigările ascunse sub capacul taburetului de la pian şi se duce spre partea din spate a apartamentului, dă de perete uşa grea din dos. Cândva a fost intrarea cameristei. Demult, când mai existau intrări şi cameriste. Urcă pe scara îngustă. E singura din clădire care foloseşte vreodată acoperişul, împinge uşa de incendiu. Nici o alarmă. Izbitura arşiţei de pe acoperişul întunecat. Asociaţia de locatari încearcă de câţiva ani să-l teraseze, dar Solomon nu a fost de acord. N-are chef să audă paşi deasupra. Nici de fumători n-are chef. în privinţa asta e căpos. Urăşte mirosul. Solomon. Un bărbat bun, scumpul de el. Chiar şi în cămaşă de forţă. Se opreşte în prag şi trage adânc în piept, apoi aruncă spre cer un norişor de fum. Beneficiile ultimului etaj. Refuză să-l numească apartament de lux. E ca şi cum i-ai râde cuiva în faţă. Are ceva lucios denumirea, de revistă mondenă. A aranjat un mic şir de ghivece cu flori pe suprafaţa smolită a acoperişului, la umbra zidului. Uneori sunt o adevărată bătaie de cap florile astea, dar îi place să le salute dimineaţa. Trandafiri floribunda şi vreo două ghivece cu camelii zburlite.

Se apleacă asupra ghivecelor. O pată mică, galbenă, pe frunze. Vara le dă de furcă. Scutură scrumul la picioare.

Dinspre est vine o briză plăcută. Suflarea fluviului. Ieri, la televizor, au lăsat să se înţeleagă că ar fi şanse de ploaie. Nu-i nici urmă. Câţiva nori, atât. Cum fac ei, norii, să se umple? Ploaia e un mărunt miracol. Plouă pe vii şi pe morţi, mami, doar că morţii au umbrele mai bune. „Poate că o să ne aducem aici scaunele, toate patru, nu, cinci, şi-o să ridicăm feţele spre soare. în linişte verii. Să existăm şi atât." Lui Joshua îi plăceau Beatles, îi asculta la el în cameră, zumzetul vibra chiar şi prin căştile cele mari care-i plăceau atât. Let it be. Ce cântec prostuţ, de fapt. Dacă dai voie să existe, revine. Ăsta e adevărul. Laşi ceva să existe, şi te trage la pământ. Laşi să existe, şi ţi se suie târâş pe pereţi. Trage iarăşi din ţigară şi se uită spre zid. Un moment de ameţeală. Pârâul de taxiuri galbene din stradă, verdele furişat pe mediana bulevardului, puieţii abia plantaţi. Nu se întâmplă mare lucru prin Park. Sunt duşi cu toţii pe la casele de vacanţă. Solomon se împotriveşte cu înverşunare. Băiat de oraş. îi plac orele târzii. Chiar şi pe timp de vară. „Sărutul lui, de dimineaţă, m-a făcut să mă simt bine." Şi mirosul coloniei lui. Aceeaşi ca a lui Joshua. Oho, ziua în care Joshua s-a bărbierit prima dată! Ce mai zi! S-a umplut de spumă. Şi foarte atent cu lama. A trasat un bulevard pe obraz, dar s-a ciupit pe gât. A rupt un petic din ziar, din Wall Street Journal-ul tăticului său. L-a pus pe limbă, apoi l-a lipit de rană. Pagina de afaceri adunând pe ea sângele lui. S-a plimbat aşa, cu hârtiuţa pe gât, un ceas. A trebuit s-o umezească înainte de a o trage de- acolo. Iar ea, oprită în uşa băii, zâmbise. Băiatul ei cel mare, înalt, bărbierindu-se. Cu multă, multă vreme în urmă.

Lucrurile simple se întorc la noi. Se odihnesc un moment pe coşul pieptului, apoi, deodată, pătrund şi ni se răsucesc în inimă.
Nici un ziar nu e destul de mare să-l lipească laolaltă, în Saigon.
Mai trage o dată, prelung, lasă fumul să i se cuibărească în plămâni - a auzit undeva că ţigările fac bine la mâhnire. Pufăi cumsecade şi uiţi să mai plângi. Corpul e prea ocupat să aibă de-a face cu otrava. Nu-i de mirare că le dau pe degeaba soldaţilor. Lucky Strike. Ocheşte o femeie, o negresă, la colţul străzii, depărtându-se. înaltă, împovărată de mărimea pieptului. într-o rochie înflorată. Poate-i Gloria. Dar e singură. N-ai de unde să ştii. Ce i-ar mai plăcea să dea fuga jos, să ajungă la ea şi s-o cuprindă, Gloria, preferata ei dintre toate, s-o strângă în braţe, s-o aducă înapoi, s-o aşeze, să-i facă o cafea, să râdă şi să trăncănească şi să şoptească şi să se simtă în largul ei, să simtă că aparţine. Asta-i tot ce vrea.
Micul nostru club. Mica noastră întrerupere. Gloria, scumpa de ea. Acolo, în blocul ei turn, zi şi noapte. Cum de putea să trăiască într-un asemenea loc? Gardurile de sârmă. Gunoaiele rostogolite de vânt. Putoarea oribilă. Şi fetele alea, afară, vânzându-şi trupurile. Arătând de parcă ar fi în stare să se întindă pe spate şi să-şi folosească spinările pe post de saltele. Şi focurile din înaltul cerului - să-i spună odată Dresda şi să terminăm. Ar putea, cine ştie, s-o angajeze pe Gloria. S-o ia la ei. Să deretice prin casă. Una-alta. Ar putea să stea la masa din bucătărie amândouă şi să lase orele să se

scurgă, ea şi Gloria, relaxate, bucuroase, da, Gloria, in excelsis Deo.
Pe stradă, jos, femeia dă colţul şi dispare.
Claire striveşte mucul ţigării şi, nesigură pe picioare, se îndreaptă spre uşă. A ameţit un pic. Timp de o clipă, lumea s-a răsucit în ţâţâni. Pe scări în jos, cu capul învârtindu-i-se. Joshua nu a fumat în viaţa lui. Poate să fi cerut, în drum spre rai, o ţigară. Aici mi-e degetul, aici piciorul, aici gâtlejul, aici inima şi aici e un plămân şi, hei, să le adunăm laolaltă pentru o ultimă Lucky Strike.
înăuntru, după ce-a s-a întors pe uşa servitorilor, aude cum bate ceasul din sufragerie.

Spre bucătărie.

E ameţită de-a binelea. „Trage aer în piept, Claire."

Cui îi trebuie doctorat ca să pună nişte apă la fiert?
înaintează împleticindu-se pe coridor, intră iarăşi în bucătărie. Blat de marmură, dulăpioare cu mânere aurite, o mulţime de aparate albe. Celelalte au stabilit o regulă, pe la primele lor întâlniri matinale: musafirele trebuie să aducă chiflele, brioşele, brânza daneză, fructele, fursecurile, gogoşile glazurate. Gazda face cafea şi ceai. Se obţine astfel un echilibru armonios. S-a gândit să comande o tavă întreagă cu bunătăţi de la prăvălia lui William Greenberg de pe Madison, fursecuri curcubeu, inele cu nuci pecan, cornuri şi colaci împletiţi, dar ar însemna că o faci pe snobul, pe snoaba, în fine.

Porneşte flacăra sub recipientul cu apă. Un mic univers de bule şi ardere. O
cafea franţuzească pe cinste. Satisfacţie instant. Asta să i-o spuneţi Vietcongului.
Mai multe pliculeţe de ceai puse în şir pe blat. Cinci farfurioare. Cinci ceşti. Cinci linguriţe. Poate şi mica ulcică-văcuţă, cu frişcă, pentru un pic de amuzament. „Nu, e prea mult. Prea de fiţe. Dar nu pot să râd în faţa lor? Nu mi-a spus doctorul Tonnemann să râd? «Dar vă rog, poftiţi, râdeţi.» Râzi, Claire. Dă-i drumul din tine.”
Un doctor bun. N-a vrut s-o lase să ia pastile. „în fiecare zi încearcă să râzi câte un pic, e un leac bun”, i-a zis. Pastilele erau o opţiune secundară. „Ar fi trebuit să le iau. Nu. Mai bine să încerc cu râsul. Să mor de râs.”
Da, să crească sălbatic hohot în gâtlejul morţii. Un doctor bun, aşa-i. în stare chiar să citeze din Shakespeare. Să crească sălbatic hohot, chiar aşa.
Joshua îi scrisese odată o scrisoare despre bivolii de apă. îl uluiau. Frumuseţea lor. Văzuse un pluton aruncând grenade pe râu. Râzând voioşi cu toţii. Cu adevărat în gâtlejul morţii. După ce terminaseră cu bivolii, zicea, soldaţii împuşcaseră şi păsările multicolore din copaci. Imaginează-ţi dacă ar fi trebuit să le socotească şi pe acelea. Poţi să numeri morţii, dar nu poţi să numeri preţul. Nu avem matematici pentru paradis, mami. Orice altceva poate fi măsurat. îşi sucise, iarăşi şi iarăşi, scrisoarea în minte. O logică în orice lucru viu. Modelele florilor. Ale oamenilor. Ale bivolilor de apă. Ale aerului. Ura războiul, dar i se ceruse să meargă pe când era în California, la sediul PARC. I se ceruse, ca să vezi, cu frumosul. Lyndon B. nu izbutea să priceapă. Zi după zi, consilierii veneau la el

cu faptele şi cifrele lor, i le puneau pe birou. Morţi din Forţele Terestre. Din Infanteria Marină. Din Forţele Navale. Morţi civili. Morţi din diplomaţie. Morţi din spitalele militare de campanie. Din batalioanele Delta. Morţi dintre cei de la Construcţii Navale. Din Garda Naţională. Doar că cifrele nu ieşeau la socoteală. Cineva, pe undeva, o feştelise. Reporterii, televiziunile, toţi îi suflau lui LBJ în ceafă, aşa că-i trebuiau informaţii corecte. Putea să facă un om să ajungă pe Lună, însă nu putea socoti numărul morţilor. Putea arunca un satelit în spaţiu, să se ducă învârtindu-se, dar nu izbutea să-şi dea seama de câte cruci e nevoie la cimitir. O unitate computerizată. Plutonul Tocilar. Instrucţie rapidă. Slujeşte-ţi patria. Tunde-ţi părul. O, ţara mea, doar ţie/ îţi dau a mea tehnologie. Veniseră doar cei mai buni, cei mai deştepţi. De la Stanford. MIT. Universitatea Utah. U.C.

Davis. Prieteni de-ai lui de la PARC. Cei care dădeau aripi visului ARPANET. împachetaţi şi trimişi. Bărbaţi albi cu toţii. Mai erau şi alte sisteme - cât zahăr se folosea, cât ulei, câte gloanţe, câte ţigări, câte conserve de vită, însă domeniul lui Joshua îl reprezentau morţii. Slujeşte-ţi ţara, Joshua. Dacă poţi scrie un program care joacă şah, atunci ne poţi spune şi câţi oameni ne omoară gălbejiţii. Ne trebuie unurile şi zerourile voastre, eroi. învăţaţi-ne cum să-i numărăm pe cei sfârtecaţi de grenade.

Nu izbutiseră să găsească un veston îndeajuns de îngust în umeri şi pantaloni de uniformă suficient de lungi pentru el. Aşa s-a suit în avion, cu crăcii pantalonilor mai sus de glezne. „Ar fi trebuit să-mi dau seama

atunci. Să-l chem înapoi.” Dus a fost. Avionul a decolat, s-a făcut mic pe cer. Se construia deja o baracă pentru ei în Tan Son Nhut. La baza militară aeriană. O fanfară mică venise să-i întâmpine, zicea. Panouri de beton şi birouri de lemn stratificat. O încăpere plină cu echipamente şi dispozitive. Pătrunseseră în sală şi locul îi întâmpinase zumzăind. Ca un magazin de dulciuri, zicea.

Voise să-i spună atâtea, pe pistă, în ziua plecării lui. Că lumea e condusă de indivizi brutali şi că dovada cea mai sigură o reprezintă chiar armatele lor. Dacă îţi cer să stai nemişcat, să dansezi. Dacă îţi spun să arzi steagul, flutură- 1. Dacă îşi poruncesc să ucizi, re-creează. Teoremă, antiteoremă, corolar, anti- corolar. Subliniază de două ori. Totul e acolo, în numere. Ascultă-ţi mama. Ascultă-mă, Joshua. Uită-te în ochii mei. Vreau să-ţi spun ceva.

însă stătuse în faţa ei, tuns chilug şi cu obrajii roşii, şi ea nu-i spusese nimic.

„Spune-i ceva.” Obrajii aceia rumeni. „Spune ceva. Zi-i. Zi odată.” însă nu făcuse decât să zâmbească. Solomon îi lăsase în palmă o stea a lui David, făcuse un pas înapoi şi zisese: „Fii curajos”. Ea îl pupase pe frunte de rămas- bun. Observase cum i se încreţeşte şi descreţeşte la spate vestonul, într-o simetrie perfectă, şi ştiuse, ştiuse pur şi simplu, în clipa în care-l văzuse plecând, că îl vede plecând pentru totdeauna. Alo, centrala, cu paradisul vă rog, cred că Joshua al meu e pe-acolo.

Nu-şi poate îngădui o asemenea inimă îndoită. Nu. Amestecă în cafea şi înşiruie plicurile de ceai.

Imaginează-ţi rezistenţă. Are o logică. Imaginează-ţi şi ţine-te bine.
„Cum e să fii mort, fiule? Mi-ar plăcea şi mie?”
Ah. Soneria. Ah. Ah. Linguriţa căzută cu clinchet pe jos. Ah. Iute-iute pe coridor. „întoarce-te şi culege linguriţa. Totul impecabil acum, impecabil, da. Dă-mi înapoi corpul lui viu, domnule Nixon, şi nu mai avem nimic de împărţit. Ia cadavrul ăsta bătrân de cincizeci şi doi de ani în loc; n-o să regret, n-o să mă plâng. Doar să ni-l dai înapoi, bine cusut şi chipeş.”

„Controlează-te, Claire.

Nu mă voi face bucăţi.

Nu.”

Repede acum. Uşa. La interfon. Mintea ei, o ştie, are nevoie de-o scufundare iute în apă. Un val momentan de răceală, ca găletuşele de lângă bisericile catolice. Cufundă-te şi vei fi vindecat.

-Da?

- Vizitatoarele dumneavoastră, doamnă Soderberg.

- Aşa... da. Trimite-le sus.

Prea aspru tonul? Prea repezit? Ar fi trebuit să spună: „Minunat. Fantastic.” înălţând voioasă vocea. Şi nu „Trimite-le sus”. Fără măcar un „te rog”. Cum le spui angajaţilor. Instalatori, decoratori, soldaţi. Apasă butonul ca să asculte. Ciudate mai sunt vechile

interfoane. Pârâituri slabe, zumzet, nişte râsete şi închiderea uşii.

- Ascensorul e drept înainte, doamnelor.

Măcar nu le-a arătat liftul de serviciu. Măcar vor avea parte de cutia călduţă de mahon. Nu, nu aia. Ascensorul.

Murmur de voci. Toate odată. Probabil s-au întâlnit de mai înainte. „Au aranjat din timp. La asta nu m-am gândit. Nu mi-a trecut prin cap. Aş vrea să n-o fi făcut. Poate m-au bârfit.” îi trebuie un doctor. Groaznică şuviţa aia căruntă din părul ei. „Bărbatu-meu e judecător, o să le spună. Poartă tenişii ăia de neconceput.” Zâmbeşte chinuit. „Trăieşte într-un apartament luxos, dar îi spune sus, la noi.” E agitată la maximum. Se crede una dintre fete, dar de fapt e o snoabă. Nu mai are mult şi-o să cedeze nervos.

Cum să le întâmpine? Strângeri de mână? Ţocăituri în aer? Zâmbet? Prima oară s-au îmbrăţişat de rămas-bun, toate, în Staten Island, în prag, cu taxiul clipind din luminile de poziţie, ochii ei învrâstaţi cu lacrimi, braţele pe după umeri, bucuroase toate, acasă la Marcia. Iar Janet arătase cu degetul un balon galben prins printre crengile copacilor: „Ei, haideţi să ne vedem iarăşi, curând!” Şi Gloria o strânsese de braţ. Obrajii li se atinseseră. „Băieţii noştri crezi că s-au cunoscut, Claire? Crezi c-au fost prieteni?”

Război. Dezgustătoarea lui proximitate. Izul lui corporal. Răsuflarea lui în ceafă, în tot timpul ăsta, doi ani acum de la retragere, trei, doi şi jumătate, cinci milioane, mai contează? Nimic nu se sfârşeşte. Smântână se face lapte. Prima stea a dimineţii e ultima

a nopţii. A crezut oare că au fost prieteni? „Ar fi putut, Gloria, cu siguranţă ar fi putut să fie.” Vietnamul era un loc la fel de bun ca oricare să înceapă. Da, chiar aşa. Dr. King avusese un vis, şi visul nu voia să se lase gazat pe plajele din Saigon. Când bunul doctor fusese împuşcat, Claire trimisese o mie de dolari, în bancnote de douăzeci, bisericii lui din Atlanta. Tatăl ei spumegase. Zisese că-s bani ai vinovăţiei. Nu-i păsase ei. Avea destule pentru care să se simtă vinovată. Era modernă, da. Ar fi trebuit să-şi trimită toată moştenirea. „îmi plac taţii; cred doar că fiecare ar trebui să se dezbare de unul. îţi place sau nu, tăticule, la dr. King se duc bănuţii, şi ce mai crezi tu acum despre cioroii şi jidănaşii tăi?”
Oh, mezuza de la uşă. Fir-ar. A uitat-o. O atinge, se opreşte înaintea ei. E îndeajuns de înaltă cât s-o ascundă vederii. Cu creştetul capului. Liftul se aude zuruind. De ce atâta ruşine? Nu e însă ruşine, nu tocmai, nu? De ce-ar trebui să se jeneze? Solomon a insistat, cu ani în urmă, în privinţa asta. Asta-i tot. Pentru mama lui. Să se simtă în largul ei când vine în vizită. S-o bucure. Ce nu e în regulă cu aşa ceva? Femeia chiar se bucurase. Nu e destul? „Nu am pentru ce să-mi cer iertare. M-am foit toată dimineaţa pe-aici, cu buzele strânse, temându-mă să respir. Am înghiţit o pungă de aer. Ar fi trebuit să fiu o pereche de gheare răşchirate. Cum zic tinerii? Ia-o uşor. Ţine-te pe poziţie. Cabluri, căşti şi carabine.
Ce nu i-am spus vreodată lui Josh?”
Le vede înălţându-se din puţul liftului. Mişcare şi voci ridicate. Se simt deja confortabil. Aş vrea să le fi

cunoscut mai demult, în vreo cafenea. Dar uite-le aici, uite-le cum vin.
Cum era?
- Bună, rosteşte, bună-bună, Marcia! Jacqueline! Ia te uită la tine! Intraţi, a, ce-mi plac pantofii tăi, Janet, încoace, pe aici. Gloria! Salut, hai încoace, intră, ce mă bucur să te văd.
„Singurul lucru pe care trebuie să-l ştii despre război, fiule, este: Să nu te duci.”
Era de parcă ar fi putut călători prin electricitate ca să-l vadă. Se uita la orice chestie electrică - televizor, radio, aparatul de ras al lui Solomon - şi se regăsea acolo, hoinărind prin voltajul neîmblânzit. Cel mai adesea era vorba de frigider. Se trezea în toiul nopţii şi o apuca prin apartament, intra în bucătărie şi se apleca asupra frigiderului. Deschidea apoi uşa şi se lăsa împroşcată cu răceală. îi plăcea că luminiţa nu se aprinde. Putea trece de la cald la rece într-o secundă şi putea zăbovi în beznă fără să-l trezească pe Solomon. Fără vreun sunet, doar plescăitul înfundat al izolaţiei de cauciuc, după care o învolburare de răceală pe corpul ei şi se putea uita dincolo de fire, de catozi, de tranzistori, de comutatoare, privirea ei străbătea eterul şi izbutea să-l vadă, era deodată în aceeaşi cameră cu el, alături, putea să-i atingă fruntea cu mâna, cum stătea el aşa, sub neoane, printre şirurile lungi de birouri şi saltele, lucrând.
Avea noţiuni vagi, intuiţii despre cum funcţiona totul. Nu era înceată la
minte. îşi luase licenţa. însă cum era cu putinţă, se întreba, ca maşinăriile să numere morţii mai bine ca oamenii? Ce ştiau cartelele acelea perforate? Cum

izbutea un şir de tuburi şi de fire să-şi dea seama de diferenţa dintre vii şi morţi?
Joshua îi trimisese scrisori. îşi spunea „hacker”. Un cuvânt care ducea cu gândul la ciopârţitul unor copaci cu securea. însă nu însemna decât că programa acele maşini. Crea un limbaj care declanşa mecanismele. O mie de porţi microscopice se deschideau într-o clipită. Se gândea la asta ca la desţelenitul unui ogor. O deschizătură ducea la alta, şi la alta, peste deal, şi îndată ajungea pe un râu şi pornea să plutească pe fire. Simplul fapt că se aşază în faţa unui computer, zicea, îl făcea voios de parcă s-ar fi lăsat să alunece pe-o balustradă, şi se întrebase la ce balustrade se referea el, fiindcă nu existaseră balustrade în copilăria lui, dar accepta şi-l vedea acolo, pe dealurile din preajma Saigonului, lăsându-se să alunece pe balustradă până într-un subsol de beton, într-o clădire făcută din plăci, apropiindu-se de masa de lucru şi trezind butoanele la viaţă. Cursorul pâlpâind vioi. Fruntea lui încruntându-se. Uitäturile chiorâşe pe foile imprimate. Râsul lui, răspunzând la o glumă, răsunând printre birouri. Descoperirile. Dezamăgirile. Farfuriile cu mâncare puse pe podea. Flacoanele cu pastile contra acidităţii gastrice înşirate pe tăblii. Reţeaua de cabluri. Ţăcănitul comutatoarelor. Torsul ventilatoarelor. Se făcea aşa de cald înăuntru, zicea, că erau nevoiţi să iasă de-acolo din jumătate în jumătate de oră. Aveau, afară, un furtun cu apă ca să se răcorească. Dar reveneau la pupitre şi în câteva secunde erau iarăşi uscaţi, îşi ziceau unii altora Mac. Mac asta, Mac cealaltă. Cuvântul lor preferat.

Maşină-asistenţă-cogniţie. Măcel anti computere. Maniaci ajunşi clovni. Multe alte chestii.
Tot ce făceau se învârtea în jurul dispozitivelor, zicea. Aparatele împărţeau, conectau, adunau, legau, ştergeau. Comenzi redistribuite. Parole sparte. Plăci de memorie schimbate. Era un soi de magie neagră. Cunoşteau tainele lăuntrice ale oricărui computer de acolo. Stăteau la pupitrele lor cât era ziua de lungă. Lucrau cu intuiţii, eşecuri, necunoscute. Dacă li se făcea somn, se lăsau, pur şi simplu, să alunece sub masă, prea obosiţi să viseze.
Răbojul Morţilor era proiectul lui de căpătâi. Trebuia să parcurgă dosare, să introducă toate numele, să adune oamenii ca pe nişte numere. Să-i grupeze, să-i marcheze, să-i îndosarieze, să-i codeze, să-i transcrie. Problema nici măcar nu era cu muritul, ci cu felul în care se suprapuneau decedaţii. Cei cu nume identice - alde Smith, Rodriguez, Sullivan şi Johnson. Taţi cu aceleaşi nume ca fiii. Unchi răposaţi cu exact aceleaşi iniţiale ca nepoţii răpuşi. Cei care dezertaseră. Misiunile cu obiective multiple. Cei neraportaţi. Greşelile din scripte. Batalioanele secrete, flotilele, brigăzile de intervenţii speciale, echipele de recunoaştere. Cei care se însurau prin sătucuri pierdute. Cei rămaşi în adâncurile junglei. Cine să le ţină socoteala? îi introducea însă în program pe cât de bine putea. Construia pentru ei un spaţiu în care să devină, într-un fel, vii. Lăsa capul în piept, lucra, nu punea întrebări. Era un comportament patriotic, zicea. îi plăcea îndeosebi momentul creaţiei, când rezolva ce

nu reuşise nimeni să rezolve, când soluţia era curată şi elegantă.
Nu era teribil de greu să faci un program care să-i agrege pe morţi, zicea, însă el îşi dorea să scrie un program care să decripteze muritul. Acesta era viitorul, într-o zi, computerele aveau să aducă împreună toate minţile măreţe. în treizeci, patruzeci, o sută de ani de acum încolo. Dacă nu ne aruncăm mai întâi în aer unii pe alţii.
„Suntem la vârful cunoaşterii umane aici, mami", zicea. Scria despre visul unor unităţi separate care beneficiau la comun de resurse speciale. Despre mesaje în stare să circule în ambele sensuri. Despre sisteme la distanţă care puteau fi manipulate prin telefon. Despre computere capabile să-şi repare propriile defecţiuni. Despre protocoale, baze de date şi imprimări comandate de la distanţă, memorie, RAM, despre scos untul din automatele Honeywell şi aflatul în treabă cu prototipul Alto care le fusese trimis de acasă. Descria circuitele integrate cum descriu alţii acadelele pe băţ. Zicea că eschimoşii au şaizeci şi patru de cuvinte pentru zăpadă, însă că asta nu-l surprindea: ar fi trebuit să aibă chiar mai multe - de ce nu? Era vorba despre forma cea mai profundă a frumuseţii, produsul minţii umane imprimat într-o bucată de silicon pe care, într-o bună zi, l-ai fi putut lua cu tine peste tot, într-o servietă. Un poem în piatră. O teoremă într-o ţandără de stâncă. Programatorii erau artizanii viitorului. „Puterea cunoaşterii omeneşti, mami. Singura limită e mintea noastră." Zicea că nimic nu e cu neputinţă pentru un computer, nici măcar problemele cele mai complicate,

valoarea lui pi, rădăcina tuturor limbilor, steaua cea mai depărtată. De necrezut cât de mică e de fapt lumea. Era doar o problemă de deschidere spre ea. „Vrei ca maşina să-ţi răspundă, mami. Şi aproape că trebuie să fie umană. Trebuie s-o vezi aşa. E ca un poem de Walt Whitman: îl poţi pune în tot ce vrei.”
Stătea lângă frigider, îi citea scrisorile, îi netezea părul şi-i spunea că e vremea să se bage în pat, că ar trebui să mănânce şi el, să-şi schimbe hainele, că trebuie să aibă grijă de el. Voia să se asigure că nu-l pierde. Odată, în timpul unei pene de curent, se lăsase cu spinarea pe dulăpioarele din bucătărie şi plânsese în hohote: nu izbutea să ajungă la el. Băgase în priză un creion cu mină de plumb şi aşteptase. Când revenise electricitatea, creionul îi săltase între degete. Era conştientă de cum ar fi putut să pară din exterior - o femeie, la frigider, deschizând şi închizând uşa -, dar era o alinare şi, în plus, ceva ce nu i-ar fi dat de bănuit lui Solomon. Putea pretinde că gătea ceva, că- şi lua un pahar cu lapte ori că aştepta să se dezgheţe carnea. Solomon nu vorbea despre război. Tăcerea era calea lui de ieşire. Pălăvrăgea în schimb despre cazurile de la tribunal, dementa litanie a oraşului, omorurile, violurile, escrocii, codoşii, înjunghierile, tâlhăriile. Nu şi despre război. Doar cu protestatarii avea ce avea - îi considera slabi, naivi, fricoşi. Le dădea cele mai aspre sentinţe cu putinţă. Şase luni pentru că turnaseră sânge pe panoul cu listele de încorporare. Opt luni pentru că spărseseră geamurile biroului de recrutare din Times Square. Voia şi ea să iasă la marşuri şi proteste, să se întâlnească cu hipioţii, cu tineretul stângist, cu prospătura pusă pe

distracţie în Union Square, Tompkins Square Park, să ducă şi ea o pancartă în sprijinul activiştilor din Catonsville Nine. Dar nu se putuse mobiliza să o facă. „Trebuie să-l sprijinim pe băiatul nostru”, zicea Solomon. Pe micuţul, blonduţul nostru. Care nu cu mulţi ani în urmă dormea între noi, lipit de spinarea noastră. Care se juca cu trenuleţe pe covorul persan. Pe care a ajuns să nu-l mai încapă hăinuţa albastră. Care ştia ce-i aceea furculiţă de peşte, furculiţă de salată, furculiţă de friptură, dinţii cei laţi ai vieţii.

Şi apoi, de niciunde, negru, întunecime, beznă pe vecie.

Joshua devenise cod.

Transcris în propriile-i cifre.

Două luni zăcuse la pat. Abia mişcând. Solomon voise să tocmească o infirmieră, însă ea refuzase. Zisese că o să se smulgă din starea asta. Cuvântul însă nu era smuls, mai degrabă alunecat. O vorbă care-i plăcea lui Joshua. „O să alunec din starea asta.” A început apoi să umble prin casă, prin salon, prin camera de zi, să treacă dincolo de colţişorul pentru micul dejun, iarăşi spre frigider. A pus în faţă, pe mijloc, poza lui Joshua. Se apleca asupra ei şi vorbea cu băiatul. Iar frigiderul colecţiona lucruri care i-ar fi plăcut lui. Obiecte simple. Le decupa şi le lipea acolo. Articole despre automatică. Fotografii cu circuite. O poză cu o nouă clădire din ansamblul PARC. Un articol de ziar despre un programator grafician. Meniul de la Ray's Famous. Un anunţ din The Village Voice.

îşi dăduse seama de la o vreme că frigiderul căpăta un aspect păros. Expresia mai că o făcea să zâmbească. „Frigiderul meu păros.”
Apoi, într-o seară, peticul de hârtie se desprinsese şi căzuse pe podea. Aplecându-se să-l ridice, citise iarăşi anunţul. CĂUTĂM MAME CU CARE SĂ VORBIM. VETERANI VIETNAM. CĂSUŢA POŞTALĂ 667. Nu se gândise de fapt la el ca la un veteran, nici că se dusese în Vietnam - era informatician, plecase în Asia. însă anunţul îi trimisese furnicături în buricele degetelor. îl luase, se aşezase la masă în bucătărie şi mâzgălise un răspuns cu creionul, apoi îl transcrisese cu cerneală, se furişase fără zarvă pe uşă, se prelinsese în lift. Ar fi putut să-l trimită chiar din hol, de jos, dar nu voise; ieşise în fugă pe Park Avenue, în miez de noapte, pe vijelie, cu portarul uluit s-o vadă aşa, în cămaşă de noapte, cu papuci în picioare: „Doamnă Soderberg, e totul în regulă?”
„Nu mă pot opri acum”, îşi zisese. „Cu scrisoarea în mână. Mamă caută oasele fiului. Găsit în cafenea aruncată în aer, în ţară străină.”
Alergase aşa pe Lexington, spre cutia poştală de pe Seventy-Fourth. Cu răsuflarea albă ieşindu-i din piept, urcând în aer. Degetele de la picioare udate de zăpadă. Ştia că, dacă nu o trimitea atunci, n-avea s-o mai trimită vreodată. Portarul dăduse încetişor din cap când revenise, îşi aruncase în treacăt privirea asupra sânilor ei. „Noapte bună, doamnă Soderberg.” Ah, şi-i venise să-l pupe. Acolo, în clipa aceea. Să-l sărute pe frunte. în semn de mulţumire fiindcă îi măsurase trupul din ochi. O făcuse să se simtă bine. Ba chiar, sincer vorbind, o

încântase. Pânza i se strângea peste piept, se vedeau desluşit toate contururile, datorită frigului, şi un fulg singuratic se topea coborând în lungul gâtului. Altcândva, oricând, i s-ar fi părut o nesimţire. Aici însă, în cămaşa de
noapte, în căldura ascensorului, se simţea recunoscătoare. O cuprinsese un fel de uşurătate în acea noapte. Curăţase totul de pe uşa frigiderului, mai puţin fotografia lui. Iarăşi simplu. îi tunsese, cumva, părul. Cugetase la scrisoarea ei, la felul cum îşi croia drum prin sistemul poştal ca să ajungă, în cele din urmă, la altcineva ca ea. Cum aveau să fie, cum aveau să arate? Blânde, bune la suflet? Nu voia decât asta: să fie bune la suflet.
Se suise apoi în pat şi se lipise de căldura moale a lui Solomon. îl atinsese în dreptul şalelor. „Sol. Solly. Sol, dragule. Trezeşte-te.” Se răsucise spre ea spunându-i că are picioarele reci. „Atunci încălzeşte-mă, Solly.” Se săltase într-un cot şi se lăsase peste ea.
După aceea, adormise. Pentru întâia oară de secole. Aproape că uitase cum e să te trezeşti. Deschisese ochii lângă el, dimineaţa, şi-l înghiontise iar, îi mângâiase cu degetele rotunjimea umărului. „Aoleu”, zisese el cu un rânjet, „ce-i, dragă, e cumva ziua mea?”
Iată-le că intră. îmbrăcate prudent, toate, cu excepţia lui Jacqueline, al cărei decolteu plonjează adânc. Marcia în spatele ei, îmbujorată bine, fremătândă. Ca şi cum abia ar fi intrat în zbor pe fereastră şi e pe cale să se izbească de pereţi. Nici măcar o privire la mezuza de deasupra uşii. Slavă Cerului pentru asta. Fără explicaţii. Janet, cu capul în piept. O atingere pe încheietură de la

Gloria şi un zâmbet larg. Parcurg repede coridorul, cu Marcia în frunte acum, ducând o cutie cu produse de patiserie. Pe lângă uşa lui Joshua. Pe lângă dormitorul ei. Pe lângă portretul lui Solomon de pe perete, cu optsprezece ani mai tânăr şi cu mult mai mult păr pe creştet. în camera de zi. Direct spre canapea.

Marcia aşază pe măsuţă cutia, se lasă pe pernuţele albe, moi şi-şi face vânt. Poate sunt bufeuri ori poate a fost prinsă în înghesuială la metrou. Dar nu, e toată un fâlfâit, şi celelalte ştiu că ceva se petrece.

Măcar nu s-au întâlnit dinainte, îşi spune. Nu au născocit o strategie pentru Park Avenue. Nu da cu zarul, nu strânge două sute. Trage divanul şi dă roată scaunelor, o călăuzeşte pe Gloria spre sofa ducând-o de braţ. Gloria, cu flori în mână, cu degetele încă încleştate pe buchet. Ar fi nepoliticos să i le ia, dar

o să aibă curând nevoie de apă.

- Of, Doamne, zice Marcia.

- Eşti bine?

- Ce-ai păţit?

Adunate în jurul ei ca la un foc de tabără, strânse toate, ciulind urechea, dornice să audă ceva revoltător.

- N-o să vă vină să credeţi.

Faţa Marciei e roşie, pe frunte îi curg mărgeluşe de năduşeală. Respiră de parcă s-a dus tot oxigenul de pe lume, de parcă ar fi la o imensă altitudine. Cabluri, căşti şi carabine, chiar aşa.

- Ce? zice Janet.

- Ţi-a făcut cineva ceva?
Pieptul Marciei se zbuciumă în sus şi-n jos, un urs placat cu aur îi cade pe stern.

- Un bărbat în aer!

- Cum?

- Un bărbat, în aer, mergând.

- Doamne sfinte, zice Gloria.

Claire cugetă un moment la posibilitatea ca Marcia să fi băut ceva, ori chiar să fi tras pe nas - cine mai ştie, în zilele astea: o fi ronţăit nişte ciuperci la micul dejun, o fi dat nişte păhărele peste cap -, dar pare complet trează, chiar dacă cu obrajii înroşiţi, ochii nu-i sunt injectaţi, nu vorbeşte împleticit.
- în centru.
Beată ori nu, îi e recunoscătoare Marciei şi micului răgaz de isterie. Le-a făcut să treacă aşa de repede prin apartament. Fără cine ştie ce vânzoleală. Nu-i nevoie de toate drăgălăşeniile, de oo-uri şi de aa-uri, de stânjeneli, ce perdele fabuloase, şi ce şemineu acătării şi da, o să iau două cuburi de zahăr şi o, e foarte primitor, Claire, foarte primitor, ce vază simpatică şi, Dumnezeule mare, acela e soţul tău acolo, pe perete? Toată planificarea din lume n-ar fi izbutit să le călăuzească atât de lin înăuntru, fără vreun hop.
Ar trebui să facă ceva, o ştie, ca să le arate că sunt bine-venite. Să-i dea o batistă Marciei. Să aducă un pahar înalt cu apă rece. Să ia florile din mâna Gloriei. Să deschidă cutiile cu produse de patiserie şi să le pună

pe platouri. Să complimenteze chiflele. Ceva, orice. Sunt însă prinse în răsuflarea întretăiată a Marciei, în urcările şi coborârile pieptului ei.

- Un pahar cu apă, Marcia?

- Da, te rog. O, da.

- Un bărbat unde?

Vocile se estompează. „Of, ce zăpăcită sunt!” în bucătărie, fuguţa. Nu vrea să piardă o vorbă. Murmurul molatic al conversaţiei din camera de zi. La frigider. Tava cu gheaţă. Ar fi trebuit să pună tăviţe proaspete de dimineaţă. Nici nu s-a gândit. O izbeşte de tăblie. Trei, patru cuburi. Câteva aşchii se răspândesc pe blat. Gheaţă veche. Lăptoasă pe mijloc. Un cub alunecă peste margine, căutând parcă să se elibereze, cade pe jos. „S-o fac?” Se uită furiş spre camera de zi şi culege cubul. A şi ajuns, dintr-o mişcare fluidă, la chiuvetă. Lasă apa să curgă o clipă, clăteşte cubul, umple paharul. Ar trebui să felieze o lămâie, aşa ar şi face în circumstanţe normale, însă ce să vezi, în loc de asta, a şi ieşit din bucătărie, e iarăşi în camera de zi, a traversat întinderea covorului cu paharul în mână.

- Uite.

- Ah, ce bine. Mersi.

Şi un zâmbet de la Janet, dintre toate.

- Dar feribotul era plin, vedeţi, zice Marcia.

E un pic lezată că Marcia nu a aşteptat-o ca să înceapă, dar nu contează. Feribotul de Staten Island, fără îndoială.

- Şi stăteam chiar în faţă.

Claire îşi şterge palmele de poala rochiei, întrebându-se unde să se aşeze. în inima chestiunii, pe sofa? Ar fi prea de tot să se înfigă chiar lângă Marcia, la care sunt atenţi ochii şi urechile tuturor. Dar şi dacă s-ar ţine deoparte ar bate la ochi, ca şi cum n-ar fi parte a grupului, ca şi cum ar încerca să se izoleze, însă, iarăşi, e nevoită să fie mobilă, să nu se blocheze după măsuţa de cafea, trebuie să se poată ridica, să prepare răcoritoarele, să întindă masa, să servească, să facă pe toată lumea să se simtă ca acasă. Instant, sau măcinată? Cu zahăr, sau fără?

îi zâmbeşte Gloriei şi se înclină spre ea, ridică de pe braţul fotoliului scrumiera, o pune pe masă cu un zăngănit uşor şi ia loc, simte palma zdravănă a Gloriei pe spate, o îmbărbătare.

- Zi mai departe, te rog. Scuze.

- Şi era un pic cam târziu să privesc apusul, dar mi-am zis că, până la urmă, tot o să stau acolo, să casc ochii. E drăguţ. Oraşul. La ora aia. Nu ştiu dacă l- aţi văzut vreodată, dar e drăguţ. Şi stăteam aşa, într-o reverie de fapt, când odată ridic ochii şi văd un elicopter deasupra şi... na, mă ştiţi pe mine când vine vorba de elicoptere.

O ştiu, chiar aşa, iar asta adumbreşte atmosfera preţ de o clipă, însă Marcia nu pare să observe şi tuşeşte uşor, o pauză, o frântură de linişte, de fapt respect.

- Mă uit deci la elicopterul ăsta, care stă atârnat în aer, dar aşa, într-o dungă. Acolo, sus, dar nu tocmai bine

agăţat. Suspendat, aşa. Dar legănându-se înainte şi înapoi.

- Aşa, fată.

- Şi mă gândesc eu cum Mike junior ar fi făcut un viraj mult mai bun ca ăla, cât îi plăcea lui meşteşugul ăsta al pilotatului, era un cascador cu elicopterele, aşa zicea sergentul lui. Şi mi-am zis că poate e ceva în neregulă cu el, ştiţi? M-a luat spaima aia. Când l-am văzut acolo, în aer.

- O, nu, geme Jacqueline.

- Nu auzeam motorul, aşa că n-aveam de unde şti. Şi după aia, deodată, pe după elicopter, am văzut gâzuliţa aia. Cât o insectă era, mă jur. Numai că-i un bărbat.

- Un bărbat.

- Ca un înger, adică? întreabă Gloria.

- Zbura ca o muscă?

- Ce fel de bărbat?

- Cu aripi?

- Unde?

- Mi s-a făcut pielea ca de găină.

- Văd că e un tip pe-o sârmă. N-am ştiut, adică, imediat, nu mi-am dat seama pe loc, dar asta era, un tip pe o sârmă.

- Unde?

- Şş, şş, face Janet.

- Sus, acolo. între turnuri. Cocoţat la un milion de mile.

Abia dacă-l vedeam.

- Şi ce face?

- Mergea pe sârmă.

- Un echilibrist.
- Un ce?

- Doamne sfinte!

- Şi-a căzut? -Şş.

- Hai, să nu-mi spui că a căzut. -Şş!

- Să nu aud că a căzut, te rog.

- Mai taci odată, îi zice Janet lui Jacqueline.
- Deci l-am bătut pe umăr pe un tip tânăr de lângă mine. Unul din ăia cu părul în coadă de cal. Şi tipul: „Ce-i, madam?” Adică, na, e ofticat că l-am trezit din aţipeala în picioare sau ce naiba făcea el în capul bărcii. Şi-i zic: „Uită-te”. Şi el: „La ce?”
- Doamne sfinte!
- Şi i l-am arătat atunci pe omuleţul zburător, iar el a zis un cuvânt urât, mă scuzi, Claire, că sunt la tine în casă, dar a zis: „Să-mi bag”.

Claire ar vrea să spună: „Păi, aş zice şi eu la fel, în locul lui. Aş zice să-mi bag aia şi ailaltă, în sus şi-n jos, cruciş şi curmeziş, o dată, de două, de trei ori”. însă nu face decât să-i zâmbească Marciei, să încline capul spre ea aprobator, gest din care se înţelege că nu-i nici o problemă cu „să-mi bag” pe Park Avenue, într-o miercuri, la o cafea, e de fapt cel mai bun lucru de spus date fiind împrejurările, poate ar trebui să zică asta toate, la unison, să cânte în cor.

- Şi după aia, zice Marcia, toată lumea a început să se uite în sus şi, cât ai bate din palme, a ieşit şi căpitanul feribotului din cabină, s-a uitat prin binoclu şi-a spus: „Tipul ăla merge pe sârmă”.

- Pe bune?

- Vă daţi seama şi voi. Puntea plină de oameni. Navetiştii de dimineaţă. Umăr la umăr acolo. Şi îl vezi pe unul că umblă pe sârma aia. între clădirile cele noi, cum le zice, World Tower nu ştiu cum.

- Trade.

- Center.

- A, alea?

- Fiţi atente.

- Hidoşeniile alea, zice Claire.

- Şi tipul ăsta tânăr, cu coadă de cal...

- Tipul cu să-mi bag? chicoteşte Janet.

- Da. Bun, s-a apucat să spună că-i sigur, mie-n sută, că e o proiecţie acolo, cineva proiectează imaginea pe cer, poate e un ecran mare, alb şi imaginea vine de la elicopter, e transmisă cu un fel de aparat, zicea şi termenii tehnici, tot.

- O proiecţie?

- Ca o chestie la televizor? întreabă Jacqueline.

- La circ, poate.

- Şi eu îi spun că nu, n-au cum să facă asta dintr-un elicopter. Se uită la mine şi pufneşte: „Bine, madam". Eu iarăşi îi spun: „N-au cum să facă asta". Şi el: „Dar ce ştii matale despre elicoptere, tanti?"

- Nu pot să cred!

- Şi-atuncea-i zic că ştiu o groază de chestii, de fapt, despre 'coptere.

într-adevăr, ştie. Marcia ştie puzderie, tone, o groază de chestii despre elicoptere şi groaza ei de elicoptere. Le-a spus mai demult, la ea acasă, în Staten Island, că Mike junior era la al treilea tur pe front, o misiune de rutină, un zbor peste coastă la Qui Nhon, îi ducea trabucuri unui general, ceva, cu un Huey al Detaşamentului Medical 57 - trabucuri, vă daţi seama? de ce naiba cărau ei trabucuri cu un elicopter medical? -, elicopterul era bun, viteză maximă de nouăzeci de noduri. Numărul ăsta îi ieşise cu un tremur de pe buze. A avut o problemă la manşă, zisese Marcia, după care trecuse la amănunte despre motor, numărul de rotaţii pe minut, lungimea rotorului cu două pale, când ce contase de fapt, ce avea cu adevărat însemnătate, era

că Mike Junior atinsese o bară de poartă, dintre toate chestiile, bara de sus a unei porţi de fotbal, la numai doi metri de pământ - cine naiba joacă fotbal european în Vietnam? -, şi din cauza asta se învârtise într-o dungă şi aterizase ciudat, pe-o parte, şi-şi făcuse capul zob, îşi rupsese gâtul, fără incendiu sau ceva, doar o cădere aiurea rău, cu elicopterul încă intact; îşi imaginase de un milion de ori, asta era, şi-acum Marcia se trezea în toiul nopţii din acelaşi vis cu un general de armată care tot deschidea şi închidea cutii de trabucuri unde găsea bucăţi-bucăţele din fiul ei.

Se pricepea acum la elicoptere, da, păcat, mare păcat.

- Deci, în fine, i-am spus să-şi vadă de treaba lui.

- Păi, normal, zice Gloria.

- Şi ce să vezi, căpitanul, care se uita prin binoclu, le zice tuturor: „Nu e o proiecţie”.
-Aşa.
- Iar eu nu mă puteam gândi decât: „Poate-i băiatul meu, poate a venit să dea bineţe”.

- O, nu. -Of.

- Doamne.
Pieptul Marciei se umflă tare.
- Un bărbat în aer.

- închipuie-ţi.

- Foarte curajos.

- Exact. De aia m-a şi dus gândul la Mike junior.

- Sigur.

- Şi zi, a căzut? întreabă Jacqueline.

- Şş, face Janet. Las-o să vorbească.

- întrebam, atâta.

- Bun, şi căpitanul cârmeşte feribotul ca să ne uităm mai bine, după care acostează la docuri. Gata, a dat cu nasul de mal. De acolo n-am mai văzut nimic. N-aveam unghiul bun. Ni se blocase priveliştea. Turnul din nord, din sud, nici nu ştiu care, dar nu vedeam ce se întâmplă. Nu i-am mai zis nimic nici individului cu coadă de cal. M-am răsucit pe călcâie şi gata. M-am dat jos prima. îmi venea să alerg la băiatul meu.
- Sigur, zice Janet. Lasă, gata acum.
- Şş, murmură Jacqueline.

încăperea s-a strâmtat acum. O dată dacă se mai strânge şurubul, şi întregul ambient ar putea exploda. Janet se uită chiorâş la Jacqueline, care-şi scutură părul lung şi roşu ca şi cum ar alunga o muscă, fie şi un om-muscă, în vreme ce Claire îşi mută ochii de la una la alta, anticipând o masă răsturnată, o vază spartă. Se gândeşte totodată: „Ar trebui să fac ceva, să zic ceva, să dau drumul la presiune, să apăs pe butonul de ieşire”, şi întinde braţul spre Gloria să-i ia florile din mână, petunii sunt, ce drăgălaşe, lujeri de un verde superb, tăiaţi cu îngrijire.
- Ar trebui să pun astea în apă.
- Da, da, zice Marcia uşurată.

- Mă întorc într-o clipită.
- Iute, Claire.
- întoarce-te repede.

A fost o idee bună. Absolut, fără pic de îndoială. Se duce în vârful picioarelor la bucătărie şi se opreşte înaintea canaturilor uşii. Dacă se afundă prea mult, n-o să mai audă. „Ce neghioabă, să zic că pun florile în apă. Ar fi trebuit să mai întârzii, să mai trag un pic de timp.” Se lasă cu spinarea pe uşă, chinuindu-se să audă.

- ... şi mă pun pe alergat pe străduţele alea vechi, întortocheate. Trec pe lângă casele de licitaţii, de gheretele cu electronice ieftine, pe lângă magazinele de stofe şi blocurile cu apartamente de închiriat. Ai crede că se pot vedea clădirile cele mari de acolo. Că-s imense, vreau să spun.

- O sută de etaje.

- O sută zece. -Şş.

- Dar nu se văd defel. Mai apăreau câte-o secundă, dar nu din unghiul potrivit. încercam s-o iau pe drumul cel mai scurt. Era mai bine dacă o apucam pe lângă apă. Şi fug eu aşa, fug. Că e băiatul meu acolo, sus, şi-a venit să ne dea bineţe.

Toată lumea tace, până şi Janet.

- Şi o tot zbughesc aşa pe după colţuri, cu gândul c-o să văd mai bine. Mă tot strecor pe ici şi pe colo. Şi-n tot timpul ăsta cu ochii pe sus. Dar nu-i mai văd, nici elicopterul şi nici pe omul de pe sârmă. Din liceu n-am mai fugit aşa de repede. îmi săltau sânii, adică.
- Marcia!
- De obicei uit complet că-i mai am.

- Eu nu-mi pun problema asta, zice Gloria bălăngănindu-şi pieptul.
Prin încăpere să împrăştie un zvon de râs, şi în clipa aceea de uşurare Claire traversează iarăşi covorul, cu florile Gloriei încă în mână, dar nu observă nimeni. Râsul se unduieşte împrejur, o melodie a reconcilierii care le înconjoară, dând un mic tur al victoriei, apoi se cuibăreşte iarăşi la picioarele Marciei.
- Şi atunci m-am oprit din alergat, zice Marcia.
Claire se aşază iarăşi pe braţul sofalei. N-are a face că nu s-a ocupat de flori. Nu contează că n-a pus apă la fiert. N-are a face că în mâna ei nu e nici o vază. întinde gâtul, odată cu celelalte.
Marcia a căpătat acum un tremur uşor în buză, mărunta zgâlţâială a anticipării.
- M-am oprit ca bătută în cuie, le spune. Am înţepenit în mijlocul străzii. Cât pe ce să dea peste mine un camion cu gunoi. Şi-am stat aşa acolo, cu palmele pe genunchi, cu ochii în pământ, gâfâind. Şi ştiţi de ce? Vă spun eu de ce.

Iarăşi o pauză.

Celelalte, toate, au capetele înclinate spre ea.

- Fiindcă nu voiam să ştiu. Dacă amărâtul ăla cădea?

- A-ha, face Gloria.

- Nu voiam s-aud că a murit.

- Aşa-i, a-ha.

Vocea Gloriei, de parcă ar fi la slujbă, în biserică. Restul dau din cap încetişor, în vreme ce pe poliţa şemineului ceasul ticăie.

- Nici să mă gândesc la asta nu suportam.
- Normal că nu.
- Şi dacă nu cădea...
- Dacă nu cădea...?
- Nu voiam să ştiu.
- A-ha, asta-i.
- Asta, fiindcă, nu ştiu cum, dacă rămânea acolo ori ajungea întreg înapoi jos, nu conta. Deci m-am oprit, m-am întors din drum, am coborât la metrou şi- am venit încoace fără să mă mai uit înapoi.
- Aleluia.
- Fiindcă, dacă era viu, n-avea cum să fie el Mike junior.

Toate acestea, ca o izbitură în piept. Atât de brutal. Toate dimineţile lor petrecute la cafea, până acum, au fost mereu distante, ţinând de altă zi, discuţia, amintirea, evocarea, poveştile, o ţară depărtată, asta însă era nou şi real, păcat că nu ştiau ce se alesese de funambul, sărise, căzuse ori ajunsese cu bine jos sau poate încă era acolo, făcându-şi mica plimbare, ori fusese cu adevărat o imagine proiectată sau Marcia născocise totul ca să-şi dea importanţă - habar nu aveau, poate omul ăla avusese chef să se sinucidă ori poate se legase cu o funie de elicopter ca să-l susţină dacă se prăbuşea, poate avea o carabină prinsă de cablu sau poate poate poate mai exista, poate, un poate. Claire se ridică, simţind cum genunchii îi tremură un pic. Dezorientată. Vocile din jur sunt acum ca o pâclă. E conştientă că are talpa adâncită în covorul moale. Limba ceasului se mişcă, însă fără vreun sunet acum.

- Cred că o să pun astea în vază, zice.

îi scrisese despre războaiele din reţea purtate pe timp de noapte. La patru dimineaţa, la terminalul său de sub lămpile fluorescente, stătea înşirând linii de cod, când, deodată, pâlpâia un mesaj. Majoritatea intruziunilor proveneau de la membri ai propriei echipe, conectaţi la doar câteva pupitre mai încolo, lucrând la alte programe, socotelile războiului, şi era doar o chestie ca să-ţi treacă de urât, să spargi codul altcuiva, să-i testezi tăria, să-i găseşti slăbiciunile. Nu făceau, de fapt, nici un rău, zicea Joshua.

Charlie, adică vietnamezii comunişti, n-aveau computere. N-aveau cum să se furişeze prin tuburi catodice şi tranzistori. însă existau legături telefonice care duceau la PARC şi în Washington D.C., ba chiar şi la anumite universităţi, era, aşadar, cu putinţă, chiar şi atunci, ca un singur alunecos - le spunea „alunecoşi”, Claire nu ştia de ce - să intre de altundeva şi să producă un dezastru, şi o dată sau de două ori reuşiseră să-l ia pe nepusă masă. Poate lucra la un program comparativ, la un cod pentru dispăruţi. Şi se simţea în mână. Se simţea, da, ca şi cum s-ar fi lăsat să alunece pe balustradă în jos. Era vorba despre viteză şi putere explozivă. Lumea era uşoară şi plină de simplitate. Era pilotul de încercare al unei noi frontiere. Nimic nu era imposibil. Putea să fie la fel de bine şi jazz, o înşiruire de acorduri. Numai atingeri cu buricele degetelor. Putea să le întindă şi, brusc, un nou acord se ivea. Şi atunci, fără vreo avertizare, totul începea să-i dispară din faţa ochilor. Vreau un fursec! Sau: Repetă după mine, Pa-pa Blackbird. Ori: Uită-te cum zâmbesc. îi povestea cu foc, de parcă ar fi fost Beethoven după ce

trecuse Simfonia a noua pe portativ. Dădea să iasă pe-afară, să se plimbe niţel, şi toate partiturile îi erau suflate de vânt. Rămânea pironit în scaun şi se holba la maşinărie. Cursorul mic şi pâlpâitor înghiţind ce lucrase. Codul lui, ronţăit. Fără vreo cale să-l oprească. Şi groaza înălţându-i-se în gâtlej. Privea cum simfonia îi e purtată peste dealuri, cum dispare în apus. Vino înapoi, vino înapoi, încă nu te-am ascultat.
Cât de ciudat era gândul că se află cineva la celălalt capăt al firelor. Era ca un tâlhar care-i intrase în casă şi-i încerca acum papucii. Mai rău de-atât. „Cineva care-mi intră sub piele, mami, care-mi suge memoria.” Târându-se prin el, sus, pe şira spinării, în ţeastă, în profunzimile craniului, păşindu-i pe sinapse, în celulele cerebrale. Parcă-l vede aievea aplecându-se de şale, cu gura gata să ţipe, cu paraziţi radio pe buze. Cu degetele mari bătându-i darabana pe şira spinării. Ducându-şi arătătoarele spre gât. Ştia că sunt americani intruşii ăştia, dar îi considera vietnamezi - trebuia, le adăuga din condei câte-o pereche de ochi căprui, piezişi. Erau el şi dispozitivul lui contra celeilalte maşini. Aşa, în regulă, bună treabă, m-ai luat ca din oală, dar acum o să te zdrobesc. Şi se avânta în focul luptei.
Iar ea se apropia de frigider şi-i citea scrisorile, ba chiar deschidea uneori compartimentul congelatorului, să-l răcorească pe Joshua. „Nu-i nimic, dragul meu, o să recuperezi tu.”
Şi o făcea. Joshua recupera întotdeauna ce pierduse. O suna pe la ore neobişnuite, când se simţea exaltat după ce câştigase încă un război în reţea. Apeluri lungi, cu ecouri repetate. Nu-l costau nici un ban, zicea. Echipa

lui avea o centrală cu capacităţi multilinie. Intra, se conecta prin numărul folosit de armată la recrutări, aşa, de distracţie. Era un sistem care exista pentru a fi exploatat, îi spunea. „Sunt în regulă, mami, nu-i aşa de rău, se poartă bine cu noi, zi-i lui tati că au până şi mâncare cuşer pe-aici.” îi asculta concentrată vocea. Când se consuma exaltarea începea să sune ostenit, ba chiar distant, se insinua un nou limbaj. „Uite, mami, sunt bine, nu te da cu curu-n sus.” De când ajunsese el să spună „cu curu-n sus”? Fusese mereu atât de atent cu limba. Bine ambalată într-o corectitudine de Park Avenue. Nimic lăbărţat ori nazalizat. Acum vorba i se asprise, accentul i se alungise. „Mă ţin pe linia de plutire, dar parcă împing la coşciugu' altuia, mami.” Avea grijă de el? îi ajungea mâncarea? îşi ţinea hainele curate? Slăbise? Totul, în jur, îi amintea de el. O dată pusese chiar o farfurie în plus la masă pentru Joshua. Solomon nu spusese o vorbă. Asta şi frigiderul, micile ei idiosincrazii.
încercase să nu facă mare caz când scrisorile lui începuseră să-şi slăbească ritmul. Acum i se întâmpla să nu sune câte o zi sau două. Ori poate chiar trei. Stătea şi se holba la telefon, dorindu-şi să-i audă ţârâitul. Când se ridica, duşumelele gemeau înfundat. Era ocupat, zicea. Fuseseră nişte descoperiri în electronică. Mai multe noduri în reţea acum. Ca o tablă magică. Lumea se făcuse mai mare şi totodată mai mică. Cineva le spărsese sistemul şi le înghiţise bucăţi din program. Era o luptă de câini, un meci de box, un turnir medieval. „Sunt în prima linie, mami, în tranşee.” Odată şi-odată, zicea, automatele vor revoluţiona lumea. îi ajuta pe alţi

programatori. Se conectau la unităţi şi rămâneau conectaţi. Se purta o bătălie cu protestatarii pentru pace, care încercau să le penetreze sistemele. însă nu maşinăriile erau rele, zicea, rele erau minţile ştabilor din spatele lor. Un computer nu putea fi mai răuvoitor decât o vioară, un aparat de fotografiat ori un creion. Ce nu înţelegeau intruşii era că lătrau la gardul greşit. Nu tehnologia trebuiau s-o atace ei, ci mintea umană, erorile, scăpările.
Recunoştea în el o nouă profunzime, o anume candoare. Războiul avea de-a face cu vanitatea, zicea Joshua. Avea de-a face cu bătrâni care nu se mai puteau uita în oglindă şi de aceea îi trimiteau pe cei tineri să moară. Războiul era o adunare de vanitoşi. Practicau o reţetă simplă - urăşte-ţi duşmanul fără să ştii nimic despre el. Era, pretindea Joshua, cel mai ne-american dintre războaie, fără pic de idealism în spate, un război care nu căuta decât să înfrângă. Avea deja peste patruzeci de mii de intrări pe Răbojul Morţilor, şi cifrele sporeau necontenit. Uneori scotea la imprimantă liste cu nume. Le putea întinde pe toată lungimea scărilor. îşi dorea uneori ca cineva să-i spargă din afară programul, să i-l ronţăie, să i-l scuipe la loc afară, să le dea iarăşi viaţă băieţilor răpuşi, alde Smith şi Sullivan şi Rodriguez, taţi, fraţi, veri şi nepoţi, şi apoi să facă un program pentru inamici, un alfabet nou-nouţ al muritului, Ngo, Ho, Phan, Nguyen - n-ar fi fost o treabă pe cinste?

- Totul bine, Claire?

O atingere pe cot. Gloria.

- Te ajut?

- Pardon?

- Vrei să te ajut cu alea?

- A, nu. Adică... da. Mersi.

Gloria. Gloria. O faţă rotundă, tare dulce. Ochi negri, umezi. O faţă expresivă, trecută prin viaţă. Emanând generozitate. Dar un pic perturbată. Claire a fost prinsă asupra faptului. Visând cu ochii deschişi. Te ajut? Aproape gândise, o clipă, că Gloria voia s-o ajute la menaj. Ce sărise cu presupunerile! „Doi şi şaptezeci şi cinci pe oră, Gloria. Ai de spălat vasele. De curăţat duşumelele. De plâns pentru băieţii noştri. O treabă pe cinste, într- adevăr.”
întinde braţul spre dulăpiorul cel mai de sus şi scoate vaza Waterford. Model complicat. Oameni din alt capăt de lume fac asta. Mai sunt şi unii pe-acolo care nu sunt sălbatici. Da, o să se potrivească de minune. I-o întinde Gloriei, care zâmbeşte, o umple.

- Ştii ce-ar trebui să faci, Claire? -Ce?

- Să pui zahăr pe fund. Face florile să ţină mai mult.

N-a mai auzit de asta până acum, dar are noimă. Zahăr. Să ţină mai mult. Umple-i pe băieţii noştri cu zahăr. Charlie şi a sa Fabrică de Ciocolată. Apropo, cine le-a spus vietnamezilor Charlie? De unde vine? Vreun cod radio, cel mai probabil. Charlie Delta Epsilon. Sosesc, sosesc, sosesc.

- Şi mai bine dacă le tai un pic tijele-n capăt, mai spune Gloria.
Gloria scoate florile, le răsfiră pe suportul de vase, ia de pe blatul din bucătărie un cuţitaş şi retează câte o bucăţică din fiecare, apoi mătură cu dosul palmei fragmentele de tulpini, douăsprezece lucruşoare verzi.

- îţi stă mintea-n loc, nu?

- Cum adică?

- Omul ăla, prin aer.

Claire se lasă cu spinarea pe blat. Trage aer adânc în piept. Mintea i se învârtejeşte. Nu e sigură, nu e deloc sigură. O muşcă dezamăgirea şi în privinţa acelui individ. Ceva în apariţia lui pică greu, o uluire apăsătoare.
- Da, zice, da. îţi stă mintea-n loc.
Dar ce anume nu-i place în toată povestea? E o chestie de-ţi stă mintea-n loc, într-adevăr, da. Şi o încercare de a crea frumuseţe. Intersectarea unui bărbat cu oraşul, spaţiul public reformat abrupt, însuşit, oraşul ca artă. Păşeşte într- acolo şi fă-l ca nou. Şi-ar dori să nu simtă astfel, dar nu se poate dezbăra de gândul la bărbatul cocoţat acolo, înger sau diavol. Ce-i greşit în a crede, totuşi, într-un înger sau diavol, de ce să nu i se permită Marciei să simtă aşa, de ce să nu i se pară că orice bărbat apărut în aer ar putea fi băiatul ei? De ce să nu se ivească pe sârmă Mike junior? Ce-ar fi eronat în asta? De ce n-ar putea Marcia să fixeze acolo imaginea fiului ei reîntors?

Şi totuşi o acreală persistă.

- Altceva, Claire?

- Nu, nu, e perfect.

- Iac-aşa. Totu' gata.

Gloria zâmbeşte, înşfacă vaza, se apropie de canaturile uşii, le împinge cu generoasa-i masivitate.

- Vin şi eu imediat, zice Claire. Uşa se închide la loc.

Aşază ultimele ceşti, farfurii, linguri. Le aranjează cu migală. Ce-i asta? Dansatorul pe sârmă? Toată povestea are ceva vulgar. Sau nu vulgar neapărat. Ceva de duzină. Sau nu tocmai de duzină. Nu poate pune degetul pe problemă. Ce meschin e să gândească aşa. Egoism până la cer. Ştie prea bine că are întreaga dimineaţă să facă ce au făcut şi ele în alte dimineţi - să scoată pozele, să le arate pianul la care a cântat cândva Joshua, să deschidă albumele, să le ducă pe toate la el în cameră, să le arate cărţile lui, să le lase să-l descopere în fotografiile din anuarul liceului. Aşa au făcut mereu acasă la Gloria, la Marcia, la Jacqueline, chiar şi la Janet, mai ales la Janet, unde li s- au pus diafilme şi mai încolo au bocit toate asupra unui exemplar cu coperta ruptă din Casey at the Bat.

Palmele, întinse pe blatul din bucătărie. Degetele răşchirate. Apăsând.

Joshua. Asta o râcâie? Că nu i-au rostit încă numele? Că nu şi-a găsit încă locul în pălăvrăgeala matinală? Că l-au ignorat deocamdată, dar nu, nu e asta.

Atunci ce?
Destul. Destul. Saltă tava. „Nu te face de râs acum.” Aşa de drăguţ e totul. Zâmbetul Gloriei. Florile cele frumoase.

Afară.

Acum.

Haide.

Intră în camera de zi şi se opreşte, încremenită. Au dispărut, au dispărut toate. Aproape că scapă tava. Linguriţele zuruie, alunecă peste margine. N-a mai rămas nici una, nici măcar Gloria. Cum se poate? Cum de s-au evaporat aşa? Ca o glumă proastă de copii, de parcă ar fi în stare să-i sară brusc în spinare din şifonier ori să salte de după sofa ca un şir de chipuri de carnaval, din cele în care arunci baloane cu apă.
Pune tava pe masă. Ceainicul se înclină, lăsând să scape o mărgeluţă de ceai. Poşetele sunt tot acolo, în scrumieră încă se mistuie o ţigară.
Abia atunci aude vocile şi se mustră în gând. Fireşte. Ce neghioabă e. Bufnetul uşii din dos şi apoi uşa de sus, de pe acoperiş, mişcată de vânt. Probabil că a lăsat-o deschisă şi au simţit adierea.
înainte pe culoar. Siluete dincolo de pragul uşii de sus. Suie ultimele trepte, li se alătură pe acoperiş, unde stau aplecate toate peste zid, uitându-se spre sud. Nu e nimic de văzut, fireşte, doar o pâclă şi cupola din vârful New York General Building.
- îl vedeţi vreun pic?

Ştie, desigur, că nu e cu putinţă, nici măcar într-o zi dintre cele mai senine, însă e plăcut să le vadă pe celelalte femei întorcându-se la unison spre ea şi clătinând din cap, nu.
- Putem încerca la radio, sugerează alunecând printre ele. Posibil să zică la ştiri ceva.

- Bună idee, spune Jacqueline.

- A, nu, face Janet, aş prefera să nu.

- Şi eu la fel, zice Marcia.

- Probabil n-o să fie la ştiri.

- Nu deocamdată, în orice caz.

- Nu prea cred.
Rămân tăcute o clipă, uitându-se către sud de parcă ar fi încă în stare să invoce viziunea acrobatului.

- Cafea, doamnelor? Puţin ceai?

- Dumnezeule, zice Gloria trăgând cu ochiul, credeam

că nu mai întrebi.

- Ceva de ronţăit, da.

- Să ne mai calmăm?

- Da, da.

- Bine, Marcia? -Jos?

- Aveţi milă, da. Aici e mai cald ca în cuptor.

Femeile o ghidează pe Marcia înapoi spre scara interioară, pe uşa servitorilor, iarăşi în camera de zi, cu Janet de-un braţ, Jacqueline de celălalt şi Gloria în urmă.
în fotoliul cu scrumieră încastrată, ţigara a ars până la buză, ca un bărbat pe cale să se răstoarne şi să cadă. Claire o stinge. Se uită cum femeile se adună pe sofa, îmbulzite, cu braţele pe după umerii celorlalte. Sunt destule scaune? Cum a putut face o asemenea greşeală? Să aducă puful din camera lui
Joshua? Să-l pună pe jos, pentru ca trupul să i întindă peste vechea urmă lăsată de el?
Tipul ăsta, echilibristul... nu poate scăpa de el. Bula de nemulţumire din mintea ei. E lipsită de generozitate, o ştie, dar nu se poate dezbăra de asta. Dacă se prăbuşeşte peste cineva de jos? A auzit că noaptea colonii întregi de păsări zboară în clădirile World Trade Center, către reflexiile lor din sticlă. Se izbesc şi cad. O să cadă şi plimbăreţul cu ele?

„Revino-ţi. Destul.

Adună-ţi minţile. Culege toate penele. îndrumă-le cu

blândeţe înapoi în aer.”

- Chiflele sunt acolo, în pungă, Claire. Am luat şi gogoşi.

- Minunat. Mersi. Micile drăgălăşenii.

- Dumnezeule mare, iote la astea!

- Aoleu, mamă.

- Sunt şi aşa destul de grasă.

- Ei, haide. Ce n-aş da să am silueta ta.

- Ia-o şi fugi cu ea, zice Gloria. Pun pariu că se revarsă pe dinafară!

- Nu, ai nişte forme minunate. Superbe.

- Ei, zău aşa!

- E adevărat, pe cuvânt.

Şi o mică tăcere, în odaie, după minciunica politicoasă. O retragere temporară de la mâncare. Se privesc. Secundele se scurg. Afară se aude o sirenă, încărcătura electrică se disipează şi gândurile îşi găsesc formă în minţile lor, precum apa turnată în carafă.

- Deci, zice Janet întinzându-se după o chiflă. Nu vreau să fiu morbidă sau ceva...

- Janet!

- ... nu vreau să fiu morbidă...

- ... Janet Mclniff...!

- ... dar credeţi că o fi căzut?

- Aoleu! Cine ţi-a dat barosul pe mână?

- Ce baros? Am auzit sirena şi...

- E-n regulă, zice Marcia. N-am nimic. Serios. Nu vă

faceţi griji pentru mine.

- Doamne! zice Jacqueline.

- întrebam şi eu.

- Chiar nu, stăruie Marcia. Mă cam întrebam şi eu

acelaşi lucru.

- Doamne, murmură Jacqueline, întinzând vorbele ca şi cum ar fi de elastic. Nu pot să cred că ai zis asta.

Claire ar vrea acum să se desprindă, să se ducă departe, pe vreo plajă, pe vreun mal de râu, pe panta unei fericiri profunde, un loc de-al lui Joshua, un crâmpei de moment ascuns, o atingere a mâinii lui Solomon.

Să stea acolo aşa, absentă. Să le lase să închidă cercul. Poate, da, e pur egoism. N-au observat mezuza de la uşă, portretul lui Solomon, n-au scos o vorbă despre apartament, ci doar au plonjat înăuntru şi au început.

Ba chiar au urcat pe acoperiş fără să ceară voie. Poate aşa fac ele sau poate sunt orbite de tablouri, de argintărie, de mochete. Or mai fi fost, sigur, şi alţi băieţi cu stare trimişi la luptă. Nu toţi au fost nişte desculţi. Poate că ar trebui să cunoască alte femei, mai din cercul ei. Dar ce fel de cerc? Moartea e chintesenţa democraţiei. Neajunsul cel mai vechi al vieţii. Ni se întâmplă tuturor. Bogaţi şi săraci. Graşi ori slabi. Taţi şi fiice. Mame şi fii. Simte o săgetare de durere, o întoarcere în amintire. Dragă mamă, îşi scriu ca să te înştiinţez că am ajuns cu bine, începea întâia dintre epistole. Iar pe la final scria: Mami, locul ăsta e un loc al nimicului, ia toate locurile şi dă-mi nimicul în schimb. „Of. Of. Citiţi toate scrisorile din lume, de dragoste sau de ură sau de bucurie, şi puneţi-le alături de cele o sută şi treizeci şi şapte pe care mi le-a scris fiul meu, aşezaţi-le în rând cu Whitman, Wilde şi Wittgenstein şi oricine altcineva, nu contează - nu suportă comparaţie. Câte lucruri spunea! Câte lucruri îşi amintea! Câte arăta cu degetul!

Asta fac fiii: le deapănă amintiri mamelor, în scris, îşi povestesc lor înşişi despre trecut până ce ajung să-şi dea seama că ei sunt trecutul.

Dar nu, ce trecut, nu el, niciodată.

Gata cu scrisorile. Să se lupte automatele noastre. M-aţi auzit? Să se bată cap în cap. Să se holbeze unele la altele prin firele lor.

Pe băieţi să-i lăsaţi acasă.

Daţi-i drumul acasă băiatului meu. Şi al Gloriei. Şi al Marciei. N-are decât să meargă pe sârmă dacă asta vrea. Să devină un înger. Şi băiatul lui Jacqueline la fel. Şi al Wilmei. Nu, al Wilmei nu. Nu e nici o Wilma

printre ele. Al lui Janet. Probabil că e şi o Wilma pe undeva. Poate-s o mie de Wilme prin toată ţara.
Daţi-mi-l înapoi pe băiatul meu, atâta vă cer. Daţi-mi-l înapoi. Jos labele de pe el. în clipa asta. Lăsaţi-l să deschidă uşa, să alerge pe sub mezuză şi să poposească aici, la pian, în clinchet de clape. Reparaţi feţele drăguţe ale tinerilor. Fără ţipete, fără urlete, fără mugete. Aduceţi-i înapoi în clipa asta. De ce n-ar fi împreună în odaie, cu toţii, fiii noştri? Faceţi să cadă toate barierele. De ce n-ar sta împreună? Cu beretele pe genunchi. Uşor jenaţi. Şi uniformele bine călcate. Aţi luptat pentru patrie, de ce să nu sărbătorim pe Park Avenue? Cafea sau ceai, băieţi? O linguriţă de zahăr taie din amăreala medicamentului.
Discuţiile astea, multe, despre libertate. Nişte aberaţii. Libertatea nu poate fi dată, trebuie primită.
Nu voi lua borcanul ăsta cu cenuşă.

M-aţi auzit?

Borcanul cu cenuşă nu înseamnă fiul meu.”

- Ce zici tu, Claire?

Şi e de parcă, iarăşi, s-ar trezi dintr-o reverie. Le-a privit, le-a urmărit mişcările gurilor, chipurile animate, fără să audă însă un cuvinţel, un soi de dezbatere despre acrobatul pe sârmă, dacă sârma a fost prinsă de ceva sau nu, însă a pierdut şirul. Prinsă de ce? De pantoful lui? De elicopter? De cer? îşi încleştează şi descleştează degetele, le aude pocnind când se desprind.

„îţi trebuie mai mult calciu în oase”, a povăţuit-o bunul doctor Tonnemann. Calciu, cum să nu. Bea mai mult lapte, şi copiii n-o să-ţi dispară.

- Te simţi bine, dragă? zice Gloria.

- A, da, răspunde ea, visez cu ochii deschişi, asta-i tot.

- Ştiu senzaţia.

- Mi se întâmplă uneori şi mie, întăreşte Jacqueline.

- Şi mie, spune Janet.

- Prima chestie, în fiecare dimineaţă, e că încep să visez. Noaptea nu pot. Cândva aveam tot timpul vise. Acuma pot numai pe timp de zi.

- Ar trebui să iei ceva pentru asta, o sfătuieşte Janet.

Claire nu mai reţine ce-a spus - le-a făcut să se simtă stânjenite, a scos vreo prostie pe gură, vreo vorbă deplasată? Replica aia a lui Janet, de parcă ar trebui să fie pe pastile. Sau Gloriei i-a adresat-o? „Na, ai aici o sută de pilule, o să te vindece de supărare.” Nu, n-a dorit niciodată asta. Vrea să o potolească aşa cum potoleşti o febră. Dar ce-o fi spus, atunci? Ceva despre bărbatul care umblă pe sârmă? A zis cu voce tare? Că ar fi, nu ştiu cum, vulgar? Ceva despre cenuşă? Despre modă? Sau fire?

- Ce e, Claire?

- Mă gândesc la omul ăla, săracul, zice.

îi vine să-şi dea palme fiindcă a spus asta, pentru că l-a adus iarăşi în discuţie. Tocmai când credea că ar putea să scape, că dimineaţa s-ar putea întoarce la normal, că

ar putea începe să le povestească despre Joshua şi cum venea el de la şcoală şi mânca sendvişuri cu roşii, preferatele lui, sau cum nu storcea niciodată cum trebuie tubul cu pastă de dinţi ori cum punea el întotdeauna într-un pantof două şosete, vreo năzbâtie de la joacă ori vreo melodie la pian, orice, doar să-şi recapete dimineaţa echilibrul, dar nu, iar a dat-o câş şi s-au întors de unde au plecat.

- Care om? întreabă Gloria.

- Aa, bărbatul care a venit aici, rosteşte fără veste

Claire.

- Cine-i ăla?

Ia o chiflă din bolul cu model galben, înflorat. Ridică privirea spre femei. Ia un moment de pauză, despică pâinea densă, rupe restul chiflei cu degetele.

-La acrobat te referi?

- Nu, nu.

- Atunci care om, Claire?

întinde braţul, toarnă ceai. Aburii se ridică. A uitat să aducă feliuţele de lămâie. încă o eroare.

- Cel care mi-a spus.

- Care om?

- Care ţi-a spus ce, Claire?

- Ştiţi doar. Omul ăla.

Se instaurează atunci o înţelegere profundă. O vede pe feţele lor. Mai tăcute ca ploaia. Mai tăcute ca frunzele.

- îhâm, îngână Gloria.

Apoi o rupere a încordării chipurilor.

- La mine a fost joi.

- La Mike junior a fost luni.

-La Clarence al meu, tot luni. Jason a fost sâmbătă. Şi

Brandon într-o marţi.

- Eu am primit o porcărie de telegramă. Şase şi treisprezece minute. Douăsprezece iulie. Pentru Pete. Pentru Pete. Fir-ar a dracului de treabă.

Sunt la unison şi senzaţia e cea corectă, e ceea ce vrea să spună; duce la gură chifla, dar nu va mânca; le-a readus pe drumul cel bun, revin la dimineţile obişnuite, împreună, nu se vor mai abate de aici, asta vrea ea şi da, se simt în largul lor, ba chiar Gloria întinde mâna după o gogoaşă, albă şi glazurată, ia o înghiţitură minusculă, politicoasă, şi dă din cap spre Claire, parcă îndemnând- o: „Haide, spune-ne”.

- Au sunat jos, la intrare. Solomon şi cu mine eram la masă, mâneam de cină. Toate becurile erau stinse. El, ştiţi, este evreu...

Se bucură că a spus-o şi pe asta.

- ... şi avea peste tot lumânări. Nu e foarte strict, dar îi plac micile ritualuri. Uneori îmi spune că-s albinuţa lui. A pornit de la o dispută de-a noastră, când mi-a spus că-s o înţepată. Vă vine a crede?
Iese totul din ea precum aerul, mulţumit să-i părăsească plămânii. Zâmbeşte în toate direcţiile, cu o expresie perplexă, însă tăcerea persistă.
- Şi am deschis uşa. Era un sergent. Foarte respectuos. S-a purtat, adică, frumos cu mine. Am ştiut într-o clipită, numai din expresia de pe faţa lui. Ca una din măştile alea care se fac acum. Din plasticul cel mai ieftin. Cu faţa îngheţată în interior. Ochi duri, căprui şi mustaţă lată. „Intraţi", am spus. Şi şi-a dat jos chipiul. Una din tunsorile alea, scurtă, cu un pic de cărare pe mijloc. O dâră de alb contrasta cu scalpul. S-a aşezat chiar aici.
Face din cap spre Gloria, dorindu-şi să nu fi spus asta, dar nu-şi mai poate lua vorba înapoi.
Gloria şterge cu mâna scaunul de parcă ar încerca să îndepărteze urma lăsată de omul acela. O firimitură alburie de glazură rămâne în urmă.

- Totul era aşa de pur, încât aveam impresia că sunt în

mijlocul unei picturi.

- Da, da.

- îşi tot juca pe genunchi chipiul.

- Aşa a făcut şi al meu. -Şş.

- Şi după aia a zis: Fiul dumneavoastră s-a dus, doamnă. Iar eu, în gând: „S-a dus? Unde s-a dus? Cum adică s-a dus, domnule sergent? Nu mi-a spus că se duce nicăieri”.

- Doamne, ai milă.

- îi zâmbeam. Nu reuşeam să fac altceva cu faţa.

- Eu m-am pus pe bocit cât ai zice peşte, zice Janet.

- Şş, o domoleşte Jacqueline.

- Mi se părea că am în mine vapori sub presiune, că-mi urcă pe şira spinării. Simţeam că-mi şuieră în creier.

- Exact.

- Şi am zis: „Da”. Atât am zis. încă zâmbind. Cu vaporii şuierând şi

clocotind. Am zis: „Da, domnule sergent”. Şi:

„Mulţumesc”.

- Ai milă.

- Şi-a terminat ceaiul. Se uită toate la ceşti.

- Şi după aceea l-am condus până la uşă. Asta a fost tot.

-Da.

- Iar Solomon l-a dus până la lift. Şi n-am mai povestit asta nimănui. M-a durut faţa după aceea, de la atâta zâmbit. Nu că-i groaznic?

- Nu, nu.

- Sigur că nu.

- Simt că am aşteptat o viaţă întreagă să spun povestea

asta.

- Of, Claire.

- Pur şi simplu nu-mi vine a crede că am zâmbit.

Ştie că unele lucruri le-a trecut sub tăcere, că interfonul sunase, că portarul se bâlbâise, că aşteptarea fusese una încremenită, că sunetul ciocănitului se auzise ca dintr-un capac de sicriu, că-şi scosese chipiul şi zisese: „Doamnă”, apoi: „Domnule”, iar ei răspunseseră: „Intraţi, intraţi”, că sergentul nu mai văzuse un asemenea apartament - se vedea limpede, în felul în care se uita la mobilier, că se simţea stingher, dar şi surescitat.

în alte vremuri i s-ar fi părut fascinant totul, Park Avenue, obiectele de artă costisitoare, lumânările, ritualurile. Claire îl urmărise privindu-şi reflexia în oglindă, însă întorsese iute spatele oglindirii. Ar fi putut chiar începe să-l placă, felul în care tuşise în îndoitura cotului, blândeţea gestului. îşi dusese la gură mâna ca un magician pe cale să scoată la iveală o eşarfă. Se uitase împrejur, parcă pe cale să plece, ca şi când ar fi fost puzderie de ieşiri în jur, însă ea îl îndemnase să se aşeze iarăşi pe scaun. Se dusese la bucătărie şi-i adusese o felie de prăjitură cu fructe. Ca să

detensioneze atmosfera. O mâncase cu un licăr de vinovăţie în ochi. Firimiturile mărunte de pe podea. Nu-i prea venise să dea cu aspiratorul după aceea.
Solomon voise să ştie ce se întâmplase. Sergentul replicase că nu avea libertatea să-i spună, dar Solomon insistase, zicând: „Nici unul din noi nu are libertate, aşa-i? Dacă stai să te gândeşti, nici unul dintre noi nu e liber". Şi chipiul începuse să se zbânţuie iarăşi pe genunchi. „Spune-mi", îi ceruse cu voce tremurată Solomon, „spune-mi, sau ieşi afară din casa mea." Sergentul tuşise în pumn. Gest de mincinos. încă adunau detalii, a spus peste câteva clipe, dar Joshua se aflase într-o cafenea. Aşezat înăuntru. Fuseseră avertizaţi, întregul personal, în privinţa cafenelelor. Era cu un grup de ofiţeri. Cu o noapte înainte se duseseră la un club. Mai scăpau şi ei de tensiune, probabil. Claire nu-şi putuse imagina asta, dar nu scosese un cuvânt - Joshua al ei, la club? Era cu neputinţă, însă lăsase lucrul să alunece, da, acesta era cuvântul, alunece. Era în zori de zi, a lămurit-o sergentul, ora din Saigon. Cerul albastru, luminos. Patru grenade s-au rostogolit la picioarele lor. A murit eroic, a zis sergentul. Solomon tuşise la rându-i auzind asta. „Măi omule, nu se moare eroic, ce pizda mă-sii." Nu-l mai auzise pe Solomon să înjure aşa până atunci, nu în faţa unui străin. Sergentul îşi aranjase chipiul pe genunchi. De parcă genunchiul ar fi fost acum ce-i trebuia ca să-şi urmeze relatarea. Aruncând priviri furişe spre litografiile atârnate deasupra canapelei. Miro, Miro, oglinjoară, cine-i cel mai mort din ţară?

A înghiţit o gură de aer. Gâtlejul lui părea corodat. „îmi pare foarte rău pentru pierderea suferită”, a rostit iarăşi.

După ce militarul plecase, în tăcerea nopţii, rămăseseră în odaie, uitându-se unul la altul, Solomon şi Claire, iar el spusese că nu-şi vor pierde minţile, şi nu şi le pierduseră, şi n-avea de gând să şi le piardă, că n-o să se învinuiască unul pe altul, că n-o să se umple de ranchiună, că o să treacă prin asta, o să supravieţuiască, neîngăduind să apară o prăpastie între ei.

- Şi în tot timpul ăla zâmbeam, vedeţi voi.
- Biata de tine.
- E groaznic.

- Dar e de înţeles, Claire, chiar e.

- Crezi?

- E OK. Serios.

- Zâmbeam şi nu mă mai opream.

- Şi eu am zâmbit, Claire. -Da?

- Asta faci, ţii lacrimile ferecate, e adevărul adevărat.

Acum ştie ce-i cu umblătorul pe sârmă. O izbeşte profund, cu putere şi fiori. N-are nimic de-a face cu îngerii sau diavolii. Nici o legătură cu arta, cu evreii reformaţi, cu intersecţia unui individ cu un vector, cu omul mai presus de natură. Nimic din toate astea.

S-a cocoţat acolo dintr-un soi de singurătate. Asta-i era mintea şi ăsta-i era corpul: un soi de singurătate. Fără vreun gând la moarte.
Moarte prin înec, moarte prin muşcătură de şarpe, moarte de la foc de mortier, moarte de la rană de glonţ, moarte de la tras în ţeapă, moarte de la tranşee, moarte de la bazooka, moarte de la săgeată otrăvită, moarte de la bombă artizanală, moarte de la piranha, moarte de la infecţie alimentară, moarte de la Kalaşnikov, moarte de la aruncător de grenade, moarte din cauza celui mai bun prieten, moarte de la sifilis, moarte de la mâhnire, moarte de la hipotermie, moarte de la nisipuri mişcătoare, moarte de la trasor, moarte de la tromboză, moarte de la tortură cu apă, moarte de la declanşator, moarte de la tac de biliard, moarte de la ruletă rusească, moarte de la groapă cu ţepi, moarte de la opiacee, moarte de la macetă, moarte de la motocicletă, moarte de la plutonul de execuţie, moarte de la cangrenă, moarte de la băşici în talpă, moarte de la atac cerebral, moarte de la amnezie, moarte de la paloş, moarte de la scorpion, moarte de la coliziune, moarte de la Agentul Oranj, moarte de la băiat prostituat, moarte de la harpon, moarte de la toiag, moarte de la ardere, moarte de la crocodil, moarte de la electrocutare, moarte de la mercur, moarte de la strangulare, moarte de la cuţit de vânătoare, moarte de la mescalină, moarte de la ciuperci, moarte de la acid lisergic, moarte prin accident de maşină, moarte de la capcană cu grenade, moarte de la plictiseală, moarte de la durere de cap, moarte de la lunetist, moarte de la tăieturi cu muchia foii, moarte de la şişul unei curve,

moarte de la joc de pocher, moarte de la numere, moarte de la birocraţie, moarte de la neglijenţă, moarte de la întârziere, moarte de la evitare, moarte de la domolire, moarte de la matematică, moarte prin copiat la indigo, moarte de la radieră, moarte de la greşeli în formular, moarte de la scris cu pixul, moarte prin oprirea circuitului, moarte de la autoritate, moarte de la izolare, moarte de la încarcerare, moarte de la fratricid, moarte prin sinucidere, moarte prin genocid, moarte prin Kennedy, moarte prin LBJ, moarte prin Nixon, moarte prin Kissinger, moarte prin Unchiul Sam, moarte prin Charlie, moarte pe semnătură, moarte prin tăcere, moarte din cauze naturale.

Un meniu stupid, nesfârşit al morţii.

Dar să mori căzând de pe-o sârmă?

Moarte prin spectacol?

La asta se reducea. Expunându-şi astfel corpul. Făcându-l ieftin. Maimuţăreala întregului demers. Cu mersul lui legănat de Charlie Chaplin, apărând aşa, să-i dea peste cap dimineaţa. Cum îndrăzneşte el să facă asta propriului său trup? Aruncându-şi viaţa în faţa tuturor? Făcând-o atât de ieftină pe a fiului ei? Da, i-a pătruns în întâlnirea la cafea ca un spărgător în cod. Ducându-şi scălâmbăiala peste oraş. Cafea, fursecuri şi un bărbat, afară, păşind peste cer, mistuind ce-ar fi putut să fie.

- Ştiţi ce? zice întinzând gâtul spre cercul doamnelor. -

Ce?

Se opreşte o clipă, întrebându-se ce va zice. Un fior îi

cutreieră corpul.

- îmi sunteţi toate aşa de dragi!

Se uită la Gloria spunând asta, dar le are pe toate în gând, e cât se poate de sinceră. Un nod mic în gâtlej. îşi poartă privirea peste rândul de feţe. Blândeţe şi delicateţe. Toate îi zâmbesc. Haideţi, doamnelor. Haideţi. Să ne desprindem de dimineaţa noastră. S-o lăsăm să alunece. Să uităm de dansatorii pe sârmă. N-au decât să stea sus, în aer. Noi să ne sorbim cafelele şi să fim recunoscătoare. Atâta tot. Să tragem perdelele în lături şi să îngăduim luminii să intre. Să fie asta prima dintre multele dăţi care vor veni. Nu se va băga nimeni între noi. Avem băieţii. îi aducem şi pe ei. Până şi aici. Pe Park Avenue. Ne doare, şi ne avem de leac unele pe altele.

întinde braţul să apuce ceainicul, cu mâini tremurătoare. în încăpere se aud sunete felurite, se aude lipsa liniştii, se aud foşnetul pungilor cu chifle şi cojitul hârtiuţelor de pe brioşe.

Ia ceaşca şi o goleşte. Se şterge cu dosul palmei la colţul gurii.

Florile Gloriei pe masă, deschizându-se deja. Janet culegând o firimitură din farfurie. Jacqueline şi al ei genunchi urcând şi coborând ritmic. Marcia uitându-se

în zare. „Ăla e băiatul meu, acolo, şi-o să vină să ne dea bineţe.”
Claire se ridică fără să mai tremure nici un pic, nu acum.
- Haideţi, zice. Să mergem la Joshua în cameră
.O teamă de iubire
în maşină, când am tamponat în spate duba, a fost de parcă m-aş fi aflat într- un corp pe care nu-l ştiam. Imaginea cu noi pe care refuzăm s-o vedem. Nu sunt eu, o fi altcineva.
în orice altă situaţie am fi putut sfârşi cu tevatura pe marginea drumului, schimbând numere de înmatriculare, târguindu-ne poate pe câţiva dolari, ba chiar ducându-ne imediat la vreun atelier să reparăm pagubele, însă nu aşa a ieşit. Atingerea a fost abia simţită. Un scrâşnet uşor din pneuri. Ne-am gândit după aceea că şoferul trebuie să fi avut piciorul pe frână sau că nu-i mergeau luminile din spate, sau poate că apăsase frâna aia tot timpul - nu am văzut, în lumina soarelui, nici o clipire. Duba era mare şi greoaie. Bara din spate era legată cu sârmă şi sfoară. Ţin minte, mi s-a părut că aduce cu caii ăia din tinereţea mea, un animal greoi şi nerăbdător care se încăpăţânează când e plesnit peste crupă. Roţile din spate s-au dus primele. Şoferul a încercat să corecteze. Cotul i-a dispărut de pe geam. Duba a pornit oblic spre dreapta, moment în care a încercat iarăşi să-i corecteze direcţia, dar a sucit prea tare volanul şi am simţit a doua bufnitură, ca la maşinuţele care se izbesc la bâlci, doar că nu ne învârteam - maşina noastră era stabilă şi mergea drept. Blaine abia aprinsese un cui. Fumega între noi, lepădat pe buza unei doze goale de cola. Abia dacă fumase,

trăsese o dată sau de două ori poate, când a început să se învârtă duba pe şosea, cafenie, aducând cu un cal de povară: abţibildurile cu semnul păcii de pe lunetă, caroseria cu adâncituri pe laturi, geamurile întredeschise. S-a învârtit şi s-a tot învârtit.
E un lucru care se întâmplă cu mintea în momente de groază. Ne dăm seama, cine ştie, că n-o s-o mai ducem mult şi înregistrăm ultimele secunde pentru restul lungii noastre călătorii. Facem cadre perfecte, un album de invidiat, îndreptăm marginile şi le îmbrăcăm în plastic. Punem la păstrare albumul, să- 1 avem pentru zile negre.
Şoferul avea un chip plăcut, iar părul îi era încărunţit. Sub ochi avea pungi adânci, închise la culoare. Era nebărbierit şi purta o cămaşă desfăcută ambiţios la gât, genul de om care de cele mai multe ori îşi păstra calmul, însă acum volanul îi aluneca printre palme şi gura îi era deschisă larg. S-a uitat la noi de la înălţime, din dubă, de parcă ar fi vrut să-şi întipărească şi feţele noastre în memorie. Gura i-a alcătuit un O şi ochii i s-au făcut largi. Mă întreb acum în ce fel m-o fi văzut el, rochia cu franjuri, mărgelele, părul meu ondulat, cu cărare pe-o parte, dermatograful albastru regal, ochii mijiţi de nesomn.
în spate aveam nişte pânze. încercaserăm să ne debarasăm de ele în ajun la Max's Kansas City, dar fără succes. Picturi pe care nu le voia nimeni. Le aranjaserăm totuşi frumos, să nu se zgârie. Pusesem până şi bucăţi de polietilenă expandată printre ele, să nu se frece unele de altele.
Dacă şi cu noi am fi fost la fel de atenţi...

Blaine avea treizeci şi doi de ani. Eu, douăzeci şi opt. Eram căsătoriţi de doi ani. Maşina noastră - un străvechi Pontiac Landau din 1927 auriu, cu ornamente de argint - aproape că era mai bătrână decât noi doi împreună. Montaserăm un magnetofon de bord, ascuns sub torpedou. Puneam piese de jazz din anii douăzeci. Muzica se prelingea către East River. Până şi la ora aceea aveam atâta cocaină pompându-ne în corpuri, încât ziua ni se părea promiţătoare.
Duba s-a rotit mai departe în jurul axei. Aproape că ajunsese cu botul invers. Am văzut, pe locul pasagerului, doar o pereche de picioare goale săltate pe bord. Descâlcindu-se cu încetinitorul. Tălpile erau atât de albe pe la margini şi atât de închise prin adâncituri, că n-ar fi putut aparţine decât unei negrese. Gleznele i s-au desprins. Rotirea era îndeajuns de lentă. Nu-i vedeam decât conturul părţii de sus a corpului. Era calmă. Gata, parcă, să accepte. Părul îi era strâns la spate, iar la gât i se zbăteau şiraguri lucitoare de mărgele. Dacă n-aş fi văzut-o iarăşi, peste câteva momente, după ce a fost aruncată prin parbriz, aş fi putut crede că era goală, din unghiul din care priveam. Mai tânără decât mine, o frumuseţe. Ochii i s-au intersectat o clipă cu ai mei, întrebându-mă parcă: „Ce cauţi tu pe aici, curviştină blondă şi bronzată, cu bluziţa ta bufantă şi maşina ta dichisită de mafiot din vremea prohibiţiei?"
A dispărut la fel de fulgerător. Duba s-a angajat într-o rotaţie mai largă, iar maşina noastră a continuat să ruleze înainte. Am trecut de ei. Şoseaua s-a deschis ca o piersică despicată. Ţin minte că am auzit primul

scrâşnet în spate, o altă maşină lovind duba, apoi zăngănitul unui grilaj căzut şi, mai târziu, când ne-am prefirat iarăşi totul prin minte, eu şi cu Blaine, am auzit iarăşi impactul camionetei cu ziare care i-a trimis în parapet, un vehicul mare şi pătrăţos cu portiera şoferului deschisă şi cu radioul zbierând. A izbit cu forţă brută. N-ar fi avut cum să iasă de-acolo.
Blaine s-a uitat peste umăr, apoi a apăsat până jos pedala, un moment doar, până ce am strigat la el: „Opreşte, te rog!” Nimic nu e mai desluşit decât acele momente. Vieţile noastre, cu o claritate de cristal. Trebuie să te dai jos. Să-ţi asumi responsabilitatea. Să te întorci la locul accidentului. Să-i faci fetei respiraţie gură la gură. Să-i sprijini ţeasta însângerată. Să-i şopteşti la ureche. Să-i încălzeşti albul tălpilor. Să fugi la un telefon. Să-l salvezi pe bărbatul strivit.
Blaine a oprit pe marginea autostrăzii. Ne-am dat jos. Ţipete de pescăruşi dinspre fluviu, dând piept cu vântul. Picurii de lumină de pe unda apei. Curenţii ascendenţi, rotirile bulboanelor. Blaine şi-a umbrit ochii cu palma. Arăta ca un explorator din vremurile de altădată. Câteva automobile se opriseră în mijlocul drumului şi camionul cu ziare încremenise şi el pieziş, dar nu era una dintre acele enorme coliziuni de care mai auzi prin piesele rock, numai sânge, fracturi şi autostradă americană; atmosfera era mai degrabă calmă, cu doar câteva scânteieri de sticlă spartă înşirate pe benzi, nişte legături învălmăşite de ziare căzute la pământ, la distanţă de corpul fetei, întins într-o băltoacă de sânge care se lăţea. Motorul încă huruia şi din dubă ieşeau aburi. Piciorul şoferului mai era probabil agăţat de

pedală. Se tânguia fără oprire, sfredelitor. Portierele maşinilor oprite începeau să se deschidă şi unii şoferi se propteau deja în claxoane, corul New Yorkului, nerăbdător s-o ia din loc iarăşi, ţiuitul intermitent în semn de „să ţi-o trag”. Eram singuri, la cam două sute de metri în faţa învălmăşelii. Şoseaua era absolut uscată, dar cu porţiuni înmuiate de arşiţă. Printre grinzile parapetului se strecura soarele. Pescăruşii pluteau deasupra apei.

Am întors capul spre Blaine. Purta un sacou de stofă de lână şi papion la gât. Arăta ridicol şi trist, cu părul căzându-i peste ochi, încremenit cu totul înspre trecut.

- Spune-mi că nu s-a întâmplat asta, a zis.

în momentul în care a răsucit capul ca să verifice partea din faţă a maşinii, ţin minte, mi-am spus că n-o să putem supravieţui, nu accidentului sau morţii fetei - moartea ei sărea în ochi, moviliţă însângerată pe drum - ori morţii bărbatului care fusese împins în volan, distrus aproape cu certitudine, cu pieptul stâlcit de bord, ci faptului că Blaine s-a dus să dea roată Pontiacului, să evalueze distrugerile, farul spart, bara îndoită, precum anii noştri împreună, ceva stricat, şi în tot timpul ăsta auzeam sirenele, deja apropiindu- se, iar el a lăsat să-i scape un geamăt slab, disperat, şi am ştiut că era pentru maşină şi pentru pânzele noastre nevândute şi pentru ceea ce avea să ni se întâmple în puţină vreme, aşa că i-am spus: „Hai, să plecăm odată, urcă, Blaine, repede, ia-o din loc”.

în '73, Blaine şi cu mine dăduserăm traiul din Village pe o existenţă cu totul nouă. Ne-am dus să locuim într-o cabană, în nordul statului New York. De aproape un an ne ţineam departe de droguri, ba chiar ne abţinuserăm

şi de la băutură câteva luni, până în noaptea de dinainte de accident. Doar o noapte ne-am făcut de cap. înnoptaserăm în Chelsea Hotel şi ne întorceam la viaţa noastră cuminte de contemplat pe prispă şi de aşteptat ca otrava să ne dispară din corpuri.
Pe drumul spre casă am avut linişte din plin. Am lăsat în urmă autostrada, am apucat-o spre nord, am trecut podul Willis Avenue, am intrat în Bronx pe drumul expres, am ieşit pe şoseaua cu două benzi, ne-am ţinut pe lângă lac, apoi pe drumeagul nepietruit care ducea spre casă. Cabana se afla la o oră şi jumătate distanţă de metropolă. Era înfundată într-o dumbravă de pe malul unui al doilea lac, mai mic. O baltă mai degrabă. Nuferi, ierburi de apă. Cabana fusese clădită cu cincizeci de ani în urmă, în anii '20, din lemn de cedru roşu. Nu avea curent electric. Apa o luam de la izvor. O sobă cu lemne, o budă şubredă, un duş improvizat care funcţiona pe bază de gravitaţie, un şopron pe care-l foloseam pe post de garaj. Rugi de mure creşteau până în susul geamurilor din spate. Ferestrele se puteau deschide spre cântecul păsărilor. Vântul făcea buruienile să-şi şoptească.
Era genul de loc în care puteai cu uşurinţă învăţa să uiţi că tocmai văzuserăm o fată ucisă într-o coliziune pe autostradă, poate şi un bărbat - nu ştiam.
Totul cădea când am oprit. Soarele atingea coroanele copacilor. Am văzut un pescăraş albastru trântind un peştişor pe ponton. Şi-a înghiţit prada, şi apoi am stat să ne uităm la zborul lui plin de volute - avea ceva nespus de frumos. M-am plimbat încoace şi-ncolo pe platforma de lemn. Blaine a scos picturile din spate, le-a

sprijinit de-o latură a şopronului, a tras uşile imense de lemn dincolo de care ne adăposteam Pontiacul. A parcat maşina, a pus lacătul pe uşa şopronului, apoi a şters cu o mătură urmele de anvelope. Pe la jumătatea măturatului a ridicat privirea şi mi-a făcut din mână, dar într-un fel care era şi o semi-ridicare din umeri, după care s-a pus iarăşi pe măturat. în cele din urmă n-a mai rămas nici un semn că am fi părăsit vreodată cabana.

Noaptea era răcoroasă. Frigul amuţise insectele.

Blaine s-a aşezat lângă mine pe platforma pontonului, şi-a azvârlit încălţămintea din picioare şi a început să-şi bălăngănească picioarele deasupra apei în vreme ce se căuta prin buzunarele nădragilor plisaţi. Umbrele consumate ale ochilor săi. îi rămăsese încă o punguţă de cocaină plină pe trei sferturi, de noaptea trecută. Făcea vreo patruzeci-cincizeci de dolari. A desfăcut-o şi a înfipt în cocaină tija lungă şi subţire a cheii lacătului, a adunat un pic de pulbere în vârf. Şi-a făcut palmele căuş în jurul cheii şi mi- a ridicat-o spre nări. Am dat din cap că nu.

- O nară, atât. Să te mai linişteşti.

Era prima doză de noaptea trecută - ce obişnuiam să numim leacul, vindecătoarea, terebentina, solventul care ne curăţa pensulele. M-a luat tare, m-a ars până în fundul gâtlejului. Ca şi cum aş fi băgat capul în apă cu gheaţă. A scobit în punguţă şi a tras de trei ori cu putere, şi-a lăsat capul pe spate, s-a zgâlţâit din tot corpul, a slobozit un oftat lung, şi-a lăsat braţul pe umărul meu. Aproape că simţeam izul accidentului pe haine, de parcă abia îmi îndoisem bara, mă

propulsasem rotindu-mă, pe cale să mă izbesc în parapet.

- N-a fost vina noastră, puişor, a zis.

- Era aşa de tânără.

- N-am fost noi de vină, scumpo, auzi?
- Ai văzut-o acolo, pe jos?
- îţi spun eu, idiotul a apăsat pe frână. L-ai văzut? Nici nu-i mergeau stopurile. Adică, rahat, ce puteam să fac? Conducea ca un idiot.

- Ce picioare albe avea... Tălpile, adică.

- Ghinionul e o excursie în care nu merg, puişor.

- Doamne sfinte, era sânge peste tot.

- Trebuie să uiţi de asta.

- Zăcea acolo, aruncată.
- N-ai văzut absolut nimic, ce naiba. Mă asculţi? Nici eu şi nici tu n-am văzut nimic.
- Conduceam un Pontiac din '27. Crezi că nu ne-a văzut nimeni?
- N-a fost vina noastră, a zis iarăşi Blaine. Uită şi gata. Ce puteam face? A apăsat pe împuţita aia de frână. îţi spun eu, conducea chestia aia de ziceai că-i barcă cu motor.

- Crezi c-a murit şi el? Şoferul? Crezi că-i mort?

- Ia o nară, scumpo. -Ce?

- Tre' să uiţi că s-a întâmplat, nu s-a întâmplat nimic,

absolut nimic.

Şi-a îndesat punguţa de plastic în buzunarul interior al sacoului şi şi-a prins degetele în vestă, în dreptul umărului. Purtam amândoi, de vreun an de zile, haine de modă veche. Chestia făcea parte din planul nostru şmecher de înapoiere la anii douăzeci. Părea acum plin de ridicol. Figuranţi într-un teatru prost. Alţi doi artişti din New York, Brett şi Delaney, se întorseseră în anii patruzeci, cu stilul de viaţă şi hainele respective, şi avuseseră cu asta un succes enorm, deveniseră celebri, ajunseseră până şi în paginile mondene din
New York Times.
Merseserăm mai departe de Brett şi Delaney şi ne mutaserăm din oraş, păstrându-ne totuşi preţiosul automobil - singura noastră concesie -, iar de atunci trăiserăm fără electricitate, citiserăm cărţi din altă epocă, ne finisaserăm lucrările în stilul acelor vremi, socotindu-ne retraşi, avangardişti, academici. Ştiam şi noi, până la urmă, că nu suntem originali. Când ne-am dus la Max în noaptea de dinainte, plini de noi înşine, am fost opriţi de oamenii de ordine, care nu ne-au recunoscut. Nu voiau să ne lase în camera din spate. O chelneriţă a tras mai bine perdeaua. îi plăcea ideea refuzului. Nu era prin preajmă nici unul dintre vechii noştri amici. Ne-am rotit pe călcâie, ne-am dus la bar cu pânzele în braţe. Blaine a cumpărat o punguţă de cocs de la barman, singurul care ne-a lăudat munca. S-a

aplecat peste tejghea şi s-a holbat la pânze, în total zece secunde. „Uau”, a zis, „uau. Ar fi şaizeci de biştari, frăţie. Uau. Dacă vrei ceva Panama Red, am şi de aia. Şi Cheeba Cheeba. Uau. Doar să-mi spui. Uau.”

- Scapă de coca, i-am zis lui Blaine. Aruncă punga în

apă şi gata.

- Mai încolo, puişor.

- Arunc-o, te rog frumos.

- Mai încolo, bine, scumpo? Acu' am de chibzuit. Adică, tipul ăla, ce mă-sa! Nu ştia să conducă. Ce tâmpit apasă pe frână în mijlocul autostrăzii? Şi pe tipă ai văzut-o? Nici măcar n-avea haine pe ea. Poate i-o sugea, adică, sau ceva. Pariu că-i aşa. îi lua o muie.

- Era într-o baltă de sânge, Blaine.

- Nu-i vina mea.

- Era făcută zob. Şi tipul ăla... vârât în volan.

- Tu mi-ai spus să plec de la faţa locului. Tu ai zis: „Hai, să mergem”. Nu uita că tu ai fost, tu ai luat decizia!

L-am plesnit o dată peste faţă, surprinsă de cât de tare mă ustura palma. M- am ridicat de pe ponton. Scândurile de lemn au scârţâit. Pontonul era vechi şi fără folos, se năpustea sfidător în baltă. Am păşit peste nămolul întărit înapoi spre cabană. Pe prispă am împins uşa şi m-am oprit în mijlocul odăii. Mirosea a umezeală. A luni de gătit mâncare proastă.

Nu asta e viaţa mea. Nu astea sunt pânzele mele de păianjen. Nu asta e întunecimea pentru care am fost concepută.

Am fost fericiţi, Blaine şi cu mine, pe parcursul anului, în cabană. Alungaserăm din noi drogurile. Ne trezeam în fiecare dimineaţă cu capul limpede. Lucram şi pictam. Ne ciopliserăm o viaţă în tăcere. Toate acestea nu mai erau de-acum. „A fost doar un accident”, mi-am spus. „Am făcut ce trebuia făcut.” Sigur, părăsiserăm locul accidentului, dar poate ne-ar fi percheziţionat, ar fi descoperit cocsul, iarba, poate i-ar fi înscenat vreo chestie lui Blaine, ori poate ar fi aflat numele meu de familie şi-ar fi împrăştiat totul pe la ziare.

M-am uitat pe geam. O dâră subţire de lumină lunară patinând pe apă. Stelele, deasupra, ca nişte gămălii de lumină. Cu cât mă uitam mai mult, cu atât mi se părea mai mult că aduc a urme de gheare. Blaine era tot pe mal, dar se întinsese pe scânduri, o formă de focă aproape, rece şi negru, gata parcă să alunece în apă.

Mi-am croit drum prin beznă până am găsit lampa cu kerosen. Chibrituri pe masă. Am adus lampa la viaţă.

Am întors oglinda la perete. Nu voiam să-mi văd faţa.

Cocaina încă se zbuciuma în mine. Am mărit flacăra lămpii şi i-am simţit dogoarea crescând. O mărgică de sudoare pe frunte. Mi-am lepădat rochia muşuroi pe podea şi am urcat în pat. M-am lăsat să cad pe salteaua moale, cu faţa în jos, dezbrăcată, sub cearşaf.

încă o vedeam. Cel mai mult îi vedeam tălpile, habar nu aveam de ce, le vedeam acolo, conturate pe negrul asfaltului. Ce le făcea atât de orbitor de albe? Mi-a venit în cap un cântec vechi, răposatul meu bunic fredonând

despre picioare de lut. Mi-am îngropat faţa mai adânc în pernă.
Ivărul de la uşă a scos un clic. Am rămas neclintită, tremurând - părea posibil să le fac pe amândouă deodată. Paşii lui Blaine au răsunat pe podea. Respira întretăiat. I-am auzit pantofii căzând lângă sobă. A micşorat flacăra lămpii.
Mucul a sfârâit. Marginile lumii s-au făcut ceva mai întunecate. Flăcăruia a tremurat şi s-a îndreptat.

- Lara, l-am auzit. Scumpo. -Ce e?

- Auzi, n-am vrut să ţip. Pe cuvânt.

S-a apropiat de pat şi s-a aplecat peste mine. îi simţeam răsuflarea pe gât. Răcoroasă, ca dedesubtul pernei.
- Am ceva pentru noi, a zis.
Mi-a tras cearşaful până jos, pe coapse. Am simţit cum îmi presară cocaină pe spate. O chestie pe care o făcuserăm împreună cu ani în urmă. N-am mişcat. Bărbia lui în adâncitura şalelor mele. Perii lui din barbă, neraşi. Braţul lui mi- a cuprins cutia toracică, gura i-a poposit în mijlocul spinării mele. I-am simţit faţa coborând în lungul coloanei şi atingerea buzelor, distantă, fără rădăcini. A presărat iarăşi pulbere, o linie groasă peste care a dat cu limba.
Devenise frenetic de-acum şi trăsese cu totul cearşaful de pe mine. Nu mai făcuserăm de câteva zile dragoste, nici măcar în Hotelul Chelsea. M-a întors cu faţa spre el şi mi-a zis să nu transpir, ca să nu facă cocaina cocoloaşe.
- Scuze, a zis iarăşi în timp ce-mi presăra coca pe burtă. N-ar fi trebuit să răcnesc aşa.

L-am tras de păr în jos. Dincolo de umărul lui, nodurile abia desluşite din tavanul de lemn arătau ca nişte găuri de chei.

Blaine mi-a şoptit la ureche: „Scuze, scuze, scuze”.

Ne făcuserăm iniţial banii în New York, Blaine şi cu mine. Pe la finele anilor şaizeci regizase patru filme de artă alb-negru. Cel mai cunoscut, Antiohia, avea ca subiect demolarea unei clădiri vechi de pe faleză. Cadre frumoase, luate cu grijă pe film de şaisprezece milimetri, înfăţişând macarale, măgăoaie şi bile pentru demolări. Anticipa mult din mişcarea artistică de după - lumină filtrată prin ziduri sparte, cadre de ferestre zăcând prin băltoace, spaţii arhitecturale noi create din ruperi. Filmul a fost cumpărat de un bine-cunoscut colecţionar. Ulterior, Blaine a publicat un eseu despre onanismul realizatorilor de filme: peliculele, zicea, creează o formă de viaţă la care viaţa trebuia să aspire, o dorinţă exclusivă pentru ele însele. Eseul se termina în mijloc de propoziţie. A fost publicat într-o revistă de artă obscură, însă l-a făcut remarcat pe Blaine prin cercurile la care aspira. Era un dinam de ambiţie. Un alt film, Calypso, îl înfăţişa pe Blaine mâncând micul dejun pe acoperişul clădirii Clock Tower, în vreme ce în spatele lui ceasul ticăia încet. Pe ambele ace de ceasornic lipise fotografii cu Vietnamul, iar secundarul avea prins de el un călugăr arzând, care se tot rotea pe cadran.

Filmele s-au bucurat de mare succes o vreme. Telefonul suna fără oprire. Se dădeau petreceri. Comercianţii de artă încercau să ne prindă în laţ. Vogue i-a dedicat un profil. Fotografii l-au pus să poarte doar o eşarfă lungă,

amplasată strategic. Ne-am bălăcit în laude, însă dacă stai prea mult în acelaşi râu, până şi malurile se vor scurge pe lângă tine. A primit şi bursă de la Guggenheim, dar de la un timp cea mai mare parte din bani se duceau pe obiceiurile noastre. Cocs, diazepam, speed, boabe, iarbă, sedative, somnifere: pe orice puteam pune mâna. Petreceam amândoi săptămâni întregi prin oraş, fără să închidem ochii mai deloc. Ne-am mutat printre păcătoşii slobozi la gură din Village. Chefuri grele, în care păşeam prin pulsaţia muzicii şi ne pierdeam unul de celălalt câte un ceas, ba chiar câte două, trei. Nu ne deranja să-l descoperim pe celălalt în braţele altcuiva: râdeam şi ne vedeam de distracţie. Petreceri cu sex. Petreceri cu schimbat parteneri. Petreceri cu tras pe nas. Inhalam gaz ilariant şi ne ghiftuiam cu şampanie. „Asta e fericirea”, ne strigam unul altuia peste capetele celorlalţi.

Un creator de modă îmi concepuse o rochie vineţie cu nasturi galbeni făcuţi din amfetamine. Blaine a rupt cu dinţii nasturii, unul câte unul, în vreme ce dansam. Cu cât se prăjea mai tare, cu atât se desfăcea mai mult rochia mea.

Intram pe la ieşiri şi ieşeam pe la intrări. Vremea nopţii nu mai era doar o chestie întunecoasă; căpăta, de fapt, lumina dimineţii - nu părea mare lucru să gândeşti că noaptea are în ea un răsărit ori o alarmă anunţând amiaza. Obişnuiam să mergem cu maşina tocmai până în Park Avenue doar ca să le

râdem în nas portarilor cu ochii mijiţi de picoteală. Ne duceam la matinee prin cinematografe pornografice din Times Square. Sora Două-Izmene. Atac la chiloţei. Fete

fierbinţi. întâmpinam răsăritul pe plajele smolite ale acoperişurilor din Manhattan. Ne culegeam prietenii de la clinica de dezalcoolizare din Bellevue şi-i duceam cu maşina direct la crâşmă.

Totul era fabulos, până şi depresiile.

începea să mi se zbată un ochi. încercam să-l ignor, dar îl simţeam ca pe unul dintre acele de ceasornic ale lui Blaine, mişcându-mi timpul peste faţă. Fusesem drăguţă cândva, eu, Lara Liveman, fată din centrul ţării, copil blond şi privilegiat, cu un tată proprietar al unui imperiu automobilistic şi o mamă norvegiancă, model. Nu mi-e frică s-o spun - eram îndeajuns de frumoasă cât să-i fac pe şoferii de taxi să se încaiere pentru mine. Simţeam însă că aceste nopţi lungi mă sorbeau de vlagă. De la excesul de benzedrină, dinţii mei căpătaseră o nuanţă ceva mai cenuşie. Ochii îmi erau opaci. Mi se părea uneori că şi părul îşi pierduse din culoare. Ciudată senzaţie, să simţi cum îţi dispare prin foliculi viaţa, ca un soi de gâdilat.

în loc să lucrez la tablourile mele, mă duceam la coafură de două, de trei ori pe săptămână. Câte douăzeci şi cinci de dolari şedinţa. Mai dădeam un bacşiş de cincisprezece şi ieşeam plângând pe bulevard. Da, aveam să mă întorc cât de curând la pictat. Eram sigură. Nu-mi mai trebuia decât o zi. Decât o oră.

Cu cât munceam mai puţin, cu atât ne credeam mai valoroşi. Abordasem stilul peisagistic urban abstract. Nişte colecţionari stăteau la pândă. îmi trebuia doar forţa de a termina lucrările. însă, în loc să muncesc în atelier, am păşit din soarele de pe Union Square în întunericul confortabil din Max's. Mă ştiau toţi oamenii de ordine. Mi se punea pe masă un cocktail: un

Manhattan mai întâi, de gustul căruia mă clăteam apoi cu un White Russian. în câteva minute mă lua de cap. Umblam de colo colo, pălăvrăgeam, flirtam, mă hlizeam. Vedete rock în camera din dos şi artişti în faţă. Bărbaţi în toaletele femeilor. Femei într-ale bărbaţilor, fumând, vorbind, pupându-se, trăgându- şi-o. Platouri de brioşe cu haşiş purtate încoace şi încolo. Tipi trăgând cocs prin carcase de pixuri. Timpul era ameninţat atunci când mă aflam la Max's. Lumea purta ceasuri cu cadranele întoarse spre piele. Când se făcea vremea cinei era ca şi cum începea o zi nouă-nouţă. Uneori treceau şi trei zile până să ies, într-un târziu, de acolo. Lumina mă izbea în ochi când deschideam uşa
spre Park Avenue South şi Seventeenth Street. Blaine mă însoţea când şi când, cel mai adesea nu, şi mai erau şi dăţi când, sinceră să fiu, nu eram tocmai sigură. Petrecerile curgeau şuvoi. în Village, uşa dealerului nostru, Billy Lee, era mereu deschisă. Era un bărbat înalt, subţire şi chipeş. Avea un set de zaruri pe care le folosea la jocuri sexuale. Umbla o glumă, că oamenii veneau la Billy, apoi îşi vedeau de drum, dar cel mai adesea le venea să-şi dea drumul. Apartamentul lui era înţesat cu teancuri de reţete furate, fiecare în triplu exemplar, cu număr oficial de înregistrare. Le şterpelise de pe la cabinete medicale din Upper East Side; trecea pe lângă cabinete de la parter, pe Park şi Madison, dădea cu piciorul în aparatele de aer condiţionat, împingându-le spre interior, apoi se strecura pe geamul deschis. Ştiam un doctor în Lower East Side care completa reţetele. Billy băga câte douăzeci de pastile pe zi. Zicea uneori că-şi simte inima înfăşurată în jurul

limbii. Avea o slăbiciune pentru ospătăriţele de la Max's. Singura care-i scăpa era o blondă pe nume Debbie. Uneori îi ţineam locul câte unei chelneriţe care nu ajungea la timp. Billy îmi recita la ureche din Veghea lui Finnegan, pasaje. Barosanul babardelilor. învăţase douăzeci de pagini pe de rost. Suna, cumva, ca jazzul. Mai apoi, vocea lui îmi rămânea zuruind în timpane.
în apartamentul meu şi al lui Blaine adunaserăm câteva citaţii pentru tulburarea liniştii publice, ba fuseserăm şi reţinuţi pentru posesie de droguri la un moment dat, însă a fost nevoie de o razie a poliţiei ca să ne calmeze până la urmă. O bubuitură în uşă. Poliţaii dând buzna câtă frunză şi iarbă. „în picioare!” Unul m-a croit peste gleznă cu un baston. Mi-a fost prea teamă să ţip. Acţiunea nu fusese una obişnuită. Billy a fost săltat de pe canapea, pus la podea, lovit cu picioarele, percheziţionat la piele în faţa noastră. L-au luat cu cătuşe la mâini, parte a unei operaţiuni a Biroului Federal pentru Narcotice. Eu şi Blaine am scăpat cu câte un avertisment: erau, ne-au zis, cu ochii pe noi.
Am pornit cu Blaine, ca vai de noi, prin oraş în căutare de marfă. Nimeni din cei ştiuţi nu vindea. La Max's era închis. Bulangiii cu uitături dure de pe Little West Twelfth Street nu voiau să ne lase în cluburile lor. Peste Manhattan se coborâse negura. Am cumpărat o punguţă pe Houston, dar s-a dovedit a fi praf de copt. Tot ne-am vârât nasul în ea, în eventualitatea că ar fi putut conţine fie şi o rămăşiţă de coca. Am pornit pe Bowery, printre lălăitori beţi, apoi am fost îmbrânciţi într-un oblon de la o băcănie şi jefuiţi sub ameninţarea cuţitului de trei puştani filipinezi cu geci de piele.

Am ajuns în pragul unei farmacii din East Side. „Uite ce ne-am făcut”, a zis Blaine. Sânge pe pieptţii cămăşii. Nu-mi puteam opri ochiul din pulsaţie. Am rămas acolo, simţind cum oasele îmi absorb umezeala pământului. Nici măcar n-aveam chef să mai plâng.
Un unsuros de mexican trezit devreme ne-a aruncat la picioare o monedă de- un sfert de dolar. E pluribus unum.
Era unul dintre momentele acelea din care ştiam că nu poate exista întoarcere. Vine un punct de la care, după ce-ai obosit să tot pierzi, decizi să te îndrepţi sau măcar să încerci, să te agăţi de ultimul colac de salvare, de ultima şansă. Ne-am vândut mansarda din SoHo şi am cumpărat o cabană de lemn atât de departe în nordul statului, că ar fi fost un drum tare lung dacă am fi decis să ne întoarcem vreodată pe jos la Max's.
Blaine îşi dorise un an sau doi, poate mai mult, în pustnicie. Fără nimic perturbator. Să revină la momentul inocenţei radicale. Să picteze. Să întindă pânze pe cadru. Să găsească o perspectivă originală. Nu era o idee de hipioţi. îi urâserăm dintotdeauna pe hipioţi, florile, poemele lor, ideea lor fixă. Eram la ani-lumină de hipioţi. Eram avangarda, cei care defineau viitorul. Ne-am pus în practică ideea de a trăi în anii douăzeci, un Scott şi o Zelda debarasaţi de prafuri. Ne-am păstrat străvechiul automobil, ba chiar am pus să fie recondiţionat, banchetele retapiţate, bordul refăcut. M-am tuns în stilul epocii. Ne-am încărcat cu provizii: ouă, făină, lapte, zahăr, sare, miere, oregano, ardei iuţi şi hălci de carne uscată pe care le-am atârnat de tavan. Am rupt pânzele de păianjen şi am umplut dulapurile cu

orez, grâu, gemuri, bezele - credeam că vom ajunge, până la urmă, atât de curaţi. Blaine decisese că se făcuse vremea să se întoarcă la clasica pânză, să picteze în stilul lui Thomas Benton sau John Steuart Curry. Voia acel moment de puritate, de regionalism. Era sătul de colegii cu care făcuse facultatea la Corneli, alde Smithson, Turley şi Matta-Clark. Realizaseră cât de mult se putuse, a zis, mai încolo nu aveau unde avansa. Stabilopozii spiralaţi, casele despicate şi tomberoanele şterpelite erau de domeniul trecutului.

Şi eu la fel - hotărâsem că voiam pulsul copacilor în lucrările mele, călătoria ierbii, nişte ţărână. Credeam că voi putea surprinde apa în vreun fel nou, uimitor. Pictaserăm separat noile peisaje - balta, pescăraşul albastru, tăcerea, luna cocoţată pe şaua copacilor, aripile sturzilor trecând tăios printre frunze. Scăpaserăm de droguri. Făcuserăm dragoste. Mersese totul bine, aşa de bine, până la călătoria înapoi în Manhattan.

Un revărsat albastru de zori se întindea prin cameră. Blaine zăcea lăbărţat ca o epavă, peste tot patul. Imposibil de trezit. Scrâşnind din dinţi în somn. Prea sfrijit parcă, cu pomeţii din cale-afară de proeminenţi, însă nu lipsit de atractivitate: erau momente când încă îmi amintea de un jucător de polo.

L-am lăsat în pat şi am ieşit pe prispă. Abia se luminase, şi dogoarea făcuse deja să se evapore de pe iarbă ploaia de peste noapte. Auzeam vag sunete de maşini circulând, un gâlgâit slab, dinspre autostrada aflată la câţiva kilometri mai încolo.

Urma unui avion cu reacţie despica cerul ca o liniuţă de cocs pe cale să dispară.
Capul îmi bubuia, gâtlejul mi se uscase. Mi-a luat un moment să-mi dau seama că ultimele două zile se întâmplaseră cu adevărat: excursia în Manhattan, umilirea de la Max's, accidentul, o noapte de sex. Ceea ce fusese o viaţă liniştită îşi recăpătase larma.
M-am uitat spre şopron, unde Blaine ascunsese Pontiacul. De picturi uitaserăm. Rămăseseră în ploaie. Nici măcar nu trăsesem o folie de plastic peste ele. Stăteau aşa, distruse, sprijinite de şopron, lângă nişte roţi vechi de căruţă. M-am aplecat, am pus mâna pe ele. Un an întreg de muncă. Apa şi vopseaua se scurseseră în iarbă. Ramele aveau curând să se încovoaie. Ironia era fabuloasă. Atâta muncă dusă pe apa sâmbetei. Tăiatul pânzelor. Ascuţitul pensulelor. Lunile petrecute pictând.
Tamponezi o dubă şi-ţi vezi viaţa estompându-şi culorile. L-am lăsat în pace pe Blaine, nu i-am spus, am petrecut întreaga zi evitându-l. M-am plimbat prin pădure, în jurul lacului, pe drumeaguri. „Strânge-ţi în jur toate lucrurile pe care le iubeşti”, mi-am spus, „şi pregăteşte-te să le pierzi.” M-am aşezat pe jos, trăgând viţe din pomi; părea singurul lucru de valoare pe care-l puteam face. în acea noapte m-am dus la culcare lăsându-l pe Blaine să se uite lung peste apă, în zare, şi să lingă ultimele fărâmiţe de coca de pe interiorul punguţei de plastic.
în dimineaţa următoare, cu picturile încă lepădate lângă garaj, am pornit pe jos spre orăşel. într-un stadiu anume orice lucru poate fi un semn. Pe la jumătatea

drumului, un stol de grauri s-a ridicat de pe un maldăr de baterii aruncate.
Restaurantul era în capătul Străzii Mari, în umbra bisericii cu clopotniţă. Un şir de camionete oprite, cu rastele goale de arme vizibile prin geamuri. Câteva berline parcate pe lângă biserică. La uşă, bălăriile îşi făcuseră loc prin pardoseală. Localnicii, în balansoare, întorceau capetele după mine. Mai mulţi ca de obicei. Şepci pe cap şi ţigări în gură. îşi fereau apoi la repezeală privirea, adunaţi între ei, pălăvrăgind. Nu mă deranja. Niciodată nu-mi dedicau cine ştie cât timp.
I-am zâmbit ospătăriţei, dar nu mi-a făcut semn că mă vede. M-am aşezat într-unui dintre separeurile roşii, sub un tablou cu raţe în zbor. Pacheţele cu zahăr, paie şi şerveţele erau împrăştiate pe masă. Am şters tăblia de plastic până am făcut-o lună, apoi am construit şi o structură din scobitori.
Bărbaţii aşezaţi pe scaune la bar erau gălăgioşi şi înfierbântaţi, dar nu desluşeam ce spun. Am simţit o panică momentană că aflaseră cumva de accident, dar părea mai presus de legile logicii.
„Calmează-te. Stai jos. Mănâncă micul dejun. Priveşte lumea alunecând pe lângă tine.”
Ospătăriţa a apărut într-un târziu şi mi-a împins pe masă meniul, apoi mi-a aşezat în faţă o cafea, fără măcar să întrebe. îşi purta de obicei masca trudită ca pe un autograf, însă acum avea ceva precipitat în mişcări. S-a grăbit să se
întoarcă la tejghea şi şi-a făcut iarăşi loc printre bărbaţi.

Se vedeau urme mici, cafenii, pe ceaşca de cafea albă, într-un loc unde nu fusese temeinic spălată. Am curăţat pata cu un şerveţel. Pe podea, lângă piciorul meu, am văzut un ziar, împăturit şi pătat cu ou. The New York Times. Aproape se făcea anul de când nu mai citisem o gazetă. Aveam un radio la cabană, cu o manivelă pe care trebuia s-o învârtim de zor dacă voiam să aflăm ceva despre restul lumii. Am dat cu piciorul în ziar, trimiţându-l în cealaltă parte a separeului. Ştirile, oricare vor fi fost, nu însemnau nimic în comparaţie cu accidentul şi cu picturile pe care le pierdusem ca urmare. Un an întreg de muncă, în zadar. M-am întrebat ce avea să se întâmple când afla Blaine. îl şi vedeam ridicându-se din pat, ciufulit, fără cămaşă, scărpinându-se, poziţia masculină de butonaj inghinal, ieşind afară şi ridicând privirea spre şopron, trezit de un fior, dând fuga prin iarba înaltă care avea să se ridice, elastică, în urmă.

Nu făcea urât când avea draci - unul dintre lucrurile pe care le mai iubeam la el -, dar parcă vedeam cabana plină de rame de tablou făcute harcea-parcea.

îţi vine să opreşti ceasurile, să stopezi totul măcar jumătate de secundă, să-ţi oferi încă o şansă de a lua lucrurile de la capăt, să derulezi înapoi viaţa, să dez-tamponezi maşina, să o tragi înapoi, să-i restaurezi miraculos parbrizul, să-ţi vezi de-ale tale nevătămat, să guşti un pic din dulcele, pierdutul, bătrânul timp.

Dar uite-o că apărea iarăşi, pata de sânge ieşind din fată, lăţindu-se.

Am încercat să prind privirea chelneriţei. Stătea sprijinită în coate pe tejghea şi trăncănea cu muşteriii. Ceva imperativ, care agita aerul din încăpere. Am tuşit

tare şi i-am zâmbit iar. A oftat, transmiţându-mi parcă: „Vin acu', ce Dumnezeu, nu trage de mine”. A ocolit colţul tejghelei, dar s-a mai oprit o dată, în mijlocul sălii, ca să râdă la vreo glumă personalizată.
Unul dintre bărbaţi îşi desfăcuse ziarul. Faţa lui Nixon, de pe prima pagină, mi-a trecut scurt pe dinainte. Părul pieptănat pe spate, poziţia căutată, lăcomia din priviri. îl urâsem mereu pe Nixon, nu din motivele evidente, ci fiindcă mi se părea că învăţase nu doar să distrugă ce rămăsese în urmă, dar şi să otrăvească ce avea să urmeze. Tata deţinuse o parte dintr-o companie de automobile din Detroit, şi întreaga enormitate a averii familiei noastre se topise în ultimii câţiva ani. Nu voiam nici o moştenire, fireşte - deloc, cu nici un chip -, dar îmi vedem tinereţea scăpătând în faţa ochilor, momentele acelea de aur când mă ducea tata pe umeri, mă gâdila la subraţ şi chiar mă punea în pat la culcare, mă pupa pe obraz, zilele acelea duse acum, făcute şi mai depărtate de schimbare.
- Ce se întâmplă?
Vocea mea, cât mai normală cu putinţă. Ospătăriţa, cu pixul oprit asupra carnetului.

- N-ai auzit? Nixon nu mai e.

- L-au împuşcat?

- Ei, pe dracu'. Şi-a dat demisia. -Azi?

- Nu, mâine, păpuşă. Săptămâna viitoare. La Crăciun.

- Pardon?

Şi-a apăsat butonul pixului de ascuţimea bărbiei.

- Ce-ai vrea?

Am bâiguit o comandă, omletă cu şuncă, şi am sorbit din paharul de plastic tare cu apă.
Bliţul unei imagini prin minte. înainte să-l cunosc pe Blaine - înainte de droguri, artă şi Village - fusesem îndrăgostită de un băiat din Dearborn. Se dusese voluntar în Vietnam, se întorsese acasă cu o privire absentă şi un fragment de glonţ cuibărit perfect în şira spinării. Mă uluise când, în scaunul lui cu rotile, îi făcuse campanie lui Nixon la alegerile din '68, învârtindu-se prin centru, dându-şi aprobarea unor lucruri pe care nu le putea pricepe. Din cauza campaniei ne despărţiserăm. Credeam că ştiu ce-i Vietnamul - că aveam să-l lăsăm ruinat şi scăldat în sânge. Minciunile repetate devin istorie, dar nu se transformă neapărat în adevăruri. Le înghiţise pe toate, ba chiar îşi acoperise cu abţibilduri scaunul. NIXON ÎL IUBEŞTE PE ISUS. Umbla din uşă în uşă răspândind zvonuri despre Hubert Humphrey. îmi cumpărase chiar şi un lănţişor cu un elefant, simbol al republicanilor. Purtasem pandantivul ca să-i fac pe plac, să-i înapoiez cumva picioarele, însă era ca şi cum îşi pierduse focul lăuntric, iar mintea îi fusese înghesuită cu de-a sila într-un sertar micuţ. Mă întrebam încă ce s-ar fi întâmplat dacă aş fi rămas cu el şi-aş fi învăţat să ridic în slăvi ignoranţa. îmi scrisese că văzuse filmul lui Blaine, Turnul cu ceas, şi—1 făcuse să râdă în hohote, atât de tare încât căzuse din scaun, nu se mai putuse ridica,

acum trebuia să se târască, îl puteam ajuta cumva? La finalul epistolei scria: Lua-te-ar naiba, căţea fără suflet, mi-ai călcat inima în picioare. Totuşi, când mi-l aminteam, îl vedeam mereu aşteptându-mă sub tribunele argintii ale stadionului liceului, cu un zâmbet lăţit pe faţă şi treizeci şi doi de dinţi albi, scânteietori. Mintea îşi execută salvele de carabină: alungă-le, vâră-le la loc în sertar.

Am văzut-o iarăşi pe fata din accident, chipul ei ivindu-se peste umărul lui. De data asta nu mai era albul tălpilor. Era întreagă şi drăguţă. Fără dermatograf, fără machiaj, fără prefăcătorii. îmi zâmbea şi mă întreba de ce demarasem, de ce nu voisem să stau de vorbă cu ea, de ce nu oprisem, hai, hai, te rog, chiar nu voiam să văd bucata de metal care-i despicase şira spinării, dar asfaltul, pe care-l atinsese blând la optzeci de kilometri pe oră?

- Eşti bine? a întrebat chelneriţa, făcând să alunece pe blatul mesei, spre mine, farfuria cu mâncare.

- Bine, mda.

S-a uitat la mine de parcă, cine ştie, veneam din spaţiul cosmic. Să nu vrei cafea, ce-i asta? Repede, să sunăm la Biroul pentru Prevenirea Activităţilor Ne-americane.

„Lua-te-ar dracu'„, am gândit. „Lasă-mă în pace. întoarce-te la ceştile tale nespălate.”

Am rămas tăcută, i-am zâmbit. Omleta era umedă şi cleioasă. Am luat o singură înghiţitură şi am simţit cum mi se frământă untura în stomac. M-am aplecat, am întins pe sub masă piciorul, am tras cu el ziarul de ieri, l-am ridicat. Era deschis la un articol despre un tip care mersese pe un cablu întins între turnurile World Trade Center. Vreme de şase ani analizase temeinic clădirea

şi, până la urmă, nu doar păşise, ci şi dansase pe cablu, ba chiar se întinsese de-a lungul lui. Omul zicea că dacă vedea portocale, îi venea să jongleze cu ele, şi, dacă vedea zgârie-nori, îi venea să se plimbe printre ei. M-am întrebat ce-ar fi fost dacă se plimba până aici, la birt, şi găsea bucăţile din mine răspândite peste tot, prea multe ca să faci jonglerii cu ele.
Restul paginilor le-am răsfoit în grabă. Ceva despre Cipru, ceva cu tratarea apelor, o crimă în Brooklyn, dar mai ales Nixon, Ford şi Watergate. Nu ştiam mare lucru despre scandal. Nu urmăream aşa ceva, nici eu şi nici Blaine: politică instituţionalizată, la apogeul împietririi sale. Un alt soi de napalm căzând peste casele noastre. Mă bucuram să-l văd pe Nixon că demisionează, însă asta nu vestea tocmai o revoluţie. N-avea să se întâmple altceva decât că Ford, după ce-i treceau primele o sută de zile din mandat, avea să comande şi mai multe bombe. Mi se părea că nu se întâmplase mai nimic bun din ziua în care Sirhan Sirhan apăsase acel trăgaci răuvoitor. Idila se terminase. Libertatea era un cuvânt aflat pe buzele tuturor, dar pe care nu-l ştia nici unul. Nu prea mai aveai pentru ce să mori, în afara dreptului de a rămâne ciudăţel.
în ziar nu se menţiona nimic despre vreun accident pe autostrada FDR, nici măcar un paragraf ascuns de pliul paginii.
însă ea rămânea acolo şi încă mă privea. Nu şoferul mă ţinea ca pe ace - numi dădeam seama de motiv -, ci ea, doar ea. îmi făceam loc prin umbre într- acolo, motorul maşinii încă se văieta şi ea avea un halo de cioburi. Cât de mare eşti, Doamne? Salveaz-o. Ridic-o de pe asfalt,

scutură-i frânturile de sticlă din păr. Salveaz-o aici şi acum, înjgheabă-i iarăşi laolaltă trupul schilodit.
Mă durea capul. Simţeam că mi se împrăştie minţile. Mai aveam un pic şi leşinam în separeu. Poate că erau drogurile, ieşindu-mi din corp. Am luat o felie de pâine prăjită şi am ridicat-o la buze, însă până şi izul de unt îmi făcea greaţă.
Am văzut pe geam o maşină cu anvelope albe, de epocă, la cotul drumului. Mi-a luat o clipă să-mi dau seama că nu e o halucinaţie. Portiera s-a deschis şi
o talpă a atins pământul. Blaine a coborât şi şi-a umbrit ochii cu palma. Era aproape exact acelaşi gest pe care-l făcuse cu două zile în urmă pe autostradă. Purta o cămaşă de flanel şi blugi. Nimic învechit. Arăta de parcă ar fi fost de fel din nordul statului. Şi-a dat pe spate părul care-i cădea peste ochi. Cât a traversat strada, circulaţia auto a orăşelului s-a oprit pentru el. Cu mâinile adâncite în buzunare, a păşit pe lângă vitrina birtului şi mi-a aruncat un zâmbet. Avea în mers ceva ciudat, săltăreţ, umbla cu partea de sus a corpului înclinată un pic pe spate. Arăta ca un tip din reclame, un fals care-ţi sărea în ochi. Parcă-l vedeam, deodată, la costum în dungi. A zâmbit iar. Poate că auzise despre Nixon. Mai probabil, nu văzuse încă picturile, distruse dincolo de orice putinţă de refacere.
Clopoţelul s-a auzit la uşă, l-am văzut făcându-i din mână ospătăriţei şi salutându-i din cap pe bărbaţi. Din buzunarul cămăşii i se iţea o spatulă de metal.

- Eşti palidă, scumpo.

- Nixon a demisionat, am zis.

A zâmbit cu toată gura, s-a aplecat peste masă şi m-a sărutat.

- Mare figură, Dickey al nostru. Ghici ce? Am găsit picturile. M-am cutremurat.

- S-au dus pe copcă, a zis. -Ce?

- Au rămas în ploaie, alaltăieri.

- Am văzut.

- Au cu totul alt aspect.

- îmi pare rău.
- îţi pare rău?

- Mda, îmi pare rău, Blaine, îmi pare rău.

- Ei, ei, stai aşa.

- Ei ce, Blaine?

- Nu vezi? a zis. I-ai dat un final diferit. Devine nouă.

Nu-ţi dai seama?
Am ridicat faţa spre el, l-am privit drept în ochi şi-am zis că nu, nu-mi dădeam. Nu-mi dădeam seama de nimic, de absolut nici un rahat.

- Fata aia a fost omorâtă, am spus.

- Of, Doamne, nu începe iar.

- Iar? A fost alaltăieri, Blaine.

- De câte ori să-ţi tot spun? Nu-i vina noastră. Revino-ţi. Şi coboară în pizda mă-sii vocea, Lara, ne aude lumea, ce pana mea.

A întins braţul şi m-a luat de mână, cu ochi mijiţi şi uitătură fixă: „Nu e vina noastră, nu e vina noastră, nu e vina noastră”.

Că doar nu mersese cu viteză, a zis, şi nici nu avusese de gând să ciocnească în dos vreun tâmpit care nu ştie să conducă. Chestiile se întâmplă. Chestiile se tamponează.

Mi-a înhăţat un crâmpei de omletă. A rămas cu furculiţa suspendată în aer, pe jumătate îndreptată spre mine. A coborât ochii, a băgat omleta în gură, a mestecat-o alene.

Era de parcă voia să mă întărâte cu o glumă cretină.

- Un moment de satori, a zis.

- Are legătură cu ea?

- Trebuie să te opreşti, Lara. Trebuie să te aduni.

Ascultă-mă.

- Privitor la Nixon?

- Nu, nu privitor la Nixon. Mă doare-n cur de Nixon. Istoria o să se ocupe de Nixon. Ascultă-mă, te rog. Te porţi nebuneşte.

- A fost o fată care a murit.

- Gata, până aici. Revino-ţi odată.

- Poate a murit şi el, tipul.

- Taci. Odată. Abia i-am atins, atât, nimic altceva. Nu-i funcţionau luminile de frână.

Chiar atunci s-a apropiat chelneriţa, şi Blaine mi-a dat drumul la mână. Şi-a comandat un Trophy cu ouă, extra-şuncă şi cârnaţi de vânat. Când chelneriţa a dat să plece, i-a zâmbit, a privit-o cum se îndepărtează, cum păşeşte legănat.

- Uite ce-i, a zis, are de-a face cu timpul. Dacă stai să te gândeşti. Sunt despre timp.

- Cine?

- Picturile. Sunt un comentariu la trecerea timpului.

- Of, Hristoase, Blaine.

Avea în ochi o lucire cum nu mai văzusem să aibă de mult. A spintecat nişte pliculeţe cu zahăr, le-a trântit în cafea. Nişte granule s-au risipit pe masă.

- Ascultă-mă. Am pictat în stilul anilor douăzeci, da? Şi am trăit perioada, aşa-i? E un meşteşug acolo, adică... erau bine ancorate, lucrările, ai zis-o chiar tu. Şi se refereau la o epocă trecută, da? îşi păstrau rigorile formale. Aveau o armură stilistică pe ele, corect? O

monotonie chiar. Fiindcă au fost create anume aşa. Le-am cultivat. Dar vezi ce le-a făcut vremea?

- Am văzut, cum să nu.
- Bun, am ieşit azi, de dimineaţă, şi era să cad lat când am văzut în ce hal

erau. Dar după aia am început să mă uit peste ele. Şi mi s-au părut frumoase şi distruse. Nu-ţi dai seama?

-Nu.

- Ce se întâmplă dacă facem o serie de picturi şi le lăsăm afară, bătute de vreme? îngăduim prezentului să lucreze asupra trecutului. Ne-ar putea ieşi ceva radical de aici. Să pictăm în stilul din trecut şi să lăsăm prezentul să distrugă lucrările. Intemperiile devin aici forţa imaginativă. Lumea adevărată îşi pune pecetea asupra artei noastre. I-ai dat, deci, un final diferit. Şi apoi l-ai reinterpretat. E perfect, te-ai prins?

- Fata aia a murit, Blaine.

- Las-o baltă.

- Nu, n-am de gând s-o las baltă.

Şi-a azvârlit mâinile în sus, apoi le-a lăsat să cadă cu putere pe masă. Granulele solitare de zahăr au săltat. Câţiva dintre bărbaţii de la bar au întors capetele spre noi.

- Ce căcat, a zis. N-are rost să vorbesc cu tine.

I-a sosit micul dejun şi l-a mâncat posac. Mă tot măsura cu privirea, aşteptând parcă să mă preschimb fără veste, să devin frumuseţea cu care se însurase cândva, însă ochii îi erau albaştri şi plini de ură. A înfulecat cu un fel de sălbăticie cârnatul, l-a înţepat ca şi cum îl înfuria chestia aia care fusese cândva în viaţă. Pe la

colţul gurii, unde nu se bărbierise cu grijă, îi rămăsese o cojiţă de ou. A încercat să vorbească despre proiectul lui cel nou, că se putea găsi pretutindeni semnificaţie. Vocea îi bâzâia ca o muscă prinsă în capcană. Dorinţa lui de siguranţă, de sens. Avea nevoie ca eu să fac parte din tiparele lui. M-am simţit îmboldită să-i spun că-mi petrecusem de fapt toată viaţa iubindu-l cu adevărat pe acolitul lui Nixon din scaunul cu rotile, că de atunci totul fusese aflare în treabă, chestii juvenile şi fără folos, obositoare, pe deasupra, toată arta noastră, toate proiectele, eşecurile erau doar spoială şi- atât, nimic nu conta nici atâtica, însă m-am mulţumit să stau pe banchetă şi să tac, ascultând zumzetul slab al vocilor de la tejghea şi zăngănitul furculiţelor
atinse de farfurii.

- Am terminat aici, a zis Blaine.

A pocnit din degete, şi chelneriţa a sosit în goană. I-a lăsat un bacşiş extravagant, după care am ieşit afară, la lumina soarelui.

Blaine şi-a împins pe nas o pereche de ochelari de soare gigantici, a mărit pasul şi a pornit spre atelierul auto din capătul Străzii Mari. M-am luat după el, la o oarecare distanţă. Nu s-a întors, nu s-a oprit să mă aştepte.

- Hei, omule, primeşti o comandă specială? s-a adresat unei perechi de picioare care se vedeau ieşind de sub o maşină.

- Ce-ţi trebuie, amice?

- Ar fi de schimbat un far pentru un Pontiac din 1927. Şi o apărătoare din faţă.

-O ce?

- Poţi să faci rost de ele, ori nu?

- Suntem în America, şefu'.

- Atunci fă rost de ele.

- Durează, prietene. Şi costă bani.

- Nici o problemă, a zis Blaine. Am de amândouă.

Mecanicul s-a scobit în dinţi, apoi a rânjit. S-a urnit cu greutate spre un pupitru înţesat: dosare, rumeguş de la ascuţit creioane şi poze cu fete despuiate, desprinse din calendare. Mâinile lui Blaine tremurau, dar nu-i păsa; era prea prins de el însuşi şi de ce-o să facă cu picturile după ce era reparată maşina. De îndată ce farul şi apărătoarea puteau fi drese, întreaga problemă avea să cadă în uitare şi el urma să se apuce de lucru. Habar nu aveam cât avea să-l ţină această nouă obsesie - o oră, încă un an, o viaţă întreagă?

- Vii? m-a întrebat Blaine când am ieşit din atelier.
- Prefer să merg pe jos.
- Ar trebui să filmăm, a zis. Cum e pictată seria asta nouă şi aşa mai departe. Totul, de la bun început. Ar trebui să documentăm totul, nu crezi?

Un rând de fumători se întindea în faţă la Spitalul Metropolitan de pe Ninety- eight cu First Avenue. Fiecare arăta ca ultima lui ţigară, cenuşiu şi gata să cadă. Triajul, dincolo de uşile rotative, era plin ochi. Un alt nor de fum înăuntru. Băltoace de sânge pe podea. Drogangii eşuaţi pe banchete. Era genul de spital care arăta de parcă i-ar fi trebuit un spital al său.

M-am strecurat prin îmbulzeala densă. Era a cincea recepţie pe care o vizitam, şi începeam să cred că poate atât şoferul, cât şi tânăra fuseseră omorâţi la impact şi duşi direct la morgă.
Un paznic mi-a indicat un ghişeu de informaţii. Un geam montat în peretele unei camere nemarcate, la capătul coridorului. Geamul încadra o femeie corpolentă. De la distanţă părea că stă băgată într-un televizor. Ochelarii i se bălăngăneau la baza gâtului. M-am furişat la ferestruică şi i-am relatat în şoaptă despre un bărbat şi o femeie, despre posibilitatea să fi fost aduşi acolo, în urma unui accident auto, miercuri după-amiază.

- A, sunteţi o rudă? a zis fără măcar să ridice privirea.

- Da, m-am bâlbâit. Verişoară.

- Şi-aţi venit după lucrurile lui?

- După ce?

M-a măsurat iute din ochi.

- Lucrurile lui?
-Da.
- Trebuie să semnaţi pentru ele.
în nici cincisprezece minute m-am trezit în mână cu o cutie care conţinea posesiunile răposatului John A. Corrigan. Constau într-o pereche de pantaloni negri despicaţi pe latură de foarfeci medicali, o cămaşă neagră, un maiou alb pătat, chiloţi şi şosete într-o

pungă de plastic, o medalie religioasă, o pereche de tenişi negri cu tălpile găurite de purtare, permisul de conducere, o amendă pentru parcare ilegală pe John Street la ora 7.44 în ziua de miercuri, 7 august, un pachet cu tutun de rulat, foiţe, câţiva dolari şi, bizar, un breloc pentru chei cu imaginea a doi copii mici, negri, pe el. Mai era şi o brichetă rozalie, care părea în răspăr cu toate celelalte obiecte. Nu voiam cutia. O luasem din stânjeneală, dintr-un sentiment al datoriei faţă de minciuna mea, o obligaţie de a nu mă face de râs, ba chiar ca să-mi salvez pielea. începusem să mă gândesc că poate părăsirea locului accidentului era omor prin imprudenţă sau vreo altă infracţiune, ceva, şi că acum fusese săvârşită o a doua infracţiune, nu tocmai încărcată de consecinţe, dar senzaţia mă îngreţoşa. îmi venea să las cutia pe treptele spitalului şi să fug de mine însămi. Pusesem toate evenimentele în mişcare, şi nu avuseseră pentru mine decât o mână de chestii luate de la un mort. Era limpede că situaţia mă depăşea. Se făcuse vremea să mă întorc acasă, dar uite că luam cu mine şi bagajul însângerat al mortului. M-am holbat la permis. Arăta mai tânăr decât îl înfăţişa cadrul îngheţat în memoria mea. Nişte ochi ciudat de temători, uitându-se în zare, dincolo de aparat.

- Şi fata?
- Decedată la locul accidentului, a zis femeia, cu voce fără inflexiuni. S-a uitat apoi la mine şi şi-a potrivit ochelarii pe nas. Altceva?
- Nu, mersi, am bâiguit.

Am putut pune laolaltă doar că John A. Corrigan - născut pe 15 ianuarie 1943, un metru şaptezeci şi opt, şaptezeci de kilograme, ochi albaştri - era probabil tatăl

copilaşilor negri din Bronx. Poate fusese însurat cu fata aruncată prin parbriz. Poate copilele care apăreau pe breloc erau fiicele lui, ajunse mari între timp. Ori poate era vreo chestie clandestină, cum spusese Blaine, poate avusese o relaţie extraconjugală cu femeia moartă.

O fotocopie care conţinea câteva informaţii medicale era pusă împăturită la fundul cutiei: biletul de externare. Mâzgăleala era aproape de nedescifrat. Tamponadă cardiacă. Clindamycin, 300 mg. M-am găsit, un moment, iarăşi pe autostradă. Apărătoarea curbată din faţă atingând spatele maşinii lui, eu învârtindu-mă, de data asta, în duba cea mare şi cafenie. Ziduri, parapete, apă.

Mirosul cămăşii lui mi s-a ridicat spre nări când am ieşit la aer curat. Mi-a venit cheful bizar de a-i împărţi tabacul fumătorilor strânşi pe-afară.

O ceată de puşti portoricani se învârteau pe lângă Pontiac. Purtau bascheţi coloraţi, pantaloni foarte evazaţi şi aveau, înfipte sub mânecile tricourilor, pachete de ţigări. Mi-au adulmecat agitaţia când m-am strecurat printre ei. Un băiat înalt şi slab a întins mâna peste umărul meu şi-a tras din cutie punga de plastic cu chiloţii lui Corrigan, a scos un fals ţipăt de groază şi a lepădat-o pe jos. Ceilalţi au râs ca o haită de hiene. M-am aplecat să culeg punga, dar am simţit atingerea în treacăt a unei palme pe sân.

M-am înfoiat cât de tare am putut şi m-am uitat în ochii băiatului.

- Să nu îndrăzneşti.

Mă simţeam mult mai vârstnică decât cei douăzeci şi opt de ani ai mei, de parcă mi se adăugaseră nişte decenii în ultimele câteva zile. A dat doi paşi înapoi.

- Mă uitam şi io, atâta.

- Nu te mai uita.

- Ia-mă şi pă mine la o plimbare.

- Pontiac! a răcnit un puştan. Pentru Oropsitu' Negru,

Tanti, îi Alt Cadillac!

- Hai, ia-mă la plimbare, tanti! Alte hlizeli.

Am văzut peste umăr un paznic de la spital apropiindu-se. Purta o tichie africană şi păşea elastic spre noi, zicând ceva într-o staţie. Băieţii s-au

împrăştiat şi-au luat-o la fugă pe stradă chiuind. - Aţi

păţit ceva, doamnă? m-a întrebat paznicul.

îmi tremurau mâinile pe chei. Mă tot gândeam că paznicul are să dea roată prin faţa maşinii, o să vadă farul spart şi o să pună cap la cap lucrurile, însă m-a ghidat spre ieşirea către stradă. L-am văzut culegând punga cu lenjerie de corp pe care o lepădasem pe asfalt. A ţinut-o o clipă în aer, apoi a dat din umeri şi a azvârlit-o într-un coş de gunoi din marginea drumului. Am virat spre Second Avenue fără să mă pot opri din bocit.

Mă dusesem în oraş, în principiu, ca să-i cumpăr un nou tip de cameră video lui Blaine, cu care să înregistreze voiajul noilor sale picturi. Dar singurele magazine pe care le ştiam erau tocmai pe Fourteenth Street, pe lângă locuinţa mea de altădată. Cine spusese că nu te

mai poţi întoarce acasă? în loc s-o apuc într-acolo, m-am trezit că şofez către West Side. Până într-o zonă de parcare în Riverside Park, lângă apă. Cutia de carton se afla alături de mine, pe scaunul din dreapta. Viaţa neştiută a unui om. Nu mai făcusem aşa ceva înainte. Dârzenia mea pătrunsese în lume şi devenise combustibilă. Prea uşor mi-o dăduseră, o semnătură şi la revedere. M-am gândit să arunc cutia cu totul, în Hudson, însă există lucruri pe care nu ne putem sili să le facem. M- am uitat iarăşi la fotografia lui. Nu el mă călăuzise acolo, ci fata. Despre ea tot nu aflasem nimic. N-avea pic de noimă. Ce puteam face? Să practic o nouă formă de reînviere?

M-am dat jos din maşină, am pescuit într-un coş de gunoi din preajmă după un ziar şi i-am parcurs la repezeală paginile, căutând anunţuri mortuare sau vreun necrolog. Era unul, un editorial, pentru America lui Nixon, dar nu şi pentru o tânără negresă prinsă într-o coliziune cu fugă de la locul accidentului.

Mi-am adunat tot curajul şi am pornit spre Bronx, spre adresa trecută în permis. Cvartale întregi de parcele abandonate. Garduri din plasă de metal împodobite cu pungi de plastic sfâşiate. Arbori-trompetă sfrijiţi, aplecaţi de vânt. Ateliere auto. Maşini noi şi uzate. Duhoarea de cauciuc şi cărămizi arse. Pe un zid scund, cineva scrisese: DANTE A DISPĂRUT DEJA.

Mi-a luat secole să găsesc locul. La margine, pe drumul expres Major Deegan, erau două maşini de poliţie. într-una, doi poliţai îşi puseseră o cutie cu gogoşi între ei, pe bord, ca la o emisiune TV de mâna a treia. S-au holbat la mine cu gurile căscate când am tras lângă ei maşina.

îmi pierdusem orice urmă de frică. Dacă voiau să mă aresteze pentru fugă de la locul accidentului, n-aveau decât.
- Ăsta-i un cartier mai deocheat, doamnă, a zis unul, cu accent nazal de New York. O maşină ca asta are să atragă nişte uitături.

- Cu ce vă putem ajuta, doamnă? m-a întrebat celălalt.

- Să nu-mi mai spuneţi „doamnă”, poate?

- Ifose, ha?

- Ce pofteşti, madam? Pe-aici găseşti doar belele.

Ca să-i confirme spusele parcă, un imens camion frigorific a încetinit la semafor, şoferul a coborât geamul, dând să se apropie uşor de bordură, s-a uitat afară şi, la vederea maşinii de poliţie, s-a grăbit să ia viteză.
- Azi nu dai la fofo tuciurie, a strigat un poliţist după camionul în trecere.
Cel scund s-a făcut un pic palid când m-a privit din nou şi mi-a adresat un zâmbet timid care i-a încreţit pleoapele. Şi-a dus mâinile către sulul de grăsime care i se umfla în dreptul mijlocului.

- Astăzi e oprită afacerea, a zis aproape ca şi cum s-ar fi rugat de iertare.

- Ce putem face pentru mata, deci, donşoară? a intervenit celălalt.

- Vreau să înapoiez ceva. -Aşa?

- Am aici lucrurile astea. în maşină.
- De unde-ai scos-o? Ce-i cu ea? E de pe la 1850?
- Soţul meu e proprietarul.
Două zâmbete cu buzele strânse, dar fără să pară câtuşi de puţin deranjaţi că i-am mai scos din amorţeală. S-au dat jos din maşina lor şi au început să dea târcoale, să atingă cu palma bordul de lemn, să se minuneze la frâna de mână. Mă întrebasem adesea dacă Blaine şi cu mine nu dăduserăm în doaga asta cu anii douăzeci doar ca să putem păstra automobilul. Ori de câte ori mă suiam în el, mi se părea că revin la vremuri mai simple. Al doilea agent de poliţie a aruncat un ochi în cutia cu obiecte. Erau dezgustătoare, dar nici eu nu mă prea aflam în poziţia de a deschide gura. Am simţit o împunsătură bruscă de vinovăţie pentru punga de plastic pe care o abandonasem la spital, de parcă ar fi fost cumva nevoie de ea acum, ca să completeze persoana care nu era de faţă. Poliţistul a luat formularul de amendă, apoi permisul de pe fundul cutiei. Cel mai tânăr a dat din cap.
- Hei, ăsta-i tipul irlandez, preotul.
- Chiar el.
- Ăla care ne făcea cu ou şi cu oţet. Din cauza târfelor. Şi conducea duba aia haioasă.
- E acolo, la etajul cinci. Adică frate-său e. Face ordine prin chestii.
- Preot? am zis.
- Un fel de călugăr. Unul din tipii ăia care muncesc. Ceva cu eliberare, teologianist de ăia.
- Teolog.

- Unul dintre gagiii care cred că Isus stătea pe ajutor social.
Am simţit un puseu de ură, apoi le-am spus celor doi agenţi că sunt administrator la spital şi că obiectele trebuie returnate - ar fi fost buni să le ducă ei fratelui mortului?
- Nu-i treaba noastră, donşoară.
- Vezi cărarea de-acolo? Prin margine? Mergi pe ea până la al patrulea bloc maro. Intri prin stânga. Iei liftul.
- Sau urci pe scări.
- Dar să ai grijă.
M-am întrebat de câte jigodii era nevoie ca să strângă de o secţie de poliţie. Războiul îi făcuse mai gălăgioşi, prinseseră curaj. Păşeau ţanţoş. Zece mii de oameni la tunurile cu apă. împuşcă-i pe negrotei. Dă-le la cap radicalilor. îţi place, nu-ţi place, n-ai ce face. Nu crede nimic decât dacă auzi de la noi.
Am pornit spre blocurile de apartamente. Un fior de groază. E greu să-ţi linişteşti inima când tresaltă atât de tare. Văzusem, copilă fiind, cai încercând să intre în râu, să se răcorească. îi urmăreşti cum pornesc de lângă pâlcul de castani, pe coastă în jos, prin noroi, alungând muştele cu cozile, adâncindu-se tot mai mult, până ce ori ajung să înoate o clipă, ori se întorc pe mal. Le recunoşteam tiparul fricii, ştiam că e în el ceva ruşinos - aceste clădiri înalte nu erau o ţară care existase în tinereţea ori în arta mea sau oriunde altundeva. Fusesem o fată grijulie. Nici cu droguri în sistem n-aş fi cutezat să pun piciorul într-un asemenea loc. M-am străduit să păşesc mai departe. M-am apucat să număr crăpăturile din pavaj. Chiştoace. Scrisori

nedeschise, cu urme de tălpi pe ele. Cioburi de sticlă. Cineva a şuierat, dar nu m-am uitat într-acolo. De pe un geam deschis se ridicau vapori de marijuana. Nu mă simţeam deloc, la început, ca şi cum aş fi pătruns în apă: mai degrabă ca şi cum aş fi transportat găleţi cu sânge departe de corpul meu şi le-aş fi simţit la orice mişcare revărsarea, plescăitul.
Rămăşiţele uscate şi cafenii ale unui ornament cu motive florale atârnau deasupra uşilor de la intrare. Pe hol, căsuţele poştale erau îndoite, cu urme de arsură. Se simţea un iz puturos de spray contra gândacilor. Neoanele din tavan fuseseră, cine ştie de ce, acoperite cu vopsea neagră.
O doamnă corpolentă, între două vârste, purtând o rochie cu model floral, aştepta înaintea liftului. A dat cu piciorul într-un ac folosit, oftând. Acul s-a oprit într-un ungher, cu o mărgică de sânge în vârf. I-am răspuns la înclinarea din cap şi a zâmbet. Dinţii ei albi. Şiragul de perle false săltându-i la gât.
- Plăcută vreme, i-am zis, cu toate că ştiam amândouă exact ce fel de vreme era.
Liftul s-a ridicat. Cai intrând în râu. Uitaţi cum mă înec. I-am zis la revedere la etajul cinci şi femeia a continuat să urce, cu cablurile scoţând un sunet ca de crengi uscate rupându-se.
Lângă pragul uşii, afară, se adunase ceva lume, femei de culoare în mare parte, în haine cernite care arătau ca şi cum n-ar fi fost ale lor, de parcă le-ar fi închiriat cu ziua. Machiajul era amănuntul care le trăda, gros, ţipător, una chiar cu sclipici argintiu pe la ochii arătând obosiţi, consumaţi. Poliţaii ziseseră ceva despre târfe: mi-a trecut prin cap fulgerător că fata fusese, poate,

prostituată. Am încercat un moment de uşurare, de recunoştinţă, după care mi-am dat seama şi m-am oprit încremenită, simţind că se prăbuşesc pereţii pe mine. Atât de josnică eram?

Ce făceam era de neiertat, o ştiam prea bine. îmi simţeam pieptul înfiorat sub bluză, dar femeile mi-au făcut loc să trec prin cortina lor de mâhnire.

Uşa era deschisă. înăuntru, o tânără spăla podeaua. Avea o faţă ca desprinsă dintr-un mozaic spaniol. Ochii îi erau întunecaţi cu dâre de rimei. La gât purta un lănţişor simplu de argint. Nu era, se vedea clar, prostituată. Am simţit îndată că nu sunt îmbrăcată potrivit cu ocazia, că mă vâr în tăcerea ei. în spate, un duplicat al bărbatului din fotografia de pe permis, doar că mai solid, mai fălcos, cu peri mai puţini în barbă. Vederea lui mi-a tăiat suflarea. Era îmbrăcat cu cămaşă albă, cravată neagră şi sacou. Faţa îi era lată şi un pic înroşită, ochii, umflaţi de mâhnire. Am bâiguit că eram de la spital şi că venisem să las nişte lucruri care aparţinuseră unui anume domn Corrigan.

- Ciaran Corrigan, a zis bărbatul păşind spre mine şi întinzându-mi mâna.

Mi s-a părut, la o primă vedere, genul de bărbat care ar fi fost cât se poate de mulţumit să stea în pat şi să rezolve cuvinte încrucişate. A luat cutia, s-a uitat înăuntru, a căutat prin ea. A ajuns la breloc şi l-a privit lung, apoi l-a băgat în buzunar.

- Mulţam, a zis. Am uitat să luăm şi lucrurile astea.

Avea un pic de accent, nu foarte pronunţat, însă o postură corporală cum mai văzusem şi la alţi irlandezi, gheboşat în el însuşi şi totuşi extrem de alert. Femeia cu chip spaniol a luat cămaşa şi a dus-o în bucătărie. S-

a oprit lângă chiuvetă şi a adulmecat lacom bucata de pânză. Urmele negre de sânge erau încă vizibile. M-a căutat cu privirea, apoi şi-a coborât ochii spre podea. Pieptul mic i s-a cutremurat. A dat brusc drumul la apă, a vârât pânza sub jet şi a început să o frece, de parcă John A. Corrigan ar fi putut apărea deodată, dornic s-o poarte iar. Era evident că nu eram nici dorită şi nici nu era nevoie de mine, însă ceva mă ţintuia pe loc.

- Avem o slujbă funerară în patruzeci şi cinci de minute, mi-a spus tipul. Mă scuzaţi.

în apartamentul de deasupra s-a auzit cum e trasă apa la toaletă.

- A fost şi o fată, una tânără, am zis.

- Da, e înmormântarea ei. Mama ei o să iasă din închisoare pentru asta. Aşa am auzit. îi dau drumul o oră sau două. Slujba fratelui meu e mâine. Incinerare. Au fost nişte încurcături. Nu aveţi de ce vă face griji.

- înţeleg.

- Dacă-mi permiteţi...

- Sigur.

Un preot scund şi îndesat şi-a făcut intrarea în apartament, prezentându-se drept părintele Marek. Irlandezul i-a strâns mâna. S-a uitat la mine întrebând parcă ce mai căutam acolo. M-am îndreptat spre uşă, dar în prag m-am oprit şi m-am răsucit pe călcâie. Părea că încuietorile de la uşă fuseseră sparte de mai multe ori.

Femeia spaniolă era încă în bucătărie, unde agăţase cămaşa udă pe umeraş, deasupra chiuvetei. A rămas

acolo cu capul plecat, de parcă ar fi încercat să- şi amintească. Şi-a lipit iarăşi faţa de cămaşă.
M-am întors spre irlandez, bâlbâindu-mă.
- Nu vă supăraţi... aş putea să particip la înmormântarea fetei?
A ridicat din umeri şi s-a uitat la preot, care a desenat iute o hartă pe un petic de hârtie, parcă bucuros că are ceva de făcut. M-a luat de cot şi am ieşit împreună pe coridor.
- Aveţi ceva influenţă? a vrut să ştie preotul.
- Influenţă?
- Păi... fratele lui a insistat să fie incinerat înainte să se întoarcă în Irlanda. Mâine. Şi mă întrebam dacă n-aţi putea să-l convingeţi să renunţe.
- De ce?
- E împotriva credinţei noastre, a zis.
Undeva pe coridor, o femeie începuse să se jeluiască. S-a oprit însă când irlandezul a ieşit pe uşă. îşi strânsese temeinic cravata pe gâtlej, iar sacoul îi era bine tras pe umeri. îl urma femeia spaniolă, care emana o mândrie plină de demnitate. Pe coridor s-a lăsat tăcerea. A apăsat pe butonul liftului şi s-a uitat la mine.
- îmi pare rău, i-am zis preotului. N-am pic de influenţă.
M-am dezbărat de el şi m-am grăbit spre ascensor, care tocmai se închidea. Irlandezul a băgat mâna în spaţiul dintre uşi şi le-a ţinut pentru mine, apoi am pornit. Femeia spaniolă mi-a zâmbit reţinut şi a zis că-i părea rău, nu putea merge la înmormântarea fetei, trebuia să se ducă acasă, să aibă grijă de copiii ei, dar era bucuroasă că avea cine să-l însoţească pe Ciaran.
M-am oferit, fără să stau pe gânduri, să-l duc cu maşina, dar a zis nu, i se ceruse să facă parte din cortegiul funerar, nu ştia de ce.

Şi-a frânt neliniştit mâinile, păşind în lumina soarelui.
- Nici n-am cunoscut-o pe fată, a zis.
- Cum o chema?
- Nu ştiu. Maică-sa e Tillie. O spusese cu o intonaţie coborâtoare, finală, însă a adăugat îndată: Cred că-i zicea Jazzlyn, sau aşa ceva.
Am parcat lângă cimitirul St. Raymond's din Throg Neck, destul de departe cât să nu vadă nimeni maşina. Dinspre drumul expres se auzea un zumzet surd, însă cu cât mă apropiam, cu atât simţeam aerul umplându-se de mirosul ierbii abia tăiate. Se ridica, abia simţit, şi un iz dinspre estuarul Long Island.
Copacii erau înalţi, lăsau să treacă suliţe de lumină printre ei. Greu de crezut că era tot Bronx şi acolo, deşi am văzut şi graffiti mâzgălite pe câteva mausolee şi am observat că nişte pietre de căpătâi de lângă poartă fuseseră vandalizate. Erau mai multe înmormântări în desfăşurare, mare parte dintre ele în cimitirul nou, însă era destul de uşor să-ţi dai seama care grup era al fetei. Duceau sicriul spre cimitirul vechi, pe drumul mărginit de copaci. Copiii erau îmbrăcaţi în alb imaculat, însă ţinutele femeilor arătau de parcă ar fi fost încropite la nimereală, fuste prea scurte, tocuri prea înalte, decolteuri acoperite cu eşarfe înfăşurate pe gât. Ziceai că vin de la o bizară lichidare de stoc: haine colorate şi costisitoare ascunse sub fâşii şi petice de întuneric. Irlandezul, printre ele, arăta palid de-a binelea, nespus de alb.
Un bărbat într-un costum ţipător, având pe cap o pălărie cu pană vineţie, se ţinea pe urma procesiunii. Părea luat de la droguri şi răuvoitor. Purta pe sub sacou o bluză

strâmtă pe gât şi un lanţ de aur de care atârna o lingură.
Un băiat nu mai mare de opt ani cânta la saxofon, minunat, ca un bizar copil- toboşar din vremea Războiului Civil. Muzica se răspândea în salve sincopate peste cimitir.
M-am aţinut mai în spate, pe lângă drum, pe un petic de iarbă rămasă netunsă, însă, după ce-a început slujba, fratele lui John A. Corrigan mi-a prins privirea şi mi-a făcut semn să vin mai aproape. Nu erau, cu totul, mai mult de douăzeci de persoane adunate în jurul gropii, dar câteva femei tinere plângeau cu sughiţuri.
- Ciaran, a zis iarăşi, întinzând mâna, de parcă aş fi uitat.
Mi-a zâmbit cu buzele strânse, jenat. Eram singurii albi de acolo. îmi venea să întind braţul, să-i îndrept cravata, să-i aşez părul ciufulit, să-l dichisesc.
O femeie - nu putea fi decât mama fetei moarte - suspina între doi bărbaţi în costume. O altă femeie, mai tânără, a făcut un pas spre ea. Şi-a scos de după gât un şal frumos, negru, şi l-a întins peste umerii mamei.
- Mersi, Ange.
Predicatorul - un negru elegant, subţiratic - a tuşit, făcând mulţimea să amuţească. A început un discurs despre spiritul care triumfă în căderea cărnii, despre cum să învăţăm a recunoaşte absenţa trupului şi cum să slăvim prezenţa a ceea ce rămâne în urma sa. Jazzlyn avusese o viaţă grea, a zis. Moartea nu putea justifica ori explica asta. Un mormânt nu nivelează suferinţele de pe parcursul vieţilor noastre. Poate că nu era locul ori timpul, a zis, dar intenţiona oricum să vorbească despre dreptate. Dreptate, a repetat. Doar nevinovăţia

şi adevărul vor triumfa la sfârşit. Casa dreptăţii a fost vandalizată. Fete fragede precum Jazzlyn, a spus predicatorul, erau forţate să facă lucruri înfiorătoare. Pe măsură ce creşteau, lumea cerea de la ele lucruri oribile. Era o lume ticăloasă. O silise să se ticăloşească. Nu ea o ceruse. Lumea îi făcuse asta. Se afla sub jugul robiei. Sclavia poate că s-a dus, a zis, şi totuşi se face încă simţită. Lupta se poate duce doar cu dreptate, milostenie şi bunătate. Nu e un legământ uşor de ţinut, nici vorbă. Bunătatea e mai dificilă decât răutatea. Oamenii răi ştiu asta mai mult decât cei buni. De asta se şi fac răi. De asta se lipeşte de ei răutatea. Răul e pentru cei care nu se pot ridica până la adevăr. E o mască pentru prostie şi lipsa iubirii. Chiar dacă lumea râde în nasul bunătăţii, socotind-o un concept sentimental ori nostalgic, nu contează - fiindcă nu e nici pe departe aşa, a zis, şi trebuie să ne luptăm pentru ea.

- Dreptate, a rostit mama lui Jazzlyn.

Predicatorul a dat din cap a încuviinţare, apoi a ridicat privirea spre copacii înalţi. Jazzlyn crescuse în Cleveland şi în New York, a zis, zărise acele coline depărtate ale bunătăţii şi ştiuse că într-o zi avea să ajungă acolo. Călătoria fusese, de la bun început, grea. Văzuse prea multe rele pe drum, a spus reverendul. Avusese câţiva prieteni şi confidenţi, precum John A. Corrigan, care pierise odată cu ea, însă, cel mai adesea, lumea o judecase, o condamnase şi profitase de sufletul ei bun. Dar viaţa trebuie să treacă prin încercări ca să capete o câtime de frumuseţe, a zis, şi ea se îndrepta acum spre un loc unde nu existau guverne care s-o înlănţuie, s-o ia în sclavie, nici depravaţi care să-i ceară

lucruri greşite şi nici vreunul dintre ai săi care să-i scoată carnea la mezat. S-a îndreptat de umeri şi a proclamat:

- Să se ştie că nu a fost ruşinată.

Un val de înclinări din bărbie a cuprins adunarea.

- Ruşine celor care au vrut s-o ruşineze.

- Da, a venit răspunsul.

- Să fie de învăţătură pentru noi toţi, a zis predicatorul. într-o zi veţi păşi în beznă şi adevărul se va ivi strălucind prin negură, iar în urmă va fi o viaţă pe care nu veţi mai dori să puneţi niciodată ochii.

-Da.

- Viaţa cea rea. Viaţa cea ticăloasă. înaintea voastră se va întinde bunătatea. Veţi urma calea şi va fi bine. Nu uşor, ci bine. Plină de spaime şi încercări poate, dar ferestrele se vor deschide spre cer, inimile vă vor fi purificate şi veţi prinde aripi.

Am avut o oribilă şi bruscă viziune cu Jazzlyn zburând prin parbriz. Buzele reverendului se mişcau mai departe, însă, timp de o clipă, n-am mai auzit ce spunea. Se uita ţintă într-un loc din mulţime, drept la bărbatul cu pălărie vineţie din spatele meu. M-am uitat peste umăr. Omul îşi murseca înfuriat buza de sus, corpul părea să i se retragă în sine, încordându-se, gata parcă să atace. Pălăria îl umbrea, dar mi s-a părut că are un ochi de sticlă.

- Şerpii vor pieri cu şerpii, a zis predicatorul.

- Amin, s-a auzit o voce femeiască.

- O să dispară de pe pământ.

- Da, aşa-i.
- Plecaţi să fie dintre noi!

Bărbatul cu pălărie nu s-a mişcat. Nu s-a mişcat nimeni.

- Hai odată! a răcnit mama lui Jazzlyn, contorsionându-se.

Părea să fie legată, dar se smucea şi se zbătea să scape de legătură. Unul dintre bărbaţii în costum a atins-o pe braţ. Umerii femeii se legănau dintr-o parte într-alta, vocea îi era răguşită de furie.

- Marş dracului de-aci!

M-am întrebat, pe parcursul unui moment oribil, dacă la mine striga, însă privea fix, dincolo de mine, la bărbatul cu pană la pălărie. Acum se înălţa un cor de strigăte. Predicatorul a ridicat braţele, a făcut apel la calm. Abia atunci mi-am dat seama că mama lui Jazzlyn ţinuse în tot acest timp braţele la spate, prinse în cătuşe. Cei doi tipi negri la costum de lângă ea erau poliţai.

- Şterge-o în mă-ta de-aci, Colivie, a zis.

Bărbatul cu pălărie a zăbovit o clipă, a întins gâtul în faţă, a zâmbit larg, arătându-şi toţi dinţii. Şi-a atins borul pălăriei, l-a tras pe-o sprânceană, s-a răsucit pe călcâie şi a plecat. Dinspre îndoliaţi s-au auzit câteva strigăte aprobatoare. L-au urmărit pe codoş cum dispare pe drum. Tipul şi-a mai săltat o dată pălăria, a fluturat-o în aer, ca un om care nu-şi lua cu adevărat rămas- bun.

- Şerpii s-au dus, a zis predicatorul. Şi duşi să rămână.

Ciaran mi-a sprijinit braţul. Mă simţeam înfrigurată şi murdară: ca şi cum aş fi îmbrăcat o bluză la mâna a

patra. N-aveam nici un drept să mă aflu acolo. Le încălcăm teritoriul. însă în slujba funerară era ceva pur şi adevărat: în urmă va fi o viaţă pe care nu veţi mai dori să puneţi niciodată ochii.

Vaietul se oprise. Mama lui Jazzlyn a spus:

- Luaţi dă pă mine drăciile astea. Amândoi poliţaii se

uitau drept în faţă.
- Am zis să luaţi dă pă mine drăciile astea!
într-un târziu, unul dintre ei a trecut în spate şi i-a descuiat cătuşele.
- Slavă Domnului.
S-a dezbărat din prinsoare şi a dat ocol mormântului deschis, îndreptându-se către Ciaran. Eşarfa i-a alunecat, dezvăluindu-i adâncimea decolteului. Ciaran, jenat, s-a făcut roşu la faţă.
- Am o mică istorie de spus, a zis femeia.
Şi-a dres vocea, în vreme ce prin mulţime se ridica un val de oftaturi.
- Jazzlyn a mea avea zece ani. Şi văzuse ea o poză cu un castel, în nu ştiu ce revistă. S-a dus, a tăiat poza şi-a lipit-o cu scotch pe perete, deasupra patului. Nu era mare chestie, nici nu mi-am bătut prea tare capul cu asta. Dar când l-a cunoscut pe Corrigan...
A arătat cu degetul spre Ciaran, care şi-a pironit în pământ privirea.
- ... şi într-o zi el a venit să ne aducă nişte cafea la fete, iar Jazz i-a povestit despre asta, despre castel - poate se plictisea, voia să zică şi ea ceva, n-am habar. Dar îl ştiţi pă Corrigan - băieţaşu' era în stare să stea şi să asculte orice. Se pricepea la ciulit urechea. Şi, normal, Corrie a

început să se ambaleze cu treaba asta. A zis că el ştie castele exact ca ăla pă unde-a crescut. Şi-a zis că o s-o ducă la un castel exact ca ăla, într-o zi. I-a promis, s-a jurat. Zi după zi venea şi aducea cafea şi-i spunea fetiţii mele că pregăteşte castelu', doar stai un pic şi-o să vezi. Odată îi spunea că e gata şanţu' de apărare dimprejur. în ziua următoare, că lucrează la lanţurile de coborât podu'. După aia, că lucrează la turnuleţe. Că a avansat cu pregătitu' banchetului. Că or să bea mied - e ca un fel de vin - şi-o să fie o grămadă de mâncare bună, harpe cântând şi multă dănţuială.

- Da, a întărit o femeie cu machiaj sclipicios.
- Zi de zi avea câte ceva nou de zis despre castelu' ăla. Era un joculeţ de-al lor, şi lui Jazzlyn tare-i plăcea să-l joace, pă cuvânt.

L-a apucat pe Ciaran de braţ.

- Asta-i, a zis. Atâta am dă zis. Atâta tot, futu-i, scuze c-am zis-o.

Un cor de Amin-uri s-a răsfrânt peste îndoliaţi, apoi mama fetei s-a întors spre una dintre femeile celelalte şi-a comentat ceva, a zis nişte vorbe ciudate şi întretăiate despre mersul la baie într-un castel. O undă de râs hohotit a cuprins o parte din adunare, apoi s-a întâmplat ceva neaşteptat - a început să recite dintr-un poet al cărui nume nu l-am reţinut, un vers despre uşi deschise şi o singură rază de soare care izbeşte drept în mijlocul podelei. Accentul ei de Bronx a smotocit poemul până ce a părut să-i cadă la picioare. L-a privit cu tristeţe, aşa prăbuşit, dar a zis după aceea că la Corrigan era plin de uşi deschise, că el şi Jazzlyn o să se distreze pe cinste pe oriunde ar umbla acum; orice uşă avea să fie deschisă, mai ales cea de la castel.

S-a lăsat apoi pe umărul lui Ciaran şi a început să se vaiete:

- Am fost o mamă rea, tare rea mamă am fost, lua-m-ar toţi dracii.

- Nu, nu, eşti în regulă.

- Nici măcar n-a existat castelu' ăla vreodată.

- Există cu siguranţă un castel, a spus el.

- Nu-s idioată, s-a burzuluit ea. N-ai de ce să te porţi cu mine ca c-un copil.

- Nu-i nimic, lasă.

- Am lăsat-o să-şi bage în venă.

- Nu trebuie să fii aşa de dură cu tine...

- în braţele mele îşi băga în venă.

Şi-a întors faţa spre cer, apoi a înhăţat piepţii celei mai apropiate haine.

- Unde-s copilaşii mei?

- E în rai acuma, nu te teme.

- Copilaşii, a zis. Copiii copilei mele.

- Sunt bine-mersi, Till, i-a răspuns o femeie de pe buza mormântului.

- Li se poartă de grijă.

- Or să vină să te vază, T.

- Promiţi? La cine-s acuma? Unde-s?

- Jur pe bunul Dumnezeu, a zis o femeie.

- Ai face bine să promiţi, Angie.

- Promit. Gata, T., uite, ţi-am promis.

S-a sprijinit de Ciaran şi, întorcând spre el faţa, l-a privit în ochi şi a zis:

- Mai ţii minte ce-am făcut noi doi? Mă ţii minte?

Ciaran arăta de parcă i s-ar fi înmânat un baton de dinamită. Nu ştia dacă să-l ţină, să-l mângâie ori să-l azvârle cât mai departe de el cu putinţă. Mi-a aruncat o privire în treacăt, s-a uitat şi la predicator, apoi s-a întors spre ea, a cuprins-o în braţe, a strâns-o la piept murmurând:

- Şi mie mi-e dor de Corrie.

Femeile celelalte s-au apropiat şi l-au îmbrăţişat cu rândul. îl îmbrăţişau, mi s-a părut, de parcă ar fi fost întruchiparea fratelui său. S-a uitat la mine, a ridicat

din sprâncene, dar în toate astea era ceva bun şi cuviincios - una după alta veneau.

A băgat mâna în buzunar şi a scos brelocul cu pozele copiilor, i l-a întins mamei lui Jazzlyn. S-a uitat lung la el, a zâmbit, apoi şi-a tras fără veste braţul şi l-a plesnit peste faţă pe Ciaran. Părea să fie recunoscător pentru scatoalcă. Unul dintre poliţai a schiţat un rânjet. Ciaran a lăsat bărbia în piept, a strâns din buze, a păşit înapoi spre mine.

Habar n-aveam în ce soi de complicaţii mă vârâsem. Predicatorul a tuşit, a cerut să se facă linişte şi a zis câteva cuvinte de final. A trecut prin formalităţile rugăciunii şi prin vechiul verset biblic, cel cu Ţărână eşti şi în ţărână te vei întoarce, însă a zis apoi că el, unul, credea cu tărie că ţărâna s-ar putea face iarăşi trup, că e un miracol nu doar al Cerurilor, ci miracolul lumii noastre că lucrurile pot fi reconstituite şi cele moarte să învie, mai ales în inimile noastre, şi aşa voia să sfârşească, se făcuse vremea ca Jazzlyn să fie dusă la odihnă, fiindcă asta voia să o ştie că face, se odihneşte.

După ce s-a terminat serviciul funerar, poliţaii au strâns iarăşi cătuşele peste încheieturile lui Tillie. I-a scăpat o ultimă tânguire. Poliţaii au condus-o de acolo. A izbucnit în suspine mute.

L-am însoţit pe Ciaran afară din cimitir. S-a dezbrăcat de sacou şi l-a trecut peste umăr, nu din nonşalanţă, ci din cauza arşiţei. Am înaintat pe poteca ce ducea la porţile din Lafayette Avenue. Ciaran mergea cu un sfert de pas în faţă. Oamenii pot să arate diferit de la o oră la alta, în funcţie de unghiul din care cade lumina. Era mai în vârstă ca mine, trecut binişor de treizeci de ani, dar a arătat mai tânăr o secundă şi am simţit impulsul să-l

protejez, paşii lui moi, falca aceea puţin îngroşată, grăsimea încolăcită în dreptul taliei lui. S-a oprit să se uite la o veveriţă cocoţată pe o piatră de căpătâi impunătoare. Unul dintre acele momente în care totul e dezechilibrat, presupun, şi simpla privire la un detaliu, la oricare, pare să capete noimă. Veveriţa a zbughit-o într-un copac, sunetul ghearelor, pe scoarţă, ca apa într-o cadă.

- De ce era în cătuşe?

- A luat opt luni, cred. O condamnare pentru tâlhărie,

pe lângă prostituţie.

- I-au dat deci drumul doar pentru înmormântare?

- Da, din ce am înţeles.

Nu mai era nimic de spus. Predicatorul spusese tot. Am ieşit pe porţi şi am apucat-o în aceeaşi direcţie, spre drumul expres; s-a oprit însă şi a dat să-mi strângă mâna.

- Te duc cu maşina acasă, am zis.

- Acasă? a făcut, pufnind pe jumătate în râs. Maşina ta

ştie să înoate?

- Pardon?

- A, nimic, a zis clătinând din cap.

Am coborât pe Quincy, unde îmi parcasem automobilul. A ştiut, cred, în minutul în care a pus ochii pe Pontiac.

Era parcat cu botul spre noi. O roată trecută peste bordură. Farul spart se vedea bine, ca şi apărătoarea laterală lovită. S-a oprit un moment în mijlocul drumului şi a dat din cap uşor, ca şi cum pricepea acum tot. Chipul i s-a prăbuşit în el însuşi, un castel de nisip dintr-un film dat pe repede înainte. M-am trezit că tremur când am urcat la volan şi m-am aplecat să-i deschid portiera din cealaltă parte.

- Asta-i maşina, aşa-i?

Am stat vreme lungă, trecându-mi degetele peste

bordul prăfuit de polen.

- A fost un accident, am zis.

- Asta-i maşina, a repetat.

- N-am vrut. Noi nu am vrut să se întâmple aşa. -Noi? Vorbeam exact ca Blaine, ştiam bine. Nu făceam decât să ţin vinovăţia la distanţă. Să dau la spate eroarea, drogurile, nechibzuinţa. Mă simţeam cumplit de neghioabă şi inadecvată. Era de parcă aş fi ars din temelii oraşul şi căutam acum printre ruine bucăţi din ce fusese cândva, fără să găsesc altceva decât chibritul de la care pornise totul. Mă ţineam cu ghearele şi cu dinţii de orice justificare posibilă. Şi totuşi mai era în mine o parte care gândea că fusesem poate onestă, sau cât de onestă era posibil după ce fugisem aşa de la locul faptei, după ce fugisem aşa de adevăr. Blaine spusese că lucrurile, ce să- i faci, se întâmplă. Era o logică

jalnică, dar în esenţă adevărată. Lucrurile se întâmplă. Nu voiserăm noi să se întâmple aşa. Se ridicaseră din ţărâna hazardului.
Am continuat să şterg bordul şi să-mi curăţ apoi palma de praf şi polen pe cracul blugilor. Mintea caută mereu alt loc, mai simplu, mai puţin apăsător, îmi venea să pornesc maşina şi să conduc până la cel mai apropiat râu. Ce-ar fi putut ajunge o simplă atingere a frânelor ori o ocolire abia sesizabilă devenise incomprehensibil. Voiam să mă înalţ în aer. Voiam să fiu unul dintre acele animale care au nevoie să zboare ca să se poată hrăni.

- Nu lucrezi la spital, presupun. -Nu.

- O conduceai tu? Maşina?

- Făceam ce?

- O conduceai tu ori nu?

- Cred că da, eu.

Din câte minciuni am spus în viaţa mea, asta era singura care avea sens. S-a auzit între noi ceva, un pârâit slab: maşini precum corpurile, ciocnindu-se. Ciaran s-a aşezat pe banchetă, s-a uitat drept înainte prin parbriz. Dinspre el venea un soi de zumzet, mai aproape de râs decât de orice altceva. A coborât şi a ridicat geamul, şi-a trecut degetele peste muchie, a bătut cu încheieturile degetelor darabana în sticlă de parcă şi-ar fi întocmit un plan de evadare.
- O să zic un singur lucru, a spus.

Simţeam că, de jur împrejur, geamul era ciocănit: avea curând să se facă cioburi şi să se năruie.
- Un lucru, atâta tot.
- Te rog, am zis.
- Ar fi trebuit să opreşti.
A izbit în bord cu podul palmei. Voiam să mă înjure, să mă blesteme cu foc pentru încercarea de a-mi linişti conştiinţa, pentru că minţisem, pentru că-mi dădusem voie să scap basma curată, pentru că apărusem la apartamentul fratelui său. O altă parte din mine, mai în adânc, voia ca el să mă lovească, să mă pocnească fără milă, să-mi dea sângele, să mă rănească, să mă facă zob.
- Aşa, a zis. Gata, am luat-o din loc.
Avea mâna pe mânerul portierei. A împins-o cu umărul şi a ieşit pe jumătate, apoi a închis-o iar şi s-a lăsat cu spinarea pe banchetă, epuizat.
- Ar fi trebuit să opreşti naibii. De ce n-ai oprit?
O altă maşină a tras în spaţiul liber din faţa noastră, încercând o parcare paralelă. Un Oldsmobile albastru cu aripioare de argint. Am stat în linişte privind cum încearcă să-şi facă loc în spaţiul dintre noi şi maşina din faţă. Locul abia dacă era suficient să încapă. încerca să intre într-o dungă, se retrăgea, încerca iar. Ne-am uitat ca şi cum ne-am fi aflat în faţa celui mai important lucru din lume. Nici unul nu mişca un deget. Şoferul şi-a aplecat pe-un umăr capul şi a rotit volanul. Chiar înainte să se oprească de tot, a dat înapoi un pic şi mi-a atins uşor bara din faţă. Am auzit un clinchet: ultimele fărâme de sticlă rămase din farul spart. Şoferul a ţâşnit afară, cu braţele înălţate în semn de recunoaştere spăsită, dar i-am făcut semn că nu-i nimic, nu contează.

Era o făptură cu faţă de bufniţă, cu ochelari, şi surprinderea îi făcea chipul aproape caraghios. A pornit grăbit pe drum, luând distanţă, uitându-se peste umăr de parcă ar fi vrut să se asigure că nu-i urmărit.

- Nu ştiu, am zis. Pur şi simplu nu ştiu. Nu-i nici o explicaţie. Mi-a fost frică, îmi pare rău. Nu ştiu ce să mai zic.

- Ce rahat, a rostit el.

Şi-a aprins o ţigară, a coborât de-un deget geamul şi a suflat oblic fumul, apoi şi-a pironit privirea în gol.

- Ştii ce, a zis într-un târziu, trebuie să ies de aici. Lasă-mă undeva.

- Unde?

- Nu ştiu. Vrei să mergem la o cafea? Să bem ceva?

Eram amândoi uluiţi peste poate de energia care circula între noi. Fusesem de faţă la moartea fratelui său. Dădusem de pământ cu viaţa aceea. N-am scos o vorbă, am încuviinţat doar, înclinând capul, şi am apucat schimbătorul de viteze, am pornit, am ieşit pe şoseaua pustie. Un pahar, la un bar liniştit, nu era cea mai rea soartă din lume.

Mai târziu, în noaptea aceea, când am ajuns acasă - dacă-i mai puteam spune aşa - m-am dus să înot. Apa era mâloasă şi plină cu plante ciudate. Lujeri şi frunze stranii. Stelele arătau ca nişte capete de cuie, spuzite pe cer - trage câteva afară, şi întunericul se va prăvăli. Blaine terminase câteva lucrări şi le aşezase pe lângă lac, prin pădure şi malul apei. îl încolţea o îndoială acum, de parcă ar fi ştiut că-i o idee proastă, dar tot voia să experimenteze cu ea. Nu există nici un lucru atât de absurd încât să nu găseşti măcar o persoană care să ţi-l cumpere. Am zăbovit în apă, sperând să

plece, să se ducă la culcare, însă a rămas pe ponton pe-o pătură. Când am ieşit din apă, m-a înfăşurat în ea, iar el mi-a pus un braţ pe după umăr şi m-a condus înapoi la cabană. Ultimul lucru de care aveam chef era o lampă cu kerosen. îmi trebuiau întrerupătoare şi electricitate. Blaine a încercat să mă călăuzească spre pat, dar i-am zis de la obraz că nu, nu sunt interesată.
- Tu bagă-te la somn, i-am zis.
M-am aşezat la masa din bucătărie şi am început o schiţă. Trecuse ceva de când lucrasem cu cărbune. Lucrurile se înfiripau încet, încet pe coală. Mi-am amintit că, atunci când ne căsătoriserăm, Blaine ridicase paharul înaintea oaspeţilor noştri şi rostise, cu un ditai zâmbetul: „Până ce viaţa ne va despărţi”. Stilul lui de glumă. Suntem căsătoriţi, îmi spusesem atunci, şi vom fi împreună până la ultima suflare.
însă, în timp ce schiţam, mi-am dat seama deodată că nu voiam decât să ies, să caut un altceva mai proaspăt. Cu Ciaran, mai devreme, nu se întâmplase cine ştie ce, ori nu păruse, cel puţin iniţial, să se întâmple. Restul zilei păruse destul de banal. Plecaserăm din cimitir, trecuserăm prin Bronx şi pe podul către Third Avenue, evitând autostrada FDR.
Vremea era caldă, cerul, albastru intens. Am ţinut geamurile coborâte. Părul îi foşnea în vânt. în Harlem m-a rugat să încetinesc, uimit de bisericile care-şi găsiseră locul în vechi spaţii comerciale.
- Arată ca nişte prăvălii.
Ne-am oprit şi am ascultat repetiţia unui cor, în biserica baptistă de pe 123st Street. Vocile erau înalte şi angelice, cântau despre văile cele pline de strălucire ale Domnului. Ciaran bătea absent darabana în bord cu

buricele degetelor. Era de parcă muzica îl pătrunsese şi sălta acum în el. A zis ceva despre frate-său şi el, despre cum nu se pricepeau la dansat nici unul, deloc, însă când erau mici mama lor le cântase la pian. Odată, el şi cu frate-său împinseseră pianina cu rotile pe stradă, pe lângă faleză, dar nu-şi amintea acum, să-l pici cu ceară, de ce o făcuseră. Asta, a spus, e chestia caraghioasă cu amintirea. îţi vine în cele mai neaşteptate momente. Nu se mai gândise la asta de mult. împinseseră pianina pe plajă, în bătaia soarelui. Singura dată în viaţă când ţinea minte că fusese confundat cu fratele lui. Mama lor le încurcase numele şi-l strigase, pe el, John - „Aici, John, vino aici, dragule” - şi, chiar fiind fratele mai mare, avusese un moment în care se văzuse pe sine ancorat temeinic în copilărie, şi poate că era încă acolo, acum, azi şi pentru totdeauna, cu fratele mort de negăsit.

A suduit şi a dat cu şutul în maşină. „Să mergem după băutura aia”.

La pasarela din Park Avenue am văzut un puşti atârnat de hamuri şi frânghii, dând podul cu vopsea din spray. M-am gândit la picturile lui Blaine. Erau şi ele un fel de graffiti, nimic mai mult.

Am trecut prin Upper East Side şi pe Lexington Avenue şi-am găsit un local mic şi soios în zona Sixty-fourth Street. Un ospătar tânăr, cu un uriaş şorţ alb, abia dacă ne-a onorat cu privirea când am intrat. Am clipit derutaţi în lumina chioară a reclamelor la bere. Tonomat nu era. Pe podea, numai coji de arahide. Bărbaţi puţini, cu şi mai puţini dinţi în gură, stăteau la tejghea şi ascultau la radio un meci de baseball. Oglinzile erau cafenii şi pistruiate de vreme. Trăsnea a

ulei de prăjit rânced. Pe perete, un poster înrămat anunţa:

CE-I FRUMOS E FRUMOS CU BANUL JOS.

Ne-am strecurat la o masă, ne-am lipit spinările de banchetele de piele roşie şi am comandat două Bloody Mary. îmi simţeam bluza leoarcă de sudoare la spate. între noi, o lumânare licărea mărunt şi şovăitor. Pelicule de murdărie pluteau în ceara lichidă. Ciaran a făcut bucăţi-bucăţele şerveţelul de hârtie şi mi-a spus totul despre fratele lui. Voia să-l aducă acasă în următoarea zi, după incinerare, şi să-i răspândească cenuşa în apa din Golful Dublin. Nu i se părea deloc nostalgic. Doar lucrul corect de făcut. Să-l aducă acasă. Avea să se plimbe pe mal şi să aştepte sosirea fluxului, apoi să-l împrăştie în vânt pe Corrigan. Nu era nicicum împotriva credinţei lui. Corrigan nu adusese niciodată vorba despre vreun rit funerar, iar Ciaran era sigur că ar fi preferat să se împartă în multe şi mărunte.

îi plăcuse la fratele lui, a zis, cum îi făcea pe oameni să devină ce n-ar fi crezut în ruptul capului c-o să devină. Le declanşa ceva în inimi. Le oferea locuri noi în care să se ducă. O făcea chiar şi mort. Fratele lui crezuse că spaţiul pentru Dumnezeu era una dintre ultimele mari frontiere: bărbaţi şi femei puteau face ei ce făceau, însă misterul cel adevărat avea să se afle întotdeauna într-un alt dincolo. Intenţiona să arunce în vânt cenuşa şi s-o lasă să se aşeze unde poftea.

- Şi după aceea?
- Nu ştiu. Poate să călătoresc. Ori să stau în Dublin. Poate să mă întorc aici şi să fac o încercare.

Nu-i plăcuse prea mult când venise - forfota, gunoaiele -, dar începea să se simtă ataşat de locuri, nu era dracul

chiar atât de negru. Venitul în metropolă fusese ca intratul într-un tunel, a zis, şi descoperitul, cu uimire, că lumina de la capăt nu contează; uneori, de fapt, tocmai tunelul face lumina tolerabilă.

- într-un loc ca ăsta, nu se ştie niciodată. Pur şi simplu nu se ştie.
- O să te întorci, deci? Cândva?
- Poate. Corrigan n-a crezut niciodată că o să rămână prea mult pe-aici. Apoi a cunoscut pe cineva. Cred că avea de gând să rămână aici pentru totdeauna.

- Era îndrăgostit? -Mda.

- Dar de ce-i spui Corrigan?

- Aşa s-a nimerit.

- Niciodată John?

- John era prea banal pentru el.

A lăsat să cadă sub masă, în zbor legănat, fâşiile de şerveţel şi a zis ceva ciudat despre cum sunt bune cuvintele să spună ce sunt lucrurile, dar câteodată nu funcţionează pentru ce nu sunt lucrurile. Şi-a ferit privirea. Neonul din geam a început să strălucească, fiindcă afară lumina scăpăta.

Şi-a trecut palma peste a mea. Carne omenească, supusă poftei şi greşelii.

Am rămas încă o oră. Mare parte din timp în tăcere. Nu reuşeam să găsesc cuvintele limbii obişnuite. M-am ridicat apoi, simţindu-mi fluierele picioarelor secate de măduvă, cu piele ca de găină pe braţele dezgolite.

- Nu eu am condus, am zis.

Ciaran şi-a pliat corpul pe toată lăţimea mesei, m-a

sărutat.

- Mi-am dat seama.

A arătat spre verigheta de pe degetul meu.

- Cum e el?

A zâmbit când n-am răspuns, dar era un zâmbet cu tristeţea lumii întregi în el. S-a întors spre barman, i-a făcut semn, a mai cerut două Bloody Mary.

- Trebuie să plec.
- Atunci le beau eu pe amândouă, a zis.

Una pentru fratele lui, mi-am spus.

- Aşa să faci.

- Aşa fac.

Afară, în parbrizul Pontiacului am găsit două tichete - o amendă pentru parcare şi una pentru farul spart. Aproape că m-a luat cu leşin. înainte să pornesc spre cabană m-am întors la vitrina barului, mi-am umbrit ochii cu palma, la geam, şi am privit înăuntru. Ciaran era la tejghea, cu braţele încrucişate şi bărbia lăsată pe încheietura pumnului, vorbind cu barmanul. A aruncat o privire în direcţia mea şi am îngheţat. M-am grăbit să mă retrag. Există pe pământul ăsta pietre înfundate în

adânc pe care nici o fractură a scoarţei nu le va scoate la iveală vreodată.
Există, cred, o teamă de iubire.

E o teamă de iubire

.Goana nebună a lumii, roată

Ce a văzut adesea pe pajişte: un cuib în care se aflau trei şoimi cu coadă roşie, pui, pe marginea unei crengi, într-o încâlceală de rămurele. Puii îşi dădeau seama de departe când li se întorcea mama. începeau să chirăie, fericire în avans. Ciocurile lor forfecau aerul şi, o clipă după aceea, ea cobora planat spre ei, cu un porumbel în ghearele unui picior. Se lăsa în jos, descindea pe margine, o aripă încă întinsă, ascunzând vederii jumătate de cuib. Sfârteca crâmpeie roşii de carne şi le lăsa să alunece în gurile deschise ale puilor. Toate acestea făcute cu acel soi de uşurinţă pentru care nu există vocabular. Balansul ghearelor şi al aripii. Traiectoria perfectă a cărnii roşii căzând în gura puilor. Momente ca acesta îl încurajau să-şi vadă de antrenament. Şase ani, în atât de multe locuri. Pajiştea nu era decât unul dintre ele. Suprafaţa ierboasă avea mai bine de şapte sute de metri, însă cablul era întins pe doar optzeci, prin mijloc, unde vântul bătea cel mai tare. Cablul era bine prins de mai multe pripoane. Uneori slăbea tensiunea, ca să se legene. îi îmbunătăţea echilibrul. Se ducea pe mijlocul firului, unde era mai dificil. încerca să sară de pe un picior pe celălalt. Avea cu el o prăjină, prea grea, menită doar să-i instruiască trupul în balans. Dacă îl vizita vreun prieten, îl convingea să lovească în cablu cu o scurtătură de lemn, făcând firul gros să se bălăngănească şi învăţând astfel cum să se legene dintr-o parte într-alta. Ba chiar îşi

convingea respectivul prieten să sară pe fir cu picioarele, să vadă dacă-l putea ori nu doborî de acolo. Momentul lui preferat era să alerge pe cablu, fără prăjină - era cea mai curgătoare mişcare a întregului corp. Ce înţelegea, chiar şi în timpul antrenamentului, era asta: nu avea cum să fie în acelaşi timp deasupra şi pe fund. Nu exista încercare. S-ar fi putut agăţa cu mâinile, ar fi putut să-şi încolăcească picioarele în jurul cablului, dar asta însemna eşec. Scornea necontenit exerciţii noi: rotire completă, mers pe vârfuri, prăbuşire falsă, roata, duble cu capul folosind o minge de fotbal, păşitul ca în lanţuri, cu gleznele lipite. Erau însă exerciţii, nu mişcări pe care le-ar fi socotit nimerite pe parcursul unei traversări.

Odată, când era furtună, se lăsase să alunece pe fir ca şi cum ar fi fost o placă de surfing. Slăbise cablurile de susţinere, făcând firul să devină mai haotic decât oricând. Valurile create de oscilaţie erau de-un metru înălţime, brutale, alandala, dintr-o parte într-alta, în sus şi în jos. Vânt şi ploaie împrejur. Prăjina atingea vârful ierbii, însă niciodată pământul. Râsese în colţii furtunii. Abia mai târziu, întorcându-se la cabană, îi venise în cap că prăjina din mână fusese un paratrăsnet, de fapt: furtuna l-ar fi putut aprinde ca pe-un chibrit - un cablu de oţel, o prăjină, o pajişte deschisă larg către zare. Cabana de lemn stătea părăsită de mai mulţi ani. O singură încăpere, trei ferestre şi-o uşă. Trebuise să deşurubeze obloanele ca să capete lumină. Vântul aducea umezeală. O ţeavă de apă ruginită atârna din acoperiş, şi odată uitase şi se împiedicase de ea. Privea acrobaţiile muştelor zvâcnind în pânzele de păianjen. Se simţea în largul lui, chiar şi cu şobolanii care forfoteau

pe sub duşumele. Decisese să iasă pe geam şi nu pe uşă: ciudat obicei, n-avea habar de unde-i venise. îşi punea prăjina pe umăr şi păşea prin iarba înaltă spre cablu.
Uneori se iveau elani din Munţii Stâncoşi care veneau să pască la extremitatea pajiştii. Ridicau capetele, cătau spre el şi dispăreau la loc în marginea pădurii. Se întrebase ce vedeau ei şi cum vedeau. Legănarea corpului său. Tija ridicată în aer. Se simţise cuprins de extaz când elanii începuseră să zăbovească. Pâlcuri de câte doi-trei, ţinându-se aproape de lizieră. Era curios dacă animalele ar fi dat să se apropie şi să se frece de parii uriaşi de lemn pe care-i înfipsese în pământ ori dacă s-ar fi apucat să-i roadă, să-i rumege, făcând cablul să se pleoştească.
Se întorsese într-o iarnă, nu ca să se antreneze, ci cu scopul de a se relaxa, de a mai trece o dată prin planuri. Stătuse în cabana de buşteni, pe o movilă care dădea spre pajişte. întinsese hârtiile cu planuri şi fotografii ale turnurilor pe masa cioplită grosolan, lângă ochiul de geam care măsura din creştet până-n tălpi pustietatea. într-o după-amiază l-a uimit un coiot care păşea prin zăpadă şi ţopăia jucăuş chiar sub firul lui. în cel mai jos punct, în vară, cablul se aflase la o înălţime de cinci metri, însă acum atât se ridicase zăpada, încât coiotul ar fi putut sări pe deasupra.
S-a apucat după un timp să vâre nişte lemne în sobă, şi atunci coiotul a dispărut fără veste, ca o nălucă. A fost sigur că visase, doar că atunci când s-a uitat cu binoclul, a zărit urme de labe în zăpadă. A ieşit în ger pe cărarea pe care şi-o săpase în omăt, doar cu bocanci,

blugi, o cămaşă de flanel şi un fular. S-a căţărat pe proptelele de pe par, a traversat întinderea firului fără prăjină, a avansat până la întâlnirea cu urmele. Albeaţa îl surescita. I se părea că e ca şi cum ai păşi pe spinarea unui cal către un lac răcoros. Zăpada reconfigura lumina, o încovoia, o colora, o făcea să salte. Era exuberant, aproape îmbătat de senzaţie. „Ar trebui să sar în omăt şi să înot. Să mă scufund în el”, se gândea. A întins un picior, apoi a sărit, cu braţele întinse şi palmele desfăcute. Şi-a dat seama însă, în mijlocul saltului, ce făcuse. Nici măcar n-a avut timp să înjure. Zăpada era sfărâmicioasă şi densă, iar el sărise cu picioarele înainte de pe sârmă, cum sari într-un bazin cu apă. „Ar fi trebuit să mă las să cad pe spate, să capăt o altă formă.” S-a afundat în zăpadă până la piept, nu mai izbutea să se tragă afară. Prins, a încercat să se smucească înainte şi înapoi. îşi simţea ciudat picioarele, nici grele şi nici uşoare. Era încastrat într-o celulă de zăpadă. Şi-a scos deasupra coatele şi a încercat să apuce cablul de deasupra, dar se cufundase prea tare. Zăpada i se scurgea pe glezne, îi intra în bocanci. Cămaşa i se ridicase pe corp. Era de parcă ar fi aterizat într-o piele rece şi udă. Simţea steluţele de gheaţă pe cutia toracică, pe buric, pe piept. Era treaba lui să trăiască, să lupte pentru asta - avea să fie, şi-a spus, realizarea vieţii sale doar să iasă cu bine de acolo. A scrâşnit din dinţi şi a încercat să se aburce la suprafaţă, însă a simţit o durere prelungă, zguduitoare. S-a lăsat în poziţia iniţială. Ameninţarea apusului sur, coborând. Şirul îndepărtat de copaci, ca nişte santinele aşteptând.

Era genul de bărbat în stare să facă tracţiuni cu un deget, însă n-avea de ce să se apuce - la cablu nu ajungea. L-a invadat, o clipă doar, gândul că ar fi putut rămâne acolo, stană de piatră, până la vremea dezgheţului, apoi că ar fi coborât odată cu dezmorţirea naturii până ce ajungea iarăşi la cinci metri sub cablu, putrezind, cel mai lent soi de cădere, până la contactul cu solul. Ba, n- ar fi fost exclus să nimerească în colţii aceluiaşi coiot pe care îl admirase mai devreme.
Palmele îi erau libere, aşa că şi le-a încălzit strângând şi desfăcând pumnii. Şi-a tras fularul de la gât cu mişcări măsurate - ştia că inima are să-i încetinească în zăpadă -, l-a aruncat pe după fir şi a tras în jos, spre el.
Gogoloaie mărunte de zăpadă s-au scuturat de pe fular. îl simţea întinzându- se sub povară. Cunoştea firul, îi ştia sufletul: n-avea să-l trădeze, numai că fularul, i-a trecut prin minte, era vechi şi uzat. Putea să se deşire ori să se sfâşie. Dând din picioare sub el, făcând loc, căutând un petic compact. „Să nu cazi pe spate.” Ori de câte ori se înălţa, fularul se întindea mai tare. A dat energic din braţe, reuşind să se salte. Era posibil acum.
Soarele se afundase cu totul în spatele copacilor. A început să descrie cercuri cu tălpile, să le desprindă, şi-a propulsat pieziş corpul prin zăpadă, a urcat cu o mişcare explozivă peste nivelul omătului, şi-a smuls din el piciorul drept, şi-a desfăcut talpa lipită, a atins firul, a găsit mântuirea.
Şi-a tras corpul peste cablu, a îngenuncheat, a rămas aşa o clipă, s-a uitat la cer, a simţit cum cablul devine coloana lui vertebrală.

De atunci nu mai cutezase să umble pe zăpadă: îngăduia acelei frumuseţi să-i aducă aminte ce s-ar fi putut întâmpla. A atârnat fularul într-un cârlig de pe uşă, iar în următoarea noapte a văzut iarăşi coiotul, amuşinând prin dreptul adânciturii lăsate de corpul lui în omăt.
Se ducea uneori în orăşelul din apropiere, păşea pe strada principală, intra în barul unde se adunau văcarii. Oameni aspri care-l priveau de parcă ar fi fost micuţ, ineficient, lipsit de vigoare. Era, de fapt, mai puternic decât ei. Uneori, câte unul îl mai provoca la câte o întrecere de skanderbeg ori să se încaiere, dar era nevoit să-şi menţină corpul nevătămat. Un ligament răsucit însemna dezastru. Un umăr dislocat l-ar fi trimis cu şase luni în urmă. îi domolea, le arăta scamatorii cu cărţi de joc, jonglerii cu farfurioare. La plecarea din bar îi bătea pe spate cu palma, le şterpelea cheile, le deplasa camionetele câte jumătate de cvartal, le lăsa cheile în contact şi pornea spre casă în lumina stelelor, râzând.
Avea, bătut în cuie în cabană, un mic panou cu inscripţia: NIMENI NU CADE PE JUMĂTATE.
Credea în necesitatea unui mers pe sârmă frumos, elegant. Trebuia să funcţioneze ca un soi de credinţă că va ajunge pe cealaltă parte. Doar o dată căzuse în timpul antrenamentelor - o singură dată, simţind apoi că nu i s-ar mai putea întâmpla, că era dincolo de domeniul posibilului. Un unic cusur era, în orice caz, necesar. în orice alcătuire a frumosului trebuia să rămână şi un amănunt nefinisat. însă de la acea cădere îşi rupsese câteva coaste şi uneori, când respira adânc,

era ca şi cum ceva l-ar fi îmboldit în dreptul inimii să-şi amintească.
Se pregătea câteodată fără haine pe el, doar ca să-şi vadă corpul lucrând. Se acorda cu vântul. Asculta nu doar bătaia, ci şi anticiparea bătăii sale. Totul se reducea la şoapte. Sugestie. îşi folosea chiar umezeala ochilor ca să-i testeze suflarea. „Gata, vine.” După un timp învăţase să culeagă orice sunet din vânt. Până şi târâşul insectelor îi era de folos. Adora zilele în care vântul se năpustea furios peste pajişte. Se apuca să fluiere. Dacă vântul se făcea prea puternic, se oprea din fluierat şi se opunea forţei aerului cu toată puterea sa. Vântul sosea din atâtea direcţii, uneori din toate deodată, purtând miros de copaci, duhoare de mlaştină, iz de elan.
Se simţea atât de relaxat uneori, încât urmărea cu privirea elanul, contempla fuioarele subţiri de fum ale focurilor din pădure sau se uita după şoimul cu coadă roşie, însă la avântul său maxim cugetul îi rămânea desprins de vedere. Ce avea de făcut era să-şi reimagineze lucruri, să-şi clădească în cap un turn aflat hăt departe şi, dedesubt, o metropolă. îl agasa câteodată că trebuia să aducă oraşul acolo, pe pajişte, dar era nevoie să combine mental peisajele, iarba, oraşul, cerul. Aproape ca şi cum ar fi suit pieptiş, pe alt fir, versantul minţii sale.
Mai avea şi alte locuri unde se antrena - o câmpie în nordul statului New York, spaţiul gol al unui depozit de pe malul mării, un petic izolat de mlaştină în partea estică a peninsulei Long Island - însă de aici, de pe pajişte, îi era cel mai greu să plece. Se uita peste umăr

şi vedea silueta aceea, înfiptă până la gât în zăpadă, făcându-şi sieşi semne de rămas-bun.
Pătrunsese şi în gălăgia oraşului. Cimentul şi sticla făceau o zarvă de nedescris. Vuietul traficului. Pietonii mişcându-se împrejurul lui ca apa. I se părea că e un imigrant din vechime: păşise pe ţărmuri noi. Se plimba prin oraş, însă arareori scăpa din vedere turnurile. Era limita a ce putea face un om. Nimeni, până atunci, nu visase măcar la asta. Simţea cum i se umflă corpul de îndrăzneală. Cerceta turnurile în taină. Pe lângă paznici. Sus, pe casa scării. Cel sudic se construia încă. O bună parte din clădire nu fusese încă ocupată, era încă acoperită de schele. Se întreba cine erau ceilalţi care se aventurau aici, care le era ţelul. A ieşit pe acoperişul neterminat, cu cască de muncitor pe creştet ca să nu fie detectat. îşi alcătuise în cap o matriţă a turnurilor. Pripoanele duble de pe acoperiş. întinderea în formă de y a firelor, aşa cum aveau să fie în cele din urmă. Reflexiile de la geamuri şi cum aveau să-l oglindească, oblic, de jos. Şi-a trecut un picior peste margine şi şi-a muiat încălţămintea în aer, apoi s-a pus în mâini chiar în capătul acoperişului.
Se simţea, părăsind acoperişul, de parcă i-ar fi făcut din mână vechiului său prieten: înfundat până la gât, doar că de data asta la trei sute de metri altitudine.
Verifica într-o dimineaţă perimetrul turnului sudic, însemnând programul camioanelor cu echipament, când a văzut o femeie într-o salopetă verde aplecându-se ca şi cum şi-ar fi legat şireturile, iarăşi şi iarăşi, la baza turnurilor. Din mâinile femeii izbucneau salve mici de pene. Punea păsările moarte în punguţe resigilabile.

Vrăbii cu gâtul alb mai ales, dar şi câteva păsări cântătoare. Migrau târziu în noapte, când curenţii de aer erau mai liniştiţi. Orbite de luminile construcţiei, se izbeau în sticlă ori dădeau roată la nesfârşit clădirilor, cu capacităţile de navigaţie blocate, până ce epuizarea le secătuia. Femeia i-a întins o pană de pitulice, şi la plecarea din oraş a luat-o cu el pe pajişte şi-a prins-o şi pe aceea, cu o piuneză, de peretele cabanei. Un alt semn de aducere-aminte.

Orice lucru avea sens, evidenţă, însemnătate.

Ştia însă că, până la urmă, totul se reducea la fir. El şi cablul. Şaizeci şi patru de metri şi distanţa peste care se lungea. Turnurile fuseseră concepute să se balanseze cu până la un metru în caz de furtună. O suflare violentă de vânt sau chiar o modificare bruscă a temperaturii ar fi silit clădirile să se legene, moment în care cablul ar fi început să oscileze sub tălpile lui. Era unul dintre puţinele lucruri rămase la voia întâmplării. Dacă se nimerea, ar fi trebuit să se ţină pe coama unduirii, altminteri ar fi fost azvârlit în gol. Un tangaj al clădirilor ar fi putut să rupă în două cablul. Capătul cu zdrenţe tăioase al cablului rupt ar fi putut chiar să decapiteze, în zbor, pe cineva. Era nevoit să fie meticulos ca să-i iasă bine totul: vinciul, opritoarea scripetelui, cheiţa, îndreptarea, alinierea, matematica necesară, măsuratul rezistenţei. Voia ca

firul să aibă o tensiune de trei tone. însă, cu cât era mai încordat un cablu, cu atât mai multă unsoare putea să se prelingă de pe el. Chiar şi o schimbare a vremii putea face ca lubrifiantul să alunece din miezul angrenajelor.

A revizuit planurile împreună cu câţiva prieteni. Trebuia să se furişeze în celălalt turn, să amplaseze pripoanele, să ruleze cablul până se încorda, să se păzească de paznici, să-l ţină la curent prin staţie. Altfel, traversarea ar fi fost imposibilă. Au întins planurile clădirii şi le-au învăţat pe de rost. Casele scărilor. Gheretele paznicilor. Ştiau ascunzişuri în care n-ar fi fost găsiţi niciodată. Era ca şi cum ar fi plănuit un jaf la bancă. Când nu izbutea să adoarmă, hoinărea de unul singur pe străzile monotone de pe lângă World Trade Center: de la distanţă, cu luminile aprinse, cele două clădiri păreau una. Se oprea la câte un colţ de stradă şi se ducea acolo, sus, cu mintea, se imagina pe cer, o siluetă mai întunecată decât întunericul.

în noaptea de dinaintea traversării a întins cablul pe întreaga lungime a unui cvartal. Şoferii s-au holbat la el cât l-a desfăcut. Trebuia să-l cureţe. A pornit să-l şteargă bine cu o cârpă îmbibată în gazolină, după care l-a frecat cu şmirghel. Trebuia să se asigure că nu există sârmuliţe răzleţite care să-l înţepe prin pantofii cu talpă moale. O singură aşchie de acel soi - cârlig pentru carne - putea fi mortală. Şi mai erau locaşuri, în fiecare cablu, unde fixarea trebuia să fie fără cusur. Nu puteau apărea surprize. Cablul avea toanele lui. Cea mai rea dintre toate era torsiunea internă, când cablul se răsucea în sine însuşi ca un şarpe ieşindu-şi din piele.

Cablul era împletit din şase viţe, cu câte nouăsprezece fire în fiecare viţă. Doi centimetri grosime. împletitura era perfectă. Mănunchiurile de fire metalice fuseseră întreţesute ca o parâmă peste inima cablului, şi asta

dădea un maximum de aderenţă tălpilor. S-au plimbat pe cablu, el şi prietenii lui, pretinzând că se află sus, în aer.
în noaptea traversării le-a luat zece ore să întindă firul de taină. Era extenuat. Nu-şi adusese apă destulă. S-a gândit că poate nici n-o să fie în stare să umble pe sârmă, că o să se facă, de la deshidratare, ţăndări după un pas. Dar simpla vedere a cablului bine întins între clădiri i-a dat un zvâc electric. S-a auzit apelul, prin staţie, de la turnul celălalt. Erau gata. A simţit o străfulgerare de energie pură: era iarăşi ca nou. Liniştea era parcă făcută pentru el, gata să-i cuprindă legănarea. Lumina dimineţii se ridica peste docuri, peste fluviu,
peste ţărmul cenuşiu al mării, peste mizeria tulbure a East Side-ului, unde se răsfira şi prefira - toc de uşă, streaşină, cornişă, pervaz, zidărie, grilaje, coame de acoperişuri - până ce i-a izbutit o săritură pe cinste şi a atins miezul dur al zonei comerciale. A şoptit în staţie şi i-a făcut din mână siluetei care-l aştepta în turnul sudic. Se făcuse vremea plecării.
Un picior pe cablu - piciorul cel bun, de echilibru. Şi-a lăsat mai întâi degetele să alunece, apoi talpa, apoi călcâiul. Cablul şi-a făcut loc între degetele mari şi următoarele, pentru priză. Purta balerini subţiri, cu tălpi făcute din piele de bizon. S-a oprit aşa un moment, a cuprins firul mai bine cu puterea privirii. A balansat în palmă bara de aluminiu. Răceala metalului i-a cuprins degetele. Prăjina avea douăzeci şi cinci de kilograme, jumătate din greutatea unei femei. I se mişca peste piele netedă ca apa. înfăşurase mijlocul cu bandă

cauciucată, să nu alunece. Cu o îndoitură a degetelor mâinii stângi era în stare să-şi încordeze muşchiul gambei drepte. Degetul mic controla poziţia umărului. Degetul mare ţinea prăjina pe loc. A întins gâtul în faţă, spre dreapta, şi corpul i s-a mişcat infinitezimal spre stânga. îndoirea încheieturii era atât de uşoară că n-ai fi putut-o vedea cu ochiul liber. Mintea lui a dislocat spaţiul, gata să-şi pună la treabă şinele cel bine antrenat. Nu mai avea pic de oboseală în corp. A apucat bara cu memoria muşchilor şi, cu o mişcare fluidă, a înaintat.

Ce s-a întâmplat a fost, pentru o clipă, că nu s-a întâmplat aproape nimic. Nici măcar nu era acolo. Eşecul nu-i trecea prin minte. I se părea un fel de plutire. Ar fi putut fi şi pe pajişte. Corpul i s-a relaxat, a prins forma vântului. Mişcarea umărului dădea comenzi gleznei. Gâtlejul putea să-i aline călcâiul şi să domolească încordarea ligamentului. O atingere a limbii de dinţi putea să relaxeze muşchii coapsei. Cotul putea fi frate cu genunchiul. Dacă îşi încorda gâtul, simţea cum îi corectează şoldul. Nu-şi mişca deloc centrul. Se gândea la stomac ca la un bol cu apă. Dacă greşea mişcarea, bolul avea să-şi găsească singur echilibrul. Pipăia curbura cablului cu piciorul arcuit, apoi cu toată talpa. Un al doilea pas, un al treilea. A trecut de primele cabluri de fixare, sincronizat din cap până-n picioare. Devenise în câteva secunde mişcare pură, în stare să facă tot ce poftea. Era înăuntrul şi totodată în afara corpului său, înfruptându-se din cele ce aparţineau văzduhului, fără viitor, fără trecut, şi asta-i făcea pasul deodată ţanţoş. îşi purta viaţa dintr-o parte în alta. în

aşteptarea momentului în care n- avea să mai fie conştient nici măcar de propria-i răsuflare.
Motivul de căpătâi pentru acestea toate era frumuseţea. Mersul pe sârmă era un deliciu divin. Totul se rescria câtă vreme se afla el în aer. Lucruri noi deveneau, cu forma umană, posibile. Trecea dincolo de echilibru.
S-a simţit, preţ de o clipă, necreat. Un alt fel de trezire
.Cartea a doua
Leapşa
Prinde-l aici, la îmbinarea vagoanelor, cu dimineaţa dogoritoare deja şi umedă. Mai are patru cadre pe rolă. Aproape toate fotografiile făcute pe întuneric. La două, cel puţin, n-a mers bliţul. Patru cadre le-a făcut din trenuri în mişcare. O altă poză, făcută în Concourse, a stricat-o de-a binelea, e sigur.
îşi ţine echilibrul pe platforma de metal subţire a trenului care ţâşneşte spre sud, depărtându-se de Grand Central. Uneori îl apucă ameţeala doar când anticipează următoarea cotitură. Viteza. Vuietul sălbatic din urechi. Adevărul e că îl înspăimântă. Zdrăngănitul pătrunzător al oţelului. E de parcă ar avea întreg trenul în tălpile bascheţilor. Control şi uitare. I se pare câteodată că el e mecanicul. Prea mult la stânga, şi trenul ar rata cotul, s-ar izbi producând un milion de corpuri schilodite pe linii. Prea mult la dreapta, şi vagoanele ar derapa, la revedere, mi-a plăcut să te cunosc, ne mai vedem prin titlurile din ziare. A urcat în tren încă din Bronx, are o mână pe aparatul de fotografiat, cealaltă pe uşa vagonului. Picioarele

răşchirate pentru echilibru. Ochii ţintă la pereţii tunelului, căutând semnături noi.
E în drum spre slujba lui din zona comercială, dar să ia dracu' pieptenii, foarfecile, sticluţele de colonie - speră ca dimineaţa să se deschidă cu o semnătură. E singurul lucru care unge balamalele zilei. Orice altceva se târâie, pe când semnăturile i se caţără în globii oculari. PHASE 2. KIVU. SUPER COOL 223. Iubeşte felul în care se încreţesc literele, arcuirile, ascuţişurile, flăcările, norii lor.
Merge cu trenul de navetişti doar ca să vadă cine a fost pe-acolo în timpul nopţii, cine a venit să se iscălească şi cât de adânc va fi pătruns în întuneric. Nu mai are timp pentru suprafaţă. Poduri feroviare, platforme, pereţi de depozite, maşini de gunoi chiar. Aia-i treabă pentru fraieri. Orice bulangiu poate trage o vomă pe perete: semnăturile din subteran au ajuns să-i fie cele mai dragi. Cele pe care le găseşti în beznă. Departe, în adâncul tunelelor. Uimirea cu care le descoperă. Cu cât mai în afund, cu atât mai bine. Luminate de clipirile matinale ale trenului, prinse doar o secundă cu privirea, aşa că nu- i niciodată sută la sută sigur că le-a văzut ori nu. JOE 182, COCO 144, TOPCAT 126. Unele sunt mâzgăleli rapide. Altele suie din pietrişul de pe linii până pe acoperiş, poate cu totul două sau trei cutii de vopsea folosite, litere alungindu-se de parcă n-ar mai vrea să se termine, de parcă ar lua ele însele câte o gură bună de aer. Altele se întind pe lăţime, câte un metru jumătate. Cea mai cea semnătură e de găsit sub Grand Concourse şi are cinci metri.

Un timp au folosit la iscălituri o singură culoare, mai ales argintiu, ca să licărească pe întuneric, însă vara asta au trecut la două, trei, patru culori: roşu, albastru, galben, negru. L-a descumpănit mai întâi - ce sens avea să pui o semnătură în trei culori unde n-ar fi reuşit nimeni s-o vadă? Cineva se prăjise, era genial sau amândouă. A hoinărit toată ziua învârtindu-şi asta prin minte. Mărimea jetului. Perspectiva. Foloseau chiar duze de mărimi diferite la recipientele lor de vopsea sub presiune: îşi dădea seama după textura dârelor de spray. Se gândea la grafferii care se strecurau agili înăuntru, ignorând linia prin care pulsa curentul, şobolanii, cârtiţele, unsoarea cleioasă, putoarea, praful de oţel, chepengurile, treptele, luminile de semnalizare, firele, ţevile, macazurile, versetele biblice promiţând salvare, gunoaiele, zăbrelele, băltoacele.
Ce cojones trebuie să aibă ca să fie în stare să facă aşa ceva dedesubtul oraşului! Ca şi cum tot ce era deasupra ar fi fost deja potopit de vopsea, şi subteranul ar fi ultimul teritoriu rămas. Ca şi cum ar fi atins o nouă frontieră. Asta îmi e casa. Citeşte şi boceşte.
Obişnuise cândva să se cufunde în exploziile de culoare, călătorind în trenul acoperit de semne, şi să nu fie altceva decât o culoare el însuşi, un punct de vopsea printre alte sute. Năpustindu-se spre centrul oraşului prin găuri de şobolan. Fără scăpare. închidea ochii, se ţinea aproape de uşi, îşi legăna cadenţat umerii, se gândea la culorile care se deplasau împrejur. Nu oricine putea bombarda cu însemne un tren întreg. Trebuia să te afli în inima lucrurilor. Escaladezi un gard, sari peste şine, dai atacul la vagoane, o ştergi, trimiţi oţelul în

dimineaţa strălucitoare fără un geam prin care să se vadă ceva, întregul tren marcat de sus şi până jos. De câteva ori a încercat chiar să- şi facă intrarea pe Concourse, unde se adunau grafferii portoricani şi dominicani, dar n-aveau timp de el, nici unul, i-au spus să plimbe ursul, nu încetau să-l bălăcărească, simplon, cabronazo, pendejo. Chestia era că luase tot anul numai note de zece. Nu voise să fie atât de eminent, dar aşa ieşise - fiind singurul care nu trăsese chiulul. Prin urmare, îi râseseră în nas. Se cărase abătut. Se gândise chiar să traverseze bulevardul până la negrii din cealaltă parte de Concourse, dar decisese totuşi să n-o facă. Revenise cu aparatul de fotografiat, cel pe care-l avea de la frizerie, se dusese glonţ la portoricani şi îi înştiinţase că-i putea face celebri. Se hliziseră iar şi primise peste gură un dos de palmă de la un Craniu de doisprezece ani.
Apoi însă, în miez de vară, pe drumul spre serviciu, păşise între vagoane; trenul se oprise pe lângă 138th Street, el pusese piciorul pe placa de oţel şi, chiar când măgăoaia o luase iarăşi din loc, făcându-l să se hâţâne o clipă, surprinsese trecerea unei pâcle iuţi. N-avea habar ce putea să fie, o chestie zburătoare, enormă, argintie. I se impregnase pe retină şi-i rămăsese întipărită acolo cât mai ţinuse drumul până la frizerie.
Era acolo, era a lui, o deţinea. Nu avea să fie ştearsă, răzuită. Nu aveau cum pune un perete de tunel într-o baie de acid. Mai umflat de-atât nu se putea. Era un marcaj maximal. îl făcuse să se simtă ca şi cum ar fi descoperit gheaţă.

La întoarcerea spre blocul unde locuia se aşezase iarăşi în mijlocul trenului, doar ca să verifice, şi văzuse iarăşi inscripţia, STEGS 33, îngroşată şi singuratică în tunel, fără alte iscălituri care să-i ţină tovărăşie. îl lăsase cu gura al dracului de căscată faptul că autorul coborâse în subteran, semnase şi ieşise înapoi strecurându-se pe lângă şina electrificată, suise treptele soioase, trecuse de grilajul metalic şi urcase la lumină, pe străzi, în oraş, lăsându-şi numele sub tălpi.
începuse după aceea să se plimbe ţanţoş pe Concourse, uitându-se de sus la mâzgălitorii care stăteau toată ziulica la suprafaţă. Pendejos. El deţinea secretul. Ştia locurile. Avea cheia. Trecea pe lângă ei legănându-şi sfidător umerii.
S-a apucat să meargă cât mai des cu metroul, întrebându-se dacă autorii iscăliturilor îşi luau lanterne vreodată ori dacă se deplasau în echipe de doi- trei, ca bombardierii din depourile feroviare, unul de şase, al doilea cu lanterna, al treilea cu vopsitul. Nici măcar nu-l mai sâcâia atâta să se ducă la frizeria din centru a tatălui său vitreg. Slujba asta de vară, cel puţin, îi dădea timp să umble pe calea ferată. La început stătea cu obrazul lipit de geamuri, însă a început să se ţină în echilibru pe mijlocul vagonului, cu privirea nedezlipită de pereţii puţului, căutând un semn. Prefera să creadă că autorii iscăliturilor lucrează singuri, orbeşte, cu excepţia câte unui chibrit aprins ici şi colo, doar ca să zărească un pic conturul, să învioreze vreo culoare, să umple vreun spaţiu gol sau să rotunjească vreo literă. Muncă de gherilă. Niciodată mai mult de jumătate de oră între trenuri, chiar şi târziu în noapte. Cel mai mult

îi plăceau semnăturile mari, creative, cuprinzătoare. Când trecea trenul le îngheţa în minte, apoi le sucea în cap ziua întreagă, ţinându-se de linii, de curbe, de puncte.
Niciodată nu se iscălise el însuşi pe vreun lucru, dar dacă ar fi avut o ocazie clară, fără urmări, fără scatoalce de la tatăl vitreg, fără închis în casă, ar fi inventat un stil cu totul nou, ar fi trasat o linie neagră în beznă, ar fi pus un pic de alb peste albul cel mai luminos ori ar fi amestecat roşu, alb şi albastru, să se ducă învârtindu-se schema culorilor, ar fi băgat ceva de la portoricani, nişte negru la îngrămădeală, s-ar fi dezlănţuit, le-ar fi arătat el fraierilor ălora cocliţi, despre asta era vorba - să-i faci să se scarpine în cap, să se pună în fund şi să bage la bibilică. Ar fi putut s-o facă. Geniu, aşa i se spunea. Dar eşti geniu numai dacă te gândeşti primul la chestie. Aşa îi spusese un profesor. Geniul e solitar. Avusese o idee, la un moment dat. Ar fi vrut să facă rost de-un aparat de proiecţie şi să pună în el un diafilm cu taică-său. Ar fi proiectat o imagine prin toată casa în aşa fel încât, după orice colţ, maică-sa să-şi vadă soţul plecat, cel pe care-l dăduse afară în şuturi, cel nemaivăzut de doisprezece ani, cel pe care-l înlocuise cu Irwin. I-ar fi plăcut mult să-şi proiecteze tatăl acolo, ca pe semnături, să-l facă real şi fantomatic în beznă.
E un mister pentru el dacă scriitorii pe zid ajung vreodată să-şi vadă propriile marcaje, dacă nu pui la socoteală, poate, un pas făcut înapoi în tunel după ce isprăvesc, înainte să se usuce bine. înapoi peste şina electrificată pentru o uitătură la repezeală. Cu grijă,

altfel ai de-a face cu câteva mii de volţi. Ba chiar şi aşa există mereu posibilitatea să apară vreun tren. Ori să coboare gaborii, fluturând lanterne şi bastoane. Sau cine ştie, poate să iasă din umbre vreun puto pletos, cu ochii albi, licărind, cu lama cuţitului pregătită, gata să-ţi golească buzunarele, să te facă una cu pământul, să te înjunghie. Aşa că-ţi întinzi rapid rahatul acolo şi ieşi înainte să fii prins.

Se agaţă de bară, apărându-se de zgâlţâielile garniturii. Thirty-third Street. Twenty-eighth. Twenty-third. Union Square, unde străbate platforma şi schimbă cu trenul 5, se strecoară la locul de cuplaj al vagoanelor, aşteaptă tremurul mişcării. în dimineaţa asta n-a văzut semne noi pe pereţi. Se gândeşte uneori că ar face bine să-şi cumpere nişte doze de vopsea, să sară din tren şi să se apuce de pulverizat, dar ştie în adâncul sufletului că nu are ce-i trebuie: e mai uşor cu aparatul de fotografiat în mână. Poate să le pozeze, să le scoată din beznă, să le tragă din aleile dosnice. Când trenul prinde viteză, îşi ţine aparatul băgat sub pieptul cămăşii, să nu i-l smulgă din mână vreo zguduitură. Deja s-au dus cincisprezece poziţii de pe un film de douăzeci şi patru. Nici măcar nu e sigur că o să iasă vreuna ca lumea. Unul dintre clienţii de la frizerie i-a dăruit anul trecut aparatul, era un grangure de prin centru care se umfla în pene. I l-a dat uite-aşa, cutie şi tot. Habar n-avea pe atunci ce să facă cu el. L-a aruncat după pat mai întâi, apoi l-a scos într-o după-amiază, l-a examinat, s-a apucat să pozeze ce vedea.

Ajunsese să-i placă. începuse să-l ia cu el peste tot. După un timp, mama lui s-a învoit chiar să plătească

developatul pozelor. Nu-l mai văzuse atât de preocupat de ceva. Un Minolta SR-T 102. îi plăcea cum i se aşază în palmă. Când se simţea stânjenit - de Irwin, să spunem, de maică-sa, sau când ieşea în curtea şcolii - îşi putea umbri chipul cu aparatul, se putea ascunde pe după el.
Ce n-ar fi dat să poată sta aici cât e ziua de lungă, pe întuneric, în caniculă, plimbându-se înainte şi înapoi între vagoane, pozând, devenind celebru. Auzise că o fată, anul trecut, ajunsese pe prima pagină din The Village Voice. O imagine a unei maşini acoperite de marcaje pătrunzând în tunelul rutier din Concourse. Prinsese lumina ideală, pe jumătate soare, pe jumătate beznă. Fasciculele farurilor veneau drept spre ea şi toate semnele de pe caroserie se alungeau în urmă. La locul potrivit, la momentul potrivit. Auzise că-i ieşiseră bani serioşi, cinşpe dolari sau mai mult. întâi fusese convins că nu era decât un zvon, dar se dusese la bibliotecă, găsise ziarul de atunci, fotografii întinse pe două pagini şi numele ei în colţul de jos al pozelor. Şi auzise că mai erau doi puştani din Brooklyn care circulau pe linii, unul dintre ei cu un Nikon, celălalt cu o chestie numită Leica.
A încercat şi el o dată. A dus o poză la New York Times, la începutul verii.
Un cadru cu un scriitor de ziduri cocoţat pe pasarela Van Wyck, dând cu spray. Reuşită poză, învăluită în umbră, tipul cu doza de vopsea atârnând de frânghii şi, pe fundal, nişte nori rotofei. Era sigur că-i de prima pagină. îşi luase jumătate de zi liberă de la frizerie, se îmbrăcase chiar la cămaşă şi cravată. A intrat în sediul de pe Forty-third şi a zis că vrea să-l vadă pe editorul

foto, avea o poză beton, un cadru de maestru. învăţase dintr-o carte jargonul. Omul de la pază, un moreno înalt şi lat în spete, a dat un telefon, apoi s-a aplecat peste pupitru şi-a zis:

- Lasă colea plicu', frăţie.

- Dar vreau să-l văd pe editorul foto.

- Are treabă acuma.

- Păi... şi când n-are? Haide, Pepe, te rog!

Paznicul izbucnise în râs, dăduse să-i întoarcă spatele o dată, de două ori, apoi îl ţintuise cu privirea:

- Pepe?

- Domnule...

- Câţi ani ai?

- Optsprezece.

- Serios, puştiule. Câţi ai de fapt?

- Paisprezece, a mărturisit cu ochii plecaţi.

- Horatio José Alger! a rostit omul de pază, cu faţa destinsă de râs. A dat vreo două telefoane, dar apoi a ridicat privirea, cu ochii îngreunaţi, de parcă ar fi ştiut deja: Stai colo, omu'. îţi zic io când trece.

Vestibulul clădirii era numai sticlă, costume şi gambe netede. A stat aşa două ore întregi, până ce paznicul i-a

făcut din ochi. S-a dus ca o săgeată la editorul foto şi i-a îndesat plicul în mână. Tipul mesteca o jumătate de sendviş cu carne de vită şi brânză. Avea o bucăţică de salată între dinţi. Probabil fotograf el însuşi. Editorul i-a aruncat un mersi cu gura plină şi a ieşit din clădire, a apucat-o pe Seventh Avenue, pe lângă localurile cu spectacole deocheate şi veteranii fără adăpost, cu fotografia sub braţ. Cinci cvartale l-a urmărit, apoi l-a pierdut în puhoi. Şi n-a mai auzit nimic despre asta, absolut nimic. A aşteptat să primească acel telefon, dar nu l-a primit. Ba chiar s-a întors la recepţie de trei ori, la final de program, însă paznicul i-a spus că mai mult nu putea să facă. „Pare rău, băiete.” Poate editorul rătăcise poza. Ori avea de gând să şi-o însuşească. Sau avea să-l sune din clipă în clipă. îi lăsase, cine ştie, un mesaj la salon, şi Irwin uitase să-i spună. Dar nu se mai întâmplase nimic.
încercase după aceea la un periodic din Bronx, o fiţuică de două parale, dar până şi acolo fusese refuzat de la obraz: auzise pe cineva chicotind la telefon, la celălalt capăt. într-o zi aveau să se târască înaintea lui. într-o zi aveau să-i cureţe bascheţii cu limba. într-o zi o să se caţăre unii peste alţii ca să ajungă la el. Fernando Yunque Marcano. Imagist. Un cuvânt care-i suna bine, chiar şi în spaniolă. Nu avea nici o noimă, dar îi plăcea rezonanţa. Dacă ar fi avut o carte de vizită, asta ar fi trecut pe ea: FERNANDO Y. MARCANO. IMAGIST. BRONX. S.U.A.
A văzut odată la televizor un tip care-şi câştiga pâinea smulgând cărămizi din clădiri. Era caraghios, dar într-un fel putea să priceapă. Felul aparte în care arătau

clădirile după aceea. Felul în care pătrundea lumina. Oferindu-le oamenilor o altă perspectivă. Făcându-i să se gândească de două ori. Trebuie să priveşti lumea printr-un filtru cum nu mai are nimeni. E genul de chestie la care se gândeşte cât spală pe jos, dezinfectează foarfecile, aşază sticluţele cu loţiune după ras. Toţi brokerii ăia fiţoşi care vin pentru un scurtat la spate şi pe părţi. Irwin zice că tunsul e artă. „Cea mai mare galerie de care-o să ai parte vreodată. New Yorkul întreg la buricele degetelor tale." Şi el, în gând: „Taci odată, Irwin. Nu eşti babacu-meu. Ţine-ţi gura şi vezi-ţi de măturat. Curăţă tu dinţii pieptenilor." Dar nu izbutea niciodată s-o spună cu voce tare. Lipsa de conectare dintre gură şi minte. Acolo intervenea aparatul de fotografiat. Era lucrul nerostit dintre el şi ceilalţi, pojghiţa de contact.
Trenul se zgâlţâie, şi el apasă nonşalant cu palmele în amândouă vagoanele ca să se ţină drept, motorul duduie mai departe, dar în clipa următoare se opreşte cu o scurtă zdruncinătură, în scrâşnet de frâne, şi-l propulsează lateral, făcându-l să se izbească în plin cu umărul, cu piciorul apăsat peste lanţuri. Verifică la repezeală aparatul. Perfect. Nici o problemă. Ăsta e momentul lui preferat. Oprit complet. în tunel, aproape de gură. Dar tot în beznă. între Fulton şi Wall Street. Toate costumele şi tunsorile gata să se bulucească. Trenul nu mai vuieşte. îi plac aceste tăceri, îi dau timp să măsoare zidurile cruciş şi curmeziş. Aruncă o privire fugară în lungul vagonului, să se asigure că nu-s gabori pe-acolo, pune talpa pe lanţuri şi se saltă, apucă marginea ieşită în afară, se aburcă ajutându-se de un

singur braţ. Dacă s-ar sui pe tren, ar putea atinge curbura tunelului - un loc perfect pentru marcat -, dar se ţine de buza vagonului şi se uită peste margine. Sunt însemne roşii şi albe pe zid, la curbă. Câteva luminiţe de un galben sulfuros în depărtare.
Aşteaptă să i se obişnuiască ochii, să se ducă steluţele de pe retină. înspre partea din spate a trenului, bare mici de culoare se preling din capătul fiecărui vagon şi se răsfiră către exterior. Pe pereţii tunelului nu e nimic, totuşi. O Antarctică a marcajelor. La ce s-a aşteptat? Prin centru e greu să găseşti scriitori pe pereţi. Dar nu se ştie niciodată. Ar fi genial. Ar fi marea chestie. Să văd cum baţi asta, maricon.
Simte cum se zgâlţâie sub el trenul, primul semn de mişcare, şi se apucă mai bine de marginea vagonului. Nici unul dintre bombardieri nu ajunge vreodată la tavan. Teritoriu virgin. Ar trebui să înceapă chiar el o mişcare, un spaţiu nou-nouţ. Se uită în lungul trenului, bagă de seamă o porţiune care-ar putea fi de vopsea pe peretele estic, un marcaj pe care nu l-a mai văzut până acum, ceva rapid şi alungit, cu o urmă, pare-se, de roşu înconjurând argintiul, un P sau un R sau, posibil, un 8. Nori şi flăcări. Ar trebui să se strecoare iarăşi între vagoane - printre morţi şi visători - şi să se apropie de perete, să descifreze iscălitura, însă trenul se smuceşte a doua oară, şi de data asta e un semnal de avertisment - o ştie -, aşa că se lasă iarăşi în jos, se ţine bine. în vreme ce roţile scrâşnesc, îşi prefiră prin minte imaginea, o compară cu toate marcajele vechi din alte părţi ale tunelului şi-şi dă seama că e nouă-nouţă,

trebuie să fie, da, şi strânge triumfător pumnul, îl agită fără zarvă - uite că a venit cineva şi s-a iscălit în centru. în nici câteva secunde, trenul a şi pătruns în luminile alburii ale staţiei Wall
Street, uşile se deschid şuierând pneumatic, însă ochii lui sunt închişi, îşi desenează în minte harta, înălţimea, culoarea, adâncimea noului marcaj, încearcă să-i atribuie un soi de geografie pentru drumul de întoarcere spre casă, când va putea să şi-l ia înapoi, să pună stăpânire pe el, să-l fotografieze.
Un sunet de radio. Pârâituri deplasându-se către el. Scoate capul afară. Poliţai. Vin dinspre capătul platformei. L-au văzut, e sigur de asta. O să-l târască afară, o să-i dea amendă. Patru la număr, cu centurile săltând. Deschide uşa vagonului, se piteşte înăuntru. Aşteaptă pe umăr scatoalca unei palme grele. Nimic. Se apleacă iar peste metalul rece al uşii. îi zăreşte luând- o la fugă printre turnichete. De parcă s-ar fi raportat vreun incendiu. Zăngănesc cu toţii. Cătuşe, arme, bastoane, agende, lanterne şi Dumnezeu mai ştie ce altceva. „Cineva a mierlit-o”, îşi zice. „Cineva a dat de naiba.”
Se strecoară pieziş pe uşile care stau să se închidă, ferindu-şi aparatul de fotografiat de zgârieturi. în spatele lui, uşile se închid cu un şuier. Pasul lui a căpătat vioiciune. Printre turnichete şi-apoi sus, pe scări. Frizeria n-are decât să se ducă naibii. Irwin n-are decât să aştepte
.în eter

E dimineaţa devreme şi neoanele pâlpâie. Luăm o pauză de la aplicaţia grafică. Dennis conectează decodorul la computerul PDP-10, poate reuşim să agăţăm ceva.
De faţă sunt Dennis, Gareth, Compton şi cu mine. Dennis e cel mai în vârstă, are aproape treizeci. Ne place să-l numim Tataia - a făcut două tururi în 'Nam. Compton a absolvit la U.C. Davis. Gareth e programator de vreo zece ani, cred. Eu am optsprezece ani. Mi se spune Puştiul.

- Câte apeluri, băieţi? zice Compton.

- Trei, răspunde Dennis, de parcă ar fi deja plictisit.

- Douăzeci, face Gareth.

- Opt, zic eu.

Compton îmi aruncă o privire.
E drept, de cele mai multe ori îmi las munca de programator să vorbească. Aşa a fost încă de când m-am strecurat pe uşa de la subsolul institutului, prin '68. Chiuleam de la şcoală, un puştan în pantaloni scurţi şi cu ochelari sparţi. Computerul scuipa o bucată de bandă perforată, şi băieţii de la consolă m-au lăsat să casc gura. M-au găsit în dimineaţa următoare, dormind pe prag: „Hei, ia uitaţi, e Puştiul”.
Acum sunt prezent zi de zi, în fiecare zi, şi adevărul este că alt spărgător de cod mai bun decât mine nu au, eu am făcut toate corecţiile pentru „cutia albastră”, decodorul de semnal.

Receptorul este ridicat după al nouălea apel. Compton îmi dă o bâză peste umăr, se apleacă spre microfon şi i se adresează gagiului de la celălalt capăt, repezit, dar pe un ton blând, ca să nu-l sperie:

- Bună, mda, nu închide, Compton la telefon.

- Poftim?

- Aici Compton, cu cine vorbesc?

- Telefon public.

- Nu închide.

- E un telefon public, domnu'.

- Cu cine vorbesc?

- Ce număr cauţi...?

- E New York, da?

- Omule, am treabă.

- Eşti pe lângă World Trade Center?

- Da, omule, numai că...

- Nu închide.

- Cred că ai greşit numărul, frăţioare.

Linia amuţeşte. Compton apasă tastele, apelul automat se declanşează şi, la al treisprezecelea ţâr, cineva ridică receptorul.

- Nu închide, te rog. Sun din California. -Ha?

- Eşti pe lângă World Trade Center?

- Să mă pupi în cur.

Auzim şi un crâmpei de chicoteală până se trânteşte

receptorul în furcă.

Compton sună la şase numere deodată, aşteaptă.

- Alo, domnule? -Da?

- Domnule, sunteţi cumva în zona centrală a New

Yorkului?

- Cine-i acolo?

- Ne întrebam dacă nu v-aţi putea cumva uita în sus

pentru noi.

- Ce haios, ha-ha. Apelul este iarăşi întrerupt.

- Alo, doamnă?

- Mă tem că e greşeală.

- Alo! Nu închideţi.

- îmi pare rău, dar să ştiţi că mă cam grăbesc.

- Mă scuzaţi...

- încercaţi la centrală, vă rog.

- Să ţi-o trag, zice Compton către conexiunea moartă.

Ar cam fi cazul să strângem căblăraia şi să ne întoarcem la grafica noastră. E patru sau cinci dimineaţa şi curând are să apară soarele. Cred că ne-am putea duce şi acasă de-am vrea, să mai punem cornul şi-n pernă, în loc să dormim, ca de obicei, pe sub birouri. Cutii de pizza sub cap şi saci de dormit printre cabluri.

Dar Compton apasă iarăşi pe tastă.

E o chestie pe care o facem mereu de distracţie, ne conectăm cu dispecerate
de peste tot, ne băgăm pe serviciul Dial-A-Disc din Londra, să zicem, sau peste fata cu starea vremii din Melbourne, intrăm pe numărul pe care se dă ora exactă la Tokyo sau sunăm la vreun telefon public pe care l-am descoperit prin insulele Shetland, aşa, la plesneală, să ne mai relaxăm după atâta programare. Trecem prin filtre apelurile, le punem în buclă ca să nu fim detectaţi. Intrăm întâi pe câte-un număr cu apelare gratuită, nu ne costă un sfanţ: Hertz şi Avis şi Sony au aşa ceva, ba chiar şi centrul de recrutări al armatei din Virginia. Ăsta, ultimul, l-a uns la inimă pe Gareth, care a scăpat de Vietnam fiind considerat inapt pentru militărie. Ba chiar şi Dennis, care tot poartă un tricou cu MOARTE

OCCIDENTALĂ de când s-a întors din război, tare s-a mai hlizit atunci.
într-o noapte, când atârnam cu toţii pe-acolo, am spart cuvintele-cod cu care se ajunge la preşedinte şi am sunat la Casa Albă. Am făcut apelul să pară că vine de la Moscova, ca să-i fraierim. Dennis a zis: „Am un mesaj extrem de urgent pentru preşedinte”. Apoi a răcnit cuvintele-cod. „O clipă, domnule”, i- a răspuns operatorul. Să ne pişăm pe noi, nu alta. Am trecut de alţi doi centralişti şi era cât pe ce să primim legătura cu Nixon însuşi, dar pe Dennis l-a apucat bâţul şi i-a zis gagiului de la centrală: „Spune-i preşedintelui că am rămas fără hârtie igienică la Palo Alto”. Eram pe jos de-atâta râs, dar după aceea am aşteptat cu săptămânile să auzim un bocănit în uşă. După un timp chestia a ajuns o glumă: am început să-i zicem băiatului care ne aducea pizza Agent Secret Numărul Unu.
Compton a fost cel care a recepţionat mesajul din dimineaţa asta, pe ARPANET - transmis pe afişajul non-stop de mesaje al serviciului de poştă automată. Nu ne-a venit la început a crede, cică un individ mergea pe sârmă pe deasupra New Yorkului, apoi însă Compton a intrat pe fir cu un operator, s-a prefăcut că e de la centrală, că testează nişte conexiuni la telefoanele publice, a zis că-i trebuie nişte numere mai aproape de clădirile World Trade Center, făcea parte dintr-o analiză având ca subiect apelurile de urgenţă, a zis, şi apoi am introdus numerele, le-am vârât în sistem şi am pus rămăşaguri cu toţii dacă o să cadă ori nu. Cât ai bate din palme.

Semnalul se modulează în computer, ţiuituri multifrecvenţă, de parcă ar cânta cineva la fluier, şi îl prindem pe gagiu la al nouăsprezecelea apel.
-Ăă... alo.

- Sunteţi cumva pe lângă World Trade Center, domnule?

- Alo? Scuzaţ'?

- Nu este o glumă. Vă aflaţi prin apropierea World

Trade Center?

- Telefonul ăsta suna p-aici, frăţie. Eu doar... l-am

ridicat, atâta.

Are accent de New York, voce tânără, dar asprită, de parcă a exagerat cu ţigările.
- Ştiu, zice Compton, dar clădirea o poţi vedea? De unde eşti acum? E cineva acolo, sus?

- Care-i la telefon?

- E cineva sus?

- Mă uit la el chiar acuma. -Ce?

- Mă uit la el.

- Ce tare! îl vezi?
- De mai bine de douăj' dă minute mă chiorăsc la el, frăţie. Eşti cumva...? Telefonul a sunat, am pus mâna pă el...

- îl vede!
Compton îşi lasă palmele cu putere peste tăblia pupitrului, trage tocul de stilouri din buzunar şi-l azvârle prin încăpere. Părul lung îi cade peste faţă. Gareth bagă o dănţuială îndrăcită pe lângă masa imprimantei, iar Dennis păşeşte spre mine, îmi apucă în îndoitura braţului căpăţâna, uşurel, şi-mi cară bobârnace de parcă nu i-ar păsa deloc, dar îi place să ne vadă cum o facem pe nebunii, zici că-i încă sergent în armată sau din astea.
- Ţi-am spus, răcneşte Compton.

- Cine-i acolo? zice vocea.

- Tare de tot!

- Cine dracu' e acolo?!

- încă e pe frânghie?

- Care-i faza? Mă iei la mişto, şefu'?

- încă-i acolo?

- E sus de douăzeci, douăşcinci dă minute!

- Bun! Şi merge?

- O să se omoare. -S-a oprit acolo? -Da!

- Acolo, sus? în aer?

- Mda, are o prăjină de-o fâţâie. O suceşte în mâini, în sus şi-n jos.

- Pe mijlocul firului?

- Aproape dă margine.

- Cât de aproape?

- Nu chiar aşa dă aproape. Destul dă aproape.

- Cam cât? Cinci metri? Zece? Se ţine bine?

- Cât se poate dă solid! Cine vrea să ştie? Cum te cheamă?

- Compton. Pe tine?

- José.

- José? Marfă. José. ¿Qué onda, amigo? -Ha?

- ¿Qué onda, carnal?

- Frate, habar n-am de spaniolă.

Compton taie sunetul şi-i arde un pumn în umăr lui Gareth.

- Gagiul ăsta... îţi vine a crede?

- Doar să nu-l pierzi.

- Am văzut întrebări pentru bac cu mai mult creier decât gagiul ăsta.

- Ţine-l pe fir, băieţaş!

Compton se apleacă peste tastatură şi apucă iarăşi microfonul.

- Ne poţi spune ce se întâmplă, José?

- Ce să-ţi spun, frăţică?

- Descrie şi tu ce vezi, gen.

- Aa... Păi... el e sus, colea... -Şi?

- Stă aşa. -Şi...?

- Da' de unde suni tu de fapt?

Din California

- .Pă bune.

- Serios vorbesc.

- Faci caterincă, nu? -Nu.

- Nu-i o păcăleală?

- Nici o păcăleală, Jose.

- Suntem la televizor? La televizor suntem, aşa-i?

- N-avem televizor. Avem un computer.

- Un ce?

- E complicat, Jose.

- Tu-mi zici acuma că vorbesc cu un computer?

- Nu-ţi face griji, omule.
- Ce-i aicea? Camera ascunsă cumva? în momentu' ăsta vă uitaţi la mine? Mă dă pă post?
- Pe ce?
- Sunt la emisiune? Hai odată, tre' să aveţi pă undeva o cameră dă filmat. Ieşi la iveală, moşu'. Pă bune. Ce-mi place emisiunea aia, oho! îmi place dă mor!

- Nu e nici o emisiune.

- Eşti Allen Funt, frăţie? -Ce?

- Unde-i camerele dă filmat? Nu văd nici una. Ia zi, mă,

eşti cumva în

clădirea Woolworth? Eşti tu colo, sus? Hei!

- Jósé, crede-mă, suntem în California.

- încerci să-mi spui că vorbesc cu un computer?

- Cumva.

- Eşti în California...? Lume! Hei, oameni buni!
O spune zgomotos, depărtând de ureche receptorul, şi auzim freamăt de voci, auzim vântul, cred că-i unul din telefoanele alea publice din mijloc de stradă, pline de afişe cu fătuci arătoase şi din astea, auzim şi nişte sirene pe fundal, ţipă piţigăiat, şi o femeie râzând, nişte chiuituri înfundate, un claxon, un vânzător stradal lăudându-şi în gura mare arahidele, un gagiu zicând că nu are lentilele care-i trebuie, că ar avea nevoie de un unghi mai bun, şi încă un tip care zbiară: „Să nu cazi!”
- Lume! zice iar. Am aci un scrântit la cap. Cică-i din California. Daţi-vă seama. Hei. Mai eşti?

- Aici sunt, Jósé. încă e sus, tot nu mişcă?

- Eşti tovarăş cu el? -Nu.

- Atunci dă unde-ai ştiut? De-ai ajuns să suni aci?
- E complicat. Intrăm ilegal pe fir. Ocolim sistemul... Omule, e încă sus? Atât vreau să ştiu.

Depărtează iarăşi telefonul, şi vocea îi oscilează.

- Dă unde ziceai că eşti? îl auzim strigând.

- Din Palo Alto.

- Nu te ţii dă cioace?

- Ai cuvântul meu, José.

- Cică tipul e din Palo Alto! Cum îl cheamă?

- Compton.

- Numele tipului e Compton! Mda, Comp-ton! Mda. Stai o secundă. Auzi, e unu' aici care vrea să ştie: Compton şi mai cum? Ce nume dă familie are?

- Nu, pe mine mă cheamă Compton.

- Da' numele lui, frăţie, cum îl cheamă pă el?

- José, poţi să-mi spui şi mie ce se întâmplă?

- îmi dai şi mie din ce fumezi? Eşti luat, aşa-i? Chiar eşti prieten cu omuleţu'? Hei, auziţi! Am unu' dus cu sorcova la telefon, din California. Zice că tipu-i din Palo Alto. Umblătorul pă sârmă e din Palo Alto.

- José, José, vrei să mă asculţi un moment, te rog? Bine?

- Legătura-i proastă. Cum îl cheamă?

- Nu ştiu!

- Cred că se întrerupe. E-un scrântit. Nu ştiu, mă, vorbeşte aiurea. Computere şi rahaturi. Au, să-mi trag palme! Rahat!

- Ce, ce?

- Aoleu, măiculiţă.
- Ce? Alo? -Nu!
- José? Eşti acolo?
- Doamne sfinte!
- Alo, mai eşti?
- Isuse Hristoase! -Alo?
- Nu pot să cred.
- José!
- Da, sunt aci! Numai ce-a ţopăit. Ai văzut?
- Ce-a făcut?
- A ţopăit. Să-mi trag palme!
- A sărit? -Nu!
- A căzut?
- Nu, frăţie.
- A murit?
- Nu, mă!

- Atunci ce?

- A săltat de pe-un picior pă altul! E îmbrăcat în negru. Se vede. încă-i colo, sus! Tipu' ăsta e fantastic! Măiculiţă! Credeam că s-a zis cu el, mă. Da' el numai a săltat de pe-un picior pă altul.

- A ţopăit, zici?

- 'czact.

- Cum ţopăie un iepure?

- Mai mult o chestie ca o foarfecă. O dată s-a... Mă, să-mi dau una. Omule... să n-am parte de... Numai ce-a făcut o forfecare din aia. Pă fir, mă!
- Tare de tot!
- Poţi să crezi, în pana mea? E vreun gimnast sau ceva? Parcă ar dansa. E dansator? Zi, frate, tovarăşul tău e dansator?
- Nu e de fapt prietenul meu, José.
- Mă jur pe bunul Dumnezeu că-i legat dă vreo treabă, ceva. Legat dă fir. Pă pariu că-i legat. E colea, sus, şi numai ce-a făcut forfecarea aia! Marfă dă tot.

- José, ascultă-mă un pic. Am pus un pariu aici. Cum

arată? -Se ţine bine, mă, se ţine.

- îl vezi ca lumea?

- Cât o unghie. E mititel rău. E la naiba-n praznic, acolo, sus. Da' dă ţopăit a ţopăit. E-n negru. I se văd picioarele.

- Bate vântul?

- Nu. E-o umezeală dă rahat.

- Nu bate vântul?

- Acolo, sus, tre' să bată, frăţie. Doamne! Da' ce s-a mai cocoţat. Nu ştiu cum o să-l dea şi jos, în mă-sa. S-a umplut dă curcani colo. Curcani la greu.

-Ha?

- A adus poliţai, s-a umplut acoperişul dă ei. Pă

amândouă părţile.

- încearcă să ajungă la el?

- Nu, ce căcat, e-n mijlocul chestiei. S-a ridicat în picioare acuma. Ţine prăjina aia în mână. Nu, n-are cum! Nu!

- Ce? Ce-i, José?

- S-a pus pă vine. Nu pot să-mi cred ochilor.

- Cum?

- A lăsat genunchii în jos, mă.

- Ce-a făcut?

- Acu' s-a aşezat.

- Cum adică s-a aşezat?

- S-a pus cu curu' pă fir. Tipu-i razna rău!

- José?

- Stai numa' să vezi! -Alo?

Iarăşi tăcere, o răsuflare în receptor.

- José? Hei, amigo. Prietene...

- Nu se poate.

Compton se dă mai aproape de computer, cu microfonul aproape lipit de buze.

- José, amice, mă auzi? José, mai eşti?

- Nu-i adevărat.

- José.

- Nu fac caterincă... -Ce?

-S-a lungit.

- Pe fir?

- Da, pă rahatu' dă fir. -Şi?

- Are picioarele băgate sub el. Se uită în sus la cer.

Pare... ciudat rău.

- Şi bara? -Ce?

- Prăjina lui?

- O ţine pă burtă, frăţie. Omuleţu' e dă nu-ţi vine a

crede.

- Stă aşa, întins?

- Mdea.

- Ca şi cum ar trage un pui de somn?

- Un ce?

- Ca o siestă?

- Tu-ncerci să mi-o tragi la tărtăcuţă, frăţie?

- Să... ce? Sigur că nu, José. Nu, deloc. Nu.
La telefon se lasă o tăcere lungă, de parcă José s-a transportat acolo, sus, lângă acrobat.
- José? Hei, alo. José. Cum o să se ridice iarăşi în picioare? José? Adică, dacă stă întins, cum se mai ridică iarăşi în picioare? Sigur îl vezi lungit acolo? José? Mă auzi?

- Zici că-s mincinos, adică?

- Nu, vorbesc şi eu...

- Zi-mi şi mie o treabă. Eşti în California, da?

- Da, omule.

- Dovedeşte.

- Nu pot în momentul ăsta să... Compton îşi taie iarăşi sonorul.

- îmi dă cineva sticluţa cu otravă, să isprăvim?

- Vorbeşte cu altcineva, sugerează Gareth. Zi-i să dea telefonul altcuiva.

- Unul care ştie să citească, măcar.

- Auzi, îl cheamă José şi nu ştie spaniolă! Se apleacă iarăşi spre microfon.

- Fă-mi un serviciu, José. Poţi să dai telefonul altcuiva?

- Dă ce?

- Facem un experiment.

- Suni din California? Să mori tu? Crezi că-s retardat?

Asta crezi?

- Hai, fii bun şi lasă-mă să vorbesc cu altcineva.

- Dă ce? zice iar, şi îl auzim cum încă o dată depărtează de gură telefonul şi în jur vuieşte mulţimea, numai „oo”-uri şi „aa”-uri, apoi auzim cum telefonul cade, zice o chestie despre cineva dus cu pluta, se mai aude şi altceva, slab, ca un foşnet, apoi iarăşi tare când receptorul se bălăngăneşte şi iarăşi vocile se pierd în vânt.

- Vrea careva să vorbească cu ţăcănitu' ăsta? Cică sună din California!

- Jósé! Dă telefonul mai departe, haide, omule!

Probabil că receptorul se leagănă încă prin aer, dar încetineşte, vocile nu mai oscilează acum, din spatele lor se aud sirene, cineva care-şi laudă acum cârnăciorii, îi văd cu ochii minţii, sunt acolo toţi, jos, câtă frunză şi iarbă, taxiurile s-au oprit, gâturile-s toate întinse în sus şi Jósé lasă telefonul să i se bălăbănească în dreptul genunchilor.

- Nu ştiu, mă! i se adresează cuiva. E un căcănar din California. Nu ştiu. Cred că vrea să-i spui ceva. Mda. Despre... astea, ce se întâmplă. Vrei...?

- Hei, Jósé! Dă-l mai departe, Jósé.

După o secundă sau două, ia receptorul şi zice:

- Auzi, e-un tip aici care-o să vorbească cu tine.

- O, slavă Domnului.

- Alo, zice gagiul, cu voce foarte joasă.

- Salut, sunt Compton. Suntem în California...

- Bună, Compton.

- Mă întrebam dacă ne-ai putea descrie ce mai e pe la

voi.

- Păi... e cam greu acuma.

- De ce?

-S-a întâmplat ceva naşpa rău.

- Mmh?

- A căzut.
- Ce-a făcut?
- S-a făcut terci dă pământ. E-o agitaţie teribilă p-aci. Auzi sirena aia? N-o auzi? Ascultă.

- E greu de auzit.

- E plin dă curcani. Mişună peste tot.

- José? José? Tu eşti? A căzut cineva?

- S-a făcut zob colea. La picioarele mele. E numai sânge

şi rahaturi.

- Cu cine vorbesc? Tu eşti, José?

- Ascultă sirenele, frăţie.

- Nu te cred.

- Una cu pământu' s-a făcut.

- Mă iei la băşcălie?

- Omu', e groasă dă tot.
Telefonul se trânteşte în furcă, legătura e tăiată, iar Compton se uită cu ochi bulbucaţi la noi toţi.

- Credeţi c-a mierlit-o?

- Sigur că nu.

- Ăla era José! zice Gareth.

- Avea altă voce.

- Ba nu, José era. Ne-a tras ţeapă! Nu pot să cred că ne-

a tras ţeapă.

- Mai formează o dată numărul!

- Nu se ştie. O fi adevărat. O fi căzut.

- încearcă!

- Nu-mi plătesc nici o datorie, zbiară Compton, dacă n-

aud în direct!

- Ei, ce să spun, face Gareth.

- Oameni buni! intervine Dennis.

- Trebuie să aud în direct. Un pariu e un pariu.

- Fraţilor!

- Mereu te tragi pe cur când vine vorba de pariuri.

- Mai încearcă o dată numărul.
- Hei, băieţi, avem de lucrat, ne aminteşte Dennis. Mă gândesc să facem corecţiile alea chiar în noaptea asta. îmi dă o palmă peste umăr: Aşa-i, Puştiule?

- Mâine s-a făcut deja azi, zice Gareth.

- Dar dacă a căzut pe bune?

- N-a căzut, îţi spun eu. Ăla era José, omule.

- Sună ocupat!

- Intră pe alt număr!

- încearcă pe ARPANET, mă.

- Hai, revino-ţi.

- Caută un telefon public!

- Intră pe fir.
- Nu pot să cred că e ocupat.

- Fă-l să nu mai fie.

- Nu-s Dumnezeu.

- Găseşte atunci pe cineva care e, omule.

- Of, frate. Toate sună ocupat!

Dennis păşeşte peste cutiile de pizza, trece de imprimantă, dă cu palma într-o latură a carcasei PDP-ului şi se bate apoi în piept, exact peste inscripţia cu MOARTE OCCIDENTALĂ.

-Lamuncă, băieţi.

- Ei, şi tu acum, Dennis.

- E cinci dimineaţa.

- Nu, hai să aflăm.

- Muncă, băieţi, muncă.

E până la urmă compania lui Dennis, şi el ne împarte paralele la sfârşit de săptămână. Nu că şi-ar cumpăra

cineva ceva, dacă nu iei în calcul benzile desenate şi revistele Rolling Stone. Dennis furnizează tot restul, chiar şi periuţele de dinţi din baia de la subsol. A învăţat tot ce i-a trebuit să ştie acolo, în 'Nam. îi place să spună că şi-a clădit temelia, că vrea să-şi facă propria copie xerox după Xerox. Banii şi-i câştigă din aplicaţii pentru Pentagon, însă programele pentru transfer de fişiere sunt dragostea lui adevărată.
O să avem toţi, secolele viitoare, ARPANET în căpăţâni, zice. O să fie câte- un cip de computer mititel în creierele noastre. O să fie conectat la baza craniului şi aşa o să ne putem trimite unii altora mesaje pe panoul electronic, doar gândindu-ne. E electricitate, zice. E Faraday. Einstein. E Edison. E Wilt Chamberlain-ul viitorului.
îmi place ideea lui. E mişto. E posibilă. în felul ăsta nici măcar n-ar trebui să ne gândim la conexiuni telefonice. Lumea nu ne crede, dar e adevărat. într-o zi, cândva, doar o să te gândeşti la ceva, şi-o să se întâmple. Stinge lumina, şi lumina se stinge. Fă cafea, şi aparatul porneşte.

- Haide, mă, cinci minute, atâta.

- Bine, se învoieşte Dennis, cinci. Asta-i tot.

- Auzi, sunt conectate serverele? întreabă Gareth. -Da.

- încearcă şi acolo.

- îmi dai ton, îţi dau telefon.

- Tu, Puştiule, mută-ţi curul încoace. Dă drumul la

decodor.

- Să mergem la pescuit.

Mi-am construit primul radio cu galenă la şapte ani. Nişte fir, o lamă de ras, o bucată de creion, o cască, o rolă golită de hârtie igienică. Am făcut un condensator variabil din foiţe de staniol şi plastic, presate laolaltă cu un şurub. Fără baterii. Planurile le-am luat din nişte benzi desenate cu Superman. Prindea un singur post, dar nu conta. Stăteam şi ascultam noaptea târziu, sub pătură. în camera de alături îi auzeam pe-ai mei certându-se. Amândoi prăjiţi bine. Când postul dispărea în eter, cuprindeam în palmă casca şi ascultam zgomotul static.

Mai târziu, când am construit alt radio, am aflat că puteai să bagi în gură antena; aşa recepţia se îmbunătăţea şi scăpai uşor de pârâituri.

Vedeţi voi, şi când programezi lumea se face mititică şi nemişcată. Uiţi de orice altceva. Ai intrat în zonă. Nu există priviri aruncate peste umăr. Sunetul şi luminile te împing înainte. Capeţi pacea. Continui. Variaţiile se supun. Sunetul porneşte spre interior, se concentrează într-un punct, ca o explozie văzută invers. Totul se reduce la un singur punct. Poate că-i un program de recunoaştere vocală, o aplicaţie de şah sau ai de scris linii de cod pentru un radar de elicopter Boeing - n-are a face: singurul lucru pe care dai doi bani e să-ţi iasă următoarea linie. într-o zi cu spor îţi ies şi o mie de linii. într-una nasoală nu ştii unde se destramă totul.

N-am fost aşa de norocos în viaţa mea, nu mă plâng, doar că aşa stă treaba. Numai că de data asta, în numai două minute, am şi agăţat pe cineva.

- Sunt pe Cortland Street, zice vocea de femeie.

Dau o învârteală cu scaunul, agit bucuros pumnul

strâns.

- Am prins ceva!

- Puştiul a prins ceva.

- Puştiule!

- O secundă, îi spun femeii.

- Pardon? o aud zicând.

Am bucăţi de pizza şi sticle goale de suc la picioare. Băieţii vin fuga, dau cu şutul în resturi, un gândac o ia la sănătoasa dintr-o cutie de carton. Am montat un microfon dublu în computer, cu capete din burete sintetic şi stativ făcut dintr-un umeraş de sârmă. Sunt extrem de sensibile, distorsionează puţin de tot, le-am făcut chiar eu, două plăcuţe una lângă alta, izolate. Şi boxele mi le-am făcut din piese scoase de prin aparate de radio.

- Uite ce chestii, se minunează Compton înclinând capetele cele mari de burete ale microfonului.

- Pardon? zice doamna.

- Mă iertaţi. Alo, sunt Compton, zice împingându-mă de

pe locul meu.

- Bună, Colin.
- încă e sus?
- E îmbrăcat într-un fel de salopetă neagră.
- V-am spus eu că n-a căzut.
- Nu e chiar o salopetă, de fapt. Un soi de combinezon. Cu anchior. Pantaloni largi. Are un aer foarte impetuos.
- Pardon?
- Hai, mai lasă-mă, zice Gareth. Impetuos? E pe bune femeia? Impetuos. Cine spune impetuos?
- Gura, face Compton şi se întoarce spre microfon. Doamnă? Alo? E un singur bărbat acolo, sus, aşa-i?
- Ei, trebuie să aibă nişte complici.
- Cum aşa?
- Păi, e cu siguranţă imposibil să întinzi un fir dintr-un capăt într-altul. De unul singur, vreau să spun. Cred că are o echipă.

- Mai vedeţi pe cineva?

- Doar poliţia.

- De când e sus, pe sârmă?

- De aproximativ patruzeci şi trei de minute, zice ea.

- Aproximativ?

- Am ieşit de la metrou la şapte şi cincizeci.

- A, OK.

- Şi abia începuse.

- Bun, am priceput.

încearcă să acopere cu palma amândouă microfoanele, dar în loc de asta se trage înapoi şi-şi învârte degetul pe la tâmplă de parcă ar fi prins un peştişor nebun.

- Vă mulţumim pentru ajutor.

- Nici o problemă, zice ea. Aa...

- Mai sunteţi? Alo.

- A pornit iarăşi. Traversează din nou.

- A câta oară e asta?

- E a şasea ori a şaptea. De data asta e iute, incredibil

de iute.

- Dar ce face, aleargă?

O salvă zgomotoasă de aplauze se aude pe fundal. Compton se trage de la microfon, se roteşte niţel în lateral cu scaunul.

- Chestiile astea-s ca nişte drăcii de acadele, zice.

Revine la microfon şi se face că-i dă o limbă.

- Pare o nebunie întreagă acolo, doamnă. Sunt mulţi oameni?

- Numai aici, la colţ, sunt cel puţin şase, şapte.

- Cât credeţi că o să mai stea cocoţat acolo?

- O, Dumnezeule.

- Ce este?

- Păi... am întârziat.

- Nu puteţi să mai rămâneţi doar un minut?
- Nu pot, adică, să stau aici şi să vorbesc fără oprire...
- Şi poliţaii?
- Sunt câţiva agenţi de poliţie care se apleacă peste margine. Cred că încearcă să-l convingă să se întoarcă. Mmm, face femeia.

- Ce-i? Alo? Nici un răspuns.

- Ce este? insistă Compton.

- Mă scuzaţi, zice ea.

- Ce se petrece?

- Ei bine, au apărut două elicoptere. Se apropie foarte mult.

- Cât de mult?

- Sper să nu-l răstoarne de acolo.

- Cât sunt de aproape?
- Cam şaptezeci de metri. Cel mult o sută. Ah, uite-i că dau înapoi. Fir-ar să fie!

-Ce e?

- Ei bine, elicopterul poliţiei s-a retras. -Da.

- Doamne sfinte! -Ce?

- Chiar acum, în clipa de faţă, a început să facă din

mână. Se înclină peste bara pe care şi-a lăsat-o pe

genunchi. Pe coapsă, de fapt. Pe coapsa dreaptă.

- Serios?

- Şi mişcă din braţ.

- Cum vă daţi seama?

- Cred că face o reverenţă.

- Ce face?
- Ne arată ce-i poate pielea. Se înclină pe sârmă, se balansează, ia o mână de pe prăjină şi, da, face o reverenţă spre noi.

- De unde ştiţi?

- O-la-la, exclamă femeia.

- Ce-i? Sunteţi bine? Doamnă?

- Nu, sunt în regulă.

- Mai sunteţi pe fir? Alo!

- Scuzaţi?

- Cum de-l vedeţi aşa de clar?

- Prin lentile.

- Hmm?

- Mă uit prin lentile. E greu să ai binoclul într-o mână şi telefonul în cealaltă. O secundă, dacă nu vă supăraţi.

- Se binoclează la el, zice Dennis.

- Aveţi binoclu? întreabă Compton. Alo. Alo. Priviţi prin binoclu?

- Ei, da, unul mic, de operă.

- Hai, nu mă-nnebuni, face Gareth.

- Am fost aseară s-o văd pe Marakova, la ATB. Şi-am uitat de el. De binoclu. Apropo, e minunată. Cu Barîşnikov.

- Alo? Alo?

- L-am lăsat peste noapte în poşetă. Incidental, de fapt.

- Incidental? face Gareth. Gagica asta e de-un haz

nebun.

- Taci dracului, zice Compton acoperindu-mi microfonul. îi vedeţi faţa, doamnă?

- Un moment, vă rog.

- Unde-i elicopterul?

- Ah, s-a depărtat mult.

- încă face reverenţa?

- O clipă, dacă sunteţi bun.

Pare că depărtează receptorul de ea un moment, auzim nişte ovaţii ţipate, nişte icnete de încântare, şi brusc nu mai vreau decât ca femeia să revină la noi, să-l lăsăm pe echilibrist în pace, o vreau pe femeia cu binoclul de operă, vocea ei vibrantă şi felul caraghios în care zice „incidental”. Aş zice că-i bătrână, dar nu are a face, nu-i o chestie de atracţie aici, nu-mi place de ea în felul ăla. Nu mi se scoală de la ea sau ceva de genul. N-am avut niciodată o iubită, nu-i aşa mare chestie, nu mă gândesc la ea în sensul ăla, doar că-mi place vocea ei. Plus că eu am găsit-o.

Aş zice că are cam treizeci şi cinci de ani, mai mult chiar, gât lung şi fustă strâmtă până-n genunchi, dar cine ştie, ar putea să aibă şi patruzeci, patruzeci şi cinci, ba chiar mai bătrână, să aibă părul dat cu fixativ

şi să umble cu o proteză de lemn în geantă. Dar aş zice mai degrabă că-i frumoasă.
Dennis s-a băgat în ungherul lui, scutură din cap şi zâmbeşte. Compton formează numărul, pe Gareth îl buşeşte râsul. Nu vreau decât să-i împing din scaunul meu, să nu-mi mai folosească chestiile - am şi eu dreptul la chestiile mele.

- întreab-o ce face acolo, şoptesc.

- Puştiul a vorbit iar!

- Eşti bine, Puştiule?

- întreab-o odată.

- Nu ne freca la icre, mă repede Compton.

Se lasă pe speteaza scaunului şi râde, acoperind cu amândouă mâinile microfonul meu, se apucă să se legene înainte şi înapoi în scaunul meu. Fâţâie picioarele în sus şi-n jos, împrăştie cutiile de pizza de dedesubt.

- Scuzaţi? zice doamna. Se aud zgomote pe fir.

- întreab-o câţi ani are. Haide.

- Mai tacă-ţi gura, Puştiule.

- Mai tacă-ţi ţie, Compton.

Compton îmi arde o scatoalcă peste frunte, cu dosul palmei.

- Fă cum zice Puştiul!

- Hai, întreab-o şi gata.

- Măreţul drept american de a-ţi căuta futăcirea.

Gareth se dă cu crăcii în sus de râs, în vreme ce Compton se apleacă iarăşi la microfon şi zice:

- Mai sunteţi acolo, doamnă?

- Sunt aici.

- încă face reverenţe?

- S-a ridicat în picioare acum. Poliţiştii se uită la el peste margine.

- Elicopterul?

- Nu-l văd pe niciunde.

- A mai ţopăit ca iepurele?

- Pardon?

- A mai ţopăit cumva?

- Nu am văzut aşa ceva. Nu a ţopăit deloc. Cine să

ţopăie?

- De pe un picior pe altul, gen?

- E un adevărat saltimbanc. Gareth se hlizeşte.

- Mă înregistraţi?

- Nu, nu, nu, pe cuvânt.

- Aud voci pe fundal.
- Suntem în California. Suntem de treabă. Nu vă faceţi griji. Ne ocupăm cu computerele.

- Atâta vreme cât nu mă înregistraţi...

- A, nu. N-aveţi probleme cu noi.

- Există reglementări legale în privinţa aceasta.

- Sigur.
- în orice caz, chiar ar trebui să...
- O clipă, zic şi mă aplec peste umărul lui Compton. Compton mă îmbrânceşte înapoi şi întreabă dacă acrobatul pare agitat, iar femeia îşi ia un interval lung până să răspundă, ca şi cum ar rumega ideea întreagă şi s-ar întreba dacă s-o înghită ori nu.

- Ei bine, pare mai degrabă calm. Corpul lui, vreau să

spun. Arată calm.

- Faţa nu i-o puteţi vedea?

- Nu tocmai, nu.

Vocea începe să i se stingă, e ca şi cum n-ar vrea să mai stea de vorbă cu noi, se evaporă pe fir, dar aş vrea să mai rămână, nu ştiu de ce, parcă ar fi mătuşă- mea, parcă aş şti-o de-o viaţă, chestie imposibilă, normal, dar nu-mi mai pasă, aşa că înşfac microfonul, îl îndoi de la gura lui Compton şi zic:

- Lucraţi acolo, doamnă?

Compton lasă capul pe spate, se pune iarăşi pe râs, Gareth încearcă să mă gâdile la coaie, aşa că-i arunc din vârful buzelor cuvântul „jigodie".

- Ei bine, da, sunt bibliotecară.

- Chiar?

- La Hawke Brown and Wood. La secţia de

documentare.

- Cum vă numiţi?

- Etajul al cincizeci şi nouălea.

- Şi numele?

- Chiar nu ştiu dacă ar trebui...

- Nu vreau să fiu mojic.
- Nu, nu.
- Pe mine mă cheamă Sam. Sunt aici, în laboratorul nostru. Sam Peters. Lucrăm cu computere. Sunt programator.

- înţeleg.

- Am optsprezece ani.

- Felicitări, se amuză ea.

E aproape ca şi cum ar auzi, de la celălalt capăt al firului, cum mă fac roşu la faţă. Gareth se ţine de burtă de atâta râs.

- Sabie Senatore, zice în cele din urmă, cu voce ca

susurul apei.

- Sabie?

- Exact.

- Pot să întreb...? -Da?

- Câţi ani ai? Iarăşi tăcere.

îi umflă hlizeala pe toţi, însă vocea ei are o intonaţie dulce şi nu-mi vine să închid. încerc să mi-o imaginez acolo, sub turnurile cele mari, ridicând privirea, cu

binoclul de operă la gât, gata să intre la muncă în vreo firmă de avocatură cu lambriuri de lemn şi cafetiere.

- E opt şi jumătate dimineaţa, zice.

- Cum?

- Nu e tocmai momentul propice pentru o întâlnire.
- îmi pare rău.
- Ei bine, am douăzeci şi nouă de ani, Sam. Sunt un pic cam bătrână pentru tine.
-Ah.
Şi, cum altfel, Gareth începe să umble şontâc, prefăcându-se că se sprijină în baston, Compton scoate mârâieli de om al peşterii, ba chiar şi Dennis se dă de partea lor şi-mi aruncă un „iubăreţule”.
După care Compton îmi face vânt de la masă şi bombăne despre pariul lui, trebuie să rezolve cu pariul.

- Unde e el? Sabie? Unde e tipul acum?

- Vorbesc iarăşi cu Colin?

- Compton.

- E la marginea turnului sudic.

- Ce distanţă este între turnuri?

- Greu de evaluat. Vreo sută de... oo, ia te uită la el!
O gălăgie o înconjoară, şuier şi chiote, e de parcă totul s-a destrămat şi s-a transformat în gâlgâituri, şi mă gândesc la oamenii, cu miile, din autobuze şi trenuri

care văd totul pentru prima oară şi-mi doresc să fiu acolo, cu ea, şi simt că mi se moaie un pic genunchii.

- S-a întins pe fir? întreabă Compton.

- Nu, sigur că nu. A terminat. -S-a oprit.
- S-a întors de unde a plecat. A salutat încă o dată, a făcut din mână şi s-a întors. Foarte rapid. Alergând. Cumva.

- A terminat?

- Rahat.

- Am câştigat! anunţă Gareth.

- Mm, a terminat deci? Eşti sigură? Asta-i tot?

- Poliţiştii de pe margine îl iau în custodie. I-au luat şi

prăjina. Oo, ascultă.
De lângă telefon se aud ovaţii imense şi un ropot tunător de aplauze. Compton pare sâcâit, iar Gareth îşi freacă degetele de parcă ar prefira bani printre ele. Mă aplec şi preiau microfonul.

- A terminat? Alo? Mă auzi?

- Sabie, zic.

- Bun, spune, chiar trebuie să...

- înainte să pleci...

- Samuel, tu eşti?

- Pot să te întreb ceva personal?

- M-ai şi întrebat, presupun.

- îmi dai şi mie numărul tău? Ea râde fără să-mi

răspundă.

- Eşti măritată?

Iarăşi un hohot de râs, cu nişte regret în el.

- îmi pare rău, zic. -Nu.
- Pardon?

Şi nu ştiu dacă a zis nu, nu-mi dă numărul, sau că nu e măritată, ori amândouă deodată, dar după aceea îi scapă un chicotit slab.

Compton se scobeşte în buzunar după bani. împinge pe tăblie, spre Gareth, o bancnotă de cinci dolari.

- Mă întrebam doar...

- Serios, trebuie să plec, Sam.

- Nu-s vreun dubios.

- Pa şi pusi.

S-a mântuit, linia-i moartă. Ridic ochii. Gareth şi Compton se holbează la mine.

- Pa şi pusi, mugeşte Gareth. Uite la mutra lui. E

impetuos!

- Taci, mă.

- E incidental!

- Gura, rahat cu ochi.

- Oo, da' ce sensibil se făcu!

- Cineva a căzut în plasă, zice rânjind Compton.

- O luam în balon, atâta tot. Mă prosteam.

- Pa şi pusi!

- îmi dai şi mie numărul tău, te rog?

- Tacă-ţi fleanca.

- Hei, Puştiul s-a enervat.

Mă îndrept spre telefon şi apăs iarăşi Enter-ul de pe tastatură, dar sună, sună şi tot sună. Compton are pe mutră o expresie ciudată, zici că nu m-a mai văzut până atunci, de parc-aş fi un gagiu nou-nouţ, dar nu-mi pasă. Sun iarăşi, dar ţârâie fără oprire. O văd pe Sabie cu ochii minţii depărtându-se pe stradă, intrând în World Trade Center, urcând la etajul cincizeci şi nouă, numai lemnărie şi fişete, zicându-le „Bună” avocaţilor, aşezându-se la birouaşul ei, punându-şi un creion după ureche.

- Cum a zis că se cheamă firma aia?

- Pa şi pusi, zice Gareth.

- Las-o moartă, mă, spune Dennis.

E în picioare, acolo, cu tricoul pe el şi părul răvăşit.

- Nu se mai întoarce, mă informează Compton.

- De unde ştii tu aşa sigur?

- Intuiţie feminină, spune şi se hlizeşte.

- Avem de lucru la aplicaţie, intervine Dennis. Toată

lumea la muncă.

- Eu nu, face Compton. Mă duc acasă. N-am mai dormit

de-un secol.

- Sam? Tu ce zici?

Despre programul pentru Pentagon vorbeşte. Am semnat un acord de confidenţialitate. E-o chestie destul de uşor de făcut. Orice puşti ar fi în stare. La asta mă gândesc. Foloseşti programul radar, introduci atracţia gravitaţională, poate nişte diferenţiale de rotaţie, şi afli imediat unde aterizează orice proiectil.

- Puştiule?

Când o mulţime de computere funcţionează toate deodată, locul zumzăie. E

mai mult decât zgomot de fond. Genul de bâzâit care te face să simţi că eşti adevăratul pământ întins sub cer, un zumzet albastru care-i deasupra şi de jur împrejur, dar dacă te gândeşti prea intens la el, devine prea gălăgios, prea mare, şi ajungi să te simţi cât o aşchiuţă. Eşti prins în zumzet cu cablurile, circuitele, electronii mişcând, dar fără să se mişte ceva pe bune, absolut nimic.

Mă duc la geam. E un geam de subsol şi nu vine pic de lumină. Chestia asta n-o înţeleg, ferestre la subsol - de ce-ar face cineva o fereastră la subsol? Am şi încercat să o deschid o dată, dar nu s-a clintit.

Pun rămăşag că afară s-a ivit soarele.

- Pa şi pusi! zice Gareth.

îmi vine să traversez camera şi să-l pocnesc, să-i ard un pumn, un pumn adevărat, ceva să-l doară pe bune, dar n-o fac.

Mă aşez la tastatură, apăs Escape, apoi N, Y, şi decuplez cutia albastră. Gata pe azi cu manipulatul frecvenţelor. Deschid programul de grafică, îmi folosesc parola. SAMUS17. De şase luni lucrăm noi la el, dar Pentagonul îl dezvoltă de ceva timp. Dacă vine alt război, sunt sigur c-o să folosească versiunea noastră.

Mă întorc spre Dennis. E deja aplecat peste consolă.

Programul porneşte. îl aud clicăind.

Când scrii un cod te ia un fel de beţie. E mişto. E uşor de făcut. Uiţi de mama, de tata, de tot. Ai luat toată ţara la bord. Asta e America. Ai ajuns la graniţă. Te poţi duce oriunde. Are de-a face cu conectarea, accesul, porţile de

intrare, ca într-un joc de-a telefonul fără fir, unde, dacă ai înţeles greşit un lucru, te întorci de unde-ai plecat.

Praf semeni, praf culegi

Nu m-a lăsat să mă duc la înmormântarea lu' Corrigan. Dădeam şi cămaşa după mine s-ajung acolo. Da-n loc, m-a vârât înapoi la cutie. N-am plâns. M- am întins pe bancă numai, cu mâna pă ochi.

Mi-am văzut cazieru', e-ngălbenit cu cincizeci şi patru dă intrări. Bătute nu foarte şucar la maşină. îţi vezi viaţa cu foi dă indigo. Pusă la dosar. Hunts Point, Lex şi Forty-ninth, West Side Highway, tocmai până înapoi în Cleveland. Vagabondaj. Prostituţie. Delict clasa A. Deţinere substanţe de risc. încălcare de gradu doi a proprietăţii private. Deţinere substaţe narcotice de mare risc, infracţune clasa E. Prostituţie, delict clasa A.

Gaborii cred c-a luat nota cinci la scris.

Ăştia din Bronx scrie mai anapoda ca oricine. Are nota doi la orice, în afară de manglitu' la ce-i a nostru.

Tillie Henderson zisă şi Miss Bliss zisă şi Puzzle zisă şi Rosa P. zisă şi Prăjiturică.

Rasă, sex, înălţime, greutate, culoarea părului, a pielii, a ochilor, cicatrici, semne, tatuaje (nu are).

Mă dau în vânt după prăjituri de la supermarket. Asta n-o să găseşti pă
cazieru' meu cel galben.

Când ne-a arestat, era Bob Marley la radio, cânta Ridică-te, stai drept, cere-ţi drepturile. Un poliţai care se dădea glumeţ a dat volumul mai tare şi-a rânjit peste umăr. Jazzlyn a răcnit: „Cine-o să aibă grijă dă copii?”

Am lăsat lingura-n laptele praf. Treizeci şi opt dă ani.

Nu-i premii pă nicăieri.

Meseria dă femeie dă stradă am avut-o în sânge. Nu bat câmpii. N-am vrut în viaţa mea s-am o slujbă d-asta dă fraieri. Stăteam vizavi dă locu' dă agăţat din Prospect Avenue cu East thirty-first. Vedeam de pe geamu' la dormitor cum muncesc fetele. Eram dă opt ani. Avea pantofi roşii cu tocuri nalte şi păru' pieptănat în susu' capului. Purta pălării cât roata carului.
Nu există filme cu peşti unde să nu-i vezi că apare cu un Cadillac. Aşa şi e. Tăticilor le place în Caddy. Le place cauciucuri albe. Zaru' pufos din parbriz nu apare totuşi aşa dă des.
M-am dat cu ruj prima oară la nouă ani. Ce mai lucea în oglindă. La unşpe ani, cizmele albastre a mamei mi-era prea mari. Puteam să mă pitesc în ele şi să-mi scot afară numa' capu'.
La treişpe ani ţineam deja mâinile pă şoldurile unui bărbat cu costum zmeuriu. Avea o talie ca dă femeie, da' palmă grea. îi zicea Fine. Şi aşa dă mult mă iubea, că nici nu m-a scos la produs, zicea că mă creşte.
Mama era cu religia. Ţineam dă Biserica Israelului Spiritual. Trebea să-ţi laşi pă spate capu' şi să vorbeşti în limbi. Făcuse şi ea trotuaru'. Asta cu ani în urmă. Se lăsase după ce-i căzuseră dinţii. Zicea: „Tu să nu faci ce făcui io, Tillie”.
M-am pus şi-am făcut exact la fel. Numa' dinţii încă nu mi-a căzut.
N-am ieşit la clienţi până la cinşpe ani. Am intrat în hol la hotelu' turcesc. Careva a şuierat din urmă. S-a întors toate capetele, mai ales a meu. După aia m-am prins io că la mine fluiera. Şi chiar din clipa aia am început să legăn din şolduri. Primu' meu tătic zicea: „Dă cum

termini cu muşteriii, dulceaţă, să te-ntorci acasă la mine”.
Colanţi, pantalonaşi mulaţi, tocuri. M-am apucat dă făcut trotuaru' în draci.
Un lucru care-l înveţi repede e să nu-ţi laşi păru' să cadă peste geamu' deschis. Dacă faci asta, nebunii te apucă dă plete, te trage şi te bate de te rupe.
Nu-l uiţi în veci pă primu' tătic. îl iubeşti pân' ce te cafteşte cu levieru' dă schimbat roata. Două zile după aia schimbi roata cu el. îţi cumpără o bluză care-ţi face corpu' să sară-n ochi şi să se rotunjească prin locurile care trebe.
Pă Jazzlyn, dă mică, am lăsat-o cu mama. Dădea din picioruşe şi ridica ochii la mine. Avea cea mai albă piele când s-a născut. La început am crezut că nu- i a mea. N-am ştiut cine i-o fi fost tătic. Putea să fie oricine după o listă lungă cât o zi dă post. Lumea zicea că o fi fost mexican, da' nu ţin minte să fi asudat pă mine nici un Pablo. Am luat-o în braţe şi mi-am zis c-o să mă port bine cu ea cât o trăi.
Prima chestie, când ai un bebeluş, e să zici: „Nu, ea n-are să facă în veci trotuaru'„. Te juri. Nu copilaşu' meu. Ea n-o să iasă acolo niciodată. Aşa că faci trotuaru' ca s-o ţii pă ea să nu-l facă.
Aşa am stat vreo trei ani, la produs, apoi fuga acasă la ea, s-o iau în braţe, şi după aia am ştiut ce trebea să fac. Am zis: „Ai grijă dă ea, mămico. Io o să mă-ntorc iute.”
Ăl mai slăbănog câine care l-am văzut vreodată e pictat pă autobuzele Greyhound.
Prima oară când am văzut New Yorku' m-am pus pă caldarâm, lângă clădirea Autorităţii Portuare, ca să văd

tot ceru'. Şi-un gagiu a păşit fix peste mine, fără măcar să se uite în jos.
M-am pus pă făcut trotuaru' din prima zi. Mă duceam pă la hoteluri răpănoase de pe Ninth. Poţi face un cer şi dintr-un tavan, nu-i problemă. Era o groază dă marinari prin New York.
îmi plăcea, p-atunci, să dansez cu chipiele lor pă cap.
în New York lucrezi pentru omu' tău. Omu' ţi-e tătic chiar dacă nu-i dăcât un codoş maroniu. Să-ţi găseşti un tătic e uşor, io am avut baftă dă la-nceput şi l- am găsit pă TuKwik. M-a luat sub aripa lui şi am ajuns să ies pă stradă în cel mai bun locşor, Forty-ninth cu Lexington. Acolo i-a suflat ei fusta lu' Marilyn. Pă aerisirea dă la metrou. Următoru' loc şucar dă produs era departe, prin West Side, da' lui TuKwik nu-i plăcea, aşa că nu mă duceam prea mult prin zonă. Nu ieşea lozu' aşa dă bine în West Side. Şi gaborii mereu apărea cu insignele la-naintare, numa' fincă atârnam pe-acolo. Vedea cât a trecut dă la ultima excursie la zdup întrebând dă data după cazier. Dacă era ceva de când nu mai văzuseşi cutia pă dinăuntru, numa' ce făcea din deget, Tu vii cu mine.
Mie-mi plăcea în East Side, chiar dacă gaborii era nesimţiţi.
Nu era prea multe fete dă culoare pe Forty-ninth şi Lex. Fetele era albicioase, cu dinţi buni. Ţoale mişto. Păru' dichisit. Nu umbla niciodată ele cu inele mari, fincă inelele mari stă în cale. Da' avea manichiură şucară şi le lucea unghiile. Se uita la mine şi zbiera: „Ce mă-ta-n cur cauţi p-aci?” Şi io ziceam: „îmi văd şi io dă treabă, fetele, atâta”. După o vreme nu ne-am mai luat în

clanţă. Nu ne-am mai zgâriat cu unghiile. N-am mai încercat să ne rupem degetele una la alta.
Am fost prima cioară pă bune la zona aia. îmi zicea toţi Rosa Parks. Zicea dă mine că-s o gâlmă dă gumă. Neagră. Pă asfalt.
Aşa-i în viaţă, pă cuvânt. Glumeşti o grămadă.
îmi ziceam io în gând, cică, o să produc destule parale să mă-ntorc la Jazzlyn şi să-i cumpăr un căsoi cu şemineu şi verandă în spate şi gârlă dă mobilă mişto. Asta voiam io.
Sunt varză. Nimenea nu-i mai varză total ca mine. Da' n-o să ştie nimenea. E secretu' meu. Mă plimb prin lume de parcă ar fi a mea. Geană pă zonă. Uite-o cum se rotunjeşte.
Am o tovarăşă dă celulă, ţine un şoarece-n cutie. Şoarecele-i cel mai bun prieten a ei. Vorbeşte cu el, îi netezeşte blana. îl mai şi pupă. Odată a muşcat- o dă buză. Eram pă jos dă râs.
Are dă făcut opt luni pentru o înjunghiere. Nu stă dă vorbă cu mine. Or s-o ducă la închisoarea federală curând. Zice că n-am pic dă creer. Io nu mă duc acolo la pârnă, n-are cum, am făcut pactu' cu diavolu' - un omuleţ chel, cu manta neagră pă el.
Când eram dă şapteşpe ani aveam un corp dă ar fi lăsat-o Adam pă Eva cu ochi-n soare. Eram focoasă rău. Dă mâna întâi, mă jur. Nimic unde nu trebe. Picioare lungi de-o sută dă mile şi nişte buci dă mureai după ele. Adam i-ar fi zis lu' Eva: Evo, io te las, drăguţă, şi până şi Isus, din spate, ar fi zis: Adame, fi-ţi-ar bafta a dracu'.
Era o pizzerie pă Lexington. Avea atârnată o poză cu nişte gagii în şorturi strâmte, cu piele lucioasă şi-o

minge la picioare - le şedea bine. Dar tipii din local era graşi, păroşi şi făcea întruna glume despre batoane dă salam. Trebea să le ştergi pizza cu şervetu' ca să scapi dă ulei. Trecea şi băieţii din sindicate. Nu voiai să te pui cu sindicatele. Avea dungă la pantaloni şi mirosea a briantină. Putea să te scoaţă la un prânz dă broscari pă cinste şi- apoi să-ţi dea somnu' dă veci.
TuKwik se dădea în stambă. Mă ducea la braţ ca pe-un giuvaier. Avea cinci neveste, da' eu eram Nevasta Numero Uno, globu' din vârfu' bradului, cea mai fragedă cărniţă din galantar. Faci ce poţi pentru tăticu' tău, îi luminezi ziua, îl iubeşti până la apus, apoi o porneşti la produs. Făceam cei mai mulţi biştari şi se purta mişto cu mine. Mă lua cu el în faţă, în maşină, în timp ce nevestele alelalte fumega dă draci pă stradă. Chestia-i că, dacă te iubeşte mai mult, te şi altoieşte mai din gros. Aşa merge treaba.
Unu' din doctorii de la urgenţe s-a înamorat dă mine. Mi-a cusut ochiu' după ce m-a pocnit TuKwik cu o cafetieră dă argint. Şi după aia s-a aplecat şi mi l- a pupat. Mă gâdila fix în partea pă unde ieşea aţele.
în zile slabe, pă ploaie, ne certam la greu, io şi nevestele alelalte. Am luat-o odată la sănătoasa pă stradă cu peruca lu' Suzie în mână şi c-o fâşie dă piele încă agăţată acolo. Da' de cele mai multe ori eram ca o familie mare, să-mi
sară ochii dacă minţ. Nu mă crede nimenea, da-i adevăru' adevărat.
Pă Lexington avea hotele cu tapet şi servici în cameră şi spoială dă aur adevărat pă marginea farfuriilor. Avea camere unde-ţi lăsa ciocolăţele pă pernă. Le venea oameni de afaceri care stătea câte-o zi. Albicioşi.

Izmănoşi. Când îşi sălta cămăşile simţeai pă ei frica dă nevastă, de ziceai că acu-i iese soţioara din televizor. Cameristele punea bombonele pă perne. Aveam o poşetă plină cu dropsuri verzi. Ieşeam din cameră cu bombonele şi-i lăsam pă tipi să asude dă groaza căsniciei.
N-o făceam decât într-un fel, normal, la orizontală. Futaiu' fără fiţe era tot ce ştiam, da-i făceam să se simtă dă milioane. Puiule, vreau să te simt. Mă înfierbânţi. Nu-ţi mai da măciuca la altcineva.
Aveam o sută dă zicători d-astea idioate. Parcă aş fi cântat un cântec dă demult. Şi ei hăpăia tot, cu nemiluita.
„Cum îţi e, Prăjiturică?” „La naiba, mă simt dă milioane!” (Un minut şi treizeci, asule, nou record mondial.)
„Dă-mi nişte guriţă, dulceaţă”. „Oof, eşti prea pupabil ca să te pup”. (Mai degrabă lingeam ţeava dă la chiuvetă.)
„Fata mea, aşa-i că o fac bine?” „A, da' ce bine, da, da, aşa dă bine o faci, e bine, bine dă tot”. (Atâta că mi-i milă dă scobitoarea ta mititică.)
La ieşire din Waldorf-Astoria dădeam şpagă la detectivii hotelului, la portar şi liftier. Le ştia pă toate fetele dă stradă. Băiatu' dă la lift avea o slăbiciune pentru mine. I-am supt-o într-o noapte în camera frigorifică. Când să iasă, a şutit o halcă dă friptură. A vârât-o sub cămaşă. Şi-a ieşit aşa cu ea, cică mereu
i-a plăcut carnea pătrunsă doar un pic.
Simpatic era. îmi făcea din ochi şi când era liftu' plin.

Aveam boală pă mizerie. Făceam înainte câte un duş, dă fiecare dată. îl puneam pă client să se spele, îl săpuneam peste tot şi mă uitam cum se umflă aluatu'. Şi-i ziceam: „Scumpule, vreau şi io ceva din bagheta aia”. După aia-l luam şi scoteam tot untu' din el.
Dă obicei încerci să-i faci să termine în cinşpe minute maxim. Da-ncerci să-l faci să se ţină măcar două minute sau cam pe-acolo. Nu le place să-şi dea drumu' prea devreme. Nu li se pare că merită banu'. Se simt slinoşi şi dă două parale. N-am avut nici un număr să nu-şi dea drumu', nici măcar o dată. Ba a mai fost şi-aşa, da' dacă nu termina, îl scărpinam pă spate şi vorbeam cu el duios, niciodată jegos, şi câteodată plângea şi zicea: „Drăguţă, vreau doar să vorbesc cu tine, atâta tot, să stau dă vorbă un pic”. Alte dăţi se dădea cu curu-n sus, îi apuca pandaliile şi răcnea: „în morţii mă-tii, ştiam io că nu eşti bună dă nimic, târfă tuciurie”.
Şi io mă bosumflam, adică vezi, Doamne, îmi frânge inima, şi după aia mă dădeam, aşa, aproape dă tot şi-i şopteam că tăticu' meu era din Pantere şi- avea puzderie dă tovarăşi cioroi cu el şi tare nu i-ar fi plăcut să audă aşa vorbe, păi, cum? Şi atunci respectivu' îşi trăgea rapid nădragii şi, pâş-pâş, se cărăbănea.
TuKwik avea obicei să se-ncaiere. Purta cu el un box, în şosetă. Trebea să-l trântească la pământ careva înainte să-l poată apuca. Da' capu-l ducea. Ungea la gabori, ungea şi la sindicat, iar restu' ţinea pentru el.
Tăticii dăştepţi caută fete care umblă singure. Io am umblat două săptămâni singură. Ohio. O-hi-o.
Am ajuns femeie modernă. Luam pastila. Nu mai voiam alde Jazzlyn. I-am trimis odată vederi dă la oficiu' poştal

din Forty-third. Tipu' dă după ghişeu nu m-a recunoscut întâi. Toţi răcnea la mine că nu stau la coadă, da' io m-am dus drept spre el, hâţânând din cur. A roşit şi mi-a strecurat nişte timbre pă daiboj.
Io mereu îmi recunosc numerele.
Am găsit un tătic nou, unu' cu nume printre băieţaşi. îi zicea Fâşie. Avea un costum ţipător. Zicea că-i veşmântu' lui. Ţinea o batistă în buzunar. Secretu' lui era că-n batistă avea cusut un şir dă lame dă ras. Putea să-ţi facă mutra fâşii într-o clipită. Şchiopăta un pic. Tot ce-i perfect are şi-o lipsă. Gaborii îl ura. A început să mă aresteze mai des dă când ştia că Fâşie îi omu' meu.
Nu le pica bine că un negrotei scoate bani, mai ales dacă-i făcea pă seama unor albicioşi, iar pă Forty-ninth Street era aproape numa' feţe palide. Era Oraşu' dă Cretă.
Fâşie avea mai mulţi marafeţi dăcât Domnul-Dumnezeu. Mi-a cumpărat un lănţug şi-un şirag dă mărgele dă jad. A plătit cu banii jos. Avea până şi-o chestie care făcea Cadillac-ul dă ruşine. Un Rolls-Royce. Argintiu. Nu minţ. Era veche maşina, da' mergea. Avea şi volan dă lemn. Câteodată ne fâţâiam încoace şi-ncolo pă Park Avenue. Acolo era viaţă şucară. Coboram geamurile pă lângă Colony Club. Ziceam: „Salut, cucoanelor, vrea careva o învârteală?” Se speriau dă numa'. Şi-o luam din loc, răcnind „Haide, să ne cumpărăm nişte sendvişuri cu castravete”.
Urlam aşa, mergând spre Times Square. „Şi la felii să le tai coaja, puişor!”
Cele mai şucare chestii de la Fâşie le-am căpătat. Avea un apartament pe First cu Fifty-eight. Totu' era într-un mare fel, până şi mochetele. Numai vaze peste tot. Şi

oglinzi cu margini aurite. La clienţi le plăcea să vină acolo. Intra şi se minuna, „Uau!”, făcea. Era dă parcă credea că-s femeie dă afaceri.
Se uita în toate părţile, să vadă patu'. Da' chestia e că patu' trebuia coborât din perete. Era cu control electronic.
Tot locu' ăla era numai sclipici.
La tipii care plătea o sută dă dolari le ziceam Şampanii. Numai ce-o auzeai pă Suzie: „Iote că-mi vine Şampania”, când apărea câte-o maşină bengoasă pă stradă.
L-am avut într-o noapte pă unu' din gagiii fotbalişti dă la New York Giants, un fundaş cu-n grumaz aşa dă gros, că-i zicea lumea Sequoia. Avea şi portofelu' gros, n-am mai văzut aşa ceva, plin cu sutare. Mi-am zis io: „Stai să vezi că am parte dă zece Şampanii deodată. Acuma, acuma se face mia.”
A ieşit la iveală că nu voia dăcât un număr pă gratis, aşa că m-am pus pă jos, îndoită dă mijloc, m-am uitat printre picioare, am scos un „HOPA!” şi i-am aruncat printre craci un meniu dă room-service.
Uneori îmi vine să râd aşa, dă capu' meu.
îmi ziceam p-atunci Miss Bliss, fincă eram aşa dă veselă. Bărbaţii era pentru mine doar corpuri în mişcare. Petice dă culoare. Nu conta deloc. Mă simţeam câteodată ca acu' dă la picup. Alunecam în şănţuleţ şi dădeam nişte învârteală. După aia ştergeam prafu' şi mă lăsam iară pă disc.
Ce-am observat io la gaborii dă la omoruri e că poartă costume şucare. Şi că are pantofii mereu lustruiţi. Unu' din ei avea o băncuţă dă lustrangiu chiar sub birou. Cu

cârpe, unsoare neagră şi tot restu'. Era simpatic. Nu umbla după numere pă degeaba. Voia numa' să ştie cine-i făcuse felu' lui Fâşie. Ştiam io, da' n-am vrut să ciripesc. Când o mierleşte careva ţii clonţul închis. Asta-i legea pă stradă, fermoaru' pă gură, şşşş, nici un cuvinţel, şşşş.
Fâşie s-a întâlnit cu trei gloanţe mari şi late. L-am văzut lungit colo, pă pământu' ud. Avea unu' în mijloc dă frunte, pă unde-i curgea creerii. Şi, când paramedicii i-a desfăcut cămaşa, era ca şi cum mai făcuse doi ochi roşii în piept.
Era stropit cu sânge pă jos, pă stâlpu' dă iluminat şi pă cutia poştală. Tipu' de la pizzerie a ieşit să-şi şteargă oglinda dă la dubă, din partea pasagerului. S-a pus s-o frece cu şorţu', să scuture din cap şi să boscorodească dă ziceai că i-a pârlit careva colacii-n cuptor. Dă parcă Fâşie avea dă gând să-şi lase creerii pă oglinda tipului! Dă parcă o făcuse anume!
S-a întors în prăvălie, şi data următoare când am intrat să cerem o felie a dat- o pă: „Ei, fără târfe p-aci, ia căraţi-vă, mişcaţi-vă d-aci cururile alea dă- nchiriat, mai ales tu, C-I-O-A-R-Ă”. „Iote, ştie să spuie pă litere”, am zis noi, dar mă jur pă bunu' Dumnezeu că îmi venea să-i trag până-n gâtlej coaiele alea dă broscar şi să i le înnod colo şi să zic că-s măru' lui Adam.
Susie a zis că-i urăşte pă rasişti, mai ales p-ăia macaronari. Am râs dă ne-am spart, ne-am dus glonţ pă Second Avenue şi ne-am tratat c-o felie la Ray's Famous. Aşa dă delicioasă a fost, că nici măcar n-a trebuit s-o scurgem dă ulei. După aia nici nu ne-am mai dus la locu' după Lex.

N-veam dă gând să-i mai băgăm bani în buzunar la un porc rasist.
Pă Fâşie, cu tot mălaiu' lui, l-a îngropat în Potter's Field. Am văzut prea multe înmormântări. Ca mai toată lumea, crez io. Nu ştiu cine s-a ales cu banii lu' Fâşie, da' aş zice că sindicatu'.
Un singur lucru se mişcă la viteza luminii, şi ăia-s banii gheaţă, grămadă.
La vreo două luni după ce i-a făcut felu' lui Fâşie, l-am văzut pă Andy Warhol prin cartier. Avea nişte ochi d-ăia mari, albaştri şi schizoizi, dă ziceai
că abia venise dă la cerşit din metrou. Am zis: „Mă Andy, dragule, vrei o lipeală?" Şi el: „Nu-s Andy Warhol, sunt doar un tip cu masca lui Andy Warhol, ha, ha". L-am pişcat dă cur. A sărit ca ars, cu un „oooh". Era cam pămpălău, da' cred că am vorbit cu el vreo zece minute. M-am gândit că mă bagă în vreun film. Şi ţopăiam pă tocurile cui. L-aş fi pupat dacă mă băga în vreun film. Da' până la urmă nu voia decât să-şi găsească un băiat. Atâta, un băieţaş cu care să se ducă acasă şi să-şi facă damblaua. I-am zis că aş putea să-mi agăţ io o mătărângă roz, şi el: „Of, opreşte-te, mă înfierbânţi". Şi toată noaptea am umblat şi le-am zis la toţi: „L-am excitat pă Andy Warhol!"
Am mai avut un muşteriu care mi s-a părut că-l ştiu dă undeva. Era tânăr, da' pleşuv pă creştet. Locu' chel era tare alb, ca un ring dă patinaj pă cap. Şi-a luat cameră în Waldorf-Astoria. Primu' lucru, a tras draperiile bine dă tot, apoi s-a lăsat pă pat şi-a zis: „Hai să-i dăm drumu'„.

Şi io dă colo: „Uau, te ştiu dă undeva, scumpule?"

S-a holbat la mine urât: „Nu”.

„Sigur?”, am zis io, numai drăgălăşenie şi d-astea. „îmi pari cunoscut.”

„Nu”, a zis ăsta, nervos tare de-acuma.

„Uşurel, scumpule”, i-am zis. „întrebai, nu dădui cu păru'.”

I-am tras cureaua, l-am desfăcut la prohab, a gemut un odaodada, cum face toţi, şi a închis ochii şi şi-a văzut dă gemut colo, şi în clipa aia, nu ştiu dă ce, mi-am dat seama. Era gagiu' care prezenta rubrica meteo la CBS! Doar că nu mai avea perucă-n vârf dă cap! Ăsta-i era deghizamentu'. L-am finalizat, m- am îmbrăcat, i-am făcut din mână-n semn dă la revedere şi i-am zis aşa: „Ornu', e înnorat în est, vântul are o viteză de zece noduri şi există şanse de ninsoare”.

Iarăşi mă râdeam dă una singură.

îmi plăcea mult un banc, unde poanta era: Onorată instanţă, n-am fost înarmat decât cu o bucată de pui fript.

Hipioţii făcea rău la afacere. O ţinea cu iubirea pă gratis. Mă ţineam şi io departe dă ei. Puţea.

Soldaţii era cei mai buni clienţi. Când se-ntorcea, nu voia decât să se reguleze, le sta gându' numai la înfipt cariciu'. îi făcuse în sânge nişte nepricopsiţi cu ochii oblici şi acu' trebea să uite şi ei. Şi nimica nu te-ajută să uiţi mai bine decât un număr cu Miss Bliss.

Mi-am făcut şi-o insignă mică, cu scris pă ea: SOLUŢIA MISS BLISS: FĂ OMOR, NU AMOR. Nu i s-a părut la nimenea caraghioasă, nici măcar la băieţii ăştia care se întorcea din 'Nam, aşa c-am aruncat-o la coş pă colţ în Second Avenue.
Mirosea ca nişte morminte umblătoare băieţii ăştia. Da' le trebuia iubire. Era ca un serviciu social, pă cuvânt. îmi făceam datoria faţă dă America. Uneori fredonam un cântecel dă copii când mă zgâria cu unghiile pă spate. Nevăstuica face ţuşti! îi aţâţa treaba asta.
Bob era o găoază dă poliţai care îi căşuna pă fete negre. îi vedeam insigna aia mai des decât vedeam o masă caldă. Mă aresta şi când nu lucram. Stăteam în cafenea, şi numai ce-şi zmuncea insigna şi zicea: „Vii cu mine, negreaţă”.
I se părea că-i amuzant. Şi-i răspundeam: „Să mă pupi în negru' curului,
Bob”. Da' tot mă ducea la cutie. Avea număr dă arestări pă zi. îl plătea suplimentar. îmi venea să-l tai felii cu pila dă unghii.
Am avut odată un bărbat o săptămână întreagă, la Sherry-Netherlands. Avea acolo un candelabru înconjurat cu boabe dă strugure şi viţe pă tavan şi viori cioplite-n ipsos şi dă toate. Tipu' era mic, gras, chel şi cafeniu. A pus un disc pă platan. Suna ca o muzică dă şerpi. A zis: „Nu-i asta o divină comedie? „ Şi io: „îi ciudat să zici aşa ceva”. N-a făcut decât să zâmbească. Avea un accent simpatic.
Am avut cocs cristale şi caviar şi şampanie într-o găletuşă. Era şedinţă dă lucru, da' el a vrut să-i citesc, atâta. Poeme persane. M-am gândit că poate-s deja în rai şi plutesc pă nor. Se zicea multe chestii dă Siria din

vechime şi dă Persia. Am stat lungită pă pat, goală puşcă, şi am citit aşa la candelabru. Nici măcar să m-atingă n-a vrut. A stat pă scaun şi s-a uitat cum citesc. Am plecat cu opt sute dă dolari şi cu o carte dă Rumi. N-am mai citit aşa ceva până atunci. M-a făcut să-mi doresc şi io un smochin.

Asta-i mult înainte să mă duc pă Hunts Point. Şi-i mult înainte să ajung în pasaj pă Deegan. Mult înainte să se prăpădească Jazz şi Corrie în duba aia.

Da' dacă mi s-ar da o săptămână dă trăit, numai o săptămână, dacă aş avea dă ales, săptămâna aia dă la Sherry-Netherlands aş repeta-o. Stăteam întinsă în pat, goală şi citind, el se purta frumos, îmi spunea că-s mişto, că m-aş descurca dă minune în Siria şi Persia. N-am văzut niciodată Siria ori Persia ori Iran ori cum îi mai zice ei. O să mă duc io într-o zi, da' o să iau copilaşii lu' Jazzlyn şi-o să mă mărit cu-n şeic al petrolului.

Doar că, în ultimu' timp, mă gândesc la ştreang.

Orice scuză i-o scuză bună. Când te trimit la închisoare îţi fac un test dă sifilis. Io am ieşit că n-am. Mă gândeam că dă data asta n-o să ies curată.

Poate aia ar fi o scuză bună.

Nu suport mopurile. Mă calcă pă nervi măturile. Nu ţi-o poţi trage ca să scapi dă la cutie. Trebe să speli geamuri, să speli duşumele, să cureţi duşurile cu buretele. Io-s singura târfă din C-40. Pă restu' le-a trimis dă mult la gheţărie. O treabă-i sigură, nu-i apusuri drăguţe pă geam.

Degetoaicele-i în C-50. Femeiuştile-s unde-s io. La lesbiene le zice lebede, nu ştiu de ce - uneori cuvintele-i aiurea. La cantină, toate lebedele vrea să-mi pieptene păru'. Nu mă ţin dă din astea. Niciodată nu m-am ţinut.

Nu port io cămaşă bărbătească. Uniforma mi-o ţin scurtă, da' nici fundă în păr nu-mi pun. Şi de-o fi să mori, cel puţin să mori arătând gigea.

Nu mănânc nimic. Măcar îmi păstrez silueta. încă-s

mândră dă ea. îs varză, da-s încă mândră dă corpu'

meu.

Mâncarea asta, în orce caz, n-ai da-o nici la câini. Câinii şi-ar pune gheara-n gât după ce-ar citi meniu'. S-ar pune pă urlat şi s-ar înţepa dă moarte cu furculiţele.
Am brelocu' cu copiii pă el. îmi place să mi-l agăţ pă deget şi să-l învârt. Am şi-o bucată dă staniol. Nu-i ca o oglindă, da' măcar te poţi uita în ea şi să ghiceşti că eşti încă drăguţă. Mai bine decât să vorbeşti cu un şoarece.
Tovarăşa mea dă cameră a făcut rumeguş din picioru' patului, l-a răzuit ca să aibă şoarecele rumeguş. Am citit odată o carte cu-n gagiu şi cu-n şoarece. îl chema Steinbeck - pă tip, nu pă şoarece. Nu-s aşa tâmpită. Nu-s proasta satului doar fincă fac amor pă bani. Mi-a făcut un test de IQ şi mi-a ieşit 124. Dacă nu mă crezi, întreabă-l pă psihologu' închisorii.
O dată pă săptămână vine căruţu' cu cărţi, scârţa-scârţa. N-are nici o carte să- mi placă. I-am întrebat dă Rumi şi a zis: „Ce mama dracului e aia?”
Joc ping-pong în sală. Şi degetoaicele: „Ooh, iote la ea ce-o plesneşte”.
Dă cele mai multe ori io şi cu Jazzlyn n-am ciordit de la nimenea. Nu se merita. Da' uite că apare jigodia asta, ne-a dus din Bronx tocmai până-n Hell's Kitchen şi ne-a promis parale la greu şi din astea. A ieşit altceva, aşa că

ce-am făcut a fost să-l uşurăm dă obligaţie, ăsta-i cuvântu', să-l uşurăm. Doar l-am subţiat la buzunare, atâta tot. Mi-am asumat io pentru Jazzlyn. Voia înapoi la copii. îi trebuia şi davaua. Io aş fi vrut s-o văd că se lasă, da' nu putea să renunţe dă tot. Nu aşa, pă fugă. Io eram curată. Puteam duce. Dă şase luni nu mai băgăm. Trăgeam câte-o nară dă cocs pă ici, pă colo, mai vindeam câteodată praf de-l aveam dă la Angie, da' cel mai adesea nu eram pă nimic.

Jazzlyn, la secţie, plângea de sărea cămaşa pă ea. Detectivu' s-a aplecat peste birou şi-a zis: „Auzi, Tillie, vrei să îndrepţi situaţia pentru fiică-ta?” Şi io: „Da, puişor”. „Bun atunci, mărturiseşte tu frumuşel, şi ei îi dau drumul. O să te alegi cu şase luni, nu mai mult, îţi garantez.” Aşa că m-am pus pă scaun şi- am ciripit. Era o faptă veche, tâlhărie dă gradu' doi. Jazz şutise două sute dă dolari dă la gagiu' ăla şi şi-i băgase pă toţi în venă.

Asta-i treaba.

Totu' zboară prin parbriz.

Mi-a spus ei cum Corrigan şi-a zdrobit toate oasele pieptului când a dat în volan. Mi-am zis că măcar în rai gagica aia a lui, spanioloaica, o să-i poată ţine inima în palme.

Sunt o zdreanţă, asta-s. Am luat asupra mea chestia şi Jazz a plătit preţu'. Io-s

mama, şi fata mea nu mai e pă lume. Sper că măcar în

ultimu' minut zâmbea, Sunt zdreanţa zdrenţelor, cum nu

s-a mai văzut.

Nici la gândaci nu le place aicea în Rikers. Strâmbă din nas gândacii. Lor le place judecătorii şi procurorii şi rahaturi. Se tărâşte pă ziduri în hainele lor negre şi zice „Domnişoară Henderson, vă condamn la opt luni de detenţie”.

Cine cunoaşte la gândaci ştie că zuruie. Ăsta-i cuvântu'. Zuruie pă podele.

Cabina duşului e cel mai bun loc. Poţi să spânzuri şi-un elefant dă ţevi.

Câteodată mă dau cu capu' dă perete destul cât să nu mi-l mai simţ. Dacă mă izbesc destul dă tare, pot, până la urmă, s-adorm. Mă trezesc cu dureri dă ţeastă şi încep iarăşi să mi-l bat dă perete. E naşpa numai la duşuri, când se benoclează toate degetoaicele.

O fată albă s-a ales ieri cu un buzunar în burtă. 11-a decupat careva cu o tavă dă cantină ascuţită-n muchie cu pila. Ştia ce-o paşte. Era mai albă decât albeaţa.

Când nu eram la cutie nu mă necăjea, de obicei: ce mi-i alb sau negru sau maro, galben sau roz. Da' crez că la bulău e pă dos ca-n viaţă - prea mulţi negrotei şi albicioşi mai deloc, fincă albicioşii, dă obicei, se scoate cu bani.

Niciodată n-am stat aşa mult ca data asta. Te face să te gândeşti la treburi. Mai ales la cât de varză eşti. Şi mai ales la unde s-atârni funia.

Când mi-a zis prima oară dă Jazzlyn, am stat acolo şi mi-am bătut capu' de colivie ca o pasăre. M-a lăsat la înmormântare, şi după m-a închis la loc. Copiii nu era acolo. Am tot întrebat dă fetiţe, da' toată lumea zicea: „N-ai tu grijă, ne ocupăm dă ei”.

Mă-ntorc, în vise, în Sherry-Netherlands. Ce mi-o fi plăcut atâta, nu ştiu. Nu a fost un număr oarecare la

colţ dă stradă, a fost un client - era-n regulă cu chelie cu tot.
La bărbaţii din Orientu' Mijlociu le place fetele pă bani. Le place să le răsfeţe, să le cumpere lucruri şi să le puie să umble înfăşurate-n cearşafuri. Pă mine m-a pus să stau nemişcată la geam, manechin. A potrivit luminile. L-am auzit cum icneşte. Şi stăteam doar acolo, atâta. Nimic nu m-a făcut să mă simţ mai bine decât să-l ştiu că se uită şi-atât, că apreciază ce vede. Asta fac bărbaţii - apreciază. Nu şi-o lua la mână sau ceva, stătea numai în fotoliu şi se uita la mine, abia răsufla. A zis că-i provoc delir, că mi-ar da orice numai să stau acolo pă veci. Am zis şi io ceva s-o fac pă deşteapta, da' mă gândeam de fapt la exact acelaşi lucru. M-am urât atunci că-s nesimţită. Voiam să mă înghiţă pământu'.
La un moment sau două s-a relaxat, a oftat. Mi-a zis ceva dă deşertul din Siria şi cum arată lămâii ca nişte explozii dă culoare.
Şi pă nepusă masă - colea, cum mă uitam peste Central Park - m-a pocnit un dor nespus dă fiică-mea. Jazzlyn avea opt ori nouă ani p-atunci. Voiam s-o strâng în braţe, atâta. Iubirea nu-i mai mică dacă eşti târfă, nu-i mai mică deloc.
Parcu' s-a întunecat. Luminile s-a aprins. Mergea doar câteva. Lumina copacii.
- Citeşte poemul despre piaţă, a zis.
Era un poem unde un tip cumpără un covor dă la iarmaroc, i-un covor perfect, fără cusur, şi-i aduce tot soiul dă belele şi rahaturi. A trebuit s-aprinz lumina ca să i-l citesc şi asta a stricat atmosfera, mi-am dat imediat seama. După aia a zis:
- Spune-mi, mai bine, o poveste.

Am stins iar lumina şi-am rămas aşa, în picioare. Nu voiam să zic braşoave dă doi bani.
Nu-mi venea în cap nimica, în afară de-o istorie de-o auzisem dă la un număr, cu săptămâni în urmă. Aşa că am stat colo, cu perdeaua-n mână, şi-am zis:
- Era odată doi bătrânei care se plimba prin Piaza. Dis-dă-dimineaţă. Se ţinea dă mână. Era pe punct să intre în parc când i-a fluierat un poliţai, să oprească. Poliţaiu' a zis: „Nu puteţi intra acolo, o să se facă beznă, e prea periculos plimbatu' prin parc, o să vă jefuiască”. Şi cuplu' dă bătrâni: „Da' vrem în parc, e aniversarea noastră, am fost aici exact cu patruzeci dă ani în urmă”. Şi gaboru': „V-aţi pierdut minţile. Nimenea nu se mai plimbă prin Central Park”. Da' moşu' şi baba şi-a văzut mai departe dă drum. Voia să meargă pă exact aceeaşi cale dă cu atâta amar dă vreme în urmă, în juru' lacului. Să-şi aducă aminte. Aşa că au pornit, dă mână, drept prin întuneric. Şi ştii ce? Poliţaiu' ăla s-a ţinut la douăzeci dă paşi în urmă, pă lac după ei, numai să fie sigur că nu dau dă bucluc, nu că-i o chestie?
Asta mi-a fost povestea. Am rămas nemişcată. Simţeam perdelele jilave în mână. Aproape că-l auzeam pă bărbatu' oriental zâmbind.
- Mai spune-mi-o odată, a zis.
M-am dat un pic mai aproape dă geam, unde cădea lumina şucar dă tot. I-am spus iar povestea, cu şi mai multe detalii, gen cum le suna paşii pă alee şi din astea. Povestea asta nu i-am spus-o niciodată lu' Jazzlyn. Am vrut, da' n-am apucat. Aşteptam un moment bun. Mi-a făcut cadou cartea aia dă Rumi când am plecat. Mi-am vârât-o în geantă, nu mi-am bătut prea mult capu' întâi,

da' a ajuns să se lipească dă mine ca lumina de la becu' din stradă.
Mi-a plăcut dă el, cheliosu' micuţ, pântecos şi cafeniu. M-am mai dus la Sherry-Netherlands să văz dacă-i acolo, da' mi-a făcut vânt bossu'. Avea un dosar în mână. Şi-l folosea ca p-un baston dă îmboldit vite. A zis: „Afară, afară fuguţa!”
Am început după aia să citesc Rumi tot timpu'. îmi plăcea că avea amănunte. Şi versuri mişto. Am început să le zic chestii la clienţi. Le ziceam că-mi place versurile din cauza lu' taică-meu, care studiase poezia persană. Câteodată ziceam că soţu'.
N-am avut în viaţa mea tată ori soţ. Dă care să ştiu, cel puţin. Nu mă sclifosesc. Nu-i decât un fapt.
Io-s o zdreanţă, şi fiică-mea nu mai e pă lume.
Jazzlyn m-a întrebat odată dă tăticu' ei. Tăticu' adevărat, nu tătici dă mers la produs. Opt ani avea. Vorbeam la telefon. Interurban din New York în Cleveland. Nu m-a costat nimica, fincă toate fetele ştia cum să scoată înapoi bănuţu'. Am învăţat dă la veterani care venea diliţi la cap din Vietnam.
îmi plăcea cabinele telefonice din Forty-fourth. Mă plictiseam şi sunam fix la telefonu' dă alături. îl ridicam şi vorbeam singură cu mine. Mă scotea din amorţeală. Bună, Tillie, ce faci, scumpo? Binişor, Tillie, da' tu? îs pă cai mari, pă la tine cum e vremea? Ploaie, Tillie, fata mea. Să mori tu, şi colea plouă la fel. Tillie, nu că-i blană?
Eram la un telefon dintr-o drogherie dă pă Fiftieth cu Lex când a zis Jazzlyn: „Cine-i tăticu' meu adevărat?” I-am spus şi io că tăticul ei a fost un tip dă treabă, da' a

plecat odată după ţigări şi dus a fost. Aşa le spui la copii. Zice aşa toată lumea, nu ştiu dă ce - crez că toate scârnăviile care nu vrea să stea cu copiii lor fumează dă rupe.
N-a mai întrebat, d-atunci. Nici măcar o dată. Şi mă gândeam că-i plecat după tabacioc dă ceva timp, cine căcat o fi fost. Poate încă stă, Pablo al nostru, şi-şi aşteaptă restu' la casă.
M-am întors în Cleveland s-o aduc pă Jazzlyn. Era prin '64 ori 65', unu' din doi. Avea opt sau nouă ani p-atunci. Mă aştepta în prag. Avea o gecuşoară cu glugă, stătea acolo botoasă, şi numai ce-a ridicat ochii şi m-a văzut. Jur că a fost ca şi cum a dat cineva drumu' la artificii. „Tillie!”, am auzit-o. Niciodată nu mi-a spus „mămico”. A sărit dă pă prag. Nimenea nu m-a îmbrăţişat vrodată mai cu foc. Nimenea. Mă strângea dă ziceai că mă frânge. M-am aşezat lângă ea şi-am bocit. I-am zis: „Stai să vezi tu New Yorku', Jazz, o să te dea pă spate”. Maică-mea era în bucătărie, mă străpungea cu privirea. I-am întins un plic cu două mii dă dolari. A zis: „O, draga mea, ştiam io că are să-ţi meargă bine, ştiam io!” Voiam să mergem cu maşina prin ţară, io şi Jazzlyn, da-n loc ne-am suit într- o javră slăbănoagă dă autobuz. A dormit tot timpu' pă umăru' meu şi şi-a supt degetu', avea nouă ani şi încă-şi sugea degetu'. Am auzit mai târziu, prin Bronx, că era una din chestiile ei. îi plăcea să-şi sugă degetu' mare când o făcea cu-n muşteriu. Mi-e greaţă până-n măduva oaselor. Sunt o zdreanţă şi asta-i tot. Tot ce contează.
Tillie Zdreanţa Henderson. Io, fără funde-n păr.
N-o să mă omor până ce n-o să-i văd pă copilaşii copilei mele. I-am zis azi la gardiancă, sunt bunică, şi n-a spus

nimica. „Vreau să-mi văd nepoatele, dă ce nu-mi aduceţi nepoatele?” Nici n-a clipit. Poate îmbătrânesc. O să fac treij' nouă dă ani la cutie. O să-mi ia o săptămână numai să suflu-n toate lumânările.
Şi m-am rugat şi m-am tot rugat dă ea. A zis că n-are nimic copiii, li se poartă de grijă, îs la cei de la asistenţa socială.
Am avut un tătic care m-a băgat în Bronx. îşi zicea L.A. Rex. Nu-i plăcea ciorile, da' cioară era şi el. Zicea că Lexington îi pentru feţe palide. Zicea că am îmbătrânit. Zicea că-s fără folos. Zicea că-mi pierd prea mult timp cu Jazzlyn. Mi-a zis că arăt ca un calup dă brânză. A zis: „Să nu te mai prind iarăşi prin Lex, că-ţi rup braţele, Tillie, m-ai auzit?”
Şi asta a făcut - mi-a rupt braţele. Mi-a rupt şi degetele. M-a prins la înghesuială pe Third cu Forty-eight şi mi le-a frânt ca pă oasele dă pui. A zis că Bronxu-i bun să ieşi la pensie. A rânjit şi-a zis că-i exact ca Florida, numai fără plaje.
A trebuit să mă duc acasă la Jazzlyn cu mâinile-n ghips. Am stat bolnavă nici nu mai ştiu cât.
L.A. Rex avea o steluţă dă diamant în dinte, nu minţ. Semăna un pic cu ăla, Cosby dă la teve, numai că Cosby avea nişte favoriţi şmecheri în plus. L.A. mi-a plătit până şi spitalu'. Nu m-a scos la produs. Mi-am zis: „Ce pizda mă- sii o fi?” Câteodată, lumea i-un loc dă neînţeles.
Am stat pă uscat deci. M-am făcut gospodină. M-am lăsat dă făcut trotuaru'. A fost ani buni ăia. Nu-mi trebea, ca să mă ştiu fericită, decât o firfirică pă fundu' genţii. Mergea totu' ca uns. Mi se părea că stau la

fereastră. Am dat-o la şcoală pă Jazzlyn. Mi-am luat o slujbă, să lipesc etichete pă conserve la supermarket. Veneam acasă, mă duceam la muncă, mă întorceam iar. Mă abţineam să ies la produs. Nimica n-avea să mă mai facă să ajung acolo. Şi- apoi într-o zi, din senin, nici nu mai ţiu minte dă ce, am ieşit pă Deegan, am ridicat degetu' mare şi m-am uitat după un camion. Mi-am luat o scatoalcă la ceafă de la un tătic pă nume Colivie - purta o pălărie dă şmecher pă care niciodată nu şi-o dădea jos fincă nu-i plăcea să-i vadă nimenea ochiu' dă sticlă. A zis: „Hei, puiule, care-i mersu'?”

Jazzlyn avea nevoie dă cărţi pentru şcoală. îs aproape sigură că dă asta.

Cât am umblat pă Forty-nine cu Lex n-am avut umbrelă dă soare. Asta a fost

o chestie pă care-am început-o în Bronx. Ca să-mi ascund faţa, dă fapt. I-un secret care n-o să-l spun la nimenea. Io mereu am avut corp şucar. Chiar şi după anii care-am băgat prafuri în mine, tot rotunjor şi fain şi super delicios rămânea. N-am avut niciodată o boală dă care să nu mă pot dezbăra. Abea când am ajuns în Brooklyn m-am apucat dă umbreluţa aia. Nu-mi vedea faţa, da-mi putea vedea dosu'. Puteam să-l zgâlţâi. Aveam destul curent în corp cât să pornesc dân loc tot oraşu' New York.

în Bronx, mă suiam presto în maşină, şi muşteriul nu putea zice nu. încearcă tu să dai afară din maşină o fată fără s-o plăteşti: la fel dă bine ai putea suge picuri dă ploaie dintr-o băltoacă.

Mereu fetele mai purii a lucrat în Bronx. în afară dă Jazzlyn. Pă Jazzlyn o ţineam dă tovărăşie. Se ducea doar câteodată în centru. Era cea mai populară fată după

stradă. Toate alelalte cerea douăzeci, da' Jazzlyn putea să meargă până la patruzeci, cincizeci dă biştari chiar. Se alegea cu gagii tinerei. Şi cu hodorogi cu mălai la greu, din ăia grăsani care voia să se simtă frumuşei. Veneau toţi la ea cu ochi umezi dă căţel. Avea păr drept, buze şucare şi picioare lungi până-n gât. Unii tipi îi zicea 'Rafa, de la cum arăta. De-ar fi fost copaci pă sub Deegan, ai fi găsit-o întinzând ca o girafă limba după frunze.
Ăsta era unu' din numele ei după cazier. Se combinase la moment dat cu un englez, şi ăla scotea tot soiul dă sunete dă avioane-n picaj. Dădea la vâsle colo şi zicea rahaturi gen: „Sunt aici, misiune de salvare, Flandra unu-zero- unu, Flandra unu-zero-unu, solicit aterizarea!” Când termina zicea: „Vezi, te- am salvat”. Şi Jazzlyn: „M-ai salvat, nu-i aşa?” Fincă bărbaţi din ăştia crede că te poate salva. Ca şi cum te-ai umplut d-o boală şi ei are leacu' special care te-aşteaptă. Vino încoace, drăguţă, vrei pă cineva să te-nţeleagă? Io te-nţeleg. îs singuru' gagiu care pricepe o puicuţă ca tine. Am o sculă lungă cât bulevardu', da' şi inima mi-i mai mare ca Bronxu'. Te fute ca şi cum ţi-ar face un mare favor. Orce bărbat vrea o curvă s-o salveze, ăsta-i adevăru' adevărat. I-o boală în toată legea, dacă mă-ntrebi. Apoi, după ce se slobozeşte, şi-a tras şliţu' şi-a uitat dă tine pă loc. I-o chestie dementă rău.
Unii din jigodiile astea crede c-ai o inimă dă aur. N-are nimenea inimă dă aur. Io una n-am, nici vorbă. Nici măcar Corrie n-are. Până şi Corrie a pus botu' la gagica aia spanioloaică, cu tatuaj idiot pă gleznă.

Când avea paişpe ani, Jazzlyn a venit acasă cu prima urmă roşie pă înăuntru' braţului. Am snopit-o în bătaie, da' s-a întors cu altă urmă, între degetele dă la picioare. Se ţinea cu alde Nemuritorii atunci. Avea ei ceva dă-mpărţit cu Fraţii Ghetoului.
Am încercat s-o ţin departe dă praf ţinând-o pă stradă. Aşa m-am gândit io.
Are Big Bill Broonzy un cântec care-mi place, da' nu-mi place să-l ascult: Aşa-s dă căzut, iubire, că mă uit în sus la jos.
Deja, pă la cinşpe ani, mă uitam la ea cum îşi bagă. Mă puneam pă trotuar cu fundu' şi-mi ziceam: „Asta-i fata mea”. Şi după aia, îndată: „Băi, ia stai un pic, asta-i fata mea? Chiar e pă bune fata mea?”

Apoi gândeam: „Da, asta-i fata mea, carne din carnea

mea, ea e, cum nu”. Io am adus făptura asta pă lume.
A fost dăţi când îi strângeam pă braţ elasticu', să-i fac vena să se îngroaşe. O ţineam în siguranţă. Asta încercam io să fac.
Semeni praf, culegi pulbere. Semeni praf, culegi pulbere.

într-o vineri, Jazz a venit acasă şi-a zis: - Hei, Till, cum

ţi-ar plăcea să fii bunicuţă?
- Mda, io şi bunicuţa, baba şi mitraliera, m-am hlizit.
S-a pus pă suspinat. Şi-o dată o văd că se lasă pă umăru' meu, plângând - ar fi fost tare şucar să nu fi fost pă bune.
M-am dus până la Foodland, da' n-avea decât ieftineli dă prăjiturele Entenmann's.

S-a pus să mănânce, iar io m-am uitat la ea gândind: „E copila mea şi-o să aibă şi ea un copil”. Nici o fărâmiţă n-am pus în gură până ce nu s-a dus Jazz la culcare, da' după aia ziceai că se bătea lupii la gura mea, am făcut numai firimituri pă covor.
A doua oară când am ajuns bunică, Angie mi-a organizat un chef. L-a convins pă Corrie să împrumute un scaun cu rotile şi m-a fâţâit aşa pă sub Deegan. Eram luate dă la cocs şi ne râdeam dă ne spărgeam.
Ce trebea să fac io - trebea să fi înghiţit o pereche dă cătuşe cât am avut-o în burtă pă Jazzlyn. Asta trebea. Să-i deschid ochii din timp la ce-o paşte. Să-i zic: „Iote, asta eşti tu, te-a arestat deja, eşti maică-ta şi maică-sa dă dinainte, un şir lung dă mame care se-ntinde până la Eva, franţuzoaice şi ciori şi olandeze şi ce-a mai fost înaintea mea”.
Doamne, trebea să-nghiţ cătuşele alea. Pă nemestecate trebea înghiţite.
Ultimii şapte ani mi i-am petrecut trăgându-mi-o în remorci frigorifice. Ultimii şapte ani i-am petrecut regulându-mă în remorci frigorifice. Exact, am petrecut ultimii şapte ani regulându-mă în remorci frigorifice.
Tillie Zdreanţa Henderson.
M-a anunţat că am un vizitator. Mă fac, gen, frumoasă. îmi aranjez păru', mă dau cu ruj şi mă fac să miros bine, parfum dă bulău şi alea. îmi curăţ dinţii cu aţa, îmi pensez sprâncenele, ba chiar am grijă să-mi arate bine ţoalele dă pârnaie. Ce mi-m zis io: „Nu-i decât doi oameni pă lume care-ar veni să mă vază”. Şi ţopăiam în jos pă treptele închisorii. De parcă mă coboram pă o scară dă incendiu. Adulmecam ceru'. Staţi aşa, copilaşi, vine mămica lu' mămica voastră.

Am ajuns la vorbitor. Aşa-i zice camerei dă vizite. Şi mă uit după ei peste tot. O groază dă scaune şi geamuri dă plastic şi-un ditai noru' dă fum dă ţigare. Parcă te-ai mişca printr-o ceaţă gustoasă. Mă înalţ pă vârfuri, mă uit peste tot şi toată lumea îşi găseşte locu', se vede cu ăi dragi. Numai ooh-uri şi aah-uri, râsete şi ciripeli peste tot, puşti care ţipă, iar eu, tot pă vârfuri, mă uit după copilaşii mei. Şi ce să vezi? îndată rămâne numa' un loc liber. Şi-o individă, o albitură, stă dă cealaltă parte a sticlei. Mă gândesc c-o ştiu cumva, da' nu mai ţiu minte dă unde, poate-i dă la serviciu' dă probaţiune. Are păr blond, ochi verzi şi piele albă dă culoarea perlei. Şi zice:

- A, salut, Tillie.

Şi io-n gând: „Ce măi iei cu salut, Tillie, cine mă-ta eşti? Albicioşii ăştia-i toţi la per tu cu tine. Ca şi cum te-ar înţelege. Zici că-i prietenii tăi cei mai buni”.

Da-i zic şi io salut şi mă las în scaun. Mă simt de parcă mi s-a tăiat răsuflarea, îmi zice cum o cheamă şi dau din umeri, nu-nseamnă nimica pentru mine.

- Ceva ţigări ai? zic, zice că nu, s-a lăsat.

Şi io, în capu' meu: „îmi foloseşte acu' mai puţin decât cu cinci minute-n urmă, şi-n urmă cu cinci minute nu-mi folosea la nimica”.

Zic:

- La tine-s copilaşii mei?
- Nu, de ei se ocupă altcineva.

Şi stă acolo şi-ncepe să mă-ntrebe dă viaţa din închisoare, dacă mănânc cum trebuie, când o să ies? Mă uit la ea de zici că-i cinci kile dă căcat înghesuit într-o pungă dă două kile. E numai agitaţie şi chestii. Şi până la urmă scot şi io pă gură, aşa dă domol c-o fac să ridice

uimită din sprâncene, un: „Cine mă- ta eşti tu?” Zice: „îl ştiu pe Chei-răn, e prieten cu mine”. Şi io: „Cine căcat e Karen?” Da-l zice după aia pă litere: C-i-a-r-a-n. Atuncea-mi pică fisa şi-mi zic: „Stai, mă, fata asta a venit la înmormântarea lu' Jazzlyn cu fratele lu' Corrigan”. Ce chestie, el mi-a dat brelocu' dă chei.

- O arzi cu religia şi alea? o întreb.

- Cu ce?

- Te ţii dă Isus? Clatină din cap.

- Atuncea ce cauţi?

- Voiam să văd cum îţi e.

- Pă bune? Şi zice:

- Pe bune, Tillie. Şi-atuncea o mai slăbesc. Zic:

- în regulă, cum spui tu.

Se apleacă spre geam atunci, zice că ce bine e să ne vedem iarăşi, că ultima oară când ne-am văzut i-a părut rău dă mine, cum m-a pus curcanii în cătuşe şi alea, la mormânt. Şi chiar zice „curcanii”, da-mi dau seama că nu-i învăţată cu vorba aia, că încearcă să fie dură, da' nu-i. îmi zic: „Ei, nu-i nimica, să vedem unde duce, o las şi io cinşpe minute să bată câmpii, ce-i cinşpe sau douăj' dă minute?”
E drăguţă. Blondă. Mişto. îi povestesc dă fata din C-40, aia cu şoarecele, îi spun cum e când eşti femeiuşcă şi nu

degetoaică, îi zic dă mâncarea cu gust greţos şi că-mi e dor dă copilaşi şi cum s-a luat la bătaie dă la televizor, din cauza la Chico Show şi Scatman Crothers şi cum a zis dă el că-i un tuciuriu prăpădit. Iar ea dă din cap, că-i dă acord şi-o ţine cu „Aha”, „hmm”, „înţeleg”, „e foarte interesant”. Scatman Crothers, mda, e simpatic. Zici că s- ar combina acuma cu el. Da' se poartă marfă cu mine. Zâmbeşte, râde. E şi deşteaptă - îmi dau seama că-i deşteaptă, că-i o fată cu parale. îmi zice că-i artistă şi că se vede cu fratele lu' Corrigan, chiar dacă-i măritată, s-a dus în Irlanda să-i împrăştie lu' Corrigan cenuşa şi după aia s-a întors, s-a îndrăgostit unu' de altu', îşi pune viaţa în ordine, obişnuia să bage prafuri şi încă-i place să bea. Zice că o să pună ceva bani în contu' meu din închisoare şi poate o să-mi iau ţigări cu ei.

- Ce să-ţi mai aduc? zice.
- Copilaşii mei.
- încerc, zice. Să văd unde sunt. Să văd dacă-i pot aduce în vizită. Altceva, Tillie?

- Jazz, zic.

- Jazz?

- Adu-o şi pă Jazzlyn înapoi. Se albeşte la faţă ca hârtia.

- Jazzlyn e moartă, zice dă parcă aş fi vreo imbecilă.

Se uită cu ochii ăia dă zici că numai ce şi-a luat-o peste muie. Se holbează la mine şi-i tremură buza. Şi-atuncea se-aude mizeria aia dă clopot. S-a încheiat cu vizitele, şi ne zicem la revedere prin geam, mă-ntorc spre ea şi-i spun:

- Pân' la urmă dă ce-ai venit aci?
Se uită-n pământ, după aia ridică ochii cu-n zâmbet, cu buza încă tremurând, şi are nişte picuri dă lacrimi în coada ochilor.
împinge pă masă nişte cărţi, şi io-s gen: „Oau, Rumi, dă unde mă-sa a ştiut?”
Zice c-o să mai vină, şi iarăşi o rog din suflet să-mi aducă şi copilaşii. Zice că-ntreabă, sunt la serviciile de asistenţă socială sau ceva. Face din mână dă rămas-bun şi pleacă ştergându-se pă la ochi. Şi io, în gând: „Ce pizda mă- sii?”
Şi urcam iară pă scări şi mă miram dă unde ştie ea dă Rumi, şi numai ce mi- am amintit. Am început să râd dă una singură, da' m-am bucurat că nu i-am zis nimica dă Ciaran şi dă beţişoru' lui cărnos - ce rost avea? A fost bun cu mine Karen. Orcine-i frate cu Corrie e frate şi cu mine.
Nimic nu-i drept şi cinstit pă lume. Corrigan ştia cum stă treaba. Nu-mi făcea capu' calendar. Frate-său era un pic dă jigodie. Pur şi simplu era. Da' mulţi e jigodii pă lume şi m-a plătit bine atunci pă data aia şi i-am luat faţa cu Rumi. Fratele' lu' Corrigan avea lovele babane în buzunare - era barman sau ceva. M-am uitat în jos şi ţiu minte c-am gândit: „Iote ţâţa mea cea tuciurie în mâna lu' fratele lui Corrigan”.
Pă Corrigan nu l-am văzut niciodată dezbrăcat, da-mi imaginez că arăta bine, chiar dacă frate-su i-un capsoman.
Prima oară când am dat cu ochii dă Corrigan am ştiut pă loc că-i sub

acoperire. Fincă are la poliţie irlandeji sub acoperire. Mulţi gabori îs irlandeji - gagii care se face un pic cam durdulii, cu dinţi stricaţi, da' tot vrea să se dea haioşi. într-o zi duba lu' Corrigan era jegoasă, şi Angie i-a scris în praf cu degetu': N-AI VREA SĂ AI O NEVASTĂ AŞA DE MURDARĂ? Am râs cu lacrimi toate. Corrie nici n-a băgat dă seamă. Apoi Angie a desenat o faţă zâmbitoare şi-a scris VEZI DINCOLO pă cealaltă parte. Şi-aşa s-a pus să umble prin Bronx cu rahatu' ăla scris pă dubă şi nu şi-a dat deloc seama. El avea lumea lui, Corrigan. La sfârşitul săptămânii, Angie s-a dus la el şi i-a arătat cuvintele. S-a roşit tot, cum se roşeşte irlandejii, şi-a dat în bâlbâială.

- Dar nu înţeleg - eu nu am soţie, i-a zis lui Angie.

N-am mai râs aşa dă când era lupu' căţel.

Zi după zi o ardeam cu el, ne rugam dă el să ne aresteze. Şi el făcea: „Fetelor, fetelor, vă rog”. Cu cât ne agăţam dă el mai tare, cu-atâta o dădea pă: „Fetelor, haideţi, fetelor, zău aşa”.

Odată, tăticu' lui Angie ne-a spart gaşca, l-a luat dă gât pă Corrigan şi i-a zis unde să se ducă. I-a pus şişu' la beregată. Corrie stătea şi se uita. Avea ochii făcuţi mari, da' era dă parcă nu se temea nici atâtica. Şi noi dă colo: „Haide, mă, pleacă d-aci”. Tăticu' lui Angie a mişcat din cuţit şi Corrie s-a cărat, cu sânge curgându-i pă cămaşa neagră.

Da-n vreo două zile era înapoi, ne aducea cafea. Pă gât avea un bandaj mititel. Şi noi: „Corrie, mă, ai face bine s-o tai d-aci, c-o îmbulinezi”. A dat din umeri, a zis c-o să fie bine. Şi numai ce-a apărut tăticu' lui Angie, a lui Jazzlyn şi a lui Suchie, deodată, ca Magii dă la Răsărit.

Am văzut cum se albeşte la faţă Corrie. Nu l-am mai văzut aşa dă alb. Zici că era văruit pă mutră.
Şi-a ridicat aşa mâna şi-a zis: „Hei, omule, nu făceam decât să le dau nişte cafea”.
Iar tăticu' lui Angie a făcut un pas în faţă şi-a zis: „Atuncea io am să-ţi dau nişte frişcă pă bot”.
Corrie a mâncat caft după caft, l-a călcat în picioare nici nu mai ştiu dă câte ori. Durea nasol călcatu' ăla. Durea rău. Până şi Angie se agăţa dă cârca lu' tăticu' ei, încerca să-i scoaţă ochii, da' nu-l putea opri. Da' Corrie tot venea, zi după zi. Şi-a ajuns că până la urmă tăticii îl respecta pentru asta. Corrie n-a chemat gaborii niciodată, sau gardiştii, cum le zicea el, ăsta era cuvântu' irlandez pentru poliţai. Zicea: „Nu o să chem gardiştii”. Totuşi tăticii îl mai cotonogea când şi când, să-şi vadă dă lungu' nasului.
Mai târziu am aflat că-i preot. Nu chiar preot dă fapt, da' un tip din ăia care stătea undeva fincă aşa credea el că trebe, că are o datorie d-aia morală, rahat din ăsta, un călugăr cu legăminte şi căcaturi, plus faza cu castitatea.
Se zice că băieţii vrea mereu să fie primii cu fetele, iar fetele vrea totdeauna să fie ultimele cu băieţii. Cu Corrie voiam toate să fim primele. Jazz zicea: „L-am avut pă Corrie astă noapte, a fost gustos dă tot, ce s-a mai bucurat c- am fost io prima”. La care Angie: „Prostii, fată, io l-am avut la prânz, l-am păpat întreg”. Se pornea şi Suchie: „Mai tăceţi, mă, io l-am întins pă chiflă şi l-am dat pă gât cu cafea”.
Se auzea dă departe cum râdem.

A fost ziua lui odată, crez că făcea treişunu dă ani, era un băieţel doar, şi io i- am cumpărat un tort şi am stat sub Deegan şi l-am mâncat toţi. Era plin dă cireşe, un milion şi o cireaşă era, iar Corrie nici măcar nu s-a prins la faza cu pocnitu' cireşei, îi aruncam cu cireşe-n gură la foc automat, iar el o ţinea

langa: „Fetelor, vă rog eu! Mă siliţi să-i sun pe gardişti”.

Mai că ne-am pişat pă noi dă râs.
A tăiat tortu' felii şi-a dat la toţi câte-o bucată. Pe ultima a luat-o pentru el. I- am ţinut o cireaşă la gură şi-am reuşit să-l fac să încerce s-o muşte, i-o tot plimbam pă la bot şi el dădea s-o înhaţe. Se ţinea pă stradă pă urma mea. Io eram în costum dă baie. Cre' că arătam ca picaţi din lună, Corrie şi cu mine, şi el mânjit pă moacă cu suc dă cireşe.
N-ascultaţi dă ăia care zice că pă stradă-i numai rahat şi mizerie şi panaramă. E şi d-astea câteodată, cum nu, da' uneori e şi haios. Câteodată mai ţinem câte-o cireaşă înaintea unui bărbat. Câteodată tre' s-o mai faci, să mai zâmbeşti şi tu. Când zâmbea Corrie, i se-ncreţea toată faţa.

- Zi: „Dă-o-n pisici”, Corrie.

- Dah în pişici.

- Nu, nu, zi: „Dă-o-n pisici”.

- Dă-oh în pişici.

- Hai, mă, dă-o-n pisici!

- Bine, Tillie. O dah în pisici.

Singuru' albicios care m-aş fi culcat vrodată cu el - pă bune - Corrigan a fost. Să mor dă minţ. îmi zicea că-s prea bună dă el. Zicea că m-ar umfla râsu' la strădania lui şi aş fluiera că vreau mai mult. Zicea că-s prea drăgălaşă pentru unu' ca el. Corrigan era gagiu mişto din creştet până-n tălpi. M-aş fi măritat cu el. L-aş fi pus să-mi vorbească tot timpu' cu accentu' lui. L-aş fi dus în nordu' statului, i-aş fi gătit o masă împărătească, varză şi carne dă vită, şi l-aş fi făcut să se simţă singuru' albicios după pământ. L-aş fi pupat pă
ureche dacă-mi dădea o şansă. L-aş fi înecat în iubirea mea. El şi tipu' de la Sherry-Netherland. Ei era faini.
îi umpleam coşu' dă gunoi dă şapte, opt nouă ori pă zi. Era naşpa. Până şi Angie credea că-i naşpa, şi încă ea era aia mai naşpa din noi toate - îşi lăsa colo tampoanele. Scârbos, adică. Nu-mi vine a crede că vedea Corrie toate marafeturile alea şi niciodată nu s-a luat dă noi pentru asta, arunca gunoiu' şi- şi vedea dă treabă. Preot! Călugăr! Prăvălie dă pipilică!
Şi ce sandale avea! Frăţică! îl auzeam cum vine plescăind din tălpi.
Mi-a spus odată că dă cele mai multe ori oamenii foloseşte cuvântu' „iubire” ca să arate în alt fel că le e foame. El, când a zis, a sunat gen: „îşi glorifică apetiturile”. Exact aşa, numai cu accentu' lui delicios. Eram în stare să înghiţ tot ce-mi servea Corrie, dădeam pă gât fără să stau pă gânduri. Spunea: „Ai aici o cafea, Tillie”, şi mie mi se părea cel mai drăguţ lucru auzit de

când sunt. Mi se muia genunchii. Era un albicios cu voce dă vrăjitor.
Jazzlyn avea obicei să spună că-l iubeşte ca pă ciocolată.
A trecut mult dă când a fost să mă vază fata aia, Lara, să tot fie zece ori treişpe zile. A zis că aduce copilaşii. A promis. Da' aşa-i oamenii, întotdeauna promite. Până şi Corrie promitea. Fazele cu podu' dă la castel şi alea.
Odată s-a întâmplat cu Corrie o chestie haioasă dă tot. N-o să uit în viaţa mea.
O singură dată a venit c-un client la noi, să ne ocupăm dă el. Numai ce-l văd că apare, târziu în noapte, deschide uşa din spate dă la dubă şi trage de colo un boşorog în scaun cu rotile. Şi-l văd aşa, ruşinat pă Corrie. Adică, mă, e preot sau ce mai e şi ne aduce clientelă! Se uită peste umăr. E îngrijorat. Poate se simte şi vinovat. Io-i zic: „Care-i şpilu', tăticu'?” şi se face alb la faţă, aşa că-mi ţiu gura şi nu mai zic nimica. Corrie îşi tuşeşte-n pumn. Iese la iveală că-i ziua boşorogului şi că s-a rugat mult dă Corrie, s-a tot rugat să-l scoată în oraş. Zice că n-a mai fost cu o femeie dă la Marea Criză, adică dă acum opt milioane dă ani. Şi hodorogu-i arţăgos ca naiba, îl porecleşte pă Corrie şi din astea. Da' dă Corrie nu se prinde băşcălia deloc. Dă din umeri, împinge frâna la roată şi-l lasă colo pă trotuar pă Matusalem.

- Nu vreau să deranjez, dar Albee, aici de faţă, cere să

fie servit.

- Ţi-am spus să nu le spui cum mă cheamă, răcneşte boşorogul.

- Mai taci, zice Corrie şi începe să facă paşi. Dar se întoarce iar, se uită la Angie şi zice:

- Numai să nu-l jefuiţi, vă rog frumos.

- Io să-l scutur pă el? face Angie, toată numai luminiţe-n ochi şi rahaturi. Corrie ridică ochii spre ceruri şi clatină din cap.

- Promiteţi-mi, zice, după care trânteşte portiera dă la dubă şi se pune înăuntru pă aşteptat.
Dă şi radiou' tare.
Ne apucăm dă treabă. Iese la iveală că Matusalem are destul mălai cât să ne- ajungă la toate. Pare c-a făcut economii ani de-a rândul. Hotărâm să-i facem o petrecere. Deci îl suim într-o camionetă dă fructe şi legume, avem grijă să aibă frâna pusă la scaun, dăm jos hainele şi ne punem pă dansat. Ne zgâlţâim bunătăţile prin faţa lui. Ne frecăm dă el în sus şi-n jos. Jazzlyn ţopăie pă lăzile dă fructe. Suntem goale puşcă şi ne jucăm de-a aruncatu' printre craci cu foi dă salată şi roşii. E super-hazos.
Chestia caraghioasă e că gagiu', la ăi nouăzeci dă ani a lui, închide ochii şi se lasă-n spătaru' scaunului, dă parcă ne-ar adulmeca pă toate, c-un pic dă zâmbet pă

mutră. îi oferim ce are chef, da' rămâne aşa cu ochii-nchişi dă parcă şi-ar aminti ceva, şi cu rânjetu' ăla pă meclă dă zici că-i în paradis. Ochii închişi şi mişcând din nări. E ca unu' din tipii ăia care le place să miroase orice. Bolmojeşte ceva că-i e foame şi cum îi era foame când şi-a cunoscut nevasta şi-a traversat împreună graniţa în Austria şi după aia ea a murit.
Avea o voce ca a lui Uri Geller, magicianu'. Dă cele mai multe ori, când zice câte-un număr ceva, zicem şi noi câte-un „Aha, aha”, dă parcă l-am înţelege perfect. Avea lacrimi pă faţă, jumate din ele dă bucurie şi jumate dă altceva, nu ştiu. Angie i-a înfipt ţâţele-n obraz şi-a ţipat: „Na, îndoaie lingura asta dă poţi, fraiere”.
La unele fete le place ăştia purii, fincă nu vrea mare lucru. Pe Angie n-o supără. Io, în schimb, nu-i suport pă boşorogi, mai ales când îşi dă cămaşa jos. Are ţâţucile alea căzute ca nişte ţurţuraşi dă glazură pă tort. Da' ne plătea, şi noi îi tot spuneam că-i tare frumuşel. Şi se făcea roşu tot la faţă.
Angie pornise să urle: „Să nu-i provocaţ' vrun atac dă inimă, fetele! Tare mi- e urât la urgenţe!”
A dat drumu' la blocaju' scaunului, şi când am isprăvit ne-a plătit dă două ori mai mult cât am cerut. îndată ce l-am dat jos din remorcă, boşorogu' a şi- nceput să se uite după Corrie: „Unde-i mototolul ăla prăpădit?”
Şi Angie: „Da' pă cine faci tu mototol, mă, puţă zbârcită?”
Corrie a închis radiou', s-a coborât din dubă unde aştepta, a zis mersi frumos tuturor şi l-a împins pe boşorog înapoi în spatele maşinii. Faza haioasă e că se prinsese dă roata scaunului, pă interior, o frunză dă

salată. Corrie îl împingea, şi foaia dă salată se învârtea şi se tot învârtea.
Şi Corrie: „Să-mi amintiţi să nu mai pun în viaţa mea gura pe salată”.
La asta ne-a buşit un râs grozav. A fost una din nopţile cele mai şucare din pasajul dă sub Deegan. Corrigan, zic io, ne-a ajutat. Hodorogu' era făcut din parale. Mirosea un pic nasol, da' se merita.
Ori dă câte ori văz o frunză dă salată în haleala dă la pârnaie, mă buşeşte râsu'.
Lu' şefa gardiencelor îi place dă mine. M-a chemat în birou la ea. Şi zice: „Desfă-ţi salopeta, Henderson”. Am desfăcut-o, mi-am lăsat pă dinafară ţâţele. A rămas pe scaun numai, fără să mişte, numai a-nchis ochii şi-a început să respire greu. După aia, după vreun minut, face: „Poţi să pleci”.
Femeiuştile are alt duş decât degetoaicele. Da' asta nu schimbă nimica. Tot soiu' dă chestii demente se întâmplă la duşuri. Credeam io că le-am văzut pă toate, da' uneori zici că-i salon dă masaj. Cineva a adus odată nişte unt dă la bucătărie. Era deja topit. Paznicele, cu bulanele lor, se excită în draci pă chestia asta. E ilegal, da' uneori aduc şi gardieni de la închisoarea dă bărbaţi. Le-aş face o labă numai pentru-n pachet dă chentane. Auzi ooh-uri şi aah-uri când vine ăştia. Da' nu ne fute, nu ne violează. Asta nu face. Numai se holbează şi li se scoală din asta, ca şefa gardiencelor.
Am avut un muşteriu britanic odată, şi-i zicea zbânţuială. „Hei, iubire, ar fi vreo şansă de zbânţuială?” îmi place cum sună. O să mă apuc dă zbânţuială. O să mă spânzur dă ţevile din duş şi-o să mă zbânţui bine dă tot.

Să vedeţi ce-o să dansez io agăţată dă ţeavă.
I-am scris odată lui Corrie o scrisoare şi i-am lăsat-o în baie. Ziceam: îmi place mult de tine, John Andrew. A fost singura dată când i-am zis pă numele adevărat. Mi l-a spus el, cică-i secret. Cică nu-i place numele lui - îl chema după tat-su, un irlandez naşparliu. „Citeşte biletu', Corrie”, am zis. L-a desfăcut. S-a roşit. Tare mai era drăgălaş, aşa roşind. îmi venea să-l pişe dă obrăjori.
A zis „mulţam”, da' suna ca mulţi ani, şi-a mai zis el ceva despre cum trebe să se pună bine cu Dumnezeu, da-i plăcea dă mine, a zis, îi plăcea d- adevăratelea, numai că avea el o chestie dă-mpărţit cu Dumnezeu. Zicea dă parcă avea un meci dă box cu el. I-am zis că pot să fiu io omu' lui din colţ. M-a atins pă încheietură şi-a zis: „Tillie, mare figură eşti”.
Unde-i copilaşii mei? Un lucru ştiu, aveam obiceiu' să-i îndop cu zaharicale. Deja la opt luni sugea la acadele pă băţ. Asta-nseamnă să fii o bunică rea, dacă mă-ntrebi. O să aibe dinţi stricaţi. O să-i văz în rai şi o să poarte proteze- n gură.
După primu' număr din viaţa mea, m-am dus şi mi-am luat o prăjitură dă supermarket. Una mare, albă, cu glazură. Mi-am înfipt în ea deştu' şi l-am lins. Simţeam mirosu' la tipu' ăla pă deget.
Când am trimis-o în stradă pă Jazzlyn, prima oară, i-am cumpărat o prăjitură şi ei. Prăjitura casei. Numai pentru ea, s-o fac să se simţă mai bine. Da' când s-a întors a găsit-o pă jumătate halită. S-a pus colo în mijloc dă cameră, cu lacrimi în ochi: „Mi-ai mâncat rahatu' dă prăjitură, Tillie”.

Şi io stăteam colo cu glazură întinsă pă mutră şi-o ţineam cu: „Nu io, Jazzlyn, pă cuvânt, mă jur”.
Corrie o dădea mereu cu rahatu' lui, cum o să-i ia el un castel şi alea. Dac-aş avea un castel, aş coborî podişca şi i-aş lăsa pă toţi să plece. M-a luat valu' la înmormântare. Trebea să mă abţin, da' n-am putut. Copiii nu era acolo. Dă ce nu era venite fetele? Făceam moarte dă om să le văz. Atâta voiam şi io. A zis careva că are serviciile sociale grijă dă ele, da' altcineva a zis c-o să fie bine, c-o să aibă fetele o bonă ca lumea.
Asta a fost mereu cea mai grea chestie. Să găsim pă cineva să stea cu copiii cât ne duceam să facem trotuaru'. Câteodată era Jean, altă dată Mandy şi uneori Latisha, da' cea mai bună ar fi fost nimenea, ştiu asta. Trebea să stau acasă şi să mă-nfund cu prăjituri până ce nu mă mai puteam coborî după scaun.
Nu ştiu cine-i Dumnezeu, da' dac-o fi să mă întâlnesc cu El, o să-l înghesui la perete până ce-mi spune adevăru'. O să-l ţin în palme şi-n ghionţi până ce nu mai poate să fugă. Până ce ridică ochii la mine şi-l fac să-mi spună dă ce-a făcut ce-a făcut cu mine, cu Corrie, dă ce moare toţi ăştia buni şi unde-i acu' Jazzlyn şi cum a ajuns colo şi cum m-a lăsat El să-i fac ei ce i-am făcut.
O să vină pă noru' lui alb şi frumuşel, numai îngeri fluturând din aripi şucare, şi io o să ies la raport şi-o să-i zic în faţă: „Dă ce gura mă-tii m-ai lăsat să fac toate alea, Doamne?”
Şi El o să lase ochii-n pământ şi-o să răspunză. Şi de cumva nu-i Jazzlyn în rai, dacă zice că n-a reuşit să ajungă, o să-i tăbăcesc curu'. Asta-i fac, pă cuvânt.
O cafteală cum n-a mai păţit El niciodată.

N-o să mă vaiet nici înainte şi nici după ce-o fac. Crez, oricum, că după n-o să mai fie loc dă văietat. Dacă stai să te gândeşti, o lume fără oameni e ăl mai perfect lucru. Toată echilibrată şi rahaturi. Da' după aia vine oamenii şi face varză totu'. Ca şi cum o ai în dormitor pă Aretha Franklin şi-şi dă toată silinţa, cântă numai pentru tine, e ca focu', dedicaţie specială pentru Tillie H., şi numai ce vezi deodată că dă după cortină apare Barry Manilow.

La sfârşitu' lumii o să rămâie gândacii şi discurile lu' Barry Manilow, aşa zicea Jazzlyn. Şi ea ştia să mă facă să râz, Jazz a mea.

N-a fost vina mea. Alde Piersicuţă dă la C-49 s-a aruncat la mine c-o bucată dă ţeavă dă plumb. A ajuns la infirmerie cu cinşpe copci pă spinare. Lumea mă ia dă fraieră fincă-s drăguţă.

Dacă nu vrei să ploaie, nu te juca de-a noru' peste Tillie H. O dată numai am dat cu vastu'. N-a fost din cauza mea. N-am vrut să-i deie borşu'. Nu-s eu din alea. Da-i trebuia un pic dă caftează.

Şefa la gardience m-a chemat la ea. A zis că trebe să mă duc în nord. „Te trimitem în nord pentru ultimele luni de pedeapsă”. Şi io: „Ce pizda mă-sii?” Şi ea: „M-ai auzit, Henderson, la mine în birou nu se înjură”. I-am zis: „O dau jos dă tot pentru tine, şefa, la ultimu' nasture”. A răcnit: „Cum îndrăzneşti? Nu mă insulta! E dezgustător”. Şi io: „Nu mă trimite în nord, te rog. Vreau să-i văd pă copilaşi”. N-a mai zis nimic şi m-a luat bâţu' şi iar am scos pă gură ceva nu prea politicos. Şi ea: „Ieşi dracului de-aici”.

M-am dat roată pă după birou. Eram pe punct să-mi deschid salopeta ca să-i fac chefu', da' a apăsat pă butonu' dă alarmă. Şi-a intrat paznicele, scârbele. N-am vrut să fac ce-am făcut, n-am vrut s-o nimeresc în mutră, numai am zvâcnit aşa din picior. I-am zburat un dinte din faţă. Nu mai contează d-acu'. Mă duc la pârnaie în nord. M-a pus pă transfer.
Nici măcar nu m-a caftit şefa, să mă lase lată. A zăcut colo pă podea un moment şi aproape c-a zâmbit, mă jur, şi-a zis: „Am ceva tare drăguţ pentru tine, Henderson". M-a vârât în cătuşe, m-a pus sub acuzaţie, toate formele şi tot. M-a băgat în dubă şi m-a trimis la tribunalu' din Queens.
Am pledat vinovată pentru vătămare corporală şi mi-a mai dat opt luni. Cu totu' face aproape doi ani. Apărătoru' mi-a zis că-i o înţelegere bună, puteam să m-aleg cu trei, patru, cinci ani, ba chiar şapte. A zis: „Dragă, acceptă". Ce nu-mi place avocaţii. Era genu' care avea un băţ înfipt aşa dă tare-n cur că-i puteai ridica un drapel sub nas. Cică s-a rugat dă judecător. „E doar o tragedie după o alta, onorată instanţă."
I-am spus că singura tragedie e că nu-mi văd pă nicăieri copilele. De ce nu era copilele în sală? Asta voiam io să ştiu. Şi-am răcnit: „Cum de nu-i aici fetele?"
Speram c-o să fie careva, măcar gagica aia, Lara, da' nu era nimeni, deloc.
Judele era dă data asta negru, crez că făcuse la Harvard sau ceva. Am crezut c-o să înţeleagă, da' negroteii poate fi câteodată mai a dracului cu alţi negrotei. I-am zis: „Onorată instanţă, puteţ' să-mi aduceţ' copilaşii? Vreau să-i văz măcar o dată". A dat din umeri, cică le e bine la

copii unde sunt. Nici nu m-a privit în faţă măcar. A zis: „Descrie-mi cu exactitate ce s-a întâmplat”. Şi io: „Ce s-a-ntâmplat e că am avut un copil şi după aia a avut nişte copii şi ea”. Şi zice: „Nu, nu, cu vătămarea corporală”. La care io: „Da' la cine pizda mă-sii îi pasă dă loviri şi căcaturi, să-mi bag picioarele-n tot, în mine şi-n tine şi-n nevastă-ta”. M-a făcut să tac avocatu'. Judele s-a uitat la mine peste ochelari şi-a oftat. A zis ceva dă Booker T. Washington, da' nu prea-l ascultam. La urmă a spus că are o solicitare expresă dă la directoare să mă mute în penitenciaru' din nord. A zis cuvântu' penitenciar dă parcă mă avea slugă la conac. I-am zis şi io: „Să ţi-o dau la muie, găozarule”.

A izbit în masă cu ciocănelu' şi asta a fost.

Am vrut să le scoţ ochii. A trebuit să mă lege şi să mă ducă la infirmerie. După aia, pe autobuzu' spre bulău, iar a trebuit să mă lege. Ba şi mai naşpa, nu mi-a spus c-o să mă mute din New York. Şi tot strigam după copii. în nordu' statului era cât dă cât bine, da' Connecticut? Nu-s dă la ţară. A pus un psiho-găinaţ d-ăia să mă vază şi mi-a dat o bluză galbenă. Ai nevoie dă un doctor dă creere dacă vrei bluză galbenă.

M-a dus într-un cabinet şi i-am spus la psiholog că mă bucuram mult dă tot să fiu în Connecticutu' suburban. Da' mult, mult dă tot. Aşa dă mult că-i arătam io cât dă mult dacă-mi dădea un cuţit. îi arătam pă-ncheietura mâinii.

„închideţi-o”, a zis.

Mi-a dat pastile. Portocalii. Se uită să le dau pă gât. Câteodată mă pot preface şi vâr câte una în gaura dă după dinte. O să le iau cândva pă toate odată ca p- o

ditai portocala zemoasă, după aia o să pun juvăţu' pă ţeava aia zbânţuită şi- o să zic sayonara.
Nici nu ştiu cum îi spune lu' colega dă celulă. îi grasă şi are şosete verzi în picioare. I-am zis că am dă gând să mă spânzur şi i-am zis dă ţeava cu zbânţuieli, iar ea: „Aha”. După aia, la câteva minute: „Când?”
Crez că femeia albă, Lara, a rezolvat chestia, sau altcineva, cumva, pă undeva. Am ieşit la vorbitor. Copilaşii! Copilaşii! Copilaşii!
Stătea acolo pă genunchi la o negresă, o muiere solidă, cu mănuşi albe pă mâini şi-o geantă dă fiţe roşie. Se vedea dă la o poştă că-i o mieluşică a Domnului.

Am alergat la geam şi-am vârât mâinile în deschizătura

din jos. - Copii! Jazzlyn a mică! Janice!

Nu mă mai cunoştea fetele. Stătea în poala femeii, îşi sugea degetele şi se uita peste umăru' ei. Parcă anumit ca să-mi frângă inima. Se cuibărea la femeie în braţe, zâmbea. Şi io tot ziceam „Haideţi la mamaia, veniţi la mamaia să v- ating mâinile”. Atâta poţi face prin despicătura din geam - are un lat dă palmă şi poţi s-atingi mâna cuiva. îi crud. Io nu voiam decât să le strâng în braţe. Da' ele tot nu mişca - poate dă la ţoalele dă pârnaie, nu ştiu. Femeia avea accent din sud, da-i ştiam faţa dă la blocuri, o mai văzusem. Şi-o crezusem tot timpu' o coclită, se-ntorcea cu spatele în lift. A zis că n-a fost sigură dă la-nceput ce să facă, dacă s-aducă ori nu copilele, da' a auzit că io chiar voiam mult dă tot să le văz şi-acu' trăia în Poughkeepsie într-o căsuţă frumuşică, cu gărduţ frumuşel, şi nici nu era prea departe. Le ţinea dă ceva vreme de-acu', le primise prin

Biroul pentru Protecţia Copilului, trebuise să stea nişte zile fetele într-o casă la o fundaţie dă caritate sau ceva, da' acuma era bine îngrijite, mi-a spus, n-ai dă ce să-ţi faci griji.
- Veniţi la mamaia, am zis iar.
Jazzlyn a mică şi-a vârât faţa în umăru' femeii. Am băgat dă seamă că avea gâturile curate. Avea şi unghii perfecte, rotunjite.

- îmi pare rău, a zis femeia, cred că-s timide, asta-i.

- Arată bine, am spus io.

- Mănâncă sănătos.

- Să nu le hrăneşti cu prea multe căcaturi, am zis.

S-a uitat o clipă la mine pă sub sprâncene, da' era dă treabă, chiar era. N-avea dă gând să zică nimica dă vorba mea urâtă. Mi-a plăcut dă ea pentru asta. Nu era o constipată d-aia, nu mă judeca.
Am stat un pic în linişte şi după aia a zis că fetele are o cameră simpatică într- o căsuţă pe-o stradă liniştită, mult mai liniştită decât la apartamentu' din bloc, pictase pereţii pentru ele, avea tapet cu umbreluţe.
- Ce culoare?
- Roşu.
- Bun aşa, am zis, fincă nu voiam să aibă ceva umbrele roz. Haideţi la Tillie, daţi mânuţa, am spus iar, da' copilele n-a mişcat din poala ei. M-am rugat şi m-am tot rugat, da' cu cât mă rugam mai mult, cu-atâta se întorcea mai tare spre ea. Poate le speria închisoarea, gardienii şi tot.

Femeia a zâmbit, faţa i s-a încreţit un pic, şi-a zis că era vremea să se ducă de-acu'. Nici nu ştiam dacă s-o urăsc ori nu. Mintea mi se încovoaie, câteodată, între bine şi rău. îmi venea să mă împing şi să sparg geamu' şi s-o apuc dă păru' lânos, da' totuşi avea grijă dă copilele mele, nu era în vreun orfelinat dă groază, moarte dă foame, şi-mi venea şi s-o pup că nu le îndopa cu acadele, să le strice dinţii.
Când s-a auzit soneria, a ridicat fetele spre mine să-mi dea pupici prin geam. Nu crez c-o să uit vreodată cum mirosea prin deschizătura din josu' sticlei, un deliciu. Am vârât degetu' mic prin fantă, şi Janice, mititica, l-a atins. O minune, nu altceva. Am lipit iar faţa dă geam. Mirosea a copilaşi adevăraţi, a lapte şi pudră dă talc şi tot.
Când m-a dus iarăşi prin curte înapoi la cutie am simţit dă parcă venise careva şi-mi scobise din piept inima şi mi-o pusese să meargă dinaintea mea. Asta mi-am zis - iote inima mea cum merge înainte dă capu' ei, în pojghiţă lucioasă dă sânge.
Toată noaptea am plâns. Nu mi-i ruşine. Nu vreau să iasă şi ele la făcut trotuaru'. Dă ce i-am făcut asta lu' Jazzlyn? Asta aş vrea io să ştiu. Dă ce am făcut ce-am făcut?
Ce uram io mai mult: să stau sub Deegan printre găinaţi dă porumbel spârcuiţi pă jos. Mă uitam în pământ şi-i vedeam ca pă mocheta mea. Mi-era o silă dă muream. Nu vreau să vadă asta şi copilele.
Corrie zicea că-i o mie dă motive să trăieşti viaţa şi că toate-i bune, da' crez că pă el nu l-a dus la nici un bine, aşa-i?

Colega dă celulă m-a turnat. A zis că-i îngrijorată din cauza mea. Da' nu vreau io nici o creeristă dă pârnaie să-mi spuie că n-o să mai fiu vie dacă-mi las picioarele să se bălăngăne-n aer. O plăteşte pentru rahatu' ăsta? Mi-am ratat vocaţia. Puteam să fiu milionară deja.
Iote şi Tillie Henderson, psihiatra naţiei. Ai fost o mamă rea, Tillie, şi eşti o bunică dă tot căcatu'. Şi maică-ta a fost dă rahat. Şi-acuma dă-mi o sută dă parai, mulţam, foarte bine, următoru' la rând, vă rog, nu se primeşte cecuri, doar bani gheaţă, dacă sunteţi buni.
Tu eşti maniaco-depresivă, tu la fel, maniaco-depresivă, iar tu, fata mea, chiar că eşti maniaco-depresivă. Iar tu dă colo, din ungher, tu eşti numai depresivă şi-atâta.
Mi-ar plăcea să am o umbreluţă dă soare în ziua în care mă duc. O să mă atârn dă ţevile cele zbânţuite şi-o să arăt şucar pă dedesubt.
Aş face-o pentru fete. Nu le trebe una ca mine. Nu le trebe să facă trotuaru'. Li-i mai bine aşa.
Ţeavă, ţeavă, vrem ostaşi.
O s-arăt ca Marry Poppins legănându-mă dedesubt.
Are nişte întruniri religioase la sală. M-am dus în dimineaţa asta. Şi i-am zis capelanului dă Rumi şi chestii, da' el: „Asta nu-i spiritual, e poezie”. Să-l fut pă Dumnezeu. Să-l fut în cruciş şi-n curmeziş şi pă faţă şi pă dos. N-o să vie el pentru mine. N-o să fie tufişuri în flăcări şi nici stâlpi dă lumină. Nu mă luaţi cu lumina şi alea. Nu-i nimica mai mult decât o pâlpâire dă bec în margine dă stradă.
Iartă-mă, Corrie, da' lu' Dumnezeu i-a venit rându' să-i dau omoru'.
Una din ultimele chestii care-am auzit-o pă Jazzlyn făcând a fost să scape brelocu' cu chei din dubă. S-a dus

pă jos cu-n clinchet şi l-am văzut atunci pă Corrigan cum vine pă stradă cu o falcă-n cer şi cu una-n pământ. Era roşu la
faţă. Răcnea la gabori. Viaţa era destul dă bună pe-atunci. Mi se pare unu' din momentele cele mai mişto - nu că-i ciudat? Ţin minte ca ieri cum ne- a priponit.
Nu se există întors acasă. Asta-i legea trăitului, din câte văz io. Pă pariu că nu-i nici un Sherry-Netherlands în rai. I-un Sherry-Nici-o-şansă.
Odată i-am făcut baie lu' Jazzlyn. Era dă câteva săptămâni abia. îi lucea pielea. M-am uitat la ea şi m-am gândit că din ea se născuse cuvântu' „frumuseţe”. Am înfăşurat-o într-un prosop şi i-am promis că n-o să facă niciodată trotuaru'.
îmi vine să-mi înfing şişu-n inimă câteodată. Se întâmpla să văz bărbaţi cu ea când s-a făcut mare. Şi-mi ziceam: „Hei, aia-i fiică-mea pă care-o fuţi tu. Pă fetiţa mea o regulezi în scaunu' din faţă. Sânge din sângele meu”.
Eram pă praf atuncea, pă dava. Mereu am fost, crez.
Da' nu-i o scuză. Nu ştiu dacă o să mă ierte lumea vrodată pentru chestiile naşpa în care-am vârât-o. Da' pă copile n-o să le mai vâr, nu io.
Semeni praf, culegi pulbere.
Aş zice rămas-bun, doar că nu ştiu cui să-i spun. Nu mă vaiet. Ăsta-i adevăru', în gura mă-sii. Pă Dumnezeu îl aşteaptă o cafteală dă zile mari.
Stai că vin, Jazzlyn, io îs
.Am un box în ciorap.
Pe-al său făgaş lucios, zuruitor
Obişnuise, înainte de traversare, să se ducă în Washington Square Park şi să dea reprezentaţii. Locul marca începutul părţii primejdioase a oraşului. Voia

larmă, voia să-şi sporească încordarea din corp, să fie în contact intim cu mizeria şi vuietul. îşi prindea cablul în locaşurile crestate ale stâlpilor uşori de susţinere. Dădea spectacole pentru turişti umblând pe sârmă, în vârful degetelor, cu pălăria de mătase neagră pe cap. Teatru pur. Balansurile, falsele căderi. Sfidarea gravitaţiei. îşi înclina corpul mult, apoi reuşea să revină la verticală. îşi ţinea umbrela în echilibru pe nas. Făcea să se învârtă în aer o monedă propulsând-o cu degetul mare de la picior: îi ateriza perfect pe creştetul capului. Tumbe înainte şi înapoi. Stat în mâini. Jongla cu măciuci, mingi şi torţe aprinse. A inventat un joc cu o spirală elastică - părea că jucăria de metal i se desprinde singură de pe corp. Turiştii se dădeau în vânt după numerele lui. îi aruncau bani în pălărie. De cele mai multe ori mărunţiş, dar uneori se alegea cu câte un dolar, ba chiar şi cu cinci. Dacă primea zece, sărea la pământ, îşi scotea pălăria, se înclina, executa un salt mortal pe spate.
în prima zi, spectacolul a atras atenţia vânzătorilor şi consumatorilor de droguri din zonă. Vedeau şi ei cât de mult câştigă. îşi îndesa banii în buzunarele largi ale pantalonilor, dar ştia că au de gând să-l scuture. La ultimul număr din program a colectat ce bani mai primise, a străbătut cu un vehicul pe-o roată frânghia, a continuat pur şi simplu să pedaleze, lăsându-se să cadă de la înălţimea celor trei metri ai cablului şi, odată ajuns la pământ, şi-a văzut de drum prin Square către Washington Place. Le-a făcut din mână peste umăr. A doua zi s-a întors să-şi recupereze cablul - însă vânzătorilor de droguri le plăcuse trucul suficient cât

să-l lase să se producă, iar turiştii pe care-i atrăgea erau uşor de jecmănit.
A închiriat un apartament fără apă caldă în St. Marks Place. A întins, într-o noapte, o simplă funie de la dormitor până la ieşirea de incendiu a unei japoneze care locuia vizavi: aprinsese lumânări pe grilaj pentru el. A zăbovit opt ore şi, când să se întoarcă, a descoperit că nişte puşti aruncaseră pe frânghie încălţări, un obicei al oraşului, cu şireturile înnodate laolaltă. S-a târât pe fir, care se lăbărţase periculos, dar era încă suficient de întins cât să-l ţină, şi a revenit la geamul lui. Şi-a dat seama că fusese jefuit. îi şterpeliseră tot. Până şi hainele. Nu mai avea nici un ban în buzunarele pantalonilor. Pe femeia japoneză n-a mai văzut-o apoi: când s-a uitat spre camera ei a băgat de seamă că lumânările dispăruseră. Până atunci nu mai fusese victima hoţiei.
Acesta era oraşul în care se târâse - era surprins să afle că există margini dincolo de propria-i margine.
Uneori era angajat pentru petreceri. Avea nevoie de bani. Cheltuielile erau mari şi economiile îi fuseseră furate. Numai cablul costa o mie de dolari. Mai erau şi vinciurile, falsele acte de identitate, bara de echilibru, schemele complicate menite să-l ducă pe acoperiş. Ar fi făcut orice să strângă suma necesară, însă petrecerile erau oribile. îl angajau ca magician, dar le spunea gazdelor că nu poate garanta că va face ceva, orice. Trebuia să fie plătit, dar chiar şi aşa exista posibilitatea să stea acolo, cu mâinile-n sân, întreaga noapte. Tensiunea funcţiona. A devenit un obişnuit al seratelor. Şi-a cumpărat frac, papion şi brâu.

Se prezenta drept vânzător de arme belgian, evaluator la Sotheby's ori jocheu care participase la derby-ul din Kentucky. Se simţea confortabil jucând aceste roluri. Singurul loc în care se simţea cu totul el însuşi, în orice caz, era sus, cocoţat pe cablu. Putea smuci un lăstar lung de sparanghel din batista vecinului. Descoperea un dop de plută în spatele urechii gazdei sau trăgea din buzunarul de la piept al câte unui bărbat o eşarfă nesfârşită. în mijlocul desertului făcea să se rotească în aer o furculiţă şi-o prindea pe nas. Sau se lăsa pe spate cu scaunul până ce ajungea să se ţină doar într-un picior, prefăcându-se că era aşa de beat, încât atinsese nirvana echilibrului. Petrecăreţii erau încântaţi. Femeile îşi aplecau spre el decolteurile. Bărbaţii îi atingeau complice genunchiul. Se făcea nevăzut de la petreceri pe vreun geam, pe vreo uşă din dos sau deghizat în ospătar, purtând deasupra capului o tavă cu aperitive neconsumate.
La o petrecere ţinută pe Fifth Avenue 1040, a anunţat la începutul supeului că până la capătul serii va recita datele exacte de naştere ale tuturor bărbaţilor prezenţi. Oaspeţii erau subjugaţi. O doamnă cu tiară scânteietoare aproape că i s-a aruncat la piept. „De ce nu şi femeilor?” S-a tras de lângă ea. „Fiindcă nu e politicos să dezvălui vârsta unei femei.” Deja izbutise să farmece
jumătate din audienţă. întreaga noapte n-a mai spus nimic: nici măcar o vorbă. „Zău aşa”, îl îmboldeau bărbaţii, „zi-ne ce vârstă avem.” Se uita ţintă la musafiri, schimba scaunele, îi examina cu grijă pe comeseni, ba le trecea chiar degetele pe la rădăcina

părului. Se încrunta şi clătina din cap, mimând nedumerirea. Când s-a adus la masă şerbetul, s-a căţărat trudnic pe masă, în mijlocul ei, şi a început să arate spre fiecare oaspete cu degetul, pe rând, dezvăluind datele de naştere ale tuturor celor din încăpere, cu o excepţie. 29 ianuarie 1947. 16 noiembrie 1898. 7 iulie 1903. 15 martie 1937. 5 septembrie 1940. 2 iulie 1935.

Femeile s-au pus pe aplaudat, pe când bărbaţii încremeniseră pe scaune.

Tipul rămas, cel căruia nu i se dezvăluise data, s-a lăsat ţâfnos pe spetează şi- a zis: „Da, dar cum rămâne cu mine?” Funambulul şi-a fluturat prin aer mâna: „Nu-i pasă nimănui când te-ai născut dumneata”.

Odaia a erupt de hohote, iar acrobatul, aplecându-se către femeile de la masă, una câte una, a început să scoată permisele de conducere ale soţilor de prin poşete, de prin şerveţele, de sub farfurii, ba chiar şi dintre sânii lor. Pe fiecare permis era data exactă a naşterii. Bărbatul căruia nu i se ghiciseră datele s-a rezemat de spătar şi a anunţat că el niciodată nu-şi luase portofelul cu el şi nici n-avea de gând s-o facă vreodată: n-avea să fie prins în veci. Tăcere. Umblătorul pe sârmă s-a dat jos de pe masă, şi-a petrecut eşarfa peste grumaz şi i-a zis omului, în vreme ce ieşea salutând din sufragerie: „28 februarie 1935”.

Obrajii bărbatului s-au aprins, comesenii au început să aplaude, iar soţia tipului i-a făcut aproape insesizabil cu ochiul echilibristului care tocmai se pregătea să dispară pe uşă.

Era în asta o anume aroganţă, o ştia, dar pe cablu aroganţa devenea supravieţuire. Uneori se socotea un

om care vrea să se urască pe sine însuşi. Scapă de piciorul ăsta. De deget. De gambă. Găseşte locul imobilităţii. Multe, foarte multe ţineau de vechiul leac al uitării. Să-şi devină anonim sieşi, să facă în aşa fel încât să se lase absorbit de propriul corp. Şi totuşi existau realităţi suprapuse: voia totodată ca şi mintea să-i fie în acel loc în care trupul
se simţea în largul său.
Era aproape aidoma cu a face sex cu vântul. Complica lucrurile, sufla, se desfăcea molatic şi se încovriga la loc în juru-i. Cablul avea şi el de-a face cu durerea: mereu avea să fie acolo, împingerea în talpă, greutatea barei, uscăciunea din gâtlej, zvâcnetul din braţe, însă bucuria stătea în a se dezbăra de durere, făcând-o să nu mai conteze. La fel şi cu răsuflarea. Voia ca răsuflarea să se propage în cablu, iar el să nu mai fie nimic. Senzaţia de pierdere a sinelui. Orice nerv. Orice pieliţă. Izbutise apoi să atingă starea asta între turnuri. Logica devenise volatilă. Era la punctul în care nu mai exista timp. Vântul sufla, şi corpul său ar fi putut să-l simtă cu ani întregi înainte.
Avansase deja o bucată bună când a apărut elicopterul poliţiei. Deocamdată abia o musculiţă în aer, dar nu s-a lăsat descumpănit. Elicopterele, împreună, sunau ca nişte ligamente pocnind. Era destul de sigur că n-o să fie atât de proşti încât să încerce să se apropie. îl uluia felul în care sirenele copleşeau toate celelalte sunete; păreau să absoarbă ce era mai sus de ele. Şi acum se aflau duzini de poliţişti pe acoperiş, strigând la el, alergând încoace şi-ncolo. Unul se lăsase pe muchia acoperişului, pe lângă coloanele turnului sudic, susţinut

de un harnaşament albastru, fără caschetă, cu corpul aplecat peste margine, şi-i striga că-i o jigodie nenorocită, c-ar face bine, jigodia, să se coboare de pe nenorocirea aia de fir în clipa asta, înainte să trimită nenorocitul de elicopter să-l culeagă de pe nenorocitul de fir, m-ai auzit, nenorocitule, în clipa asta nenorocită! - făcându-l pe echilibrist să-şi spună: „Ce limbă ciudată”. A zâmbit cu toată gura, s-a răsucit pe cablu şi-a văzut că şi pe cealaltă parte erau poliţişti, mai calmi întru câtva, cu feţele lipite de staţiile de emisie-recepţie, şi a fost sigur că le aude pârâiturile radiourilor, nu voia să-i provoace, dar voia să zăbovească: o asemenea traversare n-avea să mai întreprindă, posibil, niciodată.

Strigătele, sirenele, zgomotele atenuate ale oraşului. Le-a lăsat să devină un zumzet alb. A căutat ultimul tărâm al liniştii şi l-a găsit: s-a oprit acolo, exact pe mijlocul firului, la treizeci de metri de fiecare turn, cu ochii închişi, corpul încremenit. Cablul nu mai era. A primit în plămâni aerul metropolei.

Cineva ţipa acum la el printr-un megafon:

- Trimitem elicopteru', o să trimitem 'copteru'. Coboară-te!

Acrobatul a surâs.

- Coboară-te în clipa asta!

S-a întrebat dacă aşa arăta momentul morţii, vuietul lumii şi-apoi eliberarea, îndepărtarea de ea.

Şi-a dat seama că se gândise doar la primul pas, că nu şi-l imaginase vreodată pe ultimul. îi trebuia o înfloritură de final. S-a întors către megafon şi a aşteptat o secundă. Şi-a lăsat capul în piept ca şi cum şi-ar fi semnalat acordul. Da, venea. A ridicat piciorul.

Forma întunecată a corpului său arătându-li-se celor aflaţi dedesubt. A săltat mult laba piciorului, pentru un plus de dramatism. Şi-a poziţionat muchia tălpii pe cablu. Mersul raţei. După aceea a aşezat celălalt picior şi tot aşa până ce mişcarea s-a făcut maşinală, apoi a pornit în fugă - cât de iute se putea alerga pe un fir la înălţime -, folosind zona centrală a tălpilor pentru aderenţă, cu degetele mari întinse oblic, bara de echilibru ţinută la distanţă de corp, de pe mijlocul cablului până pe muchia acoperişului.
Poliţistul a trebuit să facă un pas înapoi ca să-l apuce. Acrobatul i-a dat buzna în braţe.
- Nenorocitule, a zis iarăşi poliţistul, arătându-şi însă dinţii într-un rânjet.
Avea să se regăsească acolo şi la ani după aceea: papuci închişi la culoare, pas agil. I se întâmpla în cele mai neaşteptate momente, când şofa pe autostradă, când trăgea obloanele la ferestrele cabanei în aşteptarea unei furtuni ori când se plimba prin iarba lungă, pe pajiştea din ce în ce mai puţin întinsă din Montana. Era iarăşi în aer, simţind în degetul mare de la picior încordarea cablului. Cu vântul împletindu-i-se printre membre. Senzaţia bruscă a înălţimii. Oraşul, dedesubt. Putea să fie oriunde, să aibă orice dispoziţie, şi senzaţia, descătuşată, revenea. Putea să scoată un cui de tâmplărie din taşcă, gata să-l bată într-o bucată de lemn, sau să se aplece ca să deschidă torpedoul maşinii, să aşeze un pahar sub un jet de apă, să facă un număr cu cărţi de joc la o şuetă cu prietenii, şi, fără veste, corpul, iarăşi păşind, să i se golească de orice altceva în afară de iureşul sângelui. Era ca o fotografie pe care o făcuse trupul său, ca şi cum albumul îi era răsfoit iarăşi

prin faţa ochilor, apoi smuls privirilor sale. Uneori zărea întinderea oraşului,
aleile de lumină, forma de clavecin a Podului Brooklyn, capacul sur de fum de peste New Jersey, străfulgerările porumbeilor care făceau ca zborul să pară uşor, taxiurile dedesubt. Nu se vedea niciodată în vreun pericol sau pus la grea încercare, aşa că nu se întorcea la momentele când se întinsese pe cablu, când ţopăise ori trecuse aproape în fugă de la turnul sudic spre cel nordic. îi reveneau în amintire mai degrabă paşii obişnuiţi, cuminţi. Aceia păreau adevărul adevărat, care nu-i scăpăta în memorie.
După aceea i se făcuse sete. Nu voia decât apă şi ca ei să desprindă cablul: era periculos să fie lăsat acolo. A zis: „Trebuie să daţi jos firul”. îl credeau pus pe glume. Habar nu aveau. Putea să se încordeze în vânt, să se rupă, să decapiteze pe cineva. L-au împins către centrul acoperişului. „Vă rog”, i-a implorat. A văzut un bărbat păşind către scripete ca să-l slăbească, să-i ia din tensiune. Cuprins de o uşurare imensă, a simţit cum se lasă peste el osteneala, cum alunecă iarăşi în propria-i viaţă.
Când a ieşit din clădire, încătuşat, privitorii au izbucnit în ovaţii. Era flancat de agenţi de poliţie, reporteri, aparate de fotografiat, bărbaţi în costume severe. Bliţurile se declanşau ploaie.
Culesese o agrafă de birou din biroul de securitate al World Trade Center, aşa că-i fusese destul de uşor să deschidă cătuşele: s-au desfăcut cu un clinchet, cu un pic de apăsare în lateral. A scuturat din braţ păşind, apoi l-a ridicat în sus, în chiotele mulţimii. Până să-şi

dea măcar seama poliţiştii ce făcuse, le-a închis iarăşi, cu un ţăcănit, la spate.
- Tare-o faci pe deşteptu', a zis un poliţist, un sergent, băgând în buzunar agrafa.
în vocea sergentului se ghicea însă admiraţia: agrafa de birou avea să rămână pentru totdeauna o poveste demnă de spus.
Umblătorul pe sârmă a străbătut printre şirurile strânse întinderea pieţei. Echipajul de poliţie aştepta la capătul treptelor. Era stranie revenirea în lume: plesnetul paşilor, strigătele omului de la taraba cu cârnăciori, ţârâitul unui telefon public răsunând la distanţă.
S-a oprit şi s-a răsucit pe călcâie ca să se uite la turnuri. Desluşea încă, sus,
cablul: era tras încetişor, cu grijă, prins de un lanţ, de o parâmă, de un fir de pescuit. Era ca şi cum ar fi privit o tăbliţă magnetică de desenat pentru copii, cu cerul fragmentându-se în timp ce era scuturat: firul dispărea pixel după pixel. N-avea să mai rămână până la urmă nimic în afară de suflarea vântului.
Se înghesuiau în jurul lui, îl întrebau strigând cum îl cheamă, de ce-o făcuse, îi cereau autografe. A rămas nemişcat, cu privirea înainte, întrebându-se cum văzuseră ei totul: ce linie a orizontului le fusese întreruptă. Un jurnalist cu pălărie turtită, albă, a răcnit un „De ce?” Cuvântul însă nu-i pica bine. Nu-i plăcea să se gândească la „de ce”. Turnurile erau acolo. Era destul. I-a venit să-l întrebe pe reporter de ce îl întreabă de ce. I-a trecut prin minte un cântec de copii, firicel vioi, de ce, bun-rămas, ne vedem mai apoi.
A simţit un ghiont uşor în spinare şi că e tras de braţ. Şi-a luat privirea de la turnuri şi a fost călăuzit spre

maşină. Agentul i-a pus palma pe creştet: „Intră acolo, amice”. A fost aşezat pe bancheta tare, cu cătuşele pe mâini.

Fotografii şi-au lipit obiectivele de geamul maşinii. O erupţie de lumină pe sticlă. L-a orbit preţ de o clipă. S-a întors cu faţa spre cealaltă parte. Erau şi acolo aparate de fotografiat. Şi-a aţintit înainte privirea.

Sirenele au pornit.

Totul era roşu, albastru şi vuiet

.Cartea a treia

Parte a partiturii

Teatrul începuse la scurt timp după prânz. Colegii judecători, aprozii, reporterii, ba chiar şi stenografele vorbeau deja despre asta ca şi cum ar fi fost încă una dintre acele chestii care se petrec pur şi simplu în metropolă. Unul dintre acele lucruri ieşite din comun care pun noimă în puhoiul zilelor banale. New Yorkul ştia să facă asta într-un fel doar al său. Când şi când, oraşul îşi scotea sufletul pe tavă. Te punea pe jar cu o imagine, o zi, o crimă, o înfricoşare sau frumuseţe atât de greu de priceput, încât te făcea să scuturi neîncrezător din cap.

Avea despre asta o teorie. Se întâmpla, iar şi iar, fiindcă era un oraş dezinteresat de istorie. Lucrurile bizare se petreceau tocmai fiindcă trecutul nu era privit musai cu ochi buni. Oraşul trăia într-un soi de prezent perpetuu. Nu avea de ce să creadă în el însuşi precum o Londră, o Atenă, ba chiar vreun simbol marcant al Noii Lumi cum erau un Sydney sau un Los Angeles. Nu, metropolei ăsteia nu-i păsa nici cât negru sub unghie în ce punct anume se află. Văzuse odată scris pe un tricou: NEW YORK, ORAŞ DE ORAŞ. De parcă ar fi fost singurul loc

care existase vreodată şi singurul care avea să existe pe viitor.
New Yorkul continua să meargă înainte tocmai fiindcă nu dădea doi bani pe ce lăsa în urmă. Era ca oraşul pe care-l părăsise Lot, şi avea să se dizolve dacă vreodată ar fi dat să se uite peste umăr. Doi stâlpi de sare. Long Island şi New Jersey.
îi spusese de multe ori soţiei că în marele oraş trecutul dispărea. De aceea nici nu erau de găsit prea multe monumente. Nu ca Londra, unde în fiece ungher te aştepta câte un personaj istoric dăltuit în piatră, un memorial al războiului ici, bustul unui conducător colo. Ar fi putut indica prin New York abia vreo duzină de statui adevărate - majoritatea în Central Park, pe Aleea Literară, dar cine, pentru numele Cerului, mai punea acum piciorul prin Central Park? Ţi-ar fi trebuit o divizie de tancuri doar ca să treci de Sir Walter Scott. Prin alte locuri faimoase, pe Broadway sau Wall Street ori pe lângă Gratie Square, nimeni nu simţea nevoia să revendice istoria. De ce să-ţi baţi capul? Nu puteai să mănânci o statuie. Cu un monument nu ţi-o puteai trage. Nu aveai cum mulge un milion de dolari dintr-o bucată de alamă.
Chiar şi aici, pe Centre Street, nu dispuneau de cine ştie ce aluzii publice la ei înşişi. Nici o Doamnă Justiţie legată la ochi. Nici un Gânditor Antic înfăşurat în togă. Fără vreo inscripţie cu Nu Vedea Răul, Nu Auzi Răul, Nu Rosti Răul săpată în coloanele de granit ale tribunalelor penale.
Şi acesta era unul dintre lucrurile care-l făceau pe judecătorul Soderberg să cugete că întâmplarea cu

funambulul era un episod genial. Un monument în sine. Se transformase într-o statuie, dar într-una care se potrivea de minune New Yorkului, una temporară, în aer, înălţată peste oraş. O statuie fără pic de consideraţie pentru trecut. Se dusese la World Trade Center şi-şi prinsese frânghia între cele mai mari turnuri din lume. Turnurile Gemene. Aici, din toate locurile. Atât de neobrăzate. De sticloase. De îndreptate spre viitor. Sigur, alde Rockefeller dărâmaseră câteva case în stil neogrec şi câteva clădiri clasice din cărămidă ca să facă loc turnurilor - chestie care o iritase pe Claire când citise despre asta -, dar fuseseră mai mult magazine de electronice şi case de licitaţii de mâna a doua, unde bărbaţi cu limbi ascuţite se ţineau de vândut tot ce-i sub soare, decojitoare de cartofi, lanterne cu radio şi globuri cu zăpadă muzicale. Pe locul escrocilor ălora, Autoritatea Portuară construise două faruri la înălţime, cocoţate în nori. Sticla reflecta cerul, noaptea, culorile: progres, frumuseţe, capitalism. Soderberg nu era genul care să deplângă trecutul. Oraşul însemna mai mult decât totalitatea clădirilor sale, era mai mare şi decât suma locuitorilor. Avea nuanţele lui. Accepta orice i se întâmpla, criminalitatea şi violenţa şi micile zgâlţâieli ale binelui care se târau afară din subteranele câte unei zile ca oricare alta.
Şi-a dat seama că echilibristul trebuie să-şi fi cumpănit cu grijă acţiunile. Umbletul acesta nu era la întâmplare. Făcea o declaraţie cu corpul său, şi dacă era să cadă, atunci să cadă - însă dacă supravieţuia, avea să devină un monument, nu cioplit în piatră sau încastrat în alamă, ci unul dintre monumentele acelea de New York

ce te făceau să spui: „îţi vine a crede?” Cu o sudalmă. Mereu apărea câte o sudalmă în frazele newyorkeze. Chiar şi în vorbirea unui judecător. Soderberg nu era ataşat de cuvintele urâte, dar le ştia
valoarea la momentul potrivit. Un bărbat pe sârmă, la o sută zece etaje înălţime, îţi vine, în puia mea, a crede? De fapt, lui Soderberg îi scăpase traversarea. îl deranja să se gândească la asta, dar o ratase la minut, ba chiar, se putea spune, la secundă. Luase un taxi până în centrul comercial. Şoferul, un negru posac, ţinea muzica dată la maximum. în automobil duhnea a marijuana. Te băga în boale, chiar aşa, că nu mai puteai găsi o maşină curată, decentă. Din magnetofonul de bord bubuia muzică rastafariană. Şoferul l-a lăsat în capătul clădirii tribunalului din Centre Street. A păşit pe lângă sediul procuraturii, s-a oprit la uşa metalică încuiată din latură, intrare folosită doar de judecători, singura lor concesie, concepută aşa încât să nu trebuiască să se amestece cu vizitatorii din faţă. Nici măcar nu era o uşă secretă ori o chestie de privilegiu. Aveau nevoie de o intrare proprie în caz că-l apuca pe vreun idiot cheful să-şi facă singur dreptate. îl înveselea totuşi: un pasaj secret în casa justiţiei.
Din prag aruncase o privire iute peste umăr. La înălţime, în clădirea de vizavi, observa nişte oameni care se aplecau pe la ferestre, uitându-se înspre vest, dar i-a ignorat, presupunând că era vorba despre vreun accident de maşină sau vreo altă altercaţie matinală. A descuiat uşa de metal. Dacă doar s-ar fi răsucit pe călcâie, dacă ar fi fost atent, ar fi ajuns poate să suie la ultimul nivel şi să vadă totul desfăşurându-se la

distanţă. A intrat însă, a apăsat pe butonul liftului, a aşteptat să se deschidă grilajul ca un burduf de acordeon şi a urcat la etajul patru.
A păşit pe coridor încălţat cu pantofii lui negri de toată ziua. Pereţi fumurii, cu iz pătrunzător de mucegai. Pantofii îi scârţăiau uşor în tăcere. Locul suferea de aleanul verii. Biroul lui era o încăpere cu tavan înalt, la celălalt capăt de coridor. Când intrase în magistratură, la început, trebuise să împartă cu alţii o cutie unsuroasă care n-ar fi fost potrivită nici pentru un lustragiu. îl lăsase perplex felul în care erau trataţi el şi colegii. Găsea căcăreze de şoarece prin sertarele biroului. Pereţii plângeau după zugrăveală. Gândacii se cocoţau şi tremurau din antene pe marginea pervazului, de parcă şi ei voiau să scape de-acolo. Trecuseră cinci ani, timp în care fusese sucit dintr-un birou într- altul. Avea acum o odaie de lucru mai potrivită cu rangul său şi era tratat cu o ţâră de respect în plus. Pupitru de mahon. Călimară de cristal. Fotografii
înrămate înfăţişându-i pe Claire şi pe Joshua la malul mării, în Florida. O mică bară magnetizată care-i ţinea laolaltă agrafele de birou. Drapelul ridicat pe un băţ în spatele lui, la fereastră, aşa încât uneori flutura în bătaia vântului. Nu tocmai biroul cel mai dichisit din lume, dar era de ajuns. Nu era nici el omul care să facă plângeri frivole: ţinea cecul în alb pentru evenimente viitoare.
Claire îi cumpărase un scaun de birou nou-nouţ, rotativ, îmbrăcat în piele, cu rotunjimi confortabile, şi-i plăcea momentul în care de dimineaţă, de cum ajungea, se aşeza şi dădea o învârteală cu scaunul. Avea pe rafturi

cărţi, şiruri întregi. Rapoartele Tribunalului, Rapoartele Curţii de Apel, Codicele New Yorkului. Toate volumele lui Wallace Stevens, semnate şi aranjate într-un şir aparte. Albumul său de absolvent la Yale. Pe peretele estic, copii după diplome. Şi caricatura din New Yorker înrămată frumos lângă cadrul uşii - Moise pe munte, cu cele Zece Porunci şi doi avocaţi chiorându-se peste mulţime: Avem noroc, Sam, nici un cuvânt despre aplicarea retroactivă.
A dat drumul la filtrul de cafea, a întins The New York Times pe birou, a scos la iveală nişte pliculeţe cu pudră de frişcă. Afară se auzeau sirene. Mereu sirene: îi jalonau ziua din umbră.
Citise pe jumătate pagina de afaceri când uşa s-a întredeschis şi un alt cap lustruit s-a strecurat înăuntru. Nu părea tocmai cinstit, dar justiţia, în mare parte, chelea. Nu doar despre o tendinţă era vorba, ci despre un fapt. Erau o echipă de băieţi lucioşi. Fusese un chin subtil încă de la început, pe măsură ce-şi pierdeau treptat podoaba capilară: capacităţile justiţiare le depăşeau pe cele foliculare.
- 'Neaţa, colega.
Faţa lătăreaţă a judecătorului Pollack era înroşită. Ochii îi aduceau cu nişte bumbi mici, licăritori de metal. Ceva îl făcea să arate ca un rechin-ciocan. Pălăvrăgea despre un tip care umblase pe-o sârmă între turnuri. La început Soderberg a crezut că era vorba de o sinucidere, un salt cu o frânghie legată de braţul unei macarale sau vreun alt asemenea lucru. N-a făcut decât să dea din cap, să întoarcă pagina ziarului mustind de Watergate, unde-i Băieţelul Olandez, salvatorul naţiunii, să astupe şuvoiul

de rahat cu degetul? A făcut o poantă cam deplasată despre C. Gordon Liddy care-şi băga de data asta degetul în gaura greşită, dar gluma i-a trecut pe lângă ureche lui Pollack, care-şi scăpase o bucăţică de brânză cremoasă pe pieptţii robei negre. Din gură îi curgea o şuviţă albă de scuipat. Asalt aerian. Soderberg s-a lăsat iarăşi în scaun. Era pe cale să zică ceva de micul dejun rătăcit pe coclauri când l-a auzit pe Pollack menţionând o bară de echilibru şi un cablu. I-a căzut falca.

- Mai zi o dată.

Bărbatul despre care vorbea Pollack se plimbase propriu-zis printre turnuri. Nu doar asta, dar se şi întinsese pe fir. Ţopăise. Dansase. Aproape că alergase dintr-o parte în alta.

Soderberg s-a învârtit cu scaunul, un sfert de rotaţie smucită, a tras de jaluzele, a încercat să se uite peste acoperişuri. A zărit marginea turnului nordic, însă restul priveliştii era obstrucţionat.

- L-ai pierdut, a zis Pollack. Tocmai a terminat.

- A fost oficial, adică?

- Mă scuzi?

- Aprobat? S-a făcut publicitate?

- Sigur că nu. Flăcăul a intrat fără drept, pe timp de noapte. Şi-a întins cablul şi a mers. L-am urmărit de la ultimul etaj. Ne-au spus şi nouă paznicii.

- A intrat prin efracţie în World Trade Center?

- Un ţicnit, dacă mă-ntrebi. Nu-i aşa? La balamuc cu el.

- Cum a reuşit să întindă firul?

- Habar nu am.

- Arestat? L-au arestat?
- Normal, a spus Pollack zâmbind.
- Ce secţie?

- Numărul unu, colega. Mă întreb la cine o să ajungă.

- Azi mi-a venit rândul la prime înfăţişări.

- Norocul tău, a zis Pollack. Dă-i cu încălcarea

proprietăţii.

- Neglijenţă criminală.

- Megalomanie, a întărit Pollack făcând din ochi.

- O să ne lumineze ziua.

- Mai bine ai aprinde becurile.

- Trebuie să fii haladit pentru asta.
Soderberg nu era tocmai sigur dacă respectivul cuvânt, „haladit”, era un fel de a spune că ai tupeu ori că eşti prost grămadă. Pollack i-a făcut cu ochiul, a fluturat senatorial din mână şi a închis uşa cu un pocnet tare.
- Tupeu, a zis Soderberg către uşa închisă.

Era drept însă că i-ar fi luminat ziua, s-a gândit. Vara fusese prea fierbinte şi dramatică şi plină de moarte, de trădări şi înjunghieri, aşa că i-ar fi prins bine puţin divertisment.
întrucât erau doar două curţi pentru prime înfăţişări, Soderberg avea o şansă de cincizeci la sută să se aleagă cu cazul. Dacă se nimerea la momentul potrivit. Era posibil ca acrobatul să fie procesat la repezeală de sistem - dacă îl considerau bun să apară la ştiri, puteau face tot ce pofteau. L-ar fi putut trece iute prin ciur, în câteva ore doar. Amprentat, interogat, dosar ştampilat şi pus în mişcare. învinuit de un delict minor. Poate şi câţiva complici. Ceea ce-l făcea să gândească: dar cum mama dracului reuşise echilibristul să întindă firul de la un turn la altul? Firul, evident, era de oţel. Cum îl aruncase peste? Doar nu era făcut din frânghie, nu? Frânghia n-ar fi ţinut în vecii vecilor. Cum îl trăsese dintr-o parte în alta? Elicopter? Macara? Pe geam, cumva? Lăsase cablul să cadă până la pământ şi-l strânsese apoi din cealaltă
parte? Pe Soderberg îl scutura un fior de încântare. Din când în când apărea câte un caz ca lumea, care dădea zilei un plus de savoare. Un pic de sare şi piper. Ceva despre care se putea bârfi prin unghere. Dar dacă nu-i era repartizat lui? Dacă dosarul se ducea pe partea cealaltă a holului? Ar fi putut, cine ştie, să schimbe o vorbuliţă cu procurorul, cu grefierii, aşa, pe sub mână, fireşte. în instanţele de judecată funcţiona un sistem de favoruri. Dă-mi-l mie pe acrobat, şi-ţi rămân dator.
Şi-a săltat pe birou picioarele, a sorbit din cafea şi a cugetat la pulsul zilei şi la posibilitatea unei prime

înfăţişări care, măcar de data asta, să nu-i producă nesfârşită lehamite.
Majoritatea zilelor, trebuia să admită, era jale. Intra valul, apoi ieşea. îşi lepădau rămăşiţele în urmă. De-acum nu-l mai deranja să folosească cuvântul „lepădături”. într-o altă vreme n-ar fi îndrăznit. Dar asta erau cei mai mulţi dintre ei, şi-o admitea cu îndurerare. Lepădături. Un val jegos urcând pe plajă, lăsându-şi în urmă seringile şi punguţele şi cămăşile însângerate şi prezervativele şi plozii mucoşi. Avea de-a face cu leprele cele mai infecte. Mulţi aveau impresia că el trăia în nu ştiu ce paradis de mahon, că avea o slujbă de barosan, o carieră puternică, dar adevărul adevărat era că, dincolo de reputaţie, acestea toate nu atârnau din cale-afară de mult. Meseria îl făcea să capete uneori o masă bine poziţionată în câte un restaurant şic şi îi făcea pe cei din familia lui Claire să se simtă peste măsură de mulţumiţi. Lumea, la petreceri, devenea alertă în prezenţa lui. Oamenii îşi îndreptau umerii când îl aveau prin preajmă. Vorbeau altfel. Nu era cine ştie ce avantaj, dar tot mai bun decât nimic. Din când în când apărea câte o ocazie de promovare, de urcare în rândurile Curţii Supreme, dar pentru el ocazia nu se ivise încă. Până la urmă, o bună parte din ce făcea ţinea de banalitatea cotidiană. Era ca o dădacă birocratică.
La Yale, tânăr şi căpos încă, fusese încredinţat că într-o zi va fi buricul absolut al pământului, că existenţa lui va fi una cu impact covârşitor. Dar care bărbat tânăr nu gândeşte aşa? E un simptom al tinereţii propria-ţi importanţă. Pecetea pe care o vei lăsa asupra lumii. Un bărbat însă învaţă mai devreme sau mai târziu. îţi ocupi

nişa minusculă şi o faci a ta. îţi cheltuieşti cât de bine poţi timpul. Te duci acasă la nevastă şi-i linişteşti nervii. Iei loc şi complimentezi tacâmurile. Mulţumeşti zodiei tale norocoase pentru moştenirea ei. Pufăi un trabuc fin şi speri c-o să mai ai parte de câte o partidă în aşternuturi de mătase. îi cumperi câte-o bijuterie arătoasă şi-o săruţi în ascensor fiindcă e încă frumoasă, se ţine bine cu toată trecerea anilor, chiar aşa. O săruţi de rămas-bun şi te duci în fiecare zi în centru şi-ţi dai seama curând că îndurerarea ta nu-i nici jumătate din îndurerarea tuturor celorlalţi, îţi jeleşti fiul mort şi te trezeşti în miez de noapte cu soţia bocind lângă tine, te duci în bucătărie şi-ţi faci un sendviş cu brânză şi te gândeşti: „Ei, hai, măcar e-un sendviş pe Park Avenue, putea fi mai rău, puteai să fi ajuns mult mai rău". Recompensa ta, un suspin de uşurare.
Avocaţii ştiau adevărul. La fel şi grefierii. Şi, fireşte, ceilalţi judecători. Centre Street era o latrină. Aşa-i şi spuneau de fapt: „latrina". Dacă se întâlneau pe la întruniri oficiale. „Cum a fost azi în latrină, Earl?" „Mi-am uitat servieta în latrină." Născociseră chiar şi un verb: „Latrinizezi mâine, Thomas?" Ura să-şi recunoască fie şi sieşi asta, dar era adevărat. Se vedea pe sine pe o scară, un bărbat bine îmbrăcat pe o scară de grădină, un tip privilegiat, stilat şi învăţat, într-o robă neagră, în sălile justiţiei, folosindu-şi mâinile goale ca să cureţe de frunze putrede şi vreascuri haznaua latrinei.
Acum nu-l mai sâcâia nici pe jumătate ca altădată. Făcea, inevitabil, parte din sistem. O ştia. Un petic de piele pe spinarea unei lighioane cu capete multe. O

piesă dinţată care punea în mişcare alte rotiţe. Poate că începuse, pur şi simplu, să îmbătrânească. Laşi schimbarea pe seama generaţiilor care vin. însă după aceea generaţia care vine după tine e sfârtecată de bombe prin cafenele vietnameze şi continui, trebuie să mergi mai departe deoarece, chiar dacă ei s-au dus, încă pot trăi în amintire.
Nu era, vezi bine, rebelul şi neortodoxul evreu care se crezuse cândva în stare să ajungă; şi totuşi Soderberg refuza să se predea. Ţinea de onoare, de adevăr, de supravieţuire.
Când fusese solicitat pentru post, în vara lui '67, se gândise că-şi va face din slujbă o misiune a virtuţii. Nu doar va supravieţui, ci se va ghiftui din ea. Renunţase deci la vechiul serviciu şi acceptase o scădere la jumătate a salariului. Nu avea nevoie de bani. El şi Claire făcuseră deja economii frumuşele, conturile bancare le erau bine garnisite, moştenirea, solidă, iar Joshua îşi găsise locul la PARC. Chiar dacă ideea de a fi judecător se ivise ca o surpriză absolută, o îndrăgise pe loc. înainte petrecuse nişte ani la procuratura federală, lucrase cu sârg într-o comisie pentru taxe, îşi construise un dosar frumuşel, se dăduse bine pe lângă cine trebuia. Avusese câteva cazuri mai dificile, pledase bine, echilibrase situaţia. Scrisese un editorial pentru The New York Times, în care analizase motivaţiile legale ale celor care refuzau să-şi satisfacă stagiul militar şi efectele psihologice pe care le avea recrutarea asupra ţării. Cântărise aspectele morale şi constituţionale şi se plasase cu fermitate de partea războiului. îl cunoscuse la nişte petreceri din Park

Avenue pe primarul Lindsay, dar numai în treacăt, aşa că, atunci când i se sugerase postul, se gândise că-i o păcăleală. Lăsase în furcă receptorul. Se amuzase copios. Telefonul sunase iarăşi. „Vreţi să fac ce?” Se vorbise de o eventuală promovare, mai întâi ca judecător supleant al Curţii Supreme din New York, apoi, cine ştie - de acolo totul era încă posibil. Multe promovări fuseseră blocate când oraşul începuse să intre în faliment, dar nu-l deranja, avea să iasă cumva la lumină. El, unul, credea cu tărie în caracterul absolut al legii. I se oferea prilejul să cântărească, să disece, să analizeze şi să schimbe, să dea ceva înapoi oraşului în care se născuse. Simţise mereu că până atunci nu făcuse decât să dea roată periferiilor metropolei şi că de acum, deşi accepta bani mai puţini, avea să se afle în inima sa. Felul în care se împărţea dreptatea, dar şi nivelul până la care putea legea să stăvilească excesele neghiobiei omeneşti erau fundamentale. Credea în ideea că, deşi legile ajungeau să fie scrise, nu era musai ca acestea să rămână nealterate. Legea însemna muncă. Era acolo să fie luată la puricat. îl interesa nu doar ce semnificaţii putea avea justiţia, dar şi ce ar fi trebuit să fie. Avea să coboare în adâncul puţului. Avea să fie unul dintre cei mai de seamă săpători la filonul moralităţii oraşului. Onorabilul Solomon Soderberg. Până şi numele lui avea o rezonanţă justă. Poate că fusese folosit drept carne de tun judiciară, o acoperire în scripte, dar nu-l necăjea prea tare; binele avea să covârşească răul. Intenţiona să se poarte rabinic, înţelept, grijuliu. Pe lângă asta, orice avocat avea în el un judecător.

în prima lui zi intrase în sediu cu inima în flăcări. Pe uşa mare. Voia să savureze totul. îşi cumpărase un costum nou-nouţ de la o croitorie elegantă de pe Madison Avenue. Şi o cravată Gucci. Ciucuraşi pe mocasini. Se apropiase de clădire cu pieptul umflat de avântul anticipării. Săpate lângă uşile aurii se vedeau cuvintele POPORUL ESTE FUNDAŢIA PUTERII. S-a oprit o clipă şi a tras totul în plămâni. înăuntru, în hol, era o pâclă de mişcare. Proxeneţi,
reporteri şi avocaţi stând la pleaşcă. Bărbaţi purtând pantofi vineţii, cu talpă groasă. Femei trăgându-şi după ele copiii. Cerşetori aţipiţi în alcovurile ferestrelor. La fiecare pas simţea o strângere de inimă. I s-a mai părut, un moment, că instituţia dreptăţii ar fi putut încă să-şi emane aura - tavanele înalte, balustradele de lemn, podeaua de marmură -, dar cu cât înainta mai mult prin interior, cu atât mai mult se instaura dezamăgirea. Sălile de judecată erau încă şi mai neplăcute decât îşi amintea. S-a preumblat de colo colo năuc, fără tragere de inimă. Coridoarele erau toate acoperite cu graffiti. în spatele sălilor de judecată se vedeau bărbaţi fumând. Prin băi se făcea trafic. Procurorii aveau costumele găurite. Poliţişti corupţi amuşinau în căutare de şpagă. Puştii se salutau cu strângeri complicate de mâini. Taţi aşezaţi lângă fete cu feţe învineţite. Mame bocind pe umărul fiilor pletoşi. Pe uşile sălii de judecată, tapiţeria scumpă, de piele roşie, era despicată. Avocaţi pledanţi treceau ducând serviete diplomat uzate. S-a furişat printre ei, a luat liftul, a urcat la etaj, şi-a tras un scaun la noul său pupitru. Sub sertar era lipită o bucată uscată de gumă de mestecat.

Uşurel, îşi zisese, uşurel o să rezolve totul. Se putea descurca. Era în stare să schimbe lucrurile.
Şi-a anunţat intenţiile revoluţionare într-o după-amiază, la o petrecere de pensionare dată pentru Kemmerer. Prin încăpere s-au auzit hlizeli. „Aşa grăit- a Solomon”, comentase un boşorog. „Tăiaţi copilul în două, băieţi.” Ilaritate profundă şi clinchete de pahare ciocnite. Ceilalţi judecători i-au spus că are să se obişnuiască până la urmă, că o să vadă luminiţa odată şi-odată şi că încă o să mai fie în tunel. Cea mai însemnată parte a legii consta în înţelepciunea toleranţei. Neghiobii trebuiau acceptaţi. Veneau odată cu teritoriul. Era necesar ca, din când în când, jaluzelele să fie coborâte. Trebuia să înveţe să piardă. Era preţul succesului. „încearcă”, i-au zis. „Pune-te contra sistemului, şi-o să ajungi să mănânci pizza în Bronx. Ai grijă. Joacă după reguli. Ţine-te pe lângă noi, ceilalţi.” Şi, dacă i se părea că e rău în Manhattan, n-avea decât să se ducă prin locuri unde ardeau cu pălălaie incendii adevărate, în Hanoiul American, la capătul liniei 4 de tren, unde ieşea la iveală, zi de zi, ce avea mai dezgustător oraşul în maţe.
A refuzat să-i creadă preţ de multe luni, însă treptat a început să priceapă că avuseseră dreptate - era prins, era doar o parte a sistemului, ori, mai bine zis, interpreta o parte a Partiturii.
Multor, prea multor acuzaţii li se făcea pur şi simplu vânt. Puştii se recunoşteau vinovaţi, îi condamna la zile de închisoare executate deja în arest numai ca să-şi facă ordine prin dosare. Avea o cotă fixă. Trebuia să răspundă în faţa supervizorilor de la etaj. Infracţiunile uşoare erau retrogradate la nivel de contravenţii. O altă

formă sub care funcţiona demolarea. Trebuia să faci vânt bilei de oţel. Era judecat pentru cum judeca: cu cât le dădea mai puţin de lucru colegilor de la etaj, cu atât mai mulţumiţi erau. Nouăzeci la sută din cazuri - chiar şi delicte care tulburau grav ordinea publică - erau scoase de pe rol. Voia promisa promovare, da, însă nici asta nu putea domoli senzaţia că-şi luase idealismul de altădată şi şi-l îndesase pe sub o robă neagră ieftină, iar acum, când dădea să-l caute, nu-l mai găsea nici prin locurile cele mai dosnice.
De cinci ori pe săptămână ajungea pe Centre Street, la numărul 100, îşi îmbrăca roba, îşi punea cei mai lucitori pantofi, îşi ridica şosetele pe glezne şi, când putea, învingea. Totul, o ştia, avea de-a face cu felul în care-şi selecta luptele. S-ar fi putut alege, dacă voia, cu câte zece bătălii crâncene pe zi. Ar fi putut să se răscoale contra întregului sistem. Ar fi putut să le dea mâzgălitorilor pe pereţi amenzi de o mie de dolari, ca să nu fie în vecii vecilor în stare să le plătească. I-ar fi putut condamna la şase luni pe puştii care dădeau cu petarde pe Mott Street. Le-ar fi putut pune picioarele-n butuci, însă totul s-ar fi întors împotriva lui, o ştia prea bine. Inculpaţii ar fi refuzat să-şi recunoască vinovăţia. Procedura s-ar fi lungit, iar el ar fi fost tras de urechi pe motiv că aglomerează instanţele. Ar fi putut să trimită la răcoare dependenţi de droguri pe câte un an de zile. Numai că hoţii din magazine, lustragiii, nemernicii care dădeau cu jula prin hoteluri, puştanii care se ţineau de alba-neagra aveau cu toţii dreptul, până la urmă, să zică: „Nevinovat, Onorată Instanţă”. Şi oraşul s-ar fi

sufocat. Canalizările ar fi dat pe dinafară. Trotuarele s-ar fi umplut. Vina ar fi căzut tot pe el.
în momentele cele mai deznădăjduite îşi spunea: „Sunt un îngrijitor, un portar, un paznic de două parale”. Se uita cum defilează parada prin sala de judecată, intrând şi ieşind, oricare i-ar fi fost Partitura în acea zi, şi se întreba cum ajunsese oraşul, pe tura lui, într-atât de dezgustător. Cum de sălta copilaşi de păr, cum viola bătrâne de şaptezeci de ani, cum dădea foc la canapele pe care dormeau amanţii, cum şterpelea acadele, cum zdrobea cutii toracice, cum îngăduia protestatarilor faţă de război să-i scuipe pe poliţişti în obraz, cum li se suiau în cap şefilor angajaţii sindicalizaţi, cum punea Mafia gheara pe promenade, cum îşi foloseau taţii fiicele pe post de scrumiere, cum încăierările din baruri scăpau de sub orice control, cum antreprenori de ispravă ajungeau să urineze în public în faţă la Woolworth Building, cum se scotea arma prin pizzerii şi cum familii întregi erau aruncate în aer, cum paramedicii se alegeau cu capetele sparte, cum dependenţii îşi injectau heroină în limbă, cum se ţineau de escrocherii pungaşii şi cum bătrânele îşi pierdeau economiile de-o viaţă, cum prăvăliaşii dădeau restul greşit şi cum primarul gângurea şi pupa dosuri şi minţea în vreme ce oraşul ardea din temelii, pregătit de propria-i înmormântare măruntă în cenuşa crimei, crimei, crimei.
Nu exista mizerie prin oraş care să nu treacă prin contorul lui Soderberg. Era ca şi cum ar fi cercetat evoluţia jegului. Stai acolo suficient de mult, şi şuvoiul ţi se suie în cârcă, oricât ai încerca să i te pui împotrivă.

Toţii idioţii ăştia care şiroiau fără oprire de prin cinematografe sordide, baruri cu femei dezbrăcate, galerii ale ororilor, buticuri cu suvenire, cabine pentru voyeuri şi hoteluri mizere păreau să arate şi mai rău după ce petreceau ceva vreme în Cavouri. Odată, în plină şedinţă, văzuse un gândac urcând literalmente din buzunarul unui inculpat. Când îşi dăduse seama, inculpatul se mulţumise să-l alunge cu un bobârnac şi-şi urmase pledoaria. Vinovat, vinovat, vinovat. Mai toţi îşi recunoşteau vinovăţia în schimbul unei sentinţe care să le convină cât de cât, cereau să li se scadă zilele de arest din pedeapsă sau lepădau câte-o amendă mică şi păşeau sprinteni, voioşi, înapoi în lume, doar pentru ca, după o săptămână sau două, să se întoarcă şi să facă exact la fel în sala lui de judecată. Asta îl ţinea într-o continuă stare de agitaţie. îşi cumpărase un flexor pentru muşchii palmei care-i încăpea în buzunar. Băga mâna printr-o despicătură în pânza robei şi-l scotea din buzunarul sacoului. Era o chestiuţă cu arc şi două mânere de lemn pe care o strângea pe furiş, pe sub haine, în pumn. Nădăjduia că nu-l vede nimeni. Mişcările lui, fireşte, puteau fi interpretate greşit, un judecător care frământă ceva pe sub veşmântul justiţiar. însă îl calma pe măsură ce cazurile veneau şi se duceau, iar cota i se îndeplinea. Eroii sistemului erau judecătorii care se dezbărau de dosare în cel mai scurt timp cu putinţă. Deschideţi stăvilarele, sloboziţi-i.
Oricine era atras în sfera sistemului, oricine participa la acesta în orice fel, era copleşit de şuvoi. Infracţiunile grave ajungeau la avocaţii acuzării - violurile, omorurile prin imprudenţă, înjunghierile, tâlhăriile. Tinerii

procurori se îngrozeau de enormitatea listelor din faţa lor. Sentinţele ajungeau la grefieri: erau ca nişte poliţişti înăcriţi şi uneori boscorodeau când judecătorii se arătau prea blânzi. Bârfele ajungeau la reporterii detaşaţi în sala de judecată. Mâlul de pe fund nimerea la avocaţii din oficiu. Eliberaţii condiţionat ajungeau pe mâna ofiţerilor de probaţiune. Simplităţile triviale ajungeau la psihologii judiciari. Hârţogăria ajungea la poliţişti. Amenzile - aşa neînsemnate cum erau -, la infractori. Cauţiunile prea mici ajungeau la trezorieri. Toată lumea era blocată în angrenaj, iar treaba lui era să prezideze în centrul acestuia, să împartă justiţia şi să menţină balanţa între bine şi rău.

Bine şi rău. Stânga şi dreapta. Sus şi jos. I se părea că-i acolo, cocoţat pe culme, îngreţoşat şi năuc, uitându-se în sus fără ţintă.

Soderberg şi-a terminat cafeaua cu o înghiţitură prelungă. Pudra de frişcă îi dădea gust de ieftineală. Avea să se aleagă cu echilibristul astăzi - era sigur de asta.

A ridicat telefonul şi a apelat biroul procurorului-şef, însă tot suna în gol; când a ridicat ochii spre micul ceas de pe tăblie, şi-a dat seama că se făcuse ora curăţeniei de dimineaţă.

Greoi, Soderberg s-a ridicat de pe scaun şi şi-a zâmbit sieşi urmărind cu privirea o linie dreaptă de pe podea. îi plăcea, pe timp de vară, roba de muselină. Un pic tocită pe la coate, dar n- avea a face, era răcoroasă şi uşoară. A apucat registrele, le-a vârât sub braţ, şi-a surprins o clipită imaginea în oglindă, păienjenişul capilarelor de pe faţă, găvanele tot mai adâncite ale ochilor. Şi-a netezit ultimele fire de păr de pe creştet, a

străbătut solemn coridorul, a trecut de casa lifturilor. A pornit în jos pe scări, cu pas un pic săltat. Pe lângă gardieni de penitenciar şi ofiţeri de probaţiune, până în holul din dos de la Acţiuni Penale IA. Partea cea mai neplăcută a călătoriei. Deţinuţii erau puşi într-un ţarc din spatele sălii de judecată. Abatorul, aşa îi ziceau. Celulele de deasupra se întindeau pe jumătate de cvartal. Zăbrelele erau vopsite într-un galben smântâniu. Aerul trăsnea a mirosuri corporale. Aprozii consumau câte patru sticle de odorizant pe zi.
Pe holul îngust se înşiruiau puzderie de poliţişti şi funcţionari ai curţii, iar delincvenţii se dovedeau îndeajuns de isteţi încât să-şi ţină gura la trecerea lui. A păşit iute, cu capul în piept, printre oamenii legii.

- Bună dimineaţa, domnule judecător.

- îmi plac pantofii, onorată instanţă.

- Mă bucur să vă văd iarăşi.

O înclinare simplă a capului, rapidă, oricui îl saluta. Era important să menţină o detaşare democratică. Mai erau şi judecători din cei care se ţineau de bârfe, de băşcălie, care glumeau şi se purtau amical, dar Soderberg nu se număra printre ei. A străbătut la repezeală culoarul, a intrat pe uşiţa de lemn, din nou într-un spaţiu civilizat, sau măcar o spoială, masa neagră de lemn, microfonul, luminile fluorescente, a urcat treptele până la jilţul său înălţat.
în Dumnezeu ne punem credinţa.
începutul zilei s-a scurs la iuţeală. Un flux de dosare. Obişnuitele chemări în judecată. Conducere de vehicul

cu permis expirat. Ameninţare a unui agent de poliţie. Vătămare corporală de gradul doi. Expunere publică indecentă. O femeie îşi înjunghiase în braţ mătuşa pentru nişte cupoane de alimente. S-a încheiat o înţelegere cu un puşti ciufulit care furase o maşină. Un bărbat care montase un vizor ca să se uite în apartamentul de dedesubt s-a ales cu ore de muncă în folosul comunităţii - pândarul nu ştiuse că şi femeia pe care-o urmărise era curioasă de felul ei şi-l pândise în vreme ce era pândită. Un barman se încăierase cu un client. Un omor săvârşit în Cartierul Chinezesc a fost trimis imediat la etaj, cauţiunea stabilită şi chestiunea transmisă mai departe.

Pe toată întinderea dimineţii a prezidat, a negociat, a strâns în pumn flexorul şi s-a chircit de scârbă.

- Mandatul este încă valid, sau nu?
- Renunţaţi la acuzaţii?
- Solicitarea de încetare a urmăririi penale se aprobă. De acum încolo să vă purtaţi frumos unul cu celălalt.
- Pus în libertate!
- Unde este cererea, fir-ar să fie?
- Domnule poliţist, îmi puteţi spune ce s-a întâmplat aici? Ce făcea? Prăjea un pui pe trotuar? Glumiţi, nu?
- Cauţiune stabilită la un cuantum de două mii de dolari. Sumă de plată numerar - o mie două sute cincizeci.
- Nu dumneata iarăşi, domnule Ferrario! De al cui portofel te-ai mai lipit de data asta?
- E o instanţă de primă înfăţişare, domnule avocat, nu Judecata de Apoi.

- Sunteţi pusă în libertate, ca urmare a obligaţiilor pe

care vi le-aţi asumat.

- Plângerea de faţă nu descrie nici un aspect

infracţional. Se respinge!

- A auzit cineva pe aici de privilegiu?

- Nu avem obiecţii la o internare într-o instituţie din afara sistemului penitenciar.

- Ţinând cont că vinovăţia a fost recunoscută, vom cere doar aplicarea unei amenzi penale.

- Pus în libertate!

- Cred că aveţi un client care a exagerat cu doza de narcisism în dimineaţa asta, domnule avocat.

- Mai schimbaţi refrenul, vă rog frumos!

- O să terminaţi până vineri?

- Eliberat la termen!

- Eliberat la termen!

- Eliberat la termen!

Trebuia să ştie o mulţime de şmecherii. Uită-te cât mai rar în ochii inculpatului. Zâmbeşte şi mai rar. încearcă să laşi impresia că suferi de un caz uşor de hemoroizi: vei căpăta o expresie preocupată, inviolabilă. Aşază-te un pic strâmb pe scaun, sau cel puţin lasă impresia că nu stai prea comod. Scrie mereu câte ceva pe foaie. Ia-ţi

aerul unui rabin aplecat sârguincios peste masa de scris. Netezeşte-ţi părul cărunt de pe tâmple. Scarpină-te în creştetul capului când lucrurile se complică. Foloseşte dosarul ca pe un ghid de caractere. Asigură-te că nu sunt jurnalişti în sală. Dacă sunt cumva, toate regulile trebuie subliniate de două ori. Ascultă atent. Vinovăţia şi nevinovăţia se simt în voce. Nu te juca de-a favorurile cu avocaţii. Nu-i lăsa să folosească faptul că eşti evreu. Nu răspunde niciodată când ţi se vorbeşte în idiş. Respinge fără ezitare măgulirile. Ai grijă cu flexorul. Atenţie la glume legate de masturbare. Nu te holba la fundul stenografei. Ai grijă ce mănânci la prânz. Ţine la îndemână un pacheţel de dropsuri mentolate. Consideră-ţi mereu mâzgălelile capodopere. Asigură-te că apa din carafă a fost schimbată. Arată- te indignat la vederea petelor rămase pe pahar. Cumpără-ţi cămăşi cu cel puţin o mărime mai mari pe gât, ca să poţi respira în voie.
Cazurile veneau şi se duceau.
Trecuse deja, înainte de prânz, prin douăzeci şi nouă de dosare. Şi-a întrebat asistenta - funcţionara curţii care-i era repartizată lui, cu cămaşa ei albă, apretată - dacă apăruse ceva nou în cazul echilibristului pe sârmă. Femeia l-a înştiinţat că numai despre el umbla vorba-n târg, din câte se părea, şi că avea să-i vină rândul după-amiază târziu. Nu era sigură de acuzaţii, posibil încălcarea proprietăţii şi neglijenţă criminală. Procuratura intrase deja în discuţii amănunţite cu acrobatul, a zis femeia. Era foarte probabil ca echilibristul să-şi recunoască vinovăţia dacă i se făcea o ofertă îndeajuns de bună. Procurorul-şef părea dornic să se aleagă cu un pic de publicitate pozitivă. Voia ca

respectivul caz să se deruleze fără oprelişti. Singurul impediment ar fi fost posibilitatea ca funambulul să fie reţinut până la şedinţa de seară a curţii.

- Avem deci o şansă?

- Bunicică. Dacă-l împing încoace suficient de repede.

- Excelent. Prânzul, atunci?

- Da, domnule judecător.

- Reluăm la două şi cincisprezece.

Avea de ales, ca întotdeauna, între localurile Forlini, La Sal, La Carmine, Sweet's, Sloppy Louie ori Delmonico's, dar preferase mereu să se ducă la Harry. Era cel mai departe de sediu, însă nu conta - scurtul drum cu taxiul până acolo îl relaxa. Cobora pe Water Street şi mergea pe jos până în Hanover Square, se oprea la intrare şi-şi spunea: „Ăsta e locşorul meu”. Nu din cauza brokerilor. Sau a bancherilor. Ori a jucătorilor la bursă. Ci din pricina lui Harry însuşi, grec din creştet până-n tălpi, manierat şi cu braţele larg deschise. Harry izbutise să suie în cârca Visului American şi ajunsese la concluzia că acesta era alcătuit dintr-un prânz pe cinste şi un pahar de vin rubiniu care-ţi dădea aripi. Harry mai era însă în stare să facă o friptură să cânte şi izbutea să scoată arii de trompetă dintr-un băţ de spaghete. îl găseai adesea prin bucătărie, aplecat peste oale. După care se dezbăra de şorţ, îşi punea sacoul, îşi netezea părul pe spate şi intra în restaurant cu pas măsurat, elegant. îl plăcea cu deosebire pe Soderberg, deşi nici

unul dintre ei n-ar fi putut spune de ce. Harry zăbovea o secundă în plus cu el la bar ori scotea la iveală câte un clondir cu ceva de soi şi se aşezau sub picturile murale, ţinându-şi de urât. Poate fiindcă doar ei, din întregul restaurant, nu erau
înglodaţi în mlaştina tranzacţiilor cu acţiuni. Clopotele dăngănitoare ale finanţelor nu băteau pentru ei. îşi dădeau seama de mersul pieţelor după nivelul decibelilor din jur.
Pe pereţii localului, casele de brokeraj îşi instalaseră conexiuni private şi un şir compact de telefoane. Tipi de la Kidder, Peabody acolo, apoi Dillon, dincoace Read, First Boston, Bear Stearns în capătul barului, L.F. Rotschild în dreptul picturilor murale. Era vorba mereu despre bani serioşi. Dar şi despre eleganţă. Purtările erau civilizate. Un club al privilegiului. Şi totuşi nu costa o avere. Puteai scăpa cu sufletul intact.
S-a strecurat către bar şi l-a salutat pe Harry, i-a povestit despre acrobat, cum îl ratase de dimineaţă, cum fusese arestat băiatul ăla şi urma să fie trecut prin sistem.

- A intrat ilegal în turnuri, Har.

- Deci... e ingenios.

- Dar dacă ar fi căzut?

- Pământul nu i-ar fi atenuat căderea, Sol.

Soderberg a sorbit din vin, simţind cum rubiniul îi urcă

până la nări.

- Ce zic eu, Har, e că ar fi putut omorî pe cineva. Nu doar pe el. Putea să facă afiş vreun...
- Ei, mi-ar trebui şi mie un om bun pe fir. Poate-l conving să lucreze pentru mine.
- Sunt probabil douăsprezece, treisprezece capete de acuzare contra lui.
- Cu atât mai mult. L-aş face bucătar-şef adjunct. Să se ocupe de scoici. Să aleagă lintea. Să plonjeze de la înălţime în cazanul cu supă.

Harry a pufăit cu putere din trabuc şi a suflat fumul către tavan.

- Nici nu ştiu dacă-mi pică mie, a zis Soderberg. E posibil să fie reţinut până la şedinţele de seară.
- Ei bine, dacă îl capeţi, dă-i cartea mea de vizită. Spune-i că are o friptură din partea casei. Şi o sticlă de Château Clos de Şarpe. Grand Cru, 1964.
- Nu cred că se mai suie pe frânghie după asta.

Chipul lui Harry s-a încreţit, înveselit, lăsând să se întrevadă schiţa a ceea ce avea să devină peste ani: rotund, vivace, generos.

- Ce are vinul, Harry?

- Cum adică?

- Ce are în el de ne lecuieşte?

- E făcut să-i ridice în slăvi pe zei. Şi să-i porcească pe idioţi. Uite, mai ia un pic.

Au ciocnit paharele în geana de lumină care se prefira pe geamul de sus. Era de parcă, ridicând privirile, ar fi putut să zărească o repunere în scenă a traversării acolo, la înălţime. Până la urmă, se aflau în America. Un loc în care ar fi trebuit să ţi se permită să păşeşti la ce altitudine vrei. Dar dacă se nimerea să treci pe dedesubt? Dacă echilibristul se prăbuşea cu adevărat? Ar fi fost cu putinţă nu numai să se omoare pe el, ci şi pe alţii, o duzină poate. Nesăbuinţă şi libertate - cum deveniseră ingrediente ale aceluiaşi cocktail? O dilemă la care cugetase dintotdeauna. Legea era un loc menit să-i apere pe cei lipsiţi de putere şi, totodată, să le pună limite celor mai puternici. Dar dacă cei lipsiţi de putere nu meritau să umble pe dedesubt? Gândul îl purta uneori către Joshua. Şi nu era ceva la care să se gândească cu plăcere, în orice caz nu la faptul că-l pierduse. Prea multă suferinţă îi aducea. O durere străpungătoare. Trebuia să înveţe odată că fiul lui nu mai era, şi cu asta, basta. Joshua, până la urmă, fusese un păstrător, un custode al adevărului. Se înrolase pentru a-şi reprezenta ţara şi se întorsese făcând-o pe Claire să se prăbuşească de durere. îndurerare multă simţise şi el. Doar că nu o arătase. Niciodată nu izbutise. Se ducea să se pitească în baie, să plângă în voie, dar numai după ce dădea drumul la apă. Solomon, înţeleptul Solomon, bărbat al tăcerii. în unele nopţi scotea dopul căzii şi lăsa apa să curgă fără oprire.
Era fiul fiului său: se afla aici, fusese lăsat în urmă. îşi amintea lucruri mărunte. Porunca îngrădirii, maakeh. Fă-ţi gard împrejurul acoperişului, altminteri cineva are să cadă. Se întreba de ce-i adusese, cu atâţia ani în urmă, soldăţei de jucărie. îl râcâia că îl pusese la

un moment dat să cânte la pian imnul naţional. Se întreba dacă nu cumva, învăţându-l pe băiat să joace şah, îi inculcase o mentalitate de războinic. „Atacă pe diagonală, copile. Niciodată să nu te sufoci în piesele proprii.” Un fel de direcţie tot îi dăduse băiatului. Şi totuşi războiul era just, corect, adecvat. Solomon îi înţelegea întru totul utilitatea. Apăra însăşi temeliile libertăţii. Era purtat chiar pentru prezervarea idealurilor ameninţate zi de zi în sala lui de judecată. însemna pur şi simplu felul în care America se proteja pe sine. Exista o vreme pentru ucis şi o vreme pentru vindecare. Şi totuşi îi venea uneori să fie de acord cu Claire, războiul nu e decât o nesfârşită fabrică a morţii: îi îmbogăţea pe alţii; fiul lor fusese trimis să le deschidă porţile, un băiat de bani gata şi el. însă nu-şi putea îngădui să gândească aşa. Trebuia să se arate solid, ferm, un pilon de bază. Arareori aducea vorba despre Joshua, chiar şi cu Claire. Dacă era să vorbească, prefera s-o facă cu Harry, care ştia şi el câte ceva despre nostalgie şi înstrăinare, însă nu ar fi fost un subiect potrivit acum. Era precaut Soderberg, întotdeauna precaut. Poate excesiv de precaut. Şi-ar fi dorit uneori să poată da totul afară: „Sunt fiul fiului meu, Harry, iar fiul meu a murit”.
A ridicat paharul spre faţă, a adulmecat vinul, aroma intensă, pământoasă. Un moment de uşurare - asta voia. O clipă consistentă de linişte. Ceva blând şi lipsit de larmă. Un răgaz, câteva ore cu bunul lui amic. Ori poate chiar să-şi ia liber pe caz de boală restul zilei, să se întoarcă la apartament, să-şi petreacă o după-amiază cu Claire, una din acele după-amiezi în care să stea

amândoi şi să citească, unul din momentele pure pe care le împărtăşise tot mai adesea cu soţia, pe măsură ce se derula mariajul lor. Era cât de cât fericit. Era cât de cât norocos. Nu avea tot ce-şi dorea, însă avea destul. Da, asta voia: o după- amiază cuminte, de linişte deplină. Treizeci şi mai bine de ani de căsnicie nu- 1 transformaseră în stană de piatră, nu.
Un crâmpei de tăcere. Un gest în direcţia căminului său. Palma lui Harry pe încheietură şi un cuvânt ori două în ureche: „Fiul meu”. Atâta tot îi venea să spună, dar de ce să complice acum situaţia?

A ridicat paharul şi a ciocnit cu Harry.

- Noroc.

- Să nu ne prăbuşim, a zis Harry.

- Să fim în stare să ne ridicăm iarăşi în picioare.

Acum parcă nu şi-l mai dorea atâta în sala de judecată pe echilibrist: avea, cum altfel, să se dovedească o ditai bătaia de cap. Ce n-ar fi dat ca ziua să i se scurgă încetişor aici, la tejgheaua lungă, cu dragul lui prieten, ridicând paharul în cinstea zeilor şi lăsând lumina să scapete.
- Se declară deschisă şedinţa instanţei de Acţiuni Penale IA. Cei prezenţi să se ridice în picioare.
Asistenta lui, funcţionara curţii, avea o voce care-i amintea de pescăruşi. Croncănea într-un fel bizar, făcând cozile cuvintelor să se răsfrângă. însă vorbele pe care le rostise cereau tăcere imediată, aşa că rumoarea din fundul sălii a pierit.

- Linişte, vă rog. Prezidează onorabilul judecător Soderberg.
A ştiut într-o clipită că primise cazul. îi vedea pe reporteri în rândurile pentru public. îi recunoştea după mutrele fălcoase şi aerul ostenit. Purtau cămăşi descheiate la nasturi şi nădragi prea largi. Erau nebărbieriţi, flocoşi. Cel mai limpede îi dădeau în vileag agendele cu coperţi galbene care se iţeau din buzunarele jachetelor. întindeau gâtul să vadă cine va ieşi pe uşa din spatele lui. Câţiva detectivi de poliţie pe scaunele din faţă. Nişte grefieri în afara programului. Câţiva oameni de afaceri, posibil şi nişte baştani de la Autoritatea Portuară. Şi alţii încă, poate vreun om de securitate sau doi. Vedea până şi un caricaturist înalt, roşcovan. Şi asta nu putea însemna decât un lucru: dincolo de uşile sălii se aflau camerele de filmat ale televiziunii.
Simţea vinul în degetele de la picioare. Nu era beat, nici vorbă, dar tot îl simţea foşnind uşor pe la capetele mădularelor.
- Linişte în sală. Curtea se află acum în şedinţă.
Uşile s-au întredeschis, lăsând să se prelingă un şir de nouă inculpaţi spre băncile de lângă peretele lateral. Obişnuitele jeguri umane, doi escroci, un tip cu sprânceana despicată, două târfe consumate şi, în urma tuturor, cu un zâmbet larg agăţat de la o ureche la alta, păşind un pic săltat, un bărbat alb, tânăr, îmbrăcat fistichiu: putea fi doar umblătorul pe sârmă.
La galerie a început foiala. Jurnaliştii au înşfăcat creioanele. Un plesnet zgomotos, ca şi cum peste ei ar fi fost aruncat brusc un lichid. Cămaşă şi colanţi smoliţi. Balerini ciudaţi, subţiri în picioare. Părea, la prima

vedere, cam spălăcit. Era blond, sub treizeci de ani, genul de bărbat pe care l-ai vedea ospătar în zona teatrelor. Şi totuşi din el emana un aer încrezător, o aroganţă care-i plăcea lui Soderberg. Arăta ca o versiune mai mică, mai intrată la apă a lui Joshua, de parcă nişte strălucire i-ar fi fost depozitată în corp, programată ca într-una dintre aplicaţiile lui Joshua, şi singura cale de ieşire pentru el ar fi fost spectacolul.
Se vedea de la o poştă că echilibristul nu mai fusese trimis în judecată până atunci. Novicii rămâneau întotdeauna cu gura căscată. Intrau, făceau ochii mari, încremeniţi de ce văd.
Acrobatul s-a oprit şi a cercetat sala dintr-un capăt în altul. Speriat, preţ de o clipă, dar şi amuzat. De parcă în acel loc s-ar fi făcut abuz de limbaj. Era slăbuţ, mărunt, dar cu ceva leonin în el. Ochii îi erau pătrunzători: privirea i s-a oprit asupra mesei judecătorului. Soderberg a menţinut, o fracţiune de secundă, contactul vizual. îşi încălca propria regulă, şi ce dacă? Acrobatul a înţeles şi a înclinat abia sesizabil bărbia. în ochii lui se citea ceva maliţios, jucăuş. Ce să facă Soderberg cu el? Cum s-o dreagă? Era vorba până la urmă de neglijenţă criminală, în cel mai bun caz, şi putea ajunge la etaj, la infracţiuni grave, cu posibilitatea unei pedepse de până la şapte ani. Tulburarea ordinii publice, poate? Soderberg nutrea convingerea că n-avea s-o apuce în vecii vecilor în acea direcţie. Avea să fie menţinută o încadrare în sfera delictelor mărunte şi avea s-o lămurească, în vreun fel, cu procurorul. Urma să-şi joace isteţ rolul. Să scoată din pălărie ceva neobişnuit. Şi mai erau la pândă şi

reporterii. Caricaturistul. Camerele de filmat de după uşile sălii de judecată.
Şi-a chemat asistenta şi i-a şoptit la ureche: „Cine-i primul?” Era glumiţa lor, scheciul lor comico-judiciar. I-a arătat programarea, şi el a parcurs grăbit şirul de cazuri, a aruncat o privire la coşul cu dosare, a oftat. Nu trebuia să se ocupe de ele în ordine, avea libertatea să jongleze puţin, însă şi-a lăsat creionul peste primul caz de pe listă.
Asistenta s-a depărtat un pas şi şi-a dres vocea.
- Dosarul numărul şase-opt-şapte, a rostit. Statul New York contra Tillie Henderson şi Jazzlyn Henderson. Reprezentanţii legali să se apropie, vă rog.
Acuzatorul, Paul Concrombie, şi-a netezit cutele sacoului. De cealaltă parte, avocatul din oficiu şi-a dat pe spate părul lung şi a înaintat, răsfirând pe pupitru foile dosarului. în spatele sălii, unul dintre reporteri a scos un geamăt audibil când femeile s-au ridicat de pe bancă. Prostituata mai tânără avea pielea lăptoasă, era înaltă, purta pantofi galbeni cu tocuri cui şi un costum de baie strident colorat pe sub o cămaşă largă, neagră, iar la gât un şirag de mărgele. Cea mai în vârstă purta un costum de baie dintr-o piesă şi tocuri argintii înalte, iar faţa îi era înecată în rimei. „Absurd”, şi-a spus. „Să faci plajă în arest.” Părea să aibă ceva vechime, adunase un kilometraj frumuşel.
- Tâlhărie calificată. Au fost arestate conform unui mandat din 19 noiembrie 1973.
Târfa mai trecută a trimis un sărut prin aer, peste umăr. Un bărbat alb din public a roşit şi a coborât capul.
- Aici nu e club, domniţă.

- Pardon, 'norată instanţă, v-aş trimite şi lu' matale unu', da am rămas fără trimiteri.
Un freamăt de râs repezit s-a auzit prin public.
- Aş vrea decenţă în sala mea de judecată, domnişoară Henderson.
Era destul de sigur că auzise, strecurat printre buzele ei, cuvântul „jigodie”. Se întreba mereu de ce-şi săpau aşa, singure, groapa femeile astea care se vând. Şi-a coborât privirea spre extrasele de cazier din faţă. Două cariere ilustre. Târfa mai bătrâioară adunase de-a lungul anilor mai bine de şaizeci de inculpări. Cea tânără atinsese porţiunea de viteză a pantei: acuzaţiile începuseră să apară tot mai des, iar de aici încolo ritmul nu putea decât să crească. Prea adesea văzuse asta. Era de parcă ai fi dat drumul la robinet.
Soderberg şi-a potrivit ochelarii de citit, s-a lăsat o clipă în scaunul rotativ şi i s-a adresat procurorului cu o privire ucigătoare.
- Aşadar. De ce atâta aşteptare, domnule Concrombie? Fapta s-a petrecut cu aproape un an în urmă.
- Au apărut recent elemente noi, onorată instanţă. Inculpatele au fost arestate în Bronx şi...

- încă apare în cuprinsul actului de acuzare?

- Da, onorată instanţă.

- Şi este acuzarea interesată să abordeze asta în

instanţă?

- Da, onorată instanţă.

- Mandatul, prin urmare, este anulat?

- Da, onorată instanţă.

Desfăşura cu iscusinţă etapele procedurale, mărea pasul. Un pic de magie, şi gata. O fâlfâire a mantiei negre. O fluturare a baghetei albe. Şi uite iepurele cum dispare. Vedea şirurile de capete coborâte aprobator în rândurile audienţei, prinse în siaj, ţinându-i-se pe urme. Spera că şi reporterii puteau să observe asta, să admire controlul pe care-l exercita asupra sălii lui de judecată. Cu tot vinul care-i mai stăruia prin ungherele minţii.

- Şi acum ce facem, domnule Concrombie?

- Onorată instanţă, am discutat cu avocatul apărării, domnul Feathers aici de faţă, şi am fost de acord că, în interesul justiţiei, luând totul în considerare, statul este dispus să renunţe la acuzaţiile aduse fiicei. Vom înceta urmărirea penală împotriva ei, onorată instanţă.

- Fiica?

- Jazzlyn Henderson. Da, scuzaţi, onorată instanţă, e vorba de o echipă mamă-fiică.

Şi-a azvârlit privirea pe foi. A constatat cu surprindere că mama nu avea decât treizeci şi opt de ani.

- Aşadar, dumneavoastră două sunteţi rude.

- Ţinem meseria în familie, 'norată instanţă!

- Domnişoară, o să te rog să nu mai vorbeşti neîntrebată.

- Da' m-ai interogat o întrebare.

- Domnule Feathers, instruiţi-vă clienta, dacă sunteţi

bun.

- Da' m-ai interogat.

- Să vezi ce te interoghez eu dacă nu taci, madam.

- Of, a făcut femeia.

- Bun. Domnişoară... Henderson. Ţine-ţi gura. Pricepi? Gura. Acum... domnule Concrombie. Continuaţi.

- Ei bine, onorată instanţă, după studierea dosarului, am ajuns la concluzia că statul nu poate furniza probe suficiente. Dincolo de orice îndoială rezonabilă.

- Din ce motiv?

- Ei bine, identificarea este problematică.

- Da? Aştept.

- Ancheta a scos la iveală că e vorba de o situaţie de

identificare eronată.

- A cui identificare?

- Ei bine, avem o mărturisire, onorată instanţă.

- în regulă. încercaţi să nu mă copleşiţi cu atâta certitudine în privinţa asta, domnule Concrombie. Renunţaţi deci la acuzaţiile aduse domnişoarei... ăă... domnişoarei Jazzlyn Henderson?

- Da, domnule.

- Sunt toate părţile de acord?

O mică întindere de capete înclinate aprobator prin sală.

- OK, cazul este clasat.

- Clasat?

- Pă bune? a rostit tânăra. Asta-i tot?

- Asta-i tot.

- Gata de-a binelea? îmi dă drumu'?

A fost sigur că o aude îngânând un: „Haimaidăonmăsa!”

- Ce-ai spus, domnişoară?

- Nimica.

Avocatul din oficiu s-a aplecat şi i-a şoptit ceva la ureche, şuierător.

- Nimica, onorată instanţă. Mă scuzaţ'. N-am zis nimica. Mulţam.

- Scoateţi-o din sală.

- Ridicaţi cordonu'! Am ieşit d-aci!

Prostituata cea tânără s-a întors spre maică-sa, a ţocăit-o direct pe sprânceană.

Ciudat loc. Mama, ostenită, dărâmată, a acceptat pupicul, şi-a mângâiat pe obraz fiica, a tras-o la piept. Soderberg le-a urmărit îmbrăţişarea. Ce fel de cruzime abisală, s-a întrebat, îngăduie existenţa unei asemenea familii?

Şi totuşi, mereu îl surprindea dragostea pe care şi-o puteau arăta aceşti oameni. Se dovedea unul dintre puţinele lucruri care-i mai stârnea vreun pic de emoţie în instanţă - realismul aspru al existenţei, vederea amanţilor îmbrăţişându-se după ce se cotonogeau, familii bucuroase să-şi întâmpine fiul hoţ de buzunare, surpriza iertării, când licărea în mijlocul sălii de judecată. Era lucru rar, dar se întâmpla, şi, ca în toate cele, raritatea era necesară.

Prostituata mai tânără a şoptit ceva la urechea mamei şi mama a râs, apoi i-a făcut iarăşi din mână, peste umăr, bărbatului alb din public.

Nu aprodul a ridicat cordonul boxei. Târfa cea tânără a făcut-o cu mâna ei. A început apoi să scuture şoldul, ca şi cum deja s-ar fi pus iarăşi la mezat. A înaintat ţanţoşă spre centrul culoarului, spre albul cu şuviţe cărunte la tâmple. Şi-a scos de pe ea cămaşa neagră, din mers, şi a rămas doar în costumul de baie.

Soderberg a simţit că i se chircesc degetele în pantofi

de atâta neruşinare.

- îmbracă-te la loc cu cămaşa, în clipa asta!

- Da-i o lume liberă, nu? M-ai lăsat să plec. Asta-i

cămaşa lui.

- îmbracă-te, a zis Soderberg, de data asta aplecându-se mai aproape de microfon.

- A vrut să mă-nţolesc şucar pentru judecată. Aşa-i, Corrie? Mi-a trimis-o la arest.

Bărbatul alb încerca acum să o tragă de cot spre ieşire, şoptindu-i agitat ceva la ureche.

- îmbracă-te cu cămaşa, sau te acuz de sfidarea curţii... Domnule, vă înrudiţi cu această tânără?

- Nu tocmai.

- Şi ce înseamnă „nu tocmai”?

- Sunt un prieten.

Avea accent irlandez peştele ăsta cărunt. Ridica din bărbie ca un boxer de modă veche. Faţa îi era suptă şi ochii, afundaţi în orbite.

- Atunci, prietene, vreau să mă asigur că-şi ţine cămaşa

pe ea.

- Da, on'rată instanţă. Şi, on'rată instanţă...?

- Faceţi cum am spus.

- Dar, on'rată instanţă... Soderberg a izbit cu ciocănelul:

Destul.

A urmărit-o pe tânăra prostituată pupându-l pe irlandez pe obraz. Bărbatul a dat să se ferească, apoi însă i-a luat fetei, blând, faţa în palme. Ciudat proxenet. Nu din soiul obişnuit. N-avea a face. Se găseau pe lume de toate felurile şi mărimile. Femeile, la drept vorbind, erau victime ale bărbaţilor, mereu fuseseră, mereu aveau să fie. în miezul întregii chestiuni se aflau idioţi precum proxeneţii, care ar fi trebuit încarceraţi. Soderberg a lăsat să-i scape un oftat şi s-a întors spre procuror.

O sprânceană ridicată făcea între ei cât o sută de cuvinte. încă mai rămânea de lămurit situaţia mamei, apoi avea să ajungă la piesa de rezistenţă.

A aruncat o privire spre echilibristul aflat în boxă. Expresie buimacă pe chip. Săvârşise un delict atât de aparte, încât, evident, nici nu înţelegea ce caută acolo. Soderberg a bătut cu degetul în microfon, făcându-i atenţi pe cei din sală.

- Din câte înţeleg, inculpata rămasă, mama...
- Tillie, 'norată instanţă.
- Nu cu dumneata vorbesc, domnişoară Henderson. Din câte înţeleg, domnilor avocaţi, avem încă o trimitere în judecată pentru o infracţiune calificată. Veţi considera acceptabil să o tratăm ca pe o infracţiune simplă?

- Onorată instanţă, avem deja un acord. Am discutat cu

domnul Feathers.

- Aşa este, onorată instanţă. -Şi...?

- Acuzarea este dispusă să schimbe încadrarea faptei din tâlhărie în furt simplu, în schimbul recunoaşterii vinovăţiei de către inculpată.

- Asta vrei şi dumneata, domnişoară Henderson? -Ha?

- Eşti dispusă să-ţi recunoşti vinovăţia pentru această

acuzaţie?

- A zis că mai mult dă şase luni n-o să fie.

- Douăsprezece luni e pedeapsa maximă, domnişoară

Henderson.

- Atâta vreme cât îmi văz copilele...

- Pardon?

- Accept orce, a zis femeia.

- Foarte bine, în ideea acestei recunoaşteri, acuzaţiile sunt reduse la furt simplu. înţelegeţi că, dacă vă accept pledoaria care decurge din decizia luată, am puterea să vă condamn la o pedeapsă cu închisoarea de până la un an?

Femeia s-a înclinat iute spre avocatul din oficiu, care a clătinat din cap, şi-a lăsat palma pe încheietura mâinii ei şi a schiţat un surâs.

- Mda, pricepui.

- Şi înţelegeţi că vă recunoaşteţi vinovată de infracţiunea de furt simplu?
- Mda, puişor.
- Poftim?

Soderberg a simţit o străfulgerare de durere undeva între ochi şi fundul gâtlejului. Un zvâcnet de uluire. Chiar îi spusese „puişor”? Nu era cu putinţă. Femeia stătea în picioare, holbându-se la el, cu un zâmbet mijindu-i pe buze. Putea să se prefacă oare că n-o auzise? Să-i treacă insolenţa cu vederea? S-o acuze de sfidarea curţii? Dacă făcea gălăgie, ce avea să se întâmple?

în tăcere, sala a părut să se strângă preţ de o clipă. Avocatul, de alături, o privea de parcă ar fi fost în stare să-i smulgă urechea cu dinţii. Femeia a dat din umeri, a zâmbit şi-a făcut iarăşi cu mâna peste umăr.

- Sunt sigur că n-ai intenţionat asta, domnişoară

Henderson. -Să intenţionez ce, 'norată instanţă?

- Vom continua.

- Cum zici matale, 'norată instanţă.

- Atenţie la limbaj.

- Marfă, a zis ea.

- Dacă nu vrei să suporţi consecinţele.

- Gata, se face.

- înţelegi că renunţi la dreptul dumitale la judecată?

- Mdea.

Buzele avocatului din oficiu s-au retras ca un elastic. Atinsese, din greşeală, urechea femeii.

- Adică da, dom'le.
- Ai discutat recunoaşterea vinovăţiei cu avocatul dumitale şi eşti mulţumită de prestaţia domniei sale? îţi recunoşti vinovăţia de bunăvoie şi nesilită de nimeni?

- Dadomle.

- înţelegi că renunţi la dreptul dumitale la judecată?

- Dadomle, chiar aşa.
- în regulă, domnişoară Henderson, cum pledezi pentru acuzaţia de furt simplu?

Iarăşi, avocatul din oficiu s-a aplecat spre urechea ei, să

o consilieze.

- Vinovată.

- în regulă, foarte bine, spune-mi, atunci, ce s-a

întâmplat acolo.

- Cum?

- Ce s-a petrecut, domnişoară Henderson.

Soderberg s-a uitat spre grefieri, care schimbau tipizatul galben cu un formular albastru pentru infracţiuni minore. în public, reporterii se luptau cu arcurile agendelor. Rumoarea din sală se mai domolise. Soderberg ştia că va trebui să se mişte iute dacă voia să fie la înălţime pentru acrobat.
Cocota a ridicat capul. Ştia sigur, din poziţia ei, că e vinovată. Doar din înclinarea corpului ştia. Ştia întotdeauna.
- E dă demult. Era, gen, că nu voiam să mă duc în Hell's Kitchen, da' io şi Jazzlyn, adică io, am avut întâlnirea asta în Hell's Kitchen şi el zicea dă mine rahaturi.
- în regulă, domnişoară Henderson.
- Căcaturi, gen, că-s bătrână şi chestii.

- Atenţie la limbaj, domnişoară Henderson.

- Şi portofelu' i-a căzut fix în faţa mea.

- Mulţumesc.

- N-am spus tot.

- E suficient.

- Nu-s aşa dă rea. Ştiu că toţi crede că-s rea.

- E de ajuns, domnişoară.

- Mda, tataie.
A văzut un rânjet pe chipul unuia dintre aprozi. A simţit că i se îmbujorează obrajii. Şi-a săltat pe frunte ochelarii, a fulgerat-o cu privirea. Ochii ei, deodată,

păreau mari şi rugători. Şi-a dat seama, pentru o clipă, în ce fel izbutea să atragă bărbaţi, chiar şi în momentele cele mai nepotrivite: amestecul de frumuseţe şi îndrăzneală, vreo istorie trecută de amor.

- Şi înţelegeţi că recunoaşterea vinovăţiei nu este o sancţiune?

S-a înclinat spre apărătorul ei, apoi s-a răsucit, cu ochi grei, spre masa judecătorului.

- A, nu, a zis, nu-s sancţionată.
- Domnule Feathers, sunteţi de acord cu o sentinţă imediată şi renunţaţi la dreptul de a prezenta argumente în apărarea clientei?
- Da, de acord.
- Şi, domnişoară Henderson, vreţi să faceţi o declaraţie înainte de a vă primi sentinţa?
- Vreau să merg la Rikers.
- înţelegeţi, domnişoară Henderson, că această instanţă nu poate stabili în ce penitenciar vă veţi executa pedeapsa.
- Da' mi-a zis că la Rikers. Aşa mi-a zis.
- Şi de ce, dacă nu te superi dumneata, ţi-ar plăcea să te duci la Rikers? De ce ar vrea cineva...?

- Din cauza la copilaşi.

- Ai copii?

- A lu' Jazzlyn.

A arătat peste umăr spre fiică, înghesuită în secţiunea destinată spectatorilor.

- Foarte bine, nu pot garanta, dar voi face o notă către grefieri ca să se ia respectiva măsură. în cazul Statul New York contra Tillie Henderson s-a pledat vinovat. Vă condamn la opt luni de detenţie.

- Opt luni!

- Corect. Pot să o măresc la douăsprezece luni, dacă

doriţi. Femeia a deschis gura într-un vaiet mut.

- Credeam c-o să fie şase.

- Opt luni, domnişoară. Doriţi să vă schimbaţi

pledoaria?

- Ce căcat, a zis ea cu o ridicare a umerilor.

L-a văzut pe irlandezul din public apucând braţul târfei mai tinere. încerca să- şi croiască drum prin sală ca să-i spună ceva lui Tillie Henderson, însă un aprod l-a împuns în piept cu bastonul.

- Linişte în sală.
- Pot să vă spun un cuvânt, Onorată Instanţă?
- Nu. Luaţi loc. Acum.

Soderberg se simţea scrâşnind din dinţi.

- Tillie, mă întorc mai târziu, bine?

- Luaţi loc. Sau veţi avea de suferit.

Codoşul s-a oprit între rândurile de scaune şi a ridicat ochii spre Soderberg. Pupilele îi erau înguste, ochii,

extrem de albaştri. Soderberg s-a simţit expus, deschis, dezgolit. O pătură de tăcere a căzut peste sală.

- Luaţi loc! Sau veţi suporta consecinţele.

Proxenetul a lăsat capul în piept şi a dat înapoi. Soderberg a slobozit un icnet de uşurare şi s-a rotit puţin cu scaunul. A luat lista cu programarea cazurilor, a pus palma pe microfon şi i-a făcut semn din cap asistentei de şedinţă.

- Bun aşa, a şoptit. Aduceţi-l pe echilibrist.

Soderberg a mai aruncat o privire înspre Tillie Henderson, care era condusă afară pe uşa din dreapta lui. înainta cu capul plecat, însă pasul ei legănat avea ceva sprinţar, incitant. De parcă deja ieşise şi se apucase de făcut trotuarul. Era încadrată de doi aprozi ai curţii. Purta o jachetă mototolită, murdară. Cu mâneci mult prea lungi. Părea că ar fi încăput în ea două femei, nu una. Figura ei avea un aspect straniu şi vulnerabil, însă o urmă de senzualitate stăruia. Ochii îi erau de tăciune. Sprâncenele, subţiate cu penseta. Avea ceva luminos în ea, o licărire. I s-a părut că o vede, în acea secundă, pentru prima oară: de-a-ndoaselea, cum văd mai întâi ochii şi trebuie apoi să corecteze. Chipul tras care păstra întipărită o urmă de blândeţe. Nasul care părea să fi fost rupt de mai multe ori. Nările palpitând.

La uşă s-a răsucit pe călcâie şi-a dat să se uite peste umăr, dar aprozii i s-au pus în cale.

A îngăimat ceva spre fiică şi proxenet, însă nu se desluşea, apoi a oftat uşor, a suspinat de parcă s-ar fi aflat la începutul unei lungi călătorii. Faţa i-

a părut o secundă aproape frumoasă, apoi târfa a trecut pragul, uşa s-a închis în spatel

eei şi femeia a dispărut în propriu-i anonimat. - Aduceţi-

l pe echilibrist, i-a zis iarăşi asistentei. Acum.
Centavos
La început, cel puţin, e întotdeauna asta: o dimineaţă de joi. Apartamentul meu de la parter. într-o casă de lemn. Pe o stradă cu case de lemn. Pe fereastră, o săgetare întunecată pe cerul albastru. Mă surprinde că în Bronx sunt păsări, orice fel de păsări. E vară, Eliana şi Jacobo nu trebuie să meargă la şcoală. Dar s-au trezit deja. Aud cum e dat tare televizorul. Vechiul nostru aparat e blocat pe un singur canal şi singura emisiune vizionată e Sesame Street. Mă răsucesc în cearşafuri către Corrigan. E pentru prima oară când a rămas peste noapte. Nu am plănuit-o, pur şi simplu s-a întâmplat aşa. Se agită în somn. Are buzele uscate. Aşternutul alb se mişcă odată cu corpul lui. Perii bărbii lui sunt un grafic meteo: întrepătrundere de lumină şi beznă, o izbucnire de cenuşiu pe bărbie, un spaţiu gol, negricios, sub buză. Mă uimeşte cum îl face să se întunece la faţă barba asta matinală, cum i-a crescut în aşa scurtă vreme, până şi peticele cărunte prin locuri unde cu o noapte în urmă nu a fost nimic.
Chestia cu iubirea e că înviem în corpuri care nu sunt ale noastre.
O mânecă a cămăşii lui Corrigan încă e pe braţ, cealaltă e scoasă. în graba noastră, nici măcar nu ne-am dezbrăcat cumsecade. Totul este iertat. îi ridic greutatea braţului şi-l deschei la cămaşă. Nasturi de

lemn trecuţi prin ochiuri de pânză. Trag de cămaşă, în lungul braţului, i-o scot de tot. Are piele foarte albă, culoarea mărului abia decojit, mai jos de gâtul cafeniu. îi sărut umărul. Lanţul pe care-l poartă peste gâtlej a lăsat o urmă arămie, însă nu şi crucea, de vreme ce e adăpostită pe sub cămaşă, aşa că arată ca şi cum ar purta un colier de piele albă care se sfârşeşte brusc în aer. încă are vânătăi pe piele: boala lui de sânge. Deschide ochii şi clipeşte un moment, scoate un sunet aflat undeva între durere şi uluire. Scoate laba piciorului de sub cearşaf, aruncă o privire prin odaie.
- Aa, zice, e dimineaţă.

- Este.

- Cum au ajuns acolo pantalonii mei?

- Ai băut prea mult vino.

- ¿De veras? zice. Şi m-am făcut ce - acrobat?

De la etaj se aud paşi, sunt vecinii noştri care se trezesc. Aşteaptă năvălirea sunetului, bufnetul, în cele din urmă, al picioarelor vârâte în pantofi.

- Copiii?

- Se uită la Sesame Street.

- Ce mult am băut!

- Chiar aşa.

- M-am cam dezobişnuit de asta.

îşi trece palma peste aşternut, ajunge la rotunjimea şoldului meu, se retrage.

De deasupra se aud alte sunete, un duş, căderea pe podea a unui obiect greu, ţăcănitul unor tocuri de femeie. Apartamentul meu încasează toate zgomotele, chiar şi cele care vin de jos, de la subsol. Pentru o sută zece dolari pe lună mă simt de parcă aş locui într-un aparat de radio.

- Mereu sunt aşa de gălăgioşi?
- Stai să li se trezească adolescenţii.

Scoate un geamăt şi ridică ochii spre tavan. Mă întreb la ce s-o gândi Corrigan: acolo, sus, îi e Dumnezeul, dar mai întâi vecinii mei.

- Doamnă doctor, ajutaţi-mă, zice. Spuneţi-mi ceva magnific.

Ştie că am vrut mereu să fiu doctoriţă, că am venit tocmai din Guatemala cu intenţia asta, că nu am reuşit să termin facultatea de medicină acasă, ştie şi că am eşuat aici, n-am ajuns nici măcar să pun piciorul într-o universitate, că probabil nici n-am avut vreo şansă de la început, şi totuşi îmi spune „doamnă doctor”.

- Păi... m-am trezit de dimineaţă şi am diagnosticat debutul unei afecţiuni numite fericire.

- N-am auzit de ea în viaţa mea, zice.

- E o boală rară. M-am molipsit chiar înainte să se trezească vecinii.

- Contagioasă?

- încă n-ai luat-o şi tu?

Mă sărută pe buze, însă după aceea se trage înapoi. Insuportabila povară a complicaţiilor existenţei sale, vinovăţia, bucuria lui. Se întinde pe-o parte, pe umărul stâng, cu picioarele încovrigate, strânse, şi-mi întoarce spatele - parcă ar vrea să se ghemuiască, să se protejeze de ceva.

Prima oară când l-am văzut pe Corrigan mă uitam pe fereastră, la azilul de bătrâni. Era acolo, trecea printre panourile murdare de sticlă încărcându-i în dubă pe Sheila, Paolo, Albee şi ceilalţi. Fusese băgat într-o încăierare. Avea pe faţă vânătăi, tăieturi, şi la prima vedere arăta exact a genul de bărbat de care ar fi trebuit să mă ţin departe. Şi totuşi ceva la el lăsa impresia de loialitate - singurul cuvânt care-mi venea, fidelidad -, părea să le fie loial fiindcă, poate, ştia cum le sunt vieţile. Folosea şipci de lemn ca să coboare până la dubă scaunele, apoi le fixa înăuntru. îşi umpluse maşina de abţibilduri cu pace şi dreptate: mi-am zis că poate are, pe lângă violenţă, şi simţul umorului. Mai târziu aveam să aflu că tăieturile şi vânătăile erau de la proxeneţi - îndura cele mai grele lovituri de pumn fără să crâcnească vreodată. Le era loial şi fetelor, cum îi era şi Dumnezeului lui, dar până şi el ştia că loialitatea aceea trebuie să se fisureze pe undeva.

Se întoarce iarăşi spre mine după o clipă, îşi trece degetul peste buzele mele, şi, din senin, îl aud: „îmi pare rău”.

Astă-noapte ne-am aruncat unul asupra celuilalt. A adormit înaintea mea. O
femeie poate să creadă că-i îmbătător să facă dragoste cu un bărbat cu care n- a mai făcut dragoste până atunci, şi chiar a fost, gândul la asta, preliminariile, dar şi de parcă aş fi făcut dragoste cu nişte ani risipiţi, şi adevărul e că a plâns, şi-a lăsat capul pe umărul meu şi n-a putut îndura să mi se uite în ochi, nu suporta.
Un bărbat care îşi ţine atâta vreme legămintele are dreptul la tot ce vrea.
I-am spus că-l iubesc, că mereu o să-l iubesc, că m-am simţit ca o copilă care aruncă un bănuţ, un centavo, într-un havuz şi trebuie după aceea să spună cuiva dorinţa ei cea mai fierbinte, chiar dacă ştie că dorinţa ar trebui să rămână o taină şi că, rostind-o, există riscuri mari de neîndeplinire. A răspuns că n-aveam de ce mă teme, că bănuţul poate fi scos din havuz iar şi iar şi iar.
A vrut apoi să mai facă dragoste. De fiecare dată altă uimire şi îndoială, de parcă nu s-ar fi bizuit pe sine însuşi, pe ce se petrecea.
Acum însă e un moment în care se trezeşte - din ziua pe care mi-o voi aminti din nou şi din nou -, când se întoarce spre mine, cu iz de vin simţindu-i-se încă în răsuflare.

- Aşadar, spune, m-ai dezbrăcat şi de cămaşă.

- E o şmecherie.

- Una bună.

Mâna mea călătoreşte peste întinderea cearşafului, să-l

întâlnească.

- Trebuie să astupăm mirilla. -Ce?

- Mirilla, găurica, fanta, cum i-o spune.

E câte un vizor montat în fiecare uşă din apartament. Proprietarul, s-ar părea, a găsit un chilipir cândva şi le-a pus peste tot. Te poţi uita dintr-o odaie într- alta, şi sticla curbată face imaginea îngustă ori lată, în funcţie de partea în care se nimereşte să fii. Dacă te uiţi în bucătăria mea, lumea e mititică. Dacă te uiţi afară, se lăbărţează. Vizorul din dormitor dă spre înăuntru, unde Jacobo şi Eliana se pot uita la mine cum dorm. îi spun uşa de carnaval. Li se pare, prin lentila care distorsionează, că sunt întinsă în cel mai mare pat de pe lume. Mă umflu ca un balon pe cele mai dolofane perne din lume. Pereţii se curbează în jurul meu. în prima zi după ce ne-am mutat am scos degetele mari ale picioarelor de sub cearşaf. „Mama, ai talpa mai mare decât capul!” Mijo a zis că lumea din interiorul camerei mele pare deşirată. Mija, că-i făcută din gumă de mestecat.

Corrigan se dă jos din pat, pe-o parte. Spinarea lui slabă, goală, picioarele lungi. Se îndreaptă spre şifonier. îşi pune pe un umeraş cămaşa neagră, îndeasă cârligul metalic al umeraşului în spaţiul dintre uşă şi cadru. Cămaşa neagră, legănându-se pe umeraş, acoperă vizorul. De afară se aud sunetele televizorului.

- Ar trebui s-o şi încuiem, zic.

- ¿Estas segura?
Aceste replici în spaniolă sună ca nişte pietroaie în gura lui, accentul îi e atât de oribil, că mă umflă râsul.
- N-o să-şi facă griji?
- Nu, dacă nu ne facem noi.
Se întoarce în pat, gol, stânjenit, se acoperă. Se strecoară în cearşaf, se lipeşte de umărul meu. Fredonează ceva. Fără pic de voce: „Cine-mi spune cum s- ajung, cum s-ajung pe Strada Sesame?”
Ştiu deja că mă voi întoarce la ziua asta ori de câte ori voi vrea. O pot ţine în viaţă. O pot conserva. Există un punct neclintit unde prezentul, acumul, se încolăceşte în el însuşi fără să încurce nimic. Râul nu se află acolo unde începe ori unde se sfârşeşte, ci exact în mijloc, ancorat între ce s-a întâmplat şi ce stă să se întâmple. Poţi să închizi ochii şi fulguieşte peste New York, la câteva secunde după aceea te însoreşti pe-o stâncă în Zacapa şi iarăşi, în câteva clipe, te ridici peste Bronx înălţat de tăria dorinţei tale. Nu există un cuvânt potrivit pentru sentimentul ăsta. Cuvintele îi rezistă. Cuvintele îi dau
un făgaş care nu-i al lui. Cuvintele îl situează în timp. îngheaţă ceva ce nu poate fi oprit. încearcă să descrii gustul piersicii. încearcă. Simte, năvalnică, dulceaţa: facem dragoste.
Nu aud bătăile în uşă, dar Corrigan se opreşte, zâmbeşte larg şi mă sărută, cu o dâră de sudoare în susul frunţii.
- Cred că e Mamutul Vesel.
- S-ar putea să fie Oscar Morocănosul.
Cobor din pat, trag deoparte cămaşa de dinaintea vizorului, mă uit în jos. Le văd capetele: par să aibă ochi

minusculi şi nedumeriţi. Mă îmbrac cu cămaşa lui Corrigan şi deschid uşa. Mă aplec la nivelul ochilor lor. Jacobo are în mână o pătură veche. Eliana, un pahar gol de plastic. Le e foame, îmi zic, mai întâi în engleză şi apoi în spaniolă.

- Un minuţel, răspund.

Ce mamă groaznică sunt. N-ar trebui să fac asta. închid uşa, dar o deschid iar, la fel de iute, dau fuga în bucătărie, umplu două castroane cu cereale, două pahare cu apă.

- Să nu faceţi gălăgie, copii. Promiteţi.

Mă întorc în dormitor, mă uit pe vizor la copiii care, aşezaţi la televizor, varsă cereale glazurate pe mochetă. Traversez camera şi sar pe pat. Dau cu cearşaful de pământ, mă las să cad alături de Corrigan, îl trag spre mine. Râde, cu corpul relaxat.

Ne tăvălim prin pat. Facem dragoste iar. După aceea, el

face duş în baia mea.

- Spune-mi ceva magnific, Corrigan.

- Cum ar fi?

- Zău aşa, e rândul tău.

- Atunci... tocmai am învăţat să cânt la pian.

- Nu-i nici un pian.

- Exact. Pur şi simplu m-am aşezat şi am fost în stare pe loc să cânt orice notă.

- Ei na!

E adevărat. Aşa se simte. Intru în baie, unde el face duş, trag deoparte perdeaua, îi sărut buzele ude, pun

capotul pe mine şi ies să am grijă de copii. Tălpile goale pe linoleumul încreţit. Unghiile date cu ojă. Sunt vag conştientă că fiecare fibră din mine încă face dragoste cu Corrigan. Totul se simte nou, buricele degetelor mele reacţionează la orice atingere, ca şi cum le-aş pune pe plită.

Iese, cu părul aşa de ud încât mi se pare o clipă că i-a dispărut toată cărunteţea de la tâmple. S-a îmbrăcat cu cămaşa şi pantalonii negri, fiindcă nu are în ce să se schimbe. S-a bărbierit. Vreau să-l cert că mi-a folosit aparatul de ras. Pielea îi e lucitoare, înroşită.

O săptămână mai târziu - după accident - voi veni acasă şi-i voi culege perii de pe marginea chiuvetei, îi voi aranja în modele, obsesiv, iarăşi şi iarăşi. îi voi număra ca să-i reconstitui. îi voi aduna pe toţi într-o margine a chiuvetei şi voi încerca să alcătuiesc din ei, acolo, portretul lui.

Am văzut radiografiile, în spital. Inima-umbră, umflată de la traumatismul toracic. Muşchiul inimii stors de sânge şi fluid. Venele jugulare, mărite mult. Cordul îi intra şi ieşea din galop. Doctorul îi înfigea în piept un ac. Ştiam procedura din anii cât lucrasem ca asistentă: golirea pericardului. Sângele şi fluidul erau scoase afară, însă inima lui Corrigan continua să se umfle. Fratele lui spunea rugăciuni, iarăşi şi iarăşi. I-au mai făcut o radiografie. Venele jugulare deveniseră enorme, îl sugrumau. Corpul întreg i se răcise.

Dar, deocamdată, copiii nu fac decât să ridice ochii şi să zică „Bună, Corrie”, de parcă ar fi lucrul cel mai firesc de pe lume. în spatele lor, de la televizor, se aude un

cântecel. Număraţi până la şapte. Să cântăm împreună. Când s-a despicat plăcinta, păsările au început să cânte.
- Niños, apaguen la tele.
- Mai încolo, mami.

Corrigan se aşază la masa cea mică de lemn din spatele televizorului. Stă cu spatele la mine. Simt o strângere de inimă ori de câte ori se apropie de portretul răposatului meu soţ. Niciodată nu mi-a cerut să pun altundeva poza. Şi nici n-o să-mi ceară. Ştie de ce e acolo. N-are a face că soţul meu a fost o brută care a murit în război prin munţi, pe lângă Quetzaltenango; asta nu schimbă nimic, tuturor copiilor le trebuie un tată. Şi, până la urmă, e doar o fotografie. Nu are nici un privilegiu. Nu-l ameninţă pe Corrigan. El îmi ştie povestea. E conţinută în acest moment.

Şi deodată mă gândesc, în vreme ce mă uit la el peste masă, că acestea sunt zilele care vor fi. E viitorul aşa cum îl vedem. Zarva şi nemişcarea, încrederea şi îndoiala. Corrigan mă priveşte şi el, surâde. Frunzăreşte unul din tratatele mele medicale. Ba chiar îl deschide la o pagină oarecare şi citeşte ce-i cade sub ochi, dar eu ştiu că de fapt nu citeşte nimic. Sunt doar schiţe de corpuri, de oase, de cartilaje.

Dă paginile de parcă ar căuta mai mult spaţiu.

- Serios, zice, că ar fi o idee bună. -Ce?

- Să-mi iau un pian şi să mă apuc să învăţ să cânt la el.

- Da, şi unde să-l pui?

- Peste televizor. Aşa-i, Jacobo? Hei, Bo, ar merge, ce

crezi?

- Noo, zice Jacobo.

Corrigan se apleacă peste canapea şi atinge cu dosul palmei părul negru al fiului meu.
- Dar poate să ne luăm un pian cu televizor în el.
-Noo.

- Sau un pian cu televizor şi cu maşină de făcut

ciocolată, trei în unu. -Noo.

- Televiziunea, zâmbeşte Corrigan, drogul perfect.

îmi doresc, întâia oară după nişte ani, o grădină. Am putea să ieşim în aerul proaspăt şi răcoros, să ne depărtăm un pic de copii, am putea să ne găsim spaţiul nostru, să scurtăm clădirile din jur la mărimea firelor de iarbă, să-i punem pe cioplitorii în piatră să dăltuiască flori la picioarele noastre. Am visat adesea că-l duc acasă la noi, în Guatemala. Era acolo un loc unde obişnuiam să merg cu prietenii din copilărie, un luminiş cu fluturi de pe drumul neasfaltat care duce la Zacapa. Cărarea se afunda în tufe. Copacii se deschideau către luminiş, unde tufele creşteau pitice. Florile aveau formă de clopoţei, roşii şi cărnoase. Fetele sugeau nectarul dulce, în vreme ce băieţii făceau fluturii bucăţi, ca să vadă cum sunt făcuţi. Unele aripioare erau aşa de colorate, încât nu puteau fi decât otrăvitoare. După ce mi-am lăsat casa şi am sosit în New York, am închiriat

un apartament mic în Queens şi, într-o zi, când nu eram în apele mele, mi-am făcut un tatuaj pe gleznă, cu aripi deschise larg. E una dintre cele mai mari neghiobii din viaţa mea. M-am urât pentru că devenisem o persoană de prost gust.

- Visezi cu ochii deschişi, îmi spune Corrigan. -Aşa?

Cu capul meu pe umărul lui, râde ca şi cum hohotul ar vrea să călătorească o bucată bună, coborându-mi şi mie prin corp.

- Corrie? -Mm?

- îţi place tatuajul meu?

Mă împunge jucăuş cu un deget.

- Pot trăi cu el, zice.
- Spune drept.

- Serios, chiar îmi place.

- Mentiroso, zic şi-l fac să-şi încreţească fruntea. Mă

păcăleşti.

- Ba nu te păcălesc. Copii! Copii, voi credeţi că mă ţin

de păcăleli? Copiii nu scot o vorbă.

- Ai văzut? zice Corrigan. Ţi-am spus.

Acum îl doresc intens, visceral. Mă aplec în faţă şi-l sărut pe buze. E prima oară când ne sărutăm în faţa

copiilor, dar nu par să observe. O aşchie de răceală pe gât.
Sunt momente - deşi nu adesea - în care îmi doresc să nu fi avut copii deloc. Să-i fac să dispară, Doamne, timp de un ceas sau două, nu mai mult, o oră doar, atât. Iute, să nu-i mai văd, să-i fac nevăzuţi într-o trâmbă de fum, apoi să-i pot aduce înapoi intacţi, ca şi cum n-ar fi lipsit defel. Doar să fiu o dată singură cu el, cu bărbatul ăsta, Corrigan, măcar un pic, doar el şi cu mine, împreună. îmi las capul pe umărul lui. îmi atinge distrat obrazul. Ce i-o umbla prin minte? Sunt multe care-l împing departe de mine. Mi se pare uneori că-i făcut din magnet. Saltă şi se roteşte în aer împrejurul meu. Mă duc la bucătărie şi fac o cafea. îi place foarte tare, fierbinte, cu trei linguriţe de zahăr. Scoate linguriţa şi-o linge triumfător, de parcă linguriţa l-ar fi supus la o chinuitoare tortură. Suflă peste linguriţă şi şi-o lipeşte apoi pe vârful nasului, lăsând-o să se bălăngănească aşa, absurd.

Se întoarce spre mine.

- Ce părere ai, Adie?

- Que payaso.

- Gracias, zice cu accentul ăla oribil.

Se pune în faţa televizorului, cu linguriţa încă atârnând din vârful nasului. îi cade, o prinde, suflă iarăşi peste ea, face iarăşi trucul. Copiii explodează în râs. „Vreau şi eu, şi eu, ba eu.”

Acestea sunt lucrurile mici pe care le aflu. E îndeajuns de ridicol încât să-şi lipească linguriţe pe vârful nasului. Asta şi felul în care-i place să sufle în cafea, trei opintiri scurte, una lungă. Şi se mai pricepe la reparat prăjitoare de pâine.
Copiii se întorc la emisiunea lor. El se aşază iar şi-şi termină cafeaua. Se uită lung la peretele din celălalt capăt al odăii. Ştiu că se gândeşte la Dumnezeul lui, la biserica lui şi la ce-ar avea de pierdut dacă decide să părăsească Ordinul. E ca şi cum propria-i umbră a sărit să-l înhaţe. Ştiu toate astea fiindcă îmi zâmbeşte şi e un zâmbet în care încape totul, inclusiv o ridicare din umeri, apoi se ridică fără veste de la masă, îşi întinde mădularele, se duce spre canapea şi se trânteşte între copii, de parcă ei l-ar putea proteja. îşi lasă braţele pe umerii lor. îmi place şi totodată îmi displace pentru asta. Simt iarăşi dorinţă pentru el, de data asta pe limbă, intensă ca sarea.

- Ştii ce, zice, am nişte treabă.

- Nu te duce, Corrie. Mai stai pe aici puţin. Munca

poate să aştepte.

- Mda, zice de parcă ar crede asta şi el.

îi trage pe copii mai aproape, şi ei i-o îngăduie. Tare aş vrea să se hotărască. Vreau să-l aud cum spune că poate să-l aibă şi pe Dumnezeu şi pe mine, pe copiii mei şi casa de lemn. Vreau să rămână aici - exact aici -, pe canapea, fără să se clintească.

Mă voi întreba mereu ce a fost, ce a fost momentul acela de frumuseţe în care mi-a vorbit în şoaptă, când l-am găsit zdrobit în spital, ce zicea el îngăimând în beznă. Văzuse un lucru şi nu-l putea uita, un vălmăşag de cuvinte, un bărbat, o clădire, n-am reuşit să desluşesc. Sper doar că, în ultima lui clipă, s- a simţit împăcat. Poate un gând oarecare, ori poate decisese că va părăsi Ordinul şi că nimic n-avea să-l mai oprească de-acum şi va veni acasă cu mine, sau poate nici n-a fost nimic, doar un moment simplu de frumuseţe, un flecuşteţ despre care mai că nu merită să vorbeşti, o întâlnire oarecare, vreun schimb de replici pe care-l avusese cu Jazzlyn sau Tillie, vreo glumă poate, ori poate decisese că da, mă putea pierde acum, putea rămâne cu Biserica şi munca lui, sau poate în mintea lui nu se întâmpla de fapt nimic, era doar fericit sau în agonie, toropit de morfină - sunt lucrurile astea toate şi ar mai fi şi altele - e cu neputinţă de ştiut. Mă nedumeresc încă ultimele clipe ale rostirii sale.
A fost un bărbat care a păşit prin aer, am auzit despre asta. Şi Corrigan îşi petrecuse noaptea în duba lui, aproape de tribunal. Luase şi o amendă pentru asta, pe John Street. Poate că s-a trezit, a ieşit cu picioarele amorţite din dubă, în zori de zi, şi l-a văzut pe bărbatul acela sus, provocându-l pe Dumnezeu, un tip deasupra crucii mai degrabă decât dedesubtul ei - cine ştie, nu pot spune. Ori poate cazul din instanţă, faptul că acrobatul a fost eliberat, în vreme ce Tillie a fost trimisă pentru opt luni la închisoare, poate că asta l-a iritat - asemenea lucruri sunt încurcate, nu există răspunsuri, poate că a crezut că ea merita încă o şansă, era furios,

n-ar fi trebuit să ajungă la închisoare. Sau poate că-l deranjase altceva.
Mi-a spus odată că nu există credinţă mai bună decât o credinţă rănită, şi uneori mă întreb dacă nu asta a făcut el mereu - a încercat să-şi rănească, spre a şi-o pune la încercare, credinţa -, iar eu n-am fost decât o altă piatră în calea Dumnezeului lui.
în momentele când mi-e mai greu sunt convinsă că se grăbea înapoi ca să-şi ia rămas-bun, că avea o asemenea viteză fiindcă se hotărâse, se terminase între noi, însă când mi-e mai bine parcă îl văd în prag, zâmbind, cu braţele deschise, venit să rămână.
Şi astfel îl voi lăsa cât de mult şi cât de des pot. A fost - este încă - o dimineaţă de joi cu o săptămână înainte de accident, care se potriveşte în spaţiul oricărei alte dimineţi în care mă trezesc. E aşezat între Eliana şi Jacobo, pe canapea, cu braţele deschise larg, nasturii cămăşii negre descheiaţi, privirea aţintită în faţă. Nimic n-o să-l mai ia de pe canapeaua asta. E doar un lucru simplu, cafeniu, cu pernuţe care nu se potrivesc, şi o gaură de la uzură într-o rezemătoare, câteva monede din buzunarul lui căzute printre îmbinări, pe care îl voi lua cu mine oriunde mă duc, la Zacapa, la azilul de bătrâni sau prin ce loc s-o nimeri să găsesc.
Slavă, slavă, aleluia
Am ştiut aproape imediat. Doi copilaşi în nevoie să aibă cineva grijă de ei. Un simţământ în adâncul sufletului care venea, cred eu, de demult. Uneori, să te gândeşti la lucruri trecute e o greşeală care purcede din mândrie, dar presupun că poţi să trăieşti într-un singur moment cu anii, să te mişti cu el şi să-l simţi cum

creşte, cum întinde rădăcini care ating tot ce-i la vedere.
Am crescut în sudul statului Missouri. Singura fată, cu cinci fraţi. Era în anii Marii Crize. Lucrurile se duceau de râpă, noi însă ne ţineam cât de tari puteam. Casa unde locuiam avea forma unui A nu prea mare, ca mai toate casele din partea colorată a oraşului. Buştenii nelăcuiţi se pleoşteau în dreptul verandei. într-o parte a casei era salonul cel lung, cu scaune de trestie, un divan purpuriu şi o masă alungită, încropită din fundul unei căruţe stricate. Doi stejari mari umbreau cealaltă parte a casei, unde dormitoarele fuseseră construite ca să primească dinspre răsărit lumina soarelui. Atârnam de crengi nasturi şi cuie, făceam din ele clopoţei de vânt. înăuntru, scândurile duşumelelor erau denivelate. Noaptea, pe acoperişul de tablă cădeau picuri de ploaie. Tatăl meu avea obiceiul să spună că-i place să se cufunde în fotoliu şi să asculte cum face gălăgie tot locul.
Zilele pe care le ţin minte cel mai limpede erau din cele mai obişnuite cu putinţă - şotron pe placa spartă de ciment, ţinutul după fraţi pe ogoarele plantate cu porumb, târâtul ghiozdanului prin praf, în drum spre şcoală. Fraţii mai mari şi cu mine citeam la vremea aceea o mulţime de cărţi - venea biblioteca mobilă pe strada noastră o dată la câteva luni şi zăbovea câte cincisprezece minute. Când se umfla soarele, de un galben intens, peste gardul stricat, ieşeam în goană din casă şi o ţineam într-o fugă până la prăvălia lui Chaucer, să ne jucăm într-un pârâu pe care acum îl văd micuţ de tot, dar care pe-atunci era ditamai întinderea de apă cu

care nu-i de glumit. Ne purtam vapoarele cu aburi pe vijeliosul pârâiaş şi-l socoteam pe Negrul Jim mult mai dihai decât pe Tom Sawyer. Cu Huck Finn nici nu ştiam ce-i de
făcut măcar, aşa că-l lăsam deoparte în majoritatea aventurilor noastre. Bărcuţele de hârtie treceau de cotul pârâului şi se duceau în lumea largă.
Tatăl meu se ocupa în mare parte de zugrăvit case, dar ce-i plăcea lui cel mai mult era să facă plăcuţe de pus pe uşa firmelor din orăşel. Numele oamenilor de vază pe sticlă mată. Scris împodobit cu frunzuliţe de aur şi înflorituri argintii încondeiate cu grijă. îi mai dădeau de lucru, când şi când, companiile comerciale, fabricile şi detectivii particulari de prin orăşelele vecine. Câteodată, vreun muzeu ori biserică evanghelică voia să-şi primenească semnele de bun venit. Avea de lucru aproape numai în partea albă a oraşului, dar când muncea pe partea noastră de râu îl însoţeam, îi ţineam scara şi-i dădeam la mână pensule şi cârpe. Picta panouri de lemn care se legănau în vânt, reclame la agenţii imobiliare, la scoici de râu şi sendvişuri de un bănuţ. Tata era un bărbat scund care se îmbrăca la patru ace pentru orice lucrare, indiferent unde ar fi fost ea. Purta cămaşă călcată, cu guler apretat şi ac de cravată de argint. Pantalonii lui aveau manşete, şi era bucuros să declare că, dacă se uita cu luare-aminte, putea să-şi vadă munca reflectată în lustrul pantofilor. în faţa noastră nu aducea niciodată vorba de bani ori de lipsa lor, şi când Criza s-a instalat de-a binelea a început pur şi simplu să treacă pe la lucrările sale vechi şi să atingă vopseaua cu palma, în speranţa că afacerile

acelea aveau să rămână în viaţă şi să-l miluiască cu vreun dolar sau doi când se mai întremau.
Lipsa paralelor n-o supăra din cale-afară pe mama - era o femeie care trecuse prin vremuri de restrişte, dar şi prin timpuri dintre cele mai bune; era destul de vârstnică încât să fi auzit istorii despre sclavie la prima mână şi destul de înţeleaptă să vadă binele în ieşirea de sub jug, ori măcar cât era cu putinţă, pe vremea aceea, să ieşi de sub jug în Missouri.
I se dăruise, spre aducere aminte, chitanţa de la vânzarea în robie a bunicii mele şi o ţinea asupra ei ca să nu uite de unde se trage, însă când a avut până la urmă o ocazie să o vândă - unui curator de muzeu venit din New York -, a făcut-o. Banii i-a folosit ca să-şi cumpere, la mâna a doua, o maşină de cusut. Mai făcea şi altele, dar lucra mai ales ca femeie de serviciu la redacţia ziarului local din centrul oraşului. Se întorcea acasă cu presă scrisă de prin toată ţara, şi serile ne citea articolele pe care le considera nimerite, relatări care deschideau ferestrele casei noastre spre lume, istorii simple despre
căţărat prin copaci după pisici, cercetaşi sărind în ajutorul pompierilor sau oameni de culoare luptând pentru cele bune şi corecte, numite de mama „dreptăţi".
Nu ţinea de parohia activistă: n-o măcina ranchiuna şi nici nu dorea să se întoarcă la originile-i africane, însă nu era nici împotriva ideii că o femeie de culoare şi-ar putea găsi un loc mai bun sub soare.
Mama avea cea mai frumoasă faţă pe care o ştiam, poate cea mai frumoasă din câte am văzut vreodată:

neagră ca bezna, plină, un oval perfect, cu ochi care păreau pictaţi de tata, o gură cu colţurile uşor coborâte a tristeţe şi dinţii cei mai strălucitori cu putinţă, aşa că, atunci când zâmbea, chipul i se transfigura. Citea cu voce cântată, înaltă, cu o intonaţie africană care-şi avea descendenţa, socot, prin Ghana de demult, un glas ajuns între timp american, dar care ne lega de un cămin pe care nu-l văzuserăm nicicând.
Până la opt ani mi-a fost îngăduit să dorm alături de fraţii mei, şi chiar şi după aceea mama încă mă aşeza în pat lângă ei şi ne citea până ce adormeam cu toţii. Mă lua apoi în braţele ei puternice şi mă ducea pe salteaua mea, care, din pricina alcătuirii casei, se afla în holul cel îngust care dădea către dormitorul ei. încă îi aud, şi în ziua de azi, pe părinţii mei şoptind şi râzând înainte de culcare: poate că asta e tot ce vreau să-mi amintesc, poate că poveştile noastre ar trebui tăiate scurt, poate că lucrurile ar putea începe şi s- ar putea sfârşi chiar acolo, la momentul râsului, dar lucrurile, de fapt, n-au început şi nici sfârşit, cred eu; nu fac decât să curgă fără oprire.
într-o seară de august, când eram de unsprezece ani, tata a intrat pe uşă cu o dâră de vopsea pe pantofi. Mama, care frământa cocă pentru pâine, l-a ţintuit cu privirea. Niciodată nu-l mai văzuse, nici măcar o dată, să-şi păteze hainele zugrăvind. I-a scăpat o linguriţă pe jos. Un firicel de unt topit s-a împrăştiat pe podea. „Ce păţişi, pentru numele lu' Luther?”, a şoptit. Tata, palid şi tras la faţă, a apucat marginea cadrilată, în roşu şi alb, a feţei de masă. Părea că înghite în sec ca să-şi controleze vocea. S-a clătinat, cu genunchii muiaţi.

Mama a zis: „Doamne sfinte, i-un atac de dambla”. L-a cuprins în braţe.
Chipul îngust al tatei în mâinile ei mari. Ochii lui uitându-se dincolo de ea, în gol. Mama a ridicat privirea şi a strigat la mine: „Gloria, fugi după doctor”.
Am ieşit pe uşă în picioarele goale.
Pe atunci drumul nu era asfaltat, şi ţin minte fiecare apăsare de talpă - mi se pare câteodată că încă alerg acolo, pe drum. Doctorul trăgea la aghioase, încercând să scape de-o mahmureală de zile mari. Nevasta lui mi-a zis că nu putea fi deranjat şi m-a pălmuit de două ori pe fiecare obraz când am dat să trec pe lângă ea şi să urc scările. Eram însă o fetiţă cu bojoci zdraveni. Am ţipat din toate puterile. M-a surprins doctorul, când a apărut în susul treptelor, a aruncat în jos o privire şi şi-a luat geanta neagră. Pentru prima oară în viaţă, atunci, am mers cu o maşină înapoi până acasă, unde tata încă stătea la masa din bucătărie ţinându-se de braţ. S-a dovedit până la urmă că era vorba doar de un infarct nu prea grav, nici vorbă de dambla, şi nici nu l-a schimbat prea tare pe tata, însă mama a rămas după aceea cu inima cât un purice. Nu voia să-l mai scape din ochi: se temea că s-ar putea prăbuşi în orice moment. Şi-a pierdut slujba de la redacţie când a insistat ca tata să stea cu ea cât face curat: editorii nu puteau îndura gândul ca un bărbat de culoare să le răsfoiască ziarele, deşi nu li se păruse nimic în neregulă ca o femeie s-o facă.
Unul dintre lucrurile cele mai frumoase pe care le-am văzut vreodată - până în ziua de azi, zic - a fost să-l văd pe tata pregătindu-se de mers la pescuit într-o după-amiază, cu nişte prieteni pe care şi-i făcuse la

magazinul din colţ. Se învârtea prin casă ca un bondar tehui, căutându-şi sculele. Mama nu voia să-l ştie cărând absolut nimic, nici măcar băţul şi pluta, de teamă să nu-l împovăreze. Tata şi-a îndesat atunci mai multă momeală în coşul de picnic şi a strigat c-o să care, la naiba, tot ce vrea. Ba chiar a pus în coş nişte bere şi sendvişuri cu ton în plus, pentru amicii lui. De afară s-a auzit un fluierat, iar el s-a răsucit pe călcâie şi-a pupat-o acolo, în uşă, i-a dat o pălmuţă peste dos şi i-a şoptit ceva la ureche. Mama şi-a azvârlit capul pe spate, s-a pus pe râs, şi la ani după aceea m-am gândit că trebuie să fi auzit vreo obrăznicie savuroasă. S-a uitat după el până ce aproape că nu s-a mai văzut după colţ, apoi s-a întors în casă şi s-a lăsat în genunchi - şi nu era religioasă defel; avea obicei să spună că viitorul inimii stă într-o lopată cu ţărână -, dar a început să se roage pentru ploaie, o rugăciune cât se poate de aprinsă şi de serioasă, care să-l aducă iute pe tata înapoi, să-i fie aproape.

Aşa era iubirea de zi cu zi cu care am avut de-a face: dacă se întâmplă să creşti cu ea, e greu să te gândeşti că vreodată o să găseşti ceva aidoma.

Credeam odată că le e greu copiilor cu părinţi care s-au iubit cu adevărat, le e greu să iasă de sub pieliţa aceea protectoare, fiindcă uneori e aşa de confortabilă, că nu vrei să ţi-o creşti pe a ta.

N-o să uit în ruptul capului de semnul pe care l-au pictat pentru mine la câţiva ani după aceea, după ce-mi pierdusem doi dintre fraţi în al Doilea Război Mondial, în bătălia de la Anzio, şi după ce bombele căzuseră peste Japonia, după ce se terminase cu discursurile şi

firitiselile festive. Eram pe cale să pornesc spre nord, urma să merg la colegiu în Syracuse, New York, şi mi-au făcut o plăcuţă cu vopseaua preferată a tatei, auriul preţios pe care-l păstra pentru lucrările cele mai de soi, şi au suit-o pe staţia de autobuz, placaj rezistent, îmbinat ca un zmeu, cu spatele alungit, în formă de romb, ca să nu se zbuciume în vânt: ÎNTOARCE-TE ACASĂ CURÂND, GLORIA.

Doar că nu m-am întors curând. Nu m-am mai întors acasă deloc. Nu atunci, cel puţin. Am rămas în nord, nu tocmai făcându-mi de cap, ci mai degrabă cu capul în cărţi, apoi cu inima într-o căsătorie pripită, cu sufletul într-o praştie şi după aceea cu capul şi inima în cei trei băieţei ai mei, lăsând anii să se scurgă, cum fac oamenii, privindu-mi gleznele cum se umflă. Data următoare când m-am întors cu adevărat în Missouri, după nişte ani, am umblat în autobuze segregate şi-am auzit istorii despre poliţia care scotea la înaintare tunuri cu apă şi parcă îmi suna în urechi vocea mamei: „Gloria, n-ai făcut nimica în tot timpu' ăsta, chiar nimica, pe unde-ai umblat, ce-i cu tine, de ce nu te-ai întors, n-ai ştiut că mă rog pentru ploaie?”

Am un corp acum, după aproape treizeci de ani, pe care lumea îl socoate de femeie bisericoasă. Am rochii care-mi strâng dosul şi-mi ţin sânii să nu se bălăngănească. Pun pe umărul stâng al rochiei celei mai negre o broşă aurie. Duc în mână o geantă albă cu baiere lungi. îmi trag până la genunchi ciorapii şi câteodată îmi pun şi mănuşi albe, lungi până la coate.

Am şi o voce în care se simte un soi de vibraţie care-i face pe oameni să se uite la mine şi să li se pară că

acuşi o să izbucnesc în vreo cântare religioasă din vremea robiei, dar adevărul este că n-am mai dat ochii cu Dumnezeu din acele zile dintâi de după ce-am plecat din Missouri şi-aş prefera mai degrabă să mă duc acasă, în cămăruţa mea din Bronx, să-mi trag aşternutul până sub
bărbie şi să ascult Vivaldi la boxele stereo decât să plec urechea la vreun predicator care-i zice cu foc despre cum trebuie salvată lumea.
în orice caz, nu prea mai încap între şirurile de bănci ale bisericilor: niciodată nu mi-a picat bine să mă strecor printre ele.
Două căsnicii am pierdut, şi trei băieţi. Au plecat în chipuri felurite, care toate mi-au frânt inima, dar Dumnezeu n-are să mi-o cârpească la loc. Ştiu că m- am făcut de râs câteodată şi mai ştiu că Dumnezeu şi-a râs de mine la fel de des. Am renunţat la El fără prea multă vinovăţie. Am încercat să fac ce e corect mare parte din viaţă, dar n-am făcut-o în casa Domnului. Şi totuşi ştiu că am ajuns să las impresia asta de îmbisericită. Se uită la mine, mă ascultă şi au impresia că îi călăuzesc spre evanghelie. Toţi au blestemul lor, şi presupun că - măcar pentru o vreme - Claire m-a aşezat în sertăraşul ăla ciudat.
Nu era genul de femeie care să-mi zică nici dă-te mai încolo. Mi s-a părut absolut în regulă, cu purtări din cele mai blajine. Nu a încercat, cum să zic, să mă înece într-un potop de lacrimi. S-au ivit firesc, ca la toată lumea. Era şi ea jenată, mi-am dat seama, cu perdelele, porţelanul, portretul bărbatului ei pe perete, ceaşca de ceai zornăind pe farfurioară. Părea că ar fi în orice clipă

în stare să-şi ia zborul pe fereastră peste Park Avenue, cu şuviţa căruntă în păr, braţele ei dezgolite şi slabe, gâtul lung cu vene albastre. Pe perete, în hol, erau diplome universitare şi se vedea de la o poştă că se născuse pe partea potrivită a râului. îşi ţinea casa ordonată şi curată, iar în voce i se simţea un pic, doar un pic de cadenţă sudică, aşa că, dacă era să mă simt apropiată de vreuna dintre doamnele de acolo, de ea mă simţeam.

Şi dimineaţa s-a scurs în voie, cum se scurg dimineţile bune.

Am pălăvrăgit ceva despre bărbatul care traversa pe sârmă, apoi am coborât de pe acoperiş, am mâncat gogoşi, am sorbit din ceai şi-am mai bârfit o ţâră. Camera de zi era potopită de lumină. Mobila avea patină veche. Tavanele erau înalte, cu margini dichisite de ipsos. Pe un raft, un ceas mic, pe patru picioare, într-un clopot de sticlă. Florile mele în mijlocul mesei. Deja, de la vipie, începeau să se întredeschidă.

Celorlalte le cam lua ochii Park Avenue, îmi dădeam seama. Când Claire a dispărut în bucătărie şi-au tot ridicat ceştile şi s-au tot uitat pe fundul lor, să vadă ce marcă au. Janet a săltat până şi o scrumieră de sticlă. Erau două chiştoace strivite acolo. A ridicat scrumiera căutând vreun blazon, ziceai că o fi de la regina Elisabeta în persoană. Abia am reuşit să nu zâmbesc.

„Păi na, nu se ştie niciodată”, a zis Janet într-o şoaptă şuierătoare. Avea un fel aparte de a-şi arunca pe spate părul, fără să mişte aproape deloc din cap. A pus scrumiera la loc pe masă şi-a pufnit uşurel, un fel de „Cum îndrăzneşti?” Cu o altă zvâcnire uşoară şi-a aranjat din nou părul şi i-a căutat privirea, de partea

cealaltă a mesei, lui Jacqueline. Schimbau între ele semnale în limbajul femeilor albe, am văzut asta destul cât să-mi dau seama, totul e în ochi, înclină uşurel capul pe-o parte, îşi susţin o clipă privirea apoi se uită altundeva. Au repetat asta vreme de secole - mă mir că privirile astea nu-i transformă pe unii în stane de piatră. Am aruncat şi eu o privire spre bucătărie, Claire însă era tot dincolo de uşile cu obloane veneţiene - îi vedeam silueta subţire trebăluind, aducând mai multă gheaţă. Pocnetul uşor al unei tăviţe. Apa curgând la robinet.
- Mă întorc cât ai clipi, a strigat din bucătărie.
Janet s-a ridicat şi s-a îndreptat, în vârful picioarelor, spre portretul de pe perete. Era pictat foarte frumos soţul, ca o fotografie, aşezat pe un fotoliu vechi, la sacou şi cu cravată albastră. Era genul de tablou unde abia observi câte o urmă de pensulă. Ne măsura foarte serios de acolo. Chel, cu nas ascuţit, cu un pic de piele lăsată pe gât. Janet s-a dat aproape de portret şi s-a strâmbat. „Zici că şi-a băgat un băţ pe din dos”, a şoptit. Era caraghios şi, cred, adevărat, dar tot am simţit o strângere în piept la gândul că îndată Claire are să iasă din bucătărie. Mi-am zis: „Nu spune nimic, nu spune nimic, nu spune nimic”. Janet a întins braţul şi-a atins cu palma rama picturii. Marcia avea pe faţă un zâmbet răutăcios. Jacqueline îşi muşca buza. Tustrele erau pe cale să izbucnească în râs. Jacqueline a zis: „Nu-l aţâţa pe bietul om”.
Un şâşâit şi alte câteva hlizeli. M-am întrebat ce s-ar fi întâmplat dacă eu m- aş fi ridicat şi i-aş fi atins genunchiul, dacă mi-aş fi trecut palma pe interiorul

piciorului lui - închipuiţi-vă -, dar, fireşte, am rămas înlemnită pe scaun.
Am auzit cum e împinsă uşa veneţiană şi-am văzut-o pe Claire, întoarsă la noi, cu câte o carafă mare de apă cu gheaţă în fiecare mână.
Janet a păşit de lângă tablou, Marcia s-a răsucit spre canapea şi s-a făcut c-o apucă tuşea, iar Jacqueline şi-a mai aprins o ţigară. Claire a întins platoul spre mine. Două chifle şi trei gogoşi. Una cu glazură, una presărată cu aşchii de ciocolată, una simplă.
- Una dacă mai iau, Claire, o să mă revărs pe stradă.
Asta a fost ca şi cum ai da drumul aerului dintr-un balon şi l-ai lăsa să zboare prin odaie. N-am vrut să sune aşa de caraghios, dar aşa a sunat, şi încăperea întreagă a scos un oftat de uşurare. Ne-am apucat iarăşi, curând, să stăm de vorbă, din nou serioase - şi adevărul e că a fost o discuţie bună, o discuţie cinstită, ne-am amintit de băieţii noştri, cum şi ce erau, unde s-au dus şi pentru ce au luptat. Ceasul ticăia pe raft, lângă etajera cu cărţi, şi după aceea Claire ne-a condus în lungul culoarului, pe lângă tablouri şi diplomele universitare, spre camera băiatului ei.
A împins uşa de parcă o făcea pentru prima oară de ani buni. Uşa a scârţâit şi s-a rotit în balamale.
Camera arăta aproape neatinsă. Creioane, ascuţitori, hârtii, nişte tabele cu scoruri la baseball. Şiruri de cărţi pe rafturi. O masă de stejar cu oglindă şi picioare înalte. Un poster cu Mickey Mantie deasupra patului. O pată de umezeală pe tavan. O crăpătură în parchet. Micimea odăii m-a surprins o ţâră - abia dacă încăpeam toate cinci în ea. „Să deschid fereastra un pic”, a zis Claire.

Am avut grijă să mă aşez la capătul de pat mai bine sprijinit - nu voiam să scârţâie. Am pus palma pe saltea, să nu salte, şi m-am lăsat cu spatele la perete, ca să simt răceala tencuielii. Janet s-a pus pe puf - abia dacă a lăsat o adâncitură -, iar celelalte s-au aşezat la celălalt capăt de pat, în vreme ce Claire a luat un scăunel alb de lângă fereastra pe care începea să intre o boare de vânt.

- Uite-ne şi aici, a murmurat.

Vocea îi suna de parcă ajunseserăm la capătul unui voiaj din cale-afară de lung.

- Păi... e drăguţ, a zis Jacqueline.

- Chiar e, a zis Marcia.

Ventilatorul din tavan se învârtea şi în jurul nostru coborau, ca nişte ţânţari, fire de praf. Pe rafturi erau sumedenie de piese de radiouri şi plăci cu electronice pe ele şi fire care atârnau. Nişte baterii mari. Trei ecrane, desfăcute la spate, cu tuburile la vedere.

- îi plăceau televizoarele? am întrebat.

- Aa, astea-s părţi din computere, a zis Claire.

A întins mâna şi a luat o fotografie de-a lui, cu ramă de argint, de pe masă, a făcut-o să circule printre noi. Rama era grea şi avea pe catifea, în spate, lipită o hârtiuţă cu FABRICAT ÎN ANGLIA. în poză, Joshua era un băieţaş alb, slăbuţ, cu coşuri pe bărbie. Ochelari cu lentile închise şi păr scurt. Ochi care nu se simţeau în largul lor privind spre aparat. Nu era în uniformă. A zis că fotografia o făcuse înainte de absolvirea liceului, unde fusese şef de promoţie. Jacqueline a dat iarăşi ochii peste cap, dar Claire n-a băgat de seamă - orice vorbă pe care-o spunea despre copilul ei părea să-i întindă pe faţă zâmbetul. A ridicat de pe pupitrul lui un

glob cu zăpadă, l-a scuturat bine. Globul era din Miami, şi m-am gândit atunci: „Uite cineva cu un pic de umor - zăpadă căzând peste Florida”. însă când l-a răsucit a fost de parcă era altă gravitaţie pe lume: a aşteptat până ce ultimul fulg s-a lăsat în jos, apoi l-a întors iarăşi şi ne-a povestit totul despre el, Joshua, unde s-a dus la şcoală, ce partituri îi plăceau la pian, ce făcuse pentru patrie, cum citise el toate cărţile de pe rafturi, cum ajunsese să-şi construiască singur o maşină de socotit, cum se dusese la facultate, apoi în nu ştiu ce parc - era genul de băiat pe care te-ai fi bizuit cândva să trimită un om pe Lună.
O întrebasem mai demult dacă crede că Joshua şi băieţii mei au fost prieteni şi-a zis că da, numai că am ştiut că nimic, probabil, nu e mai departe de adevăr.
Nu-i nici o ruşine să spun că am simţit că mă cuprinde, aşa, o singurătate. Tare ciudat mai era, cu toate ghemuite în lumile lor micuţe şi simţind o nevoie profundă să vorbească, fiecare cu povestea ei, începând pe undeva pe la mijloc, alandala, apoi încercând din răsputeri s-o spună pe toată, s-o facă să capete noimă, logică şi final.
Nu-i nici o ruşine nici să recunosc că am lăsat-o să vorbească acolo, ba chiar am îndemnat-o să-şi spună oful. Cu ani în urmă, când eram la universitate în Syracuse, îmi construisem un fel de a-i face pe oameni fericiţi, de a-i ţine de vorbă ca să nu trebuiască să spun prea multe eu, acum aş spune că de fapt construiam un zid în spatele căruia să mă simt în siguranţă. Prin odăi de oameni bogaţi mi-am lustruit obiceiul sudist de-a spune „Doamne sfinte” şi „Ai milă” şi „Pentru numele

Cerului”. Pe vorbele astea mă bizuiam ca să obţin o altă formă de tăcere, cuvintele pe care mă sprijineam mereu, proptelele mele, soluţia de avarie nici nu mai ştiu de câtă vreme. Şi, cum altfel, am alunecat şi la Claire în casă pe aceeaşi pantă. Iar ea a ţinut-o înainte cu lumea ei mică de cabluri şi computere şi electronice şi eu i-am ţinut hangul.

Nici n-a observat măcar, sau nu a dat semne că ar observa; se uita doar la mine pe sub şuviţa căruntă şi zâmbea de parcă era surprinsă că, uite, vorbeşte şi nimic n-o mai poate opri. Era o imagine a fericirii pure, un gând înşirat după altul, rotindu-se, întorcându-se, mai explicând câte ceva despre electronice, mai lămurind ceva despre anii de şcoală ai lui Joshua, trăncănind despre nu ştiu ce pian din Florida, ţopăind ca într-un straniu şotron prin viaţa băiatului.

în cameră se făcea tot mai cald, cum eram tuscinci îndesate acolo. Acul ceasului de pe noptieră nu se mai mişca, poate expiraseră bateriile, însă continua să-mi ticăie în minte. Mă simţeam picotind. Nu voiam să mă ia somnul. A trebuit să-mi muşc buza, pe interior, ca să nu-mi cadă capul în piept. Şi fireşte că nu mi se întâmpla doar mie, parcă nu prea mai aveam stare nici una, simţeam, le simţeam cum nu-şi găsesc locul, şi mai era felul în care respira Jacqueline şi cum tuşea din când în când Janet câte un pic, iar Marcia se ştergea pe frunte cu batistuţa.

Simţeam că mă ia amorţeala. Tot încercam să-mi mişc degetele de la picioare şi să-mi încordez muşchii gambei - şi cred că mă şi strâmbam un pic, îmi mutam corpul, făceam prea mult zgomot.

Claire îmi zâmbea, dar era un zâmbet strâns, un pic cam încordat pe la colţurile gurii. I-am zâmbit şi eu şi am încercat tare să nu se vadă că mă simţeam aiurea şi nu-mi găseam locul. Nu fiindcă m-ar fi plictisit, n-avea nimic de-a face cu ce-mi spunea, doar că trupul meu îmi dădea de furcă. Mi- am încârligat iarăşi degetele de la picioare, dar nu a mers, aşa că, în cea mai mare linişte, am început să dau cu genunchiul, binişor, de marginea patului, încercând să-mi alung senzaţia că mi se desprinde piciorul din încheietură. Claire mi-a aruncat o privire parcă dezamăgită, dar până la urmă nu eu m-am ridicat de unde eram aşezată, ci Marcia a început să se întindă, a căscat cu poftă, ca un copil care-şi scoate din gură o bucată de gumă de mestecat, ceva care spunea: „Uită-te la mine, mă plictisesc, o să casc şi nimeni n-o să mă oprească”.

- Pardon, s-a scuzat cu jumătate de gură.

Un moment de blocaj. Ca şi cum ai vedea cum se face aerul bucăţi-bucăţele şi ai putea să recunoşti toate părticelele separate care, puse împreună, îl alcătuiesc.

Janet s-a aplecat, a atins genunchiul lui Claire şi a

îndemnat-o:

- Spune mai departe.

- Am uitat ce ziceam, a oftat Claire. Ce ziceam? Nimeni

nu s-a clintit.

- Ştiu că ziceam ceva important.

- Era despre Joshua, s-a băgat Jacqueline. Marcia a

aruncat prin odaie o privire chiorâşă.

- Nu-mi pot aminti sub nici o formă ce anume, a zis

Claire.

A schiţat la repezeală un zâmbet de-al ei, închis ca un fermoar peste gură, ca şi cum creierul refuza să-i accepte dovezile care săreau în ochi, a tras o gură bună de aer şi s-a pornit iar. Şi, îndată, a început iarăşi să toarne despre Joshua - era pe cale să descopere ceva atât de nou, a spus, că lumea nu avea niciodată să ştie ce pierduse, aducea maşinăriile la un nivel la care ar fi făcut lucruri bune pentru oameni şi omenire şi, într-o bună zi, maşinăriile astea aveau să vorbească unele cu altele exact ca oamenii, ba chiar şi războaiele noastre aveau să fie duse de maşinării, poate că-i imposibil de înţeles, dar
credeţi-mă, a zis, în direcţia asta se îndreaptă lumea.
Marcia s-a ridicat iarăşi şi s-a apucat să-şi întindă mădularele pe lângă uşă. Al doilea căscat n-a fost atât de rău ca întâiul, dar după aceea a spus:

- Are cineva la îndemână programul feriboturilor?

Claire s-a oprit brusc.

- N-am vrut să te întrerup, scuze. Doar că n-aş vrea să prind ora de vârf, a zis Marcia.

- E vremea prânzului.

- Ştiu, dar se aglomerează câteodată.

- Da, chiar aşa, a întărit Janet.

- Uneori trebuie să stai la coadă ceasuri întregi.

- Ceasuri.

- Chiar şi într-o zi de miercuri.

- Am putea comanda ceva, a zis Claire. S-a deschis un local chinezesc nou pe Lexington.

- Nu e cazul, serios. Mulţumesc.

Vedeam cum i se înroşesc obrajii lui Claire. A încercat iarăşi să zâmbească, un zâmbet neutru, şi mi-a venit în cap versul ăla vechi, un pic de otravă mi-a fost de ajutor, dintr-un cântec de demult pe care îl învăţasem de copilă de la mama.

Claire se trăgea de piepţii rochiei, şi-o îndrepta, se asigura că nu face cute. A luat apoi fotografia lui Joshua de pe pervaz şi s-a ridicat în picioare.

- Păi... n-am cuvinte să vă mulţumesc pentru că aţi venit, a zis. Nici nu mai ştiu de câtă vreme n-a mai fost cineva în camera asta.

Ai fi putut să spargi sticlă cu zâmbetul ei.

Marcia a răspuns cu un ditai rânjetul. Jacqueline şi-a şters fruntea a uşurare, de parcă ar fi scăpat de un chin nesfârşit. Odaia s-a umplut cu „hm”-uri, cu „ha”-uri, cu pauze şi cu tuşit, dar Claire încă ţinea lipită de rochie fotografia. Toată lumea a început să spună că fusese o dimineaţă minunată, mulţumesc mult pentru găzduire, şi nu-i aşa că Joshua a fost un băiat curajos şi da, o să

ne întâlnim iarăşi cât de curând, extraordinar, ce deştept era şi Doamne, dă- mi adresa brutăriei care face gogoşile astea şi orice alte vorbe de umplut tăcerea din jur.

-Să nu-ţi uiţi umbrela, Janet.

- M-am născut cu umbrela în mână.

- Dar n-o să plouă, sper.

- E imposibil să faci rost de-un taxi când plouă.

Pe coridor, Marcia şi-a împrospătat rujul în oglindă şi şi-a atârnat poşeta de încheietură.

- Data viitoare când vin, să-mi amintiţi să aduc un cort.

- Un ce?

- Mi-aş face tabăra chiar aici.

- Şi eu, a zis Janet. Chiar că e un apartament fantastic,

Claire.

- De lux, a zis Marcia.

Tot soiul de minciunele zburau prin aer, înainte şi înapoi, dădeau cap în cap, şi până şi Marcia se temea să fie prima care să apese pe clanţa uşii. Stătea lângă cuierul cu picior sculptat. I se atingea umărul de el. Piciorul s-a clătinat, cuierul s-a zguduit uşurel.

- Te sun săptămâna viitoare, sigur.

- Ar fi minunat, a zis Claire.

- Şi începem iarăşi acasă la mine.

- O idee grozavă, abia aştept.

- O să punem nişte baloane galbene, a zis Janet. Le ţii

minte?

- Am avut baloane galbene?

- în copaci.

- Nu mai reţin, a zis Marcia. Mi-a împuşcat cineva

mintea.

S-a înclinat apoi, i-a şoptit ceva la ureche lui Janet şi s-au pornit amândouă să chicotească.

Auzeam de afară ţăcănitul metalic al liftului care urca şi cobora.

- O întrebare delicată? a făcut Marcia, cu o expresie vinovată pe faţă, şi a atins antebraţul lui Claire.

- Te rog, te rog.

- Să-i dăm bacşiş liftierului?

- A, nu, sigur că nu.

Am aruncat o ultimă privire în oglinda din hol, mi-am verificat încuietoarea genţii, când fără veste am simţit cum Claire mă trage de cot, deoparte.

- Ai vrea să iei nişte chifle, Gloria? a zis ca să audă toate.

- Ei, am chifle destule, am răspuns.

- Mai rămâi cu mine un pic, a îngânat.

Sub ochiul ei se vedea o peliculă de umezeală.
- Mai stai, a şoptit.
- Claire, am zis încercând să mă retrag, dar se apucase de cotul meu ca de un colac de salvare.
- După ce pleacă toată lumea?
îi vedeam nările tremurând uşurel. Avea genul de faţă care, dacă te uiţi cu luare-aminte, ţi se pare că a îmbătrânit brusc. Vocea îi era rugătoare. Janet, Marcia şi Jacqueline ajunseseră în celălalt capăt de coridor şi se hlizeau acum la unul dintre tablourile de pe perete. Nu voiam, normal, s-o las pe Claire acolo, cu firimiturile alea pe mochetă şi chiştoacele strivite în scrumiere, şi cred că mi-ar fi fost uşor să rămân, să-mi suflec mânecile, să mă pun pe spălat vase, pe măturat podelele şi pe aşezat în cutie lămâile, dar mi-a venit în cap că nu am luptat noi contra segregării, cu ani în urmă, doar ca să ajung să fac curat prin apartamente de bogătani, oricât ar fi fost ea de drăguţă, oricât ar fi zâmbit. N-aveam nimic cu ea. Ochii îi erau mari, largi şi generoşi. Eram destul de sigură că aş fi putut sta doar cu mâinile-n poală pe sofa şi ea mi-ar fi adus la nas tot ce pofteam, dar nici pentru asta nu mărşăluiserăm noi.
- Ai milă, am zis.
Nu m-am putut abţine.

- A-hâm, a făcut de la intrare Jacqueline, de parcă îşi dregea glasul pentru o cuvântare.
- Cine nu-i gata îl iau cu lopata, a zis Marcia.
Auzeam cum bate Janet din tălpile pantofilor, pe duşumele. Jacqueline a tuşit iarăşi un pic. Marcia îşi aranja părul în oglindă şi îngâna ceva doar de ea auzit. Ce să vezi, niciodată în viaţă n-aş fi crezut - trei femei albe care voiau să plec cu ele odată şi încă una care încerca să mă ţină pe lângă ea. Era o dilemă de zile mari, mă simţeam luată de val. Inima a început să-mi bubuie ca ciocanul pe nicovală. Ochii lui Claire se umezeau şi se uita la mine de parcă trebuia să decid acuma, repede. O variantă era să mă duc cu celelalte, să cobor cu liftul, să ies în stradă, să ne oprim acolo şi să ne spunem la revedere. Alta era să rămân cu Claire. Nu voiam să pierd dimineţile astea favorizând pe cineva, oricât de bună ar fi fost la inimă sau cât de dichisit apartamentul, aşa că am făcut un pas înapoi şi am minţit-o de la obraz.
- Păi... trebuie să mă întorc acasă în Bronx, Claire, am o întâlnire la biserică după-amiază, cu corul.
Am minţit şi m-am simţit jenată de tot. A zis că da, normal, înţelege, ce prostuţă a fost, apoi m-a pupat uşor pe obraz. Buzele i s-au atins de clama mea din păr şi a zis:
- Nu-ţi face griji.
Nu ştiu cuvinte pentru cum m-a privit - cuvintele sunt puţine - o înălţare, o ridicare, o creştere de nivel a apei, un lucru din cele care nu se pot rosti. Mi s- a părut un moment că mi se desprinde ceva de pe şira spinării şi că se întinde, nu ştiu cum, pielea pe mine, dar ce

puteam să spun? M-a apucat de încheietură şi m-a scuturat, zicând pentru a doua oară că înţelege, că nu vrea să mă îndepărteze de obligaţiile mele faţă de cor. Am făcut iarăşi un pas înapoi. Se terminase, am fost sigură atunci, se rezolvase cu bine, coridorul s-a luminat parcă şi am schimbat câteva zâmbete, ne-am declarat c-o să ne vedem iarăşi, data viitoare, la Marcia - deşi mi se părea că n-o să mai fie, probabil, altă dată şi asta îmi strângea inima. Mi se cam părea mie că o lăsam baltă de-acum, după ce avuseserăm toate ocazia noastră, după ce ne aduseserăm băieţii înapoi o ţâră - şi am ieşit în holul clădirii, iar Claire a apăsat pe buton, chemând liftul.
Grilajul de fier a fost deschis de băiatul în uniformă. Am intrat ultima şi iarăşi Claire m-a tras de cot înspre ea, cu o tristeţe aşezându-i-se pe faţă ca o umbră.
A şoptit:
- Ştii ce, aş fi bucuroasă să te plătesc, Gloria.
Bunica mea a fost sclavă. La fel şi mama ei. Străbunicul meu a fost sclav, la sud de Missouri, şi a izbutit să se răscumpere singur din robie. Biciul însă nu avea să-l uite în veci. Ştiu şi eu câte ceva despre ce vor oamenii să cumpere şi despre cum cred ei că pot să cumpere. Ştiu ce fel de urme rămâneau pe gleznele femeilor. Am aflat de pielea plesnită de la munca în genunchi pe ogor. Am auzit poveştile despre copii luaţi pe sus şi vânduţi la licitaţie. Am citit prin cărţi despre gemetele din corăbiile-coşciug. Am auzit de încheieturile prinse în butuci. Ştiu cum erau batjocorite fetele, cum li se răpea fecioria. Am aflat că stăpânilor le plăcea ca aşternuturile de pat să fie atât de întinse, încât să salte bănuţul din ele. I-am ascultat pe bărbaţii sudului, cu

cravatele şi cămăşile lor albe, apretate. Am văzut pumni agitându-se în aer. M-am alăturat cântecelor. Am fost în autobuze către care îşi ridicau în braţe copiii mici ca să se stropşească la noi pe geam. Ştiu ce miros are gazul lacrimogen, şi nu-i deloc aşa de dulce pe cât spun unii. Dacă începi să uiţi, eşti deja pierdut.
Claire a intrat în panică chiar în momentul în care a spus-o. A fost ca şi cum toată faţa i-ar fi fost absorbită de vârtejul ochilor. Prinsă în propriile-i cuvinte neaşteptate. Pleoapele, o secundă, i-au tremurat. A desfăcut o palmă moale, resemnată, şi s-a holbat la ea de parcă ar fi zis că dispăruse din ea însăşi şi tot ce-i mai rămăsese era mâna asta ciudată pe care o ţinea ridicată în aer.

Am intrat zorită în lift.

Liftierul a zis:

- O după-amiază frumoasă vă doresc, doamnă

Soderberg.

I-am văzut ochii în vreme ce uşa era trasă: o resemnare

blândă.
Uşa a alunecat, s-a închis. Marcia a oftat uşurată. Jacqueline a chicotit. Janet ne-a şâşâit, apoi şi-a pironit privirea în grumazul liftierului, dar îmi dădeam seama că îşi reţine un rânjet. Şi mi-am spus atunci că n-o să le fac jocul. Voiau să iasă odată şi să se pună pe bârfe. Ştii ce, aş fi bucuroasă să te plătesc, Gloria. Eram sigură că

auziseră, că aveau să facă fâşii-fâşii vorbele astea, să le disece prin vreo cafenea sau prin vreun bistrouaş, doar nu înduram gândul la şi mai mult lungit la vorbă, la alte uşi închise, alte zuruieli de ceşti.
Voiam să le las în urmă, să mă plimb, să fac câţiva paşi pe bulevard, să-mi limpezesc mintea, să umblu o ţâră, să pun un picior înaintea celuilalt şi să rumeg asta în minte.
La parter, lumina se prelingea clară pe gresia pardoselii. Portarul ne-a oprit şi a zis:
- Iertaţi-mă, doamnelor, dar a sunat doamna Soderberg la interfon, ar vrea să vă mai vadă un moment.
Marcia a slobozit unul dintre oftaturile ei lungi, Jacqueline a zis că poate voia să ne aducă totuşi ce-i mai rămăsese din chifle, ca şi cum ar fi fost lucrul cel mai caraghios de pe pământ, iar eu am simţit cum îmi pulsează dogoarea în obraji.
- Trebuie să plec, am zis.
- O, cineva nu-i în apele ei, a spus Marcia, care se strecurase între timp lângă mine şi-şi lăsase palma pe antebraţul meu.
- Am repetiţie cu corul, trebuie să ajung.
- Lucrarea Domnului, a făcut măsurându-mă cu ochi mici, mijiţi.
I-am aruncat şi eu o uitătură tăioasă, apoi am ieşit pe uşă, pe bulevard, simţind arsura privirilor lor în ceafă.
- Gloria, s-au pus pe strigat. Glo-ria!
De jur împrejur, lumea păşea cu paşi siguri şi lucitori. Oameni de afaceri, doctori şi cucoane bine îmbrăcate în drum spre prânz. Taxiurile îşi stingeau luminile, brusc, în faţa unei femei de culoare, fiindcă nu voiau să mă ia, nici măcar îmbrăcată cu rochia mea cea mai bună, în

după-amiaza strălucitoare, în vipia verii. Exista o şansă să mă îndrept în direcţia greşită, să ies din centru, unde erau banii şi tablourile, şi s-o apuc spre Bronx, unde nici urmă de bani şi tablouri. Toată lumea ştie că taximetriştii nu suportă o femeie de culoare - n- o să le dea bacşiş, ori în cel mai bun caz o să le lase un bănuţ amărât, aşa gândesc, n-ai cum să le muţi gândul, nici toate marşurile anti-segregare din
lume n-o să schimbe asta vreodată. Aşa că mi-am văzut de pus picior după picior. în încălţările mele cele mai bune, pantofii de piele de mers la operă, şi la început au fost confortabili, nu era deloc rău mersul pe jos, şi m-am gândit că păşitul o să-mi alunge singurătatea.
- Gloria, am auzit iar, de parcă propriul nume s-ar fi răzleţit de mine.
Nu m-am uitat în urmă. Eram sigură că-i în stare Claire să alerge după mine şi mă tot întrebam dacă făcusem bine ce făcusem, s-o las aşa în urmă, cu piesele din aparate de radio împrăştiate prin camera fiului, cărţile, creioanele, cartonaşele de baseball, globurile cu zăpadă, ascuţitorile, aranjate toate frumuşel pe rafturi. Mi s-a arătat iarăşi faţa ei, mâhnirea cuprinzându-i ochii.
Circulă, stai pe loc.
Nu voiam decât să mă duc acasă, să mă ghemuiesc în pat, să mă îngrop în apartament, departe de semafoare. Nu voiam ruşinea, furia, nici măcar invidia - voiam doar să ajung acasă, în spatele uşii încuiate, să dau drumul la muzică, să răsune o arie, să mă aşez pe canapeaua cu spătar rupt şi să înec orice altceva până se face nevăzut.
Circulă, stai pe loc.

Dar mă mai gândeam şi că n-ar fi trebuit să mă port aşa, poate că pricepusem eu alandala, poate că nu era decât o femeie albă de pe Park Avenue, care-şi pierduse băiatul exact cum mi-i pierdusem şi eu pe ai mei, care se purtase bine cu mine, nu-mi ceruse nimic, mă primise la ea în casă, mă pupase pe obraz, avusese grijă să am ceaşca plină şi făcuse doar o greşeală, acolo, o luase gura pe dinainte, scosese o prostioară şi eu lăsam ca asta să strice tot. îmi plăcuse de ea când se frăsuise printre noi. Nu voise să facă rău, poate că era doar de la nervii slabi. Oamenii sunt de treabă, pe jumătate ori pe sfert de treabă, şi asta se schimbă mereu - dar nici în cea mai bună zi nu e nimeni perfect.
Mi-o imaginam acolo, uitându-se pierdută la ascensor, privind cum se lasă în jos cifrele, mursecându-şi unghiile, uitându-se la coborârea noastră. Dându-şi palme pentru că s-a străduit prea tare. Dând fuga la interfon şi implorându-ne să mai zăbovim măcar un minut.
După aproape zece cvartale am simţit o împunsătură în stomac, o gheară. M- am sprijinit de cadrul uşii unui cabinet medical de pe Eighty-fifth Street, sub marchiză, răsuflând greu şi cântărind totul în minte, dar apoi mi-am zis: „Nu, n-o să mă întorc, nu acum, o s-o ţin aşa, mai departe, e de datoria mea şi nimeni n-are să mă oprească”.
Uneori ţi se înfige, aşa, ca un piron de încăpăţânare în creier. „O să ajung acasă chiar dacă-mi ia o săptămână”, aşa mi-am zis, o să străbat tot drumul la pas, asta aveam de făcut, orice ar fi, înapoi în Bronx.

Marcia, Janet şi Jacqueline nu mai strigau în urma mea. O parte din mine era uşurată că mă lăsaseră să mă duc, că nu le cedasem, nu mă întorsesem din cale. Nu ştiu cum aş fi reacţionat dacă s-ar fi luat după mine. Numai că o altă parte a mea era de părere că măcar Claire ar fi trebuit să mi se ţină pe urme, atâta meritam totuşi, voiam să vină, să mă bată pe umăr şi să mă mai roage o dată, ca să ştiu că băieţii noştri contează. Şi nu voiam să se termine aşa cu băieţii noştri.
M-am uitat în lungul bulevardului. Era cenuşiu şi lat, iar în faţă se vedea o mică movilă, un cuib de semafoare. Mi-am strâns cureluşele pantofilor şi am păşit pe zebră. Aveam şaptesprezece ani când am plecat din Missouri şi mi-am făcut drum până în Syracuse, unde am supravieţuit dintr-o bursă universitară. M-am descurcat destul de bine, chiar dacă zic asta eu singură. Aveam darul de a pune laolaltă fraze bine înjghebate şi puteam jongla cu o bucată bună a istoriei americane, aşa încât - ca şi alte câteva tinere de culoare de vârsta mea - am ajuns invitată prin încăperi elegante, spaţii cu lambriuri de lemn, lumânări pâlpâitoare şi pahare de cristal fin, unde ni se cerea să ne dăm cu părerea despre ce se întâmplase cu băieţii noştri în bătălia de la Anzio, cine era W.E.B. Du Bois, ce însemna cu adevărat să te emancipezi şi cum s-a înfiinţat grupul de piloţi de culoare Tuskegee Airmen şi ce ar fi crezut Lincoln despre realizările noastre. Lumea ne asculta răspunsurile cu priviri din acelea pierdute în zare. Era de parcă ar fi vrut cu adevărat să creadă ce se spunea în prezenţa lor, însă nu le venea a crede că erau prezenţi ca să asiste la asta.

Apoi, mai pe seară, cântam cam înţepenită la pian, însă era ca şi cum ar fi vrut cu toţii să-mi ţâşnească jazz de sub degete. Nu eram genul de negresă la care se aşteptaseră. Uneori săltau capul şi tresăreau de parcă s-ar fi trezit, cu bruscă luciditate, dintr-un vis.
Eram conduşi până la ieşire de vreun decan sau altul. îmi dădeam seama că adevărata petrecere începea doar după ce se închideau uşile în urma noastră şi dispăream din vedere.
După ce vizitam acele case splendide nu mai voiam să mă întorc în cămăruţa de la cămin. Mă plimbam prin oraş, prin Thornden Park şi prin grădinile de la White Chapel, câteodată până ce se ridicau zorii albăstrii, până ce-mi făceam găuri în tălpile pantofilor.
Mare parte din zilele mele de facultate mi le petreceam strângând la piept trăistuţa cu cărţi şi prefăcându-mă surdă la propunerile băieţilor de prin asociaţii studenţeşti, pe care nu i-ar fi deranjat să-şi adauge printre trofee o femeie de culoare: mentalitate de safari.
Tânjeam, cum să nu, după drumurile prăfuite din orăşelul meu natal din Missouri, dar să renunţ la bursă ar fi fost o înfrângere pentru ai mei, care habar nu aveau cum e pentru mine - credeau că fetiţa lor se dusese în nord şi învăţa adevărurile Americii în genul de loc unde o tânără putea să treacă pragul celor bogaţi. îmi spuneau că şarmul meu sudist are să mă ducă departe. Tata îmi scria epistole care începeau: Mica Mea Glorioasă. Le răspundeam pe cărţi poştale. Le spuneam cât de mult îmi plac cursurile de istorie, ceea ce era adevărat. Le spuneam că-mi place să mă

preumblu prin pădure, adevărat. Le spuneam că am mereu lenjerie curată în camera de cămin, adevărat şi asta.

Le ofeream numai adevăruri şi nici pic de onestitate.

Am absolvit, până la urmă, cu laude. Una dintre primele femei de culoare de la Syracuse care izbutise. Am urcat pe trepte, m-am uitat la mulţimea de robe şi toci, mi-am primit porţia de aplauze uluite. O ploaie uşoară cădea peste curtea colegiului. Am păşit, îngrozită, printre colegii absolvenţi. Mama şi tata, veniţi din Missouri, m-au îmbrăţişat. Erau bătrâni şi dărâmaţi şi se ţineau de mână de parcă ar fi fost făcuţi dintr-o singură bucată.

Ne-am dus la un fast-food să ne ospătăm sărbătoreşte. Mama a zis că ne ridicaserăm mult rangul, noi şi ai noştri. M-am chircit pe banchetă. Făcuseră în maşină loc şi pentru mine, în spate. „Nu”, le-am spus. „Aş prefera să mai rămân un pic, dacă nu-i cu supărare.” încă nu eram gata să revin. „Aşa deci”, au zis la unison, cu zâmbete subţirele, „te-ai făcut nordistă de-acu'?” în zâmbetul lor se ghicea îndurerare - cred că grimasă ar fi un cuvânt mai bun.

Mama, pe locul din dreapta, a potrivit oglinda în vreme ce plecau: m-a urmărit cum mă depărtez, mi-a făcut din mână pe geam şi mi-a strigat să mă întorc acasă degrabă.

M-am aruncat în prima mea căsnicie, oarbă la vicleşugurile iubirii. Cel care avea să-mi fie soţ era de fel din Des Moines. Studia ingineria şi era un cunoscut vorbitor în circuitul de dezbateri universitare dedicat exclusiv negrilor: avea orice subiect la degetul mic. Piele predispusă la acnee şi un preafrumos nas strâmb. Părul îi era tuns afro, conservator, cu o nuanţă de

scorţişoară la capete. Era genul de bărbat care-şi ridica ochelarii pe nas, precis, cu degetul mijlociu. L-am cunoscut într-o noapte în care zicea că un lucru de care nu-şi dădea America seama era că se supunea perpetuu cenzurii, că mereu avea să fie aşa, asta, dacă drepturile comune nu se schimbau. Cuvintele astea le folosea în loc de drepturi civile: „drepturi comune”. A făcut sala să amuţească. Mă simţeam sufocată de dorinţă. S-a uitat prin sală, şi-a oprit asupra mea privirea. Avea o subţirime băieţească şi o gură cu buze pline. Şase săptămâni ne-am dat întâlniri, apoi am acceptat să devin nevasta lui. Părinţii mei, împreună cu cei doi fraţi care-mi rămăseseră, au venit în nord pentru nuntă. Petrecerea fusese aranjată într-o sală ponosită din marginea oraşului. Am dansat până la miezul nopţii şi atunci muzicanţii au plecat, târându-şi după ei tromboanele. Ne-am căutat prin incintă pardesiele. Tatăl meu mai mult tăcuse. M-a sărutat pe obraz. Mi-a spus că firmele făcute de mână nu prea mai aveau căutare, toată lumea folosea neoane acum, dar dacă ar fi putut să pună un panou pe lumea întreagă, ar fi scris pe el că e tatăl Gloriei.

Mama s-a apucat să mă povăţuiască - tot nu-mi amintesc o vorbă din ce mi-a spus atunci -, apoi noul meu soţ m-a răpit dintre invitaţi.

M-am uitat la el şi i-am zâmbit, el mi-a întors zâmbetul şi-am ştiut amândoi, în clipa aceea, că făcuserăm o greşeală.

Unii cred că iubirea e capătul drumului şi că, dacă ai avut norocul s-o găseşti, te opreşti acolo. Alţii sunt de părere că devine o culme pe care te sui, dar cei mai

mulţi dintre cei care-au trăit o ţâră pe lume ştiu că nu-i decât un lucru care se schimbă zi după zi; iubirea depinde de cât lupţi pentru ea, cum o capeţi, dacă o păstrezi ori o pierzi, numai că uneori nici măcar n-a fost acolo de la început.
Luna de miere s-a dovedit un dezastru. Lumina rece a soarelui trecea pieziş prin geamurile pensiunii dintr-un orăşel din nordul statului New York. Auzisem că multe neveste îşi petrec noaptea nunţii separate de bărbaţii lor. La început nu m-a alarmat. îl vedeam ghemuit pe canapea, nedormit, tremurând ca scuturat de febră. îi puteam da timp. Insista că e obosit şi vorbea cu voce gravă despre greutăţile zilei - cheltuise pe nuntă, abia după ani aveam să aflu, toate economiile familiei lui. Simţeam încă un rest acut de dorinţă pentru el când îl auzeam vorbind, ori când mă suna să-mi spună că nu se întoarce acasă - părea că vorbele se simt ataşate de el, felul în care le rostea era magic, însă după un timp până şi vocea a început să-i hârâie şi a început să-mi aducă aminte de culorile de pe pereţii camerelor de hotel prin care rămânea peste noapte: culorile pătrunseseră în el, îl copleşiseră.
După un timp, nici nume nu părea să mai aibă.
Şi-apoi a zis - în 1947, după unsprezece luni de căsnicie - că-şi căutase, de fapt, o altă cutie goală în care să încapă. Şi ăsta era băiatul care strălucise cândva în echipa de dezbateri. O altă cutie goală. M-am simţit ca şi cum ţeasta mi-ar fi fost desprinsă de carne. L-am părăsit.
Evitam să ajung pe acasă. Inventam scuze, minciuni complicate. Părinţii mei, pe-atunci, încă trăiau - ce rost

ar fi avut să-i rănesc? Mă răscolea gândul că ei şi-ar fi putut da seama de eşecul meu. Nu puteam îndura una ca asta. Nici măcar nu le-am spus că divorţasem. O sunam pe mama şi-i spuneam că soţul meu era la baie, că ieşise la un meci de baseball sau că dădea un interviu important pentru o firmă de inginerie din Boston. întindeam firul telefonului până la ieşire, apăsam pe butonul soneriei şi ziceam: „Aa, trebuie să închid, mami - i-a venit un prieten în vizită lui Thomas”. Acum, că nu mai era prin preajmă, îşi recăpătase numele. I l-am scris cu creion albastru pentru ochi pe oglinda din baie. Prin el mă uitam dincolo, la mine însămi.

Ar fi trebuit să mă întorc în Missouri, să-mi găsesc un serviciu ca lumea, să mă mut iarăşi la ai mei, ba poate chiar să descopăr un soţ care nu se teme de lume, dar nu m-am întors, am tot pretins c-o s-o fac odată şi odată, şi în cele din urmă ai mei s-au dus de pe lume. Mai întâi mama, iar tata, cu inima frântă, la numai o săptămână după aceea. Ţin minte că gândeam despre ei că sunt ca nişte amanţi pasionali. Nu puteau trăi unul fără celălalt. Era de parcă îşi petrecuseră vieţile respirându-şi reciproc aerul.

Ceva se stinsese în mine de-acum, şi în loc se instalase un fel de furie. Voiam să văd New Yorkul. Auzisem că e un oraş care dansează. Am sosit în staţia de autobuz cu două valize foarte elegante, tocuri cui şi pălărie. Bărbaţii dădeau să-mi care valizele, dar am păşit mai departe, cu capul sus, pe Eighth Avenue. Am găsit o cameră de închiriat la o pensiune şi am candidat pentru o bursă, dar, fiindcă n-am primit nici un semn, am acceptat prima slujbă pe care am putut-o găsi, la o

agenţie de pariuri în hipodromul din Belmont.
Devenisem uşuratică. Uneori dăm peste lucruri care nu sunt deloc pentru noi. Şi ne prefacem că ar fi. Credem că ne putem dezbăra de ele ca de o haină, dar nu-s haină deloc, mai degrabă o a doua piele. Deşi eram mult prea calificată pentru ce făceam, am acceptat totuşi. Şi aşa mă duceam la hipodrom zi după zi, gândind c-o să termin cu slujba asta în doar câteva săptămâni, că nu era decât un moment, un crâmpei de plăcere pentru o fată care ştia ce-i plăcerea, dar nu gustase din ea pe deplin. Aveam douăzeci şi doi de ani. Nu voiam decât să-mi aduc un fior de încântare în viaţă: să iau obiectele obişnuite ale zilelor mele şi să croiesc din ele altceva, fără vreo obligaţie faţă de trecut. Pe lângă asta, îmi plăcea sunetul galopului. Dimineţile, înainte de curse, mă plimbam printre boxe şi trăgeam în piept izurile de fân, de săpun şi de harnaşament de piele.
E o parte din mine care crede că, poate, continuăm să existăm în câte un loc chiar şi după ce l-am părăsit. în New York, pe piste, îmi plăcea să văd de aproape caii. Pielea întinsă pe coastele lor părea la fel de albastră ca aripile insectelor. îşi aruncau pe spate coamele. îmi aduceau aminte de Missouri. Miroseau a acasă, a câmpii, a maluri de pârâu.
De după colţ a apărut un bărbat, cu o perie pentru cai în mână. Era înalt, cu piele închisă, elegant. Purta salopetă. Zâmbetul îi era nespus de larg şi de alb.
A doua şi ultima mea căsnicie a fost cea care m-a lăsat la etajul unsprezece al blocului de apartamente din Bronx, cu cei trei băieţi ai mei - şi presupun că, într-un fel, şi cu cele două fetiţe.

Uneori trebuie să urci la un etaj foarte înalt ca să vezi ce a făcut trecutul din prezent.
Am mers drept înainte pe Park, am ajuns până pe 116th Street, la trecere, şi am început să mă întreb cum aveam, mai exact, să traversez fluviul. Existau podurile, fireşte, însă picioarele începuseră să mi se umfle şi pielea pantofilor mă rodea în călcâie. încălţările erau cu jumătate de măsură prea mari. Le cumpărasem intenţionat aşa pentru serile de operă de duminică, când îmi plăcea să mă las pe spate în scaun şi să-mi scot pantofii din picioare pe nevăzute, lăsând răcoarea să mă cuprindă. Numai că acum se frecau la fiecare pas şi-mi săpau un şanţ în călcâie. Am încercat să păşesc altfel, însă deja începeau să mi se desprindă pelicule de piele. Fiecare pas adâncea rosătura. Aveam un bănuţ de zece cenţi pentru autobuz şi o cartelă de metrou, dar mă hotărâsem că voi merge pe jos, că voi ajunge pe picioarele mele acasă, pas cu pas. Aşa că am continuat să înaintez spre nord.
Străzile din Harlem păreau să îndure un asediu - garduri, rampe şi sârmă ghimpată, radiouri în ferestre, puşti afară, pe trotuare. Nişte femei se sprijineau în coate la etajele superioare, privind parcă spre decenii mai bune. Jos, cerşetori în scaune cu rotile, cu bărbi năclăite, se întreceau spre maşinile oprite la semafor: îşi luau în serios cursele de care, şi la final câştigătorul se apleca să culeagă câte un bănuţ de pe jos.
Priveam, în trecere, prin odăile oamenilor: un borcan de email alb lipit de un pervaz, o masă rotundă de lemn cu ziarul desfăcut pe tăblie, o draperie plisată pusă pe un scaun verde. Ce fel de suflete, mă întrebam, umplu

aceste camere? Nu mă mai gândisem până atunci la asta, dar în New York totul e construit peste altceva, nimic nu e de sine stătător pe deplin, şi fiecare lucru e mai straniu decât cel de dinainte şi conectat cu el.
Ori de câte ori păşeam mă săgeta un junghi, dar făceam faţă - erau pe lume lucruri mai rele decât o pereche de pantofi cu toc scâlciaţi. Mi s-a iscat în
amintire o piesă pop, Nancy Sinatra cântând despre cizmele ei făcute pentru călcat. Mi se părea că, dacă o fredonez, o să mă doară mai puţin picioarele. Cândva cizmele astea o să calce pe tine. De la un colţ de stradă la altul. încă o gaură în asfalt. Aşa umblăm cu toţii: cu cât ne ocupăm mai mult mintea, cu atât mai bine. M-am apucat să fredonez mai tare, fără să-mi pese deloc că mă vede şi aude cineva. încă o intersecţie, încă o notă. Când eram mică mă întorceam acasă hălăduind pe câmpii, cu şosetele dispărându-mi în pantofi.
Soarele era încă sus. Mersesem aşa, şontâc, mai bine de două ore.
într-un canal se scurgea apă: mai sus de mine, nişte puşti desfăcuseră un hidrant şi, în chiloţi, dansau prin şuvoiul azvârlit în sus. Trupurile mici, lucioase erau smolite şi frumoase. Puştii mai mari, strânşi pe treptele imobilelor, nu-şi scăpau din ochi fraţii uzi leoarcă, dorindu-şi, poate, să fie iarăşi atât de tineri ca ei.
Am traversat către partea scăldată în soare a străzii.
De-a lungul anilor, în New York am fost tâlhărită de şapte ori. E ceva inevitabil. Simţi cum vine, chiar şi dacă eşti cu spatele. O vălurire în aer. O pulsaţie în lumină. O intenţie. La distanţă, aşteptându-te lângă un tomberon de gunoi. Sub o şapcă sau bluză de trening. Ochii îşi feresc privirea. Apoi se uită iar. O fracţiune de

secundă, cât durează, nici măcar nu mai eşti în lume. Eşti în geanta de mână, şi geanta a luat-o din loc. Aşa se simte. Aşa mi-o ia din loc viaţa, în lungul străzii, purtată de o pereche de pantofi pe cale să se facă nevăzuţi.
De data asta, o tânără, o portoricană, a ieşit dintr-un vestibul de pe 127th. Singură. Cu aer insolent. Traversată de umbrele unei ieşiri de incendiu. îşi ţinea un cuţit sub bărbie. în ochi avea un licăr rătăcit, de drogată. Mai văzusem asemenea priviri: dacă nu mă tăia pe mine, s-ar fi tăiat pe ea. Pleoapele îi erau date cu argintiu lucitor.
- Lumea e şi aşa rea, i-am zis folosindu-mi glasul de biserică, dar n-a făcut decât să îndrepte spre mine cuţitul.
- Dă-mi căcatu' dă geantă.

- E un păcat s-o facem şi mai rea decât este.

A săltat cu lama cuţitului bareta genţii de pe braţul

meu.

- Buzunarele, a zis.

- Nu-i nevoie să faci asta.

- Mai taci în gura mă-tii, a zis şi şi-a tras sus, pe cot,

geanta mea.
De parcă ar fi ştiut deja, după greutate, că înăuntru nu era mai nimic, doar o batistă şi câteva fotografii. Apoi, cu o mişcare iute, a întins cuţitul şi mi-a spintecat

buzunarul lateral al rochiei. Am simţit pe şold lama. Portmoneul, permisul de conducere şi încă două poze cu băieţii mei erau în buzunarul acela. A despicat şi buzunarul din cealaltă parte.
- Javră umflată, a zis, după care a păşit după colţ.
în jurul meu, strada se cutremura. Nu era vina nimănui - doar a mea. Am auzit un lătrat de câine. Mi-am spus că oricum nu mai am nimic de pierdut, că ar fi trebuit să mă ţin după ea, să-i smulg din mână poşeta goală, să-mi salvez vechiul sine. Fotografiile mă necăjeau cel mai mult. Am dat colţul. Se depărtase deja pe alee. Fotografiile erau înşirate pe trotuar. M-am oprit şi am cules ce mai rămăsese din băieţii mei. Am surprins privirea unei femei, mai în vârstă decât mine, care-şi iţise capul pe geam. Era încadrată de lemnul putred al cercevelei. Pervazul gemea de sfinţi de ipsos şi de flori artificiale. Mi-aş fi schimbat viaţa cu a ei în clipa aceea, dar şi-a tras capul şi a închis fereastra. Am lăsat pe o treaptă înălţată geanta şi am pornit mai departe fără ea. N-avea decât să şi-o ţină. Să ia tot, mai puţin pozele. Am ridicat mâna, şi un taxi-pirat a oprit pe loc. M-am strecurat în spate. Şoferul şi-a ajustat oglinda.

- Mda? a zis bătând cu buricele degetelor în volan,

încearcă să pui anumite zile pe cântar.
- Alo, cucoană, a răcnit. Unde mergi?
încearcă să le pui pe cântar.
- Seventy-sixth cu Park, am zis.
Habar nu aveam de ce. Unele lucruri nu se explică şi gata. La fel de bine aş fi putut să mă duc acasă: aveam destui bani sub saltea cât să plătesc de zece ori preţul

cursei. Şi Bronxul, de aici, era mai aproape decât casa lui Claire, ştiam şi asta. însă ne-am încadrat în trafic. Nu i-am cerut să întoarcă. Creştea groaza în mine pe măsură ce se vânturau străzile.
Portarul a sunat-o şi a venit în goană pe scări în jos, a ieşit, a plătit taxiul. A aruncat o privire la picioarele mele - o barieră mică de sânge se umflase peste marginea călcâiului şi buzunarul rochiei era sfâşiat - şi ceva s-a întors în ea, ca un resort, şi faţa i s-a muiat. Mi-a spus numele, şi asta m-a descumpănit o clipă. M-a cuprins pe după umăr cu braţul şi m-a dus direct spre lift, apoi pe coridor spre dormitorul ei. Draperiile erau date în lături. Un iz puternic de ţigară venea dinspre ea, amestecat cu parfum proaspăt.

- Uite aici, a zis de parcă ar fi fost singurul loc de pe

lume. M-am aşezat pe cearşaful de in curat, neted, cât a

pregătit ea baia.

- Biata de tine, a zis cu voce ridicată.

în aer se simţea miros de săruri parfumate.
îmi vedeam reflexia în oglinda din dormitor. Aveam faţa umflată, epuizată. A mai spus ceva, dar vuietul apei i-a acoperit vorbele.
Cealaltă parte a patului avea o adâncitură. Stătuse întinsă deci, poate plânsese chiar. Mi-a venit să mă las peste urma imprimată acolo, s-o fac de trei ori mai mare. Uşa s-a deschis lent. Claire, zâmbind, s-a oprit în prag.

- O să te facem bine, a zis.
S-a apropiat de marginea patului, m-a luat de cot, m-a condus la baie, m-a aşezat pe un taburet de lemn lângă cadă. S-a aplecat şi-a încercat apa cu dosul palmei. M-am dezbărat de ciorapi. Mi s-au desprins, odată cu ei, bucăţele de piele. M-am pus la marginea căzii şi am coborât în apă labele picioarelor.
înţepa. Sângele mi se prelingea de pe talpă. Ca un apus pe cale să se şteargă, cu roşul diluându-se.
Claire a întins pe podeaua băii, la picioarele mele, un prosop alb. Mi-a înmânat nişte plasturi, cu hârtiuţele de pe spate deja decojite. Nu mi-am putut opri gândul că poate vrea să-mi şteargă picioarele cu părul.

- N-am nimic, Claire, i-am spus.

- Ce ţi-au furat?

- Doar geanta.

M-a cuprins o spaimă teribilă: putea să aibă impresia că nu voiam decât banii pe care mi-i oferise mai devreme ca să mai stau, să-mi iau recompensa, chenzina de sclavă.

- N-aveam nici un ban în ea.

- Sunăm oricum la poliţie.

- Poliţie?

- De ce nu?

- Claire...

S-a uitat la mine nedumerită până ce înţelegerea i s-a suit, în cele din urmă, în ochi. Oamenii cred că ştiu care-i secretul trăitului în pielea altcuiva. Ei bine, nu. Nu ştie nimeni în afară de persoana care-şi cară propria piele.

M-am aplecat, mi-am pus plasturii pe călcâie. Nu erau destul de laţi pentru rosătură. Simţeam deja înţepătura nevoii de a-i da jos mai târziu.

- Ştii ce-i mai rău? am zis. -Ce?

- M-a făcut umflată.

- Of, Gloria, îmi pare rău.

- Tu eşti de vină, Claire.

- Pardon?

- Tu eşti de vină.

- Oo, a făcut cu o tremurătură nervoasă a vocii.

- Ţi-am spus că nu trebuia să mă îndopi cu gogoşile

alea.

- Aa! Şi-a azvârlit capul pe spate, făcând să i se netezească pielea ridată de pe gât, şi a întins mâna după a mea. Gloria, a spus. Data viitoare avem regim de pâine şi apă.

- Poate şi-o plăcinţică, acolo.

M-am aplecat de şale, să-mi usuc degetele cu prosopul. Mâna ei mi-a atins umărul, însă apoi s-a ridicat şi a zis:

- îţi trebuie papuci.

A scormonit prin şifonier şi a scos la iveală nişte papuci de fetru şi un halat care trebuie să fi fost al soţului, fiindcă unul de-al ei nu m-ar fi încăput. Am scuturat din cap şi am atârnat halatul pe un cui din uşă.

- Nu te supăra, am zis.

Mă descurcam şi cu rochia mea sfâşiată. M-a ghidat spre bucătărie. Nici una dintre farfuriile sau ceştile folosite mai devreme nu fusese spălată. Pe mijlocul mesei trona o sticlă de gin. Mai mult goală decât plină. într-un bol se topeau cuburi de gheaţă. Claire folosea lămâile tăiate de noi felii în loc de limete. A ridicat sticla în aer şi a dat din umeri. A luat, fără să întrebe, un al doilea pahar.

- Am degete boante, iartă-mă, a zis lăsând să cadă gheaţă în pahar.

Nu mai pusesem gura pe băutură de ani buni. Am simţit-o rece în fundul

gâtlejului. Nu conta nimic altceva decât gustul acela

efemer.

- Doamne, cât e de bun.

- Uneori e ca un leac, a zis.

Soarele îşi arunca razele prin paharul lui Claire. A prins culoarea lămâii, şi paharul s-a rotit în palmele ei. Arăta de parcă ar fi cântărit lumea. S-a lăsat pe speteaza albă a sofalei şi a spus:

- Gloria?

- Hmm?

S-a uitat, peste capul meu, la o pictură din ungherul

odăii.

- Adevărul?

- Adevărul?

- De obicei nu beau, să ştii. Doar că azi, cu... toate discuţiile şi... cred că m- am făcut niţeluş de râs.

- Ai fost în regulă.

- N-am fost ridicolă?

- Ai fost în regulă.

- Nu suport să mă fac de râs.

- Nu te-ai făcut.

- Eşti sigură?

- Sigur că-s sigură.

- Adevărul nu e ridicol, a zis.

Rotea între degete paharul şi se uita cum face ginul cerculeţe, un ciclon în care voia să se înece.

- Despre Joshua, adică. Nu celelalte chestii. M-am simţit, adică, tare neghioabă când am zis că te-aş plăti ca să rămâi. Nu voiam decât să am pe cineva prin preajmă. Să mai stea cu mine, adică. Egoist din partea mea, chiar aşa, şi mă simt oribil.
- Se mai întâmplă.
- N-am vrut, a zis ferindu-şi privirea. Şi, când ai plecat, te-am strigat. Am vrut să dau fuga după tine.

- Voiam să mă plimb, Claire. Atâta tot.

- Celelalte râdeau de mine.

- Sunt sigură că nu-i aşa.

- Nu cred că o să le mai văd vreodată.

- Ba cum să nu.

A lăsat să-i scape un suspin prelung, a dat paharul de duşcă şi şi-a mai turnat unul, dar de data asta mai mult apă tonică, nu gin.

- De ce te-ai întors, Gloria?

- Ca să-mi primesc plata, normal. -Ce?

- Glumesc, Claire, e o glumă. Simţeam sub limbă

asprimea ginului.

- O, a zis, în după-amiaza asta sunt mai grea de cap.

- Habar nu am, sincer vorbind.

- Mă bucur că ai făcut-o.

- N-aveam altceva mai bun de făcut.

- Eşti amuzantă.

- Asta nu-i amuzant. -Nu.

- Fiindcă e adevărul.

- Aa! a exclamat. Corul. Am uitat de corul tău. -Ce?

- Corul. Ziceai că te duci la cor.

- N-am nici un cor, Claire. N-am avut niciodată. Şi nici n-o să am. Iartă-mă. Nu există aşa ceva.

A părut să rumege o clipă gândul, apoi un zâmbet i s-a lăţit pe figură.

- Dar mai stai un pic, nu? Să-ţi odihneşti picioarele. Rămâi la cină. Pe la şase ajunge şi soţul meu. Ai vrea?

- Nu cred că se cade.

- Douăzeci de dolari pe oră? a întrebat cu gura până la urechi.

- Gata, m-ai prins, am zis râzând şi eu.

Am rămas într-o tăcere bucuroasă, ea şi-a trecut degetele peste buza paharului, apoi a ridicat vioaie capul şi, fără veste, a spus:

- Mai povesteşte-mi despre băieţii tăi, vrei?

Nu-mi pica bine rugămintea ei. Nu voiam să mă mai gândesc la băieţii mei. Ciudat lucru, dar nu voiam decât să mă ştiu înconjurată de alţii, să fiu parte din odaia altcuiva. Am luat o felie de lămâie şi-am vârât-o între limbă şi gingii. Aciditatea mi-a strepezit dinţii. Cred că voiam un cu totul alt fel de întrebare.

- Pot să te rog ceva, Claire?

- Fireşte.

- S-ar putea să punem nişte muzică?

- Poftim?

- Sunt, adică, încă o ţâră în stare de şoc.

- Ce fel de muzică?

- Orice ai. Mă face să mă simt... nu ştiu... mă calmează. îmi place să ştiu o orchestră prin preajmă. Ai cumva operă?

- Mă tem că nu. îţi place opera?

- Toţi banii mei pe asta se duc. Ajung la spectacole ori de câte ori am ocazia. Acolo, sus, printre zei. îmi scot pantofii din picioare şi mă ridic la cer.

S-a ridicat şi ea, s-a dus la pick-up. Nu am văzut ce scria pe copertă. A şters vinilul cu o cârpă moale, galbenă şi a săltat acul. Făcea ca toate gesturile mărunte să pară extraordinare şi necesare. Muzica a umplut încăperea. Un pian rezonant, plin de forţă: ciocănelele izbind în corzi.

- E rus, a zis. Poate să-şi întindă degetele pe treisprezece clape odată.

Am fost destul de mulţumită în ziua când soţul de-al doilea şi-a găsit o versiune mai tânără a trenului cu care călătorea spre nicăieri. Deja pantofii ăştia ai paternităţii îl cam strângeau. Aşa că a şters-o şi m-a lăsat cu trei băieţi şi un apartament cu vedere spre Deegan. Nu m-am necăjit din cale-afară. Ultimul meu gând în privinţa lui a fost că nimeni n-ar trebui să fie atât de singuratic ca el, care îşi lua tălpăşiţa. Dar să închid uşa în urma lui nu mi-a
frânt inima, iar cecul lunar cu alocaţia a rămas bine primit.
Bronxul era prea călduros pe timp de vară şi prea friguros iarna. Băieţii purtau căciuli cu urechi. Mai apoi au dat de-a azvârlita cu căciulile şi şi-au lăsat chică în stil african. Piteau creioane prin păr. Am avut şi zile bune. Ţin minte o după-amiază de vară când ne-am dus tuspatru la Foodland şi ne-am pus pe dat ture cu căruţurile printre rafturile cu produse congelate, ca să ne răcorim.
Vietnamul m-a îngenuncheat. A venit şi mi i-a săltat de sub nas pe tustrei copiii. I-a sculat din pat, a zgâlţâit aşternuturile şi-a zis: „Ăştia ai mei sunt".
L-am întrebat pe Clarence odată de ce se duce şi a zis nişte vorbe despre libertate, dar că mai mult, cică, se duce din plictiseală. Brandon şi Jason au zis cam la fel când le-au venit ordinele de încorporare în cutia poştală. Doar plicurile astea nu erau şterpelite de nimeni. Poştaşul căra saci imenşi cu posomoreală. în anii aceia heroina apăruse peste tot prin cartier şi mi-am zis că băieţii or avea dreptate, cine ştie, poate că aşa se eliberează şi ei. Prea mulţi copii văzusem

mototoliţi prin unghere, cu ace înfipte în braţ şi linguriţe iţindu-se din buzunarele cămăşilor.
N-am făcut decât să deschid larg ferestrele şi să le spun să-şi vadă de voiosul drum. Şi au zburat. Nici unul nu s-a mai întors acasă.
De fiecare dată când ajungea câte-o rămurică de-a mea să crească o ţâră, venea vântul ăla şi o rupea.
Şi m-am pus să zac pe fotoliu în sufragerie, şi să mă uit la telenovelele din programul de după-amiază. Şi am mâncat, presupun. Asta am făcut, am mâncat de zor. Singură. înconjurată de ambalaje de Velveeta şi sărăţele, încercând din greu să nu mai ţin minte, schimbând posturi şi crănţănele şi brânzeturi, aşa încât amintirea să nu mă ajungă. Mi-am privit gleznele cum se umflă. Fiecare femeie are blestemul ei, şi presupun că al meu n-a fost mult mai rău decât al multora.
Totul, până la urmă, ajunge să ţină de muzică. Singurul lucru care m-a alinat vreodată a fost să ascult o voce mare. într-un sunet sunt adunaţi ani. Am luat obiceiul să ascult la radio în fiecare duminică şi să-mi cheltui ce-mi mai
dădea guvernul ca pensie de urmaş pe bilete la Metropolitan. Simţeam că am o încăpere plină de voci. Muzica revărsându-se peste Bronx. O dădeam aşa de tare, câteodată, că se plângeau vecinii. Mi-am cumpărat căşti. Unele uriaşe, care-mi acopereau jumătate de cap. Nici măcar nu mă mai uitam în oglindă. însă ăsta îmi era leacul.
Şi în după-amiaza aceea am stat în sufragerie la Claire şi am lăsat muzica să mă cuprindă: nu era operă, era pian, şi totuşi însemna o plăcere nouă - mă delecta.

Am ascultat vreo trei sau patru discuri. Se făcuse după-amiază târziu ori seara devreme, nu eram foarte sigură, dar am deschis ochii la un moment dat şi-am văzut-o cum îmi întinde pe genunchi o pătură subţire. Apoi s-a aşezat iarăşi pe sofaua albă, cu paharul ridicat la buze.

- Ştii ce mi-ar plăcea să fac? a zis Claire.

- Ce anume?

- Să fumez o ţigară chiar aici, în clipa asta, în camera

asta. A căutat pe masă pachetul.

- Soţul meu urăşte să mă ştie fumând înăuntru.

A pescuit o ţigară din pachet. Şi-a pus-o invers între buze şi am crezut, o clipă, că are s-o aprindă aşa, dar a râs şi a răsucit-o. Chibriturile erau umede şi se dizolvau la atingere.

M-am ridicat şi am cules de pe masă altă cutie. Claire mi-a atins mâna.

- Cred că-s un pic abţiguită, a zis, însă vocea îi era elegantă.

Am avut atunci - chiar în momentul acela - senzaţia oribilă că, cine ştie, o să se aplece spre mine şi-o să încerce să mă sărute, ori să facă vreun alt gest aiurea, cum citeşti prin reviste. Uneori ne pierdem cumpătul. Mă simţeam golită pe dinăuntru şi prin corp părea să-mi umble un vânt răcoros, ca o briză suflând pe stradă, doar că n-a făcut nici un lucru de felul ăsta - doar s-a lăsat pe spetează, a suflat fumul spre tavan şi-a îngăduit muzicii să se reverse peste noi.

La puţină vreme după aceea a pus masa pentru trei persoane şi a încălzit nişte plăcintă cu carne de pui. Telefonul a sunat de câteva ori, însă n-a răspuns.
- Cred că are să întârzie, a zis.
Totuşi, la al cincilea apel a ridicat receptorul. I-am auzit vocea, însă nu desluşeam şi ce spune. Ţinea aproape de gură telefonul, şi am auzit-o şoptind cuvintele „Dragă” şi „Solly” şi „Te iubesc”, însă conversaţia a fost scurtă, repezită, de parcă ar fi vorbit doar ea, lăsându-mi impresia foarte bizară că la celălalt capăt al firului se tăcea.
- E la restaurantul lui preferat, mi-a spus apoi, sărbătoreşte cu procurorul.
Nu-mi păsa cine ştie ce - nu era ca şi cum abia aşteptam să coboare din tabloul de pe perete şi să se împrietenească la cataramă cu mine, însă Claire căpătase o privire pierdută, ca şi cum voia să fie întrebată despre el, aşa că am făcut-o. S-a lansat într-o poveste lungă despre o promenadă, o plimbare pe care-o făcuse, un bărbat care se apropiase în nădragi lungi şi albi de flanelă, cum era el prieten cu nu ştiu ce poet faimos, cum altădată se duceau în fiecare sfârşit de săptămână la Mystic, un restaurant micuţ unde el degusta cocktailuri; a vorbit şi-a tot vorbit, cu ochii spre uşa de la intrare, aşteptându-l să vină acasă.
Mie îmi trecea prin minte, în tot timpul ăsta, ce privelişte neobişnuită am fi fost noi două dacă ne-ar fi văzut cineva din afară, stând aşa, în lumina tot mai slabă, şi vorbind câte-n lună şi în stele.
Nu mai reţin ce m-a dus spre micul anunţ din The Village Voice, de pe pagina din spate. Nu era tocmai un ziar de care să mă simt foarte ataşată, dar uite că într-o

zi l-am văzut acolo, anunţul Marciei, din pură întâmplare, tocmai pe-al ei. M-am pus să compun o scrisoare pe care am refăcut-o, poate, de cincizeci sau şaizeci de ori pe blatul cel mic din bucătărie. Am explicat acolo totul despre băieţii mei, iarăşi şi iarăşi, Dumnezeu ştie de câte ori, şi-am spus că sunt femeie de culoare, că locuiesc într-o zonă proastă, dar că am grijă să ţin totul curat şi ordonat, că am avut trei băieţi şi-am fost de două ori măritată şi cum am vrut eu, mult de tot, să mă întorc în Missouri, dar n-am avut niciodată ocazia ori curajul, şi că aş fi foarte bucuroasă, aş fi încântată să mă întâlnesc cu alţi oameni ca mine, ar fi un privilegiu. Şi de fiecare dată făceam bucăţi-bucăţele scrisoarea. Pur şi simplu nu-mi suna acătării. Până la urmă n-am mai scris decât: Bună, sunt Gloria şi mi-ar plăcea să ne întâlnim.
Cred că se făcuse zece seara când a intrat soţul, păşind cam împleticit, pe uşă. De pe coridor a strigat, de-adevăratelea: „Dragă, am ajuns acasă!”
S-a oprit în sufragerie şi s-a uitat lung, de parcă ar fi nimerit în casa greşită. S-a plesnit peste buzunare ca şi cum s-ar fi aşteptat să găsească acolo un cu totul alt mănunchi de chei.
- S-a întâmplat ceva? i-a zis lui Claire.
Arăta ca şi cum, îmbătrânit o ţâră, păşise afară din tabloul de pe perete. Cravata îi stătea cam strâmb, însă cămaşa era închisă la toţi nasturii. Creştetul chel îi lucea. Avea în mână o servietă de piele cu încuietoare de argint. Claire a făcut prezentările. Soţul s-a adunat, a păşit spre mine să dăm mâna. Dinspre el venea un iz slab de vin. „E o plăcere să te cunosc”, a zis în felul

acela care însemna că n-are pic de habar de ce ar fi asta o plăcere, dar că trebuia, oricum, s-o zică; era nevoit, din pură politeţe. Mâna îi era grăsulie şi caldă. A aşezat servieta la piciorul mesei şi s-a încruntat la vederea scrumierei.

- Aţi petrecut o seară între fete? a zis.

Claire l-a pupat pe obraz, sus, lângă pleoapă, şi i-a

lărgit nodul cravatei.

- Am avut nişte prietene în vizită.

El a ridicat în lumină sticla goală de gin.

- Vino să stai cu noi, a zis Claire.
- O să fug să fac un duş, scumpo.

- Hai, stai aici cu noi, zău aşa.

- Sunt fiert, a zis, dar am o poveste să-ţi spun,

măiculiţă! -Aşa?

- Oho, stai să vezi.
îşi descheia acum nasturii cămăşii. M-am gândit un moment că o să-şi dea jos cămaşa în faţa mea, că o să rămână în mijloc de odaie ca un peşte rotund şi alb.

- Un tip a mers pe sârmă, a zis. La World Trade.

- Am auzit şi noi.

- Ai auzit?

- Păi, da, au auzit toţi. Lumea întreagă vorbeşte despre asta.

- A ajuns la mine, să-l pun sub acuzare.

- Şi l-ai pus?

- Mi-a ieşit şi sentinţa perfectă.

- A fost arestat?

- Un duş rapid mai întâi. Da, normal. Şi-ţi spun totul după.

- Sol, a zis ea trăgându-l de mânecă.

- Ies imediat şi vă spun tot.

- Solomon!

Mi-a aruncat o privire.

- Să mă împrospătez un pic, a zis.

- Nu, haide, spune-ne acum, a stăruit ea aşezându-se pe sofa. Te rog.

S-a uitat iarăşi, rapid, spre mine. Era limpede că-i stăteam ca un os în gât, că mă credea vreo menajeră sau vreo Martoră a lui Iehova care izbutise cumva să-i

intre în casă şi-i tulburase ritmul sărbătoresc. Şi-a mai desfăcut un nasture la cămaşă. Ca şi cum ar fi deschis o uşiţă în piept şi-ar fi încercat să mă dea afară pe acolo.
- Procuratura voia nişte reclamă pozitivă, a zis. Numai de tipul ăsta se vorbeşte prin oraş. Aşa că n-aveam să-l închidem sau aşa ceva. Plus că Autoritatea Portuară vrea să ocupe turnurile. Sunt pe jumătate goale. Orice publicitate e bună. Dar trebuia să-l acuzăm de ceva, ştii? Să venim cu o chestie creativă.

- Da, a zis Claire.

- Şi-a recunoscut vinovăţia, iar eu l-am condamnat la un

bănuţ de fiecare etaj. -Aşa.
- Bănuţul şi etajul, Claire. L-am pus să plătească, în total, un dolar şi zece cenţi. O sută zece etaje. Te-ai prins? Procurorul era în extaz. Stai numai să vezi. în New York Times de mâine.
S-a îndreptat spre dulăpiorul cu băuturi, cu cămaşa acum descheiată pe trei sferturi. îi vedeam iţindu-se pieptul fleşcăit. Şi-a turnat un pahar bun de lichid chihlimbariu, i-a tras pe nări aroma, a dat aerul afară.
- L-am condamnat, pe lângă asta, să mai dea încă un spectacol.
- Iarăşi un mers pe sârmă?
- Da, da. O să avem bilete în faţă. în Central Park. Pentru copii. Stai să vezi ce figură e tipul, Claire. E ieşit din comun.
- O s-o facă iarăşi?
- Da, da, numai că de data asta într-un loc sigur.

Ochii lui Claire umblau zănatici prin cameră, de parcă s-ar fi uitat la diferite tablouri şi-ar fi încercat să le pună cap la cap.

- Nu-i rău, ha? Un bănuţ de etaj.

Solomon şi-a lovit palmele una de alta: se simţea bine acum. Claire a privit în pământ, de parcă ar fi putut străbate cu privirea până la fierul topit, până în miezul a toate.

- Şi ştii cum şi-a întins cablul? a continuat Solomon, apoi şi-a acoperit gura cu palma şi a tuşit.

- Aa... nu ştiu, Sol.

- Ghiceşte, hai.

- Nu-mi prea pasă.

- Ghiceşte.

- L-a aruncat de pe-o parte pe alta?

- Chestia cântăreşte o sută de kile, Claire. Mi-a povestit totul. în sală. O să apară mâine prin ziare. Hai, zi!

- Cu o macara, poate?

- Ilegal a făcut-o, Claire. în toiul nopţii.

- Nu ştiu ce să zic, Solomon. Noi am avut o întâlnire azi. Am fost patru, cu mine cinci, şi...

- Cu un arc şi o săgeată!

- ... am stat de vorbă un pic, a zis ea.

- Tipul ăsta merită să fie în Forţele Speciale, a continuat el. Mi-a povestit tot- tot! Un amic de-al lui a tras mai întâi cu un fir de pescuit. Cu săgeata. în vânt. A calculat exact unghiul corect. A nimerit în marginea clădirii. Şi-apoi au tras

cablul şi l-au strâns până ce-a putut să suporte greutatea. Nu că-i fantastic?

- Da, a zis Claire.

Solomon a lăsat pe masă paharul pântecos ca un clopot, cu un pocnet sec, apoi s-a amuşinat în dreptul mânecii.

- Trebuie neapărat să fac un duş.

A păşit spre mine. Şi-a dat seama de cămaşă şi şi-a strâns-o pe el, dar fără să se încheie. Am simţit din direcţia lui un abur de whisky.

- Aşa deci, a zis. Măi să fie, îmi pare rău. Nu ţi-am

reţinut numele.

- Gloria.

- Noapte bună, Gloria.

Am înghiţit în sec, tare. Voia să spună, de fapt, „la revedere”. Habar nu aveam ce soi de răspuns aşteaptă. M-am mulţumit să dau mâna cu el. Ne-a întors spatele şi s-a depărtat pe coridor.

- Mi-a făcut plăcere să te cunosc, a aruncat peste umăr.

Fredona ceva în legea lui. Mai devreme sau mai târziu întorc cu toţii spatele. Toţi pleacă. E adevărul gol-goluţ. Sunt păţită. O ştiu prea bine. Aşa fac toţi.

Claire a zâmbit şi a ridicat din umeri. îmi dădeam seama că ar fi vrut să-l ştie un om mai bun decât era, că se măritase cu el din vreun motiv întemeiat şi voia ca motivul să fie limpede, numai că nu era şi el mă dispreţuise, iar ăsta era ultimul lucru pe care-l voia din partea lui. Obrajii i se făcuseră roşii.

- Dă-mi un moment, a zis.

A pornit după el pe coridor. O bolboroseală de voci în dormitor. Sunetul slab al unui robinet deschis la baie. Vocile lor, ridicându-se, căpătând contur. M-a surprins să-l văd că apare iarăşi, alături de ea, după doar câteva momente. Chipul i se înmuiase: de parcă un singur moment petrecut cu ea l-ar fi relaxat, i-ar fi permis să devină o persoană diferită. Presupun că asta înseamnă căsnicia, sau însemna, sau ar putea să însemne. Lepezi masca. Laşi să se vadă osteneala. Te apleci şi săruţi anii, fiindcă ei sunt lucrul care contează.

- îmi pare rău, am aflat despre fiii tăi, condoleanţe, a

zis.

- Mulţumesc.

- N-am vrut să fiu aşa de repezit.

- Mulţumesc.

- îmi permiţi să mă retrag? a spus. S-a răsucit pe jumătate şi-a spus, cu privirea pironită în podea: Şi mie mi se face dor de băiatul meu câteodată.
Apoi a plecat iar.
Am ştiut întotdeauna, presupun, că e greu să fii o singură persoană. Cheia este în uşă şi uşa poate fi întotdeauna deschisă.

Claire a rămas pe loc, radioasă, cu gura până la urechi.

- Te conduc acasă, m-a înştiinţat.

Gândul m-a umplut de căldură, dar am spus:

- Nu, Claire, e în regulă. O să iau un taxi şi gata. Nu-ţi

face nici o grijă.

- O să te duc eu, a zis cu o limpezime bruscă în voce. Şi, te rog, ia şi papucii cu tine. O să-ţi pun într-o plasă pantofii. Am avut o zi lungă amândouă. O să comand o maşină.

A scormonit printr-un sertar şi a scos la iveală o agendă mică. Auzeam cum la baie apa curgea încă. Apoi a început să şiroiască pe ţevile canalizării, şi dinspre pereţi s-a auzit un geamăt.

Afară se lăsase întunericul. Şoferul aştepta sprijinit de capotă, trăgând dintr-o ţigară. Era unul dintre acei şoferi de altădată, cu pălărie tare, costum sobru şi cravată. Şi-a stins brusc ţigara şi a dat fuga să ne deschidă portiera din spate. Claire a urcat prima, s-a sprijinit agilă de banchetă şi şi-a propulsat picioarele prin spaţiul din mijloc. Şoferul m-a luat de cot şi m-a călăuzit înăuntru. „Iac- aşa”, a zis pe un ton fals, răsunător. M-am simţit o clipă în pielea unei cucoane bătrâne, de culoare, dar nu m-am necăjit - omul se străduia, nu încerca să mă facă să mă simt prost.

I-am spus adresa şi a ezitat un moment, a încuviinţat plecând capul, a dat roată maşinii şi a urcat la volan.

- Doamnelor, a zis.

Am mers în tăcere. Pe pod, Claire a aruncat o uitătură iute înapoi spre centrul oraşului. Era numai strălucire - birouri care păreau suspendate în gol, stâlpi de iluminat stradal, faruri trecându-ne la repezeală peste feţe.

Pilaştri albicioşi de beton conturaţi de lumină. Traverse cu forme stranii. Coloane dezgolite având peste ele grinzi de oţel. Fluviul curgând dedesubt.
Am trecut în Bronx, pe lângă prăvălii cu obloanele trase şi câini în praguri. Câmpii de gunoaie. Ţevi de oţel contorsionate. Bucăţi de zidărie spartă. Am trecut dincolo de calea ferată şi de umbrele străfulgerând prin pasaj, printre pălălăile focurilor nocturne.

Nişte siluete se mişcau greoaie printre tomberoane şi

movile de resturi. Claire s-a lăsat pe banchetă.
- New York, a oftat. Atâţia oameni peste tot. Te-ai întrebat vreodată ce anume ne dă putere să continuăm? între noi s-a iscat un zâmbet imens. Era ceva ce ştiam de-acum una despre cealaltă, că vom fi prietene, nu mai era cale de întoarcere, o apucaserăm pe acel drum. Puteam s-o cobor în existenţa mea, şi probabil că ar fi supravieţuit. Iar ea să mă coboare într-a ei, şi m-aş fi priceput să orbecăi pe-acolo. Am întins braţul şi i-am luat mâna într-a mea. Nu-mi mai era frică. Simţeam iz acru de fier în gâtlej, de parcă mi-aş fi muşcat limba şi-mi dăduse sângele, dar era plăcut. Luminile se scurgeau grăbite. Mi-am amintit cum în copilărie aveam obiceiul să dau drumul unor flori în clondire mari cu cerneală. Florile
rămâneau o clipă la suprafaţă, plutind, apoi tulpina era înecată, petalele, şi întunecimea înflorea în ele.
în faţa blocurilor, când am oprit, era agitaţie. Nimeni nu ne-a băgat de seamă automobilul. Am alunecat pe lângă gard, străjuiţi de pasarelă. Grinzile de oţel negru

licăreau de la becurile stradale. Nu se vedea nici una dintre femeile de noapte, însă la intrare, sub lumină, se înghesuiau două fete în cămăşuţe. Una lăsase capul pe umărul celeilalte şi bocea.
Nu aveam timp de ele, de târfe, niciodată nu avusesem. Nu le purtam pică, dar nici nu mă topeam de mila lor. Aveau peştii lor şi aveau bărbaţi albi cărora să le pară rău de ele. Asta le era viaţa. Ele o aleseseră.

- Doamnă, a rostit şoferul.

Mâna mea încă era într-a lui Claire.

- Noapte bună, am spus.

Am deschis portiera şi chiar în clipa aceea le-am văzut ieşind, două fetiţe drăgălaşe foc, trecând printre globurile de lumină ale becurilor.
Le cunoşteam. Le mai văzusem. Erau fetele unei prostituate care locuia la două etaje mai sus de mine. Mă ţinusem departe de toate astea. Ani şi ani. Nu le lăsasem să se apropie de viaţa mea. O mai vedeam în lift pe mama lor, şi ea o copilă, frumuşică şi ticăloşită, şi-mi aţinteam privirea în butoanele liftului.
Fetiţele erau călăuzite de un bărbat şi de o femeie. Asistenţi sociali, cu piele albă care lucea şi expresii speriate pe feţe.
Fetele erau îmbrăcate în rochiţe roz, cu fundiţe în susul pieptului. Aveau părul împletit. în picioare purtau şlapi de plastic. N-aveau mai mult de doi sau trei ani, ca nişte gemene, dar nu tocmai. Zâmbeau amândouă, lucru care mi se pare ciudat acum, dacă stau să mă gândesc: nu ştiau ce li se întâmplă şi păreau sănătoase tun.

- Adorabile, a zis Claire, dar îi auzeam groaza din voce. Asistenţii sociali aruncau priviri de animale hăituite. Le mânau pe copile
încercând să-şi facă loc printre târfele rămase. O maşină de poliţie se oprise ceva mai încolo, pe alee. Spectatoarele încercau să le facă din mână fetiţelor, să se aplece spre ele şi să le spună ceva, poate chiar să le strângă în braţe, însă asistenţii sociali le tot împingeau din cale.
Unele lucruri din viaţă se fac foarte clare deodată şi nu ne mai trebuie nici un motiv pentru ele: am ştiut în clipa aceea ce am de făcut.

-Le duc de aici? a zis Claire.

- Aşa cred.

- Unde o să ajungă?

- Pe la vreun cămin, undeva.

- Dar sunt aşa de mici!

Fetiţele erau mânate spre spatele maşinii. Una începuse să plângă. Se agăţase de antena maşinii şi nu voia să-i dea drumul. Asistenta socială a smucit-o, însă copilul nu renunţa. Femeia a dat ocol maşinii şi i-a desfăcut degetele de pe tijă.
M-am dat jos. Parcă nici nu mai eram în acelaşi corp. Mă făcusem rapidă. Am coborât pe stradă. încă aveam în picioare papucii lui Claire.
- Staţi aşa, am strigat.

Crezusem că se terminase cu toate, că era totul bătut în cuie şi aruncat pe apa sâmbetei. Dar nimic nu se sfârşeşte. Şi dacă o să trăiesc până la o sută de ani, tot pe strada aceea o să fiu.

- Staţi aşa.

Janice - ea era fetiţa mai mare - şi-a desfăcut degetele şi a întins spre mine mânuţa. Nimic nu m-a făcut să mă simt mai bine, de atâta amar de vreme. Cealaltă, Jazzlyn, plângea de sărea cămaşa pe ea. M-am uitat peste umăr la Claire, care rămăsese pe banchetă, cu faţa lucindu-i sub rotunjimea luminii. Părea, în acelaşi timp, înspăimântată şi fericită.

- îi cunoşti pe copiii ăştia? a zis poliţistul. Cred că am

zis da.

Asta am zis până la urmă, o minciună la fel de bună ca oricare: -Da

.Cartea a patra

Cu vuiet către mare, şi-am plecat

Octombrie 2006

Se întreabă adeseori ce-l ţine pe bărbat în aer, la o aşa înălţime. Ce fel de lipici ontologic? Uite-i silueta acolo, nelămurită, un lucruşor întunecat pe fundalul cerului, o schiţă măruntă în întinderea vastă. Avionul către linia orizontului. Cablul, subţire de tot, între marginile clădirilor. Bara din mâini. Lărgimea nemăsurată a spaţiului.

Fotografia a fost făcută în aceeaşi zi în care a murit mama ei - unul dintre motivele pentru care s-a simţit atât de atrasă de cadru: simplul fapt că o asemenea frumuseţe se produsese în acelaşi timp. O găsise,

îngălbenită, mototolită, la o vânzare de obiecte uzate din San Francisco, cu patru ani în urmă. Pe fundul unei cutii cu fotografii. Lumea îşi furnizează surprizele. O cumpărase, o înrămase şi-o ţinuse cu ea cât se mutase din hotel în hotel.
Un om în înaltul cerului, în vreme ce avionul dispare, parcă, în muchia clădirii. Un crâmpei de istorie întâlnind un fragment mai mare. De parcă acrobatul ar fi anticipat cumva ce avea să urmeze. Intruziunea timpului şi a istoriei. Poveştile intrând în coliziune. Aşteptăm explozia, dar ea nu se mai produce. Avionul trece, echilibristul ajunge la capătul firului. Lucrurile nu se fac ţăndări.
I se pare un moment durabil, bărbatul acela singur, disproporţionat, încă în stare să creeze mitologie în pofida contextului potrivnic. A devenit una din posesiunile ei favorite - valiza s-ar simţi, fără fotografie, incompletă, ca şi cum i-ar lipsi o încuietoare. Atunci când călătoreşte, înfăşoară întotdeauna fotografia în hârtie, împreună cu alte suvenire: un şir de perle, o şuviţă din părul surorii ei.
La controlul de securitate din Little Rock se opreşte în spatele unui bărbat înalt, îmbrăcat cu blugi şi o geacă ponosită de piele. Chipeş într-un fel nebătător la ochi. E trecut bine de treizeci de ani, ori are chiar patruzeci - cu cinci sau şase ani mai în vârstă ca ea. Are, când înaintează la rând, pasul elastic. Se dă un pic mai aproape de el. Are pe geantă un însemn cu: DOCTORI FĂRĂ FRONTIERE.

Omul de securitate, cu un aer burzuluit, îi examinează

paşaportul.

- Aveţi lichide la dumneavoastră, domnule?

- Doar vreo cinci litri.

- Cum aţi spus?

- Cinci litri de sânge. Nu cred să se verse.

Se bate cu palma peste piept, şi ea chicoteşte. îşi dă seama că bărbatul e italian: cuvintele au o volută lirică. Se întoarce spre ea zâmbitor, însă omul de la securitate face un pas înapoi, se uită lung la el, de parcă ar fi un tablou, şi spune:

- Domnule, vă rog să ieşiţi din rând.

- Scuzaţi?

- Ieşiţi din rând, vă rog. Acum. Se apropie încă doi

gardieni.

- Auziţi, a fost doar o glumă, zice italianul.

- Vă rog să ne urmaţi, domnule.

- O glumă, repetă el.

E împins către un birou.

- Sunt doctor, am glumit, asta-i tot. Că duc cu mine

cinci litri de sânge, atât.
O glumă. O glumă proastă. Atât.
Dă să fluture din mâini, să pledeze, însă braţul îi e întors la spate şi uşa, în spatele lui, se închide cu un bufnet surd.
Iritarea se răspândeşte printre pasagerii care aşteaptă la coadă. Simte pe gât o dâră de răceală când vameşul o ţintuieşte cu privirea. Are o sticluţă cu parfum băgată într-o punguţă de plastic cu închizătoare şi o aşază cu grijă în tavă.

- De ce aţi luat-o la bagaje de mână, domnişoară?

- Are sub o sută de grame.

- Şi scopul călătoriei?

- Personal. Vizitez un prieten.

- Ce destinaţie finală aveţi, domnişoară?

- New York.

- Afaceri, sau plăcere?

- Plăcere, spune, simţind cum cuvântul i se agaţă de

fundul gâtlejului.

Răspunde calm, experimentat, controlat, şi când trece prin detectorul de metale desface braţele să fie căutată, cu toate că nu declanşează alarma.
Avionul e aproape gol. Apare până la urmă şi italianul, tăcut, jenat, pocăit. Umerii i s-au gheboşat de parcă n-ar mai face faţă propriei staturi. Părul şaten-deschis îi e în dezordine. Are pe bărbie o umbră de peri cărunţi. îi prinde privirea când se aşază pe locul din spatele ei. Schimbă un zâmbet. îl aude, în spate, scoţându-şi geaca de piele şi aşezându-se cu un oftat uşor.
Pe la jumătatea zborului, ea comandă un gin tonic, iar el întinde o bancnotă de douăzeci, peste scaun, ca să-i plătească băutura.
- Cândva le ofereau gratis, zice.
- Eşti învăţat să călătoreşti cu stil?
E înciudată acum pe ea însăşi - n-a vrut să-l repeadă, dar uneori se mai întâmplă, cuvintele ies într-un unghi greşit, ca şi cum ar fi încă de la început în defensivă.
- Nu, nu eu, răspunde bărbatul. Niciodată nu ne-am împăcat, eu şi stilul.
îşi dă seama că e adevărat, gulerul larg al cămăşii lui, o pată de cerneală pe buzunarul de la piept. Arată a genul care s-ar putea să se tundă singur. Nu tocmai un italian normal, dar ce înseamnă italian normal? S-a săturat de lume care-i spune că nu e o african-americancă normală, de parcă s-ar livra la cutie cu dimensiuni standard şi din cutiile alea, ţop, ar sări suedezi, polonezi şi mexicani normali, şi până la urmă ce vor ei să spună cu asta, că nu-i normală adică, nu poartă verigi de aur atârnate în urechi, păşeşte ferm, se îmbracă cu grijă, ţine totul sub control?

- Aşadar, zice ea, ce v-au spus în aeroport?

- Să nu mă mai ţin de glume.

- Dumnezeu să binecuvânteze America.

- Poliţia glumelor proaste. O ştii pe aia cu...

- Nu, nu!

- ... cu tipul care se duce la doctor cu un morcov pe

nas?

Deja a făcut-o să râdă. Bărbatul face semn către locul

dinspre culoar.

- Da, te rog.

E surprinsă de relaxarea care-o cuprinde imediat ce-l invită să se aşeze, ba chiar se întoarce spre el, o punte peste scaunul din mijloc rămas gol. Adesea nu se simte în largul ei cu bărbaţi şi femei de aceeaşi vârstă, cu atenţia, cu dorinţele lor. E o frumuseţe înaltă, mlădioasă, cu piele de scorţişoară, dinţi albi, buze severe, fără machiaj, însă ochii negri par mereu că vor să ia distanţă de aspectul îmbietor. Face ca în jurul ei să se creeze un straniu câmp de forţă: lasă oamenilor impresia de inteligenţă şi primejdie, de stranietate nepământeană. Câteodată încearcă să rupă pelicula de stinghereală, dar cade înapoi, sufocată. E de

parcă ar simţi bolborosind în interior descendenţa-i sălbatică, doar că n-o poate aduce la clocot.
La muncă e cunoscută drept unul dintre şefii cărora le curge gheaţă prin vene. Dacă se trimite vreo glumă pe e-mail prin birouri, arareori e pusă pe listă şi ea; i-ar plăcea să fie, dar arareori este, chiar şi când e vorba de colegi dintre cei mai apropiaţi. La fundaţie, voluntarii o vorbesc pe la spate. Când îşi pune blugi şi tricou ca să li se alăture pe teren, are mereu ceva rigid, umerii i se mişcă într-un fel controlat, purtările îi sunt măsurate.

- ... şi doctorul spune: ştiu exact ce e în neregulă cu

dumneata. -Da?

- Nu te hrăneşti cum trebuie.

- Pam-pam, zice ea aducându-şi capul alarmant de

aproape de umărul lui.
Patru sticluţe de plastic cu gin zuruie pe tava lui. Deja tipul e prea complicat, îşi spune ea. E de fel din Genova, divorţat, cu doi copii. A lucrat în Africa, Rusia şi Haiti şi a petrecut doi ani în New Orleans lucrând ca doctor în zona Ninth Ward. Abia s-a mutat în Little Rock, spune, şi conduce acolo o clinică mobilă pentru veteranii de război.

- Pino, se prezintă şi întinde mâna.

- Jaslyn.

- Şi tu? întreabă el.
-Eu?
Are în ochi un şarm hipnotic.
- Cum stă treaba cu tine?
Ce i-ar putea spune? Că provine dintr-o lungă spiţă de târfe, că bunica ei a murit în închisoare, că ea şi sora ei au fost adoptate, că a crescut în Poughkeepsie, că mama lor, Gloria, umbla prin casă şi fredona fals arii de operă? Că a fost trimisă la Yale în vreme ce sora ei a ales să intre în armată? Că a studiat arta dramatică şi n-a reuşit să termine? Că şi-a schimbat numele din Jazzlyn în Jaslyn? Că n-a făcut asta de ruşine, absolut deloc? Că Gloria îi spunea că nu există ruşine, că lumea înseamnă refuzul de a te lăsa ruşinat?
- Păi, sunt un fel de contabilă, zice.
- Un fel de contabilă?
- Lucrez la o mică fundaţie. Ajutăm la calculul taxelor. Nu asta am visat să fac, vreau să spun, când eram mai tânără, dar îmi place. E bine. Mergem prin parcuri de rulote şi hoteluri şi toate cele. După Rita, Katrina şi tot. Ajutăm lumea să-şi completeze declaraţiile fiscale şi ne ocupăm de formalităţi. Fiindcă adesea nu mai au nici măcar un permis de conducere.
- Minunată ţară.
îl măsoară suspicioasă, dar întrebându-se dacă nu vorbeşte serios totuşi. Ar putea - nu-i exclus -, de ce nu, chiar în vremuri cum sunt astea de acum.
Cu cât vorbeşte Pino mai mult, cu atât îşi dă ea seama mai bine că accentul lui are vreo două continente în el, ca şi cum ar fi cules câteva sunete în fiecare loc prin care a ajuns. îi povesteşte cum, copil fiind în Genova,

avea obiceiul să se ducă la meciuri de fotbal şi să-i bandajeze pe cei răniţi în urma bătăilor de pe stadioane.
- Leziuni grave, zice. Mai ales când juca Sampdoria cu Lazio.
- Poftim?
- Habar nu ai despre ce vorbesc, aşa-i?
- Nu, se amuză ea.
El rupe pecetea încă unei sticluţe de gin, toarnă jumătate în paharul lui, jumătate într-al ei. O face să se simtă pe deplin în largul ei, se gândeşte Jaslyn.
- Păi, zice, odată am lucrat la McDonald's.
- Glumeşti.
- Cumva. Am încercat să fiu actriţă. E cam aceeaşi chestie. învaţă-ţi replicile - vreţi şi cartofi prăjiţi? Pe locuri, fiţi gata - vreţi şi cartofi prăjiţi?
- Film?
- Teatru.
Se întinde după paharul ei, îl ridică, bea. E pentru prima oară, de ani buni, când îşi deschide sufletul unui străin. E ca şi cum ar străpunge cu dinţii pieliţa unei caise.
- Noroc.
- Salute, zice el în italiană.
Avionul se lasă peste metropolă. în hublouri bat nori de furtună şi răpăie ploaia. Luminile New Yorkului ca nişte licăriri frânte sub nori, fantomatice, umezite de ploaie, ceţoase.
- Deci? zice el arătând spre gemuleţ, spre negura încolăcită peste aeroportul Kennedy.

- Poftim?

-La New York. Stai mult?

- Ah, mă duc în vizită la o bătrână prietenă, îi răspunde

ea.
- înţeleg. Cât de bătrână?
- Foarte bătrână.
Când era tânără şi nu atât de timidă, adora să iasă pe stradă în Poughkeepsie, pe lângă căsuţa lor, şi să alerge cu un picior pe trotuar şi celălalt pe stradă. Era necesară un pic de contorsiune: trebuia să întindă un picior şi să-l ţină uşor îndoit pe celălalt, dar izbutea să gonească aproape la viteză deplină.
Claire venea în vizită adusă de o limuzină cu şofer. A stat odată mult şi a urmărit-o făcându-şi figura, încântată, şi a zis că Jaslyn execută un „entrechat” extins, pe jumătate deschis, pe jumătate închis, deschis, închis, deschis.
Mai încolo, Claire s-a aşezat cu Gloria pe scaunele de lemn din grădină, în spatele casei, lângă piscina de plastic, aproape de gardul cel roşu. Deosebirea dintre ele sărea în ochi, Claire cu fusta ei impecabilă, Gloria cu rochia înflorată pe ea, de parcă şi ele ar fi alergat pe două niveluri, doar că în acelaşi corp, combinate.
La banda pentru bagaje, Pino aşteaptă alături. Nu are valiză de luat. îşi freacă palmele neliniştită. De ce persistă senzaţia asta de rigiditate lăuntrică? Nici măcar cele două pahare de gin tonic nu şi-au făcut treaba. însă nici el nu se simte în largul lui, bagă ea de seamă, fiindcă se tot mută de pe un picior pe altul şi-şi tot potriveşte pe umăr geanta de voiaj. îi place să-l vadă

agitat - îl coboară pe pământ, îl face solid. Pino a sugerat deja că ar putea împărţi cu ea un taxi până în Manhattan, dacă vrea. El se îndreaptă spre Village, are de gând să asculte nişte jazz.
Ea ar vrea să-i spună că nu arată a împătimit după jazz, că are ceva folk-rock în el, că s-ar potrivi mai bine într-o piesă de Bob Dylan sau cu un album semnat de Springsteen prin buzunar, însă jazzul nu-l prinde. Şi totuşi o atrag complicaţiile. îşi doreşte să se întoarcă spre el şi să-i spună: „îmi plac oamenii care mă dezechilibrează”.
Prea mult timp îşi petrece aşa: visând la lucruri de spus şi niciodată rostindu- le. O, dac-ar putea să se întoarcă înspre Pino şi să-i spună că îl va însoţi diseară într-un club de jazz, la masa cu veioză înciucurată, să simtă vibrând prin ea tânguirea saxofonului, să se ducă pe micul ring de dans şi să-şi apropie trupul longilin de al lui, poate chiar să-l lase să-şi atingă buzele de gâtul ei!
Priveşte şirul de valize care cad pe bandă: nici una nu e a ei. De cealaltă parte, un grup de puşti saltă pe banda transportoare şi iarăşi jos, spre amuzamentul părinţilor. Flutură din mână şi face o mutră înspre cel mai mic, cocoţat pe un geamantan roşu, imens.
- Copiii tăi, zice întorcându-se spre Pino. Ai poze cu ei?
Ce întrebare jenantă, ridicolă. A vorbit fără să gândească, s-a lăsat prea aproape de el, l-a întrebat prea multe. însă bărbatul scoate un telefon mobil şi caută printre imagini, îi arată fotografia unei adolescente: brunetă, serioasă, atrăgătoare. începe să caute şi o poză cu băiatul, însă un om de la securitate s-a ivit în coasta lui.

- Nu aveţi voie cu mobilul în terminal, domnule.

- Pardon?

- Fără telefoane mobile şi aparate de fotografiat.

- Astăzi n-ai noroc şi pace, zâmbeşte ea şi se apleacă să-şi culeagă mica geantă de voiaj.

- Poate că nu, poate că da, îi replică el.

Un chiot ascuţit, de cealaltă parte a benzii. Copiii călare pe valizele din caruselul mişcător au atras şi ei nedorita atenţie a omului de ordine. Se întorc, ea şi Pino, unul spre celălalt. Se simte deodată mult mai tânără: fiorul flirtului, întregul ei corp străbătut de o senzaţie de uşurătate.

Zice, la ieşirea din terminal, că o vor apuca pe Queensboro Bridge, dacă n-are nimic împotrivă. O s-o lase pe ea întâi şi apoi o să meargă mai departe spre centru.

„Deci cunoaşte oraşul”, îşi spune ea. „A mai fost pe aici.” Locul îi aparţine şi lui. încă o surpriză. I s-a părut mereu că una din frumuseţile New Yorkului e că poţi să fii de oriunde şi, la câteva momente după ce-ai aterizat, devine al tău.

Sabine Pass si Johnson's Bayou, Beauregard si Vermilion, Acadia si New Iberia, Merryville si DeRidder, Thibodaux si Port Bolivar, Napoleonville si Slaughter, Point Cadet si Casino Row, Moss Point si Pass Christian, Escambia si Walton, Diamondhead si Jones Mill, Americus, America.

Nume în mintea ei, potopind-o.

Ies în ploaie. El se opreşte sub o streaşină îngustă, trage din buzunarul interior un pachet de ţigări. îl loveşte cu dosul palmei, scoate la suprafaţă o ţigară, i-o oferă. Ea clatină din cap, nu. A fumat cândva, dar nu mai fumează, un vechi obicei din vremurile când era studentă la Yale; aproape toţi cei de la teatru fumau.
îi place însă că el aprinde ţigareta şi lasă fumul să se ducă spre ea, că-i va ajunge în păr, că mai târziu îi va putea adulmeca mireasma.
Taxiul alunecă prin ploaie. Ultimul val de furtună s-a spart peste oraş, o suflare finală, extenuată, o rafală de sfârşit. îi dă o carte de vizită înainte ca maşina să oprească în dreptul Park Avenue. îşi trece numele şi numărul de telefon pe verso.
- Are ştaif, zice el cercetând din priviri strada.
Trage micul ei bagaj din spatele taxiului, se întinde spre ea şi o sărută pe amândoi obrajii. Ea observă zâmbind că unul dintre picioarele lui a rămas în taxi, iar celălalt a poposit afară, pe bordură.
Pino se caută prin buzunar. Ea îşi mută privirea, aude un clic neaşteptat. I-a făcut o poză cu telefonul mobil. Nu e prea sigură cum să reacţioneze. Să şteargă poza, s-o păstreze, s-o facă imagine de fundal? Se gândeşte la ea însăşi acolo, pixelată, alături de copiii lui, dusă în buzunar la clubul lui de jazz, la clinica lui, la el acasă. N-a mai făcut asta cu vreun bărbat, dar scoate propria carte de vizită şi i-o îndeasă în buzunarul cămăşii, i-l apasă cu palma să se închidă. Simte că iarăşi i s-a încordat chipul. Prea îndrăzneaţă. Prea mult flirt. Prea de tot.

în adolescenţă o deranjase cumplit că mama şi bunica ei făcuseră trotuarul. Se gândise că asta se va întoarce împotriva ei cândva, că se va descoperi prea îndrăgostită de dragoste. Ori că ar putea fi murdară. Ori că aveau să afle prietenii ei. Sau, şi mai rău, că ar fi putut cere vreunui băiat să plătească pentru asta. La liceu fusese ultima din clasa ei care sărutase un băiat: un coleg care o poreclise cândva Regina Africană a Şovăielii. Primul ei sărut fusese după ora de fizică şi înainte de ora de ştiinţe sociale. Băiatul avea faţă lată şi ochi căprui. O oprise în cadrul uşii şi pusese piciorul în prag. îi separase doar bocănitul insistent în uşă al unui profesor. în ziua aceea o condusese până acasă, de mână, pe străzile din Poughkeepsie. Gloria o văzuse de pe veranda căsuţei lor şi zâmbise larg. Relaţia cu băiatul acela ţinuse pe tot timpul facultăţii. Se gândise chiar la măritiş, însă el se mutase la Chicago ca să lucreze în domeniul comercial. Aşa că se dusese acasă la Gloria şi bocise o zi întreagă.

Gloria îi spusese după aceea că e necesar să iubeşti tăcerea, dar că până să iubeşti tăcerea trebuie să ai parte de zarvă.

- O să mă suni? îl întreabă.

- Te sun, da.

- Serios? ridică ea din sprânceană.
- Fireşte, răspunde el.
împunge spre ea cu umărul, jucăuş. Ea se clatină de parcă ar fi într-un desen animat, cu braţele desfăcute

larg, fluturând. Nici nu ştie de ce o face, dar pentru moment nici nu-i pasă - e ceva electric, o face să râdă. O sărută iar, de data asta pe buze, repezit, precis. Aproape că-şi doreşte să-i aibă acolo pe colegii de muncă, s-o vadă pe ea luându-şi rămas-bun de la un bărbat italian, doctor, pe Park Avenue, în întuneric, în frig, în ploaie, în vânt, în noapte. Să fie pe undeva nişte camere de filmat secrete care să transmită totul la biroul din Little Rock şi cu toţii să-şi ia ochii de la formulare ca s-o privească cum face din mână, la revedere, să-l vadă pe el cum se retrage pe banchetă, cu braţul înălţat, o umbră pe chip, un zâmbet.
Aude fâsâitul cauciucurilor, maşina cum porneşte. Apoi îşi face palmele căuş dincolo de prelungirea marchizei şi-şi dă prin păr cu apă de ploaie.
Portarul zâmbeşte, deşi nu l-a mai văzut de ceva ani. Un galez. Obişnuia să cânte în duminicile când ea, Gloria şi sora ei veneau în vizită. Nu-şi mai aduce aminte numele lui. Mustaţa i s-a făcut sură.
- Domnişoară Jaslyn! Pe unde aţi umblat?
Apoi îşi aminteşte: Melvyn. întinde mâna spre geanta ei de voiaj şi, preţ de o clipă, ea crede c-o să-i spună ce mult a crescut. însă nu spune, cu recunoştinţă parcă în glas, decât:
- M-au pus în tura de noapte.
Nu e tocmai sigură dacă ar trebui să-l pupe ori nu pe obraz - a fost o seară de pupături -, dar el îi rezolvă dilema depărtându-se cu un pas.
- Melvyn, rosteşte ea, nu te-ai schimbat deloc.
Portarul se bate cu palma peste pântece, zâmbind. Ei nu-i sunt pe plac ascensoarele, ar prefera să urce pe scări, dar un adolescent a şi apărut în uşă,

cu pălărie şi mănuşi albe.
- Doamnă, zice liftierul.
- Staţi mai mult, domnişoară Jaslyn? întreabă Melvyn, dar uşa aproape că s-a închis deja.
îi zâmbeşte dinăuntrul liftului.
- O sun pe doamna Soderberg, spune prin grilaj portarul, să o anunţ că aţi ajuns.
Liftierul cel tânăr se uită drept înainte. Manipulează cu mare grijă bătrânul ascensor. Nu intră în vorbă cu ea, stă cu capul uşor înclinat spre tavan şi cu corpul ca şi cum ar ţine ritmul. îi lasă senzaţia că va fi acolo şi peste zece, peste douăzeci, treizeci de ani. I-ar plăcea să treacă în spatele lui şi să-i şoptească: „Buu!” la ureche, însă rămâne, în timpul urcuşului, cu ochii la panou şi la luminiţele lui albe, circulare.
Trage maneta, aliniază perfect liftul şi podeaua. Scoate piciorul afară ca să-şi testeze măiestria. E un tânăr devotat preciziei.
- Doamnă, spune. Prima uşă din dreapta dumneavoastră.
Uşa e deschisă de un infirmier înalt, jamaican. Sunt amândoi nedumeriţi o clipă, ca şi cum ar trebui cumva să se ştie unul pe altul. Schimbul de replici e la foc automat. „Sunt nepoata doamnei Soderberg.” „A, înţeleg, intraţi.” „Nu- s nepoata ei de fapt, dar aşa îmi spune ea.” „Intraţi, vă rog.” „Am sunat mai devreme.” „Da, da, acum doarme. Veniţi încoace.” „Cum se simte?” „Ei bine...”, face el.
Şi acel „bine” e reţinut, e o pauză, nu o afirmaţie - Claire nu e bine deloc; e pe fundul unui puţ întunecat.
Jaslyn aude alte voci: la radio, poate?
Apartamentul pare cufundat în gelatină. Le îngrozeau altădată pe sora ei şi pe

ea, când erau mici şi mai veneau prin oraş cu Gloria, vestibulul întunecat, tablourile, mirosul de lemn vechi. Se ţineau de mână cât păşeau pe coridor. Cel mai rău era portretul mortului de pe perete. Fusese făcut în aşa fel încât ochii lui păreau că te urmăresc. Claire vorbea mereu despre el, cum îi plăcea lui Solomon aia şi cealaltă. Vânduse din celelalte tablouri - până şi lucrarea de Miro, ca să-şi plătească cheltuielile -, însă portretul lui Solomon rămăsese pe loc.
Infirmierul îi ia geanta şi i-o aşază în colţ, lipită de cuier.
- Vă rog, spune arătând cu mâna spre camera de zi.
Vede acolo, cu uluire, şase persoane, cele mai multe cam de vârsta ei, aşezate în jurul mesei ori pe sofa. Sunt îmbrăcate cu haine lejere, însă sorb din pahare de cocktail. Inima i se izbeşte de coşul pieptului. încremenesc şi ele văzând- o. Aşa deci. Adevăraţii nepoţi, nepoate, veri? Cântarea lui Solomon. De paisprezece ani a murit, dar îl vede pe feţele lor. Una dintre femei, aproape cu certitudine, e nepoata lui Claire, cu o şuviţă căruntă în păr.
Se holbează la ea cu toţii. Aerul, în jurul ei, se face ca gheaţa. îşi doreşte acum să-l fi luat cu ea pe Pino, ca s-o ajute să preia controlul, cu calm, cu ştaif, sau măcar să atragă atenţia. încă îi simte sărutul pe buze. Şi le atinge cu degetele, de parcă le-ar putea reţine acolo amintirea.

- Bună, sunt Jaslyn, zice fluturând din mână. Ce fluturat

cretin. Aproape prezidenţial.

- Bună, spune o brunetă înaltă.

I se pare acum că e bătută în cuie de duşumea, însă unul dintre nepoţi îi păşeşte în întâmpinare. Are un aer de student ţâfnos, o faţă grăsulie, cămaşă albă, jachetă albastră şi o batistă roşie în buzunarul de la piept.

- Tom, se prezintă. O plăcere să te cunosc, Jaslyn, în sfârşit.

îi rosteşte numele ca şi cum ar da să-şi scuture ceva de pe talpa încălţării, iar „în sfârşit” aduce a mustrare. Ştie, deci, despre ea. A auzit. Crede, probabil, că a venit să-şi ceară partea. Aşa să fie. Căutătoare de comori. Adevărul e că nu-i pasă nici cât negru sub unghie de testament; dacă ar primi ceva, probabil că ar dona.

- De băut?
- Sunt în regulă, mulţumesc.
- Ne-am zis că mătuşica ar fi vrut să ne simţim bine până şi în vremurile cele mai de restrişte. Coboară vocea: Facem cocktailuri Manhattan.

- Cum se simte?

- Doarme.

- E târziu - îmi pare nespus de rău.

- Avem şi sifon, dacă vrei. -E cumva...?

Nu izbuteşte să termine. Cuvântul stă suspendat în aer

între ea şi Tom.

- Nu e deloc bine, zice el.

Iarăşi cuvântul acela. Un ecou găunos tocmai până în adâncul pământului. Nici un plescăit pe fund. O cădere continuă. Bine, bine.
Nu-i place să-i vadă bând, apoi îşi dă seama că ar trebui să li se alăture. Că nu ar trebui să se ţină deoparte. Adu-l pe Pino înapoi, lasă ceva din farmecul lui să se îmbibe, lasă-l să te ducă în noapte agăţată de braţul lui, cuibărită în geaca lui de piele.

- Poate că o să beau ceva, zice.

- Şi, spune Tom, ce te aduce pe-aici, mai exact?

- Cum?
- Adică ce faci acum, mai exact? Nu lucrai parcă pentru democraţi sau ceva?
Aude un chicotit uşor din cealaltă parte a camerei. Sunt cu faţa la ea, toţi, şi o privesc ca şi când, în cele din urmă, a izbutit să ajungă pe scenă.
Apreciază oamenii rezistenţi la tăvăleală, pe cei care ştiu că durerea e o necesitate, nu un blestem. îşi aranjează vieţile înaintea ei, câteva coli de hârtie, un fluturaş de salariu, un cec de asistenţă socială, tot ce le-a rămas. Ea face calculele. Se pricepe la credite fiscale, cunoaşte bubele sistemului, balansul veniturilor şi cheltuielilor, telefoanele care trebuie date. Se străduieşte să anuleze rate la case care au alunecat în mare. Evită solicitări de plată a asigurării pentru maşini care au ajuns pe fundul mlaştinii. încearcă să oprească facturarea sicrielor micuţe şi albe.
I-a văzut pe alţii de la fundaţia din Little Rock tăind îndată până în miezul oamenilor, ea însă n-a fost

niciodată în stare să ajungă atât de iute la ei. Sunt mai rigizi la început, dar a învăţat, cu toate acestea, să asculte. îi pătrunde după vreun ceas.
E de parcă oamenii ăştia ar vorbi cu ei înşişi, ca şi cum ea ar fi o oglindă în faţa lor, furnizându-le încă o poveste care-i are ca protagonişti.
E atrasă de întunecimea lor, dar îi place momentul schimbării la faţă, când descoperă ceva de însemnătate, care-i izbeşte: Chiar am iubit-o. I-am lărgit gulerul la cămaşă înainte să o ia la vale prin ecluză. Soţul meu a plătit un avans pentru sobă.
Şi, cât ai bate din palme, impozitele le sunt aranjate, societăţile de asigurări renunţă la pretenţii, ratele sunt reeşalonate şi hârtia le este întinsă pentru semnat. Uneori le ia un veac doar să-şi pună acolo semnătura, fiindcă le-a mai rămas ceva de spus - se lansează în discuţii despre maşini pe care le-au cumpărat cândva, despre cei dragi pe care i-au iubit. Simt cu toţii o nevoie puternică de a vorbi pur şi simplu, de a spune o poveste, oricât de măruntă sau de neghioabă.
Să-i asculţi pe oamenii ăştia e ca şi cum ai asculta copacii - mai devreme sau mai târziu trunchiul e despicat şi se ivesc urmele care le dezvăluie vârsta.
A avut de-a face cu o bătrână, cam cu nouă luni în urmă - stătea într-o cameră de hotel din Little Rock, cu pliurile rochiei răsfirate în jur. Jaslyn încerca să-şi dea seama de ce nu-şi primise femeia beneficiile de la fondul de pensii.
- Băietu' meu o fost poştaş, se apucase de povestit bătrâna. Chiar aicea, în district. Un băiet bun o fost. Douăzeci şî doi de ani. Lucra peste program dacă aşa trebuia. Şî muncea din greu, nu mint. La oameni le

plăcea să primească scrisori de la el. îl aşteptau. Le plăcea să vină el, să le bată la uşă. M-auzi matale?
- Da, doamnă.
- Şî apoi s-o pornit furtuna. Şî el nu s-o mai întors. îl aşteptam, aveam masa gata. Stăteam la etaju' trei pe-atunci. Aşteptam aşa. Numai că nu se-ntâmpla nimica. Am ieşât după două zile să-l caut, am coborât jos. Şîerau elicoptere multe deasupra, nu ne băgau în samă. Am ieşât în stradă, în apă, aproape pân' la gât, aproape să mă-nec. N-am găsât nici o urmă, nimica, pân' ce am ajuns la magazin, unde să schimbă cecurile, şî am văzut cum pluteşte sacu' lui cu scrisori şî l-am tras din baltă. Şî m-am gândit: Doamne fereşte!
Degetele femeii se încleştaseră peste palma lui Jaslyn.
- Eram precisă că o să apară şî el după vriun colţ, viu. Mă tot uitam aşa. Da' nu l-am mai văzut pe băietu' meu niciodată. Tare-aş vrea sî mă fi înecat eu, chiar atuncea. După două săptămâni de zâle am aflat, era încurcat într-un copac, în crenji, şî putrezea în arşiţă. în uniforma lui de poştaş. Dă-ţi matale seama, prins acolo, în copac.
Femeia se ridicase în picioare, traversase camera de hotel, se apropiase de un dulap ieftin, smucise un sertar.
- încă am aicea scrisorile, vezi matale? Poţ' să le iei dacă vrei.

Jaslyn a cuprins în palme săculeţul. Nici unul dintre

plicuri nu fusese atins. - Ia-le, fii bună, zisese femeia.

Nu le mai pot îndura.

A dus corespondenţa, în sacul ei poştal, pe malul lacului, lângă Natural Steps, la marginea oraşului Little Rock. A păşit pe mal, în lumina asfinţitului, cu încălţările cufundându-i-se în nămol. Păsări se înălţau perechi, ţâşnind spre înaltul cerului şi rotindu-se deasupra, cu roşul soarelui licărind în arcuirea aripilor. Nu ştia cum să procedeze cu plicurile. S-a aşezat pe iarbă şi le-a ales, reviste, pliante, scrisori personale urmând a fi returnate cu o notiţă: S-a pierdut cu ceva timp în urmă. Sper că e în regulă să v-o trimit iarăşi. Facturile fiscale le-a ars, pe toate. Verizon. Con Ed. Serviciul de Taxe şi Impozite. Povara lor nu era de trebuinţă acum, nu mai era.
Stă la fereastră, se uită în jos la beznă. în cameră e freamăt. îi aduce aminte de păsări albe, zburătăcind. Paharul de cocktail din mâna ei pare fragil. Dacă- 1 apucă prea strâns, i se pare, l-ar putea face cioburi.
A venit să mai rămână, să stea o zi sau două cu Claire. Să doarmă în camera de oaspeţi. Să-i fie alături în moarte, la fel cum i-a fost alături în moarte Gloriei, cu şase ani în urmă. Călătoria tihnită cu maşina înapoi în Missouri. Zâmbetul de pe chipul Gloriei. Sora ei, Janice, în faţă, şofând. Jucându-se cu oglinda retrovizoare. Amândouă împingând scaunul cu rotile al Gloriei pe malul râului. Râul şerpuieşte şi un măcăleandru zorii îi trezeşte cu un cântec tandru. O sărbătoare a fost ziua aceea. Se jucaseră în praful fericirii şi nu erau gata s-o lase să le scape. Au aruncat cu beţişoare într-o bulboană şi s-au uitat cum se rotesc. Au întins o pătură, au mâncat sendvişuri Wonder Bread. Mai apoi, pe după-amiază, sora ei a început să plângă, un fel de schimbare

a vremii, fără alt motiv decât pocnetul unui dop de plută de la o sticlă cu vin. Jaslyn i-a întins un şerveţel. Gloria a râs de ele şi le-a spus că trecuse de mult peste durere, se săturase că toată lumea voia să ajungă în rai şi nimeni nu voia să moară şi gata. Singurul motiv de îndurerare, le-a zis, e că uneori există în viaţă mai multă frumuseţe decât poate lumea să rabde.
Gloria plecase de pe lume cu un zâmbet pe chip. îi închiseseră ochii în care stăruia licărul soarelui, împinseseră pe deal scaunul, rămăseseră să se uite puţin peste întinderea pământului, până ce începuseră să se adune insectele de seară.
Au îngropat-o două zile mai târziu, pe o parcelă aproape de fosta ei casă. îi spusese odată lui Jaslyn că oricine ştie de unde este de fel atunci când ştie unde vrea să fie îngropat. O ceremonie cuminte, doar fetele şi un predicator. Au pus-o pe Gloria în pământ împreună cu unul dintre panourile zugrăvite de tatăl ei şi cu o cutie de tinichea pentru ace de cusut care-i rămăsese de la maică-sa. Dacă exista un fel bun de a pleca de pe lume, acesta era.
Da, îşi spune, i-ar plăcea să stea şi cu Claire aşa, să petreacă vreo câteva momente, să găsească un pic de linişte, să lase clipele să se alungească. Şi-a luat până şi pijamaua, periuţa de dinţi, pieptănul. Acum însă îi e limpede că nu este bine-venită.
A uitat că ar putea fi şi alţii, că o viaţă se trăieşte în multe feluri - atâtea plicuri nedesfăcute.

- Pot să o văd?

- Nu cred că ar trebui deranjată.

- Doar bag capul pe uşă.

- E cam târziu. Doarme. Mai vrei un pahar, ăă...?

Vocea i se ridică întrebătoare, fără să termine, căutându-i parcă numele. Dar ştie, doar, cum o cheamă. Idiotul. E un dobitoc fără pereche. Vrea să pună mâna pe doliu şi să-i dea o petrecere.

- Jaslyn, zice ea cu un zâmbet căznit.

- Mai bei ceva, Jaslyn?

- Nu, mulţumesc, mi-am luat o cameră la Regis.

-LaRegis, super.

E cel mai luxos hotel la care se poate gândi, cel mai costisitor. Nici nu ştie exact pe unde e, doar că e prin apropiere, însă numele îl schimbă pe Tom la faţă - zâmbeşte şi-i arată dinţii extrem de albi.

Ea înfăşoară într-un şerveţel fundul paharului, îl lasă pe blatul de sticlă al măsuţei de cafea.

- Păi... ar trebui să spun noapte bună. A fost o plăcere.

- Te rog, dă-mi voie să te conduc.

- Mă descurc, serios.

- Nu, nu, insist.

îi atinge cotul, făcând-o să se chircească un pic. Rezistă impulsului de a-l întreba dacă a fost vreodată preşedintele vreunei frăţii studenţeşti.

- Serios, zice când ajung la ascensor, ştiu să ies şi singură de aici.

El se apleacă să o pupe pe obraz. Ea îi întinde în schimb umărul şi-l atinge uşor pe bărbie.

-La revedere, spune încheind cuvântul cu o intonaţie cântată.

La parter, Melvyn îi cheamă un taxi şi îndată e iarăşi singură, de parcă nimic din parcursul serii nu s-ar fi întâmplat. îşi caută în buzunar cartea de vizită de la Pino. O învârte între degete. Parcă-i şi simte telefonul sunând în buzunar.

Singura cameră disponibilă de la St. Regis costă patru sute douăzeci şi cinci de dolari pe noapte. Se gândeşte să caute alt hotel, ba chiar se gândeşte să-l sune pe Pino, dar apoi îşi împinge cârdul de credit peste tejgheaua recepţiei. Mâinile îi tremură: înseamnă aproape chiria pe o lună şi jumătate în Little Rock. Fata de la recepţie cere un act de identitate. Nu merită să stea la discuţii pentru asta, deşi celor doi de dinaintea ei nu le-a cerut.

Camera e minusculă. Televizorul e proţăpit sus, pe perete. Apasă pe telecomandă. Sfârşitul furtunii. Nici un uragan anul acesta. Scoruri la baseball, la fotbal, încă şase morţi în Irak.

Se tolăneşte pe pat, cu braţele sub cap.

Se dusese în Irlanda la scurtă vreme de la atacurile asupra Afganistanului. Ar fi trebuit să fie în concediu. Sora ei făcea parte din echipa care coordona zborurile Statelor Unite pe aeroportul Shannon. Fuseseră

scuipate pe străzile din Galway la ieşirea dintr-un restaurant. „Yankei spurcaţi, acasă cu voi!” Nu se simţise la fel de rău ca atunci când o făcuseră cioară, lucru care se întâmplase după ce închiriaseră o maşină şi ajunseseră pe partea greşită a carosabilului.
Irlanda o surprinsese. Se aşteptase la drumeaguri înverzite şi la coline falnice, la bărbaţi cu ciufuri de păr negru, la căsuţe albe, izolate pe dealuri. Se alesese însă cu pasarele feroviare şi rampe auto şi prelegeri din partea unor beţivani cu feţe căzute despre ce înseamnă de fapt cuvântul „strategie”. Ajunsese să se retragă în carapace, incapabilă să-i asculte. Auzise una-alta, crâmpeie, despre bărbatul acela, Corrigan, care murise odată cu mama ei. Voia să afle mai multe. Sora ei era exact opusul - Janice nu voia să aibă nimic de-a face cu trecutul. Trecutul o stânjenea. Trecutul era un avion care sosea cu cadavre din Orientul Mijlociu.
Aşa că pornise cu maşina spre Dublin fără sora ei. Nu ştia de ce, însă picuri de lacrimi i se tot agăţau de gene: trebuia să le şteargă ca să se poată uita la drum. Trăgea adânc aer în piept, răsuflări tăcute în vreme ce drumul se lăţea.
I-a fost destul de uşor să-l găsească pe fratele lui Corrigan. Era preşedintele unei companii de internet cu sediul într-un turn înalt de sticlă de pe Liffey.
- Vino să mă vezi, îi spusese la telefon.
Dublin era un oraş aflat într-o fulminantă dezvoltare. Malul luminat al fluviului. Croşetările pescăruşilor.
Ciaran avea şaizeci şi ceva de ani şi o peninsulă mică de păr pe frunte. Accentul îi era pe jumătate american - mai avea un birou, i-a spus, în Silicon Valley. Era îmbrăcat impecabil, la costum, cu o cămaşă scumpă, cu

gulerul desfăcut. Un smoc de păr cărunt i se iţea pe sub cămaşă. Au luat loc la el în birou şi i-a prefirat viaţa răposatului său frate, Corrigan, o viaţă care ei i s-a părut exotică şi radicală.
Pe geam, către linia orizontului, se mişcau macarale. Lumina irlandeză părea să persiste. A mers cu ea peste fluviu, la un pub pitit pe o alee, un pub autentic, numai lemn de esenţă tare şi iz de bere. Afară, un şir de poloboace argintii. A comandat o halbă de Guinness.

- Mama a fost îndrăgostită de el? L-a făcut să râdă.

- A, nu, nu cred, nu.

- Eşti sigur?

- în ziua aceea nu făcea decât s-o ducă acasă cu maşina,

atât.

- înţeleg.
- Era îndrăgostit de altă femeie. Din America de Sud - nu mai ţin minte locul, Columbia, cred, sau Nicaragua.

-Aha.

Simţise nevoia ca mama ei să fi fost, măcar o dată,

îndrăgostită.

- Păcat, a zis, cu ochi umezi.

Şi i-a şters cu mâneca. Nu suporta să vadă lacrimi, cu nici o ocazie. Dramatică şi sentimentală, ultimul lucru pe care-l voia.

Ciaran nu ştia ce să facă cu ea. A ieşit şi şi-a sunat soţia. Jaslyn a rămas la bar şi a mai băut o bere, se simţea încălzită, dar şi cuprinsă de ameţeală. Poate Corrigan o iubise în taină pe mama ei, poate se îndreptau spre un cuibuşor de nebunii, poate că o dragoste fierbinte se iscase între ei în ultima clipă. Şi-a dat seama că mama ei ar fi avut, dacă ar fi trăit, doar patruzeci şi cinci sau patruzeci şi şase de ani. Ar fi putut fi prietene. Ar fi stat de vorbă despre lucrurile astea, s-ar fi dus într-un bar amândouă, ar fi petrecut ceva timp, ar fi băut împreună o bere. Dar era, de fapt, ridicol. Cum să se fi dezbărat mama ei de viaţa pe care o ducea şi să fi întors foaia? Cum să fi scăpat intactă? Să fi pus, adică, mâna pe mătură şi făraş? Gata, scumpo, ia-mi cizmele cu toc, aruncă-le în căruţă, şi am pornit-o spre vest. O prostie, ştia asta. Şi totuşi. O seară să fi avut măcar. Să stea cu maică-sa şi să se uite la felul în care îşi dă unghiile cu ojă, cum toarnă cafea în ceaşcă, cum îşi azvârle pantofii din picioare, un singur moment de viaţă obişnuită. Dând drumul la apă în cadă. Fredonând o melodie. Tăind pâinea prăjită. Absolut orice. Pe râul care curge leneş fericiţi vom fi.

Ciaran s-a strecurat înapoi în pub şi i-a zis, cu un accent american limpede:

- Ghici cine vine la cină?

Conducea un Audi nou-nouţ, argintiu. Casa era pe malul mării, zugrăvită în alb, cu trandafiri în faţă şi un gard fumuriu de fier forjat. O vânduse la un moment dat şi

trebuise apoi s-o cumpere iar, cu mai bine de un milion de dolari.
- îţi vine a crede? Un milion şi ceva.
Lara, nevastă-sa, lucra în grădină, curăţând cu un foarfece butaşii de trandafir. Era plăcută, subţire, blândă, cu părul cărunt prins într-un coc la spate. Avea ochi nespus de albaştri, păreau ca nişte picuri dintr-un cer de septembrie. Şi-a scos mănuşile de grădinărit. Avea pete de culoare pe palme. A tras-o pe Jaslyn spre ea, a ţinut-o la piept, parcă, o clipă prea mult: mirosea a vopsea.
înăuntru, puse pe pereţi, o mulţime de lucrări artistice. S-au plimbat prin interior, fiecare cu câte un pahar de vin alb, răcoros, în mână.
Picturile îi plăceau: peisaje radicale din Dublin traduse în linie, umbră, culoare. Lara publicase un album de artă şi reuşise să-şi vândă unele lucrări
pe la pieţele în aer liber din Merrion Square, numai că-şi pierduse, spunea, sensibilitatea americană.
Lăsa într-un fel impresia unei ruine frumoase.
Au ajuns iarăşi în spate, în grădină, s-au aşezat în curtea interioară, cu o aşchie de lumină albă pe cer. Ciaran a abordat subiectul pieţei imobiliare din Dublin: vorbeau de fapt, a băgat de seamă Jaslyn, despre pierderi ascunse, nu profituri, toate lucrurile prin care trecuseră de-a lungul vremii.
După cină, au pornit cu toţii la o plimbare pe faleză, până la Martello Tower şi înapoi. Stelele, în Dublin, păreau urme de vopsea pe pânza cerului. Fluxul se dusese de mult. O întindere enormă de nisip dispărea în beznă.
- încolo e Anglia, a zis Ciaran fără vreun motiv evident.

îi pusese jacheta lui pe umeri, Lara o luase de braţ şi porniseră aşa, strângând- o pe ea la mijloc. Se desprinsese cu câtă delicateţe putuse şi se întorsese la Limerick a doua zi, dis-de-dimineaţă. Chipul surorii ei radia. Janice tocmai cunoscuse un bărbat. Era la al treilea tur, a zis - imaginează-ţi. Şi purta 47 la încălţăminte, a adăugat făcând cu ochiul.

Sora ei a fost detaşată acum doi ani la ambasada din Bagdad. Primeşte când şi când câte o carte poştală de la ea. Pe una dintre ele este imaginea unei femei în burka: Distracţie în soare.

Zorii se ivesc cu albeaţă ca a iernii. Descoperă, de dimineaţă, că micul dejun nu i-a fost inclus în preţul camerei. Poate doar să zâmbească. Patru sute douăzeci şi cinci de dolari, şi nu are micul dejun inclus.

Se întoarce în cameră, ia toate prosoapele din baie, loţiunea, cârpa de lustruit pantofi, dar tot lasă un bacşiş celor care fac curăţenie.

Iese în zonă căutând un loc să-şi bea cafeaua, la nord de Fifty-fifth Street.

Lumea întreagă e un Starbucks, şi uite că nu izbuteşte să dea de unul.

Se oploşeşte într-un mic bistro. Frişcă în cafea. Chiflă cu unt. Dă târcoale apartamentului lui Claire, se opreşte afară, ridică privirea. E o clădire frumoasă, din cărămidă, cu cornişe. E însă prea devreme să treacă pe-acolo, decide. O apucă spre est către metrou, cu geanta de voiaj aruncată peste umăr.

îi place energia instantanee a zonei Village. E de parcă toate chitarele şi-au găsit, brusc, adăpost prin ieşiri de incendiu. Pe cărămizile zidăriei străluceşte lumina soarelui. Pe pervazurile înalte sunt ghivece cu flori.

Poartă o bluză deschisă la gât şi blugi strâmţi. Se simte în largul ei, de parcă străzile ar face-o să se mişte în voie.
Trece pe lângă ea un bărbat cu un câine la piept, sub cămaşă. Zâmbeşte şi se uită cum se depărtează. Câinele se caţără pe umărul omului şi se uită înapoi către ea, cu ochi mari şi catifelaţi. îi face din mână, vede câinele dispărând iarăşi sub cămaşa bărbatului.
Dă peste Pino într-o cafenea de pe Mercer Street. E exact pe cât de simplu şi- a imaginat: nu are habar de ce, dar a fost de la început convinsă că-l va găsi cu uşurinţă. L-ar fi putut suna, dar a decis să n-o facă. Mai bine să-l caute, să- 1 descopere în metropola asta cu populaţie de milioane. E singur, stă aplecat asupra ceştii de cafea şi citeşte La Repubblica. Pe ea o cuprinde pe neaşteptate teama că pe undeva e şi o femeie, una, poate, care are să i se alăture din clipă în clipă, dar nu-i pasă.
îşi ia o cafea, trage scaunul şi se aşază la masă, alături. El îşi saltă ochelarii de citit pe frunte şi se lasă pe spătar râzând.

- Cum de m-ai găsit?

- Am un GPS intern. Cum a fost la jazz?

- A, nişte jazz, acolo. Prietena ta cea bătrână cum e?
- Nu ştiu sigur. încă.
- încă?
- O s-o văd mai târziu, astăzi. Spune-mi... pot să te întreb? Mda, în fine... ce te aduce pe aici? în oraş?

- Chiar vrei să ştii?

- Mda, aşa cred.

- Eşti gata?

- Cum nu se poate mai gata.

- Cumpăr un joc de şah.

- Un ce?

- E artizanal. Trebuie să-l iau de la un meşter de pe Thompson Street. O obsesie de-a mea. De fapt... e pentru fiul meu. Dintr-un lemn special, canadian. Şi tipul ăsta e un maestru al...

- Ai venit tocmai din Little Rock ca să ridici un set de

şah?

- Trebuia să ies un pic, presupun.

- Chiar aşa.

- Şi, na, o să i-l duc în Frankfurt. Rămân câteva zile, ne distrăm un pic. Şi după aceea înapoi în Little Rock, iarăşi la treabă.

- Cum stai cu amprenta de carbon?

El zâmbeşte, soarbe ultimii stropi din ceaşcă. Ea îşi dă seama deja că-şi vor petrece aici dimineaţa, că vor tăia frunză la câini în Village, apoi vor lua un prânz timpuriu, el se va înclina să-i atingă gâtul, ea îi va reţine acolo mâna, se vor duce la un hotel, vor face dragoste,

vor trage în lături draperiile, își vor povesti, se vor amuza, ea va adormi iar cu mâna pe pieptul lui, îl va săruta de rămas-bun apoi mai târziu, la întoarcerea în Arkansas, în mesagerie va intra apelul lui şi-i va lăsa pe noptieră numărul, aşteptând să decidă.

- Altă întrebare? -Mda?

- Câte poze cu femei ai în telefon?

- Nu multe, zice el arătându-şi dinţii într-un zâmbet.

Dar tu? Câţi tipi?

- Milioane.

- Chiar aşa?

- Miliarde, de fapt.

O singură dată în viaţă se întorsese pe Deegan. Cu zece ani în urmă, proaspătă absolventă de facultate. Voia să ştie pe unde făcuseră trotuarul mama şi bunica ei. Pornise cu o maşină închiriată de la aeroportul JFK şi ajunsese să se blocheze în trafic, bară la bară. Un şir de maşini de-un kilometru în faţă. Şi în oglinda retrovizoare se vedea nemişcarea. Un sendviş din Bronx.
Se întorsese acasă, aşadar, numai că nu simţea asta ca pe o întoarcere la baştină.
Nu mai fusese pe-acolo de la cinci ani. îşi amintea nişte coridoare gri şi o cutie poştală sufocată cu pliante: atâta tot.

Oprise maşina de tot şi tocmai butona sistemul audio când surprinsese un crâmpei de mişcare mai în susul străzii. Un bărbat se aburca prin partea de sus a unei limuzine, ca o lighioană sudată din bucăţi stranii. I-a văzut mai întâi capul, după aceea umerii ieşindu-i pe trapa din tavan. Apoi capul i s-a smucit brusc, ca şi cum ar fi fost împuşcat. Se aştepta acum şi la o ţâşnitură de sânge peste caroserie. Dar, în loc de asta, omul a întins braţul indicând ceva cu el, de parcă ar fi dirijat traficul. Iarăşi o smucitură. De fiecare dată
mai repede şi mai repede. Era ca un dirijor bizar, la costum. Cravata suflată de vânt arăta, în răsucirile lui, ca un ac de ceasornic. Mâinile i s-au ridicat din amândouă laturile şi şi-a săltat corpul întreg prin deschizătură, era afară acum, în picioare pe limuzină, cu picioarele mult depărtate şi degetele extinse. Răcnind la şoferii din preajmă.
A observat că se opriseră şi alţii, cu braţele încolăcite peste propriile portiere deschise, un şir mic de capete întoarse, ca discurile florii-soarelui, în aceeaşi direcţie. Un secret pe care-l împărtăşeau. O femeie a început să claxoneze, a auzit un ţipăt şi abia atunci a observat coiotul care se strecura printre maşini.
Părea de un calm suveran, lipăind prin arşiţă, oprindu-se apoi şi răsucindu-se pe loc de parcă s-ar fi uitat cu mirare către vreun straniu tărâm al minunilor.
Numai că, ce să vezi, coiotul se îndrepta spre oraş şi nu invers. Rămăsese aşezată şi îl urmărise cum se apropia. Animalul traversase pe altă bandă, la două maşini în faţa ei. Coiotul nu ridicase privirea, ea însă observase cât de galbeni îi erau ochii.

îl văzuse, în oglindă, depărtându-se la pas. îi venea să ţipe la el, să-i zică să se întoarcă, trebuia să se ducă înapoi pe unde venise, să se răsucească pe loc şi s-o rupă la fugă. Observase apoi, în depărtare, girofaruri rotindu-se. Veneau hingherii. Trei bărbaţi cu plase dădeau târcoale prin trafic.

Când auzise pocnetul puştii se gândise, mai întâi, că era de la vreo tobă de eşapament.

îi place cuvântul „mamă” şi toate complicaţiile pe care le aduce. Nu e interesată de adevărată sau biologică sau adoptivă ori ce alte soiuri de mame or mai fi pe lume. Gloria i-a fost mamă. La fel şi Jazzlyn. Ca nişte străine pe verandă erau Gloria şi Jazzlyn, cu soarele lăsându-se către apus: nu făceau decât să stea alături şi nici una nu era în stare să-şi dea seama ce ştie cealaltă, aşa că zăboveau fără o vorbă şi se uitau cum se micşorează ziua. Una zicea noapte bună, cealaltă aştepta.

Se găsesc unul pe celălalt cu încetineală, şovăielnic, timid, se retrag, se contopesc iar, şi-şi dă brusc seama că n-a cunoscut cu adevărat corpul altcuiva. Stau întinşi, după aceea, fără să-şi vorbească, cu trupurile atingându- li-se uşor, până ce într-un târziu ea se ridică şi, fără zarvă, îşi pune hainele.

Florile sunt de prost gust, gândeşte în momentul în care le cumpără. Hârtie cerată de ambalaj, inflorescenţe subţiri, emanând un miros ciudat, de parcă cineva din prăvălie le-ar fi dat cu parfum fals. Dar altă florărie nu găseşte deschisă. Şi lumina scapătă, seara stă să dispară. Porneşte spre vest, către Park, încă simţind gâdilături în corp, mâna lui fantomă pe şold.

în ascensor, mirosul ieftin al florilor se ridică. Ar fi făcut bine să se uite, să caute un magazin mai de soi, dar e prea târziu acum. Nu contează. Coboară la ultimul etaj, pantofii i se cufundă în mocheta moale. E un ziar pe jos lângă uşa lui Claire, isteria zornăitoare a războiului. Optsprezece victime azi.
Un fior îi urcă pe braţe.
Sună, sprijină florile de cadrul uşii, în vreme ce aude clicul broaştei.
Tot infirmierul jamaican îi deschide. Faţa îi e lată şi relaxată. Are părul împletit în dreaduri scurte.

- A, bună.

- Mai e cineva aici?

- Pardon? face el.

- Mă întrebam dacă mai e cineva acasă.

- Nepotul ei, în cealaltă cameră. Moţăie.

- De când e aici?
- Tom? A rămas peste noapte. Stă de câteva zile. A primit şi musafiri.
Se iveşte un moment de încordare când infirmierul încearcă să-şi dea seama de ce s-a întors ea, ce pofteşte, cât o să stea. Mâna lui rămâne peste cadrul uşii. Dar imediat se apleacă spre ea şi-i şopteşte conspirativ:

- A adus nişte agenţi imobiliari la petrecerile lui, ştiţi?

Jaslyn zâmbeşte, clatină din cap: nu contează, nu va

îngădui să conteze.

- Credeţi că aş putea să o văd?

- Sigur că da. A avut un atac cerebral, ştiţi, nu-i aşa? -

Da.

Se opreşte în vestibul.

- A primit felicitarea mea? I-am trimis una mare,

caraghioasă.

- A, de la dumneavoastră era? E amuzantă. îmi place. întinde braţul în lung de coridor, îi arată direcţia camerei. Ea se deplasează prin semiîntuneric ca şi cum ar împinge un văl. Se opreşte, răsuceşte mânerul de sticlă al uşii de la dormitor. Scoate un ţăcănit. Uşa se roteşte în balamale. I se pare că păşeşte în gol de pe o margine. Odaia arată întunecat şi greoi, lasă impresia de îmbâcseală. Un triunghi minuscul de lumină, unde perdelele groase nu se întâlnesc întru totul.
Se opreşte o clipă, să i se obişnuiască ochii. Jaslyn vrea să alunge întunericul, să tragă perdelele, să întredeschidă fereastra, dar Claire e adormită, cu pleoapele închise. îşi trage un scaun alături de pat, lângă o perfuzie salină. Perfuzia nu e conectată. Pe noptieră e un pahar. Şi un pai. Mai e un creion. Şi un

ziar. Şi cartea ei poştală, printre multe altele. Mijeşte ochii în beznă. Fă-te bine repede, păsărică zănatică. Nu mai e sigură, acum, că a nimerit-o cu umorul; poate ar fi trebuit să-i ia ceva drăguţ şi sobru. Nu se ştie niciodată. N- ai de unde să ştii.

Ridicarea şi coborârea pieptului lui Claire. Corpul îi e o ruină străvezie. Sânii
căzuţi, pleoapele înfundate adânc, gâtul striat, articulaţia întortocheată. Viaţa pictată pe ea, retrăgându-se din ea. Pleoapele îi tremură. Jaslyn se dă mai aproape. Simte un damf de aer stătut. Iarăşi un tremur al pleoapei. Ochii se deschid şi privesc fix. Albul lor în întuneric. Claire deschide şi mai tare ochii, nu zâmbeşte, nu spune o vorbă.

Cearşafurile sunt apucate deodată. Jaslyn îşi coboară privirea spre mâna stângă a lui Claire. Degetele se mişcă în sus şi-n jos de parcă ar cânta la pian. Galbenul creponat al vârstei. Persoana pe care o cunoaştem mai întâi, îşi spune, nu este aceeaşi cu cea pe care o cunoaştem în cele din urmă.

Se aude bătaia unui ceas.

Nu e mai nimic altceva care să distragă atenţia de la această seară, doar un ceasornic, într-un timp nu prea depărtat de timpul prezent, şi totuşi un timp nu prea depărtat de trecut, neştiuta expandare a cauzalităţii către intervalul zilei de mâine, lucrurile simple, granulaţia cadrului de lemn al patului în lumină, rămăşiţa întunecată încă stăruind în părul bătrânei, firul de umezeală de pe punga de plastic, încreţirea petalei florii, rama ciobită a fotografiei, buza unei căni, urma de ceai maronie prin dreptul marginii, o integramă rămasă neterminată, galbenul unui creion

bălăngănindu-se peste marginea mesei, un capăt ascuţit, cel cu radiera, în aer. Fragmente ale unei ordini umane. Jaslyn întoarce creionul din drum, în siguranţă, se ridică, ocoleşte capătul celălalt al patului, păşeşte spre fereastră. Lasă palmele pe pervaz. Desface un pic mai mult perdelele, deschide triunghiul, saltă infinitezimal geamul, simte cuibărirea unei adieri de vânt pe piele: cenuşa, praful, lumina împingând acum deoparte întunericul din lucruri. Continuăm să umblăm poticnit acum, absorbim lumina din întuneric ca să o facem să dureze. Ridică şi mai mult geamul. Afară sunt sunete, se fac din ce în ce mai clare în tăcere, mai întâi traficul, vuietul de motor, macarale, copii, locuri de joacă, crengile, pe bulevard, plesnindu-se unele pe altele.

Perdeaua cade la loc, însă pe mochetă s-a deschis un coridor de strălucire. Jaslyn se apropie iarăşi de pat, îşi scoate pantofii, îi leapădă deoparte. Buzele lui Claire se desfac infinitezimal. Nu spune nici un cuvânt, e doar o diferenţă în răsuflarea ei, o graţie măsurată.

„Orbecăim”, îşi spune Jazzlyn, „aducem puţin zgomot în tăcere, găsim în alţii continuarea noastră. E aproape destul.”

încetişor, Jaslyn se aşază pe marginea patului. întinde tălpile, îşi suie apoi picioarele, cu grijă, să nu zguduie salteaua. Potriveşte o pernă, se întinde, culege un fir de păr dintre buzele lui Claire.

Jaslyn se gândeşte iarăşi la o caisă - nu ştie de ce, dar la asta se gândeşte, la pieliţă, la savoare, la dulceaţă. Lumea se învârte. Ne poticnim pe ea. E destul.

Se întinde alături de Claire, peste cearşafuri. Izul acrişor, în aer, al răsuflării bătrânei. Ceasornicul. Ventilatorul. Adierea.

Lumea rotindu-se fără oprire

.Nota autorului

Philippe Petit a mers pe un fir întins între turnurile World Trade Center, pe data de 7 august 1974. Am folosit traversarea în romanul de faţă, însă toate celelalte evenimente şi personaje sunt fictive. Mi-am luat anumite libertăţi cu traversarea lui Petit, încercând, totodată, să rămân fidel texturii momentului şi ambianţei sale. Cititorii interesaţi de parcursul echilibristic al lui Petit ar trebui să apeleze la cartea lui, To Reach the Clouds (Faber and Faber, 2002), pentru o relatare mai personală. Fotografia utilizată la pagina 344 este a lui Vie LeLuca, Rex Images, 7 august 1974, copyright Rex USA. Le sunt profund îndatorat ambilor artişti.

Titlul cărţii provine de la un poem al lui Alfred, Lord Tennyson, numit „Locksley Hali”. Acesta, la rându-i, a fost puternic influenţat de „Mu'allaqat” sau „Poemele Suspendate”, şapte lungi poeme arabe scrise în secolul al şaselea. Textul lui Tennyson menţionează „piloţi ai sângeriului amurg lăsându-şi preţioasa lor povară”, iar „Mu'allaqat” întreabă: „Există vreo nădejde că această pustiire îmi va aduce alinare?” Literatura ne poate aminti că nu toate cele ale vieţii sunt puse deja pe hârtie: rămân încă nenumărate poveşti de spus

.Mulţumiri

9

Această istorisire datorează imensă recunoştinţă multora - poliţiştilor care m- au plimbat cu maşina prin oraş; doctorilor care mi-au răspuns răbdători la întrebări; tehnicienilor din domeniul computerelor care m-au ghidat prin labirint; şi tuturor celor care m-au ajutat pe parcursul procesului de scriere şi editare. Adevărul adevărat este că la tastatura unui scriitor bat multe mâini. Mă tem că voi uita unele nume, dar le sunt profund recunoscător următorilor, pentru întregul lor sprijin şi ajutor: Jay Gold, Roger Hawke, Maria Venegas, John McCormack, Ed Conlon, Joseph Lennon, Justin Dolly, Mărio Mola, dr. James Marion, Terry Cooper, Cenelia Arroyave, Paul Auster, Kathy O'Donnell, Thomas Kelly, Elaina Ganim, Alexandra Pringle, Jennifer Hershey, Millicent Bennett, Giorgio Gonella, Andrew Wylie, Sarah Chalfant şi tuturor celor de la Wylie Agency, Caroline Ast şi de la Belfond din Paris. Mulţumiri lui Philip Gourevitch şi celor de la The Paris Review. Pentru studenţii şi colegii mei de la Hunter College, în special Peter Carey şi Nathan Englander. Iar în final nimeni nu merită mai multe mulţumiri decât Allison, Isabella, John Michael şi Christian

